पडदा काढणे

करारातील सुवार्तेची महिमा

डॅनियल ड. बर्नहार्ड

पडदा काढणे

करारांमध्ये सुवार्तेचे गौरव

पडदा काढणे: करारांमध्ये सुवार्तेचे गौरव.

डॅनिएल ई. बर्नहार्ट, २०२२

कॉपीराइट © २०२२ डॅनिएल ई. बर्नहार्ट

लिबर्टादोर सान मार्टीन, एन्त्रे रिओस, अर्जेंटिना

मूळ स्पॅनिश शीर्षक: Descorriendo el Velo: La Gloria del Evangelio en los Pactos

मुखपृष्ठ रचना: Prinomo - https://prinomo.com

ISBN: 978-987-778-989-8

लेखकाचा नैतिक हक्क राखून ठेवलेला आहे.

आपण हा मजकूर कोणत्याही माध्यमात किंवा स्वरूपात प्रत करून किंवा पुन्हा वितरित करू शकता, परंतु योग्य श्रेय देणे आवश्यक आहे. हा मजकूर व्यावसायिक उद्देशांसाठी वापरता येणार नाही.

वेगळे नमूद केलेले नसल्यास, पवित्रशास्त्रातील सर्व उद्धरणे MARVBSI मराठी बायबल मधून घेतलेली आहेत.

ह्या पुस्तकाचे मराठी भाषांतर भाऊ जोएल एलिझाबेथ साळवी ह्यांनी केले असून पुनर्वाचनासाठी भाऊ यहेज्केल शेजूळ ह्यांनी मदत केली आहे.

कृतज्ञता

हे पुस्तक मे २०२० ते सप्टेंबर २०२० या कालावधीत दिलेल्या सादरीकरणांच्या मालिकेचा परिणाम आहे, त्या काळात जगातील बहुतांश भाग लॉकडाऊनमध्ये होता. विविध स्रोतांकडून मिळालेल्या पाठिंब्याशिवाय हे शक्य झाले नसते. वेगवेगळ्या प्रकारे हे कार्य शक्य करून देणाऱ्या सर्वांप्रती मी मनापासून कृतज्ञता आणि आभार व्यक्त करतो.

ए. टी. जोन्स आणि ई. जे. वॅगनर यांचे लेखन, विशेषतः वॅगनर यांनी लिहिलेले The Everlasting Covenant हे पुस्तक, जुन्या आणि नव्या करारांचे स्पष्टीकरण स्पष्टपणे करते. या पुस्तकातील अनेक कल्पना आणि संकल्पना तिथूनच घेतलेल्या आहेत.

अँडर्स नायग्रेन यांच्या Agape and Eros या पुस्तकाने अगापे आणि इरोस या प्रेमाच्या संज्ञा तसेच देवाच्या बलिदानाचे स्वरूप समजून घेण्यास मदत केली. जॉन बोस्कोव्हिक यांनी येशूच्या विश्वासाविषयी दिलेली सादरीकरणे उपयुक्त ठरली.

अॅड्रियन एबेन्स यांनी दैवी नमुन्याची तत्त्वे आणि त्यांचा करारांवर होणारा उपयोग मांडला.

या पुस्तकातील मांडणी ही त्यांच्या शब्दांचे, कल्पनांचे आणि संकल्पनांचे मी केलेले आकलन आहे.

कार्लोस हर्नांदेझ, रेने बर्नहार्ट आणि डॅनुटासन ब्राउन यांनी महत्त्वपूर्ण सूचना व अंतर्दृष्टी दिल्या, ज्यामुळे पुस्तकात मोठी सुधारणा झाली. डॅनुटासन ब्राउन, लोरेना लिस्टा ड्रेहर, मार्लिस श्नायडर आणि रोलांडो बर्नहार्ट यांनी संपादन व सूचनांद्वारे मदत केली.

मार्लिस श्नायडर यांनी मूळ स्पॅनिश दस्तऐवजाचे इंग्रजी भाषांतर केले, आणि डॅनुटासन ब्राउन यांनी त्याचे संपादन केले.

टॉकिंग रॉक शब्बाथ चॅपल यांनी हे कार्य शक्य होण्यासाठी आवश्यक असा पाठिंबा दिला.

अनुक्रमणिका

उत्तम प्रतिज्ञा.....8

मानवाच्या प्रतिज्ञा.....8

एक उत्तम सेवा.....10

प्रतिज्ञांचे दोन प्रकार.....11

देवाच्या प्रतिज्ञा.....12

देवाचा इस्राएलाशी केलेला करार.....14

दोन करार.....15

अब्राहाम आणि देवाच्या प्रतिज्ञा.....22

अब्राहामाला दिलेल्या देवाच्या प्रतिज्ञा.....22

प्रतिज्ञेची व्याख्या: संतती.....25

अब्राहाम मिसर देशात.....25

प्रतिज्ञेची व्याख्या: संतती आणि देश.....26

युद्ध आणि प्रतिज्ञेचे स्पष्टीकरण.....30

एक अद्भुत जन्म.....33

अब्राहाम: कामांनी नव्हे, तर विश्वासाने न्याय्यी ठरविला.....35

न्याय्यी ठरणे म्हणजे काय?.....35

संशय.....36

जखर्याबरोबर एक जुना करार.....37

देवाचा करार.....42

एक चिन्ह.....43

प्रतिज्ञा स्वीकारण्यास तयार.....46

अब्राहामामधील दोन करार.....49

प्रतिज्ञेची प्राप्ती.....49

विश्वासाची परीक्षा.....51

येशूमध्ये स्वातंत्र्य.....54

सारा आणि हागार.....58

विश्वासाने जगणारे धार्मिक असतील.....65

धार्मिकता.....65

देवाची सुवार्ता आणि देवाचे नीतिमत्त्व.....66

ख्रिस्तामधील देवाचे नीतिमत्त्व.....67

मानवांमध्ये देवाचे कार्य: कसे आणि कुठे?.....71

विश्वासातून विश्वासाकडे.....73

विश्वासाचे माप.....76

विश्वासाचा उगम आणि वाढ.....77

येशूचा विश्वास.....80

येशू विश्वासाचा राजा.....80

येशूच्या विश्वासाद्वारे जीवन कसे जगले जाते?.....82

देवाचे वचन आणि धार्मिकता....86
मिसरातील इस्राएल....**90**
मिसरात गेल्यानंतर इस्राएल लोकांबरोबर काय झाले?....90
मोशेचा उदय....94
देवाचा उद्देश....**100**
देव हा भस्म करणारा अग्नी आहे....100
इस्राएलाबद्दल देवाची तळमळ....101
देवाचे नाव....105
दैवी नमुना....106
धार्मिक स्वातंत्र्य....108
फारो आणि मिसराच्या लोकांसाठी देवाची तळमळ....109
हृदय कठोर होणे....113
मिसरातून निर्गमन....**115**
आध्यात्मिक निवांतता आणि शब्बाथ....115
देव पुन्हा आपले नाव आणि करार अधोरेखित करतो....116
वल्हांडण....122
नाश करणारा....125
निर्गम....127
स्वर्गातून भाकर आणि खडकातून पाणी....**133**
लाल समुद्र पार करणे....133
कडू पाणी....136
देवाच्या नियमशास्त्राचे देणे आणि त्याचा उद्देश....**148**
देवाचे पवित्रीकरण....148
नियमशास्त्र देणे....150
जुना करार: दृढ केला गेला आणि मोडला गेला....**160**
पहिल्या कराराची दृढता....160
पवित्रस्थान आणि देवाचे कार्य....163
सोन्याचे वासरू....167
इस्राएलचे काय झाले?....175
आज हे वचन पुन्हा दिले जात आहे....180
मृत्यूची सेवा....**184**
दोन भिन्न सेवकाई....184
राजा दाविदाच्या जीवनात: मृत्यूची सेवा....188
पेत्राचा अनुभव....190
महिमा आणि सावल्या....192
दृष्टांत....198
दैवी नमुना, करारांची किल्ली....201
जुन्या कराराची उत्पत्ती....**208**
मानवाचे पतन....208

जुन्या कराराचे बलिदान..... 214
नव्या कराराचे बलिदान..... 220
व्यवस्थेखाली..... 239
अब्राहामाची मुले..... 239
अब्राहमाचा वंशज असलेल्या विश्वासणाऱ्याचे जीवन.....245
व्यवस्थेचे अनंतत्व..... 246
देह आणि आत्मा यांच्यातील संघर्ष..... 249
अनुग्रह आणि क्षमेखाली.....259
येशू आणि मोशे.....261
आरंभापासून.....263
जगाच्या पायाभरणीपासून.....268
"जग" या संज्ञेची व्याख्या..... 268
काय हरवले गेले याची व्याख्या..... 269
ख्रिस्तामधील देवाचे तारण..... 271
ख्रिस्ताची दुःखे..... 276
ख्रिस्तामध्ये स्थिर राहणे.....281
आपली सर्व कृत्ये..... 284
सोपे आणि हलके..... 285
येशूकडे पाहणे.....289

उत्तम प्रतिज्ञा

खिडकीतून येणारे सूर्यकिरण धुळीच्या सूक्ष्म कणांवर अलगद चमकत होते. हवेत तरंगणारे ते कण जणू एकमेकांशी खेळत होते आणि त्याच वेळी प्रकाशाचा मार्गही दाखवत होते. मी पाहत असताना माझी नजर टेबलावर उघड्या असलेल्या पुस्तकावर स्थिरावली. मी तिथे किती वेळ बसलो होतो, या दृश्यात हरवून? माझे मन किती वेळ भटकत होते, समोर उघडे असलेल्या बायबलकडे खरेतर लक्षच न देता? मी घड्याळाकडे पाहिले पन्नास मिनिटांपेक्षा अधिक वेळ निघून गेला होता. हे किती वेळा असे घडले होते?

मी नेहमी एकाच हेतूने बसायचो म्हणजे देवाबरोबर वेळ घालवण्यासाठी पण मन इतर विचारांत अडकून पडायचे, किंवा कपाटातील इतर पुस्तके जणू मला हाक मारत आहेत असे वाटून त्यांच्याकडे मी ओढला जायचो. देवाला दिलेली माझी वचने मी पाळू शकत नाही यामुळे मी थकलो होतो. मला शांतता आणि विश्रांती कशी मिळेल? या अवस्थेतून मी कसा बाहेर पडू?

मानवाच्या प्रतिज्ञा

माझ्या प्रतिज्ञांबद्दल बायबल काय सांगते? माणसांच्या प्रतिज्ञांबद्दल ते काय सांगते?

अनुवाद २३:२१ तू आपला देव परमेश्वर ह्याला नवस करशील तेव्हा तो फेडण्यास विलंब लावू नकोस, कारण तुझा देव परमेश्वर तुला त्याचा अवश्य जाब विचारील; विलंब लावल्यास तुला पाप लागेल. 22तथापि तू नवस न करण्याचे ठरवलेस तर तुला पाप लागणार नाही. 23ज्या अर्थी तू आपल्या मुखाने वचन देऊन आपला देव परमेश्वर ह्याला स्वखुशीने नवस केला आहेस त्या अर्थी तुझ्या मुखातून निघालेले वचन काळजीपूर्वक पाळ.

हा उतारा माझ्यासाठी फारच धक्का देणारा होता. आपण देवाला एखादा नवस किंवा वचन दिले तर ते आळस न करता, विलंब न लावता पूर्ण करायला हवे. पण पुढे असेही सांगितले आहे की, "जर तू नवस करण्यापासून थांबलास, तर ते तुझ्यासाठी पाप ठरणार नाही." म्हणजेच देवाशी असलेल्या आपल्या नात्यात याहून चांगला मार्ग आहे. देवाला काहीही वचन न देणे हे अधिक योग्य आहे, म्हणजे पाप होणार नाही. आणि जर देवाने आपल्या हृदयात काही करण्याची इच्छा घातली असेल, तर कोणतेही वचन न देता, विलंब न करता ते करावे, कारण त्याने हृदयात ठेवलेले कार्य करण्यासाठी त्याला वचन देणे आवश्यक नाही. याबद्दल शास्त्र आणखी काय सांगते?

उपदेशक ५:१ तू देवाच्या मंदिरी जातोस तेव्हा सांभाळून पाऊल टाक; बोध श्रवण करण्यास समीप जाणे हे मूर्खाच्या बलिहवनापेक्षा बरे; आपण अधर्म करतो हे त्यांना कळत नाही. 2बोलण्याची घाई करू नकोस; देवासमोर कोणताही उद्गार तोंडावाटे काढण्यास आपले मन उतावळे करू नकोस; कारण देव स्वर्गात आहे आणि तू तर पृथ्वीवर आहेस; म्हणून तुझे बोलणे अल्प असावे. 3काम फार पडल्याने त्याचे स्वप्न पडते तशीच फार वाचाळतेने मूर्खाची वाणी प्रकट होते. 4तू देवाला नवस केला असल्यास तो फेडण्यास विलंब करू नकोस,

कारण देव मूर्खावर प्रसन्न होत नसतो; जो नवस तू केला असेल त्याची फेड कर. 5नवस करावा आणि तो फेडू नये ह्यापेक्षा तो मुळीच न करणे बरे. 6तुझ्या तोंडामुळे तुझ्या देहाला शासन होऊ देऊ नकोस. मी चुकून बोललो असे दिव्यदूतासमोर म्हणू नकोस; तुझ्या बोलण्याचा देवाला राग येऊन त्याने तुझ्या हातची कामे नष्ट का करावीत?

देवाच्या घरात आपण जातो तेव्हा, तोंड उघडून बोलण्यापेक्षा ऐकण्यासाठीच जावे. मूर्खांचे यज्ञ, अर्पणे आणि देणग्या म्हणजे त्यांची घाईघाईचे बोलणे असते. जगातील सर्वात ज्ञानी मनुष्य म्हणतो, "तुझे शब्द थोडे असू दे." जर आपण हे मान्य केले की आपण मूर्खपणाकडे झुकणारे आहोत, तर आपल्याला हे जाणवेल की प्रतिज्ञा न करणेच उत्तम आहे.

गणना ३०:३–५ त्याचप्रमाणे एखादी स्त्री तरुणपणात आपल्या बापाच्या घरी असताना परमेश्वराला नवस करून व्रतबद्ध झाली असेल, 4आणि तिचा नवस आणि ज्या वचनाने ती व्रतबद्ध झाली ते ऐकून तिचा बाप काही बोलला नसेल, तर तिचे सर्व नवस कायम राहतील, आणि ज्या बंधनांनी तिने स्वत:ला बद्ध करून घेतले असेल तीही कायम राहतील. 5पण ते ऐकून तिच्या बापाने तिला मनाई केली तर तिचे नवस किंवा ज्या कोणत्याही बंधनाने तिने आपणास बद्ध करून घेतले असेल त्यांपैकी कोणतेही कायम राहणार नाही; तिच्या बापाने तिला मनाई केली म्हणून परमेश्वर तिला क्षमा करील.

आपण इतके सहजपणे अशी वचनबद्धता करतो ज्या शहाणपणाच्या नसतात, किंवा ज्या करण्याचा अधिकार आपल्याकडेच नसतो, म्हणून या वचनात देव आपल्याला एक मार्ग देतो पिता त्या प्रतिज्ञेवर निर्णय बदलू शकतो. आपण बेफिकिरीने वचने देतो, किंवा आपले मन बदलतो, किंवा परिणामांचा विचार न करता बोलतो. यामुळेच वचन देण्यापेक्षा वचन न देणे हेच अधिक चांगले आहे. पौल आपली स्थिती स्पष्ट करतो:

२ करिंथकरांस १:१५–१७ असा भरवसा बाळगून तुम्हांला दोनदा कृपादान मिळावे म्हणून पहिल्याने तुमच्याकडे यावे, 16तुमच्याकडून मासेदोनियास जावे, नंतर पुन्हा मासेदोनियाहून तुमच्याकडे यावे, आणि तुम्ही मला यहूदीयाकडे वाटेस लावावे, असा माझा बेत होता. 17तर असा बेत असता मी चंचलपणा केला काय? अथवा मला होय होय, नाही नाही, अशी धरसोड करता यावी म्हणून जे मी योजतो ते देहस्वभावाप्रमाणे योजतो काय?

पौल करिंथकरांना आपल्या योजना आणि त्याने काय करायचे ठरविले होते ते सांगतो. मानवी शब्दांच्या अशक्तपणाची जाणीव ठेवून तो मध्येच एक खुलासा करतो आणि म्हणतो, "तर असा बेत असता मी चंचलपणा केला काय?" त्याला हे निश्चित करायचे आहे की त्याचे नियोजन उतावळेपणाने किंवा योग्य विचार न करता केलेले असे समजले जाऊ नये. त्याचे नियोजन देहाप्रमाणे नाही: "मला होय होय, नाही नाही, अशी धरसोड करता यावी म्हणून जे मी योजतो ते देहस्वभावाप्रमाणे योजतो काय?" येथे आपण मनुष्याची स्थिती त्याच्या नैसर्गिक अवस्थेत पाहतो. मनुष्य बदलणारा आहे, द्विधा मनःस्थितीत असतो, आणि त्याचे शब्द कधी हो तर कधी नाही असे असतात. म्हणूनच आपल्याला देवासमोर प्रतिज्ञा न करण्याचे, आणि घाईघाईने स्वतःला बांधून न घेण्याचे बोलावणे दिले आहे. येशू पुढील दृष्टांतात हे अधिक स्पष्ट करतो:

मत्तय २१:२८–३२ तुम्हांला काय वाटते ते सांगा बरे! एका मनुष्याला दोन मुलगे होते; तो पहिल्याकडे जाऊन म्हणाला, 'मुला, आज द्राक्षमळ्यात जाऊन काम कर.' 29त्याने उत्तर दिले, 'जातो महाराज;' पण तो गेला नाही. 30मग दुसऱ्याकडे जाऊन त्याने तसेच म्हटले. पण तो म्हणाला, 'मी नाही जात.' तरी नंतर त्याला पस्तावा होऊन तो गेला. 31ह्या दोघांतून कोणी बापाच्या इच्छेप्रमाणे केले?" ते म्हणाले, "दुसऱ्या मुलाने." येशूने त्यांना

म्हटले, "मी तुम्हांला खचीत सांगतो, जकातदार व कसबिणी तुमच्याआधी देवाच्या राज्यात जातात. 32कारण योहान नीतीच्या मार्गाने तुमच्याकडे आला आणि तुम्ही त्याच्यावर विश्वास ठेवला नाही; जकातदार व कसबिणी ह्यांनी त्याच्यावर विश्वास ठेवला; पण हे पाहून तुम्ही त्याच्यावर विश्वास ठेवावा असा नंतरही तुम्हांला पस्तावा झाला नाही.

देवाच्या कुटुंबात दोन प्रकारचे लोक आहेत. एक वर्ग देवाच्या द्राक्षमळ्यात काम करण्यास होकार देतो, पण त्याचे हृदय देवाशी वैर ठेवते, आणि शेवटी तो जात नाही. आमंत्रणाला सुरुवातीला होकार दिला जातो, पण नंतर तो "हो" "नाही" मध्ये बदलतो. हा वर्ग मुख्य याजक आणि वडील[1] परुशी वर्ग यांनी दर्शविला आहे. दुसरा वर्ग असा दिसतो की तो देवाचे वचन स्वीकारत नाही. पण त्याचा विचार केल्यानंतर, ते पश्चात्तापाकडे वळतात आणि देवाची इच्छा पूर्ण करतात. त्यांच्यामध्ये आधी "नाही", आणि नंतर "हो" असे होते. हा वर्ग महसूल गोळा करणारे आणि वेश्याव्यवसाय करणाऱ्या स्त्रिया यांनी दर्शविला आहे.

एक उत्तम सेवा

त्या सकाळी मला हे समजले की माझे शब्द, माझ्या प्रतिज्ञा आणि माझे प्रयत्न स्पष्टपणे अपुरे होते. माझी पहिली प्रतिक्रिया अशी होती की मी प्रत्यक्षात पुरेसा प्रयत्नच केला नव्हता. देव ज्या योग्यतेचा आहे तितके लक्ष, समर्पण आणि प्रयत्न मी दिले नव्हते. परंतु ही भावना नवीन नव्हती. यापूर्वीही मी स्वतःला जणू मानेने पकडून देवाचे वचन अभ्यास करण्यास जबरदस्ती करण्याचा प्रयत्न केला होता आणि तो प्रयत्न यशस्वी झाला नव्हता.

त्याच क्षणी मला हे जाणवले की मी कधीही प्रार्थनेत देवाला या समस्येबद्दल सांगितलेच नव्हते. मला हेही समजले की माझ्याबरोबर नेमके काय चालले आहे हे देवाला सांगणे मला फारच कठीण जात होते, आणि माझे हृदय स्पष्टपणे दुसरीकडे असताना, मी स्वतःलाच फसवत होतो, जणू मला देवाला अधिक जाणून घ्यायचे आहे असे स्वतःला भासवत होतो. मी हे देवापासून का लपवावे? त्यांना ते आधीच माहीत होते. या शोधाने मला हे पटवून दिले की माझ्याबरोबर जे काही घडत होते ते सर्व प्रार्थनेत त्यांना सांगणे, आणि ख्रिस्ताकडून मदत मागणे हेच अधिक योग्य आहे. माझ्या प्रतिज्ञांमध्ये ख्रिस्त मला कशी मदत करू शकेल, आणि त्याच्या प्रतिज्ञा माझ्या जीवनात कशा पूर्ण होऊ शकतील?

इब्री लोकांस ८:६ तर आता ज्या कराराचा मध्यस्थ येशू आहे तो अधिक चांगल्या अभिवचनांनी स्थापित असल्यामुळे, जेवढ्या प्रमाणात तो अधिक चांगला आहे, तेवढ्या प्रमाणात अधिक श्रेष्ठ सेवा येशूला मिळाली आहे.

या अध्यायात प्रेषित पौल यावर भर देतो की ख्रिस्तामध्ये आपल्याकडे असा एक महायाजक आहे जो या पदासाठी पूर्णपणे पात्र आहे, इतकेच नव्हे तर त्याहून अधिक आहे. तो खरा पवित्रस्थान जे प्रभूनी उभारले त्याचा महायाजक आणि सेवक आहे. तो मोशेच्या नियमाप्रमाणे पृथ्वीवरील पवित्रस्थानात सेवा करणारा सेवक नाही, तर स्वर्गीय गोष्टींचा सेवक आहे.

दुसरीकडे, मोशेच्या नियमशास्त्रात जे ठरविले गेले होते त्यानुसार, याजकांची अशी एक सेवा होती जी स्वर्गीय गोष्टींच्या नमुना आणि छायेत करण्यात येत होती. ख्रिस्त हा अधिक उत्तम कराराचा मध्यस्थ आहे, जो अधिक उत्तम प्रतिज्ञांवर स्थापन केलेला आहे. यावरून असा निष्कर्ष निघतो की यापूर्वी एक दुसरा करार होता जो कमी चांगल्या प्रतिज्ञांवर स्थापन केलेला, म्हणजेच अधिक वाईट होता. दोन करार एक अधिक उत्तम प्रतिज्ञांसह, आणि दुसरा

कमी उत्तम प्रतिज्ञांसह.

आपण सहसा या दोन्ही करारांमध्ये असा भेद करतो की प्राचीन इस्राएलामधील लेवीय याजकपद हे कसे तरी कमी दर्जाचे होते, आणि ख्रिस्ती युगातील ख्रिस्ताचे याजकपद हे कसे तरी अधिक श्रेष्ठ आहे. पण बायबल खरोखर हाच भेद मांडत आहे काय? याशिवाय, यामुळे देवाच्या प्रतिज्ञांबाबत अनेक प्रश्न निर्माण होतात. देव काही प्रतिज्ञा अधिक चांगल्या करतो आणि काही कमी चांगल्या करतो काय? असे होऊ शकते काय की देव एका गटासाठी अधिक चांगल्या प्रतिज्ञा करतो, आणि दुसऱ्या गटासाठी कमी चांगल्या प्रतिज्ञा करतो? असे होऊ शकते काय की देवाने एका गटाबरोबर वाईट करार स्थापन केला, आणि दुसऱ्या गटाबरोबर चांगला करार केला? हे योग्य वाटत नाही; तसे असूच शकत नाही. देवामध्ये कोणतीही चूक नाही. देव सर्व गोष्टी अतिशय चांगल्या करतो. (२) खरं तर, ह्याच मुद्द्याच्या संदर्भात आपण असे वाचतो:

अनुवाद ३२:४–५ "तो दुर्ग आहे; त्याची कृती परिपूर्ण आहे; त्याचे सर्व मार्ग न्यायाचे आहेत; तो विश्वसनीय देव आहे, त्याच्या ठायी अनीती नाही; तो न्यायी व सरळ आहे. 5ते बिघडले आहेत, ते त्याचे पुत्र नव्हत, हा त्यांचा दोष आहे; ही विकृत व कुटिल पिढी आहे."

देवाचे कार्य परिपूर्ण आहे; त्याचे सर्व मार्ग न्यायाचे आहेत; त्याच्यात अन्याय नाही; तो न्यायी आणि सरळ आहे. मग पवित्र शास्त्र देवाच्या वेगवेगळ्या लोकांशी असलेल्या व्यवहाराबद्दल काय सांगते?

रोमकरांस २:११ "कारण देवाजवळ पक्षपात नाही."

प्रेषितांची कृत्ये १०:३४–३५ तेव्हा पेत्राने बोलण्यास आरंभ केला : 35"'देव पक्षपाती नाही', हे मला पक्के ठाऊक आहे; तर प्रत्येक राष्ट्रात जो त्याची भीती बाळगतो व ज्याची कृत्ये नैतिक आहेत तो त्याला मान्य आहे.

देव पक्षपात करणारा नाही; परंतु जो कोणी तो कोणत्याही राष्ट्रातील असो देवाचे भय मानतो आणि नीतीने वागतो, त्याच्याविषयी देव प्रसन्न असतो. तर मग, येशू हा अधिक उत्तम कराराचा मध्यस्थ आहे, जो अधिक उत्तम प्रतिज्ञांवर स्थापन केलेला आहे हे आपण नेमके कसे समजून घ्यावे?

प्रतिज्ञांचे दोन प्रकार

इब्री लोकांस ८:७–८ कारण तो पहिला करार निर्दोष असता, तर दुसरा शोधण्याचा प्रसंग आला नसता. 8लोकांना दोष लावून तो म्हणतो, "परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत की, त्यांत इस्राएलाचे घराणे व यहूदाचे घराणे ह्यांच्याबरोबर मी नवा करार करीन;

आपण वरील गोष्ट निश्चित करतो: एक वाईट करार आहे दोषयुक्त ज्याला येथे पहिला करार किंवा जुना करार असे म्हटले आहे; आणि दुसरीकडे एक उत्तम करार आहे निर्दोष ज्याला दुसरा करार किंवा नवा करार असे म्हटले आहे. आणि वचन असे सांगते की प्रभू त्यांच्यात दोष आढळल्यामुळे एक नवा करार करणार आहे. प्रभू त्यांच्यात आपली प्रतिज्ञा प्रत्यक्षात उतरवू शकले नाहीत. दोष त्यांच्यातच होता; आणि असेही वाटते की दोषयुक्त प्रतिज्ञा देवाला देणारे तेच होते.

इब्री लोकांस ८:९ मी त्यांच्या पूर्वजांचा हात धरून त्यांना मिसर देशातून बाहेर आणले, त्या दिवशी मी त्यांच्याशी केलेल्या करारासारखा हा करार असणार नाही; कारण माझ्या

कराराप्रमाणे ते वागले नाहीत, आणि मी त्यांच्याकडे दुर्लक्ष केले, असे प्रभू म्हणतो.

समस्या ही आहे की त्यांनी देवाने त्यांच्याबरोबर केलेला करार सोडण्याचा निर्णय घेतला; आणि तसे करताच, त्यांनी स्पष्टपणे एक दुसराच करार उभा केला. हा वाईट करार घडला, कारण ते देवाच्या मूळ, आदर्श करारात टिकून राहिले नाही. येथे व्यक्त केलेली कल्पना हीच आहे: "मी जो करार केला… त्यानुसार नव्हे; कारण ते माझ्या करारात टिकून राहिले नाही." त्यांनी देवाचा करार बाजूला ठेवून स्वतः बनवलेला करार स्वीकारला; आणि देवाने नम्र होऊन त्यांच्या त्या करारात प्रवेश केला. हा करार मनुष्याच्या अटींवर आणि मनुष्याच्या कामांवर आधारित होता; म्हणून त्याच्या अटींनुसार प्रभूंनी त्यांच्याकडे दुर्लक्ष केले, आणि त्यांना त्यांच्या स्वतःच्या मार्गाने चालू दिले.

स्तोत्र ८१:११–१२ परंतु माझ्या लोकांनी माझी वाणी ऐकली नाही; इस्राएलाने माझे ऐकले नाही. 12ह्यामुळे मी त्यांना त्यांच्या हृदयाच्या दुराग्रहाप्रमाणे वागू दिले; ते आपल्याच संकल्पाप्रमाणे चालले.

परंतु त्यांनी देवाबरोबर जो करार केला, तोच करार देवाला इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर आणि यहूदाच्या घराण्याबरोबर करायचा नाही. असे दिसते की, जर इस्राएल "माझ्या [देवाच्या] करारात टिकून राहिले" असते, तर त्यांना नव्या कराराचा अनुभव मिळाला असता, आणि ख्रिस्ताद्वारे त्यांचे नेतृत्व झाले असते.

थोडक्यात सांगायचे तर, ख्रिस्ताला एक सेवक, एक महायाजक, आणि अधिक उत्तम कराराचा मध्यस्थ असे ठरविण्यात आले. हा उत्तम करार उत्तम प्रतिज्ञांवर आधारित आहे, आणि त्याला दुसरा करार किंवा नवा करार असे ओळखले जाते. मिसरातून बाहेर आलेल्या लोकांनी प्रभूच्या करारात टिकून राहण्याची इच्छा केली नाही; उलट त्यांनी एक वाईट करार केला कमी दर्जाच्या प्रतिज्ञांवर आधारित करार ज्यात दोष त्या कराराचा भाग असलेल्या मनुष्यात होता. आणि हा करार कमी दर्जाच्या प्रतिज्ञांवर आधारित असल्यामुळे, स्पष्टपणे त्या कमी दर्जाच्या प्रतिज्ञा मनुष्याच्या होत्या. हे असे असू शकते काय? किंवा देव एका गटाबरोबर दुसऱ्या गटापेक्षा वाईट प्रतिज्ञा करील असे होऊ शकते काय? मग पवित्र शास्त्र देवाच्या वचनाबद्दल आणि देवाच्या प्रतिज्ञांबद्दल काय सांगते?

देवाच्या प्रतिज्ञा

मनुष्याच्या शब्दांविषयी पौलाने जे लिहिले आहे, त्या वचनात आपण पाहतो की ते देवाच्या प्रतिज्ञांशी कसे विरोधात उभे केले आहेत:

२ करिंथकरांस १:१५–२० असा भरवसा बाळगून तुम्हांला दोनदा कृपादान मिळावे म्हणून पहिल्याने तुमच्याकडे यावे, 16तुमच्याकडून मासेदोनियास जावे, नंतर पुन्हा मासेदोनियाहून तुमच्याकडे यावे, आणि तुम्ही मला यहूदीयाकडे वाटेस लावावे, असा माझा बेत होता. 17तर असा बेत असता मी चंचलपणा केला काय? अथवा मला होय होय, नाही नाही, अशी धरसोड करता यावी म्हणून जे मी योजतो ते देहस्वभावाप्रमाणे योजतो काय? 18देव विश्वसनीय आहे. आमचे तुमच्याबरोबरचे बोलणे, होय, नाही असे नाही. 19कारण देवाचा पुत्र येशू ख्रिस्त ह्याची घोषणा आमच्याकडून म्हणजे मी, सिल्वान व तीमथ्य ह्यांच्याकडून तुमच्यामध्ये झाली ती होय, नाही, अशी नव्हती, तर त्याच्या ठायी होय अशीच होती. 20देवाची वचने कितीही असोत, त्याच्या ठायी होय हे आहे; म्हणून आम्ही देवाच्या गौरवाला त्याच्या द्वारे आमेन म्हणतो.

देव सत्य आहे, किंवा विश्वासू आहे, म्हणून पौल सांगतो की देवाचे वचन देहाप्रमाणे नाही. देवाच्या सर्व प्रतिज्ञा येशूमध्ये "हो" आणि "आमेन" आहेत. "आमेन" याचा अर्थ "तसेच होवो" असा आहे[1]. जर आपण ख्रिस्तामध्ये असू, तर आपण आता देहामध्ये "हो" आणि "नाही" मध्ये राहात नाही, तर "हो" आणि "आमेन" मध्ये आहोत. देवाचे वचन हे देवाच्या प्रतिज्ञांशी समान केले आहे. ख्रिस्त येशूमध्ये देवाची सर्व वचने आढळतात, आणि केवळ त्याच्याद्वारेच ती प्रत्यक्ष वास्तव ठरतात. देव आपल्या सर्व प्रतिज्ञा ख्रिस्तामध्ये आणि ख्रिस्ताद्वारे पूर्ण करतो. देहधारी मनुष्याची अवस्था "हो" आणि "नाही" अशी असल्यामुळे, आपल्याला असे सुचविले जाते:

१ पेत्र ४:११ "भाषण करणाऱ्याने, आपण देवाची वचने बोलत आहोत, असे बोलावे..."

आपण बोलत असू, तर बोलले जाणारे शब्द देवाच्या शब्दांप्रमाणे असावेत. मग देवाचे वचन कसे आहे? देवाच्या प्रतिज्ञा कशा आहेत? त्या "हो" आणि "आमेन" आहेत आणि आणखी काय?

यशया ५५:८–११ कारण माझ्या कल्पना तुमच्या कल्पना नाहीत; माझे मार्ग तुमचे मार्ग नाहीत, असे परमेश्वर म्हणतो. 9कारण आकाश जसे पृथ्वीहून उंच आहे, तसे माझे मार्ग तुमच्या मार्गांहून आणि माझ्या कल्पना तुमच्या कल्पनांहून उंच आहेत. 10पाहा, पाऊस व बर्फ आकाशातून पडतात; आणि पृथ्वी भिजवून, तिला सफळ व हिरवीगार केल्यावाचून, पेरणाऱ्यास बीज, खाणाऱ्यास भाकरी दिल्यावाचून ती परत वर जात नाहीत, 11त्याप्रमाणे माझ्या मुखातून निघणारे वचन होईल; ते माझी इच्छा पूर्ण केल्यावाचून व ज्या कार्यासाठी मी ते पाठवले ते केल्यावाचून माझ्याकडे विफल होऊन परत येणार नाही.

मनुष्याचे विचार आणि मार्ग हे देवाचे विचार आणि मार्ग नाहीत. इतकेच नव्हे, तर जसे आकाश पृथ्वीपासून फार दूर आहे, तितकाच मोठा फरक त्यांच्यात आहे. देवाचे शब्द देवाच्या प्रतिज्ञा रिकाम्या परत येत नाहीत. देवाचे वचन जे करण्याची आज्ञा देते, ते ते करून दाखवते; ते प्रतिज्ञा पूर्ण करते आणि फल उत्पन्न करते. याचे अतिशय स्पष्ट उदाहरण सृष्टीच्या प्रारंभी दिसते. देव म्हणाला, "प्रकाश होवो," आणि प्रकाश झाला[2]. देवाच्या तोंडातून निघणाऱ्या प्रत्येक शब्दाबाबत असेच घडते. त्यांनी बोलले, आणि ते अस्तित्वात आले[3]. म्हणूनच वचन असे म्हणते:

गणना २३:१९ "बालाका, ऊठ, ऐकून घे; सिप्पोरपुत्रा, माझ्याकडे कान दे. देव काही मनुष्य नाही की त्याने लबाडी करावी; तो काही मानवपुत्र नाही की त्याने अनुताप करावा; दिलेले वचन तो पाळणार नाही काय? दिलेला शब्द तो पुरा करणार नाही काय?

देव जे म्हणतो ते घडते; देव जे बोलतो ते अस्तित्वात येते. त्याचे वचन सत्य आणि खात्रीचे आहे. आता आपण पुन्हा इब्री लोकांच्या मजकुराकडे वळूया. ते असे सांगते:

इब्री लोकांस ८:६–९ तर आता ज्या कराराचा मध्यस्थ येशू आहे तो अधिक चांगल्या अभिवचनांनी स्थापित असल्यामुळे, जेवढ्या प्रमाणात तो अधिक चांगला आहे, तेवढ्या प्रमाणात अधिक श्रेष्ठ सेवा येशूला मिळाली आहे. 7कारण तो पहिला करार निर्दोष असता, तर दुसरा शोधण्याचा प्रसंग आला नसता. 8लोकांना दोष लावून तो म्हणतो, "परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत की, त्यांत इस्राएलाचे घराणे व यहूदाचे घराणे

[1] २८१. ἀμήν amēn, अम-एन´; हिब्रू मूळचे [५४३]; मूळात दृढ, म्हणजे (लाक्षणिक अर्थाने) विश्वासार्ह; क्रियाविशेषण: निश्चितपणे (अनेकदा उद्गारवाचक म्हणून: तसे होवो): आमेन, खरोखर.
[2] उत्पत्ति १:३
[3] स्तोत्र ३३:९

इस्रायांच्याबरोबर मी नवा करार करीन; 9मी त्यांच्या पूर्वजांचा हात धरून त्यांना मिसर देशातून बाहेर आणले, त्या दिवशी मी त्यांच्याशी केलेल्या करारासारखा हा करार असणार नाही; कारण माझ्या कराराप्रमाणे ते वागले नाहीत, आणि मी त्यांच्याकडे दुर्लक्ष केले, असे प्रभू म्हणतो.

येशूची सेवा अधिक उत्तम करारावर आधारलेली आहे, आणि हा करार अधिक उत्तम आहे कारण तो अधिक उत्तम प्रतिज्ञांवर आधारित आहे. देव व्यक्तिपक्षपात करणारा नाही, आणि देवाचे वचन सत्य आहे; ते रिकामे परत येत नाही, तर ज्याने जे पाठविले आहे ते त्याची इच्छा पूर्ण करते. आणि "त्यांच्यात दोष आढळल्यामुळे" या शब्दांवरून हे स्पष्ट होते की मिसरातून बाहेर आलेल्या लोकांमध्येच देवाने दोष पाहिला. आणि तो दोष प्रतिज्ञांमध्ये होता, कारण त्या कमी दर्जाच्या प्रतिज्ञा होत्या देहप्रधान प्रतिज्ञा, दोषयुक्त प्रतिज्ञा. त्यांनी देवाच्या प्रतिज्ञांवर विश्वास ठेवला नाही; त्याऐवजी त्यांनी देवाला स्वतःच्या अपयशी प्रतिज्ञा केल्या. म्हणून देव प्रतिज्ञा करतो की असा काळ येईल, जेव्हा तो इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर आणि यहूदाच्या घराण्याबरोबर एक नवा, निर्दोष करार स्थापन करील जो त्यांच्या पूर्वजांबरोबर केलेल्या करारासारखा नसेल.

देवाचा इस्राएलाशी केलेला करार

जर असेच असेल, तर आपण आत्ताच काढलेल्या निष्कर्षाची पुष्टी करण्यासाठी इस्राएलच्या इतिहासाकडे अधिक सविस्तरपणे पाहूया. आपल्याला देवाच्या प्रतिज्ञा आणि मनुष्याच्या प्रतिज्ञा शोधून काढायला हव्यात, आणि मनुष्याच्या प्रतिज्ञा कशा कमी दर्जाच्या आहेत हे स्पष्टपणे दिसायला हवे. प्रथम आपण इस्राएलाबरोबर देवाने बोललेली वचने आणि दिलेल्या प्रतिज्ञा वाचूया:

निर्गम १९:३–६ तेव्हा मोशे देवाकडे वर गेला; आणि परमेश्वराने त्याला पर्वतातून हाक मारून सांगितले की, "याकोबाच्या घराण्याला हे सांग, इस्राएल लोकांना हे विदित कर. 4मी मिसऱ्यांचे काय केले ते व तुम्हांला गरुडाच्या पंखांवर बसवून मी आपणाकडे कसे आणले आहे हे तुम्ही पाहिले आहे; 5म्हणून आता तुम्ही खरोखर माझी वाणी ऐकाल आणि माझा करार पाळाल तर सर्व लोकांपेक्षा माझा खास निधी व्हाल, कारण सर्व पृथ्वी माझी आहे; 6पण तुम्ही मला याजकराज्य, पवित्र राष्ट्र व्हाल. हेच शब्द तू इस्राएल लोकांना सांग."

देव येथे यावर भर देतो की त्यांनी आधीच त्यांच्यासाठी काय केले आहे, आणि त्यांना स्वतःकडे कसे आणले आहे त्यांच्यासाठी, त्यांच्यामध्ये आणि त्यांच्याबरोबर अजून अधिक काही करण्याच्या हेतूने. तो त्यांना आपल्या आवाजाकडे लक्ष देण्यास सांगतो[4] आणि करार पाळण्यास सांगतो तो देवाचा करार आहे. "पाळणे" या शब्दाचा अर्थ "जपणे, रक्षण करणे, सुरक्षित ठेवणे, मौल्यवान मानणे" असाही होऊ शकतो. हे वचन आणि निर्गम ६ एकत्र पाहिल्यास, कराराच्या अटी येथे मांडलेल्या दिसतात. देव त्यांच्याकडून "हो" आणि "आमेन" याखेरीज दुसरी कोणतीही प्रतिक्रिया अपेक्षित करत नाही. देवाला ती प्रतिक्रिया विश्वासातून यावी अशी तळमळ आहे. आणि हे शक्य होण्यासाठी त्यांना ख्रिस्ताची गरज होती, कारण त्याच्यामध्येच "हो" आणि "आमेन" आहे.

---

[4] जरी केजेव्ही (KJV) मध्ये याचे भाषांतर "माझा आवाज ऐका" असे केले असले तरी, "आज्ञा पाळणे" असे भाषांतर केलेला शब्द खालीलप्रमाणे आहे:
8085. שָׁמַע shâmaʿ, शॉ-मा´; एक मूळ धातू; बुद्धीने ऐकणे (बहुतेकदा लक्ष देणे, आज्ञापालन करणे इत्यादींचा गर्भितार्थ असतो; प्रयोजक क्रियापद: सांगणे, इत्यादी): …

आणि देवाच्या लोकांनी देवाचा करार देवाची वचने कोठे जपायची होती?

अनुवाद ११:१८ म्हणून तुम्ही माझी ही वचने आपल्या ध्यानीमनी साठवून ठेवा...

देवाची विनंती आणि आर्जव हेच आहे की त्यांनी त्याचा आवाज ऐकावा, त्याचा करार जो त्याच्या वचनांद्वारे व्यक्त होतो आणि तो आपल्या हृदयात व आत्म्यात जपावा. पण अधिक नेमकेपणाने सांगायचे तर, देवाच्या करारात नेमकी कोणती वचने येतात?

निर्गम ३४:२८ मोशे तेथे परमेश्वराबरोबर चाळीस दिवस व चाळीस रात्री होता; त्याने भाकर खाल्ली नाही, तो पाणीही प्यायला नाही; आणि त्या पाट्यांवर परमेश्वराने कराराची वचने म्हणजे दहा वचने लिहून ठेवली.

देवाचा आपल्या लोकांबरोबर असलेला करार म्हणजे दहा आज्ञा. येथे पहिली महत्त्वाची उलगडण अशी आहे की दहा आज्ञा या देवाच्या प्रतिज्ञा आहेत; त्या देव आपल्या लोकांमध्ये काय करु इच्छितो हे दर्शवितात. देव म्हणतो की जर त्यांनी त्याचा आवाज ऐकला, आणि त्याच्या नियमशास्त्राचे जतन केले (जपले, रक्षण केले, मौल्यवान मानले), तर ते पवित्र लोक ठरतील. दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, जर तुम्ही त्याचा आवाज ऐकला आणि त्याचा करार पाळला, तर…

१. तू इतर देवांना माझ्या पुढे मानणार नाहीस.

२. तू स्वतःसाठी कोणतीही कोरलेली मूर्ती बनवणार नाहीस.

३. तू परमेश्वर, तुझा देव, याचे नाव व्यर्थ घेणार नाहीस.

४. तू शब्बाथ दिवस स्मरणात ठेवशील.

५. तू आपल्या पित्याचा आणि आपल्या मातेला मान देशील.

६. तू हत्या करणार नाहीस.

७. तू व्यभिचार करणार नाहीस.

८. तू चोरी करणार नाहीस.

९. तू खोटे साक्ष देणार नाहीस.

१०. तू लोभ करणार नाहीस.

ही सर्व क्रियापदे आज्ञार्थी (आदेश देणाऱ्या) रूपात नसून भविष्यकाळात आहेत. यावरून हे स्पष्ट होते की या आज्ञा आदेश नसून प्रतिज्ञा आहेत देव स्वतः जे कार्य करणार आहे त्याची ही घोषणा आहे. यापैकी एकमेव आज्ञा जी भविष्यकाळात नाही ती पाचवी आज्ञा आहे; आणि विशेष म्हणजे, हीच एकमेव आज्ञा आहे ज्याबरोबर प्रतिज्ञाही जोडलेली आहे. देवाचा करार दहा आज्ञा या प्रतिज्ञाच आहेत; त्या देव आपल्या लोकांच्या हृदयात काय करु इच्छितो हे दर्शवितात.

दोन करार

परंतु इस्राएलचा प्रतिसाद काय होता? देवाच्या वचनाला आणि देवाच्या कराराला त्यांनी कसे उत्तर दिले?

निर्गम १९:७–८ मग मोशेने येऊन लोकांच्या वडिलांना बोलावले आणि परमेश्वराने त्याला आज्ञापिलेले हे सर्व शब्द त्यांच्यापुढे मांडले. 8तेव्हा सर्व लोकांनी एकमुखाने उत्तर दिले, "परमेश्वराने सांगितले आहे ते सर्व आम्ही करू." मोशेने लोकांचे हे शब्द परमेश्वराला कळवले.

देवाने त्यांना कोणतीही प्रतिज्ञा करण्यास सांगितले नव्हते; तरीसुद्धा त्यांनी ऐकण्याची आणि करण्याची प्रतिज्ञा केली. त्यांनी पवित्र होण्याची प्रतिज्ञा केली होती की नाही, हे आपल्याला माहीत नाही. पण देवाने त्यांना फक्त "ऐका आणि पाळा" असे सांगितले होते "ऐका आणि प्रतिज्ञा करा" असे नाही, किंवा "ऐका आणि पूर्ण करा" किंवा "ऐका आणि करा" असेही नाही. तरी त्यांनी देवाने न मागितलेल्या प्रतिज्ञा त्याला दिल्या.

मग इस्राएल लोकांची देवाला दिलेली प्रतिज्ञा काय होती? "परमेश्वराने जे काही सांगितले आहे ते सर्व आम्ही करू." या मानवी प्रतिज्ञेनंतर, देव त्यांना करार स्वीकारण्यासाठी तयार करतो, आणि विसाव्या अध्यायात तो नियमशास्त्र देतो म्हणजे दहा आज्ञा. हाच त्या कराराचा आवाज होता, ज्याकडे त्यांनी लक्षपूर्वक ऐकायचे होते. आणि या आवाजाला व या कराराला लोकांची प्रतिक्रिया काय होती?

निर्गम २०:१८–२० मेघगर्जना होत आहे, विजा चमकत आहेत, कर्ण्याचा नाद होत आहे आणि पर्वतातून धूर चढत आहे असे सर्व लोकांच्या दृष्टीस पडले तेव्हा त्यांचा थरकाप झाला व ते दूर उभे राहिले, 19आणि मोशेला म्हणाले, "आमच्याशी तूच बोल, म्हणजे आम्ही ऐकू; देव आमच्याशी न बोलो, तो बोलला तर आम्ही मरू." 20तेव्हा मोशे लोकांना म्हणाला, "भिऊ नका. कारण तुमची परीक्षा पाहावी आणि त्याचे भय तुमच्या मनात राहून तुम्ही पाप करू नये ह्यासाठी देव आला आहे.

लोकांनी मोशेकडे विनंती केली की देवाने त्यांच्याशी थेट बोलू नये आणि हे अगदी त्याच वेळी घडले, जेव्हा देव त्यांना स्वतःचा आवाज ऐकण्यास सांगत होता! पण आपण आधी वाचले नव्हते काय की त्यांनी देवाला ऐकण्याची आणि करण्याची प्रतिज्ञा केली होती?

अनुवाद ५:२७ म्हणून तू जवळ जा आणि आपला देव परमेश्वर जे काही बोलेल ते ऐकून घे; आणि मग आपला देव परमेश्वर तुला जे काही सांगेल ते आम्हांला सांग म्हणजे आम्ही ते ऐकून त्याप्रमाणे वागू.'

अवघ्या तीन दिवसांत त्यांनी देवाला दिलेली प्रतिज्ञा मोडली. येथे आपण पाहतो की ही देहप्रधान प्रतिज्ञा होती: आधी 'हो', आणि नंतर 'नाही'. त्यानंतर देव मोशेशी थेट बोलत राहतो, आणि लोकांना सांगतो की मार्गात त्यांचे रक्षण करणाऱ्या देवदूताच्या आवाजाकडे त्यांनी कान द्यावा, आणि बंडखोरी करू नये[7]. लोकांना देवाचा आवाज ऐकायचा नव्हता म्हणून, मोशे पुन्हा देवाकडून आलेली अधिक वचने इस्राएल लोकांकडे घेऊन येतो.

निर्गम २४:३–४, ७–८ मग मोशेने जाऊन परमेश्वराची सर्व वचने आणि नियम लोकांना सांगितले, तेव्हा सर्व लोक एका आवाजात म्हणाले की, "जी वचने परमेश्वराने सांगितली त्या सर्वांप्रमाणे आम्ही करू." 4मोशेने परमेश्वराची सर्व वचने लिहून काढली. अगदी पहाटेस उठून पर्वताच्या पायथ्याशी त्याने एक वेदी बांधली, आणि इस्राएलाच्या बारा वंशांप्रमाणे बारा स्तंभ उभारले. मग त्याने कराराचा ग्रंथ घेऊन लोकांना वाचून दाखवला; ते ऐकून ते म्हणाले, "जे काही परमेश्वराने सांगितले आहे ते सर्व आम्ही करू आणि त्याच्या आज्ञेत राहू." 8नंतर मोशेने रक्त घेऊन लोकांवर टाकले, आणि म्हटले, "पाहा, परमेश्वराने ह्या सर्व

वचनांप्रमाणे तुमच्याशी जो करार केला आहे त्याचे हे रक्त होय.”

हे स्पष्ट आहे की देव काय सांगत आहे याकडे ते खरोखर लक्ष देत नव्हते, कारण त्यांना फक्त वचन ऐकायचे होते, ते जपायचे होते आणि मौल्यवान मानायचे होते. पण गुलामगिरीच्या मानसिकतेत अजूनही अडकलेले असल्यामुळे, त्यांनी यहोवाच्या सर्व वचनांना स्वतः पूर्ण करण्याची प्रतिज्ञा केली. देवाने ते करावे, याऐवजी ते स्वतः करणार होते. प्रतिज्ञा स्वीकारणाऱ्यानेच ती पूर्ण करायची, असे कधीपासून झाले?

यानंतर त्यांनी होमबली अर्पण केली, आणि प्रभूसाठी बैलांचे शांतिबली दिले. मोशे कराराचे पुस्तक वाचतो, आणि ते पुन्हा एकदा प्रतिज्ञा करतात की यहोवाने सांगितलेले सर्व ते करतील, आणि आज्ञाधारक राहतील. आणि बलिदानांच्या रक्तावर त्यांनी देवाबरोबर करार स्थापन केला.

देव त्यांना आपल्या आवाजाकडे कान देण्यास आणि आपल्या वचनांना मौल्यवान मानण्यास सांगतो, आणि त्या प्रक्रियेत ते पवित्र लोक बनले असते. देव त्यांना आपला करार देतो म्हणजे दहा आज्ञांची प्रतिज्ञा. पण इस्राएल लोक देवाचा आवाज ऐकण्याऐवजी, तो आवाज पुन्हा ऐकू नये अशी मागणी करतात, आणि त्याऐवजी ते स्वतः सर्व वचने पूर्ण करतील अशी प्रतिज्ञा करतात. अशा प्रकारे इस्राएल देवाच्या करारातून बाहेर पडतो. ते नियमशास्त्राद्वारे (विश्वासाने नव्हे, तर आपल्या कामांद्वारे) स्वतःची धार्मिकता उभारू लागतात[5], कारण प्रतिज्ञा पूर्ण करणारे ते स्वतःच असणार होते. अशा रीतीने त्यांनी देवाबरोबर एक करार केला, आणि देवाने नम्र होऊन त्या करारात प्रवेश केला.

इब्री लोकांस[6] ८:८–९ लोकांना दोष लावून तो म्हणतो, “परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत की, त्यांत इस्राएलाचे घराणे व यहूदाचे घराणे ह्यांच्याबरोबर मी नवा करार करीन; 9मी त्यांच्या पूर्वजांचा हात धरून त्यांना मिसर देशातून बाहेर आणले, त्या दिवशी मी त्यांच्याशी केलेल्या करारासारखा हा करार असणार नाही; कारण माझ्या कराराप्रमाणे ते वागले नाहीत, आणि मी त्यांच्याकडे दुर्लक्ष केले, असे प्रभू म्हणतो.

या वचनात आपल्याला दोन करार स्पष्टपणे दिसतात. एक म्हणजे देवाचा करार, ज्यामध्ये इस्राएलचे लोक टिकून राहिले नाहीत. आणि दुसरा म्हणजे तो करार, जो देवाने त्यांच्याबरोबर केला त्यांच्या दोषयुक्त प्रतिज्ञा स्वीकारून. त्यानंतर देव म्हणतो, “मी … एक नवा करार स्थापन करीन, जो त्यांच्या पित्यांबरोबर मी केलेल्या करारासारखा नसेल.”

देव ज्या नव्या कराराची स्थापना करू इच्छितो, तो असा करार नाही जो त्याने मिसर देशातून बाहेर काढलेल्या लोकांबरोबर केला होता; कारण पुढे असे म्हटले आहे की ते “माझ्या करारात” टिकून राहिले नाही. देव ज्या नव्या कराराबद्दल बोलतो आहे, तो अजूनही तोच करार आहे ज्याला तो “माझा करार” असे संबोधतो तो मूळ, देवाच्या इच्छेप्रमाणे असलेला करार, ज्यामध्ये इस्राएल लोक टिकले नाहीत. देवाने शेवटी जो करार त्यांच्याबरोबर केला, त्यात त्याने नम्र होऊन प्रवेश केला, कारण ते देवाच्या करारात टिकून राहिले नाहीत. हे कसे घडले? देवाची वचने आणि प्रतिज्ञा अविश्वासाने आणि अविश्वास वृत्तीने स्वीकारली गेली; आणि त्याऐवजी लोकांनी स्वतः ठरवले की देवाला जे हवे आहे ते स्वतः कसे पूर्ण करतील. या दोषयुक्त कराराची अट अशी होती की आज्ञाधारक राहिल्यावरच जीवन मिळेल, कारण “नियमशास्त्राच्या पुस्तकात लिहिलेल्या सर्व गोष्टी

[5] निर्गम २३:२०-२१
[6] रोमकरांस १०:३

करण्यामध्ये जो टिकून राहत नाही, तो प्रत्येक शापित आहे".[7] हा करार दोषयुक्त आहे, कारण तो देवाच्या वचनांचे आणि प्रतिज्ञांचे पालन मनुष्य करील यावर अवलंबून आहे. त्यांनी अशी प्रतिज्ञा करावी, हे खरोखरच आश्चर्यकारक आहे.

येथे आपल्यासमोर प्रतिज्ञांची स्पष्ट तुलना ठेवली आहे: देवाच्या उत्तम प्रतिज्ञा, आणि मनुष्याच्या कमी दर्जाच्या प्रतिज्ञा. देव त्यांना आपला करार द्यावयास इच्छित होता, तर दुसरीकडे ते देवासमोर स्वतःची धार्मिकता उभी करण्याचा प्रयत्न करीत होते. जुना करार अपरिहार्यपणे अपयशी ठरणारच होता, कारण मनुष्याचे वचन आणि मनुष्याची प्रतिज्ञा अस्थिर असते. देहामध्ये ते कधी "हो" तर कधी "नाही" असे असते. हे या कथेत जवळजवळ ताबडतोब दिसून येते ज्या लोकांनी काही दिवसांपूर्वी देवाची सर्व वचने पूर्ण करू असे वचन दिले होते, त्याच लोकांनी काही दिवसांतच सोन्याच्या वासराची उपासना केली. मग इस्राएलच्या लोकांचे काय झाले?

यिर्मया ११:७–८ मी तुमच्या पूर्वजांना मिसर देशातून बाहेर आणले त्या दिवसापासून आजवर मी त्यांना बजावून सांगत आलो आहे; नित्य मोठ्या निकडीने बजावत आलो आहे की माझा शब्द ऐका; 8पण ते ऐकेनात, आपला कान लावीनात, तर आपल्या दुष्ट मनाच्या हट्टाप्रमाणे ते चालत गेले; मी त्यांना ह्या कराराची वचने पाळण्यास सांगितले असून त्यांनी ती पाळली नाहीत, म्हणून त्या करारात सांगितलेले सर्व मी त्यांच्यावर आणले."

देव त्यांना आपल्या आवाजाकडे कान देण्याची आर्जवपूर्वक विनंती करतो. पण त्यांनी देवाची वचने ऐकण्याची इच्छा ठेवली नाही; त्याऐवजी त्यांनी इतर देवांचा पाठपुरावा केला आणि आपल्या दुष्ट हृदयाच्या कल्पनांमागे गेले. इस्राएलचा हा अनुभव लक्षात घेतल्यानंतर, आपण पुन्हा इब्री लोकांस ८ कडे वळूया, आणि ख्रिस्ताच्या सेवेवर लक्ष केंद्रित करूया:

इब्री लोकांस ८:१०–१२ कारण परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांनंतर इस्राएलाच्या घराण्याशी जो करार मी करीन तो हा : मी आपले नियम त्यांच्या मनात घालीन, आणि ते त्यांच्या हृदयपटांवर लिहीन, आणि मी त्यांना देव असा होईन, आणि ते मला माझे लोक असे होतील. 11तेव्हा 'परमेश्वराला ओळखा', असे प्रत्येक जण आपल्या सहनागरिकाला, आणि प्रत्येक जण आपल्या बंधूला, शिकवणार नाही. कारण त्यांतील लहानांपासून थोरांपर्यंत ते सर्व मला ओळखतील; 12कारण मी त्यांच्या अनीतीच्या कृत्यांविषयी क्षमाशील होईन, आणि त्यांची पापे मी ह्यापुढे आठवणारच नाही."

ख्रिस्त हा महायाजक आहे, आणि अधिक उत्तम प्रतिज्ञांवर स्थापन केलेल्या अधिक उत्तम कराराचा सेवक आहे या प्रतिज्ञा देवाच्या आहेत. ख्रिस्ताची सेवा मनुष्याच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्यासाठी नाही, तर देवाच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्यासाठी आहे. देवाने इस्राएलामध्ये दोष पाहिला, कारण त्यांनी आपली हृदये कठीण केली, त्याच्या करारात टिकून राहिले नाही, आणि स्वतःची धार्मिकता स्थापन करण्याचा प्रयत्न केला.

देवाने त्यांच्या पहिल्या प्रतिक्रियेचे दर्शन त्यांना दगडी पाट्यांवर नियम लिहून दिल्याद्वारे घडवून आणले हे त्यांच्या हृदयाच्या अवस्थेचे प्रतिबिंब होते. त्यांनी देवाचा नियम आपल्या हृदयात ठेवण्याची इच्छा केली नाही, म्हणून देवाने त्यांना दगडी पाट्या दिल्या. देवाच्या आवाजाकडे कान देण्याच्या अखंड हाका बहिऱ्या कानांवर पडत असल्यामुळे, प्रभू त्यांना त्यांच्या स्वतःच्या मार्गांवर सोडून देतो, त्यांची इच्छा त्यांना देत त्यांच्यापासून मागे

[7] गलतीकरांस ३:१०

सरकतो, आणि भविष्यात इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर आणि यहूदाच्या घराण्याबरोबर एक नवा करार म्हणजे स्वतःचा करार स्थापन करीन अशी प्रतिज्ञा करतो (जेव्हा त्यांना हे समजेल की त्यांच्या प्रतिज्ञा रिकाम्या आहेत तेव्हा).

म्हणून पहिला करार जुना करार ज्यात देवाने तात्पुरते नम्र होऊन प्रवेश केला, तो इस्राएलाबरोबर करण्यात आला. दुसरा करार जो देवाच्या प्रतिज्ञांवर आधारित आहे तोही इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर आणि यहूदाच्या घराण्याबरोबरच आहे. मग हा नवा करार, देवाचा करार, नेमका कशाचा आहे? तो असा आहे की देव आपला नियम त्यांच्या मनात ठेवतो आणि त्यांच्या हृदयांवर लिहितो. ही प्रतिज्ञा कोण करतो? देव जो सत्य आहे. हे कार्य कोण करतो? देव जो सर्वशक्तिमान आहे. देव त्यांच्या अधार्मिकतेवर दया करतो आणि त्यांच्या पापांना व अधर्मांना पुसून टाकतो. म्हणून नव्या करारातील आशीर्वाद मूलतः दोन गोष्टींमध्ये अंतर्भूत आहेत:

१. देव इस्राएलाच्या घराण्याच्या आणि यहूदाच्या घराण्याच्या हृदयांमध्ये आणि मनांमध्ये आपला नियम कोरून देतो, जेणेकरून ते देवाच्या मार्गांनी चालतील आणि त्याच्या आज्ञा पाळतील. या कृतीमुळे तो त्यांचा देव ठरतो, आणि ते त्याला ओळखतात, व स्वतःला त्याचे लोक म्हणून मान्य करतात.

२. देव आपल्या दयेमुळे त्यांच्या पापांना, अधर्मांना आणि अधार्मिकतेला क्षमा करतो.

जसे आपण पाहतो, तसे नियमशास्त्र दहा आज्ञा आणि त्यांची पूर्तता हे जुना करार आणि नवा करार या दोन्हींच्या केंद्रस्थानीच आहे. सार्वकालिक जीवनाची प्रतिज्ञा जुना करार आणि नवा करार या दोन्हींत समान अटींवर आधारित आहे, आणि ती अट म्हणजे परिपूर्ण आज्ञाधारकता. परंतु जुन्या करारात मनुष्य स्वतःच्या शक्तीने आणि स्वतःच्या देहामध्ये देवाच्या नियमशास्त्राची आणि प्रतिज्ञांची पूर्तता करण्याचा निश्चय करतो. त्याउलट, नव्या करारात मनुष्य देवाचा आवाज ऐकताना आपले हृदय कठीण करत नाही, तर देवाला आपला नियम त्याच्या मनात आणि हृदयात लिहू देतो.

म्हणून नव्या करारात सर्व काही अनुग्रहाने होते, आणि मनुष्याला गर्व करण्यास काहीच उरत नाही, कारण येथे कार्य करणारा मनुष्य नाही, तर देव आहे. इस्राएलच्या लोकांबरोबर सुरुवातीपासूनच देव हेच करू इच्छित होता. जुन्या करारात मनुष्य जगण्यासाठी देवाची धार्मिकता स्वतः अंमलात आणण्याचा प्रयत्न करतो. हे तर्कसंगत नाही, कारण जीवन नेहमीच कृतीपूर्वी येते. माणसाची कृत्ये त्याच्याकडे असलेल्या जीवनानुसार असतात. प्रथम देवाकडून जीवन मिळाले पाहिजे, आणि मगच त्या जीवनातून देवाची धार्मिकता प्रकट होते. मनुष्य प्रथम आपल्या हृदयात सार्वकालिक जीवन प्राप्त न करता, देवाच्या आज्ञा पूर्ण करून सार्वकालिक जीवन मिळवू पाहतो. परंतु नव्या करारात, जो विश्वासावर आधारित आहे, देवाचे वचन ऐकले जाते, स्वीकारले जाते, आणि तेच वचन मनुष्यामध्ये आपली धार्मिकता कार्यारीत करते. जो देवाच्या आज्ञा आपल्या हृदयात स्वीकारतो आणि त्यांना जपतो, तो देवाची धार्मिकता प्रकट करतो.

जुना करार	नवा करार
कमी दर्जाचा करार	अधिक उत्तम करार

कमी दर्जाच्या प्रतिज्ञांवर आधारित	अधिक उत्तम प्रतिज्ञांवर आधारित
पहिला करार	दुसरा करार
दोषयुक्त करार	निर्दोष करार
प्रतिज्ञा मनुष्याकडून	प्रतिज्ञा देवाकडून
कराराचा पाया दहा आज्ञा	कराराचा पाया दहा आज्ञा
मनुष्य देवाचा नियम करण्याची प्रतिज्ञा करतो	देव स्वतः आपला नियम मनात आणि हृदयात ठेवतो
देवाच्या आवाजाला विरोध	देवाच्या आवाजाकडे लक्ष देतो
आज्ञा दगडी पाट्यांवर	आज्ञा हृदयात आणि मनात
कठीण झालेले हृदय, दगडी हृदय	स्वीकारणारे हृदय, मांसल हृदय
जगण्यासाठी मनुष्य प्रतिज्ञा करतो	मनुष्य प्रथम जीवन प्राप्त करतो
जगण्यासाठी मनुष्य देवाचे कार्य करतो	देवाकडून जीवन प्राप्त करून मनुष्य करार पाळतो
मनुष्य स्वतःची धार्मिकता उभी करतो	देवाचे वचन मौल्यवान मानल्यामुळे देव मनुष्यात कार्य करतो
करार इस्राएलाबरोबर	करार इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर आणि यहूदाच्या घराण्याबरोबर

पुन्हा एकदा मी माझ्या टेबलाशी, उघड्या बायबलासह बसलेलो आहे. आता माझ्या मनात गोष्टी अधिक स्पष्ट झाल्या आहेत. माझे शब्द अप्रभावी आहेत; देवाला दिलेल्या माझ्या प्रतिज्ञा पूर्ण करणे मानवीदृष्ट्या अशक्य आहे. परंतु पवित्र शास्त्रात मी असे वाचतो की देव स्वतः माझ्या जीवनात देव म्हणून कार्य करू इच्छितो. तो आपला नियम माझ्या मनात आणि माझ्या हृदयात ठेवू इच्छितो. हे मला करायचे नाही; मला फक्त वचन स्वीकारायचे

आहे, ते ऐकायचे आहे आणि ते जपायचे आहे. हे असे समजल्यावर, आणि माझे हृदय किती वेळा त्याचे वचन जपू शकले नाही हे लक्षात घेतल्यावर, मी असे वाचतो:

इब्री लोकांस ४:७ "...आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल, तर आपली मने कठीण करू नका."

मग माझी प्रार्थना वर उचलली जाते:

स्तोत्र ५१:१० "हे देवा, माझ्या ठायी शुद्ध हृदय उत्पन्न कर; माझ्या ठायी स्थिर असा आत्मा पुन्हा घाल."

अब्राहाम आणि देवाच्या प्रतिज्ञा

आता आपण देवाला दिलेल्या आपल्या प्रतिज्ञा किती निरर्थक आहेत हे पाहिले आहे, आणि मिसरातून बाहेर पडलेल्या इस्राएली लोकांचा अनुभवही पाहिला आहे; त्यामुळे हे लक्षात न येणे अशक्य आहे की देवाने इस्राएलाबरोबर केलेला करार हाच तो करार आहे जो त्याने अब्राहाम, इसहाक आणि याकोब यांच्याबरोबर केला होता.

निर्गम ६:३–४ मी अब्राहाम, इसहाक व याकोब ह्यांना सर्वसमर्थ1 देव म्हणून प्रकट झालो तथापि परमेश्वर2 ह्या माझ्या नावाने मी त्यांना ज्ञात नव्हतो. 4ज्या कनान देशात ते उपरे होते तो परदेश त्यांना वतन देण्याविषयीचा करार मी त्यांच्याशी केला आहे;

अब्राहामाला दिलेल्या देवाच्या प्रतिज्ञा

देवाने अब्राहामाला आपला करार कसा दिला, त्या करारात नेमके काय अंतर्भूत होते, आणि अब्राहामाने देवाची वचने व प्रतिज्ञा कशा प्रकारे जगून दाखवल्या हे समजून घेण्यासाठी अब्राहामाच्या कथेकडे मागे वळून पाहणे उपयुक्त ठरेल.

उत्पत्ती १२:१–४ परमेश्वराने अब्रामाला सांगितले, "तू आपला देश, आपले नातेवाईक व आपल्या बापाचे घर सोडून मी दाखवीन त्या देशात जा; 2मी तुझ्यापासून मोठे राष्ट्र निर्माण करीन; मी तुला आशीर्वाद देईन, तुझे नाव मोठे करीन; तू आशीर्वादित होशील; 3तुझे जे अभीष्ट चिंतितील त्यांचे मी अभीष्ट करीन; तुझे जे अनिष्ट चिंतितील त्यांचे मी अनिष्ट करीन; तुझ्या द्वारे पृथ्वीवरील सर्व कुळे आशीर्वादित होतील." 4परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे अब्राम निघून गेला व त्याच्याबरोबर लोट गेला; हारान येथून निघतेवेळी अब्रामाचे वय पंचाहत्तर वर्षांचे होते.

देव अब्राहामाला प्रतिज्ञा देतो, आणि त्या प्रतिज्ञांच्या आधारावर त्याला आपला देश सोडण्याचे आमंत्रण देतो. मग या प्रतिज्ञा नेमक्या कोणत्या होत्या?

अ. तू आपला देश सोडून त्या देशात जा जो मी तुला दाखवीन

आ. मी तुझ्यापासून एक महान राष्ट्र निर्माण करीन

इ. मी तुला आशीर्वाद देईन, आणि तुझे नाव महान करीन

ई. तू आशीर्वाद ठरशील; जे तुला आशीर्वाद देतील त्यांना मी आशीर्वाद देईन, आणि जो तुला शाप देईल त्याला मी शाप देईन; आणि तुझ्यातून पृथ्वीवरील सर्व कुटुंबे आशीर्वादित होतील

देव आणि अब्राहाम यांच्यातील नाते हे देवाच्या वचनांवर आणि प्रतिज्ञांवर अब्राहामाने ठेवलेल्या विश्वासावर आणि भरोशावर आधारित होते. हे अब्राहामाच्या प्रतिसादातून स्पष्टपणे दिसून येते:

इब्री लोकांस ११:८ अब्राहामाला पाचारण झाल्यावर जे ठिकाण त्याला वतनादाखल मिळणार होते तिकडे 'निघून जाण्यास' तो विश्वासाने मान्य झाला; आणि आपण कोठे जातो हे ठाऊक नसताही 'तो निघून गेला.'

अब्राहामाने विश्वासाने देवाचे वचन आणि देवाची प्रतिज्ञा स्वीकारली. त्याला वारशाची प्रतिज्ञा देण्यात आली होती; परंतु जेव्हा तो निघाला, तेव्हा तो कुठे जात आहे हे त्याला माहीत नव्हते त्याला विश्वासाने त्या प्रतिज्ञेला धरून राहावे लागले आणि ती जपावी लागली. हे येशू ख्रिस्ताच्या सुवार्तेशी आणि नव्या कराराशी संबंधित आहे काय?

गलातीकरांस ३:८–९ देव परराष्ट्रीयांना विश्वासाने नीतिमान ठरवणार, ह्या पूर्वज्ञानामुळे शास्त्रलेखाने अब्राहामाला पूर्वीच ही सुवार्ता सांगितली की, "तुझ्याकडून सर्व राष्ट्रांना आशीर्वाद मिळेल." म्हणून जे विश्वासाचे आहेत त्यांना विश्वास ठेवणाऱ्या अब्राहामासहित आशीर्वाद मिळतो.

अब्राहामाला हे कोणाने आधीच पाहिले आणि कोणाने सुवार्ता सांगितली? पवित्र शास्त्राने. अब्राहामाला आनंदाची बातमी देणारे पवित्र शास्त्रच होते. ख्रिस्त हे देवाचे वचन आहेत.() प्रभूनीच अब्राहामाला सुवार्ता सांगितली, आणि त्याला सांगितले की त्याच्यामध्ये पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रे आशीर्वादित होतील. आणि हा आशीर्वाद कशा प्रकारे प्राप्त झाला? तो विश्वासाद्वारे प्राप्त झाला. पवित्र शास्त्रावर[8] विश्वास ठेवणारे इतर सर्वजणही अब्राहामाबरोबर आशीर्वादित होतात.

प्रतिज्ञेचे वारस तेच आहेत जे विश्वासामध्ये आहेत. परंतु आपण या प्रतिज्ञा कोणाकडून आणि कोणाच्या द्वारे प्राप्त करतो?

२ करिंथकरांस १:१९–२०कारण देवाचा पुत्र येशू ख्रिस्त ह्याची घोषणा आमच्याकडून म्हणजे मी, सिल्वान व तीमथ्य ह्यांच्याकडून तुमच्यामध्ये झाली ती होय, नाही, अशी नव्हती, तर त्याच्या ठायी होय अशीच होती. 20देवाची वचने कितीही असोत, त्याच्या ठायी होय हे आहे; म्हणून आम्ही देवाच्या गौरवाला त्याच्या द्वारे आमेन म्हणतो.

देवाच्या सर्व प्रतिज्ञा आपल्यापर्यंत केवळ येशूच्या द्वारेच पोहोचतात, आणि त्यांची पूर्तता येशूमध्येच होते. प्रतिज्ञा "हो" ठरण्याचे स्थान त्याच्यामध्येच आहे. म्हणून असे म्हणणे शक्य नाही की देवाने अब्राहामाला दिलेल्या काही प्रतिज्ञा तात्पुरत्या होत्या आणि काही सार्वकालिक होत्या. वचन आपल्याला सांगते की देवाच्या सर्व प्रतिज्ञा ख्रिस्त येशूमध्ये "हो" आहेत; म्हणून आपण समजतो की अब्राहामाने प्राप्त केलेल्या सर्व प्रतिज्ञांचा अंतिम, शाश्वत अर्थ होता.

या प्रकाशात पाहिले असता, अब्राहामामध्ये पृथ्वीवरील सर्व कुटुंबे आशीर्वादित होतील ही आनंदाची बातमी नेमकी कशी पूर्ण झाली? ख्रिस्ताच्या पुनरुत्थानानंतर ऐकणाऱ्या

[8] योहान १:१ , रोमकरांस १०:१७

यहुद्यांना पेत्र हे स्पष्ट करून सांगतो:

प्रेषितांची कृत्ये ३:२५–२६ तुम्ही संदेष्ट्यांचे पुत्र आहात, आणि ‘तुझ्या संततीच्या द्वारे पृथ्वीतील सर्व कुळे आशीर्वादित होतील’ असे अब्राहामाशी बोलून देवाने तुमच्या पूर्वजांबरोबर केलेल्या कराराचेही तुम्ही पुत्र आहात. 26देवाने आपल्या ‘सेवकाला’ उठवून प्रथम तुमच्याकडे पाठवले, ह्यासाठी की, त्याने तुम्हा प्रत्येकाला तुमच्या दुष्कृत्यांपासून वळून जाण्याचा आशीर्वाद देत जावा.”

पेत्र स्पष्ट करतो की ज्या संततीमध्ये पृथ्वीवरील सर्व कुटुंबे आशीर्वादित होतील ती संतती म्हणजे देवाचा पुत्र आहे. अब्राहामाची संतती म्हणजे येशू आहे. हा आशीर्वाद, करार आणि प्रतिज्ञा केवळ इतक्यावरच मर्यादित नाही की देवाने आपला पुत्र मरणातून उठविला, तर त्याहून अधिक म्हणजे देवाने त्याला पाठविले, जेणेकरून प्रत्येकजण आपल्या अधर्मांपासून वळावा. जो कोणी देवाचा पुत्र येशू जो धार्मिकता आणतो त्याला स्वीकारतो, त्याच्यामध्ये पृथ्वीवरील सर्व कुळे आशीर्वादित होतात.

१ करिंथकरांस १५:२७ “त्याच्या अंकित सर्वकाही झाले असे जेव्हा होईल तेव्हा, ज्याने सर्व त्याच्या अंकित करून दिले त्याच्या अंकित स्वतः पुत्रही होईल; अशा हेतूने की, देव सर्वांना सर्वकाही व्हावा....”

सर्व गोष्टी ख्रिस्ताच्या पायाखाली ठेवण्यात आल्या आहेत. पिता सर्व काही ख्रिस्ताद्वारेच करतो आणि करीत आहे विशेषतः भले आणि वाईट यांच्यातील महान संघर्षाशी संबंधित असलेले सर्व कार्य.

कलस्सैकरांस १:१९–२० कारण त्याच्या ठायी सर्व पूर्णता वसावी, 20आणि त्याच्या वधस्तंभावरील रक्ताच्या द्वारे शांती करून त्याच्या द्वारे जे सर्वकाही आहे ते सर्व, ते पृथ्वीवरील असो किंवा स्वर्गातील असो, त्याचा स्वतःबरोबर त्याच्या द्वारे समेट करावा हे पित्याला बरे वाटले.

पित्याची इच्छा आणि आनंद हाच होता की ख्रिस्ताने सर्व गोष्टी स्वतःकडे आणि पित्याकडे परत जुळवून घ्याव्यात पृथ्वीवरील असोत वा स्वर्गातील. जिथे शांती नव्हती, तिथे ख्रिस्ताने आपल्या क्रूसाच्या रक्ताद्वारे शांती निर्माण केली.

इफिसकरांस १:३–१० आपल्या प्रभू येशू ख्रिस्ताचा देव व पिता धन्यवादित असो. त्याने स्वर्गातील सर्व आध्यात्मिक आशीर्वाद देऊन आपल्याला ख्रिस्तामध्ये आशीर्वादित केले आहे; 4त्याचप्रमाणे आपण त्याच्या समक्षतेत पवित्र व निर्दोष असावे, म्हणून त्याने जगाच्या स्थापनेपूर्वी आपल्याला ख्रिस्ताच्या ठायी निवडून घेतले. 5त्याने आपल्या मनाच्या सत्संकल्पाप्रमाणे आपल्याला येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे स्वतःचे दत्तक होण्याकरता प्रेमाने पूर्वीच नेमले होते. 6त्याच्या कृपेच्या गौरवाची स्तुती व्हावी म्हणून हे झाले. ही कृपा त्याने आपल्यावर त्या प्रियकराच्या ठायी विपुलतेने केली आहे. 7त्याच्या कृपेच्या समृद्धीप्रमाणे त्या प्रियकराच्या ठायी, त्याच्या रक्ताच्या द्वारे खंडणी भरून मिळवलेली मुक्ती, म्हणजे आपल्या अपराधांची क्षमा, आपल्याला मिळाली आहे. 8सर्व ज्ञान व बुद्धी ह्यांच्यासह त्याने ही कृपा आपल्यावर विपुलतेने केली आहे. 9ख्रिस्ताच्या ठायी पूर्वी केलेल्या योजनेप्रमाणे त्याने स्वतःच्या इच्छेनुरूप स्वसंकल्पाचे रहस्य आपल्याला कळवले; 10ती योजना अशी की, कालखंडाच्या पूर्णतेची व्यवस्था लावताना स्वर्गात व पृथ्वीवर जे आहे ते सर्व ख्रिस्तामध्ये एकत्र करावे.

या वचनांमध्ये आपल्याला विपुल पुरावे दिसतात की देवाच्या सर्व प्रतिज्ञांची पूर्तता केवळ ख्रिस्तामध्येच होते. पित्याने आपल्याला ख्रिस्तामध्ये आशीर्वादित केले आहे; जगाच्या स्थापनेपूर्वीच त्याने आपल्याला ख्रिस्तामध्ये निवडले आहे; येशू ख्रिस्ताद्वारे आपल्याला दत्तक पुत्रत्वासाठी आधीच ठरविले आहे; आपल्याला प्रियकरामध्ये स्वीकार्य केले आहे; आणि केवळ प्रियकरामध्येच आपल्याला मुक्ती प्राप्त होते. सर्व गोष्टींची वास्तविकता आणि पूर्तता ख्रिस्तामध्येच आहे; सर्व काही त्याच्यामध्ये एकत्र केले गेले आहे; आणि हे सर्व जग अस्तित्वात येण्यापूर्वीच नियोजित व ठरविले गेले होते.

प्रेषितांची कृत्ये ४:१२ आणि तारण दुसऱ्या कोणाकडून नाही; कारण जेणेकरून आपले तारण होईल असे दुसरे कोणतेही नाव आकाशाखाली मनुष्यांमध्ये दिलेले नाही.

येशू ख्रिस्तामध्येच, आणि केवळ त्याच्याद्वारे, आपल्याला तारण प्राप्त होते. देवाच्या एकुलत्या एक पुत्राच्या नावामध्येच आपले तारण होऊ शकते.[9]

प्रतिज्ञेची व्याख्या: संतती

अनेक प्रतिज्ञांनी सुसज्ज होऊन अब्राहाम ऊर देशातून निघाला; हारानमध्ये काही काळ थांबल्यानंतर तो कनान देशात गेला. तेथे प्रभू पुन्हा एकदा अब्राहामाला प्रकट होतो आणि त्याला दिलेल्या प्रतिज्ञा अधिक स्पष्ट करतो:

उत्पत्ती १२:७ परमेश्वर अब्रामाला दर्शन देऊन म्हणाला, "हा देश मी तुझ्या संतानाला देणार." परमेश्वराने त्याला दर्शन दिले म्हणून त्याने तेथे परमेश्वराची एक वेदी बांधली.

"संतती" या शब्दाचा अर्थ "वंशज" असाही केला जातो.[10] आता "वंशज" किंवा "संतती" या शब्दाची व्याख्या करूया:

गलातीकरांस ३:१६ अब्राहामाला व त्याच्या संतानाला ती अभिवचने सांगितली होती. "संतानांना" असे पुष्कळ जणांसंबंधाने तो म्हणत नाही; तर "तुझ्या संतानाला" असे एकाविषयी तो म्हणत आहे, आणि तो एक ख्रिस्त आहे.

मग ही प्रतिज्ञा कोणाला दिली गेली होती? ती अब्राहामाला आणि त्याच्या संततीला दिली गेली होती. येथे पौल यावर भर देतो की मजकूर "संतानांना" असे म्हणत नाही. प्रतिज्ञा किंवा करार हा एका संततीला, एका वंशजाला दिला गेला होता. आणि ती संतती म्हणजे ख्रिस्त आहे. त्यामुळे तो देश ख्रिस्ताला जो प्रतिज्ञांचा वारस आहे वचन दिला गेला होता. ख्रिस्तामध्येच अब्राहाम या प्रतिज्ञेचा सहभागी झाला.

अब्राहाम मिसर देशात

देशात दुष्काळ पडला, म्हणून अब्राहाम राहण्यासाठी मिसर देशात गेला. नोंदीत आपण असे वाचतो:

उत्पत्ती १२:११–१३ तो मिसरात प्रवेश करणार तोच तो आपली बायको साराय हिला म्हणाला,

[9] योहान ३:१८
[10] टीएलबी

“पाहा तू दिसायला सुंदर स्त्री आहेस हे मला ठाऊक आहे; 12तुला मिसरी लोक पाहतील तेव्हा ही ह्याची बायको आहे असे म्हणतील, आणि मला मारून टाकून तुला जिवंत ठेवतील. 13तर मी ह्याची बहीण आहे असेच तू सांग, म्हणजे तुझ्यामुळे माझे बरे होईल, आणि तुझ्या योगे माझा जीव वाचेल.

येथे आपण पाहतो की देवाच्या प्रतिज्ञांवरील अब्राहामाचा विश्वास डगमगतो आणि अपयशी ठरतो. देवाने आपले वचन दिले होते. मग देव ते टिकवून ठेवणार नाही काय? देव अब्राहामाला संतती मिळेल याची खात्री करणार नाही काय? परंतु अब्राहाम देवाने दिलेली प्रतिज्ञा जणू विसरतो, आणि स्वतःचा जीव वाचवण्यासाठी तो साराला मोठ्या धोक्यात टाकतो. येथे अब्राहामाच्या जीवनात मनुष्याची देहप्रधान प्रवृत्ती प्रकट होते देवावर अवलंबून राहण्याऐवजी मानवी शहाणपणावर आणि कामांवर विसंबून राहण्याची प्रवृत्ती. तो जगण्यासाठी स्वतःचीच योजना आखतो.

आपणास हे माहीत नाही की अब्राहामाने याचा खोलवर विचार केला होता की नाही; पण जर त्याला असे वाटत होते की मिसरी लोक साराला त्याची पत्नी म्हणून ओळखतील तर तिला मिळवण्यासाठी ते त्याला ठार मारतील, तर मग तिला फक्त त्याची बहीण समजल्यास ते तिला किती अधिक सहजपणे घेऊन जातील! आणि नेमके तेच घडले. कनान देशात, शेजाऱ्यांमध्ये देवाच्या नावाची घोषणा करताना, आपल्या उपासनेत आणि उभारलेल्या वेद्यांद्वारे जे साक्ष्य दिले गेले होते, ते मिसर देशात देवाचे गौरव करणारे साक्ष्य ठरू शकले नाही.

तरीही, हा अपूर्ण मनुष्यच तो होता ज्याला देवाने घेतले, मार्गदर्शन केले, आणि शेवटी ज्याला देवाचा मित्र असे म्हटले गेले.[11] हे आपल्याला देवाच्या सामर्थ्याबद्दल धीर आणि आशा देते जे त्याचे ऐकणाऱ्यांमध्ये कार्य करू शकते. देवाने अब्राहामाला तो चांगला होता म्हणून बोलावले नाही, तर तो पापी असतानाही देव त्याला न्याय्यी ठरवू शकत होता म्हणून. अब्राहामाने देवावर विश्वास ठेवला; आणि त्याच्या जीवनात जे काही चांगले दिसून आले, तसेच आपल्या जीवनातही, ते केवळ देव प्रत्येक पापी व्यक्तीसाठी करतो त्याचाच परिणाम आहे म्हणजे जो त्याला स्वीकारतो त्याच्यासाठी.

शेवटी जेव्हा फारोला अब्राहामाच्या फसवणुकीचा उलगडा झाला, तेव्हा त्याने त्याला मिसर देशातून हाकलून दिले. बायबलमधील नोंदीनुसार तो नेगेबकडे गेला, आणि तेथून पुढे बेथेलकडे गेला.

प्रतिज्ञेची व्याख्या: संतती आणि देश

अब्राहाम पुन्हा त्या ठिकाणी परतला जिथे तो आधी राहत होता. अब्राहाम आणि लोट यांची संपत्ती इतकी वाढली की ती दोघांनाही एकाच देशात सांभाळणे शक्य राहिले नाही, आणि लोटच्या व अब्राहामाच्या मेंढपाळांमध्ये वाद निर्माण झाला. शांती राखण्यासाठी त्यांना वेगळे होणे आवश्यक झाले. तेव्हा आपण अब्राहामाची देणगी आपण पाहतो:

उत्पत्ती १३:८–९ अब्राम लोटाला म्हणाला, “हे पाहा, माझ्यातुझ्यामध्ये, आणि माझे गुराखी व तुझे गुराखी ह्यांच्यामध्ये तंटा नसावा, कारण आपण भाऊबंद आहोत. 9सर्व देश तुला मोकळा नाही काय? तर माझ्यापासून वेगळा हो, तू डावीकडे गेलास तर मी उजवीकडे जाईन,

[11] याकोब २:२३

तू उजवीकडे गेलास तर मी डावीकडे जाईन.”

येथे आपण पाहतो की अब्राहाम किती शांतपणे संपूर्ण देश लोटाला देण्याची तयारी दर्शवतो. त्याची ही उदारता त्याच्या देवावरील ओळखीवर आणि दिलेल्या प्रतिज्ञांच्या स्वभावावर आधारित होती. लोटाने जरी देशातील सर्वोत्तम भाग निवडला असता, तरी त्याने अब्राहामाच्या वारशात काहीही फरक पडला नसता; कारण ख्रिस्त त्याच्याकडे असल्यामुळे अब्राहामाकडे सर्व काही होते. येथे आपण पाहतो की सर्व प्रकारचे संघर्ष मिटवण्यासाठी ख्रिस्ताची उपस्थिती यापेक्षा प्रभावी काहीही नाही.

अब्राहामाच्या वर्तनामध्ये आपण ख्रिस्ती सौजन्य पाहतो. अब्राहाम लोटाचा काका असल्यामुळे, तो आपली प्रतिष्ठा ठसवू शकला असता आणि पहिली निवड करण्याचा हक्क आपलाच आहे असे सांगू शकला असता. शिवाय, देशाची प्रतिज्ञाही त्यालाच दिली गेली होती. तरीसुद्धा, स्वतःचेच शोधणारे नसलेले प्रेम म्हणजे अगापे प्रेम[12] प्रकट करून, अब्राहामाने ख्रिस्ताचा खरा आत्मा उघड केला.[13]

लोट आणि अब्राहाम यांच्यात झालेला हा संवाद प्रभूच्या लक्षात न येण्यासारखा नव्हता; कारण आपण वाचतो की त्यानंतर प्रभू त्याला प्रकट झाला:

उत्पत्ती १३:१४–१७ लोट अब्रामापासून वेगळा झाल्यावर परमेश्वर अब्रामाला म्हणाला, “तू आहेस तेथून उत्तरेकडे, दक्षिणेकडे, पूर्वेकडे व पश्चिमेकडे दृष्टी लावून पाहा. 15कारण जो हा सर्व देश तुला दिसत आहे तो तुला व तुझ्या संततीला मी कायमचा देईन. 16मी तुझी संतती पृथ्वीच्या रज:कणांसारखी करीन; कोणाला पृथ्वीच्या रज:कणांची गणना करता आली तर तुझ्या संततीचीही गणना होईल. 17ऊठ, ह्या देशाची लांबीरुंदी फिरून पाहा, कारण तो मी तुला देणार आहे.

येथे देव मूळ प्रतिज्ञेचे अधिक तपशील देतो. प्रभू अब्राहामाला उत्तरेकडे, दक्षिणेकडे, पूर्वेकडे आणि पश्चिमेकडे पाहण्याचे आमंत्रण देतो, आणि संपूर्ण देश पाहण्यास सांगतो. उत्पत्ती १२:७ मध्ये देशाची प्रतिज्ञा संततीसाठी दिली होती; पण आता त्यात अब्राहामाचाही समावेश केला जातो. आणि ही प्रतिज्ञा केवळ अब्राहाम आणि ख्रिस्त यांच्यापुरती मर्यादित न राहता अधिक विस्तारते संतती एक महान समूह बनेल असे स्पष्ट केले जाते.[14] अशा प्रकारे प्रभू ठामपणे घोषित करतो की तो अब्राहामाला एक महान राष्ट्र बनवील.

परंतु येथे एक प्रश्न उभा राहतो: काही ठिकाणी संतती म्हणजे केवळ ख्रिस्त असे म्हटले आहे, आणि इथेच ती संतती एक महान समूह असल्याचेही सांगितले आहे हे आपण कसे समजून घ्यावे? याचे उत्तर पुढील वचनांमध्ये आपल्याला सापडते:

गलातीकरांस ३:२७–२९ कारण तुमच्यामधील जितक्यांचा ख्रिस्तामध्ये बाप्तिस्मा झाला आहे तितक्यांनी ख्रिस्ताला परिधान केले आहे. 28यहूदी व हेल्लेणी, गुलाम व स्वतंत्र, पुरुष व स्त्री, हा भेदच नाही; कारण तुम्ही सर्व जण ख्रिस्त येशूच्या ठायी एकच आहात; 29आणि

---

[12] देव प्रेमस्वरूप आहे (१ योहान ४:८), आणि देवाच्या या प्रेमाचा मानवी मित्रासाठी आपला जीव देण्यामध्ये दिसून येतो (योहान १५:१३). तथापि, देवाच्या प्रेमाचे एक त्याहूनही मोठे प्रकटीकरण आहे, ते म्हणजे, जेव्हा आपण त्याचे शत्रू होतो (रोमकरांस ५:८-१०), तेव्हा देवाने आपला एकुलता एक पुत्र दिला (योहान ३:१६), जेणेकरून आपला त्याच्याशी समेट व्हावा. यामध्येच देवाचे प्रेम प्रकट झाले (१ योहान ४:९-१०), आणि देवाचे हे प्रेम जाणून आपण आपल्या स्वर्गीय पित्यासारखे होण्यासाठी बोलावले गेलो आहोत (मत्तय ५:४४-४८; १ योहान ४:२०-२१). अशा प्रकारे, अगापे म्हणजे इतरांबद्दलचे संपूर्ण आत्मत्यागी प्रेम होय.

[13] १ करिंथकर १३:५

[14] प्रकटीकरण ७:९; १२:१७

तुम्ही जर ख्रिस्ताचे आहात तर अब्राहामाचे संतान आणि अभिवचनानुसार वारस आहात.

हे वचन स्पष्टपणे सांगते की जर आपण ख्रिस्ताचे असू, तर आपण अब्राहामाची संतती किंवा वंशज आहोत, आणि प्रतिज्ञेनुसार वारस आहोत. ख्रिस्ताचे नसणे म्हणजे अब्राहामाच्या वंशातून बाहेर पडणे होय; आणि याचा अर्थ अब्राहामाला दिलेल्या प्रतिज्ञांपासूनही आपण वंचित राहतो.

हे वचन असेही सांगते की, "तुम्ही सर्व ख्रिस्त येशूमध्ये एक आहात." पण हे कोणत्या आधारावर? कारण "आपण ख्रिस्तामध्ये बाप्तिस्मा घेतला आहे" आणि "ख्रिस्ताला धारण केले आहे." आपण ख्रिस्ताला आपल्या हृदयात स्वीकारले आहे. त्याची इच्छा आणि त्याचा विचार आपल्या इच्छेचा आणि आपल्या विचारांचा भाग होतो.[15] ख्रिस्तामध्ये आपण एक होतो आणि त्या एकाच संततीचा भाग बनतो. अशा प्रकारे आपण पाहतो की संतती ही एकालाच म्हणजे ख्रिस्ताला प्रतिज्ञा करण्यात आली आहे, आणि त्याचबरोबर जे ख्रिस्ताला धारण करतात त्यांनाही.

१ करिंथकरांस १२:१२–१३, २७ कारण जसे शरीर एक असून त्याला अवयव पुष्कळ असतात आणि त्या शरीराचे अवयव पुष्कळ असून सर्व मिळून एक शरीर बनते, तसाच ख्रिस्त आहे. 13कारण आपण यहूदी असू किंवा हेल्लेणी असू, गुलाम असू किंवा स्वतंत्र असू, एक शरीर होण्यासाठी आपणा सर्वांना एका आत्म्यात बाप्तिस्मा मिळाला आहे.आणि आपण सर्व एकाच आत्म्याने संचरित झालो आहोत. तुम्ही ख्रिस्ताचे शरीर असून वैयक्तिकरीत्या त्याचे अवयव आहात.

एकाच आत्म्याचा स्वीकार केल्यामुळे आपण एकाच शरीराचे अवयव बनतो; आपण ख्रिस्त येशूमध्ये एक होतो. हे आत्म्याच्या सहभागाचे थेट संदर्भ आहे, ज्यामध्ये सहभागी होण्यासाठी आपल्याला आमंत्रित करण्यात आले आहे.[16] येशू आपल्या पित्याशी प्रार्थना करताना असे म्हणतो:

योहान १७:२०–२३ मी केवळ त्यांच्यासाठी नाही, तर त्यांच्या वचनावरून जे माझ्यावर विश्वास ठेवतात त्यांच्यासाठीही विनंती करतो, 21ह्यासाठी की, त्या सर्वांनी एक व्हावे; हे माझ्या पित्या, जसा तू माझ्यामध्ये व मी तुझ्यामध्ये तसे त्यांनीही तुझ्या-माझ्यामध्ये [एक] व्हावे, कारण तू मला पाठवलेस असा विश्वास जगाने धरावा. 22तू जो गौरव मला दिला आहेस तो मी त्यांना दिला आहे, ह्यासाठी की, जसे आपण एक आहोत तसे त्यांनीही एक व्हावे; 23म्हणजे मी त्यांच्यामध्ये व तू माझ्यामध्ये; ह्यासाठी की, त्यांनी एक होऊन पूर्ण व्हावे आणि त्यावरून जगाने समजून घ्यावे की, तू मला पाठवलेस आणि जशी तू माझ्यावर प्रीती केलीस तशी त्यांच्यावरही प्रीती केलीस.

ख्रिस्त आपल्या शिष्यांमध्ये वास करतो, आणि त्यामुळे ते त्याच्यामध्ये एक होतात. देवाची महिमा त्यांना एकत्र बांधून ठेवते आणि त्यांना एक बनवते. तरीही ते आपली वैयक्तिक ओळख गमावत नाहीत; उलट, तोच आत्मा त्यांना मार्गदर्शन करतो, त्यांना एकच हेतू, एकच मन आणि एकच हृदय देतो. अशा प्रकारे ख्रिस्ताबरोबर आपण सहवारस होऊ शकतो ही प्रतिज्ञा पूर्ण होते.

या वचनांमधून आणखी काही मुद्दे अधोरेखित करणे आवश्यक आहे:

उत्पत्ती १३:१४–१७ लोट अब्रामापासून वेगळा झाल्यावर परमेश्वर अब्रामाला म्हणाला, "तू

[15] गलतीकरांस २:२०
[16] १ करिंथकरांस २:१४-१६ २ करिंथकरांस १३:१४

आहेस तेथून उत्तरेकडे, दक्षिणेकडे, पूर्वेकडे व पश्चिमेकडे दृष्टी लावून पाहा. 15कारण जो हा सर्व देश तुला दिसत आहे तो तुला व तुझ्या संततीला मी कायमचा देईन. 16मी तुझी संतती पृथ्वीच्या रज:कणांसारखी करीन; कोणाला पृथ्वीच्या रज:कणांची गणना करता आली तर तुझ्या संततीचीही गणना होईल. 17ऊठ, ह्या देशाची लांबीरुंदी फिरून पाहा, कारण तो मी तुला देणार आहे.

अब्राहाम मिसरातून परत आला होता आणि तो कनान देशात होता, त्यामुळे असे वाटू शकते की अब्राहामाला देश मिळण्याची प्रतिज्ञा तेथेच पूर्ण होत आहे.

परंतु स्तेफन, दगडांनी मारले जाण्याच्या अगदी आधी, आणि पवित्र आत्म्याने भरलेला असताना, असे म्हणतो:

प्रेषितांची कृत्ये ७:२–५ तेव्हा तो म्हणाला, "बंधुजनहो व वडिलांनो, ऐका. आपला पूर्वज अब्राहाम हारान प्रांतात जाऊन राहण्यापूर्वी मेसोपटेम्या देशात असता 'गौरवशाली देवाने' त्याला दर्शन देऊन म्हटले, 3'तू आपला देश व आपले नातलग सोडून मी तुला दाखवीन त्या देशात चल.' 4तेव्हा तो खास्द्यांच्या देशातून निघून हारानात जाऊन राहिला; मग त्याचा पिता मृत झाल्यावर देवाने त्याला तेथून काढून सध्या तुम्ही राहता त्या देशात आणले. 5पण त्यात त्याला वतन 'दिले नाही, पाऊलभरदेखील जमीन दिली नाही;' त्याला मूलबाळ नव्हते तरी हा देश 'त्याचा व त्याच्यामागे त्याच्या संततीच्या स्वाधीन कायमचा करण्याचे' अभिवचन देवाने त्याला दिले.

अब्राहाम ज्या देशात राहत होता, त्या देशाचा वारसा त्याला मिळाला नाही पाय ठेवण्याइतकीही जागा त्याला मिळाली नाही.

निर्गम ६:३–४ मी अब्राहाम, इसहाक व याकोब ह्यांना सर्वसमर्थ1 देव म्हणून प्रकट झालो तथापि परमेश्वर ह्या माझ्या नावाने मी त्यांना ज्ञात नव्हतो. 4ज्या कनान देशात ते उपरे होते तो परदेश त्यांना वतन देण्याविषयीचा करार मी त्यांच्याशी केला आहे;

अब्राहाम त्या देशात मालक म्हणून नव्हे, तर यात्री आणि परका म्हणून राहिला. प्रतिज्ञा अशी होती की देशाचा वारसा संततीला आणि अब्राहामाला एकाच वेळी दिला जाईल, कारण वचन असे सांगते की "त्याने त्याला आणि त्याच्या संततीला तो देश मालकीसाठी देईन अशी प्रतिज्ञा केली." हे उत्पत्ती १३ मध्ये आपण वाचतो त्याच्याशी सुसंगत आहे, जिथे असे म्हटले आहे: "तू पाहतोस तो सर्व देश मी तुला आणि तुझ्या संततीला देईन." अब्राहामाला हा वारसा ख्रिस्ताला तो वारसा मिळेल त्याच वेळी मिळणार होता त्याआधी नव्हे. म्हणूनच स्तेफन म्हणतो की अब्राहामाला त्या प्रतिज्ञेतील काहीही मिळाले नाही. मग प्रश्न असा उभा राहतो की ही वारशाची प्रतिज्ञा नेमकी कशाविषयी होती? पौल स्वतः हे असे स्पष्ट करतो:

रोमकरांस ४:१३ कारण तू जगाचा वारस होशील, हे अभिवचन अब्राहामाला किंवा त्याच्या संततीला नियमशास्त्राच्या द्वारे नव्हते, तर विश्वासामुळे प्राप्त होणाऱ्या नीतिमत्त्वाच्या द्वारे होते.

अब्राहामाला आणि त्याच्या संततीला दिलेली वारशाची व मालकीची प्रतिज्ञा ही संपूर्ण जगाची प्रतिज्ञा आहे. हे येणारे जग आहे पुनर्स्थापित झालेले जग नवी पृथ्वी. अब्राहाम, इसहाक, याकोब, आणि त्यांच्यानंतर आलेल्यांविषयी आपण असे वाचतो:

इब्री लोकांस ११:१३–१६, ३९–४० हे सर्व जण विश्वासात टिकून मेले; त्यांना वचनानुसार

फलप्राप्ती झाली नव्हती, तर त्यांनी ती दुरून पाहिली व तिला वंदन केले आणि आपण 'पृथ्वीवर परके व प्रवासी' आहोत असे पत्करले. 14असे म्हणणारे आपण स्वतःच्या देशाचा शोध करत असल्याचे दाखवतात. 15ज्या देशातून ते निघाले होते त्या देशाला उद्देशून हे म्हणणे असते तर त्यांना परत जाण्याची संधी होती. 16पण आता ते अधिक चांगल्या देशाची म्हणजे स्वर्गीय देशाची उत्कंठा धरतात; ह्यामुळे आपणाला त्यांचा देव म्हणवून घ्यायला देवाला त्यांची लाज वाटत नाही; कारण त्याने त्यांच्यासाठी नगर तयार केले आहे. ह्या सर्वांबाबत त्यांच्या विश्वासाविषयी चांगली साक्ष दिली असताही त्यांना अभिवचनानुसार फलप्राप्ती झाली नाही; 40त्यांनी आपणावाचून पूर्ण होऊ नये म्हणून देवाने जे अधिक चांगले ते आपल्यासाठी पूर्वीच नेमले होते.

त्यांपैकी कोणालाही वारशाची प्रतिज्ञा प्रत्यक्षात मिळाली नाही एकालाही नाही. ना अब्राहामाला, ना इसहाकाला, ना याकोबाला. त्यांच्यानंतर आलेल्यांपैकीही मोशे असो, राहाब असो, गिदोन, बाराक, दावीद, आणि इब्री लोकांस ११ मधील विश्वासाच्या दीर्घ यादीत समाविष्ट असलेले सर्व कोणालाही ती प्रतिज्ञा प्राप्त झाली नाही. देवाची प्रतिज्ञा नेहमीच नव्याने पुनर्स्थापित झालेल्या पृथ्वीची होती अशा देशाची जिथे पापाचे राज्य उरणार नाही. ख्रिस्तामध्ये असलेल्यांपैकी कोणालाही इतरांपासून वेगळे होऊन हा वारसा मिळणार नव्हता.

याशिवाय, आपण उत्पत्ती १३:१५ मध्ये दिलेली प्रतिज्ञा पाहतो: "कारण तू पाहतोस तो सर्व देश मी तुला आणि तुझ्या संततीला सदासर्वकाळ देईन." देवाने अब्राहामाला देश देण्याची जी प्रतिज्ञा केली, ती सदासर्वकाळासाठी होती. म्हणजेच, देशाच्या वारशाच्या प्रतिज्ञेमध्येच सार्वकालिक जीवनाची प्रतिज्ञा अंतर्भूत आहे. देव अब्राहामाला पुनर्स्थापित झालेल्या पृथ्वीवर सार्वकालिक जीवनाची प्रतिज्ञा देतो. आणि इब्री लोकांसच्या या अध्यायात, अब्राहामाला विश्वासाद्वारे वारस ठरलेल्या इतरांपैकी एक म्हणून सादर केले आहे ज्यांच्यामध्ये हाबेल, हनोख आणि नोआ यांचाही उल्लेख आहे. वचन दिलेला वारसा केवळ येशूद्वारेच आणि पुनरुत्थानानंतरच प्राप्त होऊ शकतो. अशा प्रकारे तारणाची आनंदाची बातमी, एदेनच्या घराची पुनर्स्थापना, वाईटाचा संपूर्ण नाश, पुनरुत्थान आणि सार्वकालिक जीवन ही सुवार्ता अब्राहामाला सांगितली गेली होती.

***

थोडक्यात सांगायचे तर, देव अब्राहामाला बोलावतो आणि त्याला असे म्हणतो: "बाबेलच्या प्रभावाच्या क्षेत्रातून बाहेर पड, आणि मी तुला दाखवीन त्या देशात जा. मी तुला एक महान राष्ट्र बनवीन, कारण वचन दिलेली संतती म्हणजे ख्रिस्त तुझ्यापासून येईल. आणि त्या संततीला मी हा देश देईन तू पाहतोस ते सर्व, संपूर्ण देश. तो देश मी त्याला नव्याने पुनर्स्थापित करून देईन. आणि जे सर्व तुझ्या संततीला, म्हणजे ख्रिस्ताला स्वीकारतील, आणि जे ख्रिस्त धारण करतील, ते त्याच्याबरोबर एक होतील; आणि त्याला, तुला, आणि ख्रिस्ताला स्वीकारणाऱ्या त्या महान समुदायाला मी सार्वकालिक जीवन आणि नवी पृथ्वी देईन, ज्यामध्ये ते सदासर्वकाळ वास करतील." हीच ती प्रतिज्ञा देवाने अब्राहामाला दिली. अशा प्रकारे देवाने ख्रिस्तकेंद्रित सुवार्ता अब्राहामाला सांगितली, आणि अब्राहामाने ती याच अर्थाने समजून घेतली. येशू स्वतः असे म्हणतो:

योहान ८:५६ तुमचा बाप अब्राहाम माझा दिवस पाहण्यासाठी उल्लसित झाला; तो त्याने पाहिला व त्याला हर्ष झाला.

युद्ध आणि प्रतिज्ञेचे स्पष्टीकरण

काही काळानंतर लोटाने आपला तंबू सदोमजवळ उभारला. त्यानंतर पाच राजे आणि चार राजे यांच्यात युद्ध झाले. त्या युद्धात लोट, सदोमचे रहिवासी, आणि त्यांच्याकडे असलेली सर्व मालमत्ता बंदी बनवून नेण्यात आली. अब्राहामाला हे कळताच, त्याने आपल्या घरातील लोकांना शस्त्रसज्ज केले; आणि आणेर, एश्कोल व मामे्र या इतर पुरुषांसह त्याने आक्रमक राजे व त्यांच्या सैन्यावर हल्ला केला. त्याने त्यांना पराभूत केले, बंदी बनवून नेलेल्या सर्व लोकांना मुक्त केले, आणि त्यांनी गमावलेली सर्व मालमत्ता परत मिळवली. अब्राहाम परत येत असताना असे घडले:

उत्पत्ती १४:१८–२० आणि शालेमाचा राजा मलकीसदेक भाकर व द्राक्षारस घेऊन त्याला सामोरा आला; हा परात्पर देवाचा याजक होता. 19त्याने त्याला असा आशीर्वाद दिला : "आकाशाचा व पृथ्वीचा स्वामी जो परात्पर देव तो अब्रामाला आशीर्वाद देवो; 20ज्या परात्पर देवाने तुझे शत्रू तुझ्या स्वाधीन केले तो धन्य!" तेव्हा अब्रामाने त्याला अवघ्याचा दहावा भाग दिला.

मलकीसदेक हा शालेमचा राजा आहे; याचा अर्थ तो शांती आणि न्यायाचा राजा आहे.[17] तो केवळ राजा नाही, तर परात्पर देवाचा याजकही आहे. त्यामुळे मल्कीसेदेक हा देवाच्या पुत्राच्या स्वरूपात आहे जो एकाच वेळी याजक[18] आणि शांती व न्यायाचा राजा[19] आहे. मल्कीसेदेक येऊन अब्राहामाला तेच देतो जे ख्रिस्ताने आपल्या शिष्यांना दिले होते: भाकर आणि द्राक्षारस नव्या कराराची चिन्हे.[20] मल्कीसेदेक अब्राहामाबरोबर सहभाग (सहभोजन) करतो; ती भाकर आणि द्राक्षारस ख्रिस्ताच्या देहाचे आणि रक्ताचे प्रतीक आहेत. येथे आपण पाहतो की अब्राहाम आपल्या काळातच उच्च याजकपदाखाली होता मल्कीसेदेकाच्या क्रमातील याजकपदाखाली ज्याला अब्राहामाने दशांश दिला, आणि ज्याच्याकडून त्याला आशीर्वाद मिळाला. या सर्व गोष्टींनंतर लगेचच प्रभू पुन्हा एकदा अब्राहामाला प्रकट झाला:

उत्पत्ती १५:१ ह्या गोष्टी घडल्यावर अब्रामाला दृष्टान्तात परमेश्वराचे वचन प्राप्त झाले ते असे : "अब्रामा, भिऊ नको. मी तुझी ढाल आहे, तुला मोठे प्रतिफळ मिळेल."

येशू जो प्रभूचे वचन आहे दर्शनात अब्राहामाकडे आला आणि त्याच्याशी बोलला; आणि अशा प्रकारे आपण पाहतो की अब्राहामाला भविष्यवाणीचा आत्मा प्राप्त झाला, जो येशूची साक्ष आहे.[21] प्रभू प्रथम जे म्हणतो ते असे: "भिऊ नकोस." असे का म्हणतो? कारण अब्राहाम भयभीत होता. अब्राहाम भयभीत का होता? तो युद्धातून विजय मिळवून परतला होता, तरी त्याचे विचार अस्थिर झाले असावेत. अब्राहाम हा शांततेचा मनुष्य होता आणि त्याने संघर्ष टाळला होता. पण आता युद्धाची भीषणता, हत्या आणि हिंसा यांचे दृश्य त्याच्या मनात रेंगाळत होते. हत्या करण्याच्या कृत्याविषयी पवित्र शास्त्र असे सांगते:

[17] इब्री ७:१-२
[18] इब्री ७:२६-२८
[19] योहान १८:३३-३७
[20] १ करिंथकर ११:२३-२५
[21] प्रकटीकरण १९:१०

उत्पत्ती ४:१३–१४ तेव्हा काइन परमेश्वराला म्हणाला, "हा माझा दंड मला सोसवणार नाही इतका भारी आहे. 14पाहा, ह्या जमिनीवरून तू मला आज हाकून दिले आहे; मी तुझ्या दृष्टीपुढून लपलेला असेन, मी पृथ्वीवर परागंदा व भटकणारा होणार; आणि ज्या कोणाला मी सापडेन तो मला ठार करील, असे होईल."

प्रकटीकरण १३:१० जो 'कैदेत जायचा तो कैदेत' जातो; 'जो तलवारीने' जिवे मारील, त्याला 'तलवारीने' मरणे भाग आहे.

एखादा मनुष्य दुसऱ्याचा वध करतो तेव्हा, कुणीतरी येऊन आपलाही वध करील या भीतीपासून तो सुटू शकत नाही. अब्राहामाला आपल्या शत्रूंकडून सूड घेतला जाईल, आणि तो व त्याचे कुटुंब धोक्यात येईल, अशी चिंता वाटत होती. आतापर्यंत त्याने जगलेले शांत जीवन आता अशांत आणि वादळी भविष्यात बदलेल काय? त्याला दिसत होते तेवढ्यापुरते पाहिले तर, देवाने त्याच्यापासून एक महान राष्ट्र निर्माण करीन ही प्रतिज्ञा अद्याप पूर्ण झालेली नव्हती, आणि तो व त्याची पत्नी वारस उत्पन्न करण्याच्या वयाच्या पलीकडे जात होते. अशा मोठ्या विजयाच्या नंतर त्याच्यावर मोठा अंधकार येऊन पडला होता.[22] अशाच तीव्र गरजेच्या क्षणी देव स्वतःला त्याला प्रकट करतो आणि म्हणतो, "भिऊ नकोस; मी तुझी ढाल आहे, आणि तुझे अत्यंत मोठे प्रतिफळ आहे."

अशा प्रकारे ख्रिस्त स्वतःला त्याची ढाल म्हणून प्रतिज्ञा करतो.

नीतिसूत्रे ३०:५ ईश्वराचे प्रत्येक वचन शुद्ध आहे; त्याचा आश्रय करणाऱ्यांची तो ढाल आहे.

जर शरीराचा एखादा भाग ढालीमागे नसेल, तर तो भाग संरक्षणाविना राहतो. शत्रूच्या हल्ल्यांच्या आड स्वतः उभा राहण्याची प्रतिज्ञा ख्रिस्त स्वतः करतो. हे कालवरीवर प्रत्यक्षरित्या दाखवून देण्यात आले आहे.

ख्रिस्त पुढे असेही म्हणतो, "मी तुझे अत्यंत मोठे प्रतिफळ आहे." ख्रिस्त अब्राहामाचे प्रतिफळ? किती महान प्रतिज्ञा! पवित्र शास्त्रातील इतर वचने ही कल्पना कशी स्पष्ट करतात आणि विस्तार देतात?

स्तोत्र १६:५ परमेश्वर माझ्या वतनाचा व प्याल्याचा वाटा आहे; माझा वाटा सांभाळणारा तूच आहेस.

स्तोत्र १४२:५ हे परमेश्वरा, मी तुला आरोळी मारतो; मी म्हणतो, तूच माझा आश्रय आहेस, जिवंतांच्या भूमीत तू माझा वाटा आहेस.

देवच आपला आश्रय आणि आपला वाटा आहे. यहोवा हा आपला वारसा आहे. हे कोणत्या अर्थाने खरे आहे?

रोमकरांस ८:१६–१७ तो आत्मा स्वत: आपल्या आत्म्याबरोबर साक्ष देतो की, आपण देवाची मुले आहोत; 17आणि जर मुले आहोत तर वारसही आहोत, म्हणजे देवाचे वारस, ख्रिस्ताबरोबर सोबतीचे वारस असे आहोत; आपल्याला त्याच्याबरोबर गौरव प्राप्त व्हावा म्हणून त्याच्याबरोबर जर दु:ख भोगत असलो तरच. …

आपण देवाची मुले आहोत म्हणून देवाचे वारस आहोत; आणि आत्म्याद्वारे नव्या जीवनात

[22] आपल्याला देवाचा आणखी एक सेवक एलीयाची आठवण होते. तलवार उचलून बालच्या याजकांना ठार मारल्यानंतर, घडलेल्या घटनेमुळे तोसुद्धा तीव्र दु:ख आणि भयाने ग्रासला गेला होता, आणि त्याने जवळजवळ आपला विश्वास व आशा गमावली होती.

जन्म घेतल्यामुळे आपण त्याची मुले ठरतो. प्रियकरामध्ये स्वीकारले गेल्यामुळे,[23] सहवारस म्हणून आपण त्याची दैवी प्रकृती प्राप्त करतो.[24] त्यामुळे आता मनुष्याला मिळू शकलेल्या मानवी वारशाविषयी शोक करण्याचे कारण उरत नाही; नव्या जन्मामुळे आपण नवी सृष्टी आणि परात्पर देवाची मुले बनतो.

येथे आपण प्रतिज्ञांच्या वेळेचा मुद्दाही लक्षात घेतो. आपण पाहिले आहे की देव अब्राहामाला देश देण्याची प्रतिज्ञा करतो. देशाची ही प्रतिज्ञा भविष्यात पूर्ण होणारी प्रतिज्ञा आहे.

तथापि, "भिऊ नकोस; मी तुझी ढाल आहे आणि तुझे प्रतिफळ आहे" ही वचने वर्तमानकाळात आहेत. देव अब्राहामाशी बोलत असतानाच, त्या क्षणीच ख्रिस्त अब्राहामाचे प्रतिफळ ठरतो.

आजच येशू आपल्या हृदयांच्या दाराशी उभा राहून हाक मारत आहे.[25] आत्म्याची प्रतिज्ञा ही प्रतिज्ञा की ख्रिस्त स्वतः आपल्या आत्म्याद्वारे आपले प्रतिफळ आहे ही आत्ताची आहे, आजची आहे. म्हणूनच तो म्हणतो, "आज जर तुम्ही त्याचा आवाज ऐकला".[26]

यावरून आपण या निष्कर्षापर्यंत येतो की प्रथम त्याच्या स्वभावाचा वारसा प्राप्त होतो. आधी आपण वारशाचा आगाऊ भाग किंवा हमी प्राप्त करतो, आणि तो म्हणजे पवित्र आत्मा.[27] पवित्र आत्मा स्वीकारल्यामुळे तो आपल्या हृदयांमध्ये देवाचा नियम लिहितो, आणि आत्म्याचे फळ प्रकट होते;[28] अशा प्रकारे आपण त्याच्या स्वभावाचा वारसा प्राप्त करतो. त्यानंतर देशाचा वारसा येतो तो क्रमाने दुसरा आहे. नम्र लोक पृथ्वीचा वारसा मिळवतील.[29] म्हणून ख्रिस्त प्रथम येतो आणि तो म्हणतो, "माझ्याकडून शिका, कारण मी नम्र आहे …".[30]

१ योहान ३:९ जो कोणी देवापासून जन्मलेला आहे तो पाप करत नाही; कारण त्याचे बीज त्याच्यामध्ये राहते; त्याच्याने पाप करवत नाही, कारण तो देवापासून जन्मलेला आहे.

देवाचे बी जे सर्व त्याला स्वीकारतात त्यांच्यामध्ये राहते; आणि ख्रिस्त पाप करीत नसल्यामुळे, ज्याच्यामध्ये हे बी राहते तो पाप करीत नाही. अशा प्रकारे आपण येथे एक स्रोत–वाहिनी नाते पाहतो: देवाची धार्मिकता हा अदृश्य स्रोत आहे, आणि देशाचा वारसा ही त्या धार्मिकतेची दृश्य अभिव्यक्ती आहे. पवित्र आत्म्याची प्राप्ती ही देवाच्या प्रतिज्ञांतील सर्व आशीर्वादांचा स्रोत आहे.

स्तोत्र ३७:२९ नीतिमान पृथ्वीचे वतन पावतील, तिच्यात ते सर्वदा वास करतील.

एक अद्‌भुत जन्म

"भिऊ नकोस; मी तुझी ढाल आहे आणि तुझे प्रतिफळ आहे" या शब्दांनी ख्रिस्त अब्राहामाला

[23] इफिसकरांस १:६
[24] २ पेत्र १:४
[25] प्रकटीकरण ३:२०
[26] इब्री लोकांस ३:७, १५; ४:७
[27] २ करिंथकर १:२२; ५:५
[28] गलतीकरांस ५:२२-२३
[29] मत्तय ५:५
[30] मत्तय ११:२९

धीर देतो, त्यावर अब्राहाम कसा प्रतिसाद देतो?

उत्पत्ती १५:२–३ अब्राम म्हणाला, “हे प्रभू, परमेश्वरा, तू मला काय देणार? मी तर नि:संतान
जाणार आणि दिमिष्की अलियेजर माझ्या घराचा मालक होणार.” 3अब्राम आणखी
म्हणाला, “आणि पाहा, तू मला काही संतान दिले नाहीस तर माझ्या घरात जन्मलेला दास
माझा वारस होणार.”

आत्तापर्यंत देवाने आपल्या सेवक अब्राहामाशी बोललेली वचने त्याने मुक्तपणे स्वीकारली होती. परंतु आता, तलवार उचलल्याच्या भयाण अनुभवामुळे आलेल्या नैराश्य आणि व्याकुळतेच्या क्षणी तो छळला जात आहे. याच कारणामुळे तो याआधीप्रमाणे पूर्ण विश्वासाने देवाची प्रतिज्ञा स्वीकारू शकला नाही. म्हणून तो देवाला विचारतो, “मी वंशहीन असताना तू मला काय देणार आहेस?” अब्राहाम देवाला आठवण करून देतो की त्याला पुत्र दिलेला नाही, आणि त्याचा वारस त्याच्या घरात जन्मलेला एक दास आहे. या विधानातून अब्राहाम आपल्या सेवक एलीएझरला दत्तक घेऊन पुत्र व वारस बनवण्याची सूचना करतो. पण पुढील शब्दांमध्ये त्याला खात्री दिली जाते की त्याचाच पुत्र त्याचा वारस ठरेल.

उत्पत्ती १५:४–६ तेव्हा परमेश्वराचे वचन त्याला प्राप्त झाले की, “हा मनुष्य तुझा वारस
होणार नाही, तर तुझ्या पोटचाच तुझा वारस होईल.” 5मग त्याने त्याला बाहेर आणून
म्हटले, “आकाशाकडे दृष्टी लाव; तुला हे तारे मोजवतील तर मोज.” मग त्याने त्याला
सांगितले, “तुझी संतती अशीच होईल.” 6अब्रामाने परमेश्वरावर विश्वास ठेवला आणि
अब्रामाचा हा विश्वास परमेश्वराने त्याचे नीतिमत्त्व गणला.

ख्रिस्त पुन्हा एकदा प्रतिज्ञा पुनरुच्चारतो, अब्राहामाला खात्री देतो की त्याच्या स्वतःच्या देहातून जन्मलेला पुत्रच त्याची संतती ठरेल, आणि ही संतती आकाशातील ताऱ्यांइतकी अगणित असेल. अशा प्रकारे, पुन्हा एकदा[31] ख्रिस्त हे पुष्टी करतो की धार्मिक लोक पृथ्वीचा वारसा मिळवतील. तो हेही निश्चित करतो की धार्मिक लोक संतती म्हणून गणले जातात.[32]

देवाने अब्राहामाला दिलेल्या या अद्भुत जन्माच्या प्रतिज्ञेमध्ये एक महान आत्मिक धडा दडलेला आहे. हा जन्म अद्भुत होता, कारण अब्राहाम आणि सारा शारीरिकदृष्ट्या संतती उत्पन्न करण्याच्या स्थितीत नव्हते. या धड्याचा अर्थ असा आहे की आपण स्वतःहून काहीही चांगले करू शकत नाही, आणि विशेषतः आपण स्वतःहून नवा मनुष्य उत्पन्न करू शकत नाही.[33] तरीही, जे मनुष्याला अशक्य आहे ते देवासाठी शक्य आहे प्रत्येक त्या आत्म्यात जो त्याला धरून राहतो. पुत्र विश्वासाद्वारे येणार होता; तसेच आत्मिक जीवनही विश्वासाद्वारेच जन्माला येते,[34] आणि विश्वासाद्वारेच प्रतिज्ञा आणि धार्मिकतेची कृत्ये आपल्याला दिली जातात.

देव अब्राहामाला बाहेर नेतो आणि तारे दाखवून म्हणतो, “आकाशातील ताऱ्यांप्रमाणे अगणित तुझी संतती असेल.” त्या क्षणीच अब्राहाम परमेश्वरावर विश्वास ठेवतो. आणि परमेश्वरावर विश्वास ठेवण्यामुळे ते त्याच्यासाठी धार्मिकता म्हणून गणले जाते. “विश्वास ठेवणे” या शब्दाचा मूळ अर्थ “आमेन” या शब्दाशी संबंधित आहे. त्यामुळे आपण पाहतो की अब्राहाम देवाची प्रतिज्ञा ऐकतो आणि ‘हो’ व ‘आमेन’ असे म्हणतो. तो ख्रिस्ताची प्रतिज्ञा

[31] उत्पत्ति १३:१४-१७; गलतीकरांस पत्र ३:२७-२९
[32] योहान ८:३९
[33] योहान ३:३-१६
[34] योहान ३:१६-२१

स्वीकारतो आणि तिच्यावर विश्वास ठेवतो. अब्राहामाने ख्रिस्ताला स्वीकारले आणि प्राप्त केले हे पुढील वचनातूनही स्पष्ट होते:

१ करिंथकरांस १:३० ... तो देवापासून आपल्याला ज्ञान म्हणजे नीतिमत्त्व आणि पवित्रीकरण व खंडणी भरून प्राप्त केलेली मुक्ती असा झाला आहे.

येशू ख्रिस्तच मनुष्याची धार्मिकता आहे; आणि अब्राहामाने ख्रिस्त व त्याचे वचन स्वीकारल्यामुळे तो धार्मिक ठरविला गेला. पौल असे म्हणतो:

फिलिप्पैकरांस ३:८–९ ह्यासाठी की, मला ख्रिस्त हा लाभ प्राप्त व्हावा, 9आणि मी त्याच्या ठायी आढळावे आणि माझे नीतिमत्त्व माझे स्वतःचे नव्हे म्हणजे नियमशास्त्राच्या योगे प्राप्त होणारे नीतिमत्त्व नव्हे तर ते ख्रिस्तावरील विश्वासाने प्राप्त होणारे नीतिमत्त्व असे असावे.

मनुष्याकरिता उपलब्ध असलेली धार्मिकता एकच आहे; आणि ती नियमशास्त्रातून नव्हे, तर ख्रिस्तावरील विश्वासाद्वारे मिळणारी आहे. ही देवाकडून येणारी धार्मिकता आहे, जी त्याच्या वचनावर विश्वास ठेवल्याने प्राप्त होते. अशा प्रकारे, पुन्हा एकदा आपण पाहतो की देवाच्या सर्व प्रतिज्ञा ख्रिस्तामध्ये आणि ख्रिस्ताद्वारेच आहेत. हाच त्या वेळी अब्राहामाचा अनुभव होता.

अब्राहाम: कामांनी नव्हे, तर विश्वासाने न्याय्यी ठरविला

न्याय्यी ठरणे म्हणजे काय?

मागील विभागात आपण पाहिले की अब्राहामाला अधिक विश्वासातून अधिक धार्मिकतेकडे कशा प्रकारे नेण्यात आले. मग ही प्रक्रिया नेमकी कशाची होती? तिचे स्पष्टीकरण आपल्याला पुढील वचनांमध्ये आढळते:

रोमकरांस ४:३–५ कारण शास्त्र काय सांगते? "अब्राहामाने देवावर विश्वास ठेवला आणि ते त्याला नीतिमत्त्व असे गणण्यात आले." 4आता जो काम करतो त्याची मजुरी मेहेरबानी नव्हे तर ऋण अशी गणली जाते. 5पण जो काम करत नाही तर अभक्ताला नीतिमान ठरवणाऱ्यावर विश्वास ठेवतो त्याचा विश्वास नीतिमत्त्व असा गणण्यात येतो.

अब्राहामाने नेमका कशावर विश्वास ठेवला? त्याने देवाच्या या वचनावर विश्वास ठेवला की आपल्या पापांची कबुली दिल्यावर त्याची पापे क्षमा करण्यात आली आहेत. पौल हे कसे स्पष्ट करतो ते लक्षात घ्या:

रोमकरांस ४:६–८ ह्याप्रमाणे ज्या माणसाकडे देव कर्मावाचून नीतिमत्त्व गणतो त्याच्या धन्यतेचे वर्णन दावीदही करतो, 7ते असे : "ज्यांच्या अपराधांची क्षमा झाली आहे व ज्यांच्या पापांवर पांघरूण घातले आहे ते धन्य. 8ज्या माणसाच्या हिशेबी प्रभू पाप लावत नाही, तो धन्य.

अशा प्रकारे देव मनुष्याला कामांशिवाय धार्मिकता प्रदान करतो त्यांची पापे आणि अधर्म क्षमा करून. जेव्हा आपण आपल्या पापांना आणि आपल्या अवस्थेला ओळखतो, आणि

त्यांची कबुली देतो, तेव्हा तो आपल्याला क्षमा करू शकतो;[35] आणि जेव्हा आपण देव आपल्याला क्षमा करतो यावर विश्वास ठेवतो, तेव्हा आपण त्याच्या उरलेल्या सर्व प्रतिज्ञांवर विश्वास ठेवण्याच्या स्थितीत येतो. पौल सांगतो की हीच नेमकी अब्राहामाची धन्यता होती:

रोमकरांस ४:९ तर हे आशीर्वचन सुंता झालेल्यांना आहे किंवा सुंता न झालेल्यांनाही आहे? कारण 'विश्वास हा अब्राहामाकडे नीतिमत्त्व असा गणण्यात आला होता,' असे आपण म्हणतो.

मग क्षमा मिळवण्यासाठी अब्राहामाला काय करावे लागले? त्याला काहीही करावे लागले नाही फक्त आपल्या पापांची कबुली द्यावी लागली. दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, त्याने आपली पापे प्रभूकडे दिली, आणि प्रभूंनी त्याच्या बदल्यात अब्राहामाला आपली धार्मिकता दिली. हाच तो संपूर्ण व्यवहार आहे. आणि पापक्षमेमध्ये आपण त्या घटकाला ओळखतो, जो नव्या कराराचा अविभाज्य भाग आहे.[36]

संशय

उत्पत्ती १५:७–८ तो त्याला म्हणाला, "तुला हा देश वतन द्यावा म्हणून खास्द्यांच्या ऊर गावातून ज्याने तुला आणले तो मीच परमेश्वर आहे." 8तो म्हणाला, "प्रभू परमेश्वरा, मला हे वतन मिळेल हे कशावरून?"

अब्राहामाने क्षमा प्राप्त केल्यानंतर तो असा प्रश्न विचारतो, जो दाखवतो की प्रभूवर विश्वास ठेवला असतानाही तो अजूनही अंतर्गत संघर्षातून जात होता. अरे, अब्राहाम! त्याला खात्री होती की त्याची पापे क्षमा झाली आहेत; पण नुकत्याच क्षमा झालेल्या पापांचे ओझे त्याला देवाच्या उर्वरित प्रतिज्ञा आपल्यामध्ये पूर्ण होऊ शकतील हे पाहू देत नव्हते.

यावर विचार करताना मला हे माझ्या स्वतःच्या जीवनातही दिसते. माझ्या जीवनात जे पाप झाले आहे ते मला दिसते. देवाची क्षमा माहीत असूनही, त्याच्या चांगल्या प्रतिज्ञा माझ्यामध्ये पूर्ण होतील यावर विश्वास ठेवणे कठीण जाते. पाप विश्वास उद्ध्वस्त करते आणि देवाच्या प्रतिज्ञांवरील आपला भरोसा नष्ट करते. म्हणूनच अब्राहाम विचारतो, "मी हा देश वारसा म्हणून मिळवीन याचा पुरावा काय आहे?"

हे आश्चर्यकारक नाही काय? त्याने आत्ताच 'हो' आणि 'आमेन' म्हटले होते, आणि आता त्याचा संशय शब्दांत व्यक्त होतो. त्याचा प्रश्न असा आहे: मला मिळणाऱ्या वारशाचे प्रत्यक्ष दर्शन मला कसे होईल? हे खरे आहे हे मला कसे कळेल? त्याला संततीची प्रतिज्ञा देण्यात आली होती, आणि त्याने विश्वास ठेवला; त्याला देशाची प्रतिज्ञा देण्यात आली होती, आणि त्याने संशय केला. यामुळे आपल्याला पेत्राची आठवण होते जो विश्वासाने पाण्यावर चालला, पण ज्या क्षणी त्याने संशय केला, काही क्षणांतच तो बुडू लागला,[37] आणि प्रभूंनी त्याच्या

[35] १ योहान १:९
[36] इब्री लोकांस ८:८-१३
[37] मत्तय १४:२८-३१

अल्पविश्वासाबद्दल त्याला ताकीद दिली. आपल्या आत्मिक पूर्वजांच्या या उदाहरणांमध्ये आपण पाहतो की "अल्पविश्वास" कसा प्रकट होतो काही प्रतिज्ञांना 'हो' आणि काहींना 'नाही' म्हंटल्यामुळे. तसेच, परिस्थिती बदलली की, काही प्रतिज्ञांना दिलेले 'हो' पुन्हा संशयात बदलते.

हा दुर्बलतेचा क्षण आहे हे आणखी स्पष्ट होते, कारण अशीच परिस्थिती अब्राहामाच्या एका वंशजाच्या जीवनात दोन हजार वर्षांहून अधिक काळानंतर घडते. जखर्या वृद्ध असताना प्रभूचा एक देवदूत त्याच्याकडे येतो आणि त्याला पुत्राची प्रतिज्ञा देतो.

लूक १:१८ तेव्हा जखऱ्या देवदूताला म्हणाला, "हे मी कशावरून समजू? कारण मी म्हातारा आहे व माझी पत्नीही वयातीत आहे."

येथे आपल्याला अगदी तोच प्रश्न आणि तोच प्रतिसाद दिसतो "हे मी कशावरून ओळखावे?" या शब्दांतून चिन्हाची मागणी. देवदूताने जखर्याला दिलेले उत्तर त्या मनुष्याची अवस्था उघड करते, ज्याने पुराव्याची मागणी केली होती:

लूक १:२० पाहा, हे घडेल त्या दिवसापर्यंत तू मुका राहशील, तुला बोलता येणार नाही; कारण यथाकाली पूर्ण होतील अशा माझ्या वचनांवर तू विश्वास ठेवला नाहीस."

जखर्याने विश्वास ठेवला नाही; त्याने देवदूताच्या शब्दांवर संशय केला. आपण पुन्हा अब्राहामाकडे परत येऊया. जेव्हा तो 'हो' आणि 'आमेन' या अवस्थेतून अविश्वास आणि संशयाकडे वळतो, तेव्हा आपण त्याच्यामध्ये मानवी स्वभावाची नैसर्गिक अवस्था पाहत नाही काय? सतत डोलणारे 'हो' आणि 'नाही' पाहत नाही काय?

जखर्याबरोबर एक जुना करार

जखर्याला दिलेले चिन्ह असे होते की तो बोलू शकणार नाही. ही ताकीद अब्राहामापेक्षा अधिक कठोर आहे, कारण जखर्याने आपल्या पूर्वजांच्या अनुभवातून शिकलेले असायला हवे होते. परंतु अब्राहामाच्या बाबतीत, देव मनुष्याच्या पद्धतीप्रमाणे त्याच्याबरोबर करार करण्यास नम्र होतो. अब्राहामाच्या विश्वासातील आणि देवावरच्या भरोशातील दुर्बलतेमुळेच देव त्याच्याशी करार करतो आपल्या डोलणाऱ्या मुलापर्यंत पोहोचण्यासाठी कारण अब्राहामासाठी देवाचे वचन आणि त्याच्या प्रतिज्ञा त्या क्षणी पुरेशा वाटत नव्हत्या. अब्राहामाच्या "मी कशावरून ओळखावे?" या प्रश्नात, आपण पाहतो की तो आपल्या विश्वासाची खात्री करण्यासाठी एक दृश्य चिन्ह मागत आहे. म्हणून देव आपल्या सेवकाशी करार करण्यास सहमती देतो, आणि गंभीर करारांना मान्यता देण्यासाठी मनुष्यांमध्ये रूढ असलेल्या व सर्वसाधारण पद्धतींचा उपयोग करतो.

उत्पत्ती १५:९–११ त्याने त्याला सांगितले, "तीन वर्षांची एक कालवड, तीन वर्षांची एक शेळी, तीन वर्षांचा एक एडका, एक होला आणि पारव्याचे एक पिलू माझ्यासाठी घे." 10त्याने ती सर्व घेतली व मधोमध चिरून त्यांचे दोन-दोन तुकडे केले आणि प्रत्येकाचे तुकडे समोरासमोर ठेवले; पक्षी मात्र त्याने मधोमध चिरले नाहीत. 11त्या शवांवर हिंस्र पक्ष्यांनी झडप घातली, तेव्हा त्यांना अब्रामाने हाकून दिले.

देव अब्राहामाला प्राणी आणण्यास सांगतो, आणि अब्राहाम तातडीने करारासाठी आवश्यक

घटकांची तयारी करतो पक्ष्यांना सोडून इतर सर्व प्राणी दोन भागांत विभागतो. अशा प्रकारे देव अब्राहामाबरोबर बलिदानाचा करार करतो. या करारात देव स्वतःचे जीवन प्राणाला लावत आहे, जेणेकरून प्रतिज्ञा पूर्ण होईल; कारण मनुष्यांमध्ये अशी प्रथा होती की करारातील एखाद्याने आपली अट मोडली, तर तो स्वतःला तुकडे होण्यास पात्र ठरवित असे. हे पुढील वचनांद्वारे स्पष्ट होते:[38]

यिर्मया ३४:१८–२० आणि ज्या मनुष्यांनी माझा करार उल्लंघला व माझ्यासमोर केलेल्या कराराच्या शर्ती पाळल्या नाहीत त्यांचे, जे वासरू त्यांनी कापून दुभागले व त्याच्या दोहो भागांमधून ते चालून गेले, त्या वासराप्रमाणे करीन. 19यहूदाचे सरदार व यरुशलेमेचे सरदार, खोजे, याजक व देशातील सर्व लोक वासराच्या दोन भागांतून चालून गेले, 20त्यांना त्यांच्या वैऱ्यांच्या हाती देईन, म्हणजे त्यांची प्रेते आकाशातील त्यांच्या जिवांवर टपणाऱ्यांच्या हाती देईन. म्हणजे त्यांची प्रेते आकाशातील पक्ष्यांना व पृथ्वीवरील श्वापदांना भक्ष्य होतील.

यहूदाचे व यरुशलेमचे सरदार, याजक आणि लोक यांनी देवाबरोबर असा करार केला होता की वासराच्या तुकड्यांमधून चालत जाऊन त्यांनी शपथ घेतली की नबुखद्नेस्सरच्या आक्रमणापासून काही काळाची सवलत मिळावी म्हणून ते गुलामांना मुक्त करतील अशी प्रतिज्ञा त्यांनी केली. पण जेव्हा त्यांनी तो करार मोडला, तेव्हा देवाने त्यांच्या स्वतःच्या समजुतीनुसार त्यांना सांगितले की शपथेचा भंग करणाऱ्यांसाठी जे शेवट त्यांनी स्वतः कल्पिला होता, त्याच शेवटासाठी त्यांना सोडून दिले जाईल.

हा विधी अब्राहामासाठी किती महत्त्वाचा आहे हे जाणून देवाने तोच विधी वापरला. करार करण्याच्या या अतिप्राचीन आणि अत्यंत गंभीर पद्धतीची औपचारिकता अब्राहामाला हे जाणीव देणार होती की देव आपल्या प्रतिज्ञांबाबत अत्यंत गंभीर आहे. अशा प्रकारे देवाने "मी कशावरून ओळखावे?" या प्रश्नाचे उत्तर दिले. अब्राहामाचा विश्वास दृढ व्हावा म्हणून देवाने त्याला हे प्रमाण दिले, जेणेकरून शेवटी त्याने पुन्हा एकदा देवाच्या प्रतिज्ञांवरील विश्वासाच्या नव्या करारात प्रवेश करावा. आणि ज्या जुन्या करारात देव त्याच्याशी प्रवेश करतो, त्यामध्ये तो आता पुढील वर्षांत काय घडणार आहे ते त्याला सांगतो:

उत्पत्ती १५:१३–२१ परमेश्वर अब्रामाला म्हणाला, "तू निश्चितपणे समज की जो देश स्वत:चा नाही, अशा देशात तुझे संतान उपरे होऊन राहील व तेथील लोकांचे दास्य करील, आणि ते लोक चारशे वर्षे त्यांना छळतील. 14मग ज्या राष्ट्राचे दास्य ते करतील त्याचे मी पारिपत्य करीन, त्यानंतर ते पुष्कळ धन घेऊन तेथून निघतील. 15तू तर शांतीने आपल्या पूर्वजांकडे जाशील; चांगला म्हातारा झाल्यावर तुला मूठमाती देतील. 16तुझ्या चौथ्या पिढीचे लोक इकडे माघारी येतील, कारण अमोरी लोकांच्या पापाचा घडा अद्यापि भरला नाही. 17नंतर सूर्य मावळला आणि निबिड अंधकार पडला, तेव्हा असे झाले की धुमसती आगटी व जळती मशाल त्या शवांच्या तुकड्यांमधून जाताना दिसली. 18त्या दिवशी परमेश्वराने अब्रामाशी करार करून सांगितले, "मिसराच्या नदीपासून ते महानदी फरात येथ-पर्यंतचा प्रदेश मी तुझ्या संतानास देतो. 19केनी, कनिज्जी, कदमोनी, 20हित्ती, परिज्जी, रेफाईम, 21अमोरी, कनानी, गिर्गाशी व यबूसी हया लोकांचा प्रदेश मी तुला देतो."

अब्राहामाची संतती परक्या देशात राहील, आणि चारशे वर्षे त्यांना पीडित व गुलाम बनविले

[38] इस्राएलाप्रमाणेच (स्तोत्र ७९:२), काळाच्या शेवटी जे देवाच्या अभिवचनांच्या वाणीला महत्त्व देत नाहीत, त्यांना अखेरीस त्यांच्या स्वतःच्याच इच्छांच्या स्वाधीन केले जाते, जसे प्रकटीकरण १९:१७-१८ मध्ये सांगितले आहे.

जाईल. तरीही देव त्या राष्ट्राचा न्याय करील, ज्याच्या अधीन ते असतील, आणि तेथून ते मोठ्या संपत्तीसह बाहेर पडतील. देव अब्राहामाला हेही सांगतो की तो शांततेत, चांगल्या वृद्धावस्थेत मरेल. अशा प्रकारे देव अब्राहामाच्या मनातील शंका आणि भीती दूर करतो. लोट आणि सदोमाच्या लोकांना सोडवण्यासाठी झालेल्या युद्धात ज्यांना त्याने पराभूत केले होते, त्या राष्ट्रांकडून सूड घेतला जाईल या भीतीने किंवा आपल्या भवितव्याबद्दल त्याला आता काळजी करण्याची गरज नव्हती.

चौथ्या पिढीत[39] अब्राहामाची संतती त्या देशात परत येणार होती, जिथे तो त्या क्षणी होता म्हणजे कनान देशात आणि अमोरी लोकांचा अधर्म पूर्ण होईपर्यंत तेथे जाणे शक्य नव्हते. यावरून आपल्याला देशाबद्दल आणि तो कसा प्राप्त केला जातो याविषयी एक महत्त्वाची गोष्ट समजते. अमोरी लोकांच्या अधर्मामुळे त्यांना त्या देशातून हाकलले जाणार होते, याचा अर्थ असा की जो देशाचा वारस ठरेल तो धार्मिक असेल. अब्राहामाला आणि त्याच्या संततीला सदासर्वकाळ देश मिळेल ही प्रतिज्ञा त्यांच्या धार्मिक असण्यावर अवलंबून होती.

यशया ६०:२१ तुझे सर्व लोक नीतिमान होतील, ते भूमीचे वतन सर्वकाळ भोगतील; माझे गौरव व्हावे म्हणून ते माझे लावलेले रोप होतील, ते माझ्या हातची कारागिरी होतील,

धार्मिक लोक देशाचा वारसा सदासर्वकाळ मिळवतात. मग धार्मिक कोण आहेत? ते असे लोक आहेत जे आपली पापे कबूल करतात, देवाची क्षमा स्वीकारतात, आणि त्याच्या प्रतिज्ञांवर विश्वास ठेवतात.

अब्राहामाला देव त्याला देश देऊ शकतो की नाही याबद्दल शंका होती. आता आपण पाहतो की अब्राहामाच्या डोलणाऱ्या विश्वासापर्यंत पोहोचण्यासाठी देवाने जणू प्रतिज्ञेचे स्वरूप कमी केले आहे, जेणेकरून अब्राहामाचा विश्वास पटावा. मूळ प्रतिज्ञा संपूर्ण पृथ्वीची, सदासर्वकाळासाठी होती; परंतु आता आपण पाहतो की संततीसाठी दिलेली प्रतिज्ञा अशी व्यक्त केली जाते: "मिसर नदीपासून ते महान नदी फरात नदीपर्यंत हा देश मी तुझ्या संततीला दिला आहे," म्हणजे अमोरी आणि इतर राष्ट्रांचा देश. मग प्रश्न उभा राहतो की या वचनाचा अर्थ आपण कसा लावावा? कारण ही प्रतिज्ञा आधीच्या प्रतिज्ञांइतकीच खरी आहे.

कारण देवाच्या सर्व प्रतिज्ञा नेहमी ख्रिस्त येशूमध्ये 'हो' आणि 'आमेन' आहेत,[40] आणि अब्राहामाची संतती म्हणजे ख्रिस्त[41] व ख्रिस्तामध्ये असलेले सर्वजण असल्यामुळे, आपण पाहतो की येथे वचन दिलेला देश केवळ अब्राहामालाच नव्हे, तर प्रथम ख्रिस्तालाच दिला जात आहे. प्रभू म्हणतो, "तुझ्या संततीला मी हा देश दिला आहे." अनेक जण असे मानतात की ही प्रतिज्ञा यहोशवाच्या सैन्याने पूर्णपणे प्राप्त केली; परंतु तसे नाही, जरी देवाने त्यांना चिठ्ठ्या टाकून देश वाटून दिला असला तरी.[42]

या सत्याची आठवण आपल्याला स्तेफन करून देतो, आणि पौलही हेच सांगतो की इब्री

---

[39] चौथी पिढी 'त्या राष्ट्रात, ज्याची ते सेवा करतील' प्रवेश केलेल्या लोकांपासून मोजली जाते, कारण शास्त्रवचनात म्हटले आहे की, "ते येथे पुन्हा परत येतील". हा वंशक्रम असा आहे: याकोब, लेवी, कहाथ, अम्राम, मोशे (निर्गम ६:१४, १६, १८, २०). याकोब, लेवी आणि कहाथ यांनी मिसरमध्ये प्रवेश केला होता (उत्पत्ति ४६:८, ११). अशा प्रकारे कोहाथ पहिली पिढी, अम्राम दुसरी, मोशे आणि आरोन तिसरी, आणि चौथी पिढी, म्हणजे मोशे आणि आरोन यांची मुले, "येथे पुन्हा येतात".

[40] २ करिंथकर १:१९-२०

[41] गलतीकर ३:१६

[42] प्रेषितांची कृत्ये १३:१९

लोकांस ११ मधील संपूर्ण "विश्वासाची यादी" प्रतिज्ञा प्राप्त करू शकली नाही ते अजूनही तिची वाट पाहत आहेत.[43] संतती म्हणजे ख्रिस्त प्रथम प्रतिज्ञा प्राप्त करतो, आणि त्यानंतर जे ख्रिस्ताचे आहेत ते.[44] देवाची प्रतिज्ञा अजूनही तीच आहे म्हणजे ख्रिस्ताला आणि ख्रिस्तामध्ये असलेल्यांना सदासर्वकाळासाठी दिलेली नवी पृथ्वी. मग असे कोणते विधान आहे, जे सर्व वचने एकाच वेळी खरे ठरते काहीही न वाढवता किंवा कमी न करता आणि पवित्र शास्त्राने पवित्र शास्त्राचे स्पष्टीकरण देऊनही? स्पष्टपणे, त्या काळातील लोकांच्या भौगोलिक भाषेत दिलेली ही प्रतिज्ञा पुढील वचनांमध्ये पूर्ण झालेली दाखविली आहे:

जखऱ्या १४:३–४, ८–९ तेव्हा परमेश्वर पुढे सरसावेल; पूर्वी युद्धाच्या दिवशी ज्या प्रकारे त्याने युद्ध केले त्या प्रकारे त्या राष्ट्रांबरोबर तो युद्ध करील. 4आणि त्या दिवशी यरुशलेमेसमोर पूर्वेस असलेल्या जैतुनाच्या झाडांच्या डोंगराला त्याचे पाय लागतील तेव्हा जैतुनाच्या झाडांचा डोंगर पूर्वपश्चिम दुभागून मध्ये एक मोठे खोरे उत्पन्न होईल. अर्धा डोंगर उत्तरेकडे व अर्धा डोंगर दक्षिणेकडे सरेल. त्या दिवशी आणखी असे होईल की यरुशलेमेतून जिवंत पाण्याचे झरे फुटून वाहतील; अर्धे पूर्वसमुद्राकडे व अर्धे पश्चिमसमुद्राकडे वाहतील; उन्हाळ्यात व हिवाळ्यात तसेच होईल. 9तेव्हा परमेश्वर सर्व पृथ्वीवर राजा होईल; त्या दिवशी परमेश्वर तेवढा व त्याचे नाम तेवढे राहील.

प्रकटीकरण २१:२–३ तेव्हा मी 'पवित्र नगरी, नवी यरुशलेम', देवापासून स्वर्गातून उतरताना पाहिली. ती नवऱ्यासाठी 'शृंगारलेल्या नवरीप्रमाणे' सजवलेली होती. 3आणि मी राजासनातून आलेली मोठी वाणी ऐकली, ती अशी : "'पाहा,' देवाचा मंडप मनुष्यांजवळ आहे, त्यांच्याबरोबर 'देव आपली वस्ती करील; ते त्याचे लोक होतील, आणि' देव स्वतः 'त्याच्याबरोबर राहील.'

अब्राहामाच्या संशयाच्या अवस्थेत प्रतिज्ञा अधिक विश्वासयोग्य वाटावी म्हणून, देव आपल्या वर्णनात भौगोलिक क्षेत्र कनानपर्यंत मर्यादित करतो. देव अब्राहामाच्या विश्वासाला पोहोचण्यासाठी आपल्या शब्दांची जुळवाजुळव करतो; कारण मिसर नदीपासून फरात नदीपर्यंतचा प्रदेश हा संपूर्ण वचन दिलेल्या देशाचाच भाग होता, आणि म्हणून तो त्या प्रतिज्ञेत अंतर्भूतच होता. तरीही देव अब्राहामाला हे समजावू इच्छितो की ही प्रतिज्ञा केवळ स्वर्गातून उतरणाऱ्या यरुशलेमद्वारे या प्रदेशावर येऊन पूर्ण होते. अब्राहामाच्या अंतिम वर्षांचा (जेव्हा तो इसहाक आणि याकोबाबरोबर राहिला) संदर्भ घेतला तर, देशाच्या प्रतिज्ञेबाबत अब्राहामाचे नाते आणि त्याने आपल्या आरंभीच्या संशयावर कशी मात केली हे पौल असे वर्णन करतो:

इब्री लोकांस ११:८–१० अब्राहामाला पाचारण झाल्यावर जे ठिकाण त्याला वतनादाखल मिळणार होते तिकडे 'निघून जाण्यास' तो विश्वासाने मान्य झाला; आणि आपण कोठे जातो हे ठाऊक नसताही 'तो निघून गेला.' 9परदेशात राहावे त्याप्रमाणे तो वचनदत्त देशात विश्वासाने 'जाऊन राहिला;' त्याच वचनाचे सहभागी वारस इसहाक व याकोब ह्यांच्याबरोबर डेऱ्यात त्याची वस्ती होती. 10कारण पाये असलेल्या व देवाने योजलेल्या व बांधलेल्या नगराची तो वाट पाहत होता.

[43] इब्री लोकांस ११:३९; प्रेषितांची कृत्ये ७:४-५
[44] दानीएल ७:१३-१४, १८, २२, २७

जर कनान देश अब्राहामाला वचन दिलेला होता, तर तो त्याच्यासाठी परका देश का ठरला? कारण तो अशा नगराकडे पाहत होता ज्याला पाया आहे जे कोणत्याही पृथ्वीवरील नगरासारखे नाही आणि ज्याचा बांधणारा व घडविणारा देव आहे. म्हणूनच विश्वास वर्तमान भूमीला परकी मानतो आणि तिला प्रतिज्ञेची अंतिम पूर्तता मानत नाही, जरी तीच भूमी वचन दिलेली असली तरी. ती आधी नवी केली गेली पाहिजे; तोपर्यंत तिचा दावा केला जात नाही. याउलट, जेव्हा विश्वास डगमगतो, तेव्हा मनुष्य पृथ्वीवरील गोष्टींना चिकटून राहतो आणि स्वतःला परका मानणे थांबवतो.

मत्तय २४:३५ आकाश व पृथ्वी नाहीशी होतील परंतु माझी वचने नाहीशी होणारच नाहीत.

प्रकटीकरण २१:१ नंतर मी 'नवे आकाश व नवी पृथ्वी' ही पाहिली; पहिले आकाश व पहिली पृथ्वी ही निघून गेली होती आणि समुद्रही राहिला नाही.

मृत कृत्ये

आता आपण पुढील कथेकडे येतो. येथे अब्राहाम अजूनही पहिल्या कराराच्या स्थितीत आहे जुना करार, म्हणजे मनुष्यांचा करार जिथे मनुष्य स्वतः देवाच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्याचा प्रयत्न करतो.

उत्पत्ती १६:१–९ अब्रामाला आपली बायको साराय हिच्यापासून काही मूलबाळ झाले नव्हते; तिला हागार नावाची एक मिसरी दासी होती. 2साराय अब्रामाला म्हणाली, "पाहा, परमेश्वराने माझी कूस बंद ठेवली आहे; तर माझ्या दासीपाशी जा; कदाचित तिच्याकडून माझे घर नांदते होईल," तेव्हा अब्रामाने साराय हिचा शब्द मान्य केला. 3अब्रामाला कनान देशात राहून दहा वर्षे झाल्यावर त्याची बायको साराय हिने आपला नवरा अब्राम ह्याला आपली मिसरी दासी हागार ही बायको म्हणून नेऊन दिली. 4तो हागारेपाशी गेला व ती गर्भवती झाली; आपण गर्भवती झालो हे पाहून तिला आपली धनीण तुच्छ वाटू लागली. 5तेव्हा साराय अब्रामाला म्हणाली, "माझ्या अपमानाचा दोष तुमच्या माथी; मी माझी दासी तुमच्या मिठीत दिली, पण आपण गर्भवती आहो असे पाहून ती मला तुच्छ लेखू लागली आहे, परमेश्वर आपल्या दोघांचा न्याय करो." 6अब्राम सारायला म्हणाला, "पाहा, तुझी दासी तुझ्या हाती आहे, तुला बरे दिसेल ते तिचे कर." मग साराय तिचा जाच करू लागली, तेव्हा ती तिला सोडून पळून गेली. 7रानात शूरच्या वाटेवर एक झरा लागतो, त्या झऱ्याजवळ परमेश्वराच्या दूताला ती आढळली. 8तो म्हणाला, "हे सारायच्या दासी हागारे, तू आलीस कोठून व जातेस कोठे?" ती म्हणाली, "माझी धनीण साराय हिच्यापासून मी पळून जात आहे." 9परमेश्वराचा दूत तिला म्हणाला, "तू आपल्या धनीणीकडे परत जा आणि तिच्या हाताखाली तिचे सोशीत राहा."

यापूर्वी अब्राहामाने देवाच्या या प्रतिज्ञेवर विश्वास दाखवला होता की त्याला स्वतःचा पुत्र

मिळेल,[45] आणि हे देशाच्या प्रतिज्ञेबाबत[46] त्याने दाखवलेल्या अविश्वासाच्या विरोधात होते. परंतु आता काळ लोटला आहे, आणि अजूनही पुत्र नाही; त्यामुळे हा अविश्वास पुढे वाढून पुत्राच्या प्रतिज्ञेबाबत संशयात बदलतो. तो आणि सारा प्रतिज्ञा स्वतःच्या प्रयत्नांनी पूर्ण करण्याची योजना करतात. अब्राहाम हागारला पत्नी म्हणून स्वीकारतो, आणि ती इस्माईलला जन्म देते.

उत्पत्ती १६:१५–१६ हागारेला अब्रामापासून मुलगा झाला; हागारेपासून झालेल्या आपल्या मुलाचे नाव अब्रामाने इश्माएल ठेवले. 16हागारेला अब्रामापासून इश्माएल झाला तेव्हा अब्राम शहाऐंशी वर्षांचा होता.

देवाची प्रतिज्ञा सारा हिच्यामध्ये प्रतिज्ञेचा पुत्र इसहाक याच्याद्वारे पूर्ण होणार होती. त्यामुळे अब्राहामाच्या जीवनातील ही घटना निःसंशयपणे त्याच्या आयुष्यातील सर्वांत मोठ्या चुकांपैकी एक ठरली.

देवाने अब्राहामाला असंख्य संततीची प्रतिज्ञा दिली होती. आणि जेव्हा ही प्रतिज्ञा देण्यात आली, तेव्हाच मानवी दृष्टीने अब्राहाम आणि सारा यांना मूल होणे अशक्य झाले होते. इतर प्रतिज्ञांप्रमाणेच, अब्राहाम प्रथम विश्वास ठेवतो, पण नंतर तो डगमगतो; कारण मनुष्याच्या स्वभावात स्वतःहून ठाम 'आमेन' नसते. येथे आपण एक विलक्षण गोष्ट पाहतो म्हणजे देवाच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्याचा आपण प्रयत्न करतो, हे किती अयोग्य आहे. प्रतिज्ञा स्वीकारणाऱ्याने ती पूर्ण करायची, असे कधीपासून झाले? आणि तरीही, आजही हेच घडत आहे. याहून अधिक म्हणजे, प्रतिज्ञा स्वीकारणाऱ्याचे स्वतःचे प्रयत्न प्रत्यक्षात प्रतिज्ञा देणाऱ्याला ती पूर्ण करू देत नाहीत, किंवा किमान ती पूर्ण करणे त्याच्यासाठी कठीण बनवतात. आणि जरी प्रतिज्ञा स्वीकारणाऱ्याला ती गोष्ट स्वतःच्या प्रयत्नांमुळे मिळाल्यासारखी वाटली, तरी ती प्रतिज्ञा खरोखर पूर्ण झाली असे म्हणता येईल काय? मुळीच नाही. ती प्रतिज्ञा अजूनही ती देणाऱ्याच्या बाजूने थांबलेलीच असते. इतकेच नव्हे, तर यामुळे प्रतिज्ञा स्वीकारणारा खऱ्या पूर्ततेची वाट पाहणेही थांबवतो, कारण त्याला वाटते की त्याने तिचे सार आधीच मिळवले आहे.

म्हणून आपण पाहतो की देवाच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्याचा प्रयत्न करून आपण प्रत्यक्षात देवाच्या विरोधात काम करतो, आणि त्याची इच्छा पूर्ण होणे अधिक गुंतागुंतीचे बनवतो. सुरुवातीपासूनच हे स्पष्ट असायला हवे होते की ही प्रतिज्ञा दासामार्फत पूर्ण होणार नाही; कारण देवाने अब्राहामाला आधीच स्पष्ट केले होते की एलीएझरद्वारे ही प्रतिज्ञा पूर्ण होणार नाही. हागार दासी असल्यामुळे, तिची संतती गुलामगिरीत असणारी ठरणार होती, स्वातंत्र्यात नाही. जर अब्राहामाने प्रभूचे शब्द आपल्या हृदयात जपून ठेवले असते, तर त्याने साराचा आवाज ऐकला नसता.

देवाचा करार

आता अब्राहामाला हागार या दासीद्वारे एक पुत्र झाला होता. अनेक वर्षे लोटली, आणि मी असे कल्पना करू शकतो की अब्राहाम आणि सारा, घरामध्ये आणखी एका व्यक्तीचा

[45] उत्पत्ति १५:४-६
[46] उत्पत्ति १५:७-८

समावेश झाल्यामुळे निर्माण झालेल्या अडचणी असूनही, देवाची प्रतिज्ञा पूर्ण झाली आहे असे मानत असावेत. इस्माएलाच्या जन्मानंतर तेरा वर्षांनी, आणि अब्राहाम खल्दीयांच्या ऊरमधून बाहेर पडून चोवीस वर्षे झाल्यानंतर, प्रभू पुन्हा एकदा त्याला प्रकट होतो:

उत्पत्ती १७:१–२ अब्राम नव्व्याण्णव वर्षांचा झाला तेव्हा परमेश्वर त्याला दर्शन देऊन म्हणाला, "मी सर्वसमर्थ देव आहे; तू माझ्यासमोर आहेस हे मनात वागवून चाल व सात्विकपणे राहा. 2तुझ्यामाझ्यामध्ये मी आपला करार स्थापतो; तुला मी बहुगुणित करीन."

देव सर्वप्रथम स्वतःची ओळख करून देतो आणि म्हणतो, "मी सर्वसमर्थ देव आहे." तो स्वतःला असा देव म्हणून प्रकट करतो जो जे ठरवतो ते सर्व करू शकतो; जो मनुष्याला अशक्य वाटणाऱ्या प्रतिज्ञाही पूर्ण करू शकतो. अब्राहाम आणि साराला संतती देण्यास तो पूर्णपणे समर्थ आहे.

यानंतर देव अब्राहामाला सांगतो की तो त्याच्यासमोर चालावा, म्हणजे त्याची पावले देवाच्या मुखाच्या प्रकाशात राहावीत. देव प्रतिज्ञा करतो की अब्राहामाचा मार्ग स्पष्ट केला जाईल, आणि तो त्याच्या उपस्थितीत निर्दोष ठरेल. "निर्दोष" या शब्दाचा अर्थ "संपूर्णतेने, प्रामाणिकतेने" असाही घेतला जातो. देव अब्राहामाला सांगतो की तो संपूर्ण हृदयाने, अखंडतेने त्याच्यासमोर चालावा जिथे 'हो' आणि 'नाही' नसून 'हो' आणि 'आमेन' असेल; जिथे त्याचे संपूर्ण हृदय समर्पित, नम्र आणि विश्वास ठेवणारे असेल, कारण सर्वशक्तिमान देव आपली प्रतिज्ञा पूर्ण करण्यास पूर्णतः समर्थ आहे. यानंतर प्रभू सांगतो की तो स्वतः आपल्या कराराचे कार्य पूर्ण करील, आणि त्याच वेळी तो अब्राहामाला अत्यंत वाढविण्याची प्रतिज्ञा करतो.

उत्पत्ती १७:३–५ तेव्हा अब्राम उपडा पडला, आणि देव त्याच्याशी बोलला; तो म्हणाला : 4"पाहा, तुझ्याशी माझा करार हा : तू राष्ट्रसमूहाचा जनक होणार. 5ह्यापुढे तुला अब्राम (श्रेष्ठ पिता) म्हणणार नाहीत, तुला अब्राहाम असे म्हणतील. कारण मी तुला राष्ट्रसमूहाचा जनक केले आहे.

हा देवाचा करार आहे: ख्रिस्त येशूमध्ये असंख्य संततीची प्रतिज्ञा. याचा पुरावा म्हणून त्याचे नाव अब्राम राहणार नाही, तर अब्राहाम असेल. "अब्राहाम" या नावाचा अर्थ "अनेकांचा पिता" असा होतो. आता पुढे, कोणीही त्याला या नव्या नावाने हाक मारेल, तेव्हा देवाच्या प्रतिज्ञेची आठवण त्याच्या मनात येईल, आणि त्या प्रतिज्ञेच्या पूर्णत्वाची उत्कट आशा जागी होईल.

एक चिन्ह

यानंतर देव अब्राहामाला एक शारीरिक चिन्ह देतो, जे त्याला आणि त्याच्या संततीला विश्वास ठेवण्यास मदत करणार होते:

उत्पत्ती १७:९–११ देव अब्राहामाला आणखी म्हणाला, "आता तू व तुझ्या पश्चात तुझ्या संततीने पिढ्यानपिढ्या माझा करार पाळावा. 10माझ्यामध्ये आणि तू व तुझ्या पश्चात तुझी संतती ह्यांच्यामध्ये स्थापलेला माझा करार जो तुम्ही पाळायचा तो हा : तुमच्यातील

प्रत्येक पुरुषाची सुंता व्हावी. 11तुमची अग्रत्वचा काढण्यात यावी; ही माझ्या व तुमच्यामध्ये झालेल्या कराराची खूण होईल.

देव त्याला सांगतो की तो आणि त्याची संतती सुंता करतील पुढील पिढ्यांसाठी एक चिन्ह म्हणून जेणेकरून अब्राहामाने केलेली चूक पुन्हा होऊ नये. "मी कशावरून ओळखावे?" असा प्रश्न विचारण्याऐवजी, ते या चिन्हाकडे पाहून विश्वासाने प्रतिज्ञा धरून ठेवू शकतील. अब्राहामामध्ये काहीतरी करून दाखवण्याची, काम करण्याची ओढ दिसून आली होती; म्हणून देवाने त्याला कराराचे एक चिन्ह दिले, जे मनुष्याच्या खरी अवस्थेबद्दल वस्तुनिष्ठ धडा देणारे होते. हे लक्षवेधी आहे की सारा पुत्राला जन्म देईल अशी घोषणा करण्यापूर्वीच हे सांगितले जाते ही घोषणा सुरुवातीला संशयाने स्वीकारली जाणार होती यातून मनुष्याची अवस्था उघड होते, आणि देवाला माणसे कशी असतात हे माहीत आहे हेही दिसून येते.

मग सुंता म्हणजे काय, आणि त्याचा अर्थ काय आहे?

रोमकरांस ४:१–३ तर मग आपला पूर्वज अब्राहाम ह्याला देहदृष्ट्या काय मिळाले म्हणून म्हणावे? 2कारण अब्राहाम कर्मांनी नीतिमान ठरला असता तर त्याला अभिमान बाळगण्यास कारण आहे; तरी देवासमोर नाही. 3कारण शास्त्र काय सांगते? "अब्राहामाने देवावर विश्वास ठेवला आणि ते त्याला नीतिमत्त्व असे गणण्यात आले."

अब्राहाम कशामुळे न्याय्यी ठरला? देवावर विश्वास ठेवल्यामुळे. आणि हे अधिक स्पष्ट करण्यासाठी, हे वचन लगेचच त्याची परत पुष्टी करते.

रोमकरांस ४:५ पण जो काम करत नाही तर अभक्ताला नीतिमान ठरवणाऱ्यावर विश्वास ठेवतो त्याचा विश्वास नीतिमत्त्व असा गणण्यात येतो.

येथे असे म्हटलेले नाही की "जो काम करतो तो न्याय्यी ठरतो", तर उलट, "जो अधार्मिकांना न्याय्यी ठरविणाऱ्या देवावर विश्वास ठेवतो" तो न्याय्यी ठरतो. म्हणजेच, जो स्वतःला अधार्मिक असल्याचे ओळखतो आणि देव आपल्यामध्ये कार्य करीत आहे यावर धीराने विश्वास ठेवतो, तो न्याय्यी ठरतो. यानंतर पौल अब्राहामाविषयी हा प्रश्न विचारतो:

रोमकरांस ४:१०–११ तो कसा गणण्यात आला? तो सुंता झालेला असताना किंवा सुंता न झालेला असताना? सुंता झालेला असताना नव्हे, तर सुंता न झालेला असताना, 11आणि तो 'सुंता न झालेला असताना' त्याच्या ठायी असलेल्या विश्वासामुळे जे नीतिमत्त्व प्राप्त होते, त्याचा शिक्का म्हणून 'सुंता ही खूण' त्याला मिळाली; ह्यासाठी की, जे लोक सुंता न झालेले असता आपल्याकडे नीतिमत्त्व गणले जावे म्हणून विश्वास ठेवतात, त्या सर्वांचा त्याने बाप व्हावे.

विश्वास कर्म नव्हे अब्राहामासाठी धार्मिकता म्हणून गणला गेला. जेव्हा त्याला पापक्षमेचा आशीर्वाद मिळाला, तेव्हा तो न्याय्यी ठरविला गेला,[47] तेही तो अजून सुंतेबाहेर असतानाच. अब्राहामाने सुंता हे एक चिन्ह म्हणून स्वीकारले एक शिक्का म्हणून की त्याच्या हृदयात त्याने देवावर विश्वास ठेवला होता, आणि तो विश्वास देवापुढे धार्मिकता म्हणून गणला गेला होता. अशा प्रकारे, सुंता ही नव्या कराराचे चिन्ह ठरते विश्वासाद्वारे मिळणाऱ्या

[47] रोमकरांस ४:६-९

धार्मिकतेचे चिन्ह किंवा शिक्का.

रोमकरांस २:२५–२९ कारण जर तू नियमशास्त्राप्रमाणे वागत असलास तर सुंतेचा उपयोग आहे खरा; परंतु जर तू नियमशास्त्राचे उल्लंघन करणारा असलास तर तुझी सुंता झालेली असूनही ती न झाल्यासारखीच आहे. 26तर मग सुंता न झालेल्या माणसाने नियमशास्त्रातील नियम पाळले तर त्याचे सुंता न होणे हे सुंता असे गणण्यात येणार नाही काय? 27आणि तुला शास्त्रलेख असूनही व तुझी सुंता होऊनही जो तू नियमशास्त्राचे उल्लंघन करणारा आहेस त्या तुझा न्याय, जो शारीरिक सुंता न झालेल्यांपैकी असून नियमशास्त्र पाळतो, तो करील. 28कारण जो बाह्यात्कारी यहूदी तो यहूदी नव्हे आणि देहाची बाह्यात्कारी सुंता ती सुंता नव्हे; 29परंतु जो अंतरी यहूदी तो यहूदी होय; आणि लेखाप्रमाणे व्हायची ती सुंता नव्हे तर आध्यात्मिकदृष्ट्या जी अंतःकरणाची व्हायची ती सुंता होय; अशाची प्रशंसा माणसाकडून नव्हे, तर देवाकडून होते.

ज्या धार्मिकतेचे सुंता हे चिन्ह आहे, तीच धार्मिकता देवाच्या नियमशास्त्राला अपेक्षित आहे. याचा अर्थ असा की देवाचा नियम पाळला जात नसेल, तर केवळ सुंता असणे काहीच वाढवत नाही, कारण नियमशास्त्र जगणे हीच धार्मिकता आहे. प्रत्यक्षात, या मजकुरात आपण वाचतो की नियमशास्त्र पाळणे हीच खरी सुंता आहे. प्रभूला केवळ बाह्य प्रदर्शन नको आहे; त्याला सत्य अंतःकरणात कोरलेले असावे अशी अपेक्षा आहे. हृदयात सत्य वास करत नसताना केलेले बाह्य धार्मिक प्रदर्शन हे देवाला अप्रिय आहे. परंतु नियमशास्त्र हृदयात असू शकते ते केवळ प्रभूच्या सामर्थ्याने, पवित्र आत्म्याद्वारेच शक्य आहे. म्हणून, सुंता ही प्रत्यक्षात पवित्र आत्म्याद्वारे हृदयात कार्य करणाऱ्या देवाच्या धार्मिकतेचे चिन्ह किंवा शिक्का आहे. अब्राहामाने देवाची वचने आणि त्याच्या प्रतिज्ञा विश्वासाने स्वीकारल्या तेव्हा त्याला हेच प्राप्त झाले. अशा प्रकारे आपणही पवित्र आत्म्याने शिक्कामोर्तब केले जातो.

हीच वारशाची आगाऊ हमी किंवा जामीन आहे;[48] कारण विश्वासाद्वारे धार्मिकता आणणारा आत्माच आहे, आणि ज्यांच्याकडे ही धार्मिकता आहे तेच देशाचा वारसा मिळवतात. म्हणून, सुंता ही पवित्र आत्म्याद्वारे विश्वासाने प्राप्त झालेल्या धार्मिकतेचा शिक्का होता, आणि त्याच वेळी ती वचन दिलेल्या वारशाचे चिन्हही होते. सुंता नेहमीपासूनच अशेच आहे. हृदयातील धार्मिकतेचे ते सदैव चिन्ह राहिले आहे; आणि ज्या ठिकाणी ही धार्मिकता अनुपस्थित आहे, तेथे तिला कधीही दुसरा अर्थ नव्हता. पवित्र शास्त्र हे स्पष्टपणे असे सांगते:

अनुवाद ३०:५–६ झे पूर्वज ज्या देशाचे वतनदार होते त्यात तुझा देव परमेश्वर तुला आणील आणि तू त्या देशाचा वतनदार होशील; तो तुझ्या पूर्वजांपेक्षा तुझे अधिक कल्याण करील आणि तुला अधिक बहुगुणित करील. 6तुझा देव परमेश्वर तुझ्या हृदयाची व तुझ्या वंशजांच्या हृदयाची सुंता करील, आणि आपण जिवंत राहावे म्हणून तू आपला देव परमेश्वर ह्याच्यावर संपूर्ण मनाने व संपूर्ण जिवाने प्रेम करशील.

हृदयाची सुंता हे प्रभूचे कार्य आहे, आणि ते आपल्यासाठी आवश्यक आहे, जेणेकरून आपण पूर्ण हृदयाने आणि पूर्ण आत्म्याने देवावर प्रेम करू शकू. जेव्हा आपण स्वतःवर नव्हे तर देवावर पूर्णपणे प्रेम व विश्वास ठेवतो, तेव्हाच आपण त्याची प्रतिज्ञा, त्याचे वचन, त्याच्या

[48] इफिसकरांस १:१४

आज्ञा स्वीकारण्यास सक्षम होतो. सुंता म्हणजे पवित्र आत्म्याला आपल्या हृदयात देवाचा नियम लिहिण्याची परवानगी मिळणे होय. हे सर्व देवाचेच कार्य आहे.[49] म्हणूनच पवित्र शास्त्र असे म्हणते:

रोमकरांस ४:११ आणि त्याने सुंतेचे चिन्ह प्राप्त केले, …

त्याने सुंता ही एक आठवण म्हणून स्वीकारली—की धार्मिकता केवळ विश्वासानेच आहे. आणि त्याने ती देहातील एक चिन्ह म्हणून स्वीकारली.

इफिसकरांस २:११ … जे लोक सुंता न झालेले असता आपल्याकडे नीतिमत्त्व गणले जावे म्हणून विश्वास ठेवतात, त्या सर्वांचा त्याने बाप व्हावे.

देहातील हातांनी केलेली सुंता ही केवळ नावापुरती होती; ती खरी सुंता नव्हती. मग खऱ्या सुंतेचे स्थान हृदयात असताना अब्राहामाला देहातील सुंतेचे चिन्ह का देण्यात आले? ते त्याला एक चिन्ह म्हणून, एक आठवण म्हणून देण्यात आले की त्याला जी खरी सुंता प्राप्त करायची होती ती हृदयाची आहे. प्रत्येक वेळी अब्राहाम शौचाला गेला, आणि प्रत्येक वेळी तो साराबरोबर लैगींक संबंधात गेला, तेव्हा त्याला हे आठवत असे की देवाच्या प्रतिज्ञा आणि करार मानवी देहाच्या सामर्थ्याने नव्हे, तर देवाच्या सामर्थ्याने पूर्ण होतात.[50] अशा प्रकारे देहातील सुंता ही एक मार्ग ठरली, जी अब्राहामाला आणि त्याच्या संततीला खरी सुंता समजून घेण्याकडे म्हणजे विश्वासाद्वारे मिळणारी धार्मिकता नेत होती.

निकोदेमसाप्रमाणे, प्रभू त्याला प्रकट करतो की त्याला नव्याने जन्म घ्यावा लागेल.[51] पेत्राप्रमाणेच, येशू त्याला सांगतो की तो परिवर्तनानंतर आपल्या भावंडांना बळकट करावे.[52]

पेत्र आणि निकोदेमस यांच्याप्रमाणेच, अब्राहामालाही आपल्या खरी अवस्थेची जाणीव नव्हती. जसे इस्राएलाच्या लोकांबरोबर झाले ज्यांना देवाने दगडी पट्ट्यांवर नियमशास्त्र दिले, त्यांच्या हृदयांची कठोरता उघड करण्यासाठी आणि देवाचा नियम त्यांच्या हृदयांत लिहिण्याचा आपला हेतू प्रकट करण्यासाठी तसेच देव अब्राहामाला सुंतेचे चिन्ह देतो. हे चिन्ह या गोष्टीचे प्रकटीकरण होते की अब्राहामाचे हृदय अजूनही देवाच्या आत्म्याच्या प्रेरणांसाठी पुरेसे संवेदनशील नव्हते, ज्यामुळे प्रभू त्याच्या प्रतिज्ञा थेट त्याच्या हृदयात लिहू शकेल. अशा प्रकारे, सुंता ही अब्राहामाची आणि एकंदर मानवाची स्थिती जाहीर करणारी ठरते, आणि देव आपल्या मुलांमध्ये काय करु इच्छितो याचे चिन्ह ठरते.

हे असे सांगताना, आपण पौलाच्या त्या शब्दांना विरोध करतो काय, की सुंता अब्राहामाला त्याने आधीच प्राप्त केलेल्या विश्वासाद्वारे धार्मिकतेचे चिन्ह म्हणून देण्यात आले होते? अजिबात नाही. आपण हे लक्षात ठेवले पाहिजे की जेव्हा देवाने अब्राहामाला आकाशातील ताऱ्यांइतकी संतती देण्याची प्रतिज्ञा केली, तेव्हा अब्राहामाने त्याच्यावर विश्वास ठेवला, आणि ते त्याच्यासाठी धार्मिकता म्हणून गणले गेले. जोपर्यंत अब्राहाम देवावर विश्वास ठेवत होता, तोपर्यंत तो येशूच्या विश्वासाद्वारे येणाऱ्या देवाच्या त्या धार्मिकतेचा धारक होता. परंतु आपण पाहिले आहे की यानंतर अब्राहाम देवाच्या प्रतिज्ञांबद्दल संशय करू

[49] योहान ६:२९
[50] जखऱ्या ४:६
[51] योहान ३:३
[52] लूक २२:३१-३२

लागला, आणि हा संशय देहाच्या प्रयत्नांतून त्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्याच्या प्रयत्नात प्रकट झाला. यानंतर देवाने अब्राहामाला सुंतेचे चिन्ह दिले जे एकाच वेळी त्याने पूर्वी प्राप्त केलेल्या विश्वासाद्वारे धार्मिकतेकडे निर्देश करत होते, आणि त्याच वेळी त्याच्या सध्याच्या गरजेकडेही निर्देश करत होते. अब्राहामाला आपल्या विश्वासाची परिपूर्णता आवश्यक होती, इतपत की तो देवाच्या वचनावर पूर्णपणे विश्वास ठेवू शकेल आणि केवळ त्यावरच जगू शकेल. म्हणूनच, सुंता ही आत्म्यातील सुरुवातीच्या अनुभवाची आठवण ठरली जो नंतर देहाद्वारे परिपूर्ण होण्याच्या प्रयत्नाने बदलला गेला होता.[53] अब्राहामाला देह नाकारून पुन्हा आत्म्याकडे परत येणे आवश्यक होते, देवाच्या वचनावर जसे ते दिले गेले होते तसेच विश्वास ठेवून आणि त्यावर अवलंबून राहून. येशू स्पष्ट करतो की त्याची वचनेच आत्मा आणि जीवन आहेत.[54]

नंतरच्या काळात, सुंतेचा इतका विपर्यास झाला की तिला अगदी उलटा अर्थ देण्यात आला जणू देहातील सुंतेमुळे मनुष्य धार्मिक ठरतो. परंतु:

फिलिप्पैकरांस ३:३ कारण जे आपण देवाच्या आत्म्याने सेवा करणारे, ख्रिस्त येशूविषयी अभिमान बाळगणारे व देहावर भरवसा न ठेवणारे, ते आपण सुंता झालेलेच आहोत.

खरी सुंता देहाची नव्हे, तर आत्म्याची आहे. खरी सुंता ती आहे जी आत्म्यात देवाची उपासना करते आणि ख्रिस्त येशूमध्ये आनंद करते.

प्रतिज्ञा स्वीकारण्यास तयार

आता अब्राहाम पुन्हा एकदा देवाची प्रतिज्ञा ऐकण्याच्या स्थितीत येतो आणि ही प्रतिज्ञा सारायद्वारे पूर्ण होणार आहे.

उत्पत्ती १७:१५–१६ मग देवाने अब्राहामाला सांगितले, "तुझी बायको साराय हिला ह्यापुढे साराय म्हणायचे नाही; तर तिचे नाव सारा (राणी) होईल. 16मी तिला आशीर्वादित करीन, एवढेच नव्हे तर तिच्या पोटी तुला एक मुलगा देईन; मी तिला आशीर्वादित करीन, तिच्यापासून राष्ट्रे उद्भवतील; तिच्यापासून राष्ट्रांचे राजे निपजतील."

जसे अब्राहामाचे नाव बदलले गेले, तसेच साराचेही नाव बदलले गेले; तिचे नाव आता साराय राहिले नाही. तिलाही पापक्षमतेचा आशीर्वाद मिळतो, आणि अब्राहामाला मिळणारा पुत्र तिच्याद्वारेच दिला जाणार होता. प्रभूला हे अब्राहामाला नीट ऐकू यावे आणि समजावे म्हणून पुन्हा सांगावे लागते: सारा आशीर्वादित होईल आणि राष्ट्रांची माता ठरेल; लोकांचे राजे तिच्यापासून उत्पन्न होतील. जेव्हा देवाने प्रथम अब्राहामाला प्रतिज्ञा दिली, तेव्हा त्या प्रतिज्ञेत साराही अंतर्भूत होती. आणि इथेच देहप्रधान मनुष्य चुकतो तो असा विचार करतो की प्रतिज्ञा फक्त त्याच्यासाठी आहेत, त्याच्या जीवनसाथीसाठी नाहीत. परंतु पवित्र शास्त्र सांगते की ते दोघे एक आहेत,[55] म्हणजे अब्राहामाला जे काही वचन दिले गेले ते सारालाही दिले गेले होते.

---

[53] गलतीकरांस ३:३
[54] योहान ६:६३
[55] उत्पत्ति २:२४, मत्तय १९:४-६

उत्पत्ती १७:१७ अब्राहामाने उपडे पडून व हसून मनातल्या मनात म्हटले, "शंभर वर्षांच्या माणसाला मूल होईल काय? नव्वद वर्षांच्या सारेला मूल होईल काय?"

अब्राहामाला हे हास्यास्पद वाटले; त्याची पहिली नैसर्गिक, देहप्रधान प्रतिक्रिया म्हणजे देवाच्या वचनावर विश्वास न ठेवणे. तरीही, अब्राहाम लवकरच देवाच्या प्रतिज्ञेच्या खऱ्या परिमाणाला जागा झाला.

उत्पत्ती १७:१८–२२ अब्राहाम देवाला म्हणाला, "इश्माएल तुझ्यासमोर जगला म्हणजे झाले." 19मग देव म्हणाला, "नाही, नाही, तुझी बायको सारा हिच्याच पोटी तुला मुलगा होईल; तू त्याचे नाव इसहाक ठेव; त्याच्या पश्चात त्याच्या संततीशी निरंतर टिकेल असा करार मी त्याच्याशी करीन. 20इश्माएलविषयी म्हणशील तर मी तुझी विनवणी ऐकली आहे; पाहा, मी त्याचे कल्याण करीन; त्याला सफळ व बहुगुणित करीन; त्याच्या पोटी बारा सरदार निपजतील; मी त्याचे मोठे राष्ट्र करीन. 21पण पुढल्या वर्षी ह्याच वेळी तुला सारेच्या पोटी इसहाक होईल; त्याच्याशीच मी आपला करार करीन." 22मग अब्राहामाशी बोलणे संपवल्यावर देव त्याला सोडून वर गेला.

आपण पाहतो की अब्राहामाचे हसणे फार काळ टिकले नाही, कारण त्याची पुढील प्रतिक्रिया दाखवते की आता तो खरोखरच प्रभूवर विश्वास ठेवतो. त्याने आपल्या प्रारंभीच्या संशयावर मात केली आहे, आणि आता तो इस्माएलाबद्दल विचारतो जो शेवटी त्याचाच पुत्र होता आणि त्याच्यासाठी तो देवाकडे विनंती करतो. येथे अब्राहामाच्या जीवनात झालेला बदल स्पष्टपणे दिसतो. त्याची पहिली प्रतिक्रिया 'नाही' अशी होती, जी नंतर ती 'हो' मध्ये बदलते. देव आपली प्रतिज्ञा पुन्हा स्पष्ट करतो: सारा अब्राहामाचा पुत्र जन्माला घालेल, आणि त्याचे नाव इसहाक असेल ज्याचा अर्थ "हास्य" असा होतो. कराराच्या प्रतिज्ञा इसहाकाला आणि त्याच्या संततीला दृढ केल्या जातील. ख्रिस्त येशू इसहाकाच्या वंशातून येणार होता. देव इस्माएललाही विसरत नाही; तो त्यालाही आशीर्वाद देतो आणि त्याच्यापासूनही एक महान राष्ट्र बनवतो.

अशा प्रकारे प्रभूबरोबरचा हा संवाद समाप्त होतो. आणि त्याच दिवशी अब्राहामाच्या घरातील सर्व पुरुषांची सुंता केली जाते कराराचे चिन्ह कार्यारीत केले जाते जे पापक्षमेमुळे मिळणाऱ्या दिलास्याचे चिन्ह आहे, आणि त्याच वेळी देहावर ठेवलेल्या विश्वासाची चूक त्यांच्या स्वतःच्या देहात जाहीर करणारे विधान आहे, कारण देहावरचा भरोसा काहीच उपयोगाचा ठरत नाही. तथापि, प्रभूचे कार्य येथे संपलेले नव्हते.

बहुधा अब्राहामाने देवाने त्याला जे काही सांगितले होते ते सर्व साराला सांगितले असावे, कारण एका घरातील सर्व पुरुषांची एकाच दिवशी सुंता झाली आहे ही गोष्ट लपवणे अशक्य होते.[56] काही दिवसांनंतर प्रभू पुन्हा एकदा अब्राहामाला प्रकट होतो या वेळी सदोम व गमोरा यांच्या संदर्भातील भेटीच्या प्रसंगात. आणि आपण असे वाचतो:

उत्पत्ती १८:९–१५ मग ते त्याला म्हणाले, "तुझी बायको सारा कोठे आहे?" तो म्हणाला, "ती डेऱ्यात आहे." 10मग तो म्हणाला, "पुढल्या वसंत ऋतूत (जीवनाच्या वेळेस) मी तुझ्याकडे खात्रीने परत येईन; तेव्हा तुझी बायको सारा हिला मुलगा होईल." त्याच्यामागे डेऱ्याच्या दारी सारा हे ऐकत होती. 11अब्राहाम व सारा हे वृद्ध, वयातीत होते आणि स्त्रियांच्या

[56] उत्पत्ति ३४:२५

रीतीप्रमाणे सारेला पाळी येण्याचे बंद झाले होते. 12तेव्हा सारा मनातल्या मनात हसून म्हणाली, “मी जख्ख म्हातारी झाले आहे. माझा धनीही वृद्ध झाला आहे, तर मला आता हे सुख मिळेल काय?” 13परमेश्वर अब्राहामाला म्हणाला, “सारा का हसली? मी आता अशी वृद्ध झाले असता मला खरोखर मुलगा होणार काय, असे ती का म्हणाली? 14परमेश्वराला काही असाध्य आहे काय? नेमलेल्या समयी वसंत ऋतूत मी तुझ्याकडे परत येईन तेव्हा सारेला मुलगा होईल.” 15तेव्हा सारा नाकारून म्हणाली, “मी हसले नाही;” कारण ती घाबरली होती; पण तो म्हणाला, “नाही, तू हसलीसच.”

येथे हे स्पष्ट होते की अब्राहाम आणि सारा जीवनसाथी होते, कारण साराची प्रतिक्रिया तिच्या पतीसारखीच नैसर्गिक होती. येथे आपण एक दैवी नमुना पाहतो. सारा अब्राहामासारखीच हसली, पण त्यानंतर तिने विश्वास ठेवला देवाने आणखी काही जोडण्याची गरज न पडता. अशा प्रकारे अब्राहाम आणि सारा यांच्या जीवनात आपण मानवी स्वभाव पाहतो, जसा येशूने त्या दृष्टांतात सांगितला आहे जिथे पुत्र प्रथम ‘नाही’ म्हणतो, पण नंतर प्रतिज्ञेला ‘हो’ म्हणतो. कारण पवित्र शास्त्राची साक्ष अशी आहे:

इब्रीलोकांस ११:११ वयोमर्यादेपलीकडे असताही सारेलादेखील विश्वासाने गर्भधारणेची शक्ती मिळाली [व ती संतान प्रसवली], कारण तिने वचन देणाऱ्यास विश्वसनीय मानले.

किती गहन जीवनाचा अनुभव! अब्राहाम देवावर विश्वास ठेवतो आणि त्याच्या काही प्रतिज्ञांवर विश्वास ठेवतो, पण इतरांवर विश्वास ठेवणे त्याला कठीण जाते. अब्राहामाला वाचवण्यासाठी देव नम्र होऊन त्याच्याबरोबर मनुष्यांच्या पद्धतीचा करार करतो जुना करार किंवा पहिला करार. जुना करार या अवस्थेत अब्राहाम हागारेद्वारे पुत्र मिळवून देवाची प्रतिज्ञा पूर्ण करण्याचा प्रयत्न करतो. परंतु काही काळानंतर देव पुन्हा अब्राहामाला प्रकट होतो आणि त्याला आपला करार देतो. आणि जेव्हा तो अब्राहामाला हे प्रकट करणार होता की प्रतिज्ञेची संतती साराद्वारेच येणार आहे अशा प्रकारे अब्राहामाची चूक उघड करते तेव्हा तो त्याला एक असे कार्य देतो जे तो करू शकतो: सुंता. सुंता ही मानवी स्वभावाची अवस्था दाखवते, आणि धार्मिकता केवळ विश्वासाद्वारेच आहे याचा शिक्का आहे.

देवाच्या प्रतिज्ञेला प्रथम ‘हो’ म्हणणे, आणि नंतर विश्वास थांबवून ‘नाही’ म्हणणे ही मनुष्याची नैसर्गिक अवस्था आहे. परंतु देवाला अधिक ओळखल्यानंतर, मनुष्य देवाच्या प्रतिज्ञेला दिलेले ‘नाही’ दुरुस्त करतो, आणि ख्रिस्त येशूमध्ये देवाच्या संपूर्ण वचनाला ‘हो’ आणि ‘आमेन’ म्हणतो. अशा प्रकारे, सुंता ही केवळ विश्वासाद्वारे मिळणाऱ्या धार्मिकतेचा शिक्का नसून, आत्म्याच्या जन्मात ख्रिस्त स्वीकारताना दिलेल्या त्या प्रारंभीच्या ‘हो’ मध्ये टिकून राहण्याची आठवणही ठरते.

अब्राहामामधील दोन करार

प्रतिज्ञेची प्राप्ती

अब्राहाम, सारा आणि देव यांच्यातील त्या भेटीनंतर सदोम आणि गमोरा नष्ट करण्यात आले. त्यानंतर आपण असे वाचतो:

उत्पत्ती २०:१–२ अब्राहामाने तेथून नेगेबकडे प्रवास करून कादेश व शूर ह्यांच्या दरम्यान मुक्काम केला आणि काही दिवस गरार येथे वस्ती केली. 2आपली बायको सारा हिच्याविषयी अब्राहामाने सांगितले की, "ही माझी बहीण आहे,' तेव्हा गरारचा राजा अबीमलेख ह्याने माणसे पाठवून सारेला आणले.

कुठल्यातरी प्रकारे अब्राहामाला असे वाटले की त्या देशातील शासकांनी साराला त्याची पत्नी समजण्यापेक्षा बहीण समजले तर त्याच्यासाठी अधिक सुरक्षित ठरेल; म्हणून त्याने खोटे बोलले. अरे, अब्राहाम! प्रभूला पुन्हा एकदा आपल्या सेवकाने स्वतःच ओढवून घेतलेल्या समस्येचे निराकरण करावे लागते. आपण अब्राहामासारखेच नाही काय? आपल्यालाही प्रभूबरोबर भेटी घडत नाहीत काय, आणि तरीही आपण पुन्हा आपल्या दुर्बलतेकडे परत जात नाही काय? आणि येथे आपण देवाची महानता व दया पाहत नाही काय? अब्राहामाने देवावर विश्वास ठेवला होता, पण देवाच्या संरक्षणावर त्याने पूर्णपणे विश्वास ठेवला नव्हता. जसे सारा हसली आणि नंतर भीतीमुळे खोटे बोलली जेव्हा तिचा भेद उघड झाला तसेच अब्राहामही आपल्याला काय होईल या भीतीने खोटे बोलतो.

हे सर्व देवाच्या वचनावर, त्याच्या संरक्षणावर आणि त्याच्या काळजीवर असलेल्या विश्वासाच्या कमतरतेकडे निर्देश करते. देवाने आधीच सांगितले होते की तो शांततेत आणि चांगल्या वृद्धावस्थेत मरेल; म्हणून त्याला धोका वाटण्याचे कारणच नव्हते. देव अब्राहामाला या संकटातून सोडवतो, आणि शेवटी सारा पुत्राला जन्म देते:

उत्पत्ती २१:१–७ ह्यानंतर परमेश्वराने आपल्या म्हणण्याप्रमाणे सारेवर अनुग्रह केला आणि तिला दिलेले वचन पुरे केले. 2सारा गर्भवती झाली आणि देवाने सांगितलेल्या समयी अब्राहामाला म्हातारपणी तिच्यापासून मुलगा झाला. 3अब्राहामाला सारेपासून मुलगा झाला त्याचे नाव त्याने इसहाक ठेवले. 4अब्राहामाने आपला मुलगा इसहाक आठ दिवसांचा झाला तेव्हा देवाच्या आज्ञेप्रमाणे त्याची सुंता केली. 5इसहाक झाला तेव्हा अब्राहाम शंभर वर्षांचा होता. 6सारा म्हणाली, "देवाने मला हसवले आहे; जो कोणी हे ऐकेल तो माझ्याबरोबर हसेल." 7ती आणखी म्हणाली, "सारा मुलास पाजील असे अब्राहामाला कोण म्हणाला असता? पण त्याच्या म्हातारपणी माझ्यापासून त्याला मुलगा झाला आहे!"

विश्वासामुळे वृद्ध असतानाही साराने गर्भधारणा केली आणि पुत्राला जन्म दिला. का? कारण तिच्या हसण्याच्या क्षणांनंतरही, तिच्यामध्ये विश्वासाने विजय मिळवला, आणि ज्याने प्रतिज्ञा केली आहे तो ती पूर्ण करण्यास विश्वासू आहे असे तिने मानले.

येथून काही निष्कर्ष स्पष्ट होतात. इसहाक हा विश्वासाचे फळ होता. इसहाक हा प्रतिज्ञेची संतती आहे स्वतंत्र स्त्रीचा पुत्र देवाच्या अद्भुत कार्यामुळे जन्मलेला. इस्माएल, याउलट, देहाची संतती आहे गुलामगिरीचा पुत्र मानवी प्रयत्नातून जन्मलेला. इस्माएल हा मनुष्याच्या कराराचा, जुन्या कराराचा परिणाम आहे; आणि इसहाक हा देवाच्या कराराचा, नव्या कराराचा परिणाम आहे.

देवाने अब्राहामाला दिलेली प्रतिज्ञा अशी होती की त्याची संतती समुद्राच्या वाळूप्रमाणे आणि आकाशातील ताऱ्यांप्रमाणे असंख्य असेल. ही संतती पृथ्वीचा वारसा मिळवेल; ती देहप्रधान नव्हे तर आत्मिक संतती असेल. म्हणजेच, ही संतती अद्भुत जन्माने येणार होती जशी

येशूची आणि इसहाकाची जन्मकथा आहे. दोन्ही जन्म अद्भुत होते, आणि दोन्ही पवित्र आत्म्याच्या कार्याद्वारे घडून आले होते.[57] या दोन्ही जन्मांमध्ये आपण देवाच्या सामर्थ्याचे प्रकटीकरण पाहतो तो आपल्याला देवाची मुले आणि प्रतिज्ञेचे वारस बनवू शकतो. आता आपण अब्राहामाच्या कथेला पुढे पाहूया:

उत्पत्ती २१:८–१४ तो बाळ मोठा झाला तेव्हा त्याचे दूध तोडले; इसहाकाचे दूध तोडले त्या दिवशी अब्राहामाने मोठी मेजवानी दिली. 9हागार मिसरिणीस अब्राहामापासून झालेल्या मुलाला खिदळताना सारेने पाहिले. 10तेव्हा ती अब्राहामाला म्हणाली, "ह्या दासीला व हिच्या मुलाला घालवून द्या; माझा मुलगा इसहाक ह्याच्याबरोबर ह्या दासीचा मुलगा वारस नसावा." 11अब्राहामाला आपल्या मुलासंबंधी ही गोष्ट फार वाईट वाटली. 12तेव्हा देव अब्राहामाला म्हणाला, "हा मुलगा व तुझी दासी ह्यांच्यासंबंधी तू वाईट वाटून घेऊ नकोस; सारा तुला जे काही सांगते ते सगळे ऐक; कारण तुझ्या वंशाचे नाव इसहाकच चालवणार. 13ह्या दासीच्या मुलापासूनही मी एक राष्ट्र निर्माण करीन; कारण तो तुझे बीज आहे." 14नंतर अब्राहामाने मोठ्या पहाटेस उठून भाकरी व पाण्याची मसक आणून हागारेच्या खांद्यावर ठेवली आणि तिचा मुलगा तिच्या हवाली करून तिला रवाना केले; ती निघून बैर-शेबाच्या रानात भटकत राहिली.

मिसरी दासी हागारेचा पुत्र स्वतंत्र स्त्रीच्या पुत्राची थट्टा करीत होता, आणि म्हणून सल्ला असा देण्यात आला की दासीला आणि तिच्या पुत्राला घरातून दूर पाठवावे. हे अब्राहामाला अत्यंत वेदनादायक वाटले. तरीही देवाने साराच्या सूचनेला पाठिंबा दिला निःसंशयपणे त्यांना आणि आपल्यालाही एक धडा शिकवण्यासाठी. मग अब्राहामाने हागार आणि आपला पुत्र इस्माएल यांचा निरोप घेतला. याचा अर्थ असा अजिबात नव्हता की देव इस्माएलला सोडून देत होता, कारण काही वचनांनंतरच आपल्याला सांगितले जाते की देव त्याच्याबरोबर होता. या कथेमधील मुख्य मुद्दा असा आहे की दासीचा पुत्र स्वतंत्र स्त्रीच्या पुत्राचा छळ करू लागतो, आणि घरात त्यांचे एकत्र असणे अशक्य होते इतके की अखेरीस दासाचा पुत्र बाहेर काढला जातो. याचे परिणाम दोन करारांमधील नातेसंबंधांवर पडतात आपल्या अंतःकरणातही, आणि दोन गटांच्या अनुभवांमध्येही.

विश्वासाची परीक्षा

काही वर्षे लोटली होती, आणि आता इसहाक तरुण झाला होता. आतापर्यंतच्या सर्व अनुभवांमधून अब्राहामाने पाहिले होते की देवाने त्याला अद्भुत रीतीने कसे मार्गदर्शन केले, त्याचे संरक्षण केले, आणि त्याला पुत्र दिला. तरीही देव अब्राहामाला पुन्हा त्याच भूमिकेतून नेतो हा धडा पूर्णपणे शिकला गेला आहे याची खात्री करण्यासाठी, आणि त्याचा विश्वास शिक्कामोर्तब करण्यासाठी.

उत्पत्ती २२:१–२ ह्या गोष्टी घडल्यावर असे झाले की देवाने अब्राहामाला कसोटीस लावले;

[57] गलतीकरांस ४:२९

त्याने 'अब्राहामा', अशी हाक मारली, तेव्हा अब्राहाम म्हणाला, "काय आज्ञा?" देव म्हणाला, "तुझा पुत्र, तुझा एकुलता एक प्रिय इसहाक ह्याला घेऊन मोरिया देशात जा आणि मी तुला सांगेन त्या डोंगरावर त्याचे होमार्पण कर."

इसहाकाचे अद्याप लग्न झालेले नव्हते, आणि त्याला मुलेही नव्हती. त्यामुळे देवाच्या या मागणीचा अर्थ पहिल्या दृष्टीक्षेपात असा वाटत होता की देवाच्या सर्व प्रतिज्ञा कधीतरी पूर्ण होतील ही आशाच काढून घेतली जात आहे. म्हणूनच येथे केवळ अब्राहामाच्या आपल्या प्रिय पुत्रावरील प्रेमाचीच परीक्षा नव्हती, तर देवाच्या सार्वकालिक वारशाच्या प्रतिज्ञेवरील त्याच्या विश्वासाचीही परीक्षा होती.

या परीक्षेमुळे अब्राहामाच्या अंतःकरणात भयंकर संघर्ष निर्माण झाला असावा. असंख्य शंका त्याच्या मनात आल्या असतील. त्याला सर्व प्रकारे परीक्षेत टाकण्यात आले खरोखर देवाचाच आवाज होता काय ज्याने त्याच्याशी बोलले, आणि इतक्या वर्षांपूर्वी मिळालेल्या प्रतिज्ञा खऱ्या होत्या काय, याविषयीही शंका येण्याची परीक्षा. तरीही अब्राहामाने या परीक्षेत विश्वासाने विजय मिळवला.

रोमकरांस ४:२०–२२ परंतु देवाच्या अभिवचनाकडे पाहून तो अविश्वासामुळे डळमळला नाही, तर विश्वासाने सबळ होऊन त्याने देवाचा गौरव केला; 21आणि देव आपण दिलेले अभिवचन पूर्ण करण्यासही समर्थ आहे अशी त्याची पक्की खातरी होती. 22म्हणूनच "ते त्याला नीतिमत्त्व असे गणण्यात आले."

इब्री लोकांस ११:१७–१९ 'अब्राहामाने आपली परीक्षा होत असता विश्वासाने इसहाकाचे अर्पण केले;' ज्याने वचने स्वीकारली होती तो आपल्या 'एकुलत्या एक पुत्राचे' अर्पण करत होता; 18त्याला असे सांगितले होते की, "इसहाकाच्याच वंशाला तुझे संतान म्हणतील." 19तेव्हा मेलेल्यांतूनदेखील उठवण्यास देव समर्थ आहे, हे त्याने मानले आणि त्या स्थितीतून लाक्षणिक अर्थाने तो त्याला परत मिळाला.

संपूर्ण कथेत, सुरुवातीपासून शेवटपर्यंत, प्रश्न हा एकच होता देव मृत अवस्थेत असलेल्या गोष्टींनाही जीवन देऊ शकतो यावर अब्राहाम विश्वास ठेवतो की नाही. अब्राहामाचा विश्वास मृतांच्या पुनरुत्थानावर स्थिर होणे आवश्यक होते. इसहाकाचा जन्म स्वतःच अब्राहाम आणि साराच्या देहातून जीवन बाहेर येण्याचा अनुभव होता जो देह प्रत्यक्षात जीवन उत्पन्न करण्याच्या दृष्टीने मृतप्राय झाला होता. अब्राहामाने पूर्वी देवाच्या या सामर्थ्यावर शंका घेतली होती, आणि त्यामुळेच तो हागारेशी असमान जूमध्ये जोडला गेला होता.

आता हाच मुद्दा पुन्हा एकदा तपासला जातो. देव मृतांतूनही उठवू शकतो यावर विश्वास ठेवून अब्राहाम इसहाकाला अर्पण करण्यास तयार होतो. आता अब्राहामाला पूर्ण विश्वास होता की देवाने जे काही प्रतिज्ञा केली आहे ते सर्व तो सामर्थ्याने पूर्ण करू शकतो. हाच हा विश्वास, ही खात्री, आणि ही दृढ श्रद्धा त्याच्यासाठी धार्मिकता म्हणून गणली गेली. अब्राहामाचा विश्वास किती अद्भुत आहे!

या वचनात इसहाकाचा उल्लेख अब्राहामाचा एकुलता एक पुत्र असा केला आहे. हे वाचताना सहजच आपल्याला ते वचन आठवते की देवाने जगावर इतके प्रेम केले की त्याने आपला एकुलता एक पुत्र दिला, जेणेकरून जो कोणी त्याच्यावर विश्वास ठेवतो तो नाश पावू नये,

तर त्याला सार्वकालिक जीवन मिळावे.[58] अब्राहामाने केलेल्या अर्पणामध्ये आपण पित्याने आपल्या एकुलत्या एक पुत्राला कसे दिले याचे चित्र पाहतो, आणि अब्राहामाला हे समजले होते. अब्राहामाने आपला एकुलता एक पुत्र अर्पण केला, पण त्याचा विश्वास असा होता की देव त्याला मृतांतून उठवेल. कारण जेव्हा देव म्हणाला होता, "मी तुझी ढाल आहे आणि तुझे अत्यंत मोठे प्रतिफळ आहे," तेव्हाच देव स्वतः आपला एकुलता एक पुत्र देत होता. देव इसहाकाला मृतांतून उठवू शकतो या विश्वासाचे प्रकटीकरण आपण पुढील कथेमध्ये पाहतो:

उत्पत्ती २२:४–५ तिसऱ्या दिवशी अब्राहामाने दृष्टी वर करून ती जागा दुरून पाहिली. 5अब्राहाम आपल्या सेवकांना म्हणाला, "इथे गाढवाजवळ थांबा, मुलगा व मी पलीकडे जातो आणि देवाची उपासना करून तुमच्याकडे परत येतो."

अब्राहामाला माहीत होते की तो इसहाकासह परत येणार आहे. म्हणूनच तो म्हणतो, "मी आणि मुलगा … जाऊ आणि परत येऊ." इसहाकाने, ख्रिस्ताप्रमाणेच, होमबलीचे लाकूड वाहिले. आणि जसा ख्रिस्ताने आपल्यासाठी स्वेच्छेने स्वतःला दिले, तसेच इसहाकानेही प्रतिकार न करता स्वतःला स्वेच्छेने अर्पण केले. अशा प्रकारे हे बलिदान केवळ पित्याचेच नाही, तर पुत्राचेही आहे. इसहाकामध्ये आपण ख्रिस्ताचा एक प्रतिरूप पाहतो ज्याला कत्तलीसाठी नेत असलेल्या मेंढरासारखे नेण्यात आले[59] आणि अब्राहामाने केलेले विधान की देव स्वतः मेंढरू पुरवेल, हे त्या विश्वासाचे प्रकटीकरण होते.

उत्पत्ती २२:११–१३ तेव्हा परमेश्वराच्या दूताने त्याला आकाशातून हाक मारून म्हटले, "अब्राहामा! अब्राहामा!" तो म्हणाला, "काय आज्ञा?" 12मग तो बोलला, "तू मुलावर आपला हात चालवू नकोस, त्याला काही करू नकोस; कारण तू आपल्या मुलाला, आपल्या एकुलत्या एका मुलालाही माझ्यापासून राखून ठेवले नाहीस, ह्यावरून तू देवाला भिऊन चालणारा आहेस हे मला कळले." 13तेव्हा अब्राहामाने दृष्टी वर करून पाहिले तेव्हा आपल्यामागे झुडपात शिंगे गुंतलेला एक एडका त्याला दिसला. मग अब्राहामाने तो एडका घेऊन आपल्या पुत्राच्या ऐवजी अर्पण केला.

अशा प्रकारे देवाची परिपूर्ण इच्छा पूर्ण झाली. अब्राहामाच्या विश्वासाची परीक्षा घेण्यात आली होती, आणि तो विश्वास परिपूर्ण ठरला.

उत्पत्ती २२:१५–१८ परमेश्वराच्या दूताने आकाशातून अब्राहामाला दुसऱ्यांदा हाक मारून म्हटले, 16"परमेश्वर म्हणतो, मी स्वत:ची शपथ घेऊन सांगतो की तू हे कृत्य केलेस; आपल्या मुलाला, आपल्या एकुलत्या एका मुलाला माझ्यापासून राखून ठेवले नाहीस; 17ह्यास्तव मी तुला आशीर्वादित करीन व वृद्धीच वृद्धी करून तुझी संतती आकाशातील ताऱ्यांइतकी, समुद्रतीरीच्या वाळूइतकी होईल असे करीन. तुझी संतती आपल्या शत्रूंची नगरे हस्तगत करील. 18तू माझा शब्द ऐकला म्हणून पृथ्वीवरची सर्व राष्ट्रे तुझ्या संततीच्या द्वारे आशीर्वार्‌दित होतील."

परमेश्वराच्या दूताने दुसऱ्यांदा अब्राहामाशी बोलले आणि त्याला सांगितले की देवाने स्वतःवर शपथ घेतली आहे. या शपथेचा अर्थ आपल्याला येथे सापडतो:

इब्री लोकांस ६:१३–१८ देवाने अब्राहामाला वचन दिले तेव्हा त्याला शपथ वाहण्यास

[58] योहान ३:१६
[59] यशया ५३:७

स्वतःपेक्षा कोणी मोठा नसल्यामुळे त्याने 'आपलीच शपथ वाहून' म्हटले की, 14"मी तुला आशीर्वाद देईनच देईन व तुला बहुगुणित करीनच करीन." 15त्याने धीर धरला म्हणून त्याला अभिवचनानुसार लाभ झाला. 16माणसे आपणांपेक्षा मोठ्याची शपथ वाहतात; आणि आपल्या म्हणण्याचे समर्थन करण्यासाठी त्यांच्यामध्ये शपथ सर्व वादाचा शेवट आहे. 17म्हणून आपल्या संकल्पाची अचलता अभिवचनाच्या वतनदारांना विशेषत्वाने दाखवावी ह्या इच्छेने देव शपथेच्या द्वारे मध्ये पडला, 18ह्यासाठी की, जे आपण, स्वतःपुढे ठेवण्यात आलेली आशा हस्तगत करण्याकरता आश्रयाला धावलो, त्या आपणांला ज्याविषयी खोटे बोलणे देवाला अशक्य आहे अशा दोन अचल गोष्टींच्या द्वारे चांगले उत्तेजन मिळावे.

देवाने शपथ का घेतली? कारण त्याला आपल्याला काहीतरी दाखवायचे होते. ही शपथ आपल्यासाठी दिली गेली म्हणजे प्रतिज्ञेचे वारस असलेल्यांसाठी कारण अब्राहामाच्या बाबतीत, तो आधीच परमेश्वरावर विश्वास ठेवत होता आणि त्याने तो विश्वास या कठोर परीक्षेत सिद्धही केला होता. अब्राहामाने प्रतिज्ञा आधीच प्राप्त केली होती, किंवा त्या स्थितीपर्यंत तो पोहोचला होता.[60] म्हणून अब्राहामाला शपथेची गरज नव्हती त्या वेळेसारखी नव्हती, जेव्हा त्याने देवाकडे चिन्ह मागितले आणि देवाने त्याच्याशी मनुष्यांच्या पद्धतीचा करार केला. म्हणून "मी स्वतःवर शपथ घेतली आहे" ही शपथ आपल्यासाठी आहे आपल्यासाठी, ज्यांच्यावर युगांचा शेवट आला आहे जेणेकरून आपण खात्री बाळगावी की देवाने जे प्रतिज्ञा केले आहे ते तो नक्कीच पूर्ण करील, आणि आपल्यासमोर ठेवलेल्या आशेचा आपण दृढ आधार धरावा; तीच आशा जी अब्राहामाला दिली गेली होती.

देवाला माहीत आहे की आपल्यापैकी काहीजण कमी आणि विश्वासात कमकुवत आहोत. आपण आपली स्वतःची दुर्बलता, जीवनातील असंख्य बंडखोरी आणि अपयश पाहू शकतो. कदाचित कोणी असे म्हणेल, "मी पूर्णपणे एकटाच आहे, आणि माझ्यात काहीच नाही," आणि त्याला भीती वाटेल की देव कदाचित मला स्वीकारणार नाही. परंतु अशा भावना असलेल्या आपणा सर्वांसाठी, देव अब्राहामाच्या कथेद्वारे आपल्याशी बोलतो:

यशया ५१:१–३ "तुम्ही जे नीतिमत्तेस अनुसरणारे, परमेश्वरास शरण जाणारे, ते माझे ऐका; ज्या खडकातून तुम्हांला खोदून काढले त्याकडे व खाणीच्या ज्या खळग्यातून तुम्हांला खणून काढले त्याकडे लक्ष द्या. 2अब्राहाम तुमचा पिता व सारा तुमची जननी ह्यांच्याकडे लक्ष द्या; तो एकटा होता तेव्हा त्याला मी बोलावले व त्याला आशीर्वाद देऊन त्या एकाचे पुष्कळ केले. 3पाहा, परमेश्वराने सीयोनेचे सांत्वन केले; तिच्या सर्व ओसाड स्थळांचे सांत्वन केले आहे; तिचे रान एदेनासारखे केले, तिचा निर्जल प्रदेश परमेश्वराच्या बागेसारखा केला; आनंद व उल्लास, उपकारस्मरण, गायनवादनाचा ध्वनी तिच्यामध्ये होत आहे.

चला तर मग अब्राहामाकडे पाहूया देवाने त्याला कसे परधर्मी लोकांमधून, बाबेलच्या क्षेत्रातून बाहेर काढले, आणि तो एकटाच असताना देवाने त्याला क्षमा, प्रतिज्ञा आणि करार यांद्वारे आशीर्वाद दिला. देव आजही आपल्याबरोबर तेच करावयास इच्छितो. आपण हे लक्षात ठेवूया की ज्या शपथेमध्ये देवाने स्वतःचे जीवन लावले, ती शपथ आपल्यासाठी होती. ती आपल्या सांत्वनासाठी होती मनुष्यांच्या पद्धतीची एक शपथ जणू देवाला माहीत होते की आपल्यालाही त्या खात्रीची गरज आहे जी अब्राहामाला त्याच्या जुन्या कराराच्या अवस्थेत होती. या आशीर्वादाच्या पूर्ततेत देवाचे स्वतःचे मन आणि जीवन गुंतलेले आहे.

[60] इब्री लोकांस ६:९-१२, १९-२०; १०:३२-३९

येशूमध्ये स्वातंत्र्य

अब्राहामाच्या संततीची संख्या आकाशातील ताऱ्यांइतकी आणि समुद्रकिनाऱ्यावरील वाळूसारखी असेल, एवढेच नव्हे तर परमेश्वराच्या दूताने अब्राहामाला हेही वचन दिले की त्याची संतती आपल्या शत्रूंच्या द्वाराचा अधिकार मिळवील. ख्रिस्तामध्ये पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रे आशीर्वादित होतील. परंतु संतती आपल्या शत्रूंच्या द्वाराचा अधिकार मिळवील, याचा नेमका अर्थ काय? ही संतती म्हणजे ख्रिस्त आणि जे ख्रिस्ताचे आहेत ते सर्व आणि इतर कोणीही नाही. पाप सैतानाद्वारे आले, जो विरोधक आहे,[61] संततीचा शत्रू आहे,[62] ख्रिस्तविरोधी आहे. अब्राहामाच्या संततीला आपल्या शत्रूंच्या द्वाराचा अधिकार मिळेल ही प्रतिज्ञा म्हणजे ख्रिस्त येशूद्वारे पापावर मिळणाऱ्या विजयाची प्रतिज्ञा आहे. हे असेच आहे हे आपण झकर्या यांच्या भविष्यवाणीमध्ये पाहतो. ते पवित्र आत्म्याने भरलेले होते आणि त्यांनी असे भविष्य सांगितले:

लूक १:६८–७५ "इस्राएलाचा देव प्रभू धन्यवादित असो, कारण त्याने 'आपल्या लोकांची' भेट घेऊन त्यांची 'खंडणी भरून सुटका' केली आहे; 69आणि आपल्यासाठी त्याने आपला दास 'दावीद' ह्याच्या घराण्यात 'बलवान उद्धारक प्रस्थापित केला आहे; 70हे त्याने युगाच्या प्रारंभापासून आपल्या पवित्र संदेष्ट्यांच्या मुखाद्वारे सांगितले होते;' 71म्हणजे आपल्या 'शत्रूंच्या' व आपला 'द्वेष करणाऱ्या' सर्वांच्या 'हातून' सुटका करावी; 72अशासाठी की, 'आपल्या पूर्वजांवर' त्याने 'दया' करावी, आणि त्याने 'आपला' पवित्र 'करार', 73म्हणजे जी शपथ आपला पूर्वज 'अब्राहाम ह्याच्याशी त्याने वाहिली', ती 'स्मरावी,' 74ती अशी की, तुम्ही आपल्या शत्रूंच्या हातून सुटून 75माझ्यासमोर पवित्रतेने व नीतीने आयुष्यभर माझी सेवा निर्भयपणे कराल, असे मी करीन.

ख्रिस्ताद्वारे आपण आपल्या शत्रूंच्या हातातून मुक्त केले जातो, जेणेकरून आपण आपल्या देवाची सेवा पवित्रतेत आणि धार्मिकतेत करू शकू. हीच संतती म्हणजे ख्रिस्त सर्पाच्या डोक्यावर आघात करील.[63] आजही, जे आपल्यापैकी या संततीचा भाग झाले आहेत, त्यांना शत्रूविरुद्ध लढाया कराव्या लागतात, आणि अद्याप आपण शत्रूंच्या द्वाराचा संपूर्ण अधिकार मिळविलेला पाहत नाही. परंतु देवाच्या अनुग्रहाने आपण लवकरच ते पाहू.[64] ही प्रतिज्ञा सुवार्तेच्या संपूर्ण कार्याला, अंतिम मुक्तीपर्यंत, व्यापून टाकते. हे सर्व येशू स्वतः स्पष्ट करतो:

योहान ८:३१–३६ ३१ द्यांनी त्याच्यावर विश्वास ठेवला त्यांना येशू म्हणाला, "तुम्ही माझ्या वचनात राहिलात तर खरोखर माझे शिष्य आहात; 32तुम्हांला सत्य समजेल व सत्य तुम्हांला बंधमुक्त करील."

येशू चांगला मेंढपाळ आहे.[65] सर्व युगांमध्ये देव आपल्या लोकांना जे आवाहन करीत आला

[61] स्ट्रॉंग अर्थ H7854
[62] मत्तय १३:३९; १ पेत्र ५:८; इफिसकरांस ६:१२; योहान ८:४४
[63] उत्पत्ति ३:१५
[64] रोमकर १६:२०
[65] योहान १०:१-१८

आहे ते हेच की त्यांनी त्याच्या आवाजाकडे कान द्यावा आणि त्याचा करार म्हणजे त्याची वचने जपून ठेवावीत. आणि येशू स्वतः तोच असल्याचे ओळख करून देतो, ज्याचे त्यांनी ऐकले पाहिजे, ज्याची वचने त्यांनी ठेवली आणि मोलाची मानली पाहिजेत. यामुळे सत्याची ओळख होते, आणि सत्य आपल्याला मुक्त करते. अशा प्रकारे शत्रूंमधून मिळणाऱ्या स्वातंत्र्याची प्रतिज्ञा प्राप्त होते.

योहान ८:१२ पुढे येशू पुन्हा त्यांना म्हणाला, "मीच जगाचा प्रकाश आहे, जो मला अनुसरतो तो अंधारात चालणारच नाही, तर त्याच्याजवळ जीवनाचा प्रकाश राहील."

येशूच्या मागे चालून आणि त्याची वचने पाळून आपण जीवनाचा प्रकाश प्राप्त करतो. येशू आपल्या श्रोत्यांना देवाचे वचन म्हणून स्वतःला स्वीकारण्याचे आवाहन करतो. पण त्यांची प्रतिक्रिया काय होती?

योहान ८:३३ ते त्याला म्हणाले, "आम्ही अब्राहामाचे वंशज आहोत व कधीही कोणाच्या दास्यात नव्हतो; तर तुम्ही बंधमुक्त व्हाल असे तुम्ही कसे म्हणता?"

त्यांचे उत्तर असे होते की ते रक्ताने अब्राहामाची संतती असल्यामुळे आधीच संतती आहेत. त्यांनी आपोआपच स्वतःला प्रतिज्ञेचे वारस समजले, आणि म्हणूनच स्वतःला मुक्त मानले.

परंतु जेव्हा येशू त्यांना त्याचा आवाज ऐकण्याचे आणि त्याच्या वचनांत टिकून राहण्याचे आवाहन करतो, तेव्हा तो स्वतःला अब्राहामाला दिलेल्या प्रतिज्ञेची संतती ज्यात सर्व प्रतिज्ञा पूर्ण होतात असे ओळख करून देत होता; तोच त्यांना मुक्त करणार होता. परंतु त्याच्या श्रोत्यांना हे पाहणे कठीण गेले. त्यांनी असे सांगितले की आम्ही कधीच दास्यात नव्हतो, म्हणजेच आम्हाला कशापासूनही मुक्त होण्याची गरज नाही. या मनोवृत्तीमुळे, येशूची वचने जी प्रत्येक आत्मउत्कर्षाच्या इच्छेसाठी उपसलेल्या तलवारीसारखी आहेत ते त्यांना समजणे कठीण गेले.

योहान ८:३४–३६ येशूने त्यांना उत्तर दिले, "मी तुम्हांला खचीत खचीत सांगतो, जो कोणी पाप करतो तो पापाचा दास आहे. 35दास घरात सदासर्वदा राहत नाही, पुत्र सदासर्वदा राहतो. 36म्हणून जर पुत्र तुम्हांला बंधमुक्त करील तर तुम्ही खरेखुरे बंधमुक्त व्हाल.

या शब्दांतून आपण पाहतो की देव जे स्वातंत्र्य देऊ इच्छितो ते पापापासूनचे स्वातंत्र्य आहे. आपली गुलामगिरी पापाची आहे. आणि जुन्या करारात देवाने अब्राहामाला आणि इस्राएलाला जे आवाहन केले, तसेच या कथेत येशू आपल्या श्रोत्यांना जे आवाहन करतो, ते हेच की त्यांनी त्याचा आवाज ऐकावा आणि त्याची वचने पाळावीत; कारण असे केल्याने ते पापापासून मुक्त होतील. हेच देवाचे दान आहे त्याच्या एकुलत्या एक पुत्राचे दान.

पापाचा दास घरात काही काळ राहतो, पण तो घरात सदैव राहात नाही. येथे येशू थेट इस्माएलाचा संदर्भ देतो. दुसरीकडे, पुत्र मात्र घरात सदैव राहतो हा थेट इसहाकाचा संदर्भ आहे. येशूच पापापासून स्वातंत्र्य देतो आणि आपल्याला देवाच्या घरात पुत्र बनवतो. आणि येशू पुढे म्हणतो:

योहान ८:३७ तुम्ही अब्राहामाचे वंशज आहात हे मला ठाऊक आहे, तरी तुमच्यामध्ये माझ्या

वचनाला जागा नाही; म्हणून तुम्ही मला जिवे मारायला पाहता.

येशूला हे माहीत होते की ते अब्राहामाची संतती आहेत. पण येथे एक मोठा विरोधाभास आहे: ते त्याला ठार मारण्याचा प्रयत्न करीत होते. यावरून ते पापाचे दास आहेत हेच तर उघड होत नाही काय? आणि यावरून हेही स्पष्ट होत नाही काय की ते घरात टिकून राहणारे नाहीत, कारण ते प्रतिज्ञेच्या पुत्राचा छळ करीत होते जसे इस्माएलाने इसहाकाचा केला होता? त्यांनी येशूला का ठार मारण्याचा प्रयत्न केला? कारण ते त्याचा आवाज ऐकत नव्हते, आणि त्याच्या वचनाला त्यांच्या हृदयात जागा नव्हती. देवाकडून पुत्रत्व स्वीकारण्याऐवजी, ते स्वतःच्या पद्धतीने देवाची मुले कशी व्हावीत हे ठरवू पाहत होते. अशा प्रकारे, दासीचा पुत्र प्रतिज्ञेच्या पुत्राचा छळ करीत होता. आणि हृदयाच्या या नकारातून व कठोरतेतून अखेरीस ख्रिस्ताला ठार मारण्याचा प्रयत्न जन्माला आला.

योहान ८:३८–३९ मी माझ्या पित्याजवळ जे पाहिले ते बोलतो, तसेच तुम्ही आपल्या पित्यापासून जे ऐकले ते करता." 39त्यांनी त्याला उत्तर दिले, "आमचा पिता अब्राहाम आहे." येशू त्यांना म्हणाला, "जर तुम्ही अब्राहामाची मुले आहात तर अब्राहामाची कृत्ये करा;

येशू अब्राहामाला दिलेल्या प्रतिज्ञांचे अर्थ स्पष्ट करतो. वारशाची प्रतिज्ञा देहाच्या मुलांसाठी नाही, तर अब्राहामाच्या विश्वासाच्या मार्गावर चालणाऱ्यांसाठी आहे जो मार्ग त्याच्या धार्मिक कृत्यांतून प्रकट झाला होता.[66] त्याला ठार मारण्याची इच्छा धरून, त्यांनी हे दाखवून दिले की ते प्रत्यक्षात केवळ देहाची मुले आहेत, आत्म्याची नाहीत; कारण अब्राहाम त्याला ठार मारायची इच्छाच करू शकत नाही.

येशू उघड करतो की ते शारीरिक स्वभावाचे आहेत. जे आचरणात आणि स्वभावात अब्राहामाच्या पावलावर पाऊल ठेवत नाहीत, ते अब्राहामाचे पुत्र नाहीत म्हणजे ते संततीचा भाग नाहीत आणि प्रतिज्ञेचे वारसही नाहीत. आणि अब्राहामाने असे काय केले होते, जे येशूशी बोलणारे करायला इच्छित नव्हते?

उत्पत्ती २६:५ कारण अब्राहामाने माझा शब्द मानला, माझे सांगणे ऐकले, माझ्या आज्ञा, माझे नियम व माझे कायदे पाळले.

अब्राहामाने देवाचा आवाज ऐकला, आणि देवाचा आदेश किंवा करार जपून ठेवला, त्याला मोल दिले. अब्राहामाने नेमके तेच केले जे सिनाई पर्वतावर इस्राएलाला करण्याचे आमंत्रण देण्यात आले होते.[67] म्हणूनच वारस तेच आहेत जे चांगल्या मेंढपाळाचा आवाज ऐकतात आणि तो जपून ठेवतात, व त्याला मोल देतात.

योहान ८:४३–४७ तुम्ही माझे बोलणे का समजून घेत नाही? ह्याचे कारण हेच की, तुमच्याने माझे वचन ऐकवत नाही. 44तुम्ही आपला बाप सैतान ह्यापासून झाला आहात आणि तुमच्या बापाच्या वासनांप्रमाणे करू इच्छिता. तो प्रारंभापासून मनुष्यघातक होता आणि तो सत्यात टिकला नाही; कारण त्याच्यामध्ये सत्य नाही. तो खोटे बोलतो तेव्हा तो स्वतःचे बोलतो; कारण तो लबाड व लबाडीचा बाप आहे. 45पण मी तुम्हांला खरे सांगतो म्हणून तुम्ही माझ्यावर विश्वास ठेवत नाही. 46तुमच्यापैकी कोण मला पापी ठरवतो? मी खरे

[66] इब्री लोकांस ११:८-१९
[67] निर्गम १९:५

सांगत असता तुम्ही माझ्यावर विश्वास का ठेवत नाही? 47जो देवापासून आहे तो देवाची वचने ऐकतो; तुम्ही देवापासून नाही म्हणून तुम्ही ऐकत नाही."

ते स्वतःला देवाचे कार्य करीत आहोत असे समजत होते, पण प्रत्यक्षात त्यांनी येशूचा छळ केला, आणि त्यामुळे ते देवाचे नव्हते, तर त्यांचा पिता सैतानाचे होते कारण त्यांनी त्याच्या खोट्या गोष्टी स्वीकारल्या आणि जपून ठेवल्या. येशू त्यांना जे सत्य सांगत होता ते ऐकून ते संतप्त झाले, आणि त्यांनी त्याच्यावर भूत असल्याचा आरोप केला. परंतु ख्रिस्ताने या आरोपांना थेट सामोरे जाऊन स्पष्ट केले की कराराच्या प्रतिज्ञा अब्राहामाद्वारे नव्हे, तर स्वतः त्याच्यामध्ये आणि त्याच्याद्वारे प्राप्त होतात. सार्वकालिक जीवनासह सर्व प्रतिज्ञा त्याच्यामध्येच पूर्ण होतात.

योहान ८:५१–५९ मी तुम्हांला खचीत खचीत सांगतो, जर कोणी माझे वचन पाळील तर त्याला मरणाचा अनुभव कधीही येणार नाही." 52यहूदी त्याला म्हणाले, "तुम्हांला भूत लागले आहे हे आता आम्हांला कळले. अब्राहाम मेला व संदेष्टेही मेले, आणि तुम्ही म्हणता, 'जर कोणी माझे वचन पाळील तर त्याला मरणाचा अनुभव कधीही येणार नाही.' 53आमचा बाप अब्राहाम मेला; त्याच्यापेक्षा तुम्ही मोठे आहात काय? संदेष्टेही मेले; तुम्ही स्वतःला काय समजता?" 54येशूने उत्तर दिले, "मी माझा स्वतःचा गौरव केला तर तो माझा गौरव काहीच नाही; माझा गौरव करणारा माझा पिता आहे; तो आमचा देव आहे असे तुम्ही त्याच्याविषयी म्हणता. 55तरी तुम्ही त्याला ओळखले नाही; मी त्याला ओळखतो; आणि मी त्याला ओळखत नाही असे जर मी म्हणेन तर मी तुमच्यासारखा लबाड ठरेन; पण मी त्याला ओळखतो व त्याचे वचन पाळतो. 56तुमचा बाप अब्राहाम माझा दिवस पाहण्यासाठी उल्लसित झाला; तो त्याने पाहिला व त्याला हर्ष झाला." 57तेव्हा यहूदी त्याला म्हणाले, "तुम्हांला अजून पन्नास वर्षे झाली नाहीत आणि तुम्ही अब्राहामाला पाहिले आहे काय?" 58येशू त्यांना म्हणाला, "मी तुम्हांला खचीत खचीत सांगतो, अब्राहामाचा जन्म झाला त्यापूर्वी मी आहे." 59ह्यावरून त्यांनी त्याला मारण्याकरता दगड उचलले; परंतु येशू मंदिरातून1 गुप्तपणे निघून गेला.

येशूच्या कार्यांनी दैवी सामर्थ्याचा पुरावा दिला होता.[68] पित्याच्या आवाजाने जाहीर केले होते की येशू हा त्याचा प्रिय पुत्र आहे.[69] योहान बाप्तिस्माने ख्रिस्ताबद्दल साक्ष दिली होती.[70] स्वतः ख्रिस्ताच्या शब्दांनीही हे सिद्ध केले होते की तो दैवी शिक्षक आहे. येशूला त्यांचा गैरसमज नको होता. म्हणून तो त्यांना स्पष्टपणे सांगतो की अब्राहामाला धार्मिक ठरवणारा तोच होता, आणि अब्राहामाला हे माहीत होते: "अब्राहाम माझा दिवस पाहण्यास आनंदित झाला", आणि "अब्राहामाचा जन्म झाला त्यापूर्वी मी आहे" रक्तवंश किंवा स्वतःची कृत्ये नव्हे, तर त्याच्यावरचा विश्वासच त्यांना प्रतिज्ञा प्राप्त करून देणार होता.

ख्रिस्ताकडून स्वतः हे शिक्षण प्राप्त केलेल्या पौलाने[71] याचा अधिक विस्तार केला आहे:

रोमकरांस ९:१–९ मी ख्रिस्तामध्ये खरे बोलतो, खोटे बोलत नाही; माझी सदसद्विवेकबुद्धीही पवित्र आत्म्यामध्ये माझ्याबरोबर साक्ष देते की, 2मला मोठा खेद

[68] योहान ५:३६; १४:११
[69] मत्तय ३:१७
[70] योहान १:२९-३४
[71] १ करिंथकर १:१७; इफिसकर ३:८; गलतीकर १:११-१२

वाटतो व माझ्या अंत:करणामध्ये अखंड वेदना आहेत. 3कारण माझे बंधुजन म्हणजे देहदृष्ट्या माझे नातेवाईक ह्यांच्यासाठी मी स्वतः ख्रिस्तापासून शापभ्रष्ट व्हावे हे शक्य असते तर मी तशी इच्छा केली असती. 4ते इस्राएली आहेत; दत्तकपणा, ईश्वरी तेज, करारमदार, नियमशास्त्रदान, उपासना व अभिवचने ही त्यांची आहेत; 5महान पूर्वजही त्यांचे आहेत व त्यांच्यापासून देहदृष्ट्या ख्रिस्त आहे, तो सर्वांवर असून युगानुयुग धन्यवादित देव आहे; आमेन. तरी देवाचे वचन व्यर्थ झाले असे नाही; कारण इस्राएल वंशातले ते सर्व इस्राएल आहेत असे नाही. 7आणि ते अब्राहामाचे संतान आहेत म्हणून ते सर्व त्याची मुले आहेत असे नाही, तर "इसहाकाच्याच वंशाला तुझे संतान म्हणतील." 8म्हणजे देहाद्वारे झालेली मुले देवाची मुले आहेत असे नाही तर अभिवचनानुसार जन्मलेली मुलेच संतान अशी गणण्यात येतात. 9कारण, "पुढे ह्याच सुमारास मी येईन तेव्हा सारेला पुत्र होईल," ह्या शब्दांत ते अभिवचन दिलेले होते.

पौल देहाप्रमाणे इस्राएलाच्या स्थितीबद्दल त्याला झालेली वेदना व्यक्त करतो. आणि तो ओळखतो की देवाचे दत्तकपुत्रत्व, तेज, दोन करार (जुना आणि नवा दोन्ही), नियमशास्त्र देणे, उपासना, प्रतिज्ञा, आणि स्वतः संतती म्हणजे ख्रिस्त हे सर्व इस्राएल लोकांद्वारेच आले. तरीसुद्धा, हे असे असणे त्यांना आपोआप प्रतिज्ञांचे वारस ठरवत नाही. अब्राहामाची मुले देहाची नसून प्रतिज्ञेची आहेत, कारण अशांनाच संतती म्हणून गणले जाते. देहाची मुले घरात टिकून राहत नाहीत. हे इस्माएल आणि इसहाक यांच्या कथेमध्ये स्पष्टपणे दिसून येते.

सारा आणि हागार

अब्राहामाच्या जीवनाच्या अभ्यासाचा निष्कर्ष काढताना आपण पुढील वचनांचा विचार करूया:

गलातीकरांस ४:२२–३१ कारण शास्त्रात असे लिहिले आहे की, अब्राहामाला दोन मुलगे होते, एक दासीपासून झालेला व एक स्वतंत्र स्त्रीपासून झालेला. 23तरी दासीपासून झालेला देहस्वभावानुसार जन्मला आणि स्वतंत्र स्त्रीपासून झालेला वचनामुळे जन्मला. 24ह्या गोष्टी दृष्टान्तरूप आहेत. त्या स्त्रिया म्हणजे दोन करार होत; एक तर सीनाय पर्वतावरून केलेला; तो गुलामगिरीसाठी मुलांना जन्म देणारा करार, म्हणजे हागार आहे. 25हागार ही अरबस्तानातील सीनाय पर्वत होय, आणि ती हल्लीच्या यरुशलेमेच्या जोडीची आहे; ती आपल्या मुलाबाळांसह गुलामगिरीत आहे. 26वर असलेली यरुशलेम स्वतंत्र असून ती आपली माता आहे. 27शास्त्रात असे लिहिले आहे, "अगे वंध्ये, तुला मूल होत नसले तरी आनंदित हो! ज्या तुला प्रसूतिवेदना होत नाही ती तू आनंदाने जयघोष कर! आनंदाची आरोळी मार! कारण जिला पती आहे तिच्या मुलांपेक्षा अशा सोडलेल्या स्त्रीची मुले पुष्कळ आहेत." बंधुजनहो, इसहाकाप्रमाणे तुम्ही अभिवचनाची संतती आहात. 29परंतु त्या वेळेस देहस्वभावानुसार जन्मलेल्या मुलाने आत्म्यानुसार जन्मलेल्या मुलाचा छळ केला, तसा आताही होत आहे. 30पण शास्त्रलेख काय म्हणतो? "त्या दासीला व तिच्या मुलाला घालवून दे; कारण दासीचा पुत्र स्वतंत्र स्त्रीच्या पुत्राबरोबर वारस होणारच नाही." 31म्हणून बंधुजनहो, आपण दासीची मुले नाही तर स्वतंत्र स्त्रीची मुले आहोत.

इस्माएल देहाप्रमाणे जन्मलेला होता, आणि तो दास आहे, कारण तो दासीपासून जन्मला. दुसरा पुत्र, इसहाक, स्वतंत्र स्त्री सारापासून जन्मला; तो प्रतिज्ञेनुसार जन्मलेला होता, आणि तो मुक्त आहे. शास्त्र सांगते की हे एक रूपक आहे एक दृष्टांत, एक उदाहरण आहे. या दोन स्त्रिया म्हणजे दोन करार आहेत: हागार म्हणजे जुना करार, आणि सारा म्हणजे नवा करार.

हे लक्षात घेणे महत्त्वाचे आहे की हे दोन्ही करार एका मनुष्याच्या म्हणजे अब्राहामाच्या जीवनात प्रकट होतात. सामान्यतः, जेव्हा आपण दोन करारांविषयी बोलतो, तेव्हा आपण असे समजतो की जुना करार जुन्या कराराच्या काळात लागू होता, आणि नवा करार नवीन कराराच्या काळात लागू झाला. आपल्याला आपल्या पूर्वजांकडून असेच शिकवले गेले आहे.

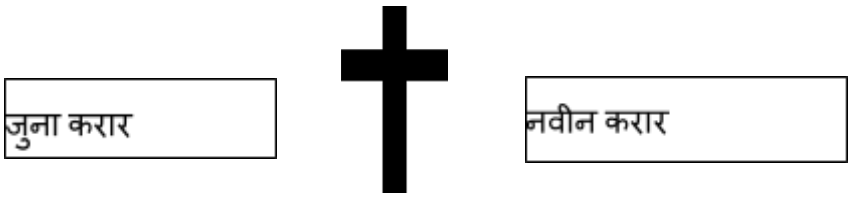

दोन करारांविषयीची प्रचलित धारणा, जिला बायबलचा आधार नाही

परंतु पहिल्या अध्यायात आपण पाहिले की मिसरातून बाहेर पडताना इस्राएल लोकांनी दोन्ही करारांचा अनुभव घेतला होता. परमेश्वराने त्यांना आपला करार स्वीकारण्यास बोलावले होते, पण त्यांनी त्याच्याबरोबर दुसराच एक करार केला. आता आपण पाहतो की अब्राहामाच्या जीवनातही दोन्ही करार प्रकट झाले आहेत.

त्यामुळे अशी धर्मसंकल्पना मांडणे की जुना करार क्रूसाच्या आधी होता आणि नवा करार क्रूसाच्या नंतर आला, हे बायबलच्या साक्षीनुसार नाही. प्रत्यक्षात, हे दोन्ही करार हृदयाचे अनुभव आहेत, जे इतिहासाच्या आरंभापासून शेवटपर्यंत समांतरपणे चालू आहेत; तसेच हे आपल्या संपूर्ण आयुष्यातही समांतरपणे चालणारे दोन अनुभव आहेत. आणि अब्राहाम हा विश्वासाचा पिता[72] असल्यामुळे, हे दोन्ही करार आपल्यापैकी प्रत्येकाच्या जीवनात प्रकट होत असतात.

[72] रोमकरांस पत्र ४:१६

जुना करार

नवीन करार

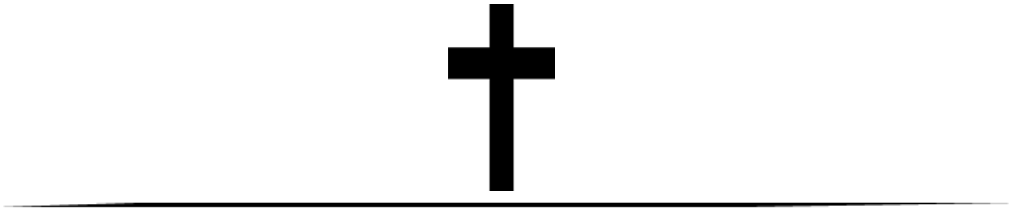

चला तर मग त्या वचनाचा पुढे विचार करूया, ज्यात असे म्हटले आहे की "हागार हे अरबस्तानातील सिनाई पर्वत आहे, आणि सध्याच्या यरुशलेमाशी जुळते." ती, आपल्या मुलांसह, "गुलामगिरीत आहे." हागारेला सिनाई का म्हटले आहे? येथे एक समांतरता उभी केली आहे. ज्या प्रकारे अब्राहामाने देवाच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्याचा प्रयत्न करताना हागारला स्वीकारले, त्याच प्रकारे देवाच्या लोकांनीही देवाबरोबर मनुष्यांचा करार प्रस्थापित केला म्हणजे प्रतिज्ञा करून आणि रक्ताने त्याची पुष्टी करून की ते देवाच्या सर्व वचनांची पूर्तता करतील.[73] हाच जुना करार आहे, मनुष्यांचा करार.

हा जुना करार म्हणजे देवाच्या वचनांची पूर्तता करण्यासाठी मानवी प्रयत्न. त्याला जुना करार किंवा पहिला करार असे म्हटले जाते, कारण तो प्रथम मनुष्याकडून त्याच्या अर्पणांद्वारे, प्रतिज्ञांद्वारे किंवा देवाच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्याच्या मानवी प्रयत्नांद्वारे पुष्टी केला जातो. आणि तो देहाप्रमाणे पहिले फळही उत्पन्न करतो, म्हणजेच इस्माएल. जुना करार हा मनुष्याच्या इच्छेचे प्रकटीकरण आहे स्वतःच्या समजुतीनुसार देवाची कामे आणि प्रतिज्ञा पूर्ण करण्याची इच्छा. हे म्हणजे कर्मांद्वारे तारण.

म्हणूनच इस्राएल लोकांनी सिनाई पर्वतावर देवाला वचन दिले की ते आपल्या स्वतःच्या प्रयत्नांनी देवाच्या प्रतिज्ञांची पूर्तता करतील. आणि तिथेच पहिले फळ प्रकट झाले ज्याला पौल "मृत कर्मे" असे म्हणतो[74] म्हणजे पवित्र आत्म्याविना केवळ नियमशास्त्राच्या अक्षराचे पालन. हा करार, असे पौल म्हणतो, सध्याच्या यरुशलेमाशी जुळतो मानवांनी उभारलेल्या यरुशलेमाशी, स्वर्गीय यरुशलेमाशी नव्हे. तो याचे वर्णन असे करतो:

रोमकरांस १०:१–३ बंधुजनहो, त्यांच्याविषयी माझी मनीषा व देवाजवळ विनंती अशी आहे की, त्यांचे तारण व्हावे. 2मी त्यांच्याविषयी साक्ष देतो की, त्यांना देवाविषयी आस्था आहे, परंतु ती यथार्थ ज्ञानाला अनुसरून नाही. 3कारण त्यांना देवाच्या नीतिमत्त्वाची जाणीव नसल्यामुळे व ते आपलेच नीतिमत्त्व स्थापण्यास पाहत असल्यामुळे देवाच्या नीतिमत्त्वाला ते वश झाले नाहीत.

देवाची धार्मिकता ही विश्वासाने मिळणारी धार्मिकता आहे. परंतु अब्राहामाचा

[73] निर्गम १९:७-८; २४:३-८
[74] इब्री लोकांस ६:१

हागारेबरोबरचा अनुभव, सिनाई पर्वतावरचा इस्राएलाचा अनुभव, आणि सध्याच्या यरुशलेमाचा अनुभव हे सर्व देवाच्या धार्मिकतेला अधीन न होता, देवाची सर्व वचने स्वतःच्या कृत्यांद्वारे पूर्ण करण्याचा प्रयत्न करून स्वतःची धार्मिकता प्रस्थापित करण्याचेच उदाहरण आहेत.

जे लोक केवळ देहाप्रमाणे अब्राहामाची मुले आहेत म्हणजे जे देवाची धार्मिकता दुर्लक्षित करून स्वतःची धार्मिकता प्रस्थापित करण्याचा प्रयत्न करतात ते अब्राहामाची आध्यात्मिक मुले किंवा प्रतिज्ञेचे वारस होऊ शकत नाहीत; तरीही ते काही काळ घरात राहतात. कशासाठी? यासाठी की घरात असतानाच ते आत्म्यापासून जन्म घ्यावेत आणि प्रतिज्ञेची मुले व्हावीत म्हणजेच ते मुक्त व्हावेत. हे सातव्या वर्षी दासांना दिल्या जाणाऱ्या स्वातंत्र्यातून स्पष्ट होते.[75]

जे दास आपल्या स्वामीवर प्रेम असल्यामुळे त्याच्या घरातच राहू इच्छित असत, ते केवळ तेव्हाच राहू शकतात, जेव्हा त्यांनी आपले कान उघडून टोचून घेतले असेल.[76] याचा अर्थ असा की मनुष्य घरात केवळ देवाचे वचन ऐकून आणि त्याला मोल देऊनच राहतो. परंतु जे जर पापाचे दास या अवस्थेतच राहिले, तर शेवटी त्यांना घराबाहेर काढले जाते, आणि त्यांना संतती म्हणून गणले जात नाही. म्हणूनच इसहाकाला अब्राहामाचा एकुलता एक पुत्र असे म्हटले आहे.[77]

ते कधी बाहेर काढले जातात? जेव्हा ते प्रतिज्ञेची मुले असलेल्यांचा छळ करतात तेव्हा. पहिल्या करारात जगणाऱ्यांचे हे नैसर्गिक लक्षण आहे की ते दुसऱ्या करारात जगणाऱ्यांचा छळ करतात आणि त्यांना त्रास देतात. पौल गलातीकरांना लिहिताना पुढे सांगतो की वरची यरुशलेम जी आपणा सर्वांची माता आहे ती मुक्त आहे. इसहाक आत्म्यापासून जन्मला होता, आणि तोच खरी संतती होता. देव म्हणतो की इसहाकामध्येच त्याची संतती ओळखली जाईल.[78] म्हणून अब्राहामाची मुले तीच आहेत जी इसहाकाप्रमाणे जन्मली आहेत म्हणजे आत्म्यापासून जन्मलेली. इसहाक मुक्त जन्मला; आणि अब्राहामाची मुले म्हणजे आत्म्यापासून जन्मलेली तीच मुक्त आहेत. उरलेली दासीची मुले आहेत.

मग ही गुलामगिरी कशात आहे? ती आपल्या स्वतःच्या प्रतिज्ञांना बांधलेले असण्यात आहे ज्या प्रतिज्ञा पूर्ण होऊ शकत नाहीत. गुलामगिरी म्हणजे पापाच्या अधीन असणे; देवाच्या घरात असणे कारण आपल्याला तसे करावे लागते म्हणून.जुन्या करारात आपण दास आणि सेवकाची मनोवृत्ती पाहतो. वचने आदेशांसारखी स्वीकारली जातात, प्रतिज्ञांसारखी नाहीत. ही मनोवृत्ती जी स्वतःची धार्मिकता प्रस्थापित करू पाहणाऱ्यांत नैसर्गिक असते त्यांना गुलाम बनवते आणि देवाच्या कार्यात केवळ कामगिरी व साध्य यांवर लक्ष केंद्रित करायला लावते. यामुळे ते आपल्या स्वर्गीय पित्याबरोबर आणि आपल्या बंधूंशी असलेल्या खऱ्या नात्यात प्रवेश करू शकत नाहीत. हेच अनेक वर्षांच्या गुलामगिरीनंतर इस्राएलाबरोबर घडले, आणि आजही सेवकवृत्तीमध्ये असलेल्या लोकांबरोबर घडते.

दास दिवसभर देवासाठी काम करतो, आणि संध्याकाळी घरी गेल्यावर त्याचे स्वतःचे नियम

---

[75] निर्गम २१:२
[76] निर्गम २१:६
[77] इब्री लोकांस ११:१७
[78] उत्पत्ति २६:३-५

व कामे असतात. याहूनही पुढे, शब्बाथाच्या दिवशी तो देवाचे काम करतो कारण देव ते मागतो; पण सूर्य मावळताच तो घाईघाईने आपला वेळ, आपले तास, स्वतःच्या करमणुकीसाठी वापरतो, कारण त्या जागेकडे तो स्वतःचा वेळ म्हणून पाहतो.

दुसऱ्या बाजूला, स्वातंत्र्य कशात आहे? ते आत्म्याच्या जन्माच्या अनुभवात आहे, आणि देवाचा आत्मा आपला नियम आपल्या हृदयांत लिहितो यात आहे. पुत्र किंवा कन्या हे ओळखतात की स्वतःची शहाणपणाची वाट शेवटी वेदना आणि कष्टांकडेच नेते अब्राहामाच्या अनुभवाप्रमाणे. ते देवाच्या चांगुलपणावर विश्वास ठेवतात, आणि त्याची इच्छा त्यांच्यासाठी सर्वोत्तम आहे असे मानतात; तसेच आपली इच्छा त्याच्याकडे सोपवणे हे सर्वकाही भ्रष्ट करण्यास सदैव तयार असलेल्या पापापासून मुक्त होण्याची किल्ली आहे असे ते मानतात.

ही मुक्त लोकांची पिढी जी जीवनाच्या गुंतागुंतीत विश्वासाने चालते, हृदय कठीण न करता, मेंढपाळाचा आवाज ऐकते, त्याला मोल देते आणि त्याच्या मागे चालते तेच वरच्या यरुशलेमाची मुले बनतात.[79] येथे जन्म आहे, दूधछुटी आहे, आणि ख्रिस्ताच्या परिपूर्ण उंचीपर्यंत वाढ आहे.[80] ते देवाची मुले बनतात. याला नवा करार किंवा दुसरा करार असे म्हणतात, कारण मानवी दृष्टीने पाहता, देवाने आपला पुत्र देऊन आणि क्रूसावर त्याच्या मृत्यूद्वारे ज्याला दृढ केले, तो हा शेवटचा करार आहे.

तो दुसरा करार आहे कारण तो दुसरा फळ देणारा आहे कारण इस्राएल आधी देहाप्रमाणे, म्हणजे इस्माएलाच्या रूपाने, आणि नंतर आत्म्याप्रमाणे जन्माला आला.

१ करिंथकरांस १५:४६–५० तथापि जे आध्यात्मिक ते प्रथम नाही; प्राणमय ते प्रथम, मग जे आध्यात्मिक ते. 47पहिला मनुष्य भूमीतून म्हणजे मातीचा आहे, दुसरा मनुष्य [प्रभू] स्वर्गातून आहे. 48तो जसा मातीचा होता तसे जे मातीचे तेही आहेत, आणि तो स्वर्गातला जसा आहे तसेच जे स्वर्गातले तेही आहेत. 49आणि जो मातीचा त्याचे प्रतिरूप जसे आपण धारण केले तसे जो स्वर्गातला त्याचेही प्रतिरूप धारण करू. 50बंधुजनहो, मी असे म्हणतो की, मांस व रक्त ह्यांना देवाच्या राज्याचे वतन मिळू शकत नाही आणि विनाशीपणाला अविनाशीपणाचे वतन मिळत नाही.

मनुष्य जेव्हा जन्मतो, तेव्हा तो शारीरिक अवस्थेत जन्मतो ही मानवजातीची नैसर्गिक स्थिती आहे. हा पहिला मनुष्य आहे, पृथ्वीचा मनुष्य. परंतु पृथ्वीवरील प्रत्येक मनुष्याला ही प्रतिज्ञा दिली आहे की त्याला दुसऱ्या मनुष्याच्या स्वर्गीय मनुष्याच्या प्रतिमेत घडविले जाईल. हा मनुष्य, जो दुसऱ्या मनुष्याच्या प्रतिमेत, म्हणजे स्वर्गीय मनुष्य येशूच्या प्रतिमेत घडविला जातो, तो आपल्या पित्याच्या प्रत्येक वचनाला मोल देतो जसे देवाचा पुत्र देतो.

[79] इब्री लोकांस १२:२२-२३
[80] योहान ३:३-८; उत्पत्ति २१:८; स्तोत्र १३१; इब्री लोकांस ५:१२-१४; इफिसकरांस ४:१३; रोमकर ८:२८

अब्राहामाचे जीवन

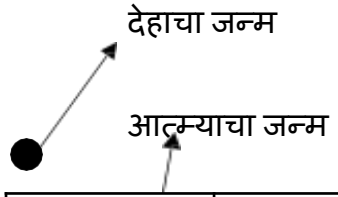

1	2	3	4	5	6	7	8
अब्राहाम विश्वासाने ऊर-कस्द्यांतून बाहेर पडतो. सारा सोबत घेऊन निघतो. हा नवीन कराराचा आरंभ आहे. आत्म्याचा जन्म. देवाच्या प्रतिज्ञांवर "होय आणि आमेन".	मिसरमध्ये उतरल्यावर देवावरचा पूर्ण विश्वास ढासळतो. सारा ही बहीण आहे असे खोटे बोलतो. देवाच्या संरक्षणावर अविश्वास.	लोटाला वाचवतो. देवाच्या काही प्रतिज्ञांवर विश्वास, काहींवर शंका. शब्द आता होय आणि नाही.	देव स्वतःला प्रकट करतो आणि खतना देतो. अब्राहामाची अवस्था अजूनही दुर्बल. देवाच्या संरक्षणावर पूर्ण विश्वास नाही; सारा बद्दल पुन्हा खोटे बोलतो.	अब्राहाम स्वतः देवाची प्रतिज्ञा पूर्ण करू पाहतो. हागारशी विवाह. जुना करार. इस्माएलचा जन्म म्हणजे देहाचे फळ.	देव साराद्वारे प्रतिज्ञा पुन्हा सांगतो. आधी "नाही", नंतर "होय". आत्म्याच्या जन्माची प्रतिज्ञा स्पष्ट होते.	इस्माएल (देह) इसहाकाविरुद्ध उभा राहतो. हागार व इस्माएल जुन्या कराराची फळे अब्राहामाच्या जीवनातून दूर केली जातात.	इसहाक अर्पण करण्याची परीक्षा. सर्व मानवी आशा सोडून देवाच्या सामर्थ्यावर पूर्ण विश्वास. देवाचे वचन आता पूर्णपणे होय आणि आमेन.

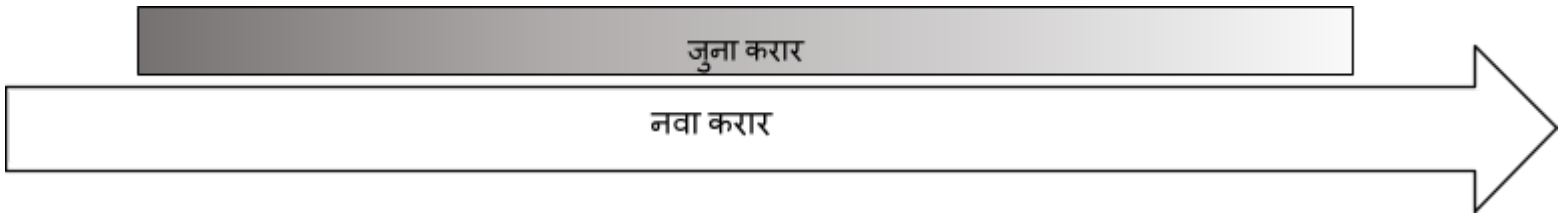

विश्वासाने जगणारे धार्मिक असतील

अब्राहामाचे जीवन पाहिल्यानंतर, देवावर विश्वास ठेवणे आणि त्यामुळे त्याला धार्मिक ठरवले जाणे याचे परिणाम अधिक खोलवर पाहू या. त्याने ही धार्मिकता मिळवली किंवा ती त्याच्या खात्यावर "गणली गेली" ते म्हणजे विश्वासाद्वारे. याचा अर्थ काय? आपण कोणत्या धार्मिकतेबद्दल बोलत आहोत? धार्मिकता म्हणजे नेमके काय? बायबल धार्मिकतेची व्याख्या कशी करते, आणि "विश्वास" या शब्दाची बायबलनुसार व्याख्या काय आहे? आपण कोणत्या विश्वासाबद्दल बोलत आहोत?

धार्मिकता

"धार्मिकता" या शब्दाची व्याख्या अशी केली जाते: स्वभावातील किंवा कृतीतील न्याय्यता,[81] योग्य ठरवले जाणे. पण एवढ्याने आपल्याला फारसे स्पष्ट होत नाही, म्हणून आपण या संज्ञेची व्याख्या थेट बायबलच्या आधारे पाहू या. सर्वप्रथम आपण हे पाहतो की धार्मिकता ही देवाची आहे:

मत्तय 6:33 तर तुम्ही पहिल्याने देवाचे राज्य व त्याचे नीतिमत्त्व मिळवण्यास झटा..

रोमकरांस 3:5 पण आपल्या अनीतीमुळे जर देवाचे नीतिमत्त्व स्थापित होते, तर ह्यावरून आपण काय म्हणावे

मग बायबल देवाची धार्मिकता कशी परिभाषित करते?

अनुवाद 6:25 आपण आपला देव परमेश्वर ह्याच्यासमोर त्याच्या सांगण्याप्रमाणे ही संपूर्ण आज्ञा काळजीपूर्वक पाळली तर ते आपले नीतिमत्त्व ठरेल.'

स्तोत्र 119:172 माझी जीभ तुझ्या वचनाची स्तुती गावो; कारण तुझ्या सर्व आज्ञा न्याय्य आहेत.

यशया 51:7 हे नीती जाणणाऱ्यांनो, माझे नियमशास्त्र मनात वागवणाऱ्यांनो, तुम्ही माझे ऐका....

देवाचा नियम हीच देवाची धार्मिकता आहे. आता, दगडावर लिहिलेल्या दहा आज्ञा या केवळ मानवी शब्दांत व्यक्त केलेले देवाच्या धार्मिकतेचे विधान आहेत; आणि त्या आज्ञा आपल्या हृदयात असणे म्हणजे देवाची धार्मिकता ओळखणे. तरीसुद्धा, दहा आज्ञा या देव कसा आहे, त्याचा स्वभाव आणि त्याचे जीवन कसे आहे याचे केवळ वर्णन आहेत. नियम आध्यात्मिक आहे,[82] आणि त्याला धारण करणारा महान तत्त्व किंवा आत्मा म्हणजे अगापे प्रेम आहे.[83]

---

[81] स्ट्रॉंग: १३४३. δικαιοσύνη dikaiŏsunē, डिक-आह-योस-ऊ´-ने; १३४२ पासून; समता (चारित्र्याची किंवा कृतीची); विशेषतः (ख्रिस्ती) नीतिमत्त्व.
[82] रोमकरांस ७:१४
[83] रोमकरांस १३:१०

उदाहरणार्थ, "तू व्यभिचार करू नकोस"[84] ही आज्ञा आध्यात्मिक आहे; ती केवळ कृतीपुरती मर्यादित नसून, माणसाच्या विचारांनाही आणि हृदयालाही व्यापते. कारण जर कोणी मनातच वासना केली, तर त्याने आधीच नियमाचे उल्लंघन केले आहे. पण जर आपल्याला नियमाच्या आत्म्याची अधिक सखोल समज हवी असेल, तर ती आपण कशी प्राप्त करू? आज्ञांचा आध्यात्मिक अर्थ आपल्याला कशामुळे समजेल? देवाचे जीवन पूर्णपणे आणि परिपूर्ण रीतीने आपल्याला कोण दाखवेल?

देवाची सुवार्ता आणि देवाचे नीतिमत्त्व

देवाचे नीतिमत्त्व सर्वाधिक स्पष्टपणे कुठे प्रकट होते?

रोमकरांस १:१६–१७ कारण मला [ख्रिस्ताच्या] सुवार्तेची लाज वाटत नाही; कारण विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला प्रथम यहूद्याला मग हेल्लेण्याला तारणासाठी ती देवाचे सामर्थ्य आहे. 17कारण तिच्यात देवाचे नीतिमत्त्व विश्वासाने विश्वासासाठी प्रकट झालेले आहे; "नीतिमान विश्वासाने जगेल" ह्या शास्त्रलेखाप्रमाणे हे आहे.

याचा अर्थ असा की सुवार्तेकडे पाहिल्यावर, सुवार्ता समजून घेतल्यावर, देवाचे नीतिमत्त्व उघड होते. हे उघड होणे विश्वासापासून विश्वासाकडे आहे. पण मग प्रश्न असा आहे: सुवार्ता म्हणजे नेमके काय? आपण पाहतो की सुवार्ता ही ख्रिस्ताची सुवार्ता आहे. याबाबत पौल असे लिहितो:

रोमकरांस १:१–३ पवित्र जन होण्यासाठी बोलावलेले रोम शहरातील देवाचे प्रियजन ह्या सर्वांना, प्रेषित होण्याकरता बोलावण्यात आलेला, देवाच्या सुवार्तेकरता वेगळा केलेला, ख्रिस्त येशूचा दास पौल ह्याच्याकडून : 2ह्या सुवार्तेविषयी देवाने पवित्र शास्त्रात आपल्या संदेष्ट्यांच्या द्वारे पूर्वीच वचन दिले होते. ही सुवार्ता त्याचा पुत्र येशू आपला प्रभू ह्याच्याविषयी आहे. 3तो देहदृष्ट्या दावीद वंशात जन्मला,

म्हणजे देवाची सुवार्ता ही त्याच्या पुत्र येशूविषयी आहे. ती येशूचे जीवन सांगते तो कोण आहे, त्याने काय केले, तो काय करीत आहे, आणि तो आपल्या प्रत्येक सृष्टीसाठी पुढे काय करणार आहे. हीच खरी आनंदाची बातमी आहे. आणखी एक गोष्ट आपण पाहतो:

रोमकरांस १:१६ कारण मला [ख्रिस्ताच्या] सुवार्तेची लाज वाटत नाही; कारण विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला प्रथम यहूद्याला मग हेल्लेण्याला तारणासाठी ती देवाचे सामर्थ्य आहे.

म्हणजे सुवार्ता ही तारणासाठी देवाचे सामर्थ्य आहे. जो कोणी तिच्यावर विश्वास ठेवतो, त्याच्यासाठी ती कार्य करते. हे तारण देणारे सामर्थ्य आपण येशूच्या स्वतःच्या जीवनात[85] आणि त्याच्या पावलांवर चालणाऱ्यांच्या जीवनात पाहतो.

[84] रोमकरांस १३:९
[85] मत्तय १:२१

ख्रिस्तामधील देवाचे नीतिमत्त्व

येशू ख्रिस्त स्वतः आपले नीतिमत्त्व आहे.

१ करिंथकरांस १:३० त्याच्याकडून तुम्ही ख्रिस्त येशूमध्ये आहात, तो देवापासून आपल्याला ज्ञान म्हणजे नीतिमत्त्व आणि पवित्रीकरण व खंडणी भरून प्राप्त केलेली मुक्ती असा झाला आहे;

ख्रिस्त येशू आपल्याला देवाकडून देण्यात आला आहे, जेणेकरून आपण त्याच्यामध्ये वास करावा. जेव्हा आपण त्याचे वचन आणि त्याचा आत्मा आपल्यामध्ये वास करू देतो व स्वीकारतो, तेव्हा तो आपल्यामध्ये वास करू शकतो. मग तोच आपला ज्ञानाचा आणि धार्मिकतेचा स्रोत ठरतो आपण ती इतर कुठल्या स्रोतांत शोधण्याचा प्रयत्न करत नाही.

२ करिंथकरांस ५:२१ ज्याला पाप ठाऊक नव्हते त्याला त्याने तुमच्या-आमच्याकरता पाप असे केले; ह्यासाठी की, आपण त्याच्या ठायी देवाचे नीतिमत्त्व असे व्हावे.

देवाची धार्मिकता ख्रिस्ताद्वारे आपल्याकडे येते. ज्याने कधीही पाप ओळखले नाही, त्याला आपल्याकरिता पाप केले गेले; आपल्या पापांचा संपूर्ण भार त्याच्यावर ठेवण्यात आला. कशासाठी? यासाठी की आपण त्याच्यामध्ये देवाची धार्मिकता व्हावी. आपण आपली पापे ख्रिस्ताला देतो, आणि तो आपल्याला देवाची धार्मिकता देतो. देवाच्या स्वभावात आपले रूपांतर होण्याची किंमत ही आहे की ख्रिस्त आपल्याकरिता पाप केला गेला. हेच देवाचे आपल्याला दिलेले दान आहे.

रोमकरांस ५:१७ कारण जर त्या एकाच इसमाच्या द्वारे, त्या एकाच इसमाच्या अपराधाने मरणाचे राज्य चालू झाले, तर जे कृपेचे व नीतिमत्त्वाचे दान ह्याची विपुलता स्वीकारतात, ते विशेषेकरून त्या एकाच येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे जीवनात राज्य करतील.

देवाच्या धार्मिकतेच्या प्रगटीकरणाच्या संदर्भात आपण पुढील वचन वाचतो:

रोमकरांस ३:२१–२६ आता तर नियमशास्त्राव्यतिरिक्त असे जे देवाचे नीतिमत्त्व ते प्रकट झाले आहे; त्याला नियमशास्त्राची व संदेष्ट्यांची साक्ष आहे; 22हे देवाचे नीतिमत्त्व तर येशू ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारे विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वांसाठी आहे; त्यात भेदभाव नाही. 23कारण सर्वांनी पाप केले आहे आणि ते देवाच्या गौरवाला उणे पडले आहेत; 24देवाच्या कृपेने ख्रिस्त येशूने खंडणी भरून प्राप्त केलेल्या मुक्तीच्या द्वारे ते विनामूल्य नीतिमान ठरतात. 25त्याच्या रक्ताने विश्वासाच्या द्वारे प्रायश्चित्त होण्यास देवाने त्याला पुढे ठेवले. ह्यासाठी की, पूर्वी झालेल्या पापांची देवाच्या सहनशीलतेने उपेक्षा झाल्यामुळे त्याने आपले नीतिमत्त्व व्यक्त करावे; 26म्हणजे आपले नीतिमत्त्व सांप्रतकाळी असे व्यक्त करावे की, आपण नीतिमान असावे आणि येशूवर विश्वास ठेवणाऱ्याला नीतिमान ठरवणारे असावे.

देवाची धार्मिकता व्यवस्था नसतानाही प्रकट झाली आहे. कुठे? स्वतः येशू ख्रिस्ताच्या जीवनामध्येच. तो देवाच्या धार्मिकतेचे स्वरूप आहे जी पृथ्वीवरील त्याच्या जीवनात प्रकट झाली. आणि या जीवनाची साक्ष व्यवस्था व संदेष्टे देतात. स्वतः येशू म्हणतो:

योहान ५:३९, ४६ तुम्ही शास्त्रलेख शोधून पाहता; कारण त्यांच्या द्वारे तुम्हांला सार्वकालिक

जीवन प्राप्त होईल असे तुम्हांला वाटते; आणि तेच माझ्याविषयी साक्ष देणारे आहेत; तुम्ही मोशेवर विश्वास ठेवला असता, तर माझ्यावर विश्वास ठेवला असता; कारण त्याने माझ्याविषयी लिहिले आहे.

जुन्या करारातील लेखन साक्ष देते की येशू ख्रिस्तच देवाची धार्मिकता आहे. ही देवाची धार्मिकता ना व्यवस्थेद्वारे येते, ना संदेष्ट्यांद्वारे. रोमकरांस ३:२१ मध्ये म्हटले आहे की ही धार्मिकता "व्यवस्था नसतानाही" प्रकट झाली आहे. व्यवस्था आहेच; पण देवाची धार्मिकता येशूच्या व्यक्तिमत्त्वामध्ये स्वतंत्रपणे प्रकट होत असल्याचे आपण पाहतो. यास आणखी साक्ष आहे:

योहान ५:३६–३७ परंतु माझ्याजवळ जी साक्ष आहे ती योहानाच्या साक्षीपेक्षा मोठी आहे; कारण जी कार्ये सिद्धीस नेण्याचे पित्याने माझ्याकडे सोपवले आहे, म्हणजे जी कार्ये मी करतो तीच माझ्याविषयी साक्ष देतात की, पित्याने मला पाठवले आहे. 37आणखी ज्या पित्याने मला पाठवले त्यानेच माझ्याविषयी साक्ष दिली आहे. तुम्ही त्याची वाणी कधीही ऐकली नाही व त्याचे स्वरूपही पाहिले नाही,

ख्रिस्ताची कामे साक्ष देतात, आणि स्वतः पिता देखील, की येशू हा देवाचे प्रकटीकरण आहे देवाची "प्रत्यक्ष प्रतिमा" म्हणून त्याने पृथ्वीवर आपल्या पित्याचा धार्मिक स्वभाव जगून दाखविला. अशा प्रकारे पिता आपल्या पुत्राविषयी साक्ष देतो:

मत्तय १७:५ तो बोलत आहे इतक्यात, पाहा, तेजस्वी मेघाने त्यांच्यावर छाया केली; आणि पाहा, मेघातून अशी वाणी झाली की, "हा माझा 'पुत्र, मला परमप्रिय आहे, ह्याच्याविषयी मी संतुष्ट आहे;' ह्याचे तुम्ही ऐका."

अशा प्रकारे पिता जाहीर करतो की ख्रिस्त कोण आहे ज्याचे आपण ऐकले पाहिजे असा तो एकमेव आहे.

देवाची धार्मिकता आणखी कोणत्या प्रकारे प्रकट किंवा उघड केली जाते? अब्राहामाच्या जीवनात आपण पाहिले की ती पापीपणाची जाणीव आणि क्षमेवरील विश्वास यामध्ये प्रकट होते.

लूक १८:९–१४ आपण नीतिमान आहोत असा जे कित्येक स्वत:विषयी भरवसा धरून इतर सर्वांना तुच्छ मानत होते त्यांनाही त्याने दाखला सांगितला, तो असा : 10"एक परूशी व एक जकातदार असे दोघे जण प्रार्थना करण्यास वर मंदिरात गेले. 11परूश्याने उभे राहून स्वतःशी अशी प्रार्थना केली, 'हे देवा, इतर माणसे लुबाडणारी, अन्यायी, व्यभिचारी आहेत, त्यांच्यासारखा किंवा ह्या जकातदारासारखाही मी नाही, म्हणून मी तुझे आभार मानतो. 12मी आठवड्यातून दोनदा उपास करतो; जे मला मिळते त्या सर्वांचा दशांश देतो.' 13जकातदार तर दूर उभा राहून वर स्वर्गाकडे दृष्टी लावण्यासदेखील न धजता आपला ऊर बडवत म्हणाला, 'हे देवा, मज पाप्यावर दया कर.' 14मी तुम्हांला सांगतो, त्या दुसऱ्यापेक्षा हा नीतिमान ठरून खाली आपल्या घरी गेला; कारण जो कोणी स्वतःला उंच करतो तो नमवला जाईल, आणि जो कोणी स्वतःला नमवतो तो उंच केला जाईल."

"दया कर" या शब्दाचा अनुवाद "प्रायश्चित्त कर" असाही केला जातो. आपण पापी आहोत हे मान्य करून, तो महसूल घेणारा देवाकडे आपल्या अवस्थेसाठी प्रायश्चित्त करण्याची विनंती करतो. परुशीच्या विरोधात, तोच देवाशी समेट होऊन धार्मिकता प्राप्त करणारा ठरतो.

ख्रिस्ताचे हृदय देवाच्या धार्मिकतेने ओतप्रोत भरलेले होते, आणि देवाची विश्वासयोग्यता व तारण[86] जाहीर करून त्याने ती प्रकट केली. देवाची विश्वासयोग्यता त्याच्या प्रेमळ करुणेत, म्हणजेच त्याच्या दयेमध्ये, उघड होते.

स्तोत्रसंहिता ३६:५ हे परमेश्वरा, तुझे वात्सल्य आकाशापर्यंत पोहचले आहे; तुझे सत्य गगनाला जाऊन भिडले आहे

स्तोत्रसंहिता ९२:२ प्रभातसमयी तुझे वात्सल्य, प्रतिरात्री तुझी सत्यता वाखाणणे,

याच कारणामुळे योहान नंतर असे म्हणतो:

१ योहान १:९ जर आपण आपली पापे पदरी घेतली, तर तो विश्वसनीय व न्यायी आहे म्हणून आपल्या पापांची क्षमा करील, व आपल्याला सर्व अनीतीपासून शुद्ध करील.

देव विश्वासू आणि न्यायी असल्यामुळे तो आपल्याला क्षमा करतो आणि शुद्ध करतो. जर त्याने असे केले नाही, तर तो विश्वासू आणि न्यायी राहणार नाही. म्हणून देवाची धार्मिकता पापक्षमेमध्ये आणि आपली सर्व अधार्मिकता दूर करून जे शुद्धीकरण तो करतो त्यामध्ये उघड, जाहीर आणि प्रकट होते. त्यामुळे धार्मिकता दयेमध्ये प्रकट होते. याव्यतिरिक्त आपण असे वाचतो:

स्तोत्रसंहिता ८९:१४ नीती व न्याय ही तुझ्या राजासनाचा पाया आहेत; दया व सत्य तुझे सेवक आहेत.

यंग्स लिटरल ट्रान्सलेशन या वचनाचा असा अनुवाद करते:

स्तोत्रसंहिता ८९:१४ धार्मिकता आणि न्याय हे तुझ्या सिंहासनाचे स्थिर स्थान आहेत; दयाळूपणा आणि सत्य तुझ्या समोर जातात.

देवाच्या सिंहासनाचा पाया म्हणजे त्याची धार्मिकता आणि न्याय. न्याय किंवा धार्मिकता दयाळूपणा आणि करुणेमध्ये प्रकट होते, तर न्यायनिवाडा हा सत्याच्या प्रकटीकरणाद्वारे उघड होतो.

स्तोत्रसंहिता ९६:१३ कारण तो आला आहे; पृथ्वीचा न्याय करायला तो आला आहे; तो न्यायीपणाने जगाचा व सत्यतेने लोकांचा न्याय करील.

स्तोत्रसंहिता ११९:४३ तू आपले सत्यवचन माझ्या मुखातून सर्वथा नाहीसे होऊ देऊ नकोस, कारण मी तुझ्या निर्णयांची आशा धरली आहे.

यशया ४२:३ चेपलेला बोरू तो मोडणार नाही. मिणमिणती वात तो विझवणार नाही; तो सत्याने न्याय पुढे आणील.

देव आपल्या न्यायनिवाड्यांची अंमलबजावणी सत्याच्या प्रकटीकरणाद्वारे करतो. अशा प्रकारे ख्रिस्ताने आपल्या जीवनात पित्याचे स्वरूप कसे आहे हे सत्य उघड केले, जेणेकरून

[86] स्तोत्र ४०:१०

सैतानाची कृत्ये[87] नष्ट व्हावीत, जो आरंभापासून खोटारडा आहे.[88] या रीतीने देवाचे तारण हे सत्य देणेही आहे.

स्तोत्रसंहिता २५:५ तू आपल्या सत्पथाने मला ने, मला शिक्षण दे, कारण तूच माझा उद्धारक देव आहेस; मी तुझी नित्य प्रतीक्षा करतो.

इफिसकरांस १:१३ तुम्हीही सत्याचे वचन म्हणजे तुमच्या तारणाविषयीची सुवार्ता ऐकून घेतल्यानंतर त्याच्यावर विश्वास ठेवला आणि त्याने देऊ केलेल्या पवित्र आत्म्याचा तुमच्यावर त्याच्या ठायी शिक्का मारण्यात आला आहे.

म्हणून आपण असा निष्कर्ष काढतो की देवाची धार्मिकता देवाच्या दया व क्षमेमध्ये, आणि ख्रिस्ताच्या जीवनात जाहीर झालेल्या देवाच्या सत्यामध्ये प्रकट, उघड व दृश्य होते. रोमकरांस ३:२१–२६ या आपण विचारात घेत असलेल्या उताऱ्यात पौल याच निष्कर्षापर्यंत येतो, जेव्हा तो म्हणतो की देवाने आपल्या सहनशीलतेमुळे पूर्वी झालेल्या पापांच्या क्षमेसाठी आपली धार्मिकता जाहीर केली, यासाठी की ख्रिस्तामध्ये आढळणाऱ्या विनामूल्य मुक्तीच्या कृपेने तो स्वतः न्यायी ठरावा.

मग आपण स्वतःला प्रश्न विचारतो: देवाची धार्मिकता मानवांसाठी कशी उपलब्ध होते? आपण देवाची धार्मिकता कशी ग्रहण करू शकतो? ती आपण येशू ख्रिस्तावरील विश्वासाद्वारे प्राप्त करू शकतो म्हणजे त्याच्यावर विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वांसाठी.[89] मनुष्यांमध्ये कोणताही भेद नाही, कारण आपण सर्वांनी पाप केले आहे. ती मिळविण्याच्या मार्गातही कोणताही भेद नाही. देवाची धार्मिकता प्राप्त करण्याचा एकच मार्ग आहे.[90] कोणी ख्रिस्तापूर्वी जगले असो किंवा ख्रिस्तानंतर तो त्याच्यावर विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वांसाठी आहे. देवाने ख्रिस्ताला आपल्या धार्मिकतेचे प्रकटीकरण म्हणून ठेवले आहे, आणि ते प्राप्त करण्याचे एकमेव साधन तोच आहे.[91]

म्हणून ख्रिस्तामध्ये धार्मिकता पापक्षमेमध्ये प्रकट होते. मनुष्यांमध्ये असे दुसरे कोणतेही नाव दिलेले नाही ज्याद्वारे आपल्याला तारण मिळू शकते. देवाचे जीवन आणि देवाचा स्वभाव हे ख्रिस्ताच्या जीवनामध्ये पूर्णपणे व परिपूर्ण रीतीने उघड झाले. स्वतः येशू म्हणतो:

योहान १७:४, ६, ८ जे काम तू मला करायला दिलेस ते पुरे करून मी पृथ्वीवर तुझा गौरव केला आहे. 5तर आता हे माझ्या पित्या, जग होण्यापूर्वी जो माझा गौरव तुझ्याजवळ होता त्याच्या योगे तू आपणाजवळ माझा गौरव कर. 6जे लोक तू मला जगातून दिलेस त्यांना मी तुझे नाव प्रकट केले; ते तुझे होते आणि तू ते मला दिलेस; आणि त्यांनी तुझे वचन पाळले आहे. 7आता त्यांना समजले आहे की, जे काही तू मला दिले आहेस ते सर्व तुझ्यापासून आहे. 8कारण जी वचने तू मला दिलीस ती मी त्यांना दिली आहेत; ती त्यांनी स्वीकारली; मी तुझ्यापासून आलो हे त्यांनी खरोखर ओळखले आणि तू मला पाठवलेस असा त्यांनी विश्वास ठेवला.

---

[87] १ योहान ३:८
[88] योहान ८:४४
[89] रोमकरांस ३:२२
[90] योहान १४:६
[91] प्रेषितांची कृत्ये ४:१२

येशूने देवाची वचने आणि देवाचा स्वभाव जिवंत स्वरूपात प्रकट केला; अशा प्रकारे तो पित्याच्या जीवनाचे प्रकटीकरण ठरला इतपत की तो असे म्हणू शकला, "ज्याने मला पाहिले आहे, त्याने पित्याला पाहिले आहे."[92]

इब्री लोकांस १:९ तुला न्यायाची चाड आणि स्वैराचाराचा वीट आहे; म्हणून देवाने, तुझ्या देवाने, तुझ्या सोबत्यांपेक्षा श्रेष्ठ असा हर्षरूपी तेलाचा अभिषेक तुला केला आहे.

ख्रिस्ताने देवाच्या धार्मिकतेवर प्रेम केले. ती त्याच्या हृदयात मौल्यवान खजिन्यासारखी जपलेली होती.

स्तोत्रसंहिता ४०:८–१० हे माझ्या देवा, तुझ्या इच्छेप्रमाणे करण्यात मला आनंद आहे; तुझे शास्त्र माझ्या अंतर्यामी आहे." 9महामंडळात मी नीतिमत्त्वाचे सुवृत्त सांगितले; हे परमेश्वरा, मी आपले तोंड बंद ठेवले नाही हे तू जाणतोस. 10मी आपल्या मनात तुझे न्यायीपण लपवून ठेवले नाही; तुझी सत्यता व तू सिद्ध केलेले तारण मी विदित केले; महामंडळापासून तुझे वात्सल्य व तुझे सत्य मी गुप्त ठेवले नाही.

देवाची व्यवस्था, म्हणजेच देवाची धार्मिकता, येशूच्या हृदयात होती. त्याचा परिणाम म्हणून त्याने मोठ्या सभेत धार्मिकता प्रचारली. आणि स्वतः येशू घोषित करतो की त्याने देवाची धार्मिकता लपविली नाही,[93] कारण "हृदयात जे भरलेले असते तेच तोंडातून बाहेर येते."[94]

तो देवाच्या इच्छेचे प्रकटीकरण आहे:

यिर्मया २३:५–६ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी दाविदाकरता एक नीतिमान अंकुर उगववीन; तो राजा होऊन राज्य करील, तो सुज्ञतेने वागेल, देशात न्यायनीतीचा अवलंब करील, असे दिवस येत आहेत. 6त्याच्या दिवसांत यहूदा सुरक्षित होईल, इस्राएल निर्भय वसेल, व जे नाव त्याला देतील ते हे :'परमेश्वर आमची नीतिमत्ता.'

म्हणजेच, ख्रिस्ताचे हृदय देवाच्या धार्मिकतेने ओसंडून वाहत होते; कारण देवाची धार्मिकता ही व्यवस्थेच्या अक्षरांपेक्षा मोठी आहे, कारण व्यवस्था आत्मिक आहे.[95] ती देवाचे जीवन आहे, जे कधीही अडवून ठेवता येत नाही, आणि ती जिवंत पाण्याच्या झऱ्यासारखी उफाळून बाहेर येते. ख्रिस्ताने देवाच्या प्रेमाची आणि क्षमेची सुवार्ता प्रकट करू नये असे होणे अशक्य आहे; म्हणूनच तो ती लपवू शकत नाही.

मानवांमध्ये देवाचे कार्य: कसे आणि कुठे?

देवाची इच्छा आहे की तो आपली स्वतःची धार्मिकता मनुष्याच्या अंतःकरणात ठेवावी.

स्तोत्रसंहिता ५१:६ पाहा, अंतर्यामीची सत्यता तुला आवडते; तू माझ्या अंतर्यामाला ज्ञानाची ओळख करून दे.; …

---

[92] योहान १४:९
[93] मत्तय ५:१५
[94] मत्तय १२:३४
[95] रोमकरांस ७:१४

अनुवाद ६:२५ आपण आपला देव परमेश्वर ह्याच्यासमोर त्याच्या सांगण्याप्रमाणे ही संपूर्ण आज्ञा काळजीपूर्वक पाळली तर ते आपले नीतिमत्त्व ठरेल.'

देवाचे वचन असे आहे की, जेव्हा आपण देवाच्या सर्व आज्ञा पाळतो, तेव्हा आपल्याला धार्मिकता मिळते. "पाळणे" हा शब्द तोच आहे, जो आपण यापूर्वी "जपणे" किंवा "खजिन्यासारखे ठेवणे" असा अनुवादित झालेला पाहिला देवाचे वचन ऐकणे व ते अंतःकरणात साठवून ठेवणे अब्राहामाच्या[96] बाबतीतही आणि इस्राएलच्या[97] बाबतीतही. म्हणूनच, सिनाई पर्वतावर इस्राएल लोकांना नवीन कराराची देणगी देताना देवाने असे सांगितले:

अनुवाद ६:६ ज्या गोष्टी मी तुला आज बजावून सांगत आहे त्या तुझ्या हृदयात ठसव;

हेच नवीन कराराचे वचन आहे:

यिर्मया ३१:३३ तर परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसानंतर इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर जो करार मी करीन तो हा : मी आपले नियमशास्त्र त्यांच्या अंतर्यामी ठेवीन; मी ते त्यांच्या हृत्पटलावर लिहीन; मी त्यांचा देव होईन व ते माझे लोक होतील.

देव स्वतःच आपली व्यवस्था आपल्या मनात ठेवतो आणि ती आपल्या हृदयांवर लिहितो. आपण स्वतःहून हे करू शकत नाही. देव मनुष्याला आपल्या धार्मिकतेने आच्छादित करतो.

यशया ६१:१० मी परमेश्वराच्या ठायी अत्यंत हर्ष पावतो, माझ्या देवाच्या ठायी माझा जीव उल्लासतो; कारण जसा नवरा शेलापागोटे लेऊन स्वत:ला याजकासारखा मंडित करतो व नवरी जशी अलंकारांनी स्वत:ला भूषित करते, तशी त्याने मला तारणाची वस्त्रे नेसवली आहेत; मला नीतिमत्तेच्या झग्याने आच्छादले आहे.

देव फक्त आपली धार्मिकता हृदयात ठेवून ती शिक्कामोर्तब करीत नाही, तर तो मनुष्याला नवीन झग्यानेही आच्छादित करतो. तो त्याला छातीचा कवचही घालतो, जे शत्रूच्या बाणांपासून त्याचे संरक्षण करते.

इफिसकरांस ६:१४ तर मग आपली कंबर सत्याने कसा; नीतिमत्त्वाचे उरस्त्राण धारण करा;

पण आपण कंबर कशी कसतो? आपण छातीचा कवच कसा परिधान करतो?

रोमकरांस ८:९–१० परंतु तुमच्यामध्ये जर देवाचा आत्मा वसती करत आहे, तर तुम्ही देहाच्या अधीन नाही, आत्म्याच्या अधीन आहात. जर कोणाला ख्रिस्ताचा आत्मा प्राप्त झालेला नसेल तर तो ख्रिस्ताचा नाही. 10पण ख्रिस्त तुमच्यामध्ये असेल तर शरीर जरी पापामुळे मेलेले आहे, तरी आत्मा नीतिमत्त्वामुळे जिवंत आहे.

देव आपली धार्मिकता आपल्याला त्याच्या आत्म्याद्वारे देऊ इच्छितो. जर ख्रिस्त आपल्यामध्ये असेल, जर ख्रिस्ताचा आत्मा आपल्यामध्ये वास करीत असेल, तर आपण मृत्यूपासून जीवनाकडे गेलो आहोत, आणि आपला आत्मा धार्मिकतेमुळे जिवंत राहतो. कारण पुढील वचन असे म्हणते:

रोमकरांस ८:११ ज्याने येशूला मेलेल्यांतून उठवले, त्याचा आत्मा जर तुमच्यामध्ये वसती

[96] उत्पत्ति २६:५
[97] उत्पत्ति १९:५

करतो, तर ज्याने ख्रिस्त येशूला मेलेल्यांतून उठवले तो तुमच्यामध्ये वसती करणाऱ्या आपल्या आत्म्याने तुमची मर्त्य शरीरेही जिवंत करील.

देवाचा आत्मा आपल्यामध्ये वास करीत असल्यामुळेच देवाची धार्मिकता, त्याचे जीवन, आपल्या जीवनात येते, आणि हेच आपल्याला जिवंत करते.

गलातीकरांस ५:४–५ जे तुम्ही नियमशास्त्राने नीतिमान ठरू पाहता त्या तुमचा ख्रिस्ताबरोबरचा संबंध नाहीसा झाला आहे; तुम्ही कृपेला अंतरला आहात. 5कारण आपण आत्म्याच्या द्वारे विश्वासाने नीतिमत्त्वाची आशा धरून वाट पाहत आहोत.

विश्वासातून विश्वासाकडे

देवाच्या धार्मिकतेविषयी या संकल्पना पाहिल्यानंतर, आपण ज्या वचनाचा विचार करीत आहोत त्याकडे पुन्हा वळूया:

रोमकरांस १:१६–१७ कारण मला [ख्रिस्ताच्या] सुवार्तेची लाज वाटत नाही; कारण विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला प्रथम यहूद्याला मग हेल्लेण्याला तारणासाठी ती देवाचे सामर्थ्य आहे. 17कारण तिच्यात देवाचे नीतिमत्त्व विश्वासाने विश्वासासाठी प्रकट झालेले आहे; "नीतिमान विश्वासाने जगेल" ह्या शास्त्रलेखाप्रमाणे हे आहे.

ख्रिस्त येशूमधील तारणाची सुवार्ता प्रत्येक विश्वास ठेवणाऱ्यासाठी तारणासाठी देवाचे सामर्थ्य आहे. सर्व मनुष्य हरवलेले आहेत आणि देवाच्या गौरवापासून[98] म्हणजेच त्याच्या परिपूर्ण स्वभावापासून वंचित आहेत. ते देवाच्या जीवनापासून दूर झालेले आहेत. सुवार्तेचे कार्य हे या पृथ्वीवरील प्रत्येक मानवामध्ये वैयक्तिक आणि स्वतंत्र स्वरूपाचे आहे, ज्यायोगे त्यांना देवाच्या व्यवस्थेशी म्हणजेच त्याच्या धार्मिकतेशी किंवा स्वभावाशी सुसंगत केले जावे. ही संपूर्ण प्रक्रिया विश्वासाचे कार्य आहे.

हे वचन आपल्याला सांगते की सुवार्तेमध्ये (म्हणजेच ख्रिस्तामध्ये) देवाची धार्मिकता विश्वासातून प्रकट होते. पण कोणत्या विश्वासातून कोणत्या विश्वासाकडे?

रोमकरांस ३:२२ हे देवाचे नीतिमत्त्व तर येशू ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारे विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वांसाठी आहे; त्यात भेदभाव नाही.

ज्युबिली बायबल २००० हे असे मांडते:

रोमकरांस ३:२२ देवाची धार्मिकता, म्हणजे येशू ख्रिस्ताच्या विश्वासाद्वारे, त्याच्यावर विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वांसाठी आणि सर्वांवर आहे; कारण त्यांच्यात कोणताही भेद नाही.

इथे "द्वारे/पासून" आणि "साठी/कडे" हे शब्द तुम्हाला दिसतात का? देवाची धार्मिकता येशूच्या विश्वासाद्वारे प्रकट झाली, जेणेकरून त्याच्यावर विश्वास ठेवणाऱ्यांसाठी ती उपलब्ध व्हावी. देवाची धार्मिकता येशूमध्ये त्याच्या विश्वासाद्वारे प्रकट होते, जेणेकरून लोक त्याच्यावर विश्वास ठेवू शकतील. येशूमध्ये आपण एका अशा मनुष्याचे जीवन पाहतो,

[98] रोमकरांस ३:२३

ज्याने आपल्या स्वर्गीय पित्यावर पूर्ण विश्वास आणि संपूर्ण अधीनता ठेवली होती.

पुढे हे वचन असे म्हणते,[99] "जसे लिहिले आहे: न्यायी मनुष्य विश्वासाने जगेल." येथे कोणाचा उल्लेख आहे? मुख्यतः येशूचा, कारण येशूच एकमेव असा आहे ज्याच्यामध्ये देवाची धार्मिकता पूर्णपणे प्रकट झाली. म्हणूनच त्याला "न्यायी"[100] असे संबोधले जाते:

प्रेषितांची कृत्ये २२:१४ मग तो म्हणाला, 'आपल्या पूर्वजांच्या देवाने तुझ्यासंबंधाने ठरवले आहे की, त्याची इच्छा काय आहे हे तू समजून घ्यावेस; आणि त्या नीतिमान पुरुषाला पाहावे व त्याच्या तोंडची वाणी ऐकावी;

आपण पाहतो की देवाची धार्मिकता येशूने आपल्या स्वतःच्या विश्वासाद्वारे प्रकट व उघड केली, यासाठी की आपण प्रथम त्याच्यावर विश्वास ठेवावा, आणि अशा प्रकारे त्याचा विश्वास प्राप्त करावा. म्हणूनच पौल जेव्हा हे वचन जाहीर करतो तेव्हा तो स्पष्ट करतो:

हबक्कूक २:४ पाहा, तो गर्वाने फुगला आहे, त्याचा आत्मा त्याच्या ठायी सरळ नाही; नीतिमान तर आपल्या विश्वासाने वाचेल.

म्हणजेच, "न्यायी" दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर येशू तो आपल्या विश्वासाने जगतो, आणि आपण येशूच्या विश्वासाने जगतो.

विश्वास म्हणजे काय?

स्वाभाविकच आपण स्वतःला विचारतो की विश्वास म्हणजे काय? तो कशावर आधारित आहे? तो आपल्याला कसा प्राप्त होतो?

मत्तय ८:५–१३ मग येशू कफर्णहूमास आल्यावर एक शताधिपती त्याच्याकडे आला व त्याला विनंती करून म्हणाला, 6"प्रभूजी, माझा चाकर पक्षाघाताने अतिशय पीडित होऊन घरात पडला आहे." 7येशू त्याला म्हणाला, "मी येऊन त्याला बरे करीन." 8तेव्हा शताधिपतीने उत्तर दिले की, "प्रभूजी, आपण माझ्या छपराखाली यावे अशी माझी योग्यता नाही; पण शब्द मात्र बोला म्हणजे माझा चाकर बरा होईल. 9कारण मीही ताबेदार मनुष्य आहे आणि माझ्या हाताखाली शिपाई असून मी एकाला 'जा' म्हटले की तो जातो, दुसऱ्याला 'ये' म्हटले की तो येतो, आणि माझ्या दासाला 'अमुक कर' म्हटले की तो ते करतो."

10हे ऐकून येशूला आश्चर्य वाटले व आपल्या मागे येत असलेल्या लोकांना तो म्हणाला, "मी तुम्हांला खचीत सांगतो, एवढा विश्वास मला इस्राएलात आढळला नाही. 11मी तुम्हांला सांगतो की, 'पूर्वेकडून व पश्चिमेकडून' पुष्कळ जण येतील आणि स्वर्गाच्या राज्यात अब्राहाम, इसहाक व याकोब ह्यांच्या पंक्तीस बसतील; 12परंतु राज्याचे पुत्र बाहेरील अंधारात टाकले जातील, तेथे रडणे व दात खाणे चालेल." 13मग येशू शताधिपतीला म्हणाला, "जा, तू विश्वास ठेवल्याप्रमाणे तुला प्राप्त होवो," आणि त्याच घटकेस तो चाकर बरा झाला.

येशूने त्या अधीपतीमध्ये महान विश्वास पाहिला, कारण त्याला येशूने स्वतः येऊन

[99] रोमकरांस १:१६-१७
[100] प्रेषितांची कृत्ये ३:१४; ७:५२

आपल्या सेवकाला बरे करणे आवश्यक वाटले नाही; फक्त शब्द बोलणे पुरेसे आहे, असे तो मानत होता. अधीपतीने स्वतःला अयोग्य घोषित केले, पण त्याचबरोबर अधिकार आणि आज्ञा कशा कार्य करतात हे त्याला समजले होते. त्याचा विश्वास असा होता की ख्रिस्ताला आपल्या वचनाद्वारे रोगांवर, आरोग्यावर, आणि सर्व सृष्टीवर अधिकार आहे.

यामुळे आपण स्वाभाविकपणे सुरुवातीच्या ठिकाणी परत येतो जेव्हा देव म्हणाला, "प्रकाश होवो," आणि प्रकाश झाला.[101] कारण वचन असे म्हणते, "त्याने बोलले, आणि तसे घडले."[102] हाच विश्वास आहे: देवाचे वचन पूर्ण होते यावर विश्वास ठेवणे. देवाच्या वचनावर आणि त्याच्या वचनदत्तावर विश्वास ठेवणे. म्हणजेच येशूवर विश्वास ठेवणे. आणि देवाच्या वचनांवर असा विश्वास पाहून, येशूने त्या अधीपतीला विश्वासाच्या पितरांसोबत अब्राहाम, इसहाक आणि याकोब यांच्यासोबत बसलेले म्हणून मांडले. असे का? कारण देवाचे वचन पुरेसे होते.

आणि येशूचे उत्तर काय होते? तो म्हणाला, "तू जसा विश्वास ठेवला आहेस, तसेच तुझ्यासाठी होवो." हे लक्षात घेण्यासारखे आहे की देव व्यक्तीमध्ये आढळणाऱ्या विश्वासाच्या मापानुसार कार्य करतो; विश्वास देवाला कार्य करण्यास सक्षम करतो. पुढील वचनांमध्ये आपण हे पाहतो:

मत्तय ९:२८–२९ तो घरात गेल्यावर ते आंधळे त्याच्याजवळ आले; तेव्हा येशू त्यांना म्हणाला, "हे करण्यास मी समर्थ आहे असा तुम्ही विश्वास धरता काय?" ते त्याला म्हणाले, "होय, प्रभू." 29तेव्हा त्याने त्यांच्या डोळ्यांना स्पर्श करून म्हटले, "तुमच्या विश्वासाप्रमाणे तुम्हांला प्राप्त होवो."

मत्तय १५:२७–२८ तिने म्हटले, "खरेच, प्रभूजी; तरी घरची कुत्रीही आपल्या धन्यांच्या मेजावरून पडलेला चुरा खातात." 28तेव्हा येशूने तिला उत्तर दिले, "बाई, तुझा विश्वास मोठा, तुझी इच्छा सफळ होवो." आणि त्याच घटकेस तिची मुलगी बरी झाली.

मत्तय १३:५८ तेथे त्यांच्या अविश्वासामुळे त्याने फारशी अद्भुत कृत्ये केली नाहीत.

जो विश्वास ठेवतो त्याच्यासाठी सर्व काही शक्य आहे.[103] देव येशूद्वारे प्रत्येकाला त्यांच्या विश्वासाच्या मापानुसार देतो. देव आपल्याला आपण जे विश्वास ठेवतो तेच देतो. अशा प्रकारे आपण पाहतो की आपल्यामध्ये आढळणारा विश्वास देवाच्या दानाचे स्वरूप ठरवतो.

शतपतीच्या कथेत आपण विश्वासाची पहिली व्याख्या पाहतो. आता आपण दुसरे वचन पाहूया:

इब्री लोकांस ११:१७–१९ अब्राहामाने आपली परीक्षा होत असता विश्वासाने इसहाकाचे अर्पण केले;' ज्याने वचने स्वीकारली होती तो आपल्या 'एकुलत्या एक पुत्राचे' अर्पण करत होता; 18त्याला असे सांगितले होते की, "इसहाकाच्याच वंशाला तुझे संतान म्हणतील." 19तेव्हा मेलेल्यांतूनदेखील उठवण्यास देव समर्थ आहे, हे त्याने मानले आणि त्या स्थितीतून लाक्षणिक अर्थाने तो त्याला परत मिळाला.

---

[101] उत्पत्ति १:३
[102] स्तोत्र ३३:९
[103] मार्क ९:२३

आपल्या चालण्यात आपला विश्वास पारखला जातो, हे आपण येथे पाहतो. अब्राहामाच्या बाबतीत, जेव्हा परीक्षा आली, तेव्हा हे उघड झाले की तो देवाच्या वचनांवर विश्वास ठेवत होता.

याकोब १:३ तुम्हांला ठाऊक आहे की, तुमच्या विश्वासाच्या परीक्षेने धीर उत्पन्न होतो;

आपण वारसा विश्वासाने आणि धैर्याने प्राप्त करतो.[104] विश्वासाची परीक्षा हीच धैर्य उत्पन्न करते. अशा प्रकारे देवाने दिलेला वचनदत्त वारसा विश्वासाने आणि त्या विश्वासाच्या परीक्षेच्या फळाद्वारे म्हणजे धैर्याद्वारे प्राप्त होतो.

१ पेत्र १:७ ह्यासाठी की, नाशवंत सोन्याची परीक्षा अग्नीने करतात त्या सोन्यापेक्षा मूल्यवान अशी जी तुमच्या विश्वासाची परीक्षा ती येशू ख्रिस्ताच्या प्रकट होण्याच्या वेळेस प्रशंसा, गौरव व मान ह्यांस कारणीभूत व्हावी.

परीक्षेनंतरचा विश्वास हा अग्नीत शुद्ध केलेल्या सोन्यापेक्षा अधिक मौल्यवान ठरतो, आणि ख्रिस्त प्रकट होईल तेव्हा तो स्तुती, मान आणि गौरव यामध्ये प्रकट होतो.

आता विश्वास समजून घेण्यास मदत करणारे आणखी एक वचन पाहूया:

इब्री लोकांस ११:१ विश्वास हा आशा धरलेल्या गोष्टींविषयीचा भरवसा आणि न दिसणाऱ्या गोष्टींबद्दलची खातरी आहे.

विश्वास म्हणजे देवाकडून ज्या गोष्टींची आपण आशा करतो आणि ज्या त्याने वचन दिल्या आहेत त्यांचे ठोस अधिष्ठान. विश्वास हा आपण कल्पना करतो त्यावर आधारलेला नसून, ठामपणे "असे लिहिले आहे" या वचनावर आधारलेला असतो. देवावर विश्वास ठेवणे आपल्याला त्याच्याशी जोडते, आणि न दिसणाऱ्या गोष्टींचा तोच पुरावा ठरतो. हे असे ज्ञान आहे निश्चिततेसह आणि ठाम खात्रीसह की देवाचे वचन त्याने जे सांगितले आहे ते पूर्ण करील, जरी ते आपल्याला दिसत नसले, जरी ते स्पष्ट नसले, आणि जरी ते आपल्या इंद्रियांना जे सांगत आहेत त्याच्या विरुद्ध वाटत असले तरीही. पौल याबाबत आपल्याला एक उदाहरण देतो:

इब्री लोकांस ११:८ अब्राहामाला पाचारण झाल्यावर जे ठिकाण त्याला वतनादाखल मिळणार होते तिकडे 'निघून जाण्यास' तो विश्वासाने मान्य झाला; आणि आपण कोठे जातो हे ठाऊक नसताही 'तो निघून गेला.'

अब्राहामाला तो कुठे जात आहे हे माहीत नव्हते, तरीही तो विश्वासाने निघून गेला. त्याने देवाचे वचन ऐकले आणि देवाच्या सामर्थ्याने व कृपेने त्यावर कृती केली. खरा विश्वास स्वतःमध्येच त्यासाठी पाठविलेले कार्य घडवून आणतो. पवित्र शास्त्रात आपण याविषयी असे वाचतो:

गलातीकरांस ५:६ ख्रिस्त येशूमध्ये असलेल्यांची सुंता होण्यात किंवा न होण्यात काही सामर्थ्य आहे असे नाही; तर प्रीतीच्या द्वारे कार्य करणारा जो विश्वास त्याच्यात सामर्थ्य आहे.

विश्वास प्रेमाद्वारे कार्य करतो. त्याची प्रेरणा अगापे प्रेम आहे. विश्वास जेव्हा प्राप्त होतो,

[104] इब्री लोकांस ६:१२

तेव्हा देवाच्या कृपेने तो विश्वास ठेवणाऱ्यामध्ये कृती निर्माण करतो. विश्वासाने अब्राहाम निघून गेला, जरी तो कुठे जात आहे हे त्याला दिसत नव्हते.

म्हणून विश्वास म्हणजे पुरावा, खात्री, निश्चितता देवाची वचने आणि त्याच्या प्रतिज्ञा पूर्ण होतात यावरचा ठाम विश्वास. म्हणजेच देवाचे वचन जे कार्य करील असे ते म्हणते, ते कार्य नक्कीच करील यावर विश्वास ठेवणे जरी ते आपल्या इंद्रियांना स्पष्टपणे दिसत नसले तरीही.

विश्वासाचे माप

विश्वास लोकांमध्ये वेगवेगळ्या परिमाणांत, मापांत किंवा तीव्रतेत आढळतो.

रोमकरांस १२:३ कारण मला प्राप्त झालेल्या कृपादानांवरून मी तुमच्यापैकी प्रत्येक जणाला असे सांगतो की, आपल्या योग्यतेपेक्षा स्वतःला अधिक मानू नका, तर देवाने प्रत्येकाला वाटून दिलेल्या विश्वासाच्या परिमाणानुसार मर्यादेने स्वतःला माना...आपल्याला प्राप्त झालेल्या कृपादानांप्रमाणे आपल्याला निरनिराळी कृपादाने आहेत, म्हणून ईश्वरी संदेश सांगायचा असल्यास आपण तो आपल्या विश्वासाच्या प्रमाणाने सांगावा;

देवाने प्रत्येक मनुष्याला विश्वासाचे एक माप दिले आहे, आणि जे माप दिले आहे त्यानुसार तो विश्वास वापरावा व सरावात आणावा, असे आपल्याला प्रोत्साहन दिले आहे. जेव्हा येशूने रोमी अधीपतीबद्दल बोलले, तेव्हा तो म्हणाला, "इस्राएलमध्येही मला असा विश्वास आढळला नाही." रक्तस्त्रावी स्त्रीविषयी बोलताना येशू तिला म्हणाला, "तुझा विश्वास महान आहे."[105] पण शिष्यांना तो असे म्हणतो:

मत्तय १७:२० तो त्यांना म्हणाला, "तुमच्या अल्पविश्वासामुळे; कारण मी तुम्हांला खचीत सांगतो की, जर तुमच्यामध्ये मोहरीच्या दाण्याएवढा विश्वास असला तर ह्या डोंगराला 'इकडून तिकडे सरक' असे तुम्ही म्हटल्यास तो सरकेल; तुम्हांला काहीच असाध्य होणार नाही.

शिष्यांकडे "अल्पविश्वास" होता मोहरीच्या दाण्यापेक्षाही कमी.

२ करिंथकरांस १०:१५ आम्ही मर्यादा सोडून म्हणजे दुसऱ्यांच्या श्रमासंबंधाने प्रतिष्ठा मिरवत नाही; तर तुमचा विश्वास वाढत जाईल तसतसे आमच्या मर्यादेचे क्षेत्र तुमच्यामध्ये अधिकाधिक वाढत जाईल अशी आम्हांला आशा आहे,

तथापि, विश्वास वाढेल अशी आशा आहे.

विश्वासाचा उगम आणि वाढ

आता आपण स्वतःला विचारतो: विश्वास कुठून येतो? तो आपल्याला कसा मिळतो? आणि त्याहूनही महत्त्वाचे म्हणजे, तो कसा वाढतो?

रोमकरांस ३:२१–२२ आता तर नियमशास्त्राव्यतिरिक्त असे जे देवाचे नीतिमत्त्व ते प्रकट

[105] मत्तय १५:२८

झाले आहे; त्याला नियमशास्त्राची व संदेष्ट्यांची साक्ष आहे; 22हे देवाचे नीतिमत्त्व तर येशू ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारे विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वांसाठी आहे; त्यात भेदभाव नाही.

कोणता विश्वास? येशू ख्रिस्ताचा विश्वास. तो दानिएलचा विश्वास नाही; तो येशूचा विश्वास आहे. हाच तो विश्वास आहे जो देवाची धार्मिकता ग्रहण करतो.

इब्री लोकांस १२:२ आपण आपल्या विश्वासाचा उत्पादक व पूर्ण करणारा येशू ह्याच्याकडे पाहत असावे;

येशू हा विश्वासाचा कर्ता आणि पूर्ण करणारा आहे म्हणजेच ज्याने विश्वास पूर्ण केला, परिपूर्ण केला. म्हणूनच तो "येशूचा विश्वास" आहे. विश्वास हा पूर्णपणे येशूपासूनच उत्पन्न होणारा, त्याच्यात विकसित झालेला आहे. मग हा विश्वास आपल्यापर्यंत कसा येतो?

इफिसकरांस २:८ कारण कृपेनेच विश्वासाच्या द्वारे तुमचे तारण झालेले आहे आणि हे तुमच्या हातून झाले असे नाही, तर हे देवाचे दान आहे;

विश्वासाचा अंतिम उद्देश आपले तारण आहे.[106] विश्वास आपल्यामध्ये जन्मतःच असलेला नाही; तो देवाचे दान आहे (म्हणूनच ते कृपेने आहे). देव आपल्याला येशूचा विश्वास देतो. मग आपण तो कसा प्राप्त करतो?

गलातीकरांस ५:२२ परंतु आत्म्याचे फळ म्हणजे … विश्वास.

विश्वास हा पवित्र आत्म्याचे फळ आहे. जेव्हा आपण येशूला स्वीकारतो आणि प्राप्त करतो, तेव्हा आपण पवित्र आत्म्यालाही प्राप्त करतो. जेव्हा ख्रिस्ताचा आत्मा आपल्यामध्ये वास करतो, तेव्हा ख्रिस्ताच्या विश्वासाला आपल्या हृदयात जागा मिळते. येशूने असे म्हटले आहे:

योहान ७:३८–३९ जो माझ्यावर विश्वास ठेवतो त्याच्यातून शास्त्रात सांगितल्याप्रमाणे, जिवंत पाण्याच्या नद्या वाहतील." 39(ज्यांनी त्याच्यावर विश्वास ठेवला त्यांना जो आत्मा मिळणार होता, त्याच्याविषयी त्याने हे म्हटले; तोपर्यंत पवित्र आत्मा दिलेला नव्हता; कारण येशूचा तोपर्यंत गौरव झाला नव्हता.)

म्हणूनच येशू पौलाला असे म्हणाला:

प्रेषितांची कृत्ये २६:१५–१८ मी म्हटले, 'प्रभो, तू कोण आहेस?' प्रभू म्हणाला, 'ज्या येशूचा तू छळ करतोस तोच मी आहे. 16तर ऊठ व आपल्या पायांवर उभा राहा; कारण मी तुला एवढ्यासाठी दर्शन दिले आहे की, तू जे माझ्याविषयी पाहिले आहे व ज्याबाबत मी तुला दर्शन देणार आहे, त्याचा सेवक व साक्षी असे तुला नेमावे. 17ह्या लोकांपासून व परराष्ट्रीयांपासून मी तुझे रक्षण करीन. 18मी तुला त्यांच्याकडे पाठवतो, ह्यासाठी की, त्यांनी अंधारातून उजेडाकडे व सैतानाच्या अधिकारातून देवाकडे वळावे, म्हणून तू त्यांचे डोळे उघडावेस, आणि त्यांना पापांची क्षमा व्हावी व माझ्यावरील विश्वासाने पवित्र झालेल्या लोकांमध्ये वतन मिळावे.'

ख्रिस्त आपल्याला आपलाच विश्वास देऊ इच्छितो, आणि त्या विश्वासाद्वारे तो आपल्याला क्षमा आणि वारसा देऊ इच्छितो. अशाच प्रकारे आपण आणि अब्राहाम न्याय्य

[106] १ पेत्र १:९

ठरतो. येशू तो बीज आहे देवाच्या वचनावर विश्वास ठेवतो की तो वचन दिलेला वारसा प्राप्त करील; आणि त्याचा तोच विश्वास आपल्याला दिला जातो, यासाठी की आपणही विश्वास ठेवू शकू की आपण वारसा प्राप्त करू.

रोमकरांस १०:१७ ह्याप्रमाणे विश्वास वार्तेने व वार्ता ख्रिस्ताच्या वचनाच्या द्वारे होते.

देवाचे वचन ऐकल्याने विश्वास येतो. जेव्हा आपण ख्रिस्ताला स्वीकारतो, तेव्हा आपण ऐकण्याद्वारे त्याचा विश्वास प्राप्त करतो जर आपण त्याला किंवा त्याच्या वचनाला नाकारले नाही, आणि आपली हृदये कठोर केली नाहीत. म्हणूनच, "न्यायी मनुष्य विश्वासाने जगेल."

ख्रिस्त आपल्यासाठी पवित्रीकरण ठरविला गेला.[107] या प्रक्रियेद्वारे देवाची व्यवस्था आपल्या हृदयात लिहिली जाते. पण व्यवस्था आत्मिक असल्यामुळे, ती फक्त दहा आज्ञा लक्षात ठेवण्याबद्दल नाही; तर आपले जीवन देवाच्या जीवनाशी सुसंगत करण्याबद्दल आहे. हे आपल्या दुष्टपणाचे अधिकाधिक प्रकटीकरण होणे आणि देवाच्या भल्यपणाचे अधिकाधिक प्रकटीकरण होणे याविषयी आहे, यासाठी की आपण देवाचा स्वभाव आणि जीवन प्राप्त करावे जसे ते ख्रिस्ताच्या जीवनात प्रकट झाले होते. आणि हेच आहे विश्वासातून विश्वासाकडे जाणे. जसे लिहिले आहे:

रोमकरांस १:१७ कारण तिच्यात देवाचे नीतिमत्त्व विश्वासाने विश्वासासाठी प्रकट झालेले आहे; "नीतिमान विश्वासाने जगेल" ह्या शास्त्रलेखाप्रमाणे हे आहे.

या विभागाच्या सुरुवातीला आपण हे वचन हबक्कूकने ज्या अर्थाने दिले होते[108] त्या अर्थाने आणि ज्या ठिकाणाहून ते उद्धृत केले आहे त्या संदर्भात येशूवर लागू केले होते. पण पौल हे वचन मनुष्यावर लागू करतो म्हणजेच तुमच्यावर आणि माझ्यावर. आपण देवाच्या धार्मिकतेचे प्रकटीकरण येशूच्या व्यक्तीमध्ये प्राप्त करतो, आणि येशूच्या व्यक्तीवर विश्वास ठेवण्यासाठी व त्याला स्वीकारण्यासाठी आपल्याला विश्वासाचे एक लहानसे माप दिले जाते.

येशूवर विश्वास ठेवून आपण देवाची दया ओळखतो. कारण आपण त्याचा आवाज ऐकतो, त्याच्या प्रेमाविषयी, सहानुभूतीविषयी आणि त्याच्या बलिदानाविषयी ऐकतो, आणि आपल्याला त्याच्याविषयी अधिक ऐकण्याची इच्छा होते. आणि हे प्रकटीकरण केवळ येशूवरील विश्वासातूनच नाही, तर विश्वासाकडे म्हणजेच ख्रिस्ताच्या विश्वासाच्या परिपूर्णतेकडे नेणारे आहे. देवाच्या धार्मिकतेची सुवार्ता आपल्याला येशूमध्ये असलेल्या विश्वासाद्वारे प्रकट केली जाते, यासाठी की आपण येशूचा विश्वास प्राप्त करावा आणि अशा प्रकारे न्याय्य ठरविले जावे. हे आपण पुढील वचनात स्पष्टपणे पाहतो:

गलातीकरांस २:१६ तरी मनुष्य नियमशास्त्रातील कृत्यांनी नीतिमान ठरत नाही, तर येशू ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारे ठरतो, हे जाणून आम्हीही ख्रिस्त येशूवर विश्वास ठेवला; ह्यासाठी की, आम्ही ख्रिस्तावरील विश्वासाने नीतिमान ठरावे, नियमशास्त्रातील कृत्यांनी नव्हे; कारण नियमशास्त्रातील कृत्यांनी 'मनुष्यजातीपैकी कोणीही नीतिमान ठरणार

[107] १ करिंथकर १:३०
[108] हबक्कूक २:४

नाही.'

येशूवरील विश्वासातून येशूच्या विश्वासाकडे वाढणे हे पवित्रीकरणाचे कार्य आहे; हेच ते कार्य आहे जे देव प्रत्येक मानवामध्ये करण्याचा उद्देश ठेवतो. हे कार्य प्रत्येक विश्वास ठेवणाऱ्याचे जीवन देवाच्या स्वभावाशी आणि देवाच्या जीवनाशी सुसंगत करण्याविषयी आहे.

पण तुम्ही आणि मी आपण देवाच्या वचनांवर विश्वास ठेवतो का? तो तुझ्यामध्ये जे वचन दिले आहे ते पूर्ण करू शकेल काय? हा तो प्रश्न आहे ज्याला प्रत्येक विश्वास ठेवणाऱ्याला सामोरे जावे लागते. देव कार्य करण्याची इच्छा धरतो, पण ख्रिस्त आणि त्याचा विश्वास कितपत स्वीकारला आणि प्राप्त केला गेला आहे यापुरताच तो स्वतःला मर्यादित ठेवतो. अशा प्रकारे, देवाची धार्मिकता आपल्या जीवनात येताना, देवाच्या स्वभावाशी आणि इच्छेशी विसंगत असलेल्या वैयक्तिक परिस्थिती आपल्याला उघड करून दाखवते. आपण एका वळणावर येतो. एक मार्ग म्हणजे हृदय कठोर करणे आणि स्वतःमध्येच समाधानी राहणे. दुसरा मार्ग म्हणजे देवाच्या वचनदत्तावर विश्वास ठेवणे की तो तारणाचे कार्य करील आणि येशूच्या त्या वचनाला स्वीकारणे जे म्हणते, "पुत्रा, तुझे पाप क्षमा करण्यात आले आहेत."[109]

हा विश्वास वाढून येशूच्या विश्वासाच्या परिपूर्णतेपर्यंत पोहोचावा यासाठी, आपल्याला थांबून ख्रिस्ताकडे आणि त्याच्या विश्वासाकडे लक्षपूर्वक पाहण्याची गरज आहे. येशूचा विश्वास म्हणजे काय? आपण स्पष्टपणे जाणून घेऊ शकतो का आणि विश्वास ठेवू शकतो का की येशूच्या विश्वासामध्ये नेमके काय समाविष्ट आहे?

येशूचा विश्वास

येशूचा विश्वास त्याच्या आत्म्याद्वारे आपल्याला मुक्तपणे दिला जातो. येशू म्हणाला आहे:

प्रेषितांची कृत्ये २६:१८ ... आणि त्यांना पापांची क्षमा व्हावी व माझ्यावरील विश्वासाने पवित्र झालेल्या लोकांमध्ये वतन मिळावे.

येशूच्या स्वतःच्या विश्वासाद्वारेच आपण पापक्षमेला आणि वारशाला प्राप्त होतो. देवाची धार्मिकता आणि न्याय्य प्राप्त करण्यासाठी, आपल्याला प्रथम पापांची क्षमा प्राप्त करावी लागते. आदाम भयभीत झाला आणि आपली पापे मान्य करू शकला नाही; म्हणूनच त्याला (आणि आपल्यालाही) ख्रिस्तामध्ये विश्वास शिकण्याच्या प्रक्रियेत प्रवेश करावा लागला, जेणेकरून आपण ख्रिस्ताचा विश्वास प्राप्त करू शकू तो ख्रिस्त, ज्याचा परिपूर्ण विश्वास त्याला आपल्या पित्याबद्दल कधीही भयभीत करत नाही, कारण त्याने "सनातन काळापासून" पित्याचे भलेपण ओळखले आहे.[110]

---

[109] मत्तय ९:२
[110] मीखा ५:२

येशू विश्वासाचा राजा

योहान १८:३७ ह्यावरून पिलात त्याला म्हणाला, "तर तू राजा आहेस काय?" येशूने उत्तर दिले, "मी राजा आहे असे आपण म्हणता. मी ह्यासाठी जन्मलो आहे व ह्यासाठी जगात आलो आहे की, मी सत्याविषयी साक्ष द्यावी. जो कोणी सत्याचा आहे तो माझी वाणी ऐकतो."

येशू म्हणाला होता, "माझे राज्य या जगाचे नाही; माझे राज्य येथून आलेले नाही."[111] येशू हा त्या राज्याचा राजा आहे ज्याची त्याने घोषणा केली म्हणजे स्वर्गाचे राज्य. हे राज्य अनादी काळापासून अस्तित्वात आहे.[112] आणि येशू पिलाताला सांगतो की तो देवाच्या राज्याचा राजा होण्यासाठीच जन्माला आला, आणि याच कारणासाठी तो जगात आला.

इब्री लोकांस १:५ कारण त्याने कोणत्या देवदूताला कधी असे म्हटले, "तू माझा पुत्र आहेस, आज मी तुला जन्म दिला आहे"? आणि पुन्हा, "मी त्याला पिता असा होईन, आणि तो मला पुत्र असा होईल"?

ख्रिस्ताला जन्म दिल्यानंतर पिता त्याला म्हणतो, "तू माझा पुत्र आहेस; आज मी तुला जन्म दिला आहे." यावर येशूची प्रतिक्रिया काय आहे? पवित्र शास्त्र सांगते की येशूमध्ये सर्व "होय" आणि "आमेन" आहे.[113] येशू आपल्या पित्याच्या वचनाला होय आणि आमेन म्हणतो. जे वचन त्याला पुत्र घोषित करते, ते तो ऐकतो आणि हृदयात जपतो. तो आपल्या पित्यावर विश्वास ठेवतो की तो खरोखरच देवाचा पुत्र आहे. याच ठिकाणी आणि याच क्षणी येशू विश्वासाचा कर्ता ठरतो. म्हणूनच पवित्र शास्त्र देवाच्या पुत्राला "आमेन" असे संबोधते;[114] आणि तेथूनच तो देवाचे वचन ठरतो, कारण देवाची इच्छा ज्या मार्गाने प्रवाहित होते तोच तो मार्ग आहे.[115] पुत्र आपल्या उन्नत उगमाची आणि दैवी स्वभावाची घोषणा स्वीकारतो, आणि त्याने नेहमीच आपल्या पित्यावर विश्वास ठेवला आहे हाच तो विश्वासाचा आत्मा आहे जो संपूर्ण सृष्टीला दिला जातो,[116] आणि जो सर्व गोष्टी देव पित्याप्रती सततच्या "आमेन" मध्ये एकत्र धरून ठेवतो.[117] आणि देवाचा पुत्र म्हणून असलेल्या याच विश्वासाने त्याने जगावर विजय मिळविला.[118]

येशू पिलाताशी बोलताना म्हणतो, "याच उद्देशाने मी जन्माला आलो आहे, आणि याच कारणासाठी मी जगात आलो आहे." जेव्हा येशू जगात आला, तेव्हा देव पित्याप्रती असलेले सततचे "आमेन" जे हरवले गेले होते ते पुन्हा मिळवण्यासाठी, तो मानव म्हणून आत्म्यापासून जन्मला.[119] तो देवाशी आणि मनुष्यांशी[120] सुसंगतीत ज्ञानात, उंचीत आणि

---

[111] योहान १८:३६
[112] योहान १:४९, मत्तय ४:१७, २३; मार्क १:१४, मत्तय ६:३३
[113] लूक २२:२७-३०; कलस्सैकरांस १:१६; योहान ३:३५; इब्री लोकांस १:२
[114] २ करिंथकरांस १:२०
[115] प्रकटीकरण ३:१४
[116] योहान १:१; १ करिंथकर ८:६
[117] योहान १०:३३, ३६
[118] यशया ९:६; कलस्सैकर १:१७; इब्री लोकांस १:३
[119] १ योहान ५:४
[120] लूक १:३५

कृपेत वाढत गेला. आणि तो योहान बाप्तिस्मा देणाऱ्याकडे यार्दन नदीवर बाप्तिस्मा घेण्यासाठी आला. येशू बाप्तिस्म्याच्या पाण्यातून बाहेर आला तेव्हा त्याने पवित्र आत्मा प्राप्त केला.

योहान ३:३४–३५ कारण ज्याला देवाने पाठवले तो देवाची वचने बोलतो; कारण देव तो आत्मा मोजूनमापून देत नाही. 35पिता पुत्रावर प्रीती करतो आणि त्याने सर्वकाही त्याच्या हाती दिले आहे.

देव आपल्या पुत्राला देत असलेल्या आत्म्याला कोणतीही मर्यादा नाही. आणि तेथे जेव्हा तो त्याला आपला आत्मा देतो तो त्याची ओळख त्याच्यापुढे जाहीर करतो. पिता त्याला म्हणतो, "तू माझा प्रिय पुत्र आहेस; तुझ्याविषयी मी फार संतुष्ट आहे."[121]

त्यानंतर येशू वाळवंटात नेला जातो, जिथे त्याच्या विश्वासाची परीक्षा होते. त्याने आताच पित्याचा आवाज ऐकला होता, ज्याने त्याला सांगितले होते: "तू माझा प्रिय पुत्र आहेस." आता परीक्षक त्याच्याशी बोलतो आणि म्हणतो, "जर तू देवाचा पुत्र असशील तर…[122] एखादा चमत्कार करून ते सिद्ध कर." आणि तो पुन्हा म्हणतो, "जर तू देवाचा पुत्र असशील तर…[123] देवाच्या वचनावर विश्वास आहे हे दाखवून सिद्ध कर." परंतु येशूला काहीही सिद्ध करण्याची गरज नव्हती. त्याने आपल्या पित्याचे वचन प्राप्त केले होते, ज्याने त्याची ओळख आणि त्याच्याशी असलेले नाते जाहीर केले होते, आणि त्याला याव्यतिरिक्त काहीही आवश्यक नव्हते.

अशा प्रकारे, येशूच्या विश्वासाची आपल्याकडे असलेली पहिलीच नोंद असलेली परीक्षा तो उत्तीर्ण झाला. येशूसाठी, पित्याचे वचन पुरेसे होते. त्याचे सततचे उत्तर "असे लिहिले आहे" हे त्याच्या हृदयात जपून ठेवलेल्या देवाच्या वचनाचे प्रकटीकरण आहे.

येशूच्या विश्वासाद्वारे जीवन कसे जगले जाते?

जर येशू हा तो न्यायी आहे जो विश्वासाने जगतो, तर विश्वास म्हणजे काय हे समजण्यासाठी आपल्याला त्याच्या जीवनाकडे पाहिले पाहिजे. मग आपण काय शोधतो?

अ. येशू पित्याच्या धार्मिकतेने जगतो

योहान ५:३० मला स्वत: होऊन काही करता येत नाही; जसे मी ऐकतो तसा न्यायनिवाडा करतो; आणि माझा निवाडा यथार्थ आहे; कारण मी स्वतःच्या इच्छेप्रमाणे नव्हे तर ज्याने मला पाठवले त्याच्या इच्छेप्रमाणे करायला पाहतो.

येशू स्वतःची इच्छा पूर्ण करीत नाही, तर आपल्या पित्याची इच्छा पूर्ण करतो. असे केल्यामुळे ख्रिस्ताचा न्याय योग्य ठरतो, कारण तो पित्याचे ऐकतो. म्हणून एखादा न्याय योग्य आहे की नाही, हे आपण कोणाची इच्छा पाळतो यावर अवलंबून आहे.

---

[121] लूक २:५२
[122] मत्तय ३:१६
[123] लूक ३:२२

स्तोत्रसंहिता ११९:१६० तुझे वचन संपूर्णपणे सत्य आहे; तुझे सर्व न्याय्य निर्णय सनातन आहेत. तुझ्या न्याय्य निर्णयांसाठी मी दिवसातून सात वेळा तुझे स्तवन करतो.

देवाचे न्यायनिवाडे न्याय्य आहेत; ख्रिस्ताला हे माहीत होते, आणि म्हणूनच त्याने स्वतःला त्या न्यायनिवाड्यांचा वाहक होण्यासाठी अर्पण केले.

यशया ११:१–५ इशायाच्या बुंध्याला धुमारा फुटेल; त्याच्या मुळांतून फुटलेली शाखा फळ देईल; 2परमेश्वराचा आत्मा, सुज्ञानाचा व समंजस-पणाचा आत्मा, सुसंकल्पाचा व सामर्थ्याचा आत्मा, परमेश्वराच्या ज्ञानाचा व भयाचा आत्मा त्याच्यावर राहील. 3परमेश्वराचे भय त्याला सुगंधमय होईल. तो डोळ्यांनी पाहील तेवढ्यावरूनच न्याय करणार नाही. कानांनी ऐकेल तेवढ्यावरूनच तो निर्णय करणार नाही; 4तर तो दुबळ्यांचा न्याय यथार्थतेने करील, आणि पृथ्वीवरील दीनांच्या वादाचा यथार्थ निर्णय करील; तो आपल्या मुखरूप वेत्राने पृथ्वीला ताडन करील, आपल्या मुखाच्या फुंकराने दुर्जनांचा संहार थकरील. 5नीतिमत्ता त्याचे वेष्टन व सत्यता त्याचा कमरबंद होईल.

ख्रिस्ताने देवाचा आत्मा मोजमाप न करता प्राप्त केला. म्हणून त्याने आपल्या पित्याचे वचन, स्वभाव, जीवन, धार्मिकता आणि आज्ञा प्राप्त केल्या. त्याने प्रतिकार केला नाही, ना आपले हृदय कठोर केले. याचा परिणाम असा झाला की त्याचा न्याय योग्य ठरला. ख्रिस्त स्वतःची इच्छा करण्यासाठी नाही, तर पित्याची इच्छा करण्यासाठी जगतो. ख्रिस्त आपल्या पित्याच्या धार्मिकतेने जगतो.

ब. येशू स्वतःची नव्हे, तर पित्याची इच्छा पूर्ण करण्यासाठी जगतो

योहान ४:३४ येशू त्यांना म्हणाला, "ज्याने मला पाठवले त्याच्या इच्छेप्रमाणे करावे व त्याचे कार्य सिद्धीस न्यावे हेच माझे अन्न आहे.

येशूचे अन्न म्हणजे त्याला सामर्थ्य आणि ऊर्जा देणारी गोष्ट, त्याच्या जीवनाचे इंजिन हे आपल्या पित्याची इच्छा पूर्ण करणे आहे.

योहान ५:३० मला स्वत: होऊन काही करता येत नाही; जसे मी ऐकतो तसा न्यायनिवाडा करतो; आणि माझा निवाडा यथार्थ आहे; कारण मी स्वतःच्या इच्छेप्रमाणे नव्हे तर ज्याने मला पाठवले त्याच्या इच्छेप्रमाणे करायला पाहतो.

ख्रिस्त आपली स्वतःची इच्छा पित्याच्या इच्छेला अर्पण करतो. म्हणूनच तो असे म्हणतो:

योहान ६:३८ कारण मी स्वतःच्या इच्छेप्रमाणे नव्हे, तर ज्याने मला पाठवले त्याच्या इच्छेप्रमाणे करावे म्हणून स्वर्गातून उतरलो आहे;

देवाने जगावर इतके प्रेम केले की त्याने आपला पुत्र दिला, यासाठी की त्याने आपल्याला असे जीवन दाखवावे जे जीवन कधीही स्वतःची इच्छा शोधत नाही, तर नेहमी पित्याची इच्छा शोधते. जसा त्याने आपल्या सर्वात भीषण परीक्षेच्या क्षणी म्हटले:

मत्तय २६:३९ मग तो थोडासा पुढे जाऊन पालथा पडला आणि त्याने अशी प्रार्थना केली : "हे माझ्या बापा, होईल तर हा प्याला माझ्यावरून टळून जावो; तथापि माझ्या इच्छेप्रमाणे नको तर तुझ्या इच्छेप्रमाणे होवो." आणखी त्याने दुसऱ्यांदा जाऊन अशी प्रार्थना केली, "हे माझ्या बापा, हा प्याला मी प्यायल्याशिवाय टळून जात नाही तर तुझ्या इच्छेप्रमाणे होवो.

नंतर त्यांना सोडून त्याने पुन्हा जाऊन तिसऱ्यांदा पुन्हा तेच शब्द बोलून प्रार्थना केली.

सर्व काळात आणि सर्व परिस्थितींमध्ये, ख्रिस्ताने केवळ आपल्या पित्याची इच्छा पूर्ण करण्याचा शोध घेतला. देवाची इच्छा करण्यासाठी येशू नेहमी ऐकतो. म्हणूनच आपण पाहतो की कधी कधी तो संपूर्ण रात्र प्रार्थनेत घालवितो.[124]

यशया ५०:४–५ शिणलेल्यांना बोलून धीर कसा द्यावा ते समजावे म्हणून प्रभू परमेश्वराने मला सुशिक्षितांची जिव्हा दिली आहे; तो रोज रोज सकाळी मला जागे करतो; शिष्यांप्रमाणे ऐकावे म्हणून माझे कान उघडतो. 5प्रभू परमेश्वराने माझे कान उघडले आहेत; मी फितूर झालो नाही, मागे फिरलो नाही.

स्तोत्रसंहिता ४०:६–८ यज्ञपशू व अन्नार्पण ह्यांत तुला संतोष नाही; तू माझे कान उघडले आहेस; होम व पापाबद्दल अर्पण ही तू मागत नाहीस. 7ह्यावरून मी म्हणालो, "पाहा, मी आलो आहे; ग्रंथपटात माझ्याविषयी लिहून ठेवले आहे की, 8हे माझ्या देवा, तुझ्या इच्छेप्रमाणे करण्यात मला आनंद आहे; तुझे शास्त्र माझ्या अंतर्यामी आहे."

रोज रोज सकाळी पिता पुत्राला जागे करीत असे त्याच्याशी बोलण्यासाठी, त्याला धीर देण्यासाठी, त्याला प्रोत्साहन देण्यासाठी, आणि त्याला तयार करण्यासाठी. पित्याबरोबरचा हा वेळ येशूसाठी आनंदाचा होता, कारण त्याला पूर्ण विश्वास होता की त्याला जे करायला सांगितले जात आहे तेच सर्वात उत्तम आहे. म्हणून ख्रिस्ताचा न्याय योग्य ठरतो: तो थकलेल्यांना पाहतो, आणि त्यांना अनंत जीवनाचे शब्द व दिलासा देतो. येथेच नवीन कराराचा अनुभव दिसून येतो तोच अनुभव जो देवाने इस्राएलकडून मागितला होता: की त्यांनी त्याचा आवाज ऐकावा, त्याची वचने पाळावीत, आणि ती हृदयात जपून ठेवावीत.

हेच ते आहे जे शेवटी देवाने अब्राहामाविषयी म्हटले की त्याने देवाचा आवाज ऐकला आणि त्याच्या आज्ञा, त्याचे नियम, त्याचे विधी आणि त्याची व्यवस्था पाळली.[125] पण अब्राहाम आणि इस्राएल लोकांच्या तुलनेत आपण पाहतो की ख्रिस्ताने हे कार्य परिपूर्णपणे, संपूर्णपणे, निष्कलंकपणे आणि पापाविना केले.

या अर्थाने, येशू स्वतःहून काहीही करत नाही:

योहान ५:१९ ह्यावरून येशूने त्यांना उत्तर दिले : मी तुम्हांला खचीत खचीत सांगतो, पुत्र पित्याला जे काही करताना पाहतो त्यावाचून त्याला स्वतः होऊन काहीही करता येत नाही; कारण जे काही तो करतो ते पुत्रही तसेच करतो.

ख्रिस्ताने जे काही केले, ते स्वतःहून केले नाही; तर त्याने जे पित्याला करताना पाहिले तेच केले. पिता जे काही करतो, तेच तोही करतो.

योहान ८:२८ म्हणून येशूने त्यांना म्हटले, "जेव्हा तुम्ही मनुष्याच्या पुत्राला उंच कराल तेव्हा तुम्हांला समजेल की तो मी आहे आणि मी आपण होऊन काही करत नाही तर मला पित्याने शिकवल्याप्रमाणे मी ह्या गोष्टी बोलतो.

येशू काय म्हणतो आहे याकडे आपण काळजीपूर्वक लक्ष द्यावे. केवळ जेव्हा आपण ख्रिस्ताला उंच केलेले वधस्तंभावर खिळलेले पाहतो, तेव्हाच आपण हे ओळखण्याच्या आणि

[124] लूक ६:१२
[125] उत्पत्ति २६:५

समजून घेण्याच्या स्थितीत येतो. जेव्हा आपण क्रूस ओळखतो, जो आत्मनकाराची[126] मागणी करतो, तेव्हा आपण देवाच्या वचनांद्वारे मार्गदर्शित होणाऱ्या दैनंदिन जीवनाचा ख्रिस्ताचा अनुभव घेण्यास सुरुवात करतो.

योहान १४:३१ परंतु मी पित्यावर प्रीती करतो आणि पित्याने जशी मला आज्ञा दिली तसे करतो, हे जगाने ओळखावे म्हणून असे होते.

ख्रिस्त पित्याने दिलेल्या आज्ञा का पाळतो? कारण तो पित्यावर प्रेम करतो. ही यांत्रिक आज्ञापालनाची गोष्ट नाही; ती एकमेकांना ओळखण्यावर आधारित आहे.

योहान ८:२९ "ज्याने मला पाठवले तो माझ्याबरोबर आहे; त्याने मला एकटे सोडले नाही, कारण जे त्याला आवडते ते मी सर्वदा करतो."

असा कधीही क्षण नव्हता की ख्रिस्ताने असे केले नाही, किंवा ते एकमेकांपासून दूर गेले, किंवा त्यांच्यात दुरावा निर्माण झाला.

फिलिप्पैकरांस २:५–८ अशी जी चित्तवृत्ती ख्रिस्त येशूच्या ठायी होती ती तुमच्या ठायीही असो; 6तो देवाच्या स्वरूपाचा असूनही देवाच्या बरोबरीचे असणे हा लाभ आहे असे त्याने मानले नाही, 7तर त्याने स्वतःला रिक्त केले, म्हणजे मनुष्याच्या प्रतिरूपाचे होऊन दासाचे स्वरूप धारण केले. 8आणि मनुष्यप्रकृतीचे असे प्रकट होऊन त्याने मरण, आणि तेही वधस्तंभावरचे मरण सोसले; येथपर्यंत आज्ञापालन करून त्याने स्वतःला लीन केले.

ख्रिस्ताचे आज्ञाधारकपण असे होते की तो सर्वांत घातक अपमानाला सामोरे जाण्यासही तयार झाला देवाचे स्वरूप सोडून सृष्टीचे स्वरूप धारण करणे, आणि त्या सृष्टीच्या स्वरूपात सर्वांत लज्जास्पद मृत्यूपर्यंत आज्ञाधारक होणे. यामध्येसुद्धा त्याला आपल्या पित्याची इच्छा सर्वांत उत्तम वाटते.

स्तोत्रसंहिता ४०:८ हे माझ्या देवा, तुझ्या इच्छेप्रमाणे करण्यात मला आनंद आहे; तुझे शास्त्र माझ्या अंतर्यामी आहे.

क. येशू आपल्या पित्याच्या वचनांद्वारे जगतो

मत्तय ४:४ परंतु त्याने उत्तर दिले की, "'मनुष्य केवळ भाकरीने नव्हे, तर परमेश्वराच्या मुखातून निघणाऱ्या वचनाने जगेल,' असा शास्त्रलेख आहे."

मनुष्य केवळ भाकरीवर जगू शकत नाही. शारीरिक अन्न म्हणजेच जीवन नाही. जीवनासाठी अन्नामध्ये आणखी एक घटक जोडला जाणे आवश्यक आहे तो म्हणजे देवाच्या मुखातून निघणारे वचन जे नियमितपणे आणि सातत्याने आत्म्यात प्रवेश करते, तेव्हाच आत्मा जिवंत राहतो. मनुष्य तेव्हाच जगेल, जेव्हा तो देवाच्या मुखातून निघणाऱ्या प्रत्येक वचनालाच आपले अन्न बनवेल. म्हणूनच येशू असे म्हणतो:

योहान १२:५० त्याची आज्ञा सार्वकालिक जीवन आहे हे मला ठाऊक आहे; म्हणून जे काही

[126] मत्तय १६:२४

मी बोलतो ते पित्याने मला सांगितल्याप्रमाणे बोलतो.

ख्रिस्ताला माहीत होते की देवाचे वचन हेच अनंत जीवन आहे.

योहान ६:६८ शिमोन पेत्राने त्याला उत्तर दिले, "प्रभूजी, आम्ही कोणाकडे जाणार? सार्वकालिक जीवनाची वचने आपणाजवळ आहेत;

पेत्रालाही हे ओळखता आले की ख्रिस्ताकडे पित्याकडून आलेली अनंत जीवनाची वचने आहेत. सकाळी वचने प्राप्त करून, दिवसभर तो ती इतरांना देऊ शकत असे.

ड. येशू स्वतःची नव्हे, तर पित्याची वचने बोलतो

योहान १४:१० मी पित्यामध्ये व पिता माझ्यामध्ये आहे असा विश्वास तू धरत नाहीस काय? ज्या गोष्टी मी तुम्हांला सांगतो त्या मी आपल्या मनाच्या सांगत नाही; माझ्यामध्ये राहणारा पिता स्वतःची कार्ये करतो.

येशू स्वतःहून वचने बोलत नाही. तो आपल्या पित्याशी इतका एकरूप होता की त्याची वचने म्हणजे त्याच्यामध्ये कार्य करणाऱ्या देवाची कामे होती. आणि येशू पुढे असे म्हणतो:

योहान ८:३८ "मी पित्याजवळ जे पाहिले आहे तेच मी बोलतो; आणि तुम्ही तुमच्या पित्याजवळ जे पाहिले आहे तेच करता."

येशू जे काही बोलतो ते त्याने पित्यापासून पाहिलेले व ऐकलेले असते. दुसरीकडे, जे आपले हृदय कठोर करतात, ते त्यांनी आपल्या पित्याजवळ जे पाहिले आहे तेच करतात. याशिवाय:

योहान ७:१६–१८ त्यावरून येशूने त्यांना उत्तर दिले, "माझी शिकवण माझी नाही तर ज्याने मला पाठवले त्याची आहे. 17जो कोणी त्याच्या इच्छेप्रमाणे करण्याची मनीषा बाळगील त्याला ही शिकवण देवापासून आहे किंवा मी आपल्या मनचे बोलतो हे समजेल. 18जो आपल्या मनचे बोलतो, तो स्वतःचाच गौरव पाहतो; परंतु ज्याने त्याला पाठवले त्याचा गौरव जो पाहतो तो खरा आहे व त्याच्यामध्ये अनीती नाही.

येशू देवाची शिकवण शिकवीत होता म्हणजे देव स्वतः त्याच्यामार्फत शिकवीत होता. जो कोणी देवाची इच्छा करण्यास तयार आहे, तो ही शिकवण देवाकडून आहे की नाही हे ओळखेल. जो स्वतःहून बोलतो, तो स्वतःचेच गौरव शोधतो आणि तो खरा नाही. येथेच जीवनातील गर्व दिसून येतो. पण जो त्याला पाठविणाऱ्याचे गौरव शोधतो, तो खरा आहे आणि तो धार्मिक आहे. देवाचे जीवन आणि देवाचा आत्मा स्वतःचे शोधत नाही; तो स्वतःचे गौरव शोधत नाही.[127]

योहान १२:४९–५० कारण मी आपल्या मनचे बोललो नाही, तर मी काय सांगावे व काय बोलावे ह्यांविषयी ज्या पित्याने मला पाठवले त्यानेच मला आज्ञा दिली आहे. 50त्याची आज्ञा सार्वकालिक जीवन आहे हे मला ठाऊक आहे; म्हणून जे काही मी बोलतो ते पित्याने मला सांगितल्याप्रमाणे बोलतो.

[127] १ योहान २:१६

येशूने जे काही बोलले, ते फक्त पित्याने त्याला काय सांगितले एवढेच नव्हते, तर पित्याने ज्या प्रकारे ते त्याला सांगितले, त्या प्रकारेही होते. पित्याने त्याला ते कसे बोलावे हेही दाखविले होते शब्दांची रीती, आत्मा, सूर, भाव, ज्या प्रकारे ते शब्द उच्चारायचे होते, ते सर्व पित्याने त्याला कळविले होते.

ख्रिस्ताला माहीत होते की पित्याकडून येणारे प्रत्येक वचन हेच अनंत जीवन आहे.[128] पित्याची इच्छा पूर्ण करण्यात ख्रिस्ताला आनंद आणि समाधान होते. ख्रिस्त आज्ञाधारक होता; त्याने पित्याची इच्छा स्वीकारली आणि तिला विरोध केला नाही. तो क्रूसाच्या मृत्यूपर्यंत आज्ञाधारक राहिला. अशा प्रकारे अनंत जीवन प्रकट झाले.[129] येशूच्या जीवनात आपण येशूचा विश्वास पाहतो म्हणजे देवाच्या मुखातून निघणाऱ्या प्रत्येक वचनावर जगलेला विश्वास. अशा रीतीने देवाची धार्मिकता, म्हणजेच देवाचे स्वतःचे जीवन, जगासमोर प्रकट झाले, आणि पित्याचे गौरव झाले.

देवाचे वचन आणि धार्मिकता

आणि पवित्र शास्त्र आपल्याला असे सांगते:

१ योहान १:१–३ जे प्रारंभापासून होते, जे आम्ही ऐकले आहे, जे आम्ही आपल्या डोळ्यांनी पाहिले आहे, जे आम्ही न्याहाळले व आपल्या हातांनी चाचपले, त्या जीवनाच्या शब्दाविषयी आम्ही सांगतो; 2ते जीवन प्रकट झाले, ते आम्ही पाहिले आहे, व त्याची आम्ही साक्ष देतो; ते सार्वकालिक जीवन पित्याजवळ होते व आम्हांला प्रकट झाले, ते तुम्हांला कळवतो; 3जे आम्ही पाहिले आहे व ऐकले आहे ते तुम्हांलाही ह्यासाठी कळवतो की, तुम्हीही आमच्याशी सहभागी व्हावे; आपली सहभागिता तर पित्याबरोबर व त्याचा पुत्र येशू ख्रिस्त ह्याच्याबरोबर आहे.

येथे योहानाची साक्ष काय आहे? सर्व सृष्टी अस्तित्वात येण्यापूर्वीच,[130] आरंभापासून, वचन देवाबरोबर होते आणि वचन देवच होते.[131] ते वचन दैवी होते.

अनंत जीवनाचे ते वचन पित्याच्या अगापे प्रेमाप्रती संपूर्ण शरणागतीचे ते जीवन देहधारी झाले, जगासमोर प्रकट झाले आणि दाखविले गेले. शिष्यांनी त्या जीवनाचे गौरव पाहिले पित्याच्या एकुलत्या पुत्राचे गौरव कृपा आणि सत्याने परिपूर्ण असे जीवन.[132]

हे विश्वासाचे जीवन यासाठी प्रकट झाले की आपण त्याला आपली संमती द्यावी आणि ते अनंत जीवन प्राप्त करावे. येशूचे जीवन जे पूर्णपणे आणि सातत्याने देवाची धार्मिकता प्रकट करीत होते हे स्वर्गातुन विणलेले निष्कलंक वस्त्र आहे, ज्यामध्ये मानवी कल्पनेचे एकही धागे नाहीत. ख्रिस्ताने आपल्या मानवतेमध्ये एक परिपूर्ण स्वभाव विकसित केला, आणि तोच स्वभाव आपल्यालाही देण्याची तो देणगी देतो. आपण जे काही करतो ते पापाने

[128] १ करिंथकर १३:५
[129] योहान १२:५०; योहान ५:२४
[130] १ योहान १:२
[131] योहान १:३
[132] योहान १:१

डागलेले असते,[133] कारण सर्व जण मार्गापासून भरकटले आहेत आणि चांगले करण्यास निरुपयोगी झाले आहेत. येशू आपल्याला धार्मिकतेचा मार्ग दाखवण्यासाठी आला, आणि तो त्याच्या स्वतःच्या अंतर्निहित धार्मिकतेमुळे नव्हता. त्याने दाखवून दिले की हा विश्वास अस्तित्वाच्या स्वभावाशी किंवा स्वतःकडे आतल्या बाजूने पाहण्याशी संबंधित नाही; तर तो अवलंबित्व, विश्वास आणि ख्रिस्तावर ठेवलेल्या श्रद्धेवर आधारित असलेले नाते आहे जसे त्याचे पित्याशी असलेले नाते, विश्वास आणि श्रद्धेवर आधारित आहे.

ख्रिस्ताचे पित्याशी असलेले नाते हेच नाते आपल्याला ख्रिस्ताशी असावे. जर आपण ख्रिस्ताला शरण गेलो, जर आपण आपले हृदय त्याच्याशी एकरूप होऊ दिले, आणि त्याची इच्छा आपली इच्छा होऊ दिली, तर आपल्यामध्ये ख्रिस्ताचे मन असेल;[134] आपले विचार त्याच्या अधीन होतील आणि आपण त्याचे जीवन जगू. अंजीराच्या पानांचे वस्त्र परिधान करण्याऐवजी[135] पापाच्या विद्रूपतेऐवजी आणि नग्नतेऐवजी प्रभू आपल्यामध्ये त्याचे स्वतःचे वस्त्र पाहील: त्याच्या धार्मिकतेच्या प्रकाशाचे वस्त्र, जे देवाच्या अगापे प्रेमाच्या व्यवस्थेनुसार जगलेले जीवन आहे. मग आपण पित्याबरोबर आणि त्याच्या पुत्र येशू ख्रिस्ताबरोबर[136] सहभागिता ठेवू त्याच्या आत्म्याद्वारे दैवी स्वभावाचे सहभागी बनून यासाठी की आपण तेजस्वी वारसा प्राप्त करावा: त्याच्या एकुलत्या पुत्राच्या प्रतिमेत देवाची मुले बनावे.[137]

हे सर्व विचार मला माझ्या आध्यात्मिक प्रवासाकडे अधिक काळजीपूर्वक पाहण्यास भाग पाडतात. माझ्या विसाव्या दशकात मला असे वाटत होते की धार्मिक ठरण्यासाठी एखाद्या विशिष्ट धार्मिक गटाचा सदस्य असणे पुरेसे आहे. याचा अर्थ त्या गटाने जे सत्य सांगितले आहे त्याला बौद्धिक संमती देणे इतकेच होते. त्या सत्याला बौद्धिक संमती दिल्यामुळे मी त्या गटाला मिळणाऱ्या वारशाचा सहभागी झालो होतो. प्रभूला आता आणखी विलंब करण्याची गरज नाही, कारण मी आधीच पोहोचलो आहे असे मला वाटत होते.

परंतु एके दिवशी प्रभूचे वचन माझ्या जीवनात आले. आणि त्याने काय सांगितले? की देवाचे वचन हे सत्य आहे,[138] आणि ख्रिस्त स्वतः सत्य आहे.[139] अशा प्रकारे सत्य हे आता कोणताही गट किंवा मी स्वतः राहिलो नाही; सत्य म्हणजे एक व्यक्ती झाली तो म्हणजे येशू आणि त्याचे वचन. आणि इतकेच नव्हे, तर सत्याचा अभाव म्हणजेच खोटेपणा हा मूळतः माझ्या स्वतःच्या हृदयातच आहे हेही मला उमगले.[140] हृदय सर्व गोष्टींपेक्षा अधिक कपटी आहे.[141] त्यामुळे सत्य, त्याच्या व्याख्येनुसार, माझ्याबाहेर आणि माझ्या गटाबाहेर आहे; ते ख्रिस्तामध्ये आणि त्याच्या वचनामध्ये आहे. सत्य ही एक व्यक्ती आहे, यावर इतका जोर का द्यावा? कारण केवळ बौद्धिक ज्ञान असणेही काहीच हमी देत नाही. केवळ लिहिलेले वचन असणे पुरेसे नाही; तेल विकत घेतलेले असणे आवश्यक आहे.[142]

---

[133] योहान १:१४
[134] रोमकरांस ३:१२
[135] १ करिंथकर २:१६
[136] उत्पत्ति ३:७
[137] १ योहान १:३
[138] स्तोत्रसंहिता ११९:१६०; योहान १७:१७
[139] योहान १४:६
[140] रोमकर ३:१०-१४
[141] यिर्मया १७:९
[142] मत्तय २५:१-१०

भुतेही देव एकच आहे असे मानतात आणि थरथर कापतात[143] पण त्या विश्वासाचा त्यांना काही उपयोग होतो का? अजिबात नाही. का नाही? कारण खरी किल्ली ही येशू ख्रिस्त या व्यक्तीशी असलेल्या वैयक्तिक नात्यात आहे. पतन पावलेल्या देवदूतांना त्याच्याशी नाते ठेवायचे नव्हते; त्यांनी त्या अनंत जीवनाला ख्रिस्ताद्वारे पित्यामध्ये आनंद मानण्याच्या जीवनाला नाकारले. त्यांनी मिखाएल आणि त्याच्या देवदूतांविरुद्ध[144] युद्ध केले; पित्याच्या आणि त्याच्या पुत्राच्या इच्छेला शरण जाणाऱ्या त्या जीवनाविरुद्ध त्यांनी लढा दिला. त्याऐवजी त्यांनी स्वतःची इच्छा करण्याचा, स्वतःचे गौरव शोधण्याचा मार्ग निवडला. तेव्हाच मला हे समजू लागले की येशूच्या विश्वासाने जगण्यासाठी, प्रथम आपल्याला ख्रिस्ताद्वारे देवाशी वैयक्तिक नाते आणि जिवंत संबंध असणे आवश्यक आहे. त्याशिवाय विश्वास नाही; आणि विश्वासाशिवाय धार्मिकता नाही. ते देवाच्या इच्छेनुसार नसलेले जीवन ठरते.

देव हा जगातील सर्वात प्रेमळ पिता आहे,[145] आणि येशू देण्यातून प्रकट झालेले ते अगापे प्रेम[146] माझ्या जीवनात काहीही उपयोगाचे ठरत नाही, जोपर्यंत त्याला पुत्रासारखा प्रतिसाद मिळत नाही.[147] जर मी माझे हृदय कठोर करून त्याचे वचन नाकारतो, तर देवाबरोबरचे पुत्रत्वाचे नाते माझ्या जीवनात खरे कसे ठरू शकते? जर माझे पुत्रत्व विश्वासाचे असणार असेल, तर माझ्या तारणाऱ्याचे पुत्रत्वही विश्वासाचेच असले पाहिजे; आणि जर देव माझा पिता असणार असेल, तर त्याच प्रकारे तो ख्रिस्ताचाही पिता असला पाहिजे.[148] या अर्थाने, पिता–पुत्र हे नाते जर त्यांच्यातील खरी सहभागिता आणि संबंध नसतील, तर ते नाते अर्थहीन ठरते. अशा प्रकारे, येशूचा विश्वास एकुलत्या एका पुत्राचा विश्वास आपण स्वीकारल्यावर तोच तो मुख्य घटक ठरतो, ज्याद्वारे देवाचे अगापे प्रेम आपल्या जीवनात ओतले जाते आणि आपण ते प्रेम स्तुतीत व आनंदी सेवेत त्याच्याकडे परत देऊ शकतो.

म्हणून विश्वासाने जगणे म्हणजे येशूद्वारे देवाबरोबर आनंदी नाते ठेवणे होय. येशू खरा आहे आणि बायबल हे देवाचे वचन आहे असे मानणे इतकेच पुरेसे नाही. विश्वासाद्वारे ख्रिस्ताला आपला वैयक्तिक तारणारा म्हणून धरून करणे, आणि त्याच्याशी वैयक्तिक नाते ठेवणे आवश्यक आहे. आणि जेव्हा ख्रिस्ताबरोबरचे नाते खरे असते, तेव्हा ते ख्रिस्ताचे प्रतिबिंब दाखविणाऱ्या धार्मिक कृतींमध्ये रूपांतरित झालेल्या जीवनातून स्पष्टपणे दिसून येते.

मग मला हे उमगले की "माझ्याकडे सत्य आहे" किंवा "मी सत्यामध्ये आहे" असे मानणे म्हणजे धार्मिकता नाही. आपण शिकवणीच्या शुद्धतेला अशा उंच स्थानावर बसविले आहे जिथे ती असण्याची गरज नाही. धार्मिकता म्हणजे येशू ख्रिस्ताबरोबर असलेले नाते, आणि तो आपल्याला आपले वचन प्रकट करतो तेव्हा आपण काय करतो हे. जर आपण त्याचे वचन स्वीकारले आणि त्याच्याशी सहभागिता टिकवून ठेवली, तर आपण नक्कीच शिकवणीच्या शुद्धतेपर्यंत पोहोचू; पण ते आपल्या हृदयाला कठोर न करता, ख्रिस्ताला जपल्यामुळे होईल. तेव्हाच शिकवणीची शुद्धता आपली योग्य भूमिका पार पाडू शकते.

---

[143] याकोब २:१९
[144] प्रकटीकरण १२:७
[145] १ योहान ४:७-१०
[146] यशया ४९:१५-१६
[147] लूक १५:१८-२४
[148] योहान २०:१७; ३१

देवाचे वचन आपल्या अंतःकरणाशी बोलते तेव्हा आपली प्रतिक्रिया काय असते? मी आदाम आणि हव्वेसारखा लपतो का? मी वचन टाळतो का? मी ते "नंतर चांगल्या वेळेसाठी" पुढे ढकलतो का?[149] की मला ते पूर्णपणे समजत नसले तरी, ते मला दोष दाखवत असले तरी, मी ते स्वीकारतो? अशा प्रकारे, ख्रिस्ताबरोबर असलेले माझे नाते आणि त्याच्या इच्छेला दिलेला माझा प्रतिसाद हे शिकवणीच्या शुद्धतेपेक्षा कितीतरी अधिक महत्त्वाचे ठरते. मला त्याचा आवाज ऐकायची इच्छा आहे का? म्हणूनच आपल्याला देवाकडे अशी प्रार्थना करावी लागते: "माझ्यामध्ये शुद्ध हृदय निर्माण कर."[150]

सत्य हृदयात वास करायला हवे; आपल्या मनात आणि भावनांमध्ये त्याचे सिंहासन असले पाहिजे. आणि पिलातासारखे आपण स्वतःला विचारतो: ख्रिस्त राजा आहे का? आपल्या जीवनात तो राजा असेल, किंवा तो वधस्तंभावर खिळला जाईल. आपण त्याला सिंहासन देऊ, किंवा क्रूस देऊ; कारण प्रत्येक खोट्या राजसत्तेला टिकून राहण्यासाठी खऱ्या राजाचा मृत्यू आवश्यक असतो.[151]

मनुष्य स्वतःच्या सामर्थ्याने देवाच्या आज्ञा पाळू शकत नाही; स्वतःच्या शक्तीने देवाची धार्मिकता निर्माण करणे अशक्य आहे. तरीही आपण हार मानायची नाही. ख्रिस्त आला आणि त्याने आपल्याला दाखवून दिले की जेव्हा मानवता दैवीत्वाला धरून ठेवते, तेव्हा ती देवाची धार्मिकता जगू शकते.[152] जे त्याच्या नावावर विश्वास ठेवतात,[153] त्यांना त्याने देवाची मुले होण्याचा अधिकार दिला. त्याचा आत्मा, आपला स्वभाव जाहीर करत, आपल्या हृदयात हाक मारतो: "अब्बा, पिता."[154] आपण देवाची मुले आहोत ही समज आणि त्यासोबत येणारे सर्व काही आपल्याला दान म्हणून दिले जाते. आपल्याला ख्रिस्ताबरोबर सहभागितेत बोलावले जाते, जसे ख्रिस्त आपल्या पित्याबरोबर एक आहे.[155] आपण देवाला पिता म्हणून ओळखू, आणि तो आपल्यावर तसाच प्रेम करतो जसे तो आपल्या एकुलत्या पुत्रावर प्रेम करतो,[156] हे आपल्याला कळेल. अशा प्रकारे आपण येशूच्या विश्वासाद्वारे देवाची धार्मिकता प्राप्त केलेली असेल.

मिसरातील इस्राएल

अब्राहामाच्या जीवनामध्ये आपण दोन करार स्पष्टपणे पाहिले आहेत. आपण पाहिले की त्याने देवाच्या वचनांवर विश्वास ठेवला, पण नंतर त्याला शंका आली आणि त्याने ती वचने स्वतःच्या मार्गाने पूर्ण करण्याचा प्रयत्न केला. परंतु त्याला हे शिकविण्यात आले की कार्य करणारा देव आहे, आणि मनुष्याचे कार्य म्हणजे देवाचा आवाज ऐकणे आणि त्याचे वचन

[149] मत्तय २२:२-६
[150] स्तोत्र ५१:१०
[151] मत्तय २:१३ १६१ फिलिप्पैकर ३:९
[152] योहान १:१२; १ योहान ३:१
[153] रोमकर ८:९-१०, १४-१७; गलतीकर ४:६
[154] योहान १७:२१-२३
[155] योहान १७:२६
[156] योहान १७:२६

जपणे व हृदयात साठवणे. मनुष्याचे कार्य म्हणजे देवाला त्याचे कार्य करू देणे म्हणजेच विरोध करणे थांबवणे.

आपल्या जीवनात व्यवस्था पूर्ण होणे हे जुना करार आणि नवा करार या दोन्हींचा पाया आहे. परंतु जुन्या करारामध्ये देवाची वचने आणि शब्द पूर्ण करण्याचा निर्धार मनुष्य स्वतः करतो. जुना करार म्हणजे मनुष्याची वचने देवाच्या आवाजाला विरोध करणे, हृदय कठोर करणे, आणि देवाचे शब्द स्वतःच्या शक्तीने पूर्ण करून त्याद्वारे जीवन मिळवण्याचा प्रयत्न करणे यातच असतो.[157] नव्या करारामध्ये, देवाचे वचन ऐकल्यानंतर मनुष्य आपले हृदय कठोर करत नाही, तर विश्वास ठेवतो आणि देवाला आपली व्यवस्था त्याच्या मनात व हृदयात लिहू देतो. हेच देवाला इस्राएल लोकांबरोबर सुरुवातीपासून करायचे होते. हाच देवाचा करार आहे.

आता आपण इस्राएल लोकांचा अनुभव पाहूया मिसर देशातील गुलामगिरीपासून ते कनानमध्ये प्रवेश करण्यापर्यंतचा अनुभव.

१ करिंथकरांस १०:११ हया गोष्टी उदाहरणादाखल त्यांच्यावर गुदरल्या आणि जे आपण युगांच्या समाप्तीप्रत येऊन पोहचलो आहोत3 त्या आपल्या बोधासाठी त्या लिहिल्या आहेत.

इस्राएल लोकांचा अनुभव समजून घेणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे, कारण तो विशेषतः आपल्यासाठी शेवटच्या दिवसांत राहणाऱ्यांसाठी लिहिला गेला आहे.

मिसरात गेल्यानंतर इस्राएल लोकांबरोबर काय झाले?

इस्राएल लोक गुलामगिरीत पडले, आणि त्यांच्यावर अत्यंत कठोर जुलूम झाला.

यशया ५२:३–६ कारण परमेश्वर म्हणतो की : "मोलावाचून तुम्हांला विकले आणि पैक्यावाचून तुमची मुक्तता होणार. 4कारण प्रभू परमेश्वर म्हणतो की माझे लोक मिसर देशात जाऊन राहिले; अश्शूरानेही विनाकारण त्यांच्यावर जुलूम केला. 5परमेश्वर म्हणतो, माझ्या लोकांना फुकट धरून नेले आहे, आणि आता मी येथे काय करू? परमेश्वर म्हणतो, त्यांच्यावर प्रभूत्व करणारे गर्जना करीत आहेत, दिवसभर एकसारखी माझ्या नामाची निंदा होत आहे. 6म्हणून माझ्या लोकांना माझ्या नामाची ओळख होईल, आणि मग मी तुमच्याजवळ आहे असे बोलणारा तोच मी आहे असे ते त्या दिवशी जाणतील."

प्रथम, आपण हे लक्षात घेतो की मिसराची गुलामगिरी ही आत्मिक गुलामगिरीसारखीच आहे. हे काही अध्याय आधीच स्पष्ट केले आहे:

यशया ५०:१ परमेश्वर म्हणतो, "तुमच्या आईला मी सोडून दिल्याचे सूटपत्र कोठे आहे? ज्याला तुम्हांला विकले तो माझा सावकार कोणता? पाहा, तुमच्या दुष्कर्मामुळे तुमची विक्री झाली आहे; तुमच्या अपराधामुळे तुमच्या आईला सोडावे लागले.

जे लोक मिसरात गेले, त्यांनी स्वेच्छेने पापाची गुलामगिरी स्वीकारली; आणि ही आत्मिक

[157] गलतीकरांस ३:१०-१२

गुलामगिरी पुढे भौतिक स्वरूपात प्रकट झाली. याची पुष्टी आपण नंतर पाहतो जेव्हा प्रथम इस्राएलाचे उत्तरेकडील राज्य अश्शूरकडून गुलामगिरीत नेले गेले, आणि नंतर यहूदाचे दक्षिणेकडील राज्य बाबेलकडून नेले गेले. आत्मिक गोष्ट आधी येते, आणि तिचे प्रतिबिंब भौतिक क्षेत्रात दिसून येते. जेव्हा इस्राएलचे लोक मादी-पर्शिया साम्राज्यात कैदेत होते, तेव्हा देवाने पर्शियन राजा कूरूसविषयी जो ख्रिस्ताचा एक प्रतिरूप आहे त्याबद्दल असे सांगितले:

यशया ४५:१३ मीच न्याय्य दृष्टीने कोरेशाची उठावणी केली; मी त्याचे सगळे मार्ग सरळ करीन; तो माझे नगर बांधील व काहीएक मोल अथवा मोबदला न घेता बंदिवान झालेल्या माझ्या लोकांना मुक्त करील, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

"काहीएक मोल अथवा मोबदला न देता" याच प्रकारे ख्रिस्त मिसरातील कैद्यांनाही मुक्त करणार होता: "काहीएक मोल अथवा मोबदला न देता" लोकांनी स्वतःला विनामूल्य विकले होते, आणि ते पैशाविना मुक्त केले जाणार होते.

निर्गम १:८ पुढे योसेफाची ज्याला माहिती नव्हती असा एक नवीन राजा मिसर देशावर आला.

मिसरात काय घडले? एक नवा राजा उभा राहिला जो किमान आपल्या कृतींतून तरी योसेफाला ओळखत नव्हता. एक नवा राजवंश आला, ज्याने इस्राएल लोकांबरोबर केलेल्या करारांकडे दुर्लक्ष करण्याचा निर्णय घेतला तेच इस्राएल लोक ज्यांच्यामुळे मिसर राष्ट्र समृद्ध झाले होते. यशया म्हणतो की अश्शूऱ्यांनी त्यांना विनाकारण कैदेत नेले. हे लक्षात घेण्यासारखे आहे की अश्शूर हे इस्राएलच्या उत्तरेला असलेले राष्ट्र आहे,[158] तर मिसर हे इस्राएलच्या दक्षिणेला आहे. अशा प्रकारे आपण पाहतो की अश्शूरी उगम असलेला एक फिरओन ज्याने मिसर जिंकले होते आणि आता सिंहासनावर बसला होता देवाच्या लोकांवर जुलूम करीत होता. हे बहुधा हिक्सोस[159] लोकांकडे निर्देश करते, ज्यांनी प्रथम गोशेन प्रदेश आणि भूमध्यसागरी बंदरे ताब्यात घेतली, इस्राएल लोकांना त्यांना दिलेल्या प्रदेशातून हाकलून दिले, आणि अशा प्रकारे त्यांच्या गुलामगिरीची सुरुवात केली. याची आणखी पुष्टी म्हणून, मॅनेथो त्यांची ओळख अशा नावाने करतो, जे अनातोलियाच्या दिशेतील प्रदेशाशी संबंधित आहे. येथे आपण निर्गमाच्या पुस्तकात एक "उत्पत्ती" पाहतो एक बीज जे पुढे उत्तरेकडील राज्य आणि दक्षिणेकडील राज्य यांच्या इतिहासात पुनःपुन्हा उगवते आणि विस्तारते, जसे दानिएल ११ मध्ये देवाच्या लोकांवर होणाऱ्या छळाविषयी सांगितले आहे.

यशया ५२:३–६ असे सांगते की त्यांना कैदेत टाकणारे अश्शूऱ्यच होते. तेव्हा देव स्वतःला विचारतो: "मी येथे काय करू?" माझे लोक अन्यायाने नेले गेले असताना मी काय करावे? प्रभू स्वतःला असा प्रश्न का विचारतो? कारण, आपण पुढे पाहू तसे, प्रभू एका निर्णायक वळणावर उभा राहतो.

जे लोक इस्राएलवर देवाच्या लोकांवर राज्य करीत होते, ते आपल्या जुलूमामुळे देवाला आक्रोश करायला लावत होते. इतकेच नव्हे, तर ते दररोज सतत प्रभूच्या नावाची निंदा

[158] सफन्या २:१३

[159] https://en.wikipedia.org/wiki/Hyksos

घडवीत होते. पण देवाच्या नावाची निंदा म्हणजे नेमके काय?

रोमकरांस २:२३–२४ नियमशास्त्राचा अभिमान बाळगणारा तू स्वतःच नियमशास्त्राच्या उल्लंघनाने देवाचा अपमान करतोस काय? 24"तुमच्यामुळे परराष्ट्रीयांमध्ये देवाच्या नावाची निंदा होत आहे," असे शास्त्रात लिहिलेले आहे.

देवाच्या नावाची निंदा म्हणजे त्याचे नाव चुकीच्या प्रकारे उच्चारणे नाही; तर देवाचे नियमशास्त्र मोडणे हेच त्याच्या नावाची निंदा होय. देवाचे नाव म्हणजे त्याचा स्वभाव. आणि हा स्वभाव आपण त्याच्या व्यवस्थेत आणि येशू ख्रिस्तामध्ये[160] प्रकट झालेला पाहतो. देवाचे लोक अशा अवस्थेत पोहोचले होते की ते सातत्याने देवाची व्यवस्था मोडत होते म्हणजेच ते दररोज त्याच्या नावाची निंदा करीत होते. अशा परिस्थितीत देव आपल्या लोकांना मुक्त करण्यासाठी स्वतःला तयार करतो. वचन असे सांगते:

यशया ५२:६ "म्हणून माझ्या लोकांना माझ्या नामाची ओळख होईल, आणि मग मी तुमच्याजवळ आहे असे बोलणारा तोच मी आहे असे ते त्या दिवशी जाणतील."

देव आपले नाव म्हणजे आपला स्वभाव त्यांना जाहीर करणार होता, यासाठी की ते त्याला ओळखतील. देव त्यांना आपली व्यवस्था देणार होता. पण हे सर्व कसे घडणार होते? देवाच्या वैयक्तिक उपस्थितीद्वारे.

मिसरातून इस्राएलला मिळालेली स्वातंत्र्य ही पाप आणि गुलामगिरीपासून मिळालेली स्वातंत्र्य होते देवाचे राज्य, त्याचा स्वभाव आणि त्याची धार्मिकता त्यांच्यासमोर प्रकट होण्याद्वारे. आपली उपस्थिती देऊनच तो त्यांना मुक्त करणार होता. पवित्र शास्त्राचा अभ्यास करताना आपण पाहतो की मिसर हे मूर्तिपूजेचे, पापाचे आणि ख्रिस्ताच्या विरोधाचे प्रतीक आहे.[161] मिसर खोट्या देवांनी भरलेले होते. त्यांच्याकडे सूर्यदेव 'रा' होता. पण मिसरवासी आणखी खालच्या पातळीवर गेले ते प्राण्यांची उपासना करू लागले. त्यांनी 'आपिस' या बैलाची पूजा केली; हे सोन्याच्या वासराच्या कथेत स्पष्टपणे दिसून येते. मिसरी देवतांच्या समूहात इसिस, ओसिरिस आणि होरस अशी त्रिमूर्तीही आढळते. इस्राएल मिसरात होता दररोज या मूर्तिपूजेच्या वातावरणात बुडालेला. आणि हे स्पष्ट आहे की इस्राएल मिसरातील दुष्टपणा आणि मूर्तिपूजेत सहभागी होत होता; अखेरीस त्यांना तसे करणे भाग पाडले गेले.

मोशे प्रथमच फारोकडे गेला तेव्हा, इस्राएलला मुक्त करण्याचे कारण असे दिले गेले:

निर्गम ४:२३ "माझ्या पुत्राला माझी सेवा करण्यास जाऊ दे"

यावरून स्पष्ट होते की मिसरात इस्राएल प्रभूची सेवा करू शकत नव्हता.

स्तोत्रसंहिता १०५:४२–४५ कारण त्याला आपल्या पवित्र वचनाची व आपला सेवक अब्राहाम ह्याची आठवण होती. 43त्याने आपल्या लोकांना आनंद करत, आपल्या निवडलेल्या लोकांना जयोत्सव करत बाहेर आणले. 44त्याने त्यांना परक्या राष्ट्रांचे देश दिले; त्या लोकांच्या श्रमाचे फळ ह्यांच्या हाती आले, 45ह्यासाठी की, त्यांनी आपले नियम पाळावेत, आपल्या नियमशास्त्राप्रमाणे वागावे. परमेशाचे स्तवन करा!

---

[160] योहान १:१८, मत्तय ११:२७, योहान १७:४, ६

[161] प्रकटीकरण ११:८, यहूदा ५, प्रेषितांची कृत्ये ७:३९

देवाला त्यांना मिसरातून बाहेर काढावे लागले, कारण तेथे ते त्याचे विधी पाळू शकत नव्हते आणि त्याच्या व्यवस्था आज्ञापालन करू शकत नव्हते. पण इस्राएल लोक मिसराच्या मूर्तिपूजेने आणि पापांनी पूर्णपणे वेढले गेले होते याचा सर्वात ठोस पुरावा आपल्याला त्या धिक्कारात दिसतो, जो त्यांना ही पापे सोडायला नकार देत असल्यामुळे देण्यात आला.

यहेज्केल २०:५–८ त्यांना सांग, प्रभू परमेश्वर म्हणतो, ज्या दिवशी मी इस्राएलास निवडून घेतले, याकोब वंशाकडे मी हात उचलून शपथ वाहिली, मिसर देशात त्यांना मी प्रकट झालो, हात उचलून त्यांना शपथपूर्वक म्हणालो की, मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. 6त्या दिवशी मी हात उचलून त्यांच्याबरोबर शपथ केली की, मी तुम्हांला मिसर देशातून काढून दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत अशा तुमच्यासाठी पाहिलेल्या देशात आणीन; तो देश सर्व देशांचा मुकुटमणी होय. 7तेव्हा मी त्यांना म्हटले, तुम्ही सर्वांनी आपल्या दृष्टीला प्रिय अशा अमंगळ वस्तू फेकून द्याव्यात व मिसर देशाच्या मूर्तींनी आपणांस विटाळ होऊ देऊ नये; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. 8तरीपण ते माझ्याशी फितूर झाले व माझे ऐकेनात; त्यांच्या दृष्टीला प्रिय अशा अमंगळ वस्तू त्यांच्यातील कोणी फेकून दिल्या नाहीत; मिसर देशाच्या मूर्तीही सोडून दिल्या नाहीत; तेव्हा मिसर देशात त्यांच्यावर माझ्या क्रोधाची वृष्टी करावी, त्यांच्यावर माझा कोप पूर्ण करावा असे मी म्हटले.

यावरून आपण हे ओळखतो की देवाच्या लोकांना मिसरात असताना धार्मिक सुधारणा आवश्यक होती. देवाने त्यांना घृणास्पद गोष्टी दूर टाकण्यास आणि मिसराच्या मूर्तींचा त्याग करण्यास सांगितले.

आपण यापूर्वी उद्धृत केलेले यशया ५२ चे वचन हे शेवटच्या काळातील लोकांशी विशेषतः १,४४,००० लोकांशी बोलत आहे, आणि मिसरातून झालेल्या मुक्ततेशी समांतरता उभी करते. मिसरातून बाहेर येणे म्हणजे या दुष्ट, पापमय जगातून बाहेर येऊन पापरहित नव्या जगात प्रवेश करणे. परंतु मुक्ततेच्या प्रक्रियेच्या तपशीलात जाण्यापूर्वी, आपण पुढील वचन वाचूया:

होशे ११:१ इस्राएल लहान मूल असता त्याच्यावर माझी प्रीती बसली; मी त्याला आपला पुत्र म्हणून मिसरातून बोलावले.

ख्रिस्त देवाच्या लोकांच्या जवळ आला; त्यांना मूर्तिपूजेपासून आणि गुलामगिरीपासून सोडवण्यासाठी त्याने त्यांना भेट दिली. यशया ५२ मध्ये तो हे जाहीर करतो, जेव्हा तो म्हणतो, "मी उपस्थित असेन." पापाच्या गुलामगिरीतून त्यांना मुक्त करण्याच्या आपल्या उद्देशात, ख्रिस्त त्यांना आपली उपस्थिती देण्याचे वचन देतो.

तरीही प्रकटीकरण सांगते की मिसरातच ख्रिस्ताला वधस्तंभावर खिळले गेले जसे पुढे, प्रेषित योहानाच्या काळानंतर खूप वेळाने, त्या महान नगरात पुन्हा घडणार होते.

प्रकटीकरण ११:८ आणि आध्यात्मिक दृष्टीने सदोम व मिसर म्हटलेले असे जे मोठे नगर, आणि ज्यात त्यांच्या प्रभूला वधस्तंभावर खिळण्यात आले होते त्याच्या रस्त्यावर त्यांची प्रेते पडून राहतील.

आणि येथे आपण पुढील गोष्ट लक्षात घेतो: जसा अब्राहाम ख्रिस्ताद्वारे मिसरातून सोडविला गेला, तसाच:

– प्राचीन इस्राएल ख्रिस्ताद्वारे मिसरातून मुक्त झाला,

– ख्रिस्त लहानपणी मिसरातून बाहेर काढला गेला,

– आणि अब्राहामाची मुले शेवटच्या काळात विश्वासाद्वारे आत्मिक मिसरातून मुक्त केली जातील.

हेच सुवार्तेचे कार्य आहे. मोशेद्वारे ख्रिस्ताने इस्राएलासाठी जे कार्य केले, ते म्हणजे इस्राएल लोकांना सुवार्ता सांगणे; कारण देव त्यांना जे स्वातंत्र्य देऊ इच्छित होता, ते सर्वप्रथम आत्मिक होते. पौल हे असे स्पष्ट करतो:

इब्री लोकांस ४:२ कारण त्यांच्यासारखी आपल्यालाही सुवार्ता सांगण्यात आली आहे, परंतु ऐकलेले वचन त्यांना लाभदायक झाले नाही; कारण त्याचा ऐकणाऱ्यांमध्ये विश्वासाबरोबर संयोग झाला नाही.

मिसरात असलेल्या आणि तेथून मुक्त केलेल्या इस्राएल लोकांना शुभवर्तमान म्हणजे सुवार्ता सांगितली गेली. आणि ती इतक्या स्पष्टपणे व प्रभावीपणे सांगितली गेली की, नीट लक्ष दिल्यास, तीच घोषणा पुढे सुवार्ता कशी सांगावी याचे एक मापदंड ठरते. प्रारंभीच्या ख्रिस्ती मंडळींनाही सुवार्तेमध्ये देवाचे असेच एक प्रकटीकरण मिळाले, जसे इस्राएलला मिसरातून बाहेर पडताना मिळाले होते.

मोशेचा उदय

आपल्याला आठवते की, जेव्हा इस्राएल लोकांची संख्या वाढू लागली, तेव्हा फारोने असा हुकूम काढला की जन्माला येणारा प्रत्येक इब्री पुरुष बालक मारून टाकावा.[162] पण मोशेचे आई-वडील जे दोघेही लेवी वंशातील होते यांनी फारोच्या आज्ञेला न मानण्याचा निर्णय घेतला आणि मोशेला तीन महिने लपवून ठेवले. पण जसजसे त्याला लपवून ठेवणे कठीण होत गेले, तसतसे त्यांनी कणसांच्या काड्यांची एक टोपली बनवली, तिला डांबर लावले, आणि मोशेला नाईल नदीत ठेवले; त्याची मोठी बहीण दूर उभी राहून हे सर्व पाहत होती. फारोची मुलगी आपल्या दासींसह नाईल नदीवर आली. तिला ती टोपली दिसली आणि तिने ती आणायला सांगितली. टोपली उघडल्यावर तिला आत बालक दिसले. त्या क्षणी मोशेची बहीण मिर्याम पुढे आली आणि राजकन्येच्या मनात करुणा पाहून, त्या बालकासाठी इब्री स्त्रियांपैकी एखादी धाय शोधून देऊ का असे विचारले. राजकन्येने यास संमती दिली, आणि अशा प्रकारे मोशे आपल्या स्वतःच्या कुटुंबात वाढविला गेला. मोशे मोठा झाल्यावर त्याला फारोच्या मुलीकडे नेण्यात आले. तिने त्याला आपला मुलगा म्हणून स्वीकारले आणि त्याचे नाव मोशे ठेवले.[163]

स्तेफनाने हे असे वर्णन केले आहे:

प्रेषितांची कृत्ये ७:२०–२२ त्याच काळात मोशेचा जन्म झाला. तो देवाच्या दृष्टीने अतिशय सुंदर होता; त्याचे पालनपोषण 'तीन महिनेपर्यंत' त्याच्या पित्याच्या घरी झाले; 21मग त्याला बाहेर टाकून देण्यात आले असता फारोच्या कन्येने त्याला घेऊन आपला पुत्र म्हणून

[162] निर्गम 1:15-16
[163] निर्गम 2:1-10

त्याचे संगोपन केले. 22मोशेला मिसरी लोकांच्या सर्व विद्यांचे शिक्षण मिळाले आणि तो भाषणात व कृतीत पराक्रमी होता.

मोशेला मिसरातील सर्व प्रकारचे विश्वास, शास्त्र, विद्या आणि ज्ञान शिकविले गेले. तसेच आपण असेही वाचतो:

इब्री लोकांस ११:२३–२६ 'मोशे जन्मल्यावर त्याच्या आईबापांनी विश्वासाने त्याला तीन महिने लपवून ठेवले,' कारण ते मूल 'सुंदर आहे असे त्यांनी पाहिले;' व त्यांना राजाच्या आज्ञेचे भय वाटले नाही. 24'मोशे प्रौढ झाल्यावर' त्याने आपणास फारोच्या कन्येचा पुत्र म्हणवण्याचे विश्वासाने नाकारले. 25पापाचे क्षणिक सुख भोगणे ह्यापेक्षा देवाच्या लोकांबरोबर दुःख सोसणे हे त्याने पसंत करून घेतले. 26'ख्रिस्ताप्रीत्यर्थ विटंबना सोसणे' ही मिसर देशातील धनसंपत्तीपेक्षा अधिक मोठी संपत्ती आहे असे त्याने गणले; कारण त्याची दृष्टी प्रतिफळावर होती.

मोशेला लपवून ठेवणे हे त्याच्या पालकांच्या बाजूने विश्वासाचे कृत्य होते. राजाच्या आज्ञेला न घाबरणे हेही विश्वासाचेच कृत्य होते, कारण त्यांनी देवावर विश्वास ठेवला होता की तो त्यांची काळजी घेईल. त्याचप्रमाणे, मोशे मोठा झाल्यावर, देवाच्या इच्छेनुसार वागण्यासाठी त्याला जे सामर्थ्य मिळाले, तेही विश्वासानेच मिळाले. पण नेमके मोशेच्या विश्वासाचे कृत्य काय होते?

१. मोशेने मिसरी राजपुत्राची पदवी नाकारली. मिसराची सर्व संपत्ती त्याच्या आवाक्यात होती. त्या काळातील सर्वात प्रगत संस्कृतीतील सर्व विद्या मोशेला शिकविण्यात आल्या होत्या. तो एक सेनापती होता; तो प्रभावी वक्ता होता; आणि अशी कामे करण्याची त्याची क्षमता होती की ज्यामुळे संपूर्ण राष्ट्रात लोक त्याचे कौतुक करत. जगाच्या दृष्टीने त्याचे भविष्य अत्यंत उज्ज्वल होते. हे सर्व त्याने बाजूला ठेवण्याचा निर्णय घेतला. बायबल जेव्हा म्हणते की त्याने फारोच्या मुलीचा मुलगा म्हणून ओळखले जाण्यास नकार दिला, तेव्हा याचा अर्थ असा होतो की या निर्णयामुळे त्याच्यावर प्रचंड दबाव टाकण्यात आला, त्याला आमंत्रणे देण्यात आली, मोह दाखवले गेले, आणि कदाचित थट्टा व अपमानही सहन करावा लागला. तरीही मोशेने हे सर्व सोडून दिले, आणि गुलामगिरीत असलेल्या, तुच्छ लेखल्या गेलेल्या लोकांबरोबर आपले भविष्य जोडले.

२. फारोच्या मुलीचा मुलगा म्हणून ओळख नाकारून, त्याने देवाच्या लोकांबरोबर छळ सहन करण्याची निवड केली.

३. फारोच्या मुलीचा मुलगा म्हणून ओळख नाकारून, त्याने पापाच्या तात्पुरत्या सुखांचा त्याग केला.

४. देवाच्या लोकांबरोबर छळ सहन करण्याची निवड करून, त्याने देवाचा मार्ग आणि देवाची इच्छा निवडली; पापाच्या सुखांचा उपभोग घेण्यापेक्षा त्याने प्रभूचा मार्ग स्वीकारला.

५. त्याने देवाचे वचन मौल्यवान मानले; आणि देवाच्या लोकांबरोबर आपले हित जोडून, त्याने "ख्रिस्ताची निंदा" हीच खरी संपत्ती मानली. मग प्रश्न असा उरतो: ख्रिस्ताची निंदा म्हणजे नेमके काय?

इब्री लोकांस १३:१२–१३ म्हणून येशूनेही स्वरक्ताने लोकांना पवित्र करावे म्हणून वेशीबाहेर

मरण सोसले. 13तर आता आपण त्याचा अपमान सोसत तळाबाहेर त्यांच्याकडे जाऊ या.

ख्रिस्त नगराबाहेर गल्गोथ्याटेकडीवर वधस्तंभावर खिळला गेला. त्याने वाहिलेली निंदा म्हणजेच क्रूस. क्रूसाच्या संदर्भात आपण असे वाचतो:

रोमकरांस १५:३ कारण ख्रिस्तानेही स्वतःच्या सुखाकडे पाहिले नाही; तर "तुझी निंदा करणाऱ्यांनी केलेली निंदा माझ्यावर आली," ह्या शास्त्रलेखाप्रमाणे ते झाले.

देवाची इच्छा पूर्ण केल्यामुळे ख्रिस्तावर निंदा आली; आणि त्याच प्रकारे, जेव्हा ख्रिस्ताचे लोकही देवाची इच्छा पूर्ण करतात, तेव्हा ख्रिस्त त्यांच्यामध्ये निंदा सहन करतो. जे देवावर द्वेष करतात, ते देवाची इच्छा पूर्ण करणाऱ्यांमध्ये दोष शोधतात.

लूक ९:२३ त्याने सर्वांना म्हटले, "जर कोणी माझ्यामागे येऊ पाहतो तर त्याने आत्मत्याग करावा व दररोज स्वतःचा वधस्तंभ उचलून घेऊन मला अनुसरावे.

म्हणून आपण पाहतो की मिसराच्या काळातसुद्धा, अपमान आणि निंदा सहन करीत स्वतःला नाकारणे क्रूस उचलणे हे अस्तित्वात होते.[164] अशा प्रकारे मोशे म्हणू शकतो:

गलातीकरांस २:२० मी ख्रिस्ताबरोबर वधस्तंभावर खिळलेला आहे; आणि ह्यापुढे मी जगतो असे नाही, तर ख्रिस्त माझ्या ठायी जगतो; आणि आता देहामध्ये जे माझे जीवित आहे ते देवाच्या पुत्रावरील विश्वासाच्या योगाने आहे; त्याने माझ्यावर प्रीती केली व स्वत:ला माझ्याकरता दिले.

आदमाच्या पापानंतर ख्रिस्त जसा पतित मानवजातीबरोबर मोजला जाण्यास आणि स्वतःला अर्पण करण्यास तयार झाला, तसाच मोशेनेही ख्रिस्ताच्या उदाहरणाचे अनुसरण केले. त्याच आत्मनकारामध्ये, कोंकऱ्याच्या वचनामागे जिथे तो नेईल तिथे जाण्याचा मार्ग मोशेने निवडला.[165] आणि आपल्यालाही ह्याच उदाहरणाचे अनुसरण करण्यासाठी बोलावले आहे.[166]

६. मग मोशेने त्या तेजस्वी, ऐहिक संधी का नाकारल्या, आणि त्याऐवजी ख्रिस्ताचा क्रूस का स्वीकारला? त्याने सध्याच्या काळातील काहीतरी त्याग करून फक्त भविष्यात काहीतरी चांगले मिळेल या आशेने हे केले नाही. उलट, त्याने वर्तमानातच काहीतरी अधिक श्रेष्ठ प्राप्त केले येशू ख्रिस्ताबरोबरची सहभागिता. मोशेला ख्रिस्त इतका चांगला परिचित होता की, अदृश्य असणाऱ्याला पाहत असल्यासारखे,[167] यात्रेच्या सर्व वर्षांत तो ख्रिस्तामध्ये टिकून राहण्यात आनंद मानू शकला.

७. ख्रिस्तच तो नेता होता, ज्याने इस्राएल लोकांना मार्गदर्शन केले आणि त्यांना मुक्त केले. मिसरातून मुक्त होण्यासाठी, आणि वारसा, वचन व प्रतिफळ प्राप्त करण्यासाठी, इस्राएलला हे सर्व केवळ ख्रिस्ताद्वारे आणि ख्रिस्ताच्या निंदेमध्ये सहभागी होऊन प्राप्त करावे लागले.

---

[164] मत्तय १६:२४
[165] प्रकटीकरण १५:३
[166] इब्री लोकांस १३:१३
[167] इब्री लोकांस ११:२७

तरीही, मोशेला प्रभूची ओळख असली, तरी तो त्याला पुरेसा ओळखत नव्हता. हे आपण पुढील घटनेत पाहतो. मोशे चाळीस वर्षांचा होता आणि त्याने आधीच आपले भविष्य देवाच्या लोकांबरोबर जोडले होते:

प्रेषितांची कृत्ये ७:२३–२९ मग तो जवळ जवळ चाळीस वर्षांचा झाला तेव्हा ‘आपले बांधव म्हणजे इस्राएलाचे संतान’ ह्यांची भेट घ्यावी असे त्याच्या मनात आले. 24तेव्हा मोशेने त्यांच्यातील कोणाएकावर अन्याय होत आहे असे पाहून ह्या जाचलेल्या माणसाचा कैवार घेतला आणि ‘मिसऱ्याला मारून’ त्याचा सूड उगवला. 25तेव्हा देव त्याच्या हातून त्याच्या बांधवांची सुटका करत आहे हे त्यांना समजले असेल असे त्याला वाटले होते, पण ते त्यांना समजले नाही. 26मग दुसऱ्या दिवशी कोणी भांडत असता तो त्यांच्यापुढे येऊन उभा राहिला व त्यांची समजूत घालण्याकरता त्यांना म्हणाला, ‘गृहस्थांनो, तुम्ही भाऊबंद आहात; एकमेकांवर अन्याय का करता?’ 27तेव्हा ‘जो आपल्या शेजाऱ्यावर अन्याय करत होता तो’ त्याला ढकलून देऊन म्हणाला, ‘तुला आमच्यावर अधिकारी व न्यायाधीश कोणी केले? 28काल तू मिसऱ्याला ठार मारले तसे मलाही मारायला पाहतोस काय?’ 29हे शब्द ऐकताच मोशे परत गेला आणि मिद्यान देशात उपरा झाला; तेथे त्याला दोन मुलगे झाले.

मोशेला स्पष्टपणे माहीत होते की मुक्ततेचा काळ जवळ आला आहे, आणि देव त्याच्या हातून आपल्या लोकांना सोडवेल हे त्याला ठाऊक होते. इतकेच नव्हे, तर मोशेला असेही वाटत होते की इस्राएल लोकांनाही हे सर्व त्याचप्रमाणे माहीत आहे आणि ते समजतात.

हे खरे आहे की प्रभूचा उद्देश इस्राएलला मोशेच्या हातून मुक्त करण्याचाच होता. परंतु इस्राएल लोकांना हे माहीत नव्हते, ना ते समजत होते. म्हणूनच मोशेने आपल्या लोकांना जुलूमातून सोडवण्याचा केलेला प्रयत्न, देवाचे साधन म्हणून त्याची ओळख लोकांना नसल्यामुळे, पूर्णपणे अपयशी ठरला. याशिवाय, मोशेला हे माहीत असले तरी की तो देवाचे साधन असणार आहे, तरी देव इस्राएलला कशा प्रकारे मुक्त करणार आहे हे त्याला माहीत नव्हते. त्याने असा समज केला की आपल्या स्वतःच्या सामर्थ्याने, आपल्या ज्ञानाने आणि आपल्या सेनापतीपणाच्या क्षमतेने तो इस्राएलच्या मुलांना मुक्त करील. त्याने मिसरी मनुष्याला ठार मारून आपल्या स्वतःच्या न्यायाच्या कल्पना लादल्या. पण देव आपल्या लोकांना जी मुक्तता देऊ इच्छित होता ती वेगळ्या मार्गाने मिळणार होती, कारण हा मार्ग देवाच्या धार्मिकतेनुसार नव्हता.

याकोब १:२० कारण माणसाच्या रागाने देवाच्या नीतिमत्त्वाचे कार्य घडत नाही.

देवाची वचने देव स्वतः पूर्ण करतो. मोशेने देवाची वचने स्वतःच्या सामर्थ्याने आणि शारीरिक मार्गांनी पूर्ण करण्याचा प्रयत्न केला, हे विसरून की

२ करिंथकरांस १०:४ कारण आमच्या युद्धाची शस्त्रे दैहिक नाहीत, तर तटबंदी जमीनदोस्त करण्यास ती देवाच्या दृष्टीने समर्थ आहेत.

इफिसकरांस ६:१२ कारण आपले झगडणे रक्तमांसाबरोबर नव्हे, तर सत्तांबरोबर, अधिकाऱ्यांबरोबर, सध्याच्या काळोखातील जगाच्या अधिपतींबरोबर, आकाशातल्या दुरात्म्यांबरोबर आहे.

मोशेला हे दिसले नाही की प्रभू आपले वचन शारीरिक मार्गाने नव्हे, तर आत्मिक मार्गाने पूर्ण करणार होता. देव इस्राएल लोकांच्या मुक्ततेमध्ये आपले नाव आणि आपली धार्मिकता प्रकट करणार होता, आणि हे कधीही शारीरिक पद्धतींनी शक्य नव्हते.

आजच्या काळातही आपण मनुष्यांमध्ये अशाच प्रकारच्या दडपशाहीच्या परिस्थिती पाहतो. कुटुंबांना समाजाच्या अपेक्षांनुसार जीवनशैली मिळवण्यासाठी कर्जात शिरावे लागते, आणि पवित्र शास्त्र कर्जाला दास्यत्व[168] म्हणते. या जीवनशैलीला टिकवण्यासाठी दोन्ही पालकांना दीर्घ तास काम करावे लागते. परिणामी, आठवडाभराच्या थकवणाऱ्या कामानंतर आत्मिक जीवनासाठी फारच कमी वेळ आणि ऊर्जा उरते. अशा परिस्थितीत पालक आणि मुले नकळतपणे जगाच्या वातावरणात जे काही आहे ते स्वीकारतात जे मगरांनी भरलेल्या जागेसारखे आहे, किंवा बायबलच्या भाषेत सांगायचे तर: "बाबेल झाले आहे... भुतांचे निवासस्थान... आणि प्रत्येक अशुद्ध व द्वेषी पक्ष्यांचा पिंजरा."[169] या अर्थाने, आजही गुलामगिरी आहे, जशी मिसरात होती. परंतु कालप्रमाणेच आजही दडपशाहीत असणाऱ्यांविषयी देवाची काळजी बदललेली नाही. कारण आपण वाचतो:

नीतिसूत्रे १४:३१ जो गरिबाला छळतो तो आपल्या उत्पन्नकर्त्याचा अवमान करतो; पण जो गरजवंतावर दया करतो तो त्याचा सन्मान करतो....

स्तोत्रसंहिता ६९:३३ कारण परमेश्वर दरिद्र्यांचे ऐकतो; बंदीत पडलेल्या आपल्या लोकांना तो तुच्छ मानत नाही....

स्तोत्रसंहिता १४०:१२ परमेश्वर दीनाच्या पक्षाचे, दरिद्र्यांच्या वादाचे समर्थन करील, हे मला ठाऊक आहे.

मग प्रश्न असा उभा राहतो: जशी इस्राएलची मिसरातील भौतिक गुलामगिरी आत्मिक गुलामगिरीशी जोडलेली होती, तशीच आपली आजची भौतिक गुलामगिरीही आत्मिक स्वरूपाची आहे का? देवाच्या पद्धती बदललेल्या नाहीत. तो प्रथम आपल्याला आत्मिकरित्या मुक्त करू इच्छितो, आणि मग भौतिक मुक्तता येते. देवासाठी धार्मिकता कधीही जबरदस्तीने लादता येत नाही. संरक्षणाच्या नावाखाली बलप्रयोग करणे म्हणजे देवाचे संरक्षण नाकारणे आणि स्वतःला दडपशाही करणाऱ्यांच्या गटात उभे करणे होय. म्हणूनच पवित्र शास्त्र असे म्हणते:

याकोब ५:६ नीतिमानाला तुम्ही दोषी ठरवले, त्याचा घात केला; तो तुम्हांला विरोध करत नाही.

येथे आपण पाहतो की प्रतिकार न करणारा तोच नीतिमान असतो. ज्याला देव नीतिमान ठरवतो, तो सर्व गोष्टी आपल्या प्रभूच्या हाती सोपवतो. म्हणूनच ख्रिस्त स्वतः म्हणतो:

मत्तय ५:३९ ...दुष्टाला अडवू नका. जो कोणी तुझ्या उजव्या गालावर मारतो, त्याच्याकडे दुसरा गाल कर;

प्रतिकाराची शस्त्रे आत्मिक आहेत. आपल्याला पापाचा प्रतिकार करायचा आहे; पाप

[168] नीतिसूत्रे २२:७
[169] प्रकटीकरण १८:२

संपवण्यासाठी पापाचा उपयोग करायचा नाही. जे हे समजतात, त्यांनाच देव न्याय्य ठरवतो.

मग जर मानवी मार्गांनी पीडितांची मुक्तता होत नसेल, तर कशाने होते? उत्तर आहे ख्रिस्ताच्या सुवार्तेद्वारे. त्याचा क्रूस आणि त्याची निंदा, त्याचे आमंत्रण आणि स्वतःला नाकारून त्याच्याशी सहभागितेत येण्याचे त्याचे आवाहन. हाच एकमेव उपाय आहे, जो पापापासून खरी स्वातंत्र्य देतो आणि त्याच वेळी भौतिक स्वातंत्र्याचाही मार्ग उघडतो. हे इतिहासभर वैयक्तिकरीत्या आणि सामूहिकरीत्या प्रकट झाले आहे, पण शेवटच्या काळात ते सर्वात पूर्ण स्वरूपात प्रकट होणार आहे.

या कथेमध्ये आपण पाहतो की त्या काळात मोशे अजूनही जुन्या कराराच्या अवस्थेत होता. त्याच्यासमोर असलेल्या महान कार्यासाठी तो अद्याप तयार नव्हता. त्यामुळे मोशे पळून गेला आणि मिद्यान देशात परदेशी म्हणून राहू लागला. तेथे तो चाळीस वर्षे मेंढपाळ होता, आणि फारोच्या मुलीचा मुलगा म्हणून त्याने जे काही शिकले होते ते सर्व त्याला सोडून द्यावे लागले, आणि देवाला व त्याच्या स्वभावाला ओळखणे शिकावे लागले.

मोशेला मिसर विसरावा लागला. त्याला वेढून टाकणारे सर्व प्रभाव त्याची दत्तक आईवरील आपुलकी, स्वतःचे स्थान, अशा वातावरणात मानवी नात्यांमध्ये असणारी फसवणूक, धार्मिक गूढवाद, लोकांची स्तुती आणि गौरव हे सर्व त्याला मागे सोडावे लागले. भव्य इमारती, मूर्तिपूजक धर्माचे ऐश्वर्यपूर्ण विधी सोडून, वनात राहून प्राण्यांची काळजी घेतल्याशिवाय, मोशेमध्ये नवे स्वभावगुण निर्माण होऊ शकले नसते.

डोंगरांच्या एकांतात, ताऱ्यांनी भरलेल्या आकाशाच्या तेजात, मोशे देवाच्या आत्म्याच्या सूचनांबद्दल अधिक संवेदनशील होत गेला. तेथे देवाची महिमा स्पष्टपणे दिसून येत होती. तो आपली मानसिक शक्ती देवावर केंद्रित करू शकत होता. सभ्यतेपासून दूर, तेथे त्याला वेगवेगळे धडे शिकायला मिळाले. मेंढ्यांची सेवा करताना स्वतःचा त्याग आणि कठोर वातावरण सहन करताना, त्याने संयम शिकला, तो आपल्या आवेगांवर नियंत्रण ठेवायला शिकला इतके की पुढे त्याच्याविषयी असे म्हटले गेले:

गणना १२:३ मोशे हा पुरुष तर भूतलावरील सर्व मनुष्यांपेक्षा नम्र होता.

बहुतेक लोकांना ही चाळीस वर्षांची कालावधी वेळेची नासाडी वाटली असती, पण देवाला तसे वाटले नाही. देवाने पाहिले की मेंढपाळाचे हे नम्र कार्य करण्यासाठी इतका काळ घालवणे अत्यावश्यक होते. इस्राएल लोकांची काळजी घेण्यासाठी आवश्यक असलेले सर्व गुण त्याच्यामध्ये विकसित होणे गरजेचे होते, आणि म्हणूनच वाळवंटातील हे जीवन त्याच्यासाठी आदर्श शाळा ठरले. त्याला आज्ञाधारक असणे शिकणे आवश्यक होते. केवळ देवाशी पूर्ण सुसंगतीत राहूनच तो देवाची इच्छा इतरांना शिकवू शकणार होता.

देवाचा उद्देश

देव हा भस्म करणारा अग्नी आहे

आता आपण मोशेला पाहतो मेंढपाळ मोशे, जो आता ऐंशी वर्षांचा आहे, आणि आपल्या मिसरी भूतकाळापासून खूप दूर आहे तो होरेब पर्वताजवळ (किंवा सिनाई) येतो आणि जळणारे झुडूप पाहतो.

निर्गम ३:२–६ तेव्हा परमेश्वराच्या दूताने एका झुडपातून अग्निज्वालेत त्याला दर्शन दिले; त्याने दृष्टी लावली तर झुडूप अग्नीने जळत असून ते भस्म झाले नाही असे त्याला दिसले. 3तेव्हा मोशे म्हणाला, “मी आता तिकडे जाऊन हा काय चमत्कार आहे, ते झुडूप का भस्म होत नाही ते पाहतो.” 4ते पाहण्यास मोशे तिकडे वळला असे परमेश्वराने पाहिले, आणि झुडपातून देवाने त्याला हाक मारून म्हटले, “मोशे, मोशे.” तेव्हा तो म्हणाला, “काय आज्ञा?” 5देव त्याला म्हणाला, “इकडे जवळ येऊ नकोस; तू आपल्या पायांतले जोडे काढ, कारण ज्या जागी तू उभा आहेस ती भूमी पवित्र आहे.” 6तो आणखी म्हणाला, “मी तुझ्या पित्याचा देव, अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव, याकोबाचा देव आहे.” तेव्हा मोशेने आपले तोंड झाकले; कारण देवाकडे पाहण्यास तो भ्याला.

हा परमेश्वराचा दूत[170] म्हणजेच परमेश्वराचा संदेशवाहक[171] तोच येशू, ज्याचा उल्लेख पुढे निर्गमाच्या पुस्तकात वारंवार येतो. मोशे जेव्हा हे दृश्य पाहण्यासाठी वळतो, तेव्हा देव त्याला झुडपाच्या मध्यातून हाक मारतो. तेथे जळणारे झुडूप होते, पण ते भस्म झाले नाही. यासंबंधी आपण असे वाचतो:

इब्री लोकांस १२:२९ कारण आपला ‘देव भस्म करणारा अग्नी आहे.

देव भस्म करणारा अग्नी आहे, तरीही झुडूप भस्म झाले नाही. आणि आपण असेही वाचतो:

यशया ३३:१४ सीयोनेतील पातकी घाबरले आहेत. अधर्म्यांना कापरे भरले आहे. “भस्म करणाऱ्या अग्नीसमीप आमच्यातला कोण राहील? सर्वकाळ पेटत राहणाऱ्या अग्नीसमीप आमच्यातला कोण टिकेल?"

यावरून स्पष्ट होते की देव असा अग्नी आहे जो पाप आणि पाप्याला भस्म करतो; पण

---

[170] स्ट्रॉंग #4397, מַלְאָךְ (मलआ, मल-ऑक´; एका अप्रयुक्त मूळ धातूपासून, ज्याचा अर्थ प्रतिनिधी म्हणून पाठवणे; एक दूत; विशेषतः देवाचा दूत, म्हणजेच देवदूत (तसेच संदेष्टा, याजक किंवा शिक्षक):—राजदूत, देवदूत, राजा, संदेशवाहक.

[171] मलाखी ३:१

ज्यामध्ये पाप नाही, किंवा जो पापाशी एकरूप नाही, त्याला तो भस्म करत नाही. याच संदर्भात मोशे देवाकडे पाहण्यास घाबरतो, कारण त्याला माहीत होते की देव कोण आहे.

१ तीमथ्य ६:१६ आणि कोणी पाहू शकत नाही, तो ते त्याचे प्रकट होणे यथाकाळी दाखवील; त्याला सन्मान व पराक्रम युगानुयुग आहे. आमेन.

मोशेला आधीच माहीत होते की, पापी माणूस देवाला पाहू शकत नाही आणि जिवंत[172] राहू शकत नाही. त्यामुळे त्याने आपला चेहरा लपवला किंवा झाकून घेतला.

इस्राएलाबद्दल देवाची तळमळ

देव मोशेला आपले जोडे काढण्यास सांगतो, कारण तो ज्या ठिकाणी उभा आहे ती पवित्र भूमी आहे. या जागेच्या मातीमध्ये स्वतःमध्ये काही विशेष गुणधर्म होते असे नाही. त्या जागेला पवित्र करणारी गोष्ट म्हणजे देवाची उपस्थिती होती.

लेवीय ११:४५ कारण तुमचा देव व्हावे म्हणून ज्याने तुम्हांला मिसर देशातून इकडे आणले तोच मी परमेश्वर आहे; मी पवित्र आहे, म्हणून तुम्हीही पवित्र व्हा.

देव स्वतः पवित्र आहे, आणि त्याची महिमा पवित्र करते.

निर्गम २९:४३ हया स्थळी मी इस्राएल लोकांना भेट देईन आणि माझ्या तेजाने मंडप पवित्र होईल.

देव स्वतःला अब्राहाम, इसहाक आणि याकोब यांना वचने देणारा देव म्हणून ओळख करून देतो. यामागचा उद्देश मोशेला भूतकाळातील वारशाची आणि भविष्यातील वचनांची आठवण करून देणे हा आहे. देव अब्राहामाशी केलेला तोच करार पुन्हा घोषित करीत आहे, पण आता मोशे या व्यक्तीच्या माध्यमातून संपूर्ण इस्राएल राष्ट्राशी.

निर्गम ३:१०–१२ तर आता चल, तू मिसर देशातून माझे लोक इस्राएलवंशज हयांना बाहेर काढावे म्हणून मी तुला फारोकडे पाठवतो." 11तेव्हा मोशे देवाला म्हणाला, "फारोकडे जाऊन इस्राएलवंशजांना मिसरातून काढून आणणारा असा मी कोण?" 12देव म्हणाला, "खचीत मी तुझ्याबरोबर असेन; मी तुला पाठवले हयाची खूण हीच : तू लोकांना मिसरातून काढून आणल्यावर हयाच डोंगरावर तुम्ही देवाची सेवा कराल."

देवाचा उद्देश इस्राएलला मिसरातून बाहेर काढण्याचा आहे, जेणेकरून तो त्यांना पापापासून मुक्त करील. हे लक्षात ठेवणे महत्त्वाचे आहे की केवळ देशात राहणे, पापावर विजय न मिळवता, म्हणजे वचन प्राप्त झाले असे मानले जात नाही. स्तेफन याबद्दल असे सांगतो:

प्रेषितांची कृत्ये ७:४–५ तेव्हा तो खास्द्यांच्या देशातून निघून हारानात जाऊन राहिला; मग त्याचा पिता मृत झाल्यावर देवाने त्याला तेथून काढून सध्या तुम्ही राहता त्या देशात आणले. 5पण त्यात त्याला वतन 'दिले नाही, पाऊलभरदेखील जमीन दिली नाही;' त्याला मूलबाळ नव्हते तरी हा देश 'त्याचा व त्याच्यामागे त्याच्या संततीच्या स्वाधीन कायमचा करण्याचे' अभिवचन देवाने त्याला दिले.

आपल्याला जे सांगितले जाते ते असे की हे वचन अब्राहामाला दिले गेले होते, आणि ते

[172] निर्गम ३३:२०

त्याला व त्याच्या वंशाला सदासर्वकाळ मालकी म्हणून दिले जाणार होते. त्यामुळे आपल्याला हे कळते की या वचनाची पूर्तता होण्यासाठी अब्राहामाचे पुनरुत्थान आवश्यक होते, आणि ही मालकी अब्राहाम व त्याचा वंश दोघांनाही एकत्र दिली जाणार होती. आणि आपण पुढे असे वाचतो:

प्रेषितांची कृत्ये ७:१७ मग देवाने अब्राहामाला जे अभिवचन दिले होते ते पूर्ण होण्याचा समय जसजसा जवळ आला तसतसे ते लोक मिसर देशात ‘वाढून संख्येने पुष्कळ झाले.

वचनाची पूर्तता होण्याचा काळ जवळ आला होता. जेव्हा मोशेला फारोशी बोलण्यासाठी बोलावले गेले, तेव्हा अब्राहामाला दिलेल्या वचनाच्या पूर्ततेचा काळ अगदी जवळ आला होता. मग हे वचन नेमके कशाविषयी होते?

रोमकरांस ४:१३ कारण तू जगाचा वारस होशील, हे अभिवचन अब्राहामाला किंवा त्याच्या संततीला नियमशास्त्राच्या द्वारे नव्हते, तर विश्वासामुळे प्राप्त होणाऱ्या नीतिमत्त्वाच्या द्वारे होते.

अब्राहामाला दिलेले वचन हे देशाचे वचन होते म्हणजेच संपूर्ण जगाचे. देवाचे वचन नव्या, पुनर्स्थापित पृथ्वीच्या वारशाविषयी होते, जे अब्राहामाला आणि त्याच्या वंशाला एकत्र दिले जाणार होते. आणि पौल आपल्याला हे स्पष्ट करतो:

गलातीकरांस ३:१६ अब्राहामाला व त्याच्या संतानाला ती अभिवचने सांगितली होती. “संतानांना” असे पुष्कळ जणांसंबंधाने तो म्हणत नाही; तर “तुझ्या संतानाला” असे एकाविषयी तो म्हणत आहे, आणि तो एक ख्रिस्त आहे.

देशाच्या वारशाचे वचन हरवलेल्या देशाच्या पुनर्स्थापनेचे वचन अब्राहामाला, ख्रिस्ताला, आणि जे ख्रिस्ताचे आहेत अशा सर्वांना दिले गेले होते. जेव्हा देव इस्राएलला मिसरातून मुक्त करण्याचा विचार करीत होता, तेव्हा त्याच्या मनात त्यांना देश वारशाने देण्याचा हेतू होता, आणि तो देश अब्राहामाबरोबर आणि त्या वंशाबरोबर देण्याचा होता म्हणजेच ख्रिस्ताबरोबर आणि जे ख्रिस्ताचे आहेत त्यांच्याबरोबर.

त्या क्षणी देवाने अब्राहामाला दिलेल्या वचनाची पूर्तता सुरू करण्याचा निर्धार केला होता. हे घडण्यासाठी अब्राहामाचे पुनरुत्थान होणे आवश्यक होते, तसेच त्याच्या इतर सर्व वंशजांचेही जे मृत झाले होते, यासाठी की ते सर्वजण एकत्र वचन प्राप्त करू शकतील. देव इस्राएलला मुक्त करण्यास आणि त्यांना अशा अनुकूल स्थितीत ठेवण्यास तयार होता की वंश म्हणजे ख्रिस्त आणि जे ख्रिस्ताचे आहेत ते प्रकट होऊ शकतील.

देवाचा उद्देश संपूर्ण जगाला सुवार्तेची शुभवार्ता देण्याचा आणि मुक्तीचे कार्य पूर्ण करण्याचा होता. हे कार्य किती काळ चालले असते हे आपल्याला माहीत नाही. संदर्भासाठी आपल्याकडे बारा शिष्यांची कथा आहे, ज्यांनी एका पिढीत संपूर्ण जगावर प्रभाव टाकला. परंतु स्तेफन जे सांगतो ते असे की अब्राहामाला आणि त्याच्या वंशाला दिलेल्या वचनाची पूर्तता मोशेच्या हातून झालेल्या मुक्ततेत अगदी जवळ आली होती.

हे एकदा स्पष्ट केल्यावर आणि कथा पुढे उलगडत असताना याचे अधिक पुरावे आपल्याला सापडतील आपण पुन्हा स्तेफनच्या भाषणाकडे वळूया. कारण या संकल्पनेला अधिक दृढ करण्यासाठी त्याने वापरलेल्या एका विशेष शब्दावर भर देणे आवश्यक आहे. स्तेफन म्हणाला:

प्रेषितांची कृत्ये ७:१७ मग देवाने अब्राहामाला जे अभिवचन दिले होते ते पूर्ण होण्याचा समय जसजसा जवळ आला तसतसे ते लोक मिसर देशात 'वाढून संख्येने पुष्कळ झाले.

"जर देवाने अभिवचन दिले होते तर हे अभिवचन नेमकी कोणते होते?

ही शपथ देवाने अब्राहामाने आपला प्रिय, एकुलता पुत्र[173] अर्पण केल्यानंतर घेतली होती, आणि ती आपल्या फायद्यासाठी घेतलेली शपथ होती. त्या क्षणी देव अब्राहामाला, ख्रिस्ताला, आणि जे ख्रिस्ताचे आहेत त्यांना दिलेल्या वचनांची पूर्तता करण्याचा विचार करीत होता. चला ते पुन्हा वाचूया:

उत्पत्ती २२:१५–१८ परमेश्वराच्या दूताने आकाशातून अब्राहामाला दुसऱ्यांदा हाक मारून म्हटले, 16"परमेश्वर म्हणतो, मी स्वत:ची शपथ घेऊन सांगतो की तू हे कृत्य केलेस; आपल्या मुलाला, आपल्या एकुलत्या एका मुलाला माझ्यापासून राखून ठेवले नाहीस; 17ह्यास्तव मी तुला आशीर्वादित करीन व वृद्धीच वृद्धी करून तुझी संतती आकाशातील ताऱ्यांइतकी, समुद्रतीरीच्या वाळूइतकी होईल असे करीन. तुझी संतती आपल्या शत्रूंची नगरे हस्तगत करील. 18तू माझा शब्द ऐकला म्हणून पृथ्वीवरची सर्व राष्ट्रे तुझ्या संततीच्या द्वारे आशीर्वाद्दित होतील."

अब्राहामाच्या वंशाने आपल्या शत्रूंच्या द्वारावर अधिकार करावा ही जी प्रतिज्ञा आहे, ती येशू ख्रिस्ताद्वारे पापावर मिळणाऱ्या विजयाची प्रतिज्ञा आहे. म्हणूनच आपण असे वाचतो:

उत्पत्ती ३:१५ आणि तू व स्त्री, तुझी संतती व तिची संतती ह्यांच्यामध्ये मी परस्पर वैर स्थापीन; ती तुझे डोके फोडील, व तू तिची टाच फोडशील."

अब्राहामाला दिलेले हे वचन आदाम आणि हव्वेला दिलेल्याच वचनाचेच पुढे चालू असलेले प्रकटीकरण आहे. हेच ते वचन आहे की ख्रिस्ताचे शत्रू त्याच्या पायाखाली ठेवले जातील.[174] याची पुष्टी आपल्याला तेव्हा होते, जेव्हा जखऱ्या पवित्र आत्म्याने परिपूर्ण होऊन भविष्यवाणी करतो:

लूक १:७१–७५ म्हणजे आपल्या 'शत्रूंच्या' व आपला 'द्वेष करणाऱ्या' सर्वांच्या 'हातून' सुटका करावी; 72अशासाठी की, 'आपल्या पूर्वजांवर' त्याने 'दया' करावी, आणि त्याने 'आपला' पवित्र 'करार', 73म्हणजे जी शपथ आपला पूर्वज 'अब्राहाम ह्याच्याशी त्याने वाहिली', ती 'स्मरावी,' 74ती अशी की, तुम्ही आपल्या शत्रूंच्या हातून सुटून 75माझ्यासमोर पवित्रतेने व नीतीने आयुष्यभर माझी सेवा निर्भयपणे कराल, असे मी करीन.

[173] इब्री लोकांस ११:१७
[174] इब्री लोकांस १:१३; १०:१३

जखऱ्या थेट अब्राहामाला दिलेल्या शपथेचा उल्लेख करतो, आणि आपल्याला हे स्पष्ट करून सांगतो की देव आपल्याला आपल्या शत्रूंवर म्हणजेच पापावर विजय देतो,[175] येशू ख्रिस्ताद्वारे, जो देवाचा कोकरा आहे. ख्रिस्ताद्वारे आपली पापांपासून मुक्तता होते, यासाठी की आपण देवाची सेवा पवित्रतेत आणि धार्मिकतेत करू शकू.[176]

भविष्यवाणी अशी आहे की आपण आपला देव भीतीशिवाय सेवा करू शकू. यासाठी देवाचे आणि त्याच्या प्रेमाचे ज्ञान आवश्यक आहे, कारण परिपूर्ण प्रेमच भीती दूर करते.[177] हे प्रेम पूर्णपणे केवळ ख्रिस्तालाच[178] देवाच्या पुत्रालाच माहीत आहे, आणि तोच ते आपल्याला प्रकट करू शकतो. म्हणूनच तोच सर्पाचे डोके चिरडू शकला, आणि पुढील गोष्टी साध्य झाल्या:

प्रकटीकरण १:१८ मी मेलो होतो तरी पाहा, मी युगानुयुग जिवंत आहे, आणि मरणाच्या व अधोलोकाच्या किल्ल्या माझ्याजवळ आहेत.

१ करिंथकरांस १५:२६ जो शेवटला शत्रू नाहीसा केला जाईल तो मृत्यू होय..

या वचनामध्ये मृत्यूचे बीजही अंतर्भूत होते. मृतांच्या पुनरुत्थानाद्वारे, अब्राहाम आणि जे ख्रिस्ताचे आहेत ते सर्व आपल्या शत्रूंपासून मुक्त होतील हे लक्षात ठेवून की आपली झुंज रक्तमांसाशी नाही. आपला सर्वात मोठा शत्रू सैतान आहे, ज्याने मृत्यूच्या भीतीच्या सामर्थ्याने आपल्यावर अधिराज्य गाजवले होते.[179]

हे सर्व कार्य देव मिसरातून मुक्ततेच्या दिवसांतच पूर्ण करण्यास सिद्ध होता. याच कारणासाठी देव सिनाई पर्वताच्या पायथ्याशी, मोशेद्वारे, इस्राएलला असे सांगतो:

निर्गम १९:६ "पण तुम्ही मला याजकराज्य, पवित्र राष्ट्र व्हाल. हेच शब्द तू इस्राएल लोकांना सांग."

याजकपदाचे हे बोलावणे संपूर्ण राष्ट्रासाठी होते, केवळ लेवी वंशासाठी नव्हे. हे मेल्कीसेदेकच्या सेवेसाठीचे बोलावणे होते जो राजा आणि याजक होता. हे बोलावणे असे होते की इस्राएल लोकांनी भाकर व द्राक्षारस वाटावा[180] आणि पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रांना आशीर्वाद द्यावा.[181] हेच बोलावणे येशू आज आपल्यालाही देतो:

१ पेत्र २:९ पण तुम्ही तर 'निवडलेला वंश, राजकीय याजकगण, पवित्र राष्ट्र,' देवाचे 'स्वत:चे लोक' असे आहात; ह्यासाठी की, ज्याने तुम्हांला अंधकारातून काढून आपल्या अद्भुत प्रकाशात पाचारण केले 'त्याचे गुण तुम्ही प्रसिद्ध करावेत.'

म्हणून इस्राएल लोकांना जगातील राष्ट्रांसाठी प्रकाश होण्यासाठी बोलावले गेले होते.[182]

---

[175] रोमकर १६:२०
[176] योहान १:२९
[177] योहान १:२९
[178] १ योहान ४:८, ९, १६-१८
[179] मत्तय ११:२७
[180] इब्री लोकांस २:१४
[181] उत्पत्ति १४:१८-१९; १ करिंथकर ११:२४-२५
[182] उत्पत्ति १२:३

सुवार्ता जाहीर करण्याच्या या जागतिक ध्येयामध्ये, क्रूसाचे साक्षीदार म्हणून ते ज्या पहिल्या देशात राहणार होते, तो देश कनान होता कारण जळणाऱ्या झुडपातून परमेश्वर मोशेला असेच सांगतो.

निर्गम ३:७–९ परमेश्वर म्हणाला, "मिसर देशात असलेल्या माझ्या लोकांची विपत्ती मी खरोखर पाहिली आहे, त्यांच्या मुकादमांच्या जाचामुळे त्यांनी केलेला आक्रोश मी ऐकला आहे; त्यांचे क्लेश मी जाणून आहे; 8त्यांना मिसरी लोकांच्या हातातून सोडवावे, आणि त्या देशातून चांगल्या व मोठ्या देशात, दुधामधाचे प्रवाह जेथे वाहत आहेत अशा देशात, म्हणजे कनानी, हित्ती, अमोरी, परिज्जी, हिव्वी व यबूसी ह्यांच्या देशात त्यांना घेऊन जावे म्हणून मी उतरलो आहे. 9पाहा, इस्राएलवंशजांचा आक्रोश माझ्यापर्यंत आला आहे; मिसरी लोक त्यांच्यावर कसा जाचजुलूम करीत आहेत हेही मी प्रत्यक्ष पाहिले आहे.

चाळीस वर्षांपूर्वी हा काळ आलेला नव्हता. आता मात्र तो काळ आला होता. तर मग, देवाच्या वचनावर मोशेची प्रतिक्रिया कशी असेल?

देवाचे नाव

या सर्वावर मोशे देवाला विचारतो:

निर्गम ३:१३–१४ तेव्हा मोशे देवाला म्हणाला, "पाहा, 'मला तुमच्या पूर्वजांच्या देवाने तुमच्याकडे पाठवले आहे,' असे मी इस्राएलवंशजांकडे जाऊन त्यांना सांगितले असता 'त्याचे नाव काय' असे मला ते विचारतील, तेव्हा मी त्यांना काय सांगू?" 14देव मोशेला म्हणाला, "मी आहे तो आहे; तू इस्राएलवंशजांस सांग, 'मी आहे' ह्याने मला तुमच्याकडे पाठवले आहे."

"मी आहे" हा शब्दार्थाने अतिशय गहन आहे. त्यामध्ये हे सर्व अंतर्भूत आहे: मी आहे तो आहे, मी जो अस्तित्वात आहे, मी जो होतो तो आहे, मी जो आहे तो आहे, मी जो येणार आहे तो आहे, मी जो सदैव असणारा आहे तो आहे. हेच संदर्भ नवीन करारातही आढळतात, जेव्हा जिवंत देवाचा उल्लेख होतो,[183] जो स्वतःमध्ये जीवन धारण करतो,[184] आणि जो होता, जो आहे, आणि जो येणार आहे.[185] म्हणून आपण पाहतो की देव म्हणजे जीवन आहे; त्याने जीवन दिले आहे, तो सतत जीवन देत आहे, आणि तो अनंत जीवन देण्यासाठी येणार आहे. इस्राएलबरोबर देव जे काही करीत होता, त्या सर्व पार्श्वभूमीवर हे नाव किती समर्पक आहे हे स्पष्ट दिसते.

आणि जेव्हा देव मोशेला म्हणतो, "मी आहे तो आहे," तेव्हा प्रश्न उभा राहतो: मग देव नेमका कोण आहे? पवित्र शास्त्र सांगते की देव प्रेम आहे.[186] पवित्र शास्त्र हेही सांगते की देव आत्मा आहे.[187] पण देवाच्या नावामध्ये आणखी काय अंतर्भूत आहे?

रोमकरांस २:२३–२४ नियमशास्त्राचा अभिमान बाळगणारा तू स्वतःच नियमशास्त्राच्या उल्लंघनाने देवाचा अपमान करतोस काय? 24"तुमच्यामुळे परराष्ट्रीयांमध्ये देवाच्या

[183] प्रेषितांची कृत्ये १४:१५, १ थेस्सलनीकाकर १:९, मत्तय १६:१६, १ तीमथ्य ३:१५
[184] योहान ५:२६
[185] प्रकटीकरण १:४; ४:८
[186] १ योहान ४:८
[187] योहान ४:२४

नावाची निंदा होत आहे," असे शास्त्रात लिहिलेले आहे.

येथे "नाव" म्हणजे स्वभाव (चरित्र). आणि आपण देवाविषयी बोलत आहोत, म्हणून येथे देवाच्या स्वभावाचा उल्लेख आहे. देवाचा हा स्वभाव त्याच्या व्यवस्थेमध्ये प्रकट होतो. प्रेमाची ही व्यवस्था देवाच्या स्वभावाचा प्रतिबिंब आहे. त्यामुळे देवाच्या नावाची घोषणा व प्रकटीकरण म्हणजे देवाच्या स्वभावाचीच घोषणा व प्रकटीकरण होय. याच अर्थाने येशू पित्याला प्रार्थना करताना म्हणतो, "मी तुझे नाव प्रकट केले आहे."[188] येशूने आपल्या जीवनात प्रत्येक शब्दात, प्रत्येक कृतीत, प्रत्येक नजरेत, प्रत्येक हालचालीत आपल्या स्वर्गीय पित्याचा प्रेमळ स्वभाव परिपूर्ण रीतीने प्रकट केला. त्याने व्यवस्था पूर्णपणे पाळली, आणि अशा प्रकारे देवाच्या स्वभावाचे परिपूर्ण प्रकटीकरण केले. यामुळे मोशेला दिलेल्या देवाच्या नावाचा अर्थ आणि संदेश आपल्याला स्पष्ट होतो.

निर्गम ३:१५ आणखी देवाने मोशेला सांगितले, "तू इस्राएल लोकांना सांग, तुमच्या पूर्वजांचा देव, अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव व याकोबाचा देव परमेश्वर ह्याने मला तुमच्याकडे पाठवले आहे; हेच माझे सनातन नाव आहे व ह्याच नावाने पिढ्यानपिढ्या माझे स्मरण होईल.

देव आपले नाव मोशेला जाहीर करतो तो आपले गुणधर्म, आपले स्वभाववैशिष्ट्ये उलगडतो आणि मोशेला इस्राएलाच्या मुलांना हे नाव जाहीर करण्याची जबाबदारी देतो. अशा प्रकारे देवाच्या तेजस्वी स्वभावाचे वाढते प्रकटीकरण सुरू होते: प्रथम मोशेला, मग इस्राएलला, नंतर फारोला व मिसऱ्यांना, आणि अखेरीस सिनाई पर्वतावर[189] मोशे व इस्राएलला झालेल्या प्रकटीकरणात ते शिखरावर पोहोचते.

दैवी नमुना

देव मोशेला इस्राएलच्या मुलांकडे विशेषतः त्यांच्या वडिलांकडे पाठवतो, यासाठी की त्यांना सांगावे की देवाने मिसरात त्यांच्या स्थितीला पाहिले आहे आणि त्यांना कोणते वचन देत आहे.

निर्गम ३:१७ "... मी तुम्हाला मिसर देशातल्या विपत्तीतून सोडवून ..."

परमेश्वर मोशेला आणि इस्राएलच्या वडिलांना मिसरच्या राजाशीही बोलण्यास सांगतो.

हे लक्षवेधी आहे की जो मोशे चाळीस वर्षांपूर्वी हे कार्य करण्यास उत्सुक होता, तो आता मात्र संकोच करीत आहे. येथे आपण देवाने दिलेल्या चिन्हांचा आणि संवादाचा तपशील पाहत नाही; पण हे लक्षात ठेवतो की जेव्हा देव वचन देतो आणि मागणी करतो, तेव्हा तो त्या व्यक्तीला सामर्थ्यही देतो. देव मोशेचा भाऊ अहरोन याला त्याचा प्रवक्ता म्हणून बोलावतो.

निर्गम ४:१४–१६ मग मोशेवर परमेश्वराचा राग भडकला, तो त्याला म्हणाला, "लेवी अहरोन हा तुझा भाऊ नाही काय? त्याला चांगले बोलता येते हे मला ठाऊक आहे. पाहा, तो तुला भेटायला येत आहे; तुला पाहून त्याला मनात आनंद होईल. 15तू त्याच्याशी बोलून त्याच्या मुखात शब्द घाल; मी त्याच्या व तुझ्या मुखाला साहाय्य होईन, आणि तुम्ही काय करायचे

[188] योहान १७:६
[189] दानिएल ९:१५; यशया ६३:१४

ते तुम्हांला शिकवीन. 16तो तुझ्यातर्फे लोकांशी बोलेल; तो तुझे मुख होईल आणि तू त्याला देवाच्या ठिकाणी होशील.

आणि आपण पुढे असेही वाचतो:

निर्गम ७:१–२ मग परमेश्वराने मोशेला म्हटले, "पाहा, तुला मी फारोचा देव करतो, आणि तुझा भाऊ अहरोन हा तुझा संदेष्टा होईल. 2जे काही मी तुला आज्ञा देऊन सांगतो ते सर्व तू बोल; तुझा भाऊ अहरोन फारोला सांगेल की, तू इस्राएल लोकांना तुझ्या देशातून जाऊ दे.

येथे आपण एक अतिशय महत्त्वाचा तत्त्वज्ञानात्मक आणि आध्यात्मिक नमुना पाहतो. मोशे आपल्या असमर्थतेवर आग्रह धरतो, आणि त्यावर देव त्याला एक उपाय देतो जो पिता आणि पुत्र यांच्या नात्यावर आधारित आहे. पौल हे तत्त्व असे मांडतो:

१ करिंथकरांस ८:६ तरी आपला एकच देव म्हणजे पिता आहे, त्याच्यापासून अवघे झाले व आपण त्याच्यासाठी आहोत; आणि आपला एकच प्रभू येशू ख्रिस्त आहे, त्याच्या द्वारे अवघे झाले व आपण त्याच्या द्वारे आहोत.

पिता हा स्रोत आहे; सर्व काही त्याच्यापासून आहे. पुत्र हा माध्यम[190] आहे ज्याच्याद्वारे सर्व गोष्टी अस्तित्वात येतात आणि टिकून राहतात.[191] पिता पुत्राद्वारे सर्व काही करतो. पुत्र पित्याची इच्छा उघड करतो, ती प्रकट करतो; तो पित्याच्या विचारांचा ऐकू येणारा आविष्कार आहे. म्हणूनच त्याला "देवाचे वचन" असे म्हटले जाते.

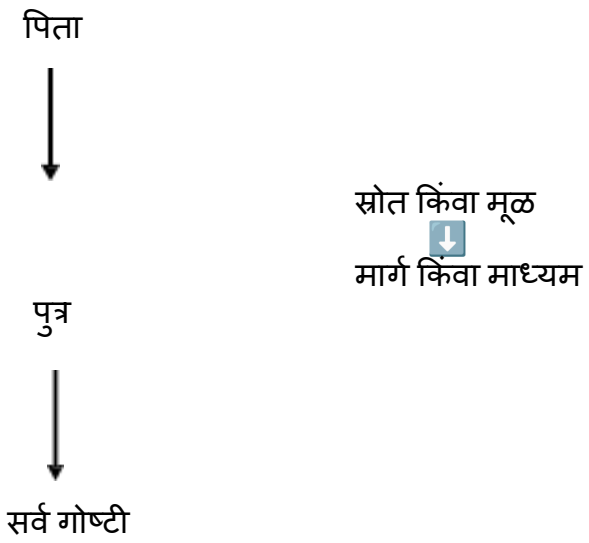

[190] इब्री १:२
[191] योहान १:२, ३; कलस्सैकरांस १:१७

देव मोशे आणि अहरोन यांच्यामध्ये हाच दैवी नमुना स्थापन करतो. मोशे फारोसमोर देवाचे प्रतीक ठरतो खरे, विश्वसनीय प्रतिनिधित्व, कारण देव खोटे बोलू शकत नाही. मोशे हा विचारांचा, आज्ञांचा स्रोत ठरतो. अहरोन हा त्या विचारांचा आणि शब्दांचा ऐकू येणारा उच्चार ठरतो तो मोशेचा संदेष्टा बनतो. या प्रकारे मोशे देवाचे प्रतिरूप ठरतो, आणि अहरोन ख्रिस्ताचे प्रतिरूप ठरतो. मोशे स्रोत आहे; अहरोन माध्यम आहे. मोशे विचार देतो; अहरोन शब्द देतो. मोशे संदेश प्राप्त करतो; अहरोन तो संदेश लोकांपर्यंत पोहोचवतो. हा दैवी नमुना अत्यंत खोल आहे. जसा पिता अदृश्य असून पुत्राद्वारे स्वतःला प्रकट करतो, तसाच मोशे अदृश्य अधिकार म्हणून उभा राहतो आणि अहरोन त्याचा ऐकू येणारा आवाज बनतो.[192]

देवाने मोशे आणि अहरोन यांना हेही वचन दिले की त्यांनी काय बोलावे आणि कसे बोलावे हे तो स्वतः त्यांना शिकवील हे नव्या कराराचे स्पष्ट वचन आहे.

मत्तय १०:२० कारण बोलणारे तुम्ही नाही, तर तुमच्या पित्याचा आत्मा हाच तुमच्या ठायी बोलणारा आहे.

या प्रकारे देव मोशे आणि अहरोन यांना सामर्थ्य देतो की ते इस्राएलाच्या वडिलांशी, इस्राएलाच्या लोकांशी आणि फारोशी बोलू शकतील.

धार्मिक स्वातंत्र्य

फारोला दिला जाणारा संदेश असा आहे:

निर्गम ३:१८ तुझे सांगणे ते ऐकतील; मग तू आणि इस्राएलाचे वडील जन मिसर देशाच्या राजाकडे जा व त्याला सांगा, इब्र्यांचा देव परमेश्वर आम्हांला भेटला आहे; तर आमचा देव परमेश्वर ह्याला यज्ञ करावा, म्हणून आम्हांला तीन दिवसांच्या वाटेवर रानात जाऊ द्यावे;

याव्यतिरिक्त आपण असेही वाचतो:

निर्गम ५:१–३ नंतर मोशे व अहरोन फारोकडे जाऊन म्हणाले, "इस्राएलाचा देव परमेश्वर सांगत आहे की, माझ्या लोकांनी माझ्याप्रीत्यर्थ रानात उत्सव1 करावा म्हणून त्यांना जाऊ द्यावे." 2तेव्हा फारो म्हणाला, "हा कोण परमेश्वर की ज्याचे ऐकून मी इस्राएलास जाऊ द्यावे? मी त्या परमेश्वराला जाणत नाही, आणि इस्राएलास काही जाऊ देणार नाही." 3ते म्हणाले, "इब्र्यांच्या देवाने आम्हांला भेट दिली; तर आता आम्हांला तीन दिवसांच्या वाटेवर रानात जाऊ द्यावे आणि आमचा देव परमेश्वर ह्याला यज्ञ करू द्यावा; असे न केल्यास तो कदाचित पटकीने अथवा तलवारीने आमचा समाचार घेईल."

येथे सर्वप्रथम आपण हे लक्षात घेतो की परमेश्वर म्हणतो, "मी इब्री लोकांशी भेटलो आहे." ही अभिव्यक्ती अत्यंत अर्थपूर्ण आहे. मेंढरे हरवली होती, आणि चांगला मेंढपाळ त्यांना शोधण्यासाठी बाहेर पडला. तो त्यांना पापांमध्ये हरवलेली, गुलामगिरीत अडकलेली, आणि निर्दयी दासत्वाखाली दबलेली अशी पाहतो.

पुढील महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे देव मोशेला फारोकडे परवानगी मागण्यास सांगतो. हे किती विलक्षण आणि सुंदर आहे! ते दार लाथ मारून उघडत नाहीत आणि "आम्ही निघून चाललो आहोत" असे ओरडत नाहीत. तसेच देव त्यांना गुपचूप बाहेर काढतही नाही. उलट, देव

[192] १ करिंथकर ८:६

स्थापन केलेल्या अधिकाराचा सन्मान कसा करायचा हे शिकवत, मोशेद्वारे विनंती करतो की लोकांना जाण्याची परवानगी दिली जावी.

या मजकुरातून पुढे लक्षात घेण्यासारखी गोष्ट म्हणजे फारोकडे करण्यात आलेली पहिली मागणी ही तीन दिवसांच्या प्रवासासाठी वाळवंटात जाण्याची होती. असे का? देवाला यज्ञ अर्पण करण्यासाठी. ही मागणी पूर्णपणे योग्य होती, कारण इस्राएल लोक जे यज्ञ अर्पण करणार होते ते मिसऱ्यांसाठी घृणास्पद होते; आणि त्यांच्या उपस्थितीत असे केले असते तर इस्राएल लोकांवर दगडफेक होण्याचा धोका होता.[193] याव्यतिरिक्त, ही मागणी तीन दिवसांच्या प्रवासासाठी वाळवंटात जाऊन उत्सव साजरा करण्याची होती. देव त्यांच्यासाठी एक आध्यात्मिक निवांतता एक आध्यात्मिक निवास योजना करीत होता. गुलामगिरीच्या सततच्या गोंधळातून, रोजच्या चिंता आणि कष्टांपासून दूर राहून, केवळ देवाच्या कृपांवर, आशीर्वादांवर आणि वचनांवर मनन करण्यासाठी त्यांना एका वेगळ्या जागेची गरज होती. आध्यात्मिक तयारीसाठी आधी अशी आध्यात्मिक निवांतता आवश्यक होती. "माझ्या लोकांना जाऊ दे, यासाठी की त्यांनी उत्सव साजरा करावा..." ही मागणी आता धार्मिक स्वातंत्र्याचा स्पष्ट अर्थ घेऊन येते. उपासना ही सक्तीची नसावी; ती स्वेच्छेची असावी हीच देवाची मागणी होती.

याचा आणखी एक पैलू असा आहे की जर देवाला आपल्या लोकांशी संगत करता आली नाही, तर "आमच्यावर रोगराई आणि तलवार येईल," असे मोशे म्हणतो यात तो इस्राएल राष्ट्रासोबत मिसऱ्यांनाही सामावून घेतो. मिसर जीवनाच्या स्रोतापासून तुटले होते; याचा परिणाम म्हणजे आपत्ती. परंतु देव त्यांना पुन्हा एकदा आपल्या संरक्षणाखाली येण्याची संधी देत होता म्हणजे इस्राएल लोकांना धार्मिक स्वातंत्र्य देऊन. देवाच्या या मागणीला नकार देणे म्हणजे सैतानाला त्या भूमीवर मुक्त वाव देणे होते, ज्याचा परिणाम रोगराई आणि तलवार असा झाला ही शेवटच्या काळातील भविष्यवाणी केलेल्या घटनांची एक छाया आहे.[194]

हीच पहिली मागणी होती: फारोने लोकांना त्यांच्या उत्सवासाठी, त्यांच्या आध्यात्मिक निवासासाठी जाण्याची परवानगी द्यावी, आणि नंतर ते परत यावेत यासाठी की त्यांनी मिळवलेला आशीर्वाद मिसऱ्यांवरही ओतला जावा. मग यावर प्रतिक्रिया काय होती?

निर्गम ५:२ "हा कोण परमेश्वर की ज्याचे ऐकून मी इस्राएलास जाऊ द्यावे? मी त्या परमेश्वराला जाणत नाही, आणि इस्राएलास काही जाऊ देणार नाही."

हा नकार देवाला जाणूनबुजून न ओळखण्याचा निर्णय मानवाच्या उर्वरित इतिहासात दिसणारे एक प्रतीक बनतो. येथे नास्तिकतेची बीजे स्पष्टपणे दिसतात, ज्याचे ब्रीदवाक्य असे आहे: देव कोण आहे? मी त्याचे काही देणे लागतो का? मी त्याचे का ऐकावे?

फारो आणि मिसराच्या लोकांसाठी देवाची तळमळ

परंतु आपण स्वतःला विचारतो: फारो आणि मिसर राष्ट्राबद्दल देवाचा उद्देश काय होता?

---

[193] निर्गम ८:२६

[194] प्रकटीकरण १३:१४-१७; १४:९-११

यासाठी पेत्राने काय सांगितले होते ते आपण आठवूया:

प्रेषितांची कृत्ये १०:३४–३५ तेव्हा पेत्राने बोलण्यास आरंभ केला : 35"'देव पक्षपाती नाही', हे मला पक्के ठाऊक आहे; तर प्रत्येक राष्ट्रात जो त्याची भीती बाळगतो व ज्याची कृत्ये नैतिक आहेत तो त्याला मान्य आहे.

हे सर्व युगांत सत्य आहे, कारण देव बदलत नाही.[195] देव प्रत्येक व्यक्तीबाबत आणि प्रत्येक समूहाबाबत पूर्णपणे निष्पक्ष आहे. जो कोणी आपल्या अंतःकरणात देवाच्या आवाजाकडे लक्ष देतो, त्याच्यावर देव प्रसन्न असतो. देव सर्वांवर आपला प्रकाश आणि मुक्ती ओतण्याची इच्छा ठेवतो. आपण हेही आठवतो:

१ तीमथ्य २:३–४ हे आपला तारणारा देव ह्याच्या दृष्टीने चांगले व स्वीकारण्यास योग्य आहे. 4त्याची अशी इच्छा आहे की, सर्व माणसांचे तारण व्हावे व त्यांनी सत्याच्या परिपूर्ण ज्ञानाप्रत पोहचावे.

देव सर्व मनुष्यांचे तारण व्हावे अशी इच्छा करतो. ख्रिस्तामध्ये प्रकट झालेल्या स्वतःविषयीच्या सत्याचे, आणि स्वतःच्या स्थितीविषयीच्या सत्याचे ज्ञान सर्वांनी मिळवावे अशी त्याची तळमळ आहे. आणि आपण असेही वाचतो:

यहेज्केल ३३:११ त्यांना सांग, प्रभू परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, कोणी दुर्जन मरावा ह्यात मला काही संतोष नाही तर त्याने आपल्या मार्गावरून मागे फिरून जगावे ह्यात मला संतोष आहे; फिरा, आपल्या मार्गावरून मागे फिरा; इस्राएल वंशजहो, तुम्ही का मरता?

देवाला दुष्टाच्या मृत्यूत आनंद पावत नाही. देव सर्वांनी जगावे अशी इच्छा करतो, आणि हे मिसरच्या पापी अवस्थेलाही लागू होते.

हे लक्षात ठेवल्यानंतर, आपण आठवतो की वचन ख्रिस्तामध्ये असलेल्या प्रत्येकासाठी दिले गेले होते. खरी सुंता म्हणजे हृदयाची सुंता करणारा फक्त येशूच आहे.

गलातीकरांस ३:२८–२९ यहूदी व हेल्लेणी, गुलाम व स्वतंत्र, पुरुष व स्त्री, हा भेदच नाही; कारण तुम्ही सर्व जण ख्रिस्त येशूच्या ठायी एकच आहात; 29आणि तुम्ही जर ख्रिस्ताचे आहात तर अब्राहामाचे संतान आणि अभिवचनानुसार वारस आहात.

तुम्ही ग्रीक असाल, यहूदी असाल, मिसरी असाल किंवा अन्य कोणत्याही राष्ट्राचे असाल जर तुम्ही ख्रिस्ताचे असाल, तर तुम्ही त्याचे आहात आणि अब्राहामाला दिलेल्या वचनाचे वारस आहात. म्हणून हे वचन मिसऱ्यांनाही समाविष्ट करते विशेषतः जे देवाच्या वचनावर विश्वास ठेवतात त्यांना. अब्राहामाला दिलेले वचन पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रांपर्यंत पोहोचवायचे होते, आणि त्याची सुरुवात मिसर देशापासूनच होणार होती, जिथे इस्राएल लोकांना सुवार्ता सांगायची होती. हे वचन त्यांच्यासाठी नव्हते जे परमेश्वराच्या वचनावर विश्वास ठेवत नाहीत मग ते इस्राएलचे असोत किंवा मिसरी असोत. आणि मिसर लोकांबद्दलच्या

[195] याकोब १:१७, गणना २३:१९

देवाच्या तळमळीचा भाग म्हणून, देवाची एक विशेष इच्छा फारोबाबतही होती. चला ते वाचूया:

निर्गम ९:१३ परमेश्वर मोशेला म्हणाला, "पहाटेस उठून फारोपुढे उभा राहा, आणि त्याला सांग, 'इब्र्यांचा देव परमेश्वर असे म्हणतो की, माझ्या लोकांनी माझी सेवा करावी म्हणून त्यांना जाऊ द्यावे. तथापि मी तुला आपले सामर्थ्य दाखवावे आणि माझे नाव सर्व पृथ्वीवर प्रकट व्हावे ह्यासाठीच मी तुला राखले आहे.

देवाने फारोला राजा म्हणून का उभे केले? आपण हे लक्षात ठेवले पाहिजे की राजांना राज्य देणारा आणि राजे उभे करणारा देवच आहे.[196] मग प्रश्न असा उभा राहतो की देवाने फारोला त्या स्थानावर का टिकवून ठेवले? त्या क्षणापर्यंत त्याचे जीवन का जपले गेले? पवित्र शास्त्र सांगते की देवाने फारोला उभे केले, यासाठी की त्याच्यामध्ये आपले सामर्थ्य प्रकट करावे, आणि आपले नाव संपूर्ण पृथ्वीवर घोषित व्हावे. पण देवाचे सामर्थ्य म्हणजे नेमके काय? पौल आपल्याला स्पष्ट सांगतो:

१ करिंथकरांस १:२३–२४ आम्ही तर वधस्तंभावर खिळलेला ख्रिस्त गाजवतो; हा यहूद्यांना अडखळण व हेल्लेण्यांना मूर्खपणा असा आहे खरा, 24परंतु पाचारण झालेल्या यहूदी व हेल्लेणी अशा दोघांनाही ख्रिस्त हा देवाचे सामर्थ्य व देवाचे ज्ञान आहे.

आणि पुन्हा:

रोमकरांस १:१६ कारण मला [ख्रिस्ताच्या] सुवार्तेची लाज वाटत नाही; कारण विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला प्रथम यहूद्याला मग हेल्लेण्याला तारणासाठी ती देवाचे सामर्थ्य आहे.

म्हणून आपण पाहतो की ख्रिस्तच देवाचे सामर्थ्य आहे. आणि हे सामर्थ्य सुवार्तेमध्ये आहे म्हणजे शुभवर्तमानात. हे सामर्थ्य त्या प्रत्येकासाठी आहे जो विश्वास ठेवतो, मग तो कोणत्याही राष्ट्राचा, कोणत्याही पार्श्वभूमीचा असो. सुवार्ता ही विश्वास ठेवणाऱ्यासाठी तारणाचे सामर्थ्य आहे. देवाची इच्छा केवळ न्याय दाखवण्याची नाही, तर जीवन विपुल प्रमाणात देण्याची आहे. म्हणून आपण असेही वाचतो:

यशया ४०:२९ तो भागलेल्यांना जोर देतो, निर्बलांना विपुल बल देतो.

सामर्थ्य, बळ आणि क्षमता देणारा देवच आहे. आणि तो हे कसे करतो?

प्रेषितांची कृत्ये १:८ परंतु पवित्र आत्मा तुमच्यावर येईल तेव्हा तुम्हांला सामर्थ्य प्राप्त होईल…

देव पवित्र आत्म्याद्वारे सामर्थ्य देतो. जर फारोने ख्रिस्ताला स्वीकारले असते, तर पवित्र आत्म्याद्वारे देवाने त्याच्या साक्षीला असे सामर्थ्य दिले असते की ते अद्वितीय ठरले असते. देवाने फारोला उभे केले होते,[197] यासाठी की ख्रिस्त त्याच्यामध्ये प्रकट व्हावा. महान

[196] दानीएल २:२१

[197] निर्गम ९:१६ आणि तरीही, तुला माझी शक्ती दाखवण्यासाठी आणि सर्व पृथ्वीवर माझे नाव घोषित करण्यासाठीच मी तुला उभे केले आहे (वायएलटी)

आज्ञेमध्ये जसे प्रकट होते,[198] तसेच येथेही आपण पाहतो की देवाने मोशेला आपले नाव उघड केले, मग इस्राएलला दाखवले, आणि आता तेच नाव फारोलाही उघड केले जात आहे यासाठी की ते संपूर्ण पृथ्वीवर पोहोचवले जावे.

लूक २४:४७ आणि यरुशलेमेपासून आरंभ करून सर्व राष्ट्रांना त्याच्या नावाने पश्चात्ताप व पापक्षमा घोषित करण्यात यावी.

जी आज्ञा नंतर शिष्यांना दिली गेली, तीच आज्ञा प्रत्यक्षात फारोला दिलेल्या संदेशामध्ये मिसर लोकांपर्यंतही पोहोचत होती. देवाचा फारोबाबतचा हेतू सायरसाबाबत जसा होता तसाच होता म्हणजे आपल्या लोकांना मुक्त करणे, आणि आपल्या नावाची महिमा संपूर्ण पृथ्वीवर प्रकट करणे.

या मजकुराचा घाईघाईने वाचन केल्यास, काहींना असे वाटू शकते की देवाने फारोला उभे केले ते केवळ त्याच्यावर आपला कोप आणि सूड ओतण्यासाठी. पण अशी कल्पना आपल्या देवाच्या स्वभावाचा सन्मान कशी करू शकेल? आतापर्यंत आपण जे पुरावे गोळा केले आहेत ते स्पष्ट सांगतात की देव सूडाचा देव नाही; तो प्रेमळ पिता आहे, जो कोणाचाही पक्षपात करत नाही. देवाची इच्छा ही होती की फारोने हे बोलावणे स्वीकारावे, सुवार्तेचे सामर्थ्य प्रकट करावे, आणि अन्यजातींमधील पहिली फळे ठरावी.

परंतु फारोने हे उच्च बोलावणे नाकारले आणि आपले हृदय कठोर केले जसे नंतर इस्राएल लोकांनी वाळवंटात केले. फारोच्या आणि इस्राएल लोकांच्या चुका यांमुळे देवाच्या योजना विलंबित झाल्या, तरी त्या अखेरीस पूर्ण होतील, कारण वचन असे आहे:

मत्तय २४:१४ सर्व राष्ट्रांना साक्षीसाठी म्हणून राज्याची ही सुवार्ता सर्व जगात गाजवली जाईल, तेव्हा शेवट होईल.

स्तोत्र ८६:९–१० हे प्रभू, तू उत्पन्न केलेली सर्व राष्ट्रे येऊन तुझ्या पाया पडतील, तुझ्या नावाचा महिमा गातील. 10कारण तू थोर व अद्भुत कृत्ये करणारा आहेस; तूच केवळ देव आहेस.

हबक्कूक २:१४ कारण जल समुद्राला व्यापून टाकते तशी पृथ्वी परमेश्वराच्या प्रतापाच्या ज्ञानाने भरेल.

प्रकटीकरण १८:१ त्यानंतर मी दुसऱ्या एका देवदूताला स्वर्गातून उतरताना पाहिले, त्याला मोठा अधिकार होता; ‘आणि त्याच्या तेजाने पृथ्वी प्रकाशित झाली.’

देवाची इच्छा फारोने स्वीकार करावी अशीच होती; पण त्याच्या हृदयाची अवस्था जाणून देव शोक करतो, कारण त्याला माहीत आहे की या आवाहनाचा परिणाम काय होणार आहे. आपण आधी वाचले आहे:

यशया ५२:४–५ कारण प्रभू परमेश्वर म्हणतो की माझे लोक मिसर देशात जाऊन राहिले; अश्शूरानेही विनाकारण त्यांच्यावर जुलूम केला. 5परमेश्वर म्हणतो, माझ्या लोकांना फुकट धरून नेले आहे, आणि आता मी येथे काय करू? परमेश्वर म्हणतो, त्यांच्यावर प्रभूत्व

[198] मत्तय २८:१९

करणारे गर्जना करीत आहेत, दिवसभर एकसारखी माझ्या नामाची निंदा होत आहे.

देव काय करणार? त्याचे नाव म्हणजे त्याचा स्वभाव आणि त्याचे प्रेम सतत निंदिले जात होते. दुष्टता इतकी वाढली होती की ती भूमीच त्यांची उलटी करणार होती.[199] हे पाहा, देव मोशेला परिस्थिती कशी उलगडेल हे कसे सांगतो:

निर्गम ३:१९–२० पण मला ठाऊक आहे की, मिसर देशाचा राजा तुम्हांला जाऊ देणार नाही; त्याला भुजप्रताप दाखवल्या-शिवाय तो जाऊ देणार नाही. 20मग मी आपला हात पुढे करून मिसर देशात ज्या सर्व अद्‌भुत कृती करणार त्यांचा मारा मी त्याच्यावर करीन; मग तो तुम्हांला जाऊ देईल;

नंतर आपण असेही वाचतो:

निर्गम ४:२१ परमेश्वर मोशेला म्हणाला, "तू मिसरास परत जाशील तेव्हा पाहा, ज्या अद्‌भुत कृती मी तुझ्या हाती ठेवल्या आहेत त्या सर्व फारोपुढे करून दाखव; तरी मी त्याचे मन कठीण करीन आणि तो माझ्या लोकांना जाऊ देणार नाही.

हृदय कठोर होणे

देवाने मोशेला फारोला पटवण्यासाठी अद्‌भुत कृत्ये दिली होती. तरीही देव म्हणतो, "मी फारोचे हृदय कठोर करीन." हे कसे समजायचे? देव स्वतः फारोचे हृदय त्याच्या इच्छेविरुद्‌ध कठोर करतो, ज्यामुळे तो पश्चात्ताप करू शकत नाही अशी कल्पना देवावर दुष्टपणाचे आरोप करते. जर देव एखाद्‌या माणसाला जो त्याच्याकडे येऊ इच्छितो, त्याला दूर लोटत असेल आणि अशा प्रकारे आपले उद्‌देश साध्य करत असेल, तर ते देवाच्या परिपूर्ण कृपेवर डाग लावणारे ठरेल. आपल्यापैकी अनेकांनी जीवनातील काही टप्प्यांवर देवाविषयी अशी समजूत बाळगलेली असू शकते. पण ही समज देवाच्या स्वभावाशी[200] जुळत नाही, देवाने आपल्या पुत्राला दिलेल्या प्रेमाच्या प्रकटीकरणाशी[201] ते जुळत नाही, आणि पृथ्वीवर ख्रिस्ताने जगलेल्या जीवनाच्या साक्षीशीही ते सुसंगत नाही.

मग हा हृदय कठोर होण्याचा प्रकार नेमका कसा घडला? आपल्या सर्वांच्या आयुष्यात असे मित्र असतात की ज्यांची जीवनदृष्टी आपल्यापेक्षा वेगळी असते, आणि त्यामुळे काही विषयांबाबत ते अतिशय संवेदनशील असतात. पूर्वानुभवावरून आपल्याला माहीत असते की काही विषय उघडताच संवाद त्वरित बंद होईल. अशा वेळी आपण काय करतो?

संबंध टिकवण्यासाठी आपण तो विषय सोडून देतो का, की तरीही तो पुढे रेटतो? असा अनुभव घेतल्यावर मला हे कळले आहे की काही विशिष्ट बायबल विषय असे आहेत की काही लोक त्यांना ऐकताच आपोआप हृदय कठोर करतात. याच अर्थाने देव फारोचे हृदय कठोर करतो. देव फारोला आपल्या लोकांना काही दिवसांसाठी आध्यात्मिक निवांततेसाठी जाऊ देण्याची विनंती करतो यासाठी की इस्राएलांवर किंवा मिसऱ्यांवर रोगराई व आपत्ती येऊ नयेत. आणि याच ठिकाणी, देवाच्या वचनासमोर उभा राहिल्यावर, फारोचे हृदय कठोर

[199] लेवीय १८:३, २८
[200] 1 योहान 4:8
[201] रोमकरांस 8:32

होते.

त्याला आपल्या गुलाम बनवलेल्या कामगारांना काही दिवसांसाठी जाऊ देण्याची कल्पनाच अजिबात मान्य नव्हती. कधीच नाही! म्हणून फारोने स्वतःच देवाच्या वचनाविरुद्ध आपले हृदय कठोर केले.[202]

देवाबद्दल असा प्रतिसाद मानवी इतिहासात काहीही नवीन नाही. याची तुलना सूर्यप्रकाशाने माती कठोर होण्याशी करता येईल. खरे तर माती कठोर होते ते सूर्यामुळे का, की मातीच्या स्वतःच्या गुणधर्मांमुळे? सूर्यप्रकाशात सर्वच गोष्टी कठोर होत नाहीत. सूर्य मातीपर्यंत येताना बदलतो का, की माती सूर्याच्या संपर्कात येताना बदलते? देव बदलला की फारो देवाच्या उपस्थितीत बदलला? हाच दु:खद अनुभव संपूर्ण पवित्र शास्त्रात आपल्याला दिसून येतो:

योहान ३:१७–२१ देवाने आपल्या पुत्राला जगाचा न्यायनिवाडा करण्यासाठी नव्हे, तर त्याच्या द्वारे जगाचे तारण व्हावे म्हणून पाठवले. 18जो त्याच्यावर विश्वास ठेवतो त्याच्यावर न्याय-निवाड्याचा प्रसंग येत नाही. जो विश्वास ठेवत नाही त्याचा न्यायनिवाडा होऊन चुकला आहे; कारण त्याने देवाच्या एकुलत्या एक पुत्राच्या नावावर विश्वास ठेवला नाही. 19निवाडा हाच आहे की, जगात प्रकाश आला आहे आणि मनुष्यांनी प्रकाशापेक्षा अंधाराची आवड धरली; कारण त्यांची कृत्ये दुष्ट होती. 20कारण जो कोणी वाईट कृत्ये करतो तो प्रकाशाचा द्वेष करतो आणि आपली कृत्ये उघडकीस येऊ नयेत म्हणून प्रकाशाकडे येत नाही. 21परंतु जो सत्य आचरतो तो प्रकाशाकडे येतो ह्यासाठी की, आपली कृत्ये देवाच्या ठायी केलेली आहेत हे उघड व्हावे."

देवाच्या वचनाचा प्रकाश येतो; तरी काही लोक अंधारावर प्रेम करतात, आणि परिणामी वचन नाकारतात, त्याच्याविरुद्ध लढतात, आणि प्रत्यक्षात त्याला क्रूसावर खिळतात. इतर मात्र प्रकाशाकडे येतात; ते आपल्या अंतःकरणातील आवाज ऐकतात आणि ख्रिस्ताकडे येतात. इतर ठिकाणी असे म्हटले आहे:

मत्तय ६:२३ पण तुझा डोळा सदोष असला तर तुझे संपूर्ण शरीर अंधकारमय होईल; ह्यास्तव तुझ्यातील प्रकाश जर अंधार असला तर तो अंधार केवढा!

आशीर्वादाचे वचन नाकारणाऱ्यांसाठी तोच शब्द भयंकर शाप ठरतो देवाची अशी इच्छा असल्यामुळे नव्हे, तर कारण जीवनाचा, सत्याचा, प्रकाशाचा, आनंदाचा, शांततेचा आणि प्रेमाचा एकमेव स्रोत नाकारला जातो. या स्रोताविना माणसाकडे उरते ते केवळ दुष्टता, अंधार आणि मृत्यू.

देव फारोपर्यंत हात पोहोचवतो आणि त्याच्याकडे एका गुलाम बनवलेल्या लोकांसाठी थोडी दया दाखवण्याची विनंती करतो. आणि येथे एक विलक्षण विरोधाभास दिसतो: देव आपल्या लोकांवर दाखवत असलेली दयाच फारोचे हृदय कठोर करते. योसेफाच्या शहाण्या कारभारामुळे मिसर राष्ट्र बाकीच्या राष्ट्रांमध्ये समृद्ध झाले होते. इस्राएल लोकांच्या उपस्थितीमुळे आणि त्यांच्या व्यापारकौशल्यामुळे देशाची भरभराट झाली होती. इतकेच नव्हे, तर इब्री लोकांना गुलाम बनवून मिसरची आर्थिक समृद्धी आणखी वाढवली गेली होती. पण इब्री लोकांची ही अवस्था फारोला त्या आशीर्वादापासून वंचित ठेवत होती, जो

[202] निर्गम 8:32

त्यांना सृष्टीकर्त्यासाठी अर्पित, समर्पित लोक म्हणून मिळणार होता. म्हणून देवाने फारोला विनंती केली की इब्री लोकांना पुन्हा त्याच्याशी नाते जोडू दे.

खरे आहे की हे वचन राजासाठी तात्कालिक समृद्धीचे आश्वासन देत असल्यासारखे वाटत नव्हते; पण देव फारोच्या संमतीचा शोध घेत होता. अनेकदा समृद्धी आणि आपत्ती यांची खरी कारणे माणसांना स्पष्ट दिसत नाहीत. त्याला आठवले असते का की देवाने योसेफाचा उपयोग करून पूर्वी मिसरला कठीण काळातून वाचवले होते? जर त्याने देवाला मान्य केले असते, तर त्याला आशीर्वाद मिळाला नसता काय?

अनुवाद २८:६ तू आत येशील तेव्हा आणि बाहेर जाशील तेव्हा आशीर्वादित होशील.

जर योसेफाचा गुलाम म्हणून मिसरात प्रवेश आशीर्वादाचे कारण ठरला, तर योसेफाच्या वंशजांचे बाहेर जाणेही आशीर्वादाचे कारण ठरले नसते काय? पण फारोला हा आशीर्वाद नको होता. म्हणून त्याच्याबाबत पुढील गोष्ट घडली:

यशया २६:१० दुर्जनांवर कृपा केली तरी तो नीती शिकायचा नाही; सरळांच्या राज्यातदेखील तो अधर्म करील; परमेश्वराचे ऐश्वर्य त्याला दिसायचे नाही.

आपण असे समजू नये की देवाच्या वचनाला अविश्वास, मग अविश्वासातून कठोरता, आणि नकाराने उत्तर देणारा फारो हा एकटाच अपवाद होता. मिसरातून मोठ्या चमत्कारांनी वाचवले गेलेले इस्राएल लोकही नंतर याच मार्गाने चालले त्यांनीही आपली हृदये कठोर केली, देवाच्या मार्गदर्शनावर आक्षेप घेतला, आणि शेवटी वाळवंटातच नाश पावले.

मिसरातून निर्गमन

आध्यात्मिक निवांतता आणि शब्बाथ

मोशे आणि अहरोन इस्राएल लोकांकडे येतात आणि देवाने त्यांना जे सांगितले होते ते लोकांना सांगतात. लोकांनी त्या शब्दांवर विश्वास ठेवला आणि देवाची उपासना केली. अशा प्रकारे मोशेच्या आगमनाने इस्राएल लोकांमध्ये धार्मिक सुधारणेची प्रक्रिया सुरू झाली. ही सुधारणा लोकांच्या विश्वासाने त्यांनी भोगलेल्या अनुभवांना कसा प्रतिसाद दिला यावर अवलंबून कधी पुढे, कधी मागे जात राहिली.

देवाच्या वचनाला फारोकडून कोणताही विश्वास मिळाला नाही. फारोला दिलेल्या संदेशाचा पहिला परिणाम असा झाला की इस्राएल लोकांवरील जुलूम आणखी वाढला.

निर्गम ५:४–७ मिसराचा राजा त्यांना म्हणाला, “हे मोशे, हे अहरोना, तुम्ही लोकांना काम

सोडून जायला का लावता? तुम्ही आपल्या बिगारकामावर चालते व्हा." 5फारो आणखी म्हणाला, "पाहा, देशातले लोक आता पुष्कळ आहेत, आणि तुम्ही त्यांना बिगारकाम सोडून जायला लावणार." 6त्याच दिवशी फारोने त्या लोकांचे मुकादम व त्यांचे नायक ह्यांना आज्ञा केली की, 7विटा करण्यासाठी तुम्ही ह्या लोकांना आजवर गवत देत आलात तसे ह्यापुढे देऊ नका; त्यांनी स्वत: जाऊन गवत मिळवावे.

येथे लक्ष देण्यासारखी गोष्ट म्हणजे फारोला मोशे लोकांना "विश्रांती" घेण्यास सांगत आहे हे पाहून राग आला. "विश्रांती" हा शब्दच "शब्बाथ" या शब्दाचा मूळ अर्थ आहे. गुलामगिरीतून बाहेर पडून वचन दिलेल्या देशात प्रवेश करण्यासाठी लोकांची तयारी व्हावी यासाठी पहिल्या सुधारणा पैकी एक म्हणजे सातव्या दिवसाचा शब्बाथ पवित्र पाळणे. यामुळे लोक देवाची उपासना करू लागले.

फारोची प्रतिक्रिया मात्र उलट होती. लोकांनी शब्बाथ पाळू नये म्हणून त्याने त्यांना अधिक काम दिले, यासाठी की विश्रांतीच्या दिवशीही ते कामात गुंतलेले राहावेत. इस्राएली लोक आधीच आपल्या कामाच्या मर्यादेवर पोहोचले होते. वाढवलेले काम ते पूर्ण करू शकले नाहीत. परिणामी त्यांना मारहाण होऊ लागली. इस्राएलचे अधिकारी फारोकडे तक्रार घेऊन गेले, पण त्याने आपली मागणी मागे घेतली नाही. तेव्हा हे अधिकारी मोशे आणि अहरोनकडे वळून म्हणाले:

निर्गम ५:२१ "... "परमेश्वर तुम्हांला पाहून घेवो; फारोच्या दृष्टीने व त्याच्या चाकरांच्याही दृष्टीने तुम्ही आम्हांला आमची किळस येईल असे केले आहे; आम्हांला मारून टाकण्यासाठी तुम्ही त्यांच्या हातात जशी काय तलवारच दिली आहे."

देव पुन्हा आपले नाव आणि करार अधोरेखित करतो

या परिस्थितीत मोशे स्वतःही शंका आणि अधीरता व्यक्त करून देवाला प्रश्न विचारतो. तेव्हा परमेश्वर त्याला कसा उत्तर देतो, ते आपण पुढे पाहतो.

निर्गम ६:१ "..."मी आता फारोला काय करतो ते तू पाहशील. मी त्याला भुजप्रताप दाखवला म्हणजे तो ह्या लोकांना जाऊ देईल; मी त्याला भुजप्रताप दाखवला म्हणजे तो ह्यांना आपल्या देशातून बाहेर घालवून देईल."

देव मोशेला प्रथम "पाहायला" सांगतो. कारण मिसरातून इस्राएल लोकांची सुटका अशी होणार होती की शेवटी स्वतः फारोच त्यांना आपल्या देशातून हाकलून देईल.

निर्गम ६:२–५ देव मोशेशी बोलला; तो म्हणाला, "मी परमेश्वर आहे. 3मी अब्राहाम, इसहाक व याकोब ह्यांना सर्वसमर्थ1 देव म्हणून प्रकट झालो तथापि परमेश्वर2 ह्या माझ्या नावाने मी त्यांना ज्ञात नव्हतो. 4ज्या कनान देशात ते उपरे होते तो परदेश त्यांना वतन देण्याविषयीचा करार मी त्यांच्याशी केला आहे; 5शिवाय ह्या इस्राएल लोकांना मिसऱ्यांनी दास करून ठेवले आहे. त्यांचा आक्रोश ऐकून मी आपल्या कराराचे स्मरण केले आहे.

परमेश्वर आपले नाव घोषित करतो: "मी आहे तो आहे," किंवा यहोवा. आणि तो पुढे

म्हणतो, "मीच तो आहे जो अब्राहाम, इसहाक आणि याकोबाला प्रगट झाला. मी तोच सर्वशक्तिमान देव आहे, जो सदासर्वदा जिवंत आहे."

मिसरातून होणारी सुटका सर्वशक्तिमान देवासाठी पूर्णपणे शक्य आहे, जरी मानवी दृष्टीने ती अशक्य वाटत असली तरी. अब्राहाम, इसहाक आणि याकोब यांनी देवाला यहोवा या नावाने ओळखले नव्हते. म्हणून आपण शिकतो की ते यहोवाच्या नावाच्या अचूक उच्चाराचे ज्ञान नसतानाही विश्वासाने धार्मिक ठरले होते.

देवाने इस्राएल लोकांचा आक्रोश ऐकला आणि त्यांना दिलेला आपला करार आठवला. तो त्यांना अधिक उत्तम देशाचे ज्याच्या राजधानीच्या रस्ते सोन्याचे आहेत ते वचन पूर्ण करणार होता, जर इस्राएल लोकांनी त्याला तसे करू दिले असते.

आणि देव मोशेशी पुढे बोलत राहतो व त्याला म्हणतो:

निर्गम ६:६–८ म्हणून इस्राएल लोकांना सांग, 'मी परमेश्वर आहे; मी तुम्हांला मिसरी लोकांच्या बिगारीच्या ओझ्याखालून काढीन, त्यांच्या दास्यातून तुम्हांला मुक्त करीन आणि हात पुढे केलेल्या बाहूने व मोठ्या शिक्षा करून तुमचा उद्धार करीन; 7मी तुम्हांला आपली प्रजा करून घेईन आणि मी तुमचा देव होईन; म्हणजे तुम्हांला मिसरी लोकांच्या ओझ्याखालून काढणारा मी तुमचा देव परमेश्वर आहे हे तुम्हांला कळेल. 8आणि जो देश अब्राहाम, इसहाक व याकोब ह्यांना देण्याची शपथ हात उभारून मी वाहिली होती त्यात मी तुम्हांला नेईन आणि तो तुम्हांला वतन करून देईन; मी परमेश्वर आहे."

"आठवले" याचा अर्थ असा नाही की परमेश्वर विसरला होता आणि आता त्याच्या लक्षात आले. परमेश्वराच्या दृष्टीपासून काहीही लपलेले नाही; कारण असे लिहिले आहे की जरी एखादी सांसारिक माता आपल्या मुलांना विसरू शकेल (जे अत्यंत कठीण आहे), तरी तो आपल्या लोकांना[203] कधीही विसरणार नाही. "आठवणे" हा शब्द वापरण्यात आला आहे याचा अर्थ असा की परमेश्वर आता काहीतरी करण्यास तयार होत आहे. याचे एक उदाहरण पुढीलप्रमाणे आहे:

उत्पत्ति ८:१ मग देवाने नोहा व तारवात त्याच्याबरोबर असलेले वनपशू आणि ग्रामपशू ह्या सर्वांची आठवण केली; देवाने पृथ्वीवर वारा वाहवला तेव्हा पाणी ओसरू लागले;

"आठवण केली" याचा अर्थ असा नाही की देव नोहाला विसरला होता, तर याचा अर्थ असा की तो जे करण्याचा त्याने निश्चय केला होता ते आता करणार होता. देवाने आपल्या कराराची आठवण केली, म्हणजे तो आपला करार अंमलात आणण्याची तयारी करीत होता. येशू ख्रिस्ताचे प्रकटीकरण, संपूर्ण जगाला सुवार्तेचे प्रचारकार्य, अब्राहामाचा व ख्रिस्तामधील सर्वांचा पुनरुत्थान हे सर्व इस्राएलद्वारे आणि लवकरच घडणार आहे असे घोषित केले गेले. आणि त्या बीजाला, म्हणजे ख्रिस्ताला, संपूर्ण नवी पृथ्वी देण्यात येणार होती, ज्यामध्ये कनान देशाचाही समावेश होता.

परमेश्वर काय करणार आहे? येथे आपण परमेश्वराची विधाने व वचने लक्षात घेऊया:

---

[203] यशया ४९:१४-१५

1. मी परमेश्वर आहे

2. मी तुम्हांला मिसरी लोकांच्या ओझ्याखालून बाहेर काढीन

3. मी तुम्हांला त्यांच्या गुलामगिरीतून मुक्त करीन

4. मी माझ्या पसरलेल्या बाहूने व महान न्यायनिर्णयांनी तुम्हांला उद्धार देईल.

5. मी तुम्हांला माझे लोक करून घेईन, आणि मी तुम्हांला देव असेन; आणि तुम्हांला कळेल की मी परमेश्वर तुमचा देव आहे, जो तुम्हांला मिसरी लोकांच्या ओझ्याखालून बाहेर काढतो

6. आणि ज्या देशाविषयी मी अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांना देण्याची शपथ घेतली होती, त्या देशात मी तुम्हांला आणीन; आणि तो देश मी तुम्हांला वारसा म्हणून देईन

7. मी परमेश्वर आहे

येथे "मी" सात वेळा आहेत देव स्वतःला प्रथम पुरुषी ओळख देतो आणि आपले वचन व आपली प्रतिज्ञा देतो. ही सर्व वचने देव स्वतः पूर्ण करणार होता. देवाच्या प्रतिज्ञा पूर्ण करणे हे इस्राएल लोकांचे काम नव्हते, तर "हो" आणि "आमेन" म्हणणे हेच त्यांचे काम होते.

देव म्हणतो, "तुम्हांला कळेल की मी परमेश्वर तुमचा देव आहे." हे देवाच्या नवीन कराराचे वचन आहे.[204] तो त्यांच्या पापांची व अधर्माची क्षमा करणार होता आणि पवित्र आत्मा देणार होता, जो त्याच्या नियमशास्त्राला त्यांच्या हृदयांत लिहील; आणि अशा प्रकारे ते खरोखर देवाला ओळखतील. आणि लोकांनी कशी प्रतिक्रिया दिली?

निर्गम ६:९ मोशेने हे सारे इस्राएल लोकांना सांगितले; पण ते आपल्या मनाच्या संतापामुळे आणि बिकट दास्यामुळे मोशेचे ऐकेनात.

लोकांनी देवाचा संदेश ऐकला नाही. त्यांच्या गुलामगिरीच्या काळामुळे आणि देवाविषयीच्या ज्ञानाच्या अभावामुळे, मोशेमार्फत देवाने त्यांना दिलेल्या वचनांवर त्यांनी विश्वास ठेवला नाही.

इस्राएल लोकांमध्ये विश्वासाच्या अभावाचे हे पहिले चिन्ह आहे. परमेश्वर त्यांची स्थिती जाणून, संयमाने कार्य करीत राहिला, जेणेकरून कोणत्याही अडथळ्यांशिवाय ते करार स्वीकारू शकतील अशा अधिक अनुकूल परिस्थितीत त्यांना आणता येईल.

हृदय कठोर होणे, आपत्ती आणि दुष्ट देवदूत

फारोला परमेश्वराचे ऐकायचे नव्हते म्हणून मोशे व अहरोन यांनी परमेश्वराने दिलेली चिन्हे त्याच्यापुढे दाखविली. परंतु जादूगारांनी अहरोनाने केलेली चिन्हे पुन्हा केली; तरीही हे स्पष्ट होते की परमेश्वरामध्ये अधिक सामर्थ्य आहे, कारण सर्प झालेली अहरोनाची काठी इतर काठ्यांना गिळून टाकते. तरीसुद्धा फारोने आपले हृदय कठोर केले.[205]

यानंतर पहिली आपत्ती येते, ज्यात नदीत टाकलेल्या मुलांच्या रक्ताचे प्रतिबिंब म्हणून नदी रक्तात बदलते. फारोला दिलेला संदेश असा होता: "माझ्या लोकांना जाऊ दे... आतापर्यंत तू माझे ऐकू इच्छिले नाहीस... ह्यातून तुला कळेल की मी परमेश्वर आहे." जादूगारांनी हे

[204] इब्री लोकांस ८:१०-११
[205] निर्गम ७:८-१३

चिन्हही पुन्हा केले, आणि फारोने आपले हृदय कठोर केले.

सात दिवसांनंतर देवाकडून फारोकडे पुन्हा संदेश आला की लोकांना जाऊ दे; आणि जर त्याने तसे केले नाही तर बेडूक संपूर्ण देश भरून टाकतील.[206] जादूगारांनी तेही केले, जणू काही आधीच पुरेसे बेडूक नसल्यासारखे होते. परंतु या वेळी फारोने परमेश्वराला अशा प्रकारे मान्यता दिली:

निर्गम ८:८ मग फारोने मोशे व अहरोन ह्यांना बोलावून आणून म्हटले, "परमेश्वराला विनवणी करा की, माझ्यापासून आणि माझ्या प्रजेपासून त्याने हे बेडूक दूर करावेत, म्हणजे परमेश्वराप्रीत्यर्थ यज्ञ करण्यासाठी मी तुमच्या लोकांना जाऊ देईन."

फारोने परमेश्वराचे अस्तित्व मान्य केले, त्याचे नाव घेऊन त्याचा उल्लेख केला, आणि आपत्ती दूर करण्याची विनंती केली. त्याने लोकांना जाऊ देण्याचे वचनही दिले. देवाने आपले वचन पूर्ण केले, जरी त्याने आधीच सांगितले होते की फारो आपले हृदय कठोर करील.

निर्गम ८:१५ ही अशी उसंत मिळालेली पाहून फारोने आपले मन कठीण केले आणि परमेश्वराने म्हटले होते त्याप्रमाणे तो त्यांचे म्हणणे ऐकेना.

येथे वचन स्पष्टपणे सांगते की फारोने स्वतः आपले हृदय कठोर केले. येथे फारोमध्ये शारीरिक मनुष्य प्रकट होतो. त्याच्यामध्ये तत्काळ 'हो' आणि 'नाही' हे दिसून येते. देवापुढे मनुष्याचे वचन अस्थिर असते, आणि मनुष्य ते पूर्ण करण्यास असमर्थ असतो.

याच्या परिणामस्वरूप उवांची आपत्ती[207] आली, जी जादूगारांना पुन्हा करता आली नाही; आणि त्यांनी ओळखले की हा "देवाचा हात" आहे.

निर्गम ८:१९ तेव्हा जादुगार फारोला म्हणाले, "ह्यात देवाचा हात आहे." तरी फारोचे मन कठीण राहिले आणि परमेश्वराने म्हटले होते त्याप्रमाणे तो त्यांचे ऐकेना.

यानंतर माश्यांची आपत्ती आली.[208] गोशेन देशात राहणाऱ्या इस्राएल लोकांना देवाने या आपत्तीपासून वाचविले, यासाठी की परमेश्वर पृथ्वीवर देव आहे हे चिन्ह ठरावे. हे चिन्ह फारोसाठीही एक शिकवण होते की त्याच्या निर्णयांमुळे तो मिसरच्या लोकांसाठी तारणाचे दरवाजे बंद करीत होता. पहिल्या तीन आपत्ती सर्वांवर आल्या, पण त्यानंतरच्या सर्व आपत्तींमधून इस्राएल वाचविले गेले; यावरून दोन राष्ट्रांची नियती वेगळी होत चालली होती हे दिसून येते.

माश्यांच्या आपत्तीला उत्तर म्हणून फारोने लोकांना जाऊ देण्याचे वचन दिले, पण अट घातली की त्यांनी वाळवंटात तीन दिवसांच्या प्रवासापेक्षा पुढे जाऊ नये. परंतु पुन्हा एकदा, आपत्ती थांबताच फारोने आपला विचार बदलला.

निर्गम ८:३२ तथापि फारोने ह्या खेपेसही आपले मन कठीण केले आणि लोकांना जाऊ दिले नाही.

इशाऱ्यावर इशारा देण्यात आला, पण प्रत्येक वेळेस हृदय अधिकच कठोर होत गेले, आणि

---

[206] निर्गम ८:१-१५
[207] निर्गम 8:16-19
[208] निर्गम 8:20-32

त्यामुळे अधिक भयंकर परिणाम झाले. जनावरांची आपत्ती आली,[209] त्यानंतर फोड व गळू झाले;[210] आणि फारोचे हृदय आणखी कठोर झाले. परिस्थिती गंभीर होत चालली होती, आणि देव फारोकडे विनवणी करीत म्हणाला:

निर्गम ९:१३ परमेश्वर मोशेला म्हणाला, "पहाटेस उठून फारोपुढे उभा राहा, आणि त्याला सांग, 'इब्र्यांचा देव परमेश्वर असे म्हणतो की, माझ्या लोकांनी माझी सेवा करावी म्हणून त्यांना जाऊ द्यावे. 14नाहीतर ह्या खेपेस मी सर्व प्रकारच्या पीडा तुझ्या हृदयावर, तुझ्या सेवकांवर व तुझ्या प्रजेवर पाठवतो, म्हणजे अखिल पृथ्वीवर माझ्यासारखा दुसरा कोणी नाही हे तुला त्यावरून कळेल. 15कारण आतापर्यंत मी आपला हात उगारून तुझ्यावर व तुझ्या प्रजेवर मरीचा प्रहार केला असता आणि पृथ्वीवरून तुझा उच्छेद झाला असता; 16तथापि मी तुला आपले सामर्थ्य दाखवावे आणि माझे नाव सर्व पृथ्वीवर प्रकट व्हावे ह्यासाठीच मी तुला राखले आहे. 17तू अद्यापि माझ्या लोकांशी चढेलपणाने वागून त्यांना जाऊ देत नाहीस काय? 18पाहा, उद्या ह्या वेळेस मी गारांची अशी भयंकर वृष्टी करीन की मिसरी राष्ट्राची स्थापना झाल्यापासून आजवर तशी वृष्टी झाली नाही. 19तर आता माणसे पाठवून रानातून तुझी जनावरे व दुसरे जे काही रानात असेल ते आण; जी माणसे व गुरे घरी आसऱ्यास न आणल्यामुळे रानात सापडतील त्यांच्यावर गारांची झोड पडून ती मरतील.'"

फारोचे हृदय अधिकाधिक कठोर होत जात असताना देव आपल्या शब्दप्रयोगात कसा बदल करतो हे आपण पाहतो. देव फारोला सांगतो की तो आपला हात पसरून लोकांवर आणि फारोच्या हृदयावर आघात करील. प्रत्यक्षात देवाला दुष्टाचा मृत्यू नको आहे. फारो पापाच्या जाणीवेत यावा अशी देवाची इच्छा आहे, कारण तो ज्या मार्गाने चालला होता तो शेवटी फक्त मृत्यूकडेच नेणारा होता. देव त्याला विचारतो, "तू अजूनही स्वतःला उंच मानतोस काय?"

देव इशारा देतो की पुढील आपत्ती अतिशय भयंकर असेल, आणि तो फारोला सांगतो की सर्व लोकांना आणि त्यांच्या जनावरांना घरात आणण्यास सांग, म्हणजे ते मारले जाणार नाहीत.[211] येथे देवाची लोकांना वाचविण्याची काळजी स्पष्ट दिसते, जरी दुष्टतेचे परिणाम आणि नाकारलेल्या दयेमुळे येणारे परिणाम त्याला होऊ द्यावे लागत असले तरी.

मानव म्हणून आपली प्रवृत्ती अशी असते की गारांचा वादळ देवानेच थेट मिसरावर पाठवला, निर्माण केला आणि घडवून आणला असे आपण मानतो. पण असे होऊ शकते का की देवाने गारांचा पाऊस पाठवला आणि त्याच वेळी त्याचा इशारा दिला व सर्वांना स्वतःचे संरक्षण करण्यास सांगितले? देव एका हाताने इजा करतो आणि दुसऱ्या हाताने संरक्षण करतो असे होऊ शकते का? पुढील वचने या घटनांमागील गती स्पष्ट करतील:

स्तोत्र ७८:४३–४९ त्याने मिसर देशात आपली चिन्हे, सोअनाच्या पटांगणावर आपली अद्भुत कृत्ये दाखवली, तो दिवस त्यांनी आठवला नाही. 44त्याने त्यांच्या नद्यांच्या पाण्याचे रक्त केले, म्हणून त्यांचे वाहते पाणी त्यांच्याने पिववेना. 45त्याने त्यांच्यावर माश्यांचे थवेच्या थवे पाठवले; त्या माश्यांनी त्यांना ग्रासून टाकले; त्याने बेडूक पाठवले, त्या बेडकांनी त्यांचे सर्वकाही नासून टाकले. 46त्याने त्यांच्या शेतातल्या उत्पन्नावर सुरवंट

[209] निर्गम 9:1-7
[210] निर्गम 9:8-12
[211] निर्गम ९:१३-३५

व त्यांच्या श्रमफलावर टोळ पडू दिले. 47त्याने गारांनी त्याच्या द्राक्षवेलांचा व बर्फाने त्यांच्या उंबराच्या झाडांचा नाश केला. 48त्याने त्यांची गुरेढोरे गारांच्या, व जनावरे विजांच्या हवाली केली. 49त्याने त्यांच्यावर आपला कोपाग्नी, क्रोध, रोष व संकट हया अनिष्टकारक दूतांची स्वारी सोडली.

या सर्व आपत्त्यांच्या वर्णनात आपण पाहतो की देवाने त्यांच्यावर "आपल्या क्रोधाची तीव्रता, रोष, संताप आणि क्लेश" पाठविला. येथे लक्षात घेण्यासारखे म्हणजे देवाच्या क्रोधाच्या तीव्रतेत "क्लेश" म्हणजे वेदना यांचाही समावेश आहे. ख्रिस्त व्याकूळ झाला, कारण त्याने त्यांच्यावर नाश करणाऱ्या देवदूतांची म्हणजे "दुष्ट देवदूतांची" फौज पाठविली; हे स्पष्टपणे देवाचे देवदूत नाहीत. "दुष्ट" हा शब्द चांगल्या आणि "वाईट" अशा झाडाच्या संदर्भात वापरलेल्या शब्दासारखाच आहे.

मूळ भाषेनुसार "पाठविले" या शब्दाचा अर्थ असा आहे: Strong: 4917. מִשְׁלַחַת mishlachath, mish-lakh´-ath; ४९१६ चे स्त्रीलिंगी रूप; अर्थ: पाठविणे किंवा मोहिम अमूर्त आणि अनुकूल अर्थाने मुक्तता, किंवा ठोस आणि प्रतिकूल अर्थाने सैन्य; म्हणजेच सोडून देणे, पाठविणे.

म्हणून देव "अमूर्त आणि अनुकूल" अर्थाने कार्याला पाठवितो; आणि "ठोस व प्रतिकूल" अर्थाने सैन्य सोडून देणे म्हणजे त्यांना मोकळे करणे असाही त्याचा अर्थ होतो. त्यामुळे आपण पाहतो की या सर्व आपत्ती, ज्या स्पष्टपणे ठोस व प्रतिकूल स्वरूपाच्या आहेत, त्या देवाने नाश करणाऱ्या दुष्ट देवदूतांच्या सैन्याला कार्य करू देण्याच्या परिणामस्वरूप आल्या.

दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, मिसर देशाच्या चारही टोकांवर नाश करणाऱ्या देवदूतांचे एक सैन्य दबा धरून होते; पण देवाचे देवदूत हे नाशकारी वारे किंवा आत्मे रोखून धरून होते. आपत्तींच्या प्रक्रियेत आपण पाहतो की फारोने आपले हृदय कठोर करून देवाची संरक्षणात्मक हात मागे घ्यायला लावले, ज्यामुळे संरक्षण करणाऱ्या देवदूतांना दुष्ट देवदूतांचे सैन्य मोकळे सोडण्याचा संकेत मिळाला; आणि या दुष्ट देवदूतांनीच आपत्तींमध्ये दिसणारे विध्वंसक कार्य केले.

देवाने आपल्या दयेमध्ये फारोला आणि लोकांना पुढे काय होईल याचा इशारा दिला. आणि मिसर लोकांपैकी काहींनी ऐकले व आपले आणि आपल्या जनावरांचे प्राण वाचविले त्यांना घरात घेतले.

निर्गम ९:२०–२१ फारोच्या सेवकांपैकी ज्याला परमेश्वराच्या सांगण्याची भीती वाटली त्याने आपले दास व जनावरे पळवत घरी आणली. 21आणि ज्याने परमेश्वराच्या सांगण्याची पर्वा केली नाही त्याने आपले दास आणि जनावरे रानात राहू दिली.

यानंतर "गारांसोबत मिसळलेली आग [वीज]" अशी भयंकर नासधूस झाली. देवाच्या मर्यादा आता नसल्यामुळे, दुष्ट देवदूतांनी मिसरावर भयंकर वादळ सोडले, आणि त्यांच्याद्वारे नाश झाला.

तेव्हा फारोने आपली स्थिती आणि देवाचा न्याय मान्य केला. त्याने मोशेला बोलावून म्हटले:

निर्गम ९:२७ "... "मी ह्या खेपेस पाप केले आहे. परमेश्वर न्यायी आहे आणि मी व माझी प्रजा अपराधी आहोत."

फारो सांगतो की सर्व बाबतीत देव न्यायी आहे, म्हणजेच त्याच्यात काहीही दुष्टपणा नाही; आणि तो व त्याचे लोक दुष्ट आहेत, आणि त्यांनी दुष्टाची निवड केली आहे. वादळ थांबले, पण दुर्दैवाने फारो पुन्हा कठोर झाला आणि त्याने दिलेल्या वचनाप्रमाणे लोकांना जाऊ दिले नाही. यावरून आपण पाहतो की जेव्हा हृदय पापाच्या फसवणुकीत अडकते आणि देवाचा आवाज ऐकू इच्छित नाही, तेव्हा कोणतेही चिन्ह, कोणतीही आपत्ती, कोणतेही चमत्कार, किंवा मृतांचे पुनरुत्थानही त्याला देवाच्या वचनावर विश्वास ठेवायला लावू शकत नाही.[212] परिस्थिती आणि आपल्या कृतींच्या परिणामांपासून मुक्त होण्याची इच्छा यामुळे तो देवाच्या संरक्षणासाठी विनवतो; पण जसेच त्या परिस्थिती नाहीशा होतात, तसे हृदय त्याला विसरण्यास तयार होते.

यानंतर टोळधाडीची आपत्ती मिसरावर आली.[213] फारोच्या सेवकांनी त्याच्याकडे विनवणी केली की लोकांना जाऊ दे, कारण मिसर आधीच नष्ट झाला होता. तरीसुद्धा, टोळधाडीची आपत्ती तीव्र झाल्यावरच फारो अखेर आपल्या सतत बदलणाऱ्या शब्दावर ठाम राहण्यास तयार झाला. तेथे फारोने मान्य केले की त्याने देवाविरुद्ध पाप केले आहे. देवाने आपत्ती दूर केली, पण फारोने पुन्हा आपले हृदय कठोर केले आणि तरीही इस्राएलला जाऊ दिले नाही.

म्हणून पुढील आपत्ती आली म्हणजे अंधकाराची आपत्ती[214] जी मिसर देशात याचे दृश्य रूप होते की या जगाचा प्रकाश असलेला येशू[215] तेथून हाकलला जात होता. जो प्रत्येक मनुष्याला प्रकाश देतो,[216] तो प्रकाश फारो आणि प्रत्येक मिसरी यांच्यासह बंद केला जात होता. ख्रिस्त अत्यंत आत्मिक वेदनेत होता, कारण त्याला मिसरमधून हाकलले जात होते व वधस्तंभावर खिळले जात होते.[217] तरीही गोशेन देशात राहणाऱ्या इस्राएल लोकांना, ज्यांनी ख्रिस्ताचे ऐकले होते, त्यांच्याकडे प्रकाश होता.

याच आपत्तीच्या काळात फारोने मोशेला इशारा दिला की पुढच्या वेळी तो मोशेला पाहील तेव्हा तो त्याला मारून टाकील अशा प्रकारे देवाने त्याच्याशी संवाद साधण्यासाठी जी साधने नेमली होती ती तोडून टाकली गेली. आत्म्यांचा शत्रू, ज्यांची निवड त्याच्याकडे झुकत होती अशांना आपल्या स्वाधीन देण्याची मागणी करीत होता;[218] आणि म्हणून आपण मोशेला फारोशी शेवटचा संवाद साधताना पाहतो:

निर्गम ११:१ नंतर परमेश्वर मोशेला म्हणाला, "मी फारोवर आणि मिसर देशावर आणखी एक पीडा आणीन, त्यानंतर तो तुम्हांला येथून जाऊ देईल; आणि तो जाऊ देताना तुम्हांला येथून कायमचे घालवून देईल. 2तू लोकांना सांगून ठेव की, प्रत्येक पुरुषाने आपल्या शेजाऱ्यापासून व प्रत्येक स्त्रीने आपल्या शेजारणीपासून सोन्याचांदीचे दागिने मागून घ्यावेत." 3अशा प्रकारे मिसरी लोकांची इस्राएल लोकांवर कृपादृष्टी होईल असे परमेश्वराने

---

[212] लूक १६:३१
[213] निर्गम १०:१-२०
[214] निर्गम १०:२१-२९
[215] योहान ८:१२
[216] योहान १:९
[217] प्रकटीकरण ११:८
[218] प्रकटीकरण १२:१०, जखऱ्या ३:१

केले. शिवाय मिसर देशात फारोचे सेवक व सामान्य लोक ह्यांच्या दृष्टीने मोशे हा पुरुष अति थोर होता.

येथे "मागून" हा शब्द अचूक नाही, कारण ते परत देणार नव्हते. त्यांनी आपल्या श्रमांची भरपाई आणि मारल्या गेलेल्या इब्री मुलांच्या नुकसानीची भरपाई म्हणून ते मागितले.

4मग मोशे म्हणाला, "परमेश्वर असे म्हणतो की, आज मध्यरात्रीच्या सुमारास मी मिसर देशामधून फिरेन. 5तेव्हा मिसराच्या सिंहासनावर बसणाऱ्या फारोपासून ते जात्यावर बसणाऱ्या दासीपर्यंत सर्वांचे ज्येष्ठ पुत्र व गुरांचेही प्रथमवत्स मरतील. 6पूर्वी कधी झाला नव्हता आणि पुढे कधी होणार नाही असा मोठा हाहाकार मिसर देशभर उडेल.

देवाला माहीत होते की प्रथमजन्मलेल्यांवरून आपले संरक्षण काढून घेतल्याने ते मरतील, आणि मग फारो लोकांना जाऊ देईल. तथापि, ही क्रिया देवाने स्वतःकडे घेतली, कारण तोच घटनांची मालिका सुरू करीत होता जी त्यांच्या मृत्यूत संपणार होती. अशा प्रकारे "मिसराच्या मध्यभागी त्याचे जाणे" यामुळे प्रथमजन्मलेल्यांचा मृत्यू होणार होता. हे फारोला सांगितल्यानंतर मोशे रागाने त्याच्या समोरून निघून गेला.[219]

वल्हांडण

पुढील काही तासांत व दिवसांत महान घटना घडणार होत्या. गुलामगिरीतून सुटकेसाठी असलेल्या वल्हांडणासाठी लोकांनी स्वतःला आत्मिकरीत्या तयार करणे आवश्यक होते. या वल्हांडण सणामध्ये ते ख्रिस्तावर जो लोकांचा नेता व रक्षक आहे आपला वैयक्तिक विश्वास प्रकट करू शकणार होते. हा प्रकट झालेला विश्वास येणाऱ्या आपत्तीपासून त्यांचे संरक्षण करणार होता. ही मिसरमधील त्यांची शेवटची रात्र असणार होती.

निर्गम १२:१–१३ मग परमेश्वराने मिसर देशात मोशे व अहरोन ह्यांना सांगितले की, 2"हा महिना तुम्हांला आरंभीचा महिना व्हावा; तुमचा हा वर्षाचा पहिला महिना व्हावा. 3इस्राएलाच्या सर्व मंडळीला सांगा की, ह्या महिन्याच्या दहाव्या दिवशी तुम्ही आपापल्या वाडवडिलांच्या घराण्यांप्रमाणे एकेका घराण्यामागे एकेक कोकरू घ्यावे; 4आणि एक कोकरू खपायचे नाही इतकी थोडकी माणसे कोणाच्या घराण्यात असली तर त्याने व त्याच्या घराजवळच्या शेजाऱ्याने आपल्या घराण्यातील संख्येप्रमाणे कोकरू घ्यावे; प्रत्येकाच्या आहाराच्या मानाने एक कोकरू किती माणसांना पुरेल ह्याचा हिशोब करावा. 5कोकरू घ्यायचे ते निर्दोष असावे. तो एक वर्षाचा नर असावा; हा नर मेंढरांतला किंवा शेरडांतला, तुम्हांला वाटेल तो घ्यावा;

6ह्या महिन्याच्या चौदाव्या दिवसापर्यंत तो राखून ठेवावा; आणि संध्याकाळी इस्राएल मंडळीतील लोकांनी तो वधावा. 7ज्या घरात त्याचे मांस खायचे असेल त्या घराच्या दोन्ही दारबाह्यांना व चौकटीच्या कपाळपट्टीला त्याचे काही रक्त लावावे. 8आणि त्यांनी त्याच रात्री त्याचे मांस विस्तवावर भाजून बेखमीर भाकर व कडू भाजीबरोबर खावे. 9मांस कच्चे खाऊ नये आणि पाण्यात शिजवून खाऊ नये, तर ते विस्तवावर भाजून खावे; त्याची मुंडी, पाय व आतडीसुद्धा खावीत. 10त्यातले सकाळपर्यंत काही उरू देऊ नये आणि उरलेच तर ते

[219] निर्गम ११:८

आगीत टाकून जाळावे. 11ते तुम्ही ह्या रीतीने खावे : तुमच्या कंबरा कसून, पायांत जोडे घालून आणि हातात काठी घेऊन ते घाईघाईने खावे; हा परमेश्वराचा 'वल्हांडण सण' (ओलांडून जाण्याचा सण) होय.

12कारण ह्या रात्री मिसर देशात फिरून त्यातील मनुष्य व पशू ह्या सर्वांचे प्रथमजन्मलेले मी मारून टाकीन आणि मिसर देशातील सर्व देवांचे शासन करीन; मी परमेश्वर आहे. 13आणि ज्या घरात तुम्ही असाल त्या घरात ते रक्त तुमच्याकरता खूण असे होईल. आणि जेव्हा मी रक्त पाहीन तेव्हा मी तुम्हांला ओलांडून जाईन. मिसर देशाच्या लोकांना मी मारीन तेव्हा तुमच्यावर अनर्थ येणार नाही, तुमचा नाश होणार नाही.

या उताऱ्यातून काही मुद्दे लक्षात घ्यावेत. प्रथम, त्यांनी एक निर्दोष कोकरू घ्यायचे होते एक वर्षाचा नर जो ख्रिस्ताचे प्रतीक आहे. प्रत्येक कुटुंबाने दहाव्या दिवशी ते घ्यायचे होते. चौदाव्या दिवशी सूर्यास्तापूर्वी संध्याकाळी त्याचा वध करायचा होता. मग त्यांनी त्याचे रक्त घेऊन ज्या घरात ते मांस खाणार होते त्या घरांच्या दोन्ही उंबरठ्यावर आणि वरच्या चौकटीवर ते लावायचे होते.

दुसरे म्हणजे, कोकऱ्याचे रक्त त्यांना वाचविणार नव्हते. जे रक्त सांडले गेले आणि दारखांबांवर लावले गेले ते केवळ एक चिन्ह होते. हे त्यांना स्पष्टपणे सांगितले गेले होते: "ते रक्त तुमच्यासाठी खूण असेल." ते रक्त म्हणजे येशू ख्रिस्तावर तारणारा म्हणून असलेल्या त्यांच्या विश्वासाचे चिन्ह किंवा खूण होते. कारण पवित्र शास्त्र असे सांगते:

१ पेत्र १:१८–१९ कारण वाडवडिलांच्या परंपरेने चालत आलेल्या तुमच्या निरर्थक वागणुकीपासून, 'सोने व रुपे' अशा नाशवंत वस्तूंनी नव्हे, 19तर निष्कलंक व निर्दोष कोकरा असा जो ख्रिस्त, त्याच्या मूल्यवान रक्ताने 'तुम्ही मुक्त झाला आहात.'

१ करिंथकर ५:७ … कारण आपला वल्हांडणाचा यज्ञपशू जो ख्रिस्त त्याचे आपल्यासाठी अर्पण झाले.

म्हणून आपण मोशेबद्दल, आणि कदाचित लोकांबद्दलही, असे वाचतो:

इब्री लोकांस ११:२७–२८ त्याने राजाच्या क्रोधाला न भिता विश्वासाने मिसर देश सोडला; कारण जो अदृश्य आहे त्याला पाहत असल्यासारखा त्याने धीर धरला. 28त्याने 'वल्हांडण सण' व 'रक्तसिंचन' हे विधी विश्वासाने पाळले, ते अशा हेतूने की, प्रथमजन्मलेल्यांचा 'नाश करणाऱ्याने' त्यांना शिवू नये.

अदृश्यावर म्हणजे देव पित्यावर[220] विश्वास ठेवून, ज्याने आपल्या पुत्रामध्ये प्रायश्चित्त पुरविले,[221] जो जगाचे पाप दूर करणारा देवाचा कोकरू आहे, त्यांनी वल्हांडण साजरे केले.

कोकऱ्याचे रक्त कशाचे प्रतीक होते?

लेवीय १७:११ शरीराचे जीवन तर रक्तात असते:…

[220] योहान १:१८, १ तीमथ्य १:१७; ६:१६
[221] उत्पत्ति २२:१४

कोकऱ्याचे रक्त ख्रिस्ताच्या निष्कलंक जीवनाचे चिन्ह आहे. त्याच्या रक्तामध्ये म्हणजे त्याच्या जीवनामध्ये आपल्याला पापांची क्षमा मिळविण्यासाठी तारण आहे. ख्रिस्ताचे जीवन आपल्याला सर्व पापांपासून शुद्ध करते.[222] ख्रिस्ताचे जीवन, आपण आधी पाहिले आहे तसे, हेच देवाचे नीतिमत्व आहे. हृदयातून रक्त येते, आणि हृदयातूनच जीवनाचे प्रवाह निघतात.[223] देवाची व्यवस्था ख्रिस्ताच्या हृदयात कोरलेली होती, आणि त्यामुळे देवाचे परिपूर्ण नीतिमत्व प्रकट झाले. म्हणूनच आपण असे वाचतो:

स्तोत्र ४०:८–१० हे माझ्या देवा, तुझ्या इच्छेप्रमाणे करण्यात मला आनंद आहे; तुझे शास्त्र माझ्या अंतर्यामी आहे." 9महामंडळात मी नीतिमत्त्वाचे सुवृत्त सांगितले; हे परमेश्वरा, मी आपले तोंड बंद ठेवले नाही हे तू जाणतोस. 10मी आपल्या मनात तुझे न्यायीपण लपवून ठेवले नाही; तुझी सत्यता व तू सिद्ध केलेले तारण मी विदित केले; महामंडळापासून तुझे वात्सल्य व तुझे सत्य मी गुप्त ठेवले नाही.

ख्रिस्त पित्याची इच्छा पूर्ण करण्यात आनंद मानतो. पित्यावर प्रेम करणारे हे नीतिमत्वच त्याच्या हृदयातून वाहणारे रक्त आहे, जे त्याच्या संपूर्ण देहात म्हणजे त्याच्यावर विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वांमध्ये प्रवाहित होते.

अनुवाद ६:४–९ हे इस्राएला, श्रवण कर; आपला देव परमेश्वर हा अनन्य परमेश्वर आहे; 5तू आपला देव परमेश्वर ह्याच्यावर पूर्ण मनाने, पूर्ण जिवाने व पूर्ण शक्तीने प्रीती कर. 6ज्या गोष्टी मी तुला आज बजावून सांगत आहे त्या तुझ्या हृदयात ठसव; 7आणि त्या तू आपल्या मुलाबाळांच्या मनावर बिंबव; आणि घरी बसलेले असताना, मार्गाने चालत असताना, निजताना, उठताना त्यांविषयी बोलत जा. 8त्या आपल्या हाताला चिन्हादाखल बांध आणि आपल्या डोळ्यांच्या मध्यभागी कपाळपट्टी म्हणून लाव. 9आपल्या दाराच्या चौकटींवर व आपल्या फाटकांवर त्या लिही.

म्हणून दाराच्या उंबरठ्यावर रक्त लावणे याचा अर्थ देवाचे धार्मिकत्व प्रकट करणारे ख्रिस्ताचे जीवन स्वीकारणे जे त्याच्या वचनांवर विश्वास ठेवल्याने प्राप्त होते असा त्याचा अर्थ होता. तसेच ते त्या घरात कोकरू खाल्ले गेले आहे याचेही ते चिन्ह होते. कोकरू खाण्याचा अर्थ काय होता?

योहान ६:५२–५६, ६३ तेव्हा यहूदी आपसांमध्ये वितंडवाद करू लागले व म्हणाले, "हा आपला देह आम्हांला खायला कसा देऊ शकतो?" 53ह्यावरून येशू त्यांना म्हणाला, "मी तुम्हांला खचीत खचीत सांगतो, तुम्ही मनुष्याच्या पुत्राचा देह खाल्ला नाही व त्याचे रक्त प्याला नाही तर तुमच्यामध्ये जीवन नाही; 54जो माझा देह खातो व माझे रक्त पितो, त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त झाले आहे; आणि मीच त्याला शेवटल्या दिवशी उठवीन. 55कारण माझा देह खरे खाद्य व माझे रक्त खरे पेय आहे. 56जो माझा देह खातो व माझे रक्त पितो तो माझ्यामध्ये राहतो व मी त्याच्यामध्ये राहतो. आत्मा हा जिवंत करणारा आहे, देहापासून काही लाभ नाही; मी जी वचने तुम्हांला सांगितली आहेत ती आत्मा व जीवन अशी आहेत.

ख्रिस्ताला स्वीकारून व त्याची वचने मनात साठवून ठेवून आपण जीवन देणारा आत्मा

[222] १ योहान १:७
[223] नीतिसूत्रे ४:२३

प्राप्त करतो. कोकरू खाणे व दारावर रक्त लावणे हे याचेच चिन्ह होते.

अशा प्रकारे आपण पाहतो की जे सुवार्तेचे शिक्षण पंधराशे वर्षांनंतर अन्यजातींकडे गेले, तेच शिक्षण मिसरमधून निघणाऱ्या इस्राएल लोकांना देण्यात आले होते, कारण दोघांसाठी शिक्षक स्वतः येशू ख्रिस्तच होता. ख्रिस्त काल, आज आणि सदासर्वकाळ[224] तोच असल्यामुळे, तो आपल्यालाही तेच शिक्षण देतो, जेव्हा तो म्हणतो:

लूक २२:१५–२० तेव्हा तो त्यांना म्हणाला, "मी दुःख भोगण्यापूर्वी हे वल्हांडणाचे भोजन तुमच्याबरोबर करावे अशी माझी फार उत्कट इच्छा होती; 16कारण मी तुम्हांला सांगतो की, देवाच्या राज्यात हे पूर्ण होईपर्यंत मी हे भोजन पुन्हा करणार नाही." 17मग प्याला हातात घेऊन व उपकारस्तुती करून तो म्हणाला, "हा घ्या आणि आपणांमध्ये ह्याची वाटणी करा; 18कारण मी तुम्हांला सांगतो की, देवाचे राज्य येईपर्यंत द्राक्षवेलाचा उपज ह्यापुढे मी पिणार नाही." 19मग त्याने भाकर घेऊन व उपकारस्तुती करून ती मोडली आणि त्यांना ती देऊन म्हटले, "हे माझे शरीर आहे; ते तुमच्यासाठी दिले जात आहे. माझ्या स्मरणार्थ हे करा." 20त्याप्रमाणे भोजन झाल्यावर त्याने प्याला घेऊन म्हटले, "हा प्याला माझ्या 'रक्तात' नवा 'करार' आहे. ते रक्त तुमच्यासाठी ओतले जात आहे.

या प्रकारे आपण पाहतो की मिसर देशात सुवार्ता गाजवली गेली: सर्वांसाठी पापापासून स्वातंत्र्य. वल्हांडणाचे कोकरू मरणार होते, पण तेवढेच पुरेसे नव्हते. दारखांबांवर रक्त शिंपडणे आवश्यक होते. त्याचप्रमाणे, ख्रिस्त संपूर्ण जगासाठी मरण पावला, पण त्याला स्वीकारणे आणि तो माझ्यासाठी वैयक्तिकरीत्या व स्वतंत्रपणे मरण पावला आहे यावर विश्वास ठेवणे आवश्यक आहे. आणि तेवढेही पुरेसे नव्हते: कोकराचे मांस खाल्ले पाहिजे होते; तसेच आपल्यालाही त्याचे वचन आत्मिक अन्न म्हणून वैयक्तिक विश्वासाने समजून (पचवून) घ्यावे लागते. हे माझ्यासाठी दुसरा कोणीही करू शकत नाही.

म्हणून आपण पाहतो की सुवार्ता सर्वांसाठी एकसारखीच आहे, आणि अशा रीतीने देव पिता सर्व काळांतील आपल्या सर्व लोकांना एक प्रभू आणि एक विश्वास यामध्ये एकत्र करतो.[225] ख्रिस्त त्यांच्यासोबत जितकाच उपस्थित होता, तितकाच तो आज आपल्यासोबतही आहे.

नाश करणारा

परमेश्वर मिसर देशातील सर्व प्रथमजन्मलेल्यांना "मारतो", पण फारो स्वतः मरण पावला नाही; म्हणजे तो सिंहासनाचा पहिला वारस नव्हता. पहिला वारस बहुधा मोशे असावा.

निर्गम १२:२९–३१ मध्यरात्री असे झाले की मिसर देशातील सिंहासनावर बसणाऱ्या फारोच्या ज्येष्ठ मुलापासून तुरुंगात पडलेल्या कैद्याच्या ज्येष्ठ मुलापर्यंत सर्व, आणि गुराढोरांपैकी सर्व प्रथमवत्स परमेश्वराने मारून टाकले. 30रात्रीच्या समयी फारो, त्याचे सर्व सेवक आणि सगळे मिसरी लोक जागे झाले; आणि मिसर देशात मोठा हाहाकार उडाला, कारण ज्यात कोणी मेला नव्हता असे एकही घर राहिले नव्हते. 31तेव्हा फारोने रातोरात मोशे व अहरोन ह्यांना बोलावून सांगितले, तुम्ही व सगळे इस्राएल लोक माझ्या लोकांतून निघून जा; तुम्ही

[224] इब्री लोकांस १३:८
[225] इफिसकरांस ४:५-६

म्हणता त्याप्रमाणे जाऊन परमेश्वराची सेवा करा.

हे कसे घडले याची प्रक्रिया समजून घेण्यात आपली रुची आहे. देवाने सर्व प्रथमजन्मलेल्यांना कसे मारले?

निर्गम १२:१२–१३ कारण ह्या रात्री मिसर देशात फिरून त्यातील मनुष्य व पशू ह्या सर्वांचे प्रथमजन्मलेले मी मारून टाकीन आणि मिसर देशातील सर्व देवांचे शासन करीन; मी परमेश्वर आहे. 13आणि ज्या घरात तुम्ही असाल त्या घरात ते रक्त तुमच्याकरता खूण असे होईल. आणि जेव्हा मी रक्त पाहीन तेव्हा मी तुम्हांला ओलांडून जाईन. मिसर देशाच्या लोकांना मी मारीन तेव्हा तुमच्यावर अनर्थ येणार नाही, तुमचा नाश होणार नाही.

आपण प्रथम हे लक्षात घेतो की ही मृत्यूची कारवाई अशा आपत्तीच्या रूपाने होणार होती जी प्रत्येक प्रथमजन्मलेल्याला मृत्यूपर्यंत मारेल. मग असे म्हटले आहे:

निर्गम १२:२३ कारण परमेश्वर मिसऱ्यांचा वध करण्यासाठी देशातून फिरणार आहे; ज्या ज्या घराच्या कपाळपट्टीवर व दोन्ही बाहयांवर रक्त लावलेले परमेश्वर पाहील ते ते दार तो ओलांडून जाईल आणि नाश करणाऱ्याला तुमचा नाश करण्यासाठी तुमच्या घरात शिरू देणार नाही.

जिथे कोकरावरचा विश्वास प्रकट केला गेला होता, तिथे परमेश्वर नाश करणाऱ्याला घरात येऊन मारू देणार नाही.[226] इतर आपत्त्यांप्रमाणेच, येथेही देवाने आपले संरक्षण मागे घेतले; या प्रसंगी ज्यांच्या दारांवर कोकराच्या रक्ताची खूण नव्हती त्यांच्यावरील संरक्षण त्याने काढून घेतले, आणि नाश करणाऱ्याला त्याचे विध्वंसक कार्य करू दिले.

पवित्र शास्त्रात नाश करणारा सिंहाच्या रूपकाने दर्शविला आहे, जो नाश करण्यासाठी शोध घेत असतो.

यिर्मया ४:७ सिंह आपल्या झाडीतून बाहेर निघाला आहे; राष्ट्रांना फस्त करणारा वाट चालत आहे, तुझा देश ओस करण्यासाठी, तुझी नगरे उजाड, निर्जन करण्यासाठी तो आपल्या स्थानातून निघाला आहे;

१ पेत्र ५:८ सावध असा, जागे राहा; तुमचा शत्रू सैतान हा गर्जणाऱ्या सिंहासारखा कोणाला गिळावे हे शोधत फिरतो.

हा सिंह माणसांना गिळण्यासाठी शोध घेत आहे. तो देश उजाड करायला आणि नगरे रहिवाशांविना करण्यास पाहतो. सैतानाविषयी असे म्हटले आहे:

यशया १४:१७,२० ज्याने जगाचे रान केले, त्यातील नगरांचा विध्वंस केला, व आपल्या बंदिवानांना मुक्त करून घरी जाऊ दिले नाही तो हाच का पुरुष?' त्यांच्याबरोबर तुला मूठमाती मिळणार नाही, कारण तू आपल्या देशाची नासधूस केली व आपल्या प्रजेचा वध केला; कुकर्म्यांच्या वंशाचे नाव कधी मागे उरणार नाही.

सैतान हा पृथ्वीचा नाश करणारा आहे, आणि जे त्याला निवडतात त्यांना तो ठार करतो; आणि त्या निवडीद्वारे ते स्वतःही पृथ्वीचे नाश करणारे बनतात.[227] इस्राएली लोकांनी,

[226] स्तोत्रसंहिता ३४:७
[227] प्रकटीकरण ११:१८

ज्यांनी वाळवंटात देवाच्या मार्गदर्शनाला नाकारले, त्यांनाही नाश करणाऱ्याने नष्ट केले.

१ करिंथकर १०:१० त्यांच्यापैकी कित्येकांनी कुरकुर केली आणि ते संहारकर्त्याकडून नाश पावले, तेव्हा तुम्ही कुरकुर करू नका.

या वचनात "संहारकर्ता" हा शब्द "सर्प" असा अर्थ दर्शवितो.[228] अशा रीतीने पुन्हा एकदा आपल्याला एका प्राण्याचा (या ठिकाणी विषारी सर्पाचा) संदर्भ मिळतो, जो आपल्याला त्वरित एदेन बागेच्या कथेकडे घेऊन जातो.[229]

ही इतिहासकथा शेवटच्या काळात पुन्हा घडणार आहे. जेव्हा देवाच्या लेकरांवर कोकराच्या रक्ताने शिक्का बसलेला असेल,[230] तेव्हा नाश करणारा ज्याला इब्राणी भाषेत अबद्दोन आणि ग्रीक भाषेत अपोल्ल्योन म्हणतात मोकळा सोडला जाईल,[231] आणि चारही वारेही सोडले जातील,[232] ज्यामुळे तो आपले विध्वंसक कार्य करू शकेल. तथापि, शेवटच्या काळाच्या संदर्भात, देवाच्या लोकांना त्याच्यावर विश्वास ठेवण्यास आणि नाश करणाऱ्याच्या कामाकडे दुर्लक्ष करण्यास बोलावले आहे.

यशया ५१:१२–१३ "तुमचे सांत्वन करणारा मी, केवळ मीच आहे; तू मर्त्य मनुष्याला, तृणवत मानवपुत्राला भितेस अशी तू कोण? 13आकाश पसरणारा, पृथ्वीचा पाया घालणारा परमेश्वर तुझा कर्ता, ह्याला तू का विसरलीस? जुलूम करणारा तुझा नाश करण्यास पाहत आहे म्हणून त्याच्या क्रोधास सारा दिवस एकसारखी का भितेस? जुलम्याचा क्रोध उरला आहे कोठे?

निर्गम

यानंतर वचन पुढे सांगतो:

निर्गम १२:३१–३६ तेव्हा फारोने रातोरात मोशे व अहरोन ह्यांना बोलावून सांगितले, तुम्ही व सगळे इस्राएल लोक माझ्या लोकांतून निघून जा; तुम्ही म्हणता त्याप्रमाणे जाऊन परमेश्वराची सेवा करा. 32तुम्ही म्हणता त्याप्रमाणे आपली शेरडेमेंढरे व गुरेढोरे घेऊन चालते व्हा; आणि मलाही आशीर्वाद द्या. 33इस्राएल लोकांनी देशातून धांदलीने निघून जावे म्हणून मिसरी लोकांनी त्यांच्यामागे तगादा लावला; ते म्हणाले, "आम्ही सगळे मेलोच आहोत." 34इस्राएल लोकांनी मळलेली कणीक खमीर न घालता तशीच काथवटीसहित कापडात बांधून खांद्यावर घेतली. 35मोशेच्या सांगण्याप्रमाणे इस्राएल लोकांनी केले; त्यांनी मिसरी लोकांपासून सोन्याचांदीचे दागिने व वस्त्रे-प्रावरणे मागून घेतली; 36मिसरी लोकांची कृपादृष्टी इस्राएल लोकांवर होईल असे परमेश्वराने केले, म्हणून त्यांनी जे जे मागितले ते ते त्यांनी त्यांना दिले. अशा प्रकारे त्यांनी मिसरी लोकांना लुटले.

अशा रीतीने मिसरमधून मोठी जमात मिसरच्या संपत्तीसह बाहेर पडली. अनेक वर्षांच्या

---

[228] स्ट्रॉन्ग G3644. ὀλοθρευτής ŏlŏthrĕutēs, ओल-थ्रू-टेस´; ३६४५ पासून; नाश करणारा, म्हणजे (विशेषतः) एक विषारी साप:—नाशक.
[229] उत्पत्ति ३:१; प्रकटीकरण १२:९
[230] प्रकटीकरण ९:४
[231] प्रकटीकरण ९:११
[232] प्रकटीकरण ७:१-३

गुलामगिरीसाठी त्यांना मिळायला हवे ते वेतन त्यांनी प्राप्त केले. आणि पुढे वचन असे सांगतो:

निर्गम १२:४०–४१ इस्राएल लोकांना मिसर देशात राहून चारशे तीस वर्षे लोटली होती. 41चारशे तीस वर्षे संपली त्याच दिवशी परमेश्वराच्या सर्व सेना मिसर देशातून निघाल्या.

इस्राएल लोक पहिल्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशी बाहेर पडले;[233] तोच बेखमीर भाकरांच्या सणाचा पहिला दिवस होता. त्याच दिवशी, यापूर्वी नेमके ४३० वर्षे आधी, देवाने अब्राहामाशी आपला करार व वचन दिले होते, त्याला अशा देशात जाण्यास बोलावले होते जो त्याला माहीत नव्हता, आणि तो हारानहून निघून गेला.[234] ही तीर्थयात्रेची कथा याच ठिकाणी सुरू झाली आणि तिची पूर्णतः मिसरमधून झालेल्या निर्गमात झाला.

[233] निर्गम १२:८, ११-१२, १४-१७, ४२
[234] उत्पत्ती १२:१-३

पंधरावा दिवस, पहिला महिना. बेखमीर भाकरीच्या सणाचा पहिला दिवस. देव अब्राहामाला दर्शन देतो, त्याला आपला करार देतो आणि त्याला हारान सोडून जाण्यास सांगतो.

१५ वा दिवस, पहिला महिना. बेखमीर भाकरीच्या सणाचा पहिला दिवस. देवाने इस्राएल लोकांना मुक्त केले आणि ते मिसर देशातून बाहेर पडले

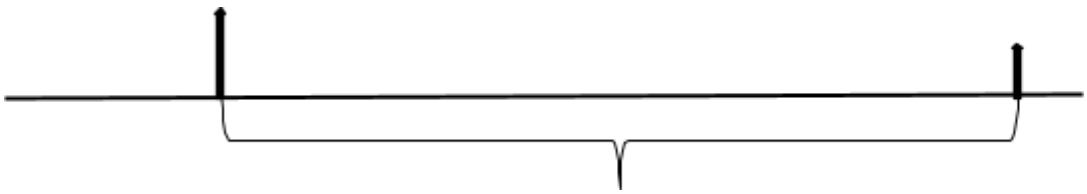

४३० वर्षे

ही घटना आपल्याला अब्राहामाच्या कथेमधील आणखी एका घटनेची तारीख ठरवण्यास मदत करते. देवाने अब्राहामाला आधीच सांगितले होते की त्याचे वंशज छळले जातील, आणि ४०० वर्षांनंतर त्यांची सुटका होईल.[235] अब्राहाम हारान सोडून निघाला तेव्हा तो ७५ वर्षांचा होता.[236] तो ८५ वर्षांचा असताना त्याने हागरशी विवाह केला,[237] आणि इस्माएलचा जन्म तो ८६ वर्षांचा असताना झाला.[238] इसहाकाचा जन्म अब्राहाम १०० वर्षांचा असताना झाला.[239] त्यामुळे अब्राहाम हारानहून निघून गेला आणि इसहाकाचा जन्म झाला यामध्ये २५ वर्षे गेली, हे आपल्याला माहीत आहे. मिसरी दासीच्या पुत्राने, म्हणजे इस्माएलाने, अब्राहामाच्या वंशावर जुलूम करण्यास सुरुवात केली, आणि अशा प्रकारे ४०० वर्षे चालणाऱ्या छळाच्या काळाची सुरुवात झाली.[240] म्हणून अब्राहामाच्या वंशावरचा छळाचा काळ[241] इसहाक पाच वर्षांचा असताना सुरू झाला म्हणजे पहिल्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशी, बेखमीर भाकरांच्या सणाच्या पहिल्या दिवशी आणि हा छळ नेमके ४०० वर्षे पूर्ण झाल्यावरच समाप्त झाला.

---

[235] उत्पत्ती १५:१३-१६
[236] उत्पत्ती १२:४ २४६ उत्पत्ती १६:३
[237] उत्पत्ती १७:२४-२५
[238] उत्पत्ती २१:५
[239] उत्पत्ती २१:९-१०
[240] गलतीकरांस पत्र ४:२९
[241] इसहाकला त्याचा सावत्र भाऊ इश्माएल आणि पलिष्टी लोकांच्या हातून त्रास सहन करावा लागला (उत्पत्ती २६:१५, २०-२१); याकोबाला त्याचा भाऊ एसाव आणि लाबान यांच्या हातून त्रास सहन करावा लागला आणि योसेफाला गुलाम म्हणून मिसर देशात विकण्यात आले.

१५ वा दिवस, पहिला महिना. बेखमीर भाकरीच्या सणाचा पहिला दिवस. देव अब्राहामाला दर्शन देतो, त्याला आपला करार देतो आणि त्याला हारान सोडून जाण्यास सांगतो.

पहिला महिना, १५ वा दिवस. बेखमीर भाकरीच्या सणाचा पहिला दिवस. हागार नावाच्या मिसरी दासीचा मुलगा इश्माएल, इसहाकला छळू लागतो.

पंधरावा दिवस, पहिला महिना. बेखमीर भाकरीच्या सणाचा पहिला दिवस. देवाने इस्राएलला मुक्त केले आणि ते इजिप्तच्या देशातून व तेथील जुलमातून बाहेर पडले

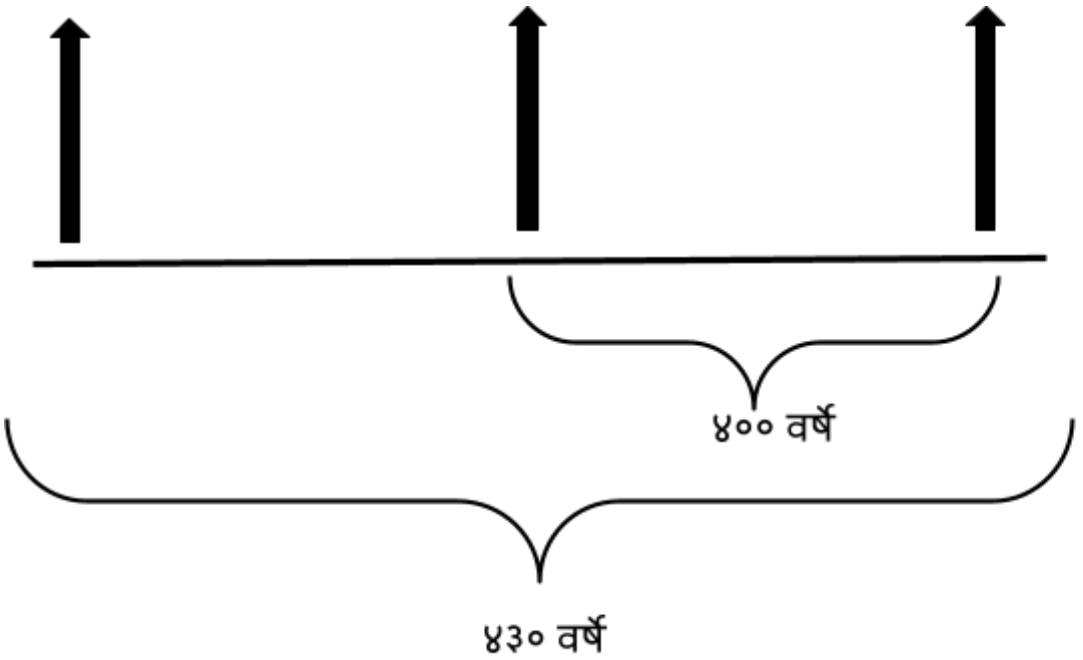

त्याचप्रमाणे, ही घटना आपल्याला इस्राएल लोकांच्या तीर्थयात्रेतील इतर महत्त्वाच्या तारखा शोधायला मदत करते. इसहाक ६० वर्षांचा[242] असताना त्याला एसाव आणि याकोब झाले. याकोब १३० वर्षांचा असताना त्याने इजिप्तमध्ये प्रवेश केला आणि फारोची भेट घेतली.[243]

[242] उत्पत्ति २५:२६
[243] उत्पत्ति ४७:९

देव अब्राहामाला दर्शन देतो, त्याला त्याचा करार देतो आणि त्याला हारान सोडण्यास बोलावतो.

देवाने इस्राएल लोकांना मुक्त केले आणि ते इजिप्तच्या देशातून व तेथील जुलमातून बाहेर पडले.

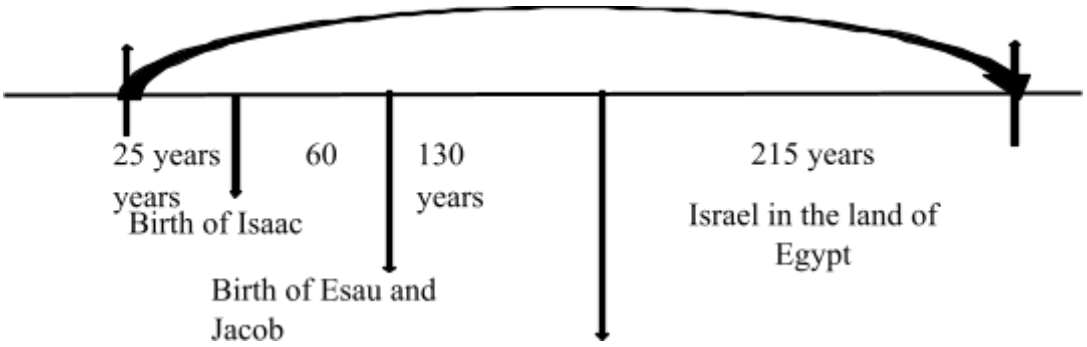

संपूर्ण इस्राएल मिसरमध्ये प्रवेश करतो आणि याकोब फारोला भेटतो

योसेफ १७[244] व्या वर्षी गुलाम म्हणून विकले गेले. वयाच्या ३० व्या वर्षी त्याला फारोचा दुसरा प्रमुख म्हणून पदोन्नती मिळाली.[245] याचा अर्थ त्याने १३ वर्षे पोटीफारची सेवा केली, ज्यापैकी किमान दोन वर्षे त्याने तुरुंगात घालवली.[246] त्याने पदभार स्वीकारताच समृद्धीची सात वर्षे सुरू झाली आणि त्यानंतर दुष्काळाची सात वर्षे आली.[247] दुष्काळाच्या दुसऱ्या वर्षी त्याने आपला पिता याकोबाला आणले.[248] त्यामुळे जेव्हा याकोबाला फारोसमोर हजर करण्यात आले, तेव्हा जोसेफ ३९ वर्षांचा होता. ही घटना घडली तेव्हा याकोब १३० वर्षांचा होता, यावरून आपल्याला कळते की योसेफचा जन्म झाला तेव्हा याकोब ९१ वर्षांचा होता. याकोबचा मृत्यू १४७ व्या वर्षी झाला[249] आणि योसेफाचा ११० व्या वर्षी.[250] आणि मोशेने ८० वर्षांचा[251] असताना फारोशी संवाद साधला होता, त्यामुळे याकोब फारोला भेटल्यापासून मोशेच्या जन्मापर्यंतचा काळ सुमारे १३५ वर्षे होता, आणि योसेफाच्या मृत्यूनंतर आणि मोशेच्या जन्मादरम्यान ६४ वर्षांचा काळ होता.

---

[244] उत्पत्ति ३७:२
[245] उत्पत्ति ४१:४६
[246] उत्पत्ति ४१:१
[247] उत्पत्ति ४१:४६; ५३, ५४
[248] उत्पत्ति ४५:६, ९
[249] उत्पत्ति ४७:२८
[250] उत्पत्ति ५०:२६
[251] निर्गम ७:७

देवाने अब्राहामाला हारान सोडण्यास सांगितले.

देवाने इस्राएल लोकांना मुक्त केले आणि ते देश व इजिप्तचा जुलूम सोडून गेले.

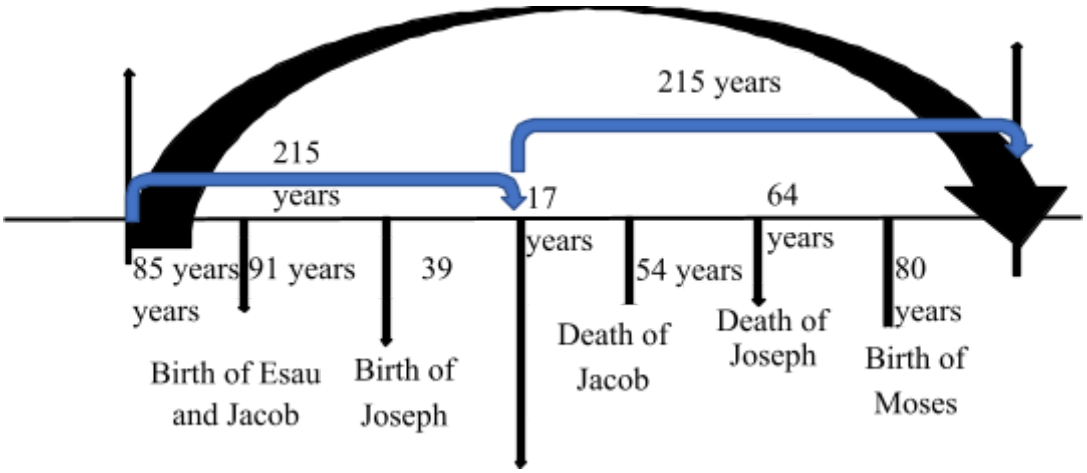

संपूर्ण इस्राएल मिसरमध्ये प्रवेश करतो आणि याकोब फारोला भेटतो.

या सर्व गणितांवरून आपल्याला दिसते की देवाला इस्राएल लोकांना त्याच्या वचनावर खात्री द्यायची होती, कारण देवाने अब्राहामाला पुढे काय घडणार आहे हे आधीच सांगितले होते: वचन ४०० वर्षांनी पूर्ण होईल आणि मग ते 'मोठ्या संपत्तीसह बाहेर पडतील.[252] आपण त्यांच्या अनुभवातून शिकले पाहिजे आणि असा विश्वास ठेवला पाहिजे की जे पूर्वी घडले ते पुन्हा घडेल. आता आपणही आपल्या नसलेल्या देशात परके आहोत, आणि त्याच्या पुत्रावरील विश्वासाद्वारे देव आपल्याला पापाच्या गुलामगिरीतून मुक्त करेल आणि वचन दिलेली भूमी आपल्याला कायमचे वतन म्हणून देईल.

[252] उत्पत्ति १५:१३-१४

स्वर्गातून भाकर आणि खडकातून पाणी

लाल समुद्र पार करणे

इस्राएल लोक मिसरमधून बाहेर पडल्यानंतर:

निर्गम १३:१७–१८ फारोने लोकांना जाऊ दिले तेव्हा पलिष्टी लोकांच्या देशाची वाट जवळची असूनही देवाने त्यांना त्या वाटेने जाऊ दिले नाही, कारण लढाई दिसताच लोक माघार घेऊन मिसराकडे परत जातील असे देवाला वाटले. 18म्हणून वळसा घेऊन त्याने त्यांना रानाच्या वाटेने तांबड्या समुद्राकडे नेले; इस्राएल लोक मिसर देशातून लढाईला सज्ज होऊन बाहेर निघाले.

येथे आपण देवाची कोमल काळजी पाहतो. जवळचा मार्ग त्यांना युद्धास सामोरे जाण्यास भाग पाडला असता आणि त्यामुळे ते पुन्हा मिसरकडे परत गेले असते, म्हणून देवाने त्यांना तो मार्ग दिला नाही. असे दिसते की सर्वात लहान व थेट मार्ग नेहमीच सर्वोत्तम नसतो; येथे देवाने त्यांना अधिक लांब व खडतर मार्गाने नेले, ज्यामुळे शेवटी इस्राएली लोक पूर्णपणे अडकल्यासारखे दिसू लागले. हे लक्षात ठेवणे आपल्यासाठी चांगले आहे. आपण जेव्हा कठीण परिस्थितीत अडकलो आहोत आणि बाहेर पडण्याचा मार्ग दिसत नाही, तेव्हा ते देव आपले मार्गदर्शन करत नाही याचे चिन्ह नसते. इस्राएल लोकांना त्यांच्या आघातपूर्ण अनुभवातून मुक्त करण्यासाठी, देवाने त्यांना अशा परिस्थितीत नेले की जिथे ते स्वतःच्या डोळ्यांनी देवाची सामर्थ्ये पाहू शकतील.

निर्गम १३:२१–२२ त्यांनी रात्रंदिवस चालावे म्हणून परमेश्वर दिवसा त्यांना मार्ग दाखवण्यासाठी मेघस्तंभातून आणि रात्री त्यांना उजेड देण्यासाठी अग्निस्तंभातून त्यांच्यापुढे चालत असे. 22दिवसा मेघस्तंभ व रात्री अग्निस्तंभ लोकांपुढून कधी दूर होत नसत.

परमेश्वर ढगाच्या स्तंभात त्यांच्या पुढे चालत होता. पुढील वचन हे पुष्टी करते की परमेश्वर स्वतः त्या ढगात होता:

निर्गम १४:२४ आणि रात्रीच्या शेवटच्या प्रहरी परमेश्वराने अग्नीच्या व मेघाच्या स्तंभातून मिसरी सेनेकडे पाहून त्यांची त्रेधा उडवली.

ढगाचा स्तंभ त्यांना दिवसा उष्णतेपासून संरक्षण देत होता आणि मार्गदर्शन करत होता, तर अग्नीचा स्तंभ रात्री त्यांना प्रकाश व उब देत होता. वाळवंट हे अतिशय तीव्र तापमानाचे ठिकाण आहे दिवसा जळजळीत उष्णता आणि रात्री कडाक्याची थंडी.

१ करिंथकर १०:१–४ बंधुजनहो, आपले पूर्वज सर्वच मेघाखाली होते आणि समुद्रातून ते सर्व पार गेले; 2मेघ व समुद्र ह्यांच्या द्वारे मोशेमध्ये त्या सर्वांचा बाप्तिस्मा झाला; 3त्या सर्वांनी एकाच प्रकारचे आध्यात्मिक अन्न सेवन केले; 4आणि ते सर्व तेच आध्यात्मिक पाणी प्याले. कारण ते आपल्यामागे चालणाऱ्या आध्यात्मिक खडकातून पीत होते; तो

खडक तर ख्रिस्त होता. ह्या गोष्टींविषयी तुम्ही अजाण असावे अशी माझी इच्छा नाही.

परमेश्वर, म्हणजे स्वतः ख्रिस्त, ढगातून त्यांची पावले मार्गदर्शित करत होता, आणि हा ढग लोकांना कधीही सोडून गेला नाही.

मिसरी लोकांनी व फारोने इस्राएल लोकांनी घेतलेला मार्ग पाहिला तेव्हा तो जणू काही अडचणीच्या टोकाला जाणारा वाटत होता; म्हणून त्यांनी रथ व सैन्यासह त्यांना पुन्हा गुलामगिरीत आणण्याचा निर्णय घेतला. आणि इस्राएल लोकांनी हे कसे पाहिले?

निर्गम १४:१०–११ फारो नजीक येऊन ठेपला; इस्राएल लोकांनी टेहळणी करून पाहिले तर मिसरी लोक आपल्या पाठोपाठ येत आहेत असे त्यांना दिसले; तेव्हा त्यांना फार भीती वाटली. ते परमेश्वराचा धावा करू लागले. 11ते मोशेला म्हणाले, "मिसरात काय कबरा नव्हत्या म्हणून तू आम्हांला येथे रानात मरायला आणले? आम्हांला तू मिसरातून बाहेर आणले ते काय म्हणून?

देवाने इतके सर्व करूनही इस्राएल लोकांना अजूनही परमेश्वराच्या संरक्षणाबद्दल शंका होती. त्यांनी तर देवाच्या प्रामाणिकतेवरही प्रश्नचिन्ह लावले आणि वाळवंटात मरायला नेले असा आरोप केला. पण देवाने आपल्या ढगाच्या स्तंभाला त्यांच्या व मिसरी सैन्याच्या मध्ये उभे केले, त्यामुळे दोघांचा परस्पर संपर्क होऊ शकला नाही. त्याने प्रचंड वारा पाठवून लाल समुद्राचे पाणी दोन भागांत विभागले आणि समुद्रात मार्ग उघडला; इस्राएल लोक कोरड्या जमिनीवरून गेले, त्यांच्या डावीकडे व उजवीकडे पाण्याच्या भिंती होत्या.

मिसरी त्यांच्या मागे गेले; परंतु इस्राएल लोक पूर्णपणे पार गेल्यावर आणि मिसरी अजून मध्येच असताना पाणी परत आले आणि ते सर्व नष्ट झाले.मिसरी लोकांनी देवाला पूर्णपणे नाकारले असल्यामुळे ते त्याच्या संरक्षणाविना राहिले; आणि अखेरीस इस्राएलला वाचवण्याच्या आपल्या प्रयत्नात देवाने मिसरच्या निर्णयाचा आदर करून त्यांना सोडून दिले.

यशया ४३:३ कारण मी परमेश्वर तुझा देव आहे; मी इस्राएलाचा पवित्र प्रभू तुझा त्राता आहे; मी तुझ्यासाठी मिसर खंडादाखल दिला आहे, तुझ्याबद्दल कूश व सबा दिले आहेत.

देव म्हणतो की त्याने इस्राएलच्या सुटकेसाठी मिसर दिला. त्यामुळे आपल्याला प्रश्न पडतो: देवाने मिसर कोणाला दिला? इस्राएलच्या सुटकेची किंमत देवाने कोणाला दिली? या संदर्भात पाण्यात कोण होता हे समजणे उपयुक्त ठरते:

स्तोत्र ७४:१३–१४ तू आपल्या सामर्थ्याने समुद्र दुभागलास; जलाशयातील मगरींची मस्तके तू ठेचून टाकलीस. 14तू लिव्याथानाच्या मस्तकांचा चुराडा केलास, ओसाड प्रदेशातील प्राण्यांना तो तू खाऊ घातलास.

यशया २६:२१; २७:१ कारण पाहा, परमेश्वर पृथ्वीवरील रहिवाशांना त्यांच्या पापास्तव शासन करण्यास आपल्या स्थानाहून निघाला आहे. शोषलेले रक्त पृथ्वी प्रकट करील, वधलेल्यांना ती ह्यापुढे झाकून ठेवणार नाही. त्या दिवशी परमेश्वर आपल्या दु:खकर, महान व बलवान खड्गाने चपल सर्प लिव्याथान व वक्र सर्प लिव्याथान ह्यांचे पारिपत्य करील; समुद्रातील अजगराला ठार मारील.

यशया ५१:९–१० हे परमेश्वराच्या भुजा, जागृत हो, जागृत हो, बलयुक्त हो; पूर्वकाळच्या दिवसांतल्याप्रमाणे, प्राचीन युगातल्याप्रमाणे जागृत हो. राहाबास छिन्नभिन्न करणारा तूच नव्हेस काय? मगरास विंधणारा तूच नव्हेस काय? 10ज्याने समुद्र आटवला, खोल सागराचे जल आटवले, उद्धरलेले पार उतरून जावेत म्हणून सागराच्या अगाध डोहांतून मार्ग केला, तो तूच नव्हेस काय?

यहेज्केल २९:३ त्याच्याबरोबर बोल; त्याला सांग : प्रभू परमेश्वर म्हणतो, पाहा, हे मिसर देशाच्या फारो राजा, आपल्या नद्यांत पडून राहणाऱ्या मोठ्या मगरा, तू जो म्हणतोस की, 'नदी माझी आहे, मी ती स्वतःसाठी निर्माण केली आहे,' त्या तुझ्याविरुद्ध मी आहे.

यहेज्केल ३२:२ "मानवपुत्रा, मिसर देशाचा राजा फारो ह्याच्याविषयी विलाप कर; त्याला सांग , राष्ट्रांमध्ये तुला तरुण सिंहाची उपमा दिली होती, तरी तू महानदातल्या मगरासमान आहेस; तू आपल्या नद्यांमध्ये उसळ्या मारल्यास, आपल्या पायांनी पाणी गढूळ केलेस, व त्यांच्या सर्व नद्यांची घाण केलीस.

समुद्राच्या पाण्यात जो होता तो लेव्याथान अजगर, अनेक मस्तकांचा राक्षसी पशू होता, जो अनेक पाण्यात राहतो; आणि ज्याचा उल्लेख आपण पुन्हा प्रकटीकरणाच्या पुस्तकात पाहतो.[253] ह्या अजगराने पृथ्वीवरील आपल्या प्रतिनिधी फारोच्या माध्यमातून देवाच्या लोकांवर जुलूम केला; आणि वरच्या चौथ्या वचनात देव फारोची ओळख थेट त्या अजगराशी करून देतो. हा अजगर म्हणजे भावंडांचा दोषारोप करणारा आहे,[254] जो मिसराला आपली मालमत्ता[255] असल्याचा दावा करतो; आणि त्यांनी ख्रिस्ताला क्रूसावर खिळले[256] असल्यामुळे देव शेवटी मिसर त्याच्या स्वाधीन करतो. केवळ ख्रिस्ताद्वारेच या अजगरावर विजय मिळवता येतो;[257] आणि त्याला नाकारल्यामुळे ख्रिस्त त्यांना मदत करू शकत नाही.

जेव्हा इस्राएल लोक लाल समुद्र पार गेले, तेव्हा ते ढगात व समुद्रात बाप्तिस्मा पावले. बाप्तिस्मा म्हणजे ख्रिस्त परिधान करणे[258] व ख्रिस्ताचे होणे; आणि म्हणून ढगात बाप्तिस्मा पावून ते ख्रिस्तामध्ये बाप्तिस्मा पावले होते. हा विश्वासाचा बाप्तिस्मा होता:

इब्री ११:२९ जसे कोरड्या भूमीवरून तसे ते विश्वासाने तांबड्या समुद्रातून पार गेले; …."

मोशेने सांगितल्याप्रमाणे लाल समुद्राकडे वळून त्यांनी देवाच्या वचनावर विश्वास दाखविला, आणि त्याच प्रकारे ते बाप्तिस्मा पावले. बाप्तिस्मा हा जुन्या मनुष्याच्या मृत्यूचे आणि ख्रिस्त येशूमध्ये असलेल्या जीवनाच्या आत्म्याच्या नियमावर आधारित नव्या जीवनाच्या जन्माचे प्रतीक असल्यामुळे, या सुटकेने कृतज्ञता व स्तुतीची बीजे तसेच विश्वासाची बीजे त्यांच्या अंतःकरणात पेरली. अशा रीतीने त्या क्षणापर्यंत घडलेल्या सर्व घटनांनी त्यांना ख्रिस्ताला आपला तारणारा म्हणून विश्वास ठेवण्यास सक्षम केले.यानंतर घडणाऱ्या घटनांचा उद्देश इस्राएलला येशूचा विश्वास देणे हा होता, कारण देव त्यांना आणखी विपुलपणे आशीर्वाद देऊ इच्छित होता.

---

[253] प्रकटीकरण १३:१, २
[254] जखऱ्या ३:१-२; प्रकटीकरण १२:९-११
[255] लूक २२:३१; यहेज्केल २९:३
[256] प्रकटीकरण ११:८
[257] प्रकटीकरण १२:११
[258] गलतीकरांस ३:२६-२७

बायबल सांगते की समुद्राने मिसरी लोकांची प्रेते त्या किनाऱ्यावर आणून टाकली जिथे इस्राएल लोक होते; आणि त्यांनी पाहिले की परमेश्वर त्यांच्या सोबत आहे व मोशे हा परमेश्वराचा सेवक आहे. तेव्हा लोकांनी मोशे व मिर्यामचे गीत गायले, जे देवाच्या लोकांच्या सुटकेतील त्याचे सामर्थ्य व वैभव उंचावून दाखवते.

कडू पाणी

यानंतर ते लाल समुद्र सोडून सीनच्या वाळवंटाकडे गेले. वाळवंटात तीन दिवस पाणी न सापडता ते चालत गेले. ते मारा येथे पोहोचले; तेथे पाणी होते, पण ते कडू होते. वचन सांगते:

निर्गम १५:२४ तेव्हा "आम्ही काय प्यावे?" असे म्हणून त्यांनी मोशेजवळ कुरकुर केली.

लोक तहानलेले होते आणि पाणी पिऊ शकत नसल्यामुळे त्यांनी मोशेविरुद्ध कुरकुर केली. पण लोकांचे नेतृत्व मोशे करीत नव्हता; स्वतः देवच त्यांना नेत होता. मोशेने देवाला हाक मारली, आणि देवाने त्याला एक झाड दाखवले; ते पाण्यात टाकताच पाणी गोड झाले. तेथेच लोकांना आज्ञा, विधी आणि नियम दिले गेले. या घटनेत परमेश्वराने त्यांची परीक्षा केली ते विश्वास ठेवतात का की परमेश्वर त्यांचा पालनकर्ता होऊ शकतो हे पाहण्यासाठी. अशीच परीक्षा पुढे अनेक प्रसंगांत घडते. देव लोकांना आपल्या मोहिमेचे अधिक आकलन व प्रकटीकरण देतो, आणि नंतर त्यांची परीक्षा होते ते देवाचा आवाज ऐकतात का, आणि त्याचे वचन जपतात किंवा साठवून ठेवतात का हे पाहण्यासाठी. विश्वासाची परीक्षा अशा प्रकारे वर्णन केली आहे:

१ पेत्र १:६–७ त्याविषयी तुम्ही उल्लास करता, तरी तुम्ही आता थोडा वेळ, भाग पडले तसे निरनिराळ्या परीक्षांमुळे दु:ख सोसले; 7ह्यासाठी की, नाशवंत सोन्याची परीक्षा अग्नीने करतात त्या सोन्यापेक्षा मूल्यवान अशी जी तुमच्या विश्वासाची परीक्षा ती येशू ख्रिस्ताच्या प्रकट होण्याच्या वेळेस प्रशंसा, गौरव व मान ह्यांस कारणीभूत व्हावी.

ही परीक्षा म्हणजे नेमकी देवाच्या पुरवठ्यावर विश्वास ठेवणे थांबवण्याचा मोह. इस्राएल लोकांच्या इतिहासाच्या प्रकाशात आपण त्यांची टीका करण्याचा मोह होऊ शकतो. पण तसे केल्यास आपण स्वतःलाच दोषी ठरवू, कारण थोडेसे आत्मपरीक्षण केले तरी दिसून येते की आपणही त्यांच्यासारखेच कदाचित त्याहूनही वाईट आहोत. आपल्याकडे देवाच्या सामर्थ्याचे पुरावे आहेत, तरीसुद्धा पूर्णपणे देवाला शरण जाणे आणि तो आपली काळजी घेऊ शकतो यावर विश्वास ठेवणे आपल्याला कठीण जाते. आणि परमेश्वर काय तपासतो, किंवा परीक्षेद्वारे काय उघड करतो? वचन सांगते:

निर्गम १५:२५–२६ त्याने परमेश्वराचा धावा केला, तेव्हा त्याने त्याला एक झाड दाखवले, ते त्याने पाण्यात टाकल्यावर पाणी गोड झाले. तेथे परमेश्वराने2 त्यांच्यासाठी विधी व नियम लावून दिला; त्यांना कसोटीस लावले आणि म्हटले, 26"तू आपला देव परमेश्वर ह्याचे वचन मनापासून ऐकशील आणि त्याच्या दृष्टीने जे नीट ते करशील, त्याच्या आज्ञांकडे कान देशील आणि त्याचे सर्व विधी पाळशील, तर मिसरी लोकांवर जे रोग मी पाठवले त्यांपैकी एकही तुझ्यावर पाठवणार नाही; कारण मी तुला रोगमुक्त करणारा परमेश्वर आहे.

येथे आपण पुन्हा एकदा हे वचन पाहतो की जर त्यांनी मन लावून परमेश्वराचा आवाज ऐकला आणि त्याचे वचन व नियम जपले, तर आत्मिक धार्मिकता शारीरिक आरोग्यात प्रकट होईल. परमेश्वर स्वतःला त्यांचा आरोग्यदायक (चिकित्सक) म्हणून ओळख करून

देतो हा स्पष्टपणे नाश करणाऱ्याच्या विरुद्ध आहे.

आणि देवाने त्यांची परीक्षा का केली? त्याला त्यांच्या अंतःकरणाची अवस्था माहीत होती, पण त्यांना स्वतःला माहीत नव्हती. त्याचप्रमाणे, आपल्यालाही आपली खरी अवस्था माहीत नसते. देव हे असे वर्णन करतो:

प्रकटीकरण ३:१७ मी श्रीमंत आहे, मी 'धन मिळवले आहे,' व मला काही उणे नाही असे तू म्हणतोस; पण तू कष्टी, दीन, दरिद्री, आंधळा व उघडावाघडा आहेस, हे तुला कळत नाही.

देव आपल्या जीवनात काही परीक्षा येऊ देतो, जेणेकरून आपल्या अंतःकरणात खरोखर काय आहे ते आपल्याला दिसावे, आणि त्याच्या वचनावर व त्याच्या प्रेमळ काळजीवर आपला विश्वास किती कमी आहे हे उघड व्हावे. कारण साक्ष असे सांगते:

अनुवाद ३३:३ "तो आपल्या लोकांवर प्रीती करतो; त्याचे सर्व पवित्र जन तुझ्या हाती आहेत; ...."

देवाने आपल्या लोकांवर प्रेम केले, आणि त्यांनी स्वतःला त्याच्या हातात व संरक्षणाखाली द्यावे अशी त्याची तीव्र इच्छा होती. पण त्यांची अंतःकरणे परमेश्वराशी सुसंगत नव्हती. या परीक्षेमुळे तेच प्रकट झाले जे लाल समुद्राजवळ त्यांनी कुरकुर केली तेव्हा प्रकट झाले होते. पुरावे वाढत होते, तरीसुद्धा देव त्यांच्यावर प्रेम करतो आणि त्यांची काळजी घेतो यावर त्यांनी विश्वास ठेवला नाही.

स्वर्गातून मन्ना

तेथून ते एलिमच्या पाण्याकडे गेले, आणि एलिमहून सीनच्या वाळवंटाकडे निघाले. मार्गात त्यांचे अन्न संपले ही आणखी एक परीक्षा होती, ज्यायोगे त्यांना स्वतःचे अंतःकरण कळावे. लोकांनी केवळ देवाचे सामर्थ्यच विसरले नाही, तर देवाने त्यांच्या जीवनात केलेल्या हस्तक्षेपालाही नाकारण्यास ते तयार झाले. मिसर सोडून अवघे सुमारे तीस दिवस झाले होते, आणि संपूर्ण मंडळी मोशे व अहरोनाविरुद्ध कुरकुर करू लागली. त्यांनी त्यांच्यावर असा आरोप केला की त्यांनी त्यांना वाळवंटात उपाशी मारण्यासाठी बाहेर आणले, आणि मिसरमधील मांसाची त्यांना आठवण झाली. तेव्हा परमेश्वर मोशेला म्हणाला:

निर्गम १६:४-५, २१–२३, २६ तेव्हा परमेश्वराने मोशेला म्हटले, "पाहा, मी आकाशातून तुमच्यासाठी अन्नवृष्टी करीन; आणि लोकांनी बाहेर जाऊन एकेका दिवसाला पुरेल इतके जमा करावे, ह्यावरून ते माझ्या नियमाप्रमाणे चालतात किंवा नाही ह्याविषयी मी त्यांची परीक्षा पाहीन. 5सहाव्या दिवशी ते जे काही जमा करून शिजवतील ते, इतर दिवशी ते जमा करतात त्याच्या दुप्पट असावे." ह्या प्रकारे ते नित्य सकाळी आपापल्या आहाराप्रमाणे गोळा करीत; आणि उन्हाचा ताप वाढला म्हणजे ते वितळून जाई. 22सहाव्या दिवशी त्यांनी दुप्पट म्हणजे प्रत्येक माणशी दोन ओमर गोळा केले, तेव्हा त्या मंडळीच्या सर्व सरदारांनी मोशेकडे येऊन त्याला हे कळवले. 23तो त्यांना म्हणाला, "परमेश्वराचे सांगणे असे आहे की, उद्या विसाव्याचा दिवस, परमेश्वराचा पवित्र शब्बाथ आहे; तुम्हांला भाजायचे ते भाजा आणि शिजवायचे ते शिजवा. जे काही उरेल ते आपल्यासाठी सकाळपर्यंत ठेवा." सहा दिवस तुम्ही ते गोळा करावे; सातवा दिवस शब्बाथ आहे, त्या दिवशी काहीएक नसणार."

या कथेतून आपण हे शिकतो की शब्बाथ हा सहा दिवसांच्या अखंड क्रमाने येणारा सातवा दिवस आहे. पुढे परमेश्वराने आपल्या लोकांची परीक्षा घेतली की ते त्याच्या नियमाप्रमाणे चालतील की नाही, आणि ही गोष्ट त्यांनी शब्बाथ कसा पाळला यावरून प्रकट होणार होती. मोशे मिसरमध्ये परत येताच लोकांना आधीच शब्बाथाची आठवण करून देण्यात आली होती. जर त्यांनी शब्बाथ पाळला असता, तर त्यांनी संपूर्ण नियमशास्त्र पाळले असते; कारण शब्बाथ हा सतत, कसोटी होती लोक देवाचे वचन ऐकतात का आणि ते अंतःकरणात जपतात का याची.

आपण आठवतो की देवाने इस्राएल लोकांबरोबर जो करार केला होता तोच करार अब्राहाम, इसहाक आणि याकोब यांच्याबरोबर केला होता. म्हणून, जेव्हा देव पाहू इच्छित होता की ते त्याच्या नियमांप्रमाणे, त्याच्या कराराप्रमाणे चालतात की नाही, तेव्हा त्याने त्यांची शब्बाथाबाबत परीक्षा घेतली. अब्राहामाने परमेश्वराचा आवाज ऐकला आणि त्याचे नियम पाळले; म्हणून त्यानेही शब्बाथ आपल्या अंतःकरणात जपला आणि तो मौल्यवान मानला होता.[259]

आपण जे काही आतापर्यंत पाहिले आहे त्याच्या प्रकाशात, आश्चर्यकारक वाटू नये अशी पण महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे सिनाय पर्वतावर नियमशास्त्र जाहीर होण्यापूर्वीच इस्राएल लोकांची शब्बाथावर परीक्षा घेण्यात आली. यावरून आपल्याला कळते की देवाचा नियम अब्राहाम, इसहाक, याकोब आणि त्याच्या पुत्रांना स्पष्टपणे माहीत होता. मिसरमध्ये धर्मत्याग झाला होता, आणि मोशेद्वारे तो नियम त्यांच्या मनांत पुन्हा पुनर्स्थापित करण्यात आला. म्हणूनच मन्नाच्या परीक्षेदरम्यान सर्वांनी शब्बाथ मनापासून न पाळल्याबद्दल देवाची तंबी आपण वाचतो:

निर्गम १६:२८ तेव्हा परमेश्वराने मोशेला म्हटले, "माझ्या आज्ञा व माझे नियम पाळायचे तुम्ही कोठवर नाकारणार?

देव "कोठवर" असे म्हणतो, यावरून हे दिसते की त्यांना देवाचे नियम व आज्ञा आधीपासूनच माहीत होत्या. देवाच्या आज्ञा व नियम आपल्या अंतःकरणात जपण्याची त्यांची अनिच्छा हे दर्शविते की हे त्यांच्याच भल्यासाठी सांगितले आहे यावर त्यांचा विश्वास नव्हता, आणि त्यामुळे नियम देणाऱ्याविषयी अविश्वास प्रकट झाला.

आता, मन्ना म्हणजे काय होते आणि ते कसे दिसत होते? मन्ना हे स्वर्गातून आलेले अन्न होते म्हणजे स्वर्गाचे धान्य, देवदूतांचे अन्न. ते लहान, गोलसर होते, जमिनीवर पडलेल्या पांढऱ्या दवाच्या कणांसारखे सूक्ष्म, धणे बीसारखे, पांढरे. त्याची चव मधात भिजवलेल्या भाकरीसारखी होती. सहाव्या दिवशी गोळा केलेल्या मन्नाव्यतिरिक्त इतर दिवशीचे मन्ना दुसऱ्या दिवसापर्यंत ठेवले तर त्याला दुर्गंधी येत असे आणि त्यात अळ्या पडत. ते दव पडल्यावर दिसे आणि सूर्य उगवताच वितळून जाई. ते शिजवता आणि भाजताही येत असे.[260]

मन्ना देण्यापूर्वी त्यांना थोडा काळ भूक लागण्यामागे काही उद्देश होता काय?

अनुवाद ८:३ मनुष्य केवळ भाकरीने नव्हे तर परमेश्वराच्या मुखातून निघणाऱ्या प्रत्येक

[259] उत्पत्ति २६:५
[260] निर्गम १६:४, १४, २०-२४, ३१; स्तोत्र ७८:२३-२५

वचनाने जगेल ह्याची जाणीव तुला व्हावी म्हणून त्याने तुला लीन केले; तुझी उपासमार होऊ दिली, आणि तुला किंवा तुझ्या पूर्वजांना माहीत नसलेला मान्ना खाऊ घालून त्याने तुझे पोषण केले.

हा वचनभाग स्पष्ट आहे, नाही काय? देवाने थोडा काळ भूक सहन करू दिली, यासाठी की त्यांना हे कळावे आणि उमजावे की मनुष्य फक्त अन्नावर जगत नाही, तर देवाच्या मुखातून निघणाऱ्या प्रत्येक शब्दावर जगतो. हे त्यांना स्पष्टपणे शिकवले गेले. देवाचे ते वचन जे त्यांनी ऐकले:

इब्री लोकांस ४:१२ … देवाचे वचन जिवंत आहे व प्रभावी आहे, …

आणि हा संदेश युगानुयुगे पुन्हा पुन्हा दिला जात राहिला. देव आपल्या संदेष्ट्याद्वारे आपल्याला सांगतो:

यशया ५५:३ कान द्या, माझ्याकडे या; ऐका, म्हणजे तुमचा जीव वाचेल; आणि मी तुमच्याबरोबर सर्वकाळचा करार करीन, म्हणजे दाविदाला देऊ केलेले अढळ प्रसाद तुम्हांला देईन.

संदेश हा आहे: ऐका, आणि मी तुमची पापे क्षमा करीन, आणि मी तुम्हांला पवित्र आत्मा देईन, यासाठी की तुम्ही माझ्या मार्गांनी चालावे. ऐका, आणि मी माझा नियम तुमच्या हृदयात लिहीन. देवाचा उद्देश हाच होता की तो स्वतः पुढाकार घेऊन त्यांना धार्मिकता आणि जीवन देण्याची जबाबदारी स्वतःवर घेईल. म्हणूनच असे म्हटले आहे:

स्तोत्र ८१:८–१० अहो माझ्या लोकांनो, ऐका, मी तुम्हांला बोध करतो; हे इस्राएला, तू माझे ऐकशील तर बरे होईल! 9तुला अन्य देव नसावा, तू परक्या देवाच्या पाया पडू नये. 10मीच तुझा देव परमेश्वर आहे, मीच तुला मिसर देशातून बाहेर काढले, तू आपले तोंड चांगले उघड म्हणजे मी ते भरीन;

परमेश्वराने इस्राएल लोकांना दिलेले हे शिक्षणच येशूने आपल्या सेवकाईच्या सुरुवातीला भोगलेली पहिलीच परीक्षा होती. आणि जेव्हा येशूने मोठ्या जमावाला अन्न दिले,[261] तेव्हा हेच त्याचे पहिले धडे होते. तेथे पाच भाकऱ्या आणि दोन मासे यांतून त्याने पाच हजार पुरुषांना, तसेच स्त्रिया आणि मुले यांना खाऊ घातले. आणि एवढ्या मोठ्या जमावासाठी ते अन्न कुठून आले? याचे एकच उत्तर आहे: ते थेट येशूच्या स्वतःच्या हातांतून आले, इतके की आधीपेक्षा जास्त अन्न उरले. त्यानेच ते वाढवले. लोकांनी त्याला राजा बनवण्याचा प्रयत्न केला, पण येशू समुद्राच्या पलीकडे निघून गेला; तेथे लोकांनी त्याला शोधून काढले. आणि येशूने त्यांना तोच धडा पुन्हा सांगितला:

योहान ६:२७ नाशवंत अन्नासाठी श्रम करू नका; तर पिता जो देव ह्याने ज्याच्यावर शिक्का मारला आहे तो मनुष्याचा पुत्र तुम्हांला सार्वकालिक जीवनासाठी टिकणारे अन्न देईल त्यासाठी श्रम करा."

अनंत जीवन देणाऱ्या अन्नासाठी श्रम करा. आणि ते अन्न कोण देतो? मनुष्याचा पुत्र म्हणजे स्वतः येशू ख्रिस्त. दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, येशू त्यांना हेच सांगत होता:

---

[261] योहान ६:१-१४

यशया ५५:१ "अहो तान्हेल्यांनो, तुम्ही सर्व जलाशयाकडे या, जवळ पैसा नसलेले तुम्ही या; सौदा करा, खा; या, पैशावाचून व मोलावाचून द्राक्षा-रसाचा व दुधाचा सौदा करा! 2जे अन्न नव्हे त्यासाठी दाम का देता? ज्याने तृप्ती होत नाही त्यासाठी श्रम का करता? माझे लक्षपूर्वक ऐका आणि उत्तम ते खा; तुमचा जीव पौष्टिक पदार्थांचे सेवन करून संतुष्ट होवो. 3कान द्या, माझ्याकडे या; ऐका, म्हणजे तुमचा जीव वाचेल; आणि मी तुमच्याबरोबर सर्वकाळचा करार करीन, म्हणजे दाविदाला देऊ केलेले अढळ प्रसाद तुम्हांला देईन.

जे तृप्त करत नाही त्यासाठी पैसा का खर्च करता? येथे आवाहन हेच आहे की जे खरे पोषण देते त्यासाठी श्रम करा. "माझे नीट ऐका, आणि जे चांगले आहे ते खा" जर आपण देवाचा आवाज ऐकला आणि जपला, तर आपण जे चांगले आहे ते खाऊ. अशा रीतीने अनंत जीवनापर्यंत टिकणारे पोषण आपण प्राप्त करतो. परंतु येशूने "श्रम करा" असे म्हटल्यामुळे, त्यांना वाटले की त्यांना काही काम करावे लागेल. म्हणून त्यांनी येशूला विचारले:

योहान ६:२८ "देवाची कामे आमच्या हातून व्हावीत म्हणून आम्ही काय करावे?"

देवाची कामे करण्यासाठी आपण काय करावे? आपले काम काय आहे?

योहान ६:२९ येशूने त्यांना उत्तर दिले, "देवाचे काम हेच आहे की, ज्याला त्याने पाठवले त्याच्यावर तुम्ही विश्वास ठेवावा."

विश्वास ठेवणे हेच काम आहे. येशूवर विश्वास ठेवा, आणि म्हणून त्याचे ऐका. एवढेच काम करायचे आहे. आणि आपण हेही लक्षात घेतो की हेही देवाचेच काम आहे. देवच हे करतो. देवच आपले कान उघडतो,[262] तोच आपले तोंड उघडतो. म्हणून मनुष्याने आपले हृदय कठीण करू नये, तर देवाला कार्य करू द्यावे. आणि तरीही, येशूने नुकतेच पाच हजारांना अन्न दिलेल्या महान चमत्कारानंतरही, त्यांनी त्याला विचारले:

योहान ६:३०–३१ ह्यावरून ते त्याला म्हणाले, "असे कोणते चिन्ह आपण दाखवता की जे पाहून आम्ही आपणावर विश्वास ठेवावा? आपण कोणते कृत्य करता? 31आमच्या पूर्वजांनी अरण्यात मान्ना खाल्ला; असे लिहिले आहे की, 'त्याने त्यांना स्वर्गातून भाकर खाण्यास दिली."

तू आम्हाला कोणते चिन्ह दाखवितोस? त्यांच्या मनात इस्राएली लोकांचा चमत्कार अधिक महान वाटत होता, कारण तो चाळीस वर्षे चालला आणि ते स्वर्गीय अन्न होते. एक दिवसासाठी साधी भाकर व मासे खायला मिळणे याची तुलना त्याच्याशी कशी होईल? येथे येशू तोच धडा अधिक ठळकपणे मांडतो, जो त्याने इस्राएल लोकांना मिसरातून बाहेर पडताना दिला होता:

योहान ६:३२-३५, ४८-५१ ह्यावरून येशू त्यांना म्हणाला, "मी तुम्हांला खचीत खचीत सांगतो, मोशेने तुम्हांला स्वर्गातून येणारी भाकर दिली असे नाही; तर माझा पिता स्वर्गातून येणारी खरी भाकर तुम्हांला देतो. 33कारण जो स्वर्गातून उतरतो व जगाला जीवन देतो तोच देवाची भाकर होय." 34म्हणून ते त्याला म्हणाले, "प्रभूजी, ही भाकर आम्हांला नित्य द्या." 35येशू त्यांना म्हणाला, "मीच जीवनाची भाकर आहे; जो माझ्याकडे येतो त्याला कधीही

[262] यशया ५०:५

भूक लागणार नाही आणि जो माझ्यावर विश्वास ठेवतो त्याला कधीही तहान लागणार नाही. मीच जीवनाची भाकर आहे. 49तुमच्या पूर्वजांनी अरण्यात मान्ना खाल्ला तरी ते मेले. 50स्वर्गातून उतरणारी भाकर अशी आहे की ती जर कोणी खाल्ली तर तो मरणार नाही. 51स्वर्गातून उतरलेली जिवंत भाकर मीच आहे; ह्या भाकरीतून जो कोणी खाईल तो सर्वकाळ जगेल; जी भाकर मी देईन ती माझा देह असून ती जगाच्या जीवनासाठी आहे."

आपल्या श्रोत्यांच्या हितासाठी येशू इस्राएल लोकांनी वल्हांडणाच्या कोकराबद्दल व मन्नाबद्दल जे ऐकले होते त्याचा अधिक विस्तार करतो. अरण्यात मन्ना देणारा पिता होता. हे आपण जाणतो की त्याने हे येशूच्या द्वारे केले.[263] तरीही मन्ना त्यांना देण्यात आला, यासाठी की मनुष्य केवळ भाकरीवर जगत नाही, तर देवाच्या प्रत्येक वचनावर जगतो हे त्यांना शिकवावे. इस्राएलाबाबत देवाची इच्छा तेव्हा ही होती आणि आजही हीच आहे की स्वर्गातून येणारी खरी भाकर त्यांना देणे; जी भाकर जगाला जीवन देते. ही खरी भाकर म्हणजे अनंत जीवन आहे. आणि येशू स्पष्टपणे म्हणतो: "मी जीवनाची भाकर आहे", "जो माझ्याकडे येतो त्याला कधीही भूक लागणार नाही", "जो माझ्यावर विश्वास ठेवतो" (म्हणजेच जो त्याची वचने स्वीकारतो व जपतो) "त्याला कधीही तहान लागणार नाही".

मनुष्याच्या अंतःकरणात एक अशी अपूर्ण गरज आहे जी देवाच्या धार्मिकतेशिवाय कशानेही तृप्त होऊ शकत नाही. ही गरज म्हणजे भूक आणि तहान आहे.[264] फक्त ख्रिस्तच ही गरज पूर्ण करू शकतो. हे केवळ त्याचे वचन दररोज स्वीकारूनच घडते. म्हणूनच येशू, तो जीवनाची भाकर आहे व जो त्याला खातो त्याला अनंत जीवन आहे, हे स्पष्ट करताना आपल्या भाषणाच्या शेवटी म्हणतो:

योहान ६:६३ आत्मा हा जिवंत करणारा आहे, देहापासून काही लाभ नाही; मी जी वचने तुम्हांला सांगितली आहेत ती आत्मा व जीवन अशी आहेत.

ख्रिस्ताची वचने आत्म्यात स्वीकारली गेली की ख्रिस्त अंतःकरणात वास करतो.[265] मन्ना देताना इस्राएल लोकांना हाच धडा देण्यात आला होता. म्हणून मन्ना स्वीकारणारे इस्राएल लोक, तसेच येशूने अन्न दिलेले ते पाच हजार, आणि आज आपणही सर्वांपुढे ख्रिस्त आपल्या हृदयाच्या दाराशी उभा राहून हाक देत आहे:

प्रकटीकरण ३:२० "...जर कोणी माझी वाणी ऐकून दार उघडील, तर मी त्याच्याजवळ आत जाईन व त्याच्याबरोबर जेवीन, आणि तो माझ्याबरोबर जेवील."

अशा प्रकारे ख्रिस्त आत्म्यास जीवनाची भाकर देतो; तो आपलेच दैवी जीवन, आपलाच आत्मा, आपलीच वचने, आपलीच उपस्थिती घेऊन येतो.

जिवंत पाणी

हा धडा मिळाल्यानंतर आपण पुढील कथेकडे वळतो:

---

[263] १ करिंथकर १५:२७
[264] मत्तय ५:६
[265] योहान १४:२३

निर्गम १७:१ मग इस्राएल लोकांच्या सर्व समुदायाने सीन रानातून कूच केले, आणि परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे मजल करून रफीदीम येथे तळ दिला; तेथे त्यांना प्यायला पाणी नव्हते. 2म्हणून ते मोशेशी भांडू लागले व म्हणाले, "आम्हांला प्यायला पाणी दे." तेव्हा मोशे त्यांना म्हणाला, "तुम्ही माझ्याशी का भांडता? परमेश्वराची परीक्षा का पाहता?" 3पण तेथे लोकांना खूप तहान लागली आणि ते कुरकुर करून मोशेला म्हणाले, "आम्हांला, आमच्या मुलांना व आमच्या गुराढोरांना तहानेने मारून टाकायला तू आम्हांला मिसर देशातून बाहेर का आणलेस?" 4मोशेने परमेश्वराचा धावा करून म्हटले, "ह्या लोकांना मी काय करू? हे तर मला जवळजवळ दगडमार करायला तयार झाले आहेत." 5परमेश्वर मोशेला म्हणाला, "तू लोकांच्या पुढे जा, इस्राएलांतील काही वडील माणसे बरोबर घे आणि जी आपली काठी तू नील नदीवर आपटलीस ती हाती घेऊन चाल. 6पाहा, होरेब डोंगरावरील एका खडकावर मी तुझ्यापुढे उभा राहीन; आणि तू त्या खडकावर काठी आपट म्हणजे त्यातून पाणी निघेल आणि लोक ते पितील." इस्राएलाच्या वडिलांच्या देखत मोशेने तसे केले. 7मोशेने त्या ठिकाणाचे नाव मस्सा आणि मरीबा असे ठेवले, कारण इस्राएल लोकांनी तेथे कलह केला आणि "परमेश्वर आमच्यामध्ये आहे किंवा नाही" असे म्हणून परमेश्वराची परीक्षा पाहिली.

अन्न जीवनासाठी आवश्यक आहे; पण पाणी त्याहूनही अधिक आवश्यक आहे, कारण पाण्याविना या पृथ्वीवरील सर्व जीवन लवकरच नष्ट होईल. इस्राएल लोकांनाही तसेच झाले असते, जर त्यांना पाणी मिळाले नसते. त्यांच्या दृष्टीने पाणी म्हणजे जीवन होते. पाण्याच्या अभावामुळे लोक मोशेविरुद्ध कुरकुर करू लागले. हे लक्षवेधी आहे, कारण आतापर्यंत त्यांना हे स्पष्ट झाले पाहिजे होते की जेव्हा एखादी गरज भासते, तेव्हा फक्त मोशेकडे जावे, तो देवाला विनंती करील आणि देव त्यांना आवश्यक ते देईल. पण त्याऐवजी ते सतत असेच समजत राहिले की देव त्यांना मारू इच्छितो.

लोकांनी आधी लाल समुद्राजवळ देवाविरुद्ध कुरकुर केली होती. मारा येथील पाण्याच्या प्रसंगी व मन्ना मिळाल्याच्या घटनेतही ही कुरकुर पुन्हा झाली होती, तेव्हा ते जवळजवळ मोशेवर हिंसक होण्याच्या अवस्थेत गेले होते आणि त्याच्यावर, आणि परिणामी देवावरही, वाईट हेतू असल्याचा आरोप केला होता. आणि आता पाण्याच्या अभावासमोर उभे राहिल्यावरही हीच कृती पुन्हा घडली. स्पष्टच आहे की मानवांना देवाच्या आशीर्वादांचा विसर पडणे आणि त्याच्या हेतूंवर शंका घेणे फार सोपे जाते. देवाने त्यांना वचन दिले नव्हते काय की तो त्यांना वचन दिलेल्या देशात नेईल? पण जेव्हा बोलणारा वाईट दृष्टीने पाहिला जातो, तेव्हा वचन ऐकले जाणे किती कठीण होते! अशा रीतीने लोक स्वतःच पुढील अधिक मोठ्या नकारांसाठी स्वतःला तयार करत होते.

तरीही परमेश्वराने मोशेला लोकांच्या पुढे जाण्यास सांगितले. आणि परमेश्वर जो आपण जाणतो की येशूच आहे त्याला म्हणाला की तो "त्या खडकावर उभा राहील".[266] तो खडक इतका मोठा असावा की इस्राएल लोकांना तो स्पष्टपणे दिसत होता. मोशेने फक्त इतकेच करायचे होते की त्या खडकावर प्रहार करायचा, आणि त्यातून पाणी बाहेर येणार होते.

ज्या खडकावर प्रहार केला जाणार होता त्यावर परमेश्वर उभा होता. म्हणून जरी तो इस्राएल लोकांच्या डोळ्यांना दिसत नसला, तरी तो तेथे उभा राहून त्यांना पाणी देणार होता. पाणी

[266] निर्गम १७:६

त्या खडकातूनच बाहेर येणार होते. शास्त्रांमध्ये अनेक वेळा आपला प्रभू खडक किंवा दगड म्हणून सादर केला आहे. मोशेने स्वतः इस्राएल लोकांना हे स्पष्ट करून सांगितले होते:

अनुवाद ३२:४,१८ तो दुर्ग आहे; त्याची कृती परिपूर्ण आहे; त्याचे सर्व मार्ग न्यायाचे आहेत; तो विश्वसनीय देव आहे, त्याच्या ठायी अनीती नाही; तो न्यायी व सरळ आहे. तुला जन्मास घातलेल्या खडकाची तू पर्वा केली नाहीस, व तुला जन्म देणाऱ्या देवाला तू विसरलास.

आणि येशूनेही हीच शिकवण पुन्हा सांगितली, जेव्हा तो पेत्राला म्हणाला:

मत्तय १६:१८ आणखी मी तुला सांगतो, तू पेत्र आहेस आणि ह्या खडकावर मी आपली मंडळी रचीन व तिच्यापुढे अधोलोकाच्या द्वारांचे काहीच चालणार नाही.

अशा रीतीने ख्रिस्त स्वतःला त्या खडकाप्रमाणे ओळखतो ज्यातून जीवन वाहते, आणि ज्याच्याविरुद्ध अधोलोकाचे दरवाजेही टिकू शकत नाहीत. आणि पेत्र स्वतःही हीच समज पुष्ट करतो, जेव्हा तो म्हणतो:

१ पेत्र २:४ माणसांनी नाकारलेला तरी देवाच्या दृष्टीने 'निवडलेला व मूल्यवान' असा जो जिवंत 'धोंडा' त्याच्याजवळ येत असता…

म्हणून वाळवंटात इस्राएल लोकांनी जो खडक पाहिला, तो केवळ एक चिन्ह होता, एक प्रतिक होता येशू ख्रिस्ताचे जो त्याच खडकावर उभा होता, पण जो दिसत नव्हता. त्या खडकामध्ये स्वतःहून पाणी देण्याची क्षमता नव्हती. त्याच्या आत कुठलाही अखंड पाण्याचा झरा नव्हता; त्याच्यात स्वतःचे जीवन नव्हते. पण जीवनाचा कर्ता ख्रिस्त त्यावर उभा होता, आणि म्हणूनच त्यातून पाणी वाहू लागले. हे इस्राएल लोकांनी विचारलेल्या प्रश्नाचे थेट उत्तर होते: "परमेश्वर आमच्यामध्ये आहे की नाही?" अशा प्रकारे प्रभूने त्यांना दाखवून दिले की तो खरोखरच त्यांच्यामध्ये होता. त्यांनी ते ख्रिस्ताकडून प्राप्त केले ज्याच्याविषयी शास्त्र म्हणते:

स्तोत्र ३६:९ कारण जीवनाचा झरा तुझ्याजवळ आहे;…

आणि त्याच्याविषयी पुढे आपण वाचतो:

यशया ३३:२१ आणखी तेथे आमच्यासाठी प्रतापी परमेश्वराचा निवास होईल; ते रुंद नदीनाल्याचे ठिकाण होईल; त्यात वल्ह्याच्या तारवाचा, मोठ्या जहाजाचा प्रवेश होणार नाही.

शास्त्रांप्रमाणे, परमेश्वरामध्येच जीवनाचा झरा आहे, पाण्याचा उगम आहे, आनंदाची नदी आहे,[267] इस्राएलसाठी नद्यांचे स्थान आहे. पुढे त्यांच्याविषयी असे सांगितले गेले:

यिर्मया २:१२–१३ हे आकाशा, हे पाहून भयचकित हो; थरथर काप, शुष्क होऊन जा, असे परमेश्वर म्हणतो. 13कारण माझ्या लोकांनी दुहेरी दुष्कर्म केले; मी जो जिवंत पाण्याचा झरा, त्या मला त्यांनी सोडले आणि ज्यांत पाणी राहणार नाही असे फुटके हौद आपल्यासाठी खोदून तयार केले.

हेच येशूने स्वतः पृथ्वीवर असताना शिकवले:

[267] स्तोत्र ३६:८

योहान ४:९–१० तेव्हा ती शोमरोनी स्त्री त्याला म्हणाली, “आपण यहूदी असता माझ्यासारख्या शोमरोनी स्त्रीजवळ प्यायला पाणी मागता हे कसे?” कारण यहूदी शोमरोनी लोकांबरोबर संबंध ठेवत नसतात. 10येशूने तिला उत्तर दिले, “देवाचे दान म्हणजे काय आणि ‘मला प्यायला पाणी दे,’ असे तुला म्हणणारा कोण आहे, हे तुला कळले असते तर तू त्याच्याजवळ मागितले असतेस आणि त्याने तुला जिवंत पाणी दिले असते.”

आणि येशू पुढे म्हणतो:

योहान ४:१३–१४ येशूने तिला उत्तर दिले, “जो कोणी हे पाणी पिईल त्याला पुन्हा तहान लागेल, 14परंतु मी देईन ते पाणी जो कोणी पिईल त्याला कधीही तहान लागणार नाही; जे पाणी मी त्याला देईन ते त्याच्यामध्ये सार्वकालिक जीवनासाठी उपळत्या पाण्याचा झरा होईल.”

येथे आपण पाहतो की येशू जिवंत पाणी देतो. कोणाला? ज्याला ते हवे आहे अशा प्रत्येकाला. म्हणूनच हे आमंत्रण आहे:

प्रकटीकरण २२:१७ आत्मा व वधू म्हणतात, “ये,” ऐकणाराही म्हणो, “ये.” आणि ‘तान्हेला येवो;’ ज्याला पाहिजे तो ‘जीवनाचे पाणी फुकट’ घेवो.

हे आमंत्रण सर्वांसाठी आहे म्हणजे देव व कोंकऱ्याच्या सिंहासनातून वाहणारे जीवनाचे पाणी पिण्यासाठीचे आमंत्रण.

याविषयी प्रेषित योहान पुढील साक्ष देतो:

१ योहान ५:८ पृथ्वीवर साक्ष देणारे तिघे आहेत : आत्मा, पाणी व रक्त; हया तिघांची साक्ष एकच आहे.

ख्रिस्त क्रुसावर लटकलेला असताना, त्याने आपल्या आत्म्याला आपल्या पित्याच्या हाती सोपवून प्रार्थना केली,[268] आणि तो मरण पावला. रोमन सैनिकाने भाल्याने त्याची कूस भोसकली, आणि त्यातून पाणी व रक्त दोन्ही बाहेर आले.[269] ख्रिस्तामधून पाणी बाहेर आले जे जिवंत पाण्याचे प्रतीक आहे. ख्रिस्तामधून रक्त बाहेर आले; कारण जीवन रक्तात आहे.[270] ख्रिस्त आपला आत्मा सोपवतो, आणि आत्माच जीवन आहे.[271] ही तिन्ही पाणी, रक्त आणि आत्मा एकमताने साक्ष देतात की देवाने जगावर इतके प्रेम केले की ख्रिस्त आपले जीवन आपल्याला देतो.[272]

योहान ७:३७–३९ मग सणाच्या शेवटल्या म्हणजे महत्त्वाच्या दिवशी येशू उभा राहून मोठ्याने म्हणाला, “कोणी तान्हेला असला तर त्याने माझ्याकडे यावे आणि प्यावे. 38जो माझ्यावर विश्वास ठेवतो त्याच्यातून शास्त्रात सांगितल्याप्रमाणे, जिवंत पाण्याच्या नद्या वाहतील.” 39(ज्यांनी त्याच्यावर विश्वास ठेवला त्यांना जो आत्मा मिळणार होता, त्याच्याविषयी त्याने हे म्हटले; तोपर्यंत पवित्र आत्मा दिलेला नव्हता; कारण येशूचा तोपर्यंत गौरव झाला नव्हता.)

---

[268] योहान १९:३४
[269] अनुवाद १२:२३, योहान ६:५३-५४
[270] रोमकर ८:२, ६, १०-११, गलतीकर ६:८
[271] योहान १०:१५, १७
[272] योहान १५:५

जिवंत पाणी म्हणजे ख्रिस्ताचा आत्मा आहे.

यशया ४४:३–४ कारण मी तृषित भूमीवर पाणी आणि रुक्ष भूमीवर जलधारा ओतीन; मी तुझ्या संतानावर माझ्या आत्म्याची व तुझ्या संततीवर माझ्या आशीर्वादाची वृष्टी करीन. 4वाहत्या पाण्याजवळ जसे वाळुंज उगवते, तसे ते गवतामध्ये उगवतील.

जेव्हा आपण पवित्र आत्मा स्वीकारतो, तेव्हा आपण ख्रिस्ताचे जीवन स्वीकारतो.

हे सर्व इस्राएल लोकांना तेव्हा दाखवले गेले, घोषित केले गेले आणि शिकवले गेले, जेव्हा त्यांनी खडकातून पाणी प्राप्त केले. त्यांना दाखवण्यात आले की तो खडक म्हणजे ख्रिस्त आहे, आणि तो खरोखरच त्यांच्या मध्ये आहे. त्यांच्याकडे रोजचे अन्न होते म्हणजे मन्ना आणि खडकातून वाहणारे पाणी होते; ही रोजची शिकवण होती की ख्रिस्तावाचून ते काहीही करू शकत नाहीत. त्यांना हे शिकवले गेले की ख्रिस्तच त्यांच्यासाठी सर्व काही आहे, की या उजाड वाळवंटात जे या पृथ्वीचे प्रतीक आहे तोच त्यांची एकमेव आशा आहे.

स्तोत्र १०५:४१–४२ त्याने खडक फोडला तेव्हा पाणी निघाले; ते नदीप्रमाणे रुक्ष प्रदेशातून वाहू लागले. 42कारण त्याला आपल्या पवित्र वचनाची व आपला सेवक अब्राहाम ह्याची आठवण होती.

जसा सुवार्तेचा संदेश अब्राहामाला देण्यात आला, तसाच ख्रिस्त त्यांच्यासमोर प्रकट करण्यात आला.

१ करिंथकर १०:२–४ मेघ व समुद्र ह्यांच्या द्वारे मोशेमध्ये त्या सर्वांचा बाप्तिस्मा झाला; 3त्या सर्वांनी एकाच प्रकारचे आध्यात्मिक अन्न सेवन केले; 4आणि ते सर्व तेच आध्यात्मिक पाणी प्याले. कारण ते आपल्यामागे चालणाऱ्या आध्यात्मिक खडकातून पीत होते; तो खडक तर ख्रिस्त होता. ह्या गोष्टींविषयी तुम्ही अजाण असावे अशी माझी इच्छा नाही.

ते सर्व एकाच आत्मिक अन्नाचे सेवन करत होते, आणि ते सर्व एकाच आत्मिक पेयाचे पीत होते. ख्रिस्ताने नंतर शिष्यांना जे शिक्षण दिले, तेच शिक्षण त्यांनीही ऐकले होते, कारण त्यांचा शिक्षक तोच होता.

अनुवाद ३२:१–२ "अहो आकाशांनो, लक्ष द्या मी बोलत आहे; पृथ्वी माझ्या तोंडचे शब्द ऐको. 2पर्जन्याप्रमाणे माझ्या बोधाची वृष्टी होवो, माझे भाषण दहिवराप्रमाणे ठिबको; कोवळ्या गवतावर जशी पावसाची झिमझिम, हिरवळीवर जशा पावसाच्या सरी, तसे ते वर्षो.

म्हणूनच पौल म्हणतो की मोशेच्या काळात "ते त्या आत्मिक खडकातून पीत होते", "आणि तो खडक म्हणजे ख्रिस्त होता". पौल जे शिकवत होता, तेच शिक्षण त्यांना दिले गेले होते.

स्तोत्र ६८:८–११ तेव्हा भूमी कंपित झाली, व देवासमोर आकाशातून पर्जन्यवृष्टी झाली; देवासमोर, इस्राएलाच्या देवासमोर, सीनाय पर्वतदेखील कंपित झाला. 9हे देवा, तू विपुल पर्जन्य पाठवून दिलास; तुझे वतन कोमेजले होते तेव्हा तू ते यथास्थित केलेस. 10त्यात तुझी मंडळी राहिली; हे देवा, तू आपल्या चांगुलपणाने दीनांसाठी बेगमी केलीस. 11प्रभू अनुज्ञा देतो; मंगलवार्ता प्रसिद्ध करणाऱ्या स्त्रियांची मोठी सेना सिद्ध होऊन म्हणते की,

देवाने त्यांना आपले वचन दिले शुभवार्ता, आनंदाची बातमी, म्हणजेच सुवार्ता आणि हे

शिक्षण मुबलक पावसासारखे होते, कारण त्यांना शिकवण्यासाठी त्याने आपला आत्मा दिला.

नहेम्या ९:२० त्याप्रमाणे शिक्षण प्राप्त व्हावे म्हणून तू त्यांना आपला सदात्मा दिलास; त्यांच्या तोंडचा मान्ना तू काढून घेतला नाहीस; आणि त्यांची तृषा शांत करण्यासाठी तू त्यांना पाणी देत राहिलास.

अशा प्रकारे आपण पाहतो की त्या काळात ते ख्रिस्ताचे शरीर होते; वाळवंटातील देवाची 'मंडळी' तेच होते. त्यांना सांगितले गेले:

व्यवस्थाविवरण ३०:१४ ते वचन तर तुझ्या अगदी जवळ, म्हणजे तुझ्या मुखात व तुझ्या अंतःकरणात आहे, म्हणून तुला त्याप्रमाणे वागता येईल.

आपल्यालाही, जसे त्यांना सांगितले गेले, तसेच सांगितले जाते:

रोमकरांस १०:१-२१ बंधुजनहो, त्यांच्याविषयी माझी मनीषा व देवाजवळ विनंती अशी आहे की, त्यांचे तारण व्हावे. 2मी त्यांच्याविषयी साक्ष देतो की, त्यांना देवाविषयी आस्था आहे, परंतु ती यथार्थ ज्ञानाला अनुसरून नाही. 3कारण त्यांना देवाच्या नीतिमत्त्वाची जाणीव नसल्यामुळे व ते आपलेच नीतिमत्त्व स्थापण्यास पाहत असल्यामुळे देवाच्या नीतिमत्त्वाला ते वश झाले नाहीत. 4कारण विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला नीतिमत्त्व प्राप्त होण्यासाठी ख्रिस्त नियमशास्त्राची समाप्ती असा आहे. 5कारण मोशे असे लिहितो, "जो मनुष्य नियमशास्त्राचे नीतिमत्त्व आचरतो तो तेणेकरून वाचेल." 6परंतु विश्वासाने प्राप्त होणारे नीतिमत्त्व म्हणते, "तू आपल्या मनात म्हण नकोस की, उर्ध्वलोकी कोण चढेल?" (अर्थात ख्रिस्ताला खाली आणण्यास).

7किंवा "अधोलोकी कोण उतरेल?" (अर्थात ख्रिस्ताला मेलेल्यांतून वर आणण्यास). 8तर ते काय म्हणते? "ते वचन तुझ्याजवळ आहे, तुझ्या मुखात व तुझ्या अंतःकरणात आहे"; (आमच्या विश्वासाचा विषय असलेले जे वचन आम्ही गाजवत आहोत) ते हेच आहे 9की, येशू प्रभू आहे असे जर 'तू आपल्या मुखाने' कबूल करशील आणि देवाने त्याला मेलेल्यांतून उठवले असा 'आपल्या अंत:करणात' विश्वास ठेवशील तर तुझे तारण होईल. 10कारण जो अंत:करणाने विश्वास ठेवतो तो नीतिमान ठरतो व जो मुखाने कबूल करतो त्याचे तारण होते.1 11कारण शास्त्र म्हणते, 'त्याच्यावर विश्वास ठेवणारा कोणीही फजीत होणार नाही.' 12यहूदी व हेल्लेणी ह्यांच्यामध्ये भेद नाही; कारण सर्वांचा प्रभू तोच आणि जे त्याचा धावा करतात त्या सर्वांना पुरवण्याइतका तो संपन्न आहे.

13कारण "जो कोणी प्रभूचे नाव घेऊन त्याचा धावा करील त्याचे तारण होईल." 14तर ज्याच्यावर त्यांनी विश्वास ठेवला नाही त्याचा धावा ते कसा करतील? ज्याच्याविषयी त्यांनी ऐकले नाही त्याच्यावर ते विश्वास कसा ठेवतील? घोषणा करणाऱ्यांवाचून ते कसे ऐकतील? 15आणि त्यांना जर पाठवले नाही तर ते घोषणा तरी कशी करतील? "चांगल्या गोष्टींची (शांतीची) सुवार्ता सांगणाऱ्यांचे चरण किती मनोरम आहेत!" असा शास्त्रलेख आहे. 16तथापि सुवार्ता सर्वांना मान्य झाली असे नाही. यशया म्हणतो, "हे प्रभू, आम्ही ऐकलेल्या वार्तेवर कोणी विश्वास ठेवला आहे?" 17ह्याप्रमाणे विश्वास वार्तेने व वार्ता ख्रिस्ताच्या वचनाच्या द्वारे2 होते. 18पण मी विचारतो, त्यांनी ऐकले नव्हते काय? हो, खरोखर ऐकले होते. "त्यांचा नाद सर्व पृथ्वीवर, व त्यांचे शब्द दिगंतरी पोहचले."

19आणखी मी विचारतो की, इस्राएलाला कळले नव्हते काय? प्रथम मोशे म्हणतो, “जे राष्ट्र नव्हे त्याच्या योगे मी तुम्हांला ईर्ष्येस पेटवीन, एका मूढ राष्ट्राच्या योगे मी तुम्हांला चीड आणीन.” 20आणि यशया फार धीट होऊन म्हणतो, “जे माझा शोध करत नसत त्यांना मी पावलो; जे विचारत नसत त्यांना मी प्रकट झालो.” 21पण इस्राएलाविषयी तो म्हणतो, “आज्ञा मोडणाऱ्या व उलटून बोलणाऱ्या लोकांकडे मी सारा दिवस आपले हात पसरले आहेत.”

हेच तारण सर्व युगांमध्ये, सर्वांसाठी, आणि त्याच प्रकारे आहे. ते त्याच मार्गाने येते देवाच्या करारादवारे, म्हणजेच नव्या करारादवारे, जो देवाच्या वचनांमध्ये आहे. केवळ ख्रिस्तामध्येच पापांची क्षमा व तारण आहे.

आदामापासून सुरू होऊन, अब्राहाम, प्राचीन इस्राएल, नवा करारातील इस्राएल, आजचा काळ आणि शेवटच्या काळापर्यंत पापांची क्षमा व तारण केवळ येशू ख्रिस्तामार्फतच, त्याच्या जीवनाच्या बलिदानादवारे आणि त्याच्या आत्म्याच्या ओतण्यादवारेच झाले आहे.

विश्वासाने मिळणारी धार्मिकता याचा विचार करत नाही की येशू त्यांच्या बाजूला प्रत्यक्ष दिसत नाही. उलट, विश्वासाने मिळणारी धार्मिकता हे ओळखते की देवाचे वचन दूर कुठून आणण्याची गरज नाही, कारण ख्रिस्त जवळ आहे आपल्या अगदी जवळ[273] आणि हृदयात आहे.[274]

यशया ५९:२१ परमेश्वर म्हणतो, “माझा तर त्यांच्याशी हाच करार : तुझ्यावर असलेला माझा आत्मा, तुझ्या मुखात घातलेली माझी वचने तुझ्या मुखातून, तुझ्या संतानांच्या मुखांतून व तुझ्या संतानाचे जे संतान त्यांच्या मुखांतून आतापासून पुढे सर्वकाळ निघून जाणार नाहीत, असे परमेश्वर म्हणतो.”

विश्वास देवाचे वचन ऐकण्याने येतो; तो देवाची वचने स्वीकारल्याने येतो. आणि एकदा देवाचे वचन स्वीकारले गेले की, ते अनंत जीवनाकडे झेपावणारा झरा बनते, कारण हृदयात जे भरलेले असते तेच तोंड बोलते.

नीतिसूत्रे १८:४ … आणि ज्ञानाचा झरा वाहणाऱ्या ओढ्यासारखा आहे.

नीतिसूत्रे १०:११ धार्मिकाच्या तोंडात जीवनाचा झरा आहे; …

देवाचे ज्ञान वाहत्या झऱ्यासारखे आहे, आणि धार्मिकाच्या तोंडात जीवनाचा झरा आहे. नव्या करारातील ख्रिस्ताची शिकवण ही नवी शिकवण नाही, कारण ती जुन्या करारातच आहे. पण हे स्पष्ट आहे की ही शिकवण त्या काळातील लोकांकडून हरवून गेली होती. चला तर मग, आपल्या पूर्वजांच्या धड्यांमधून शिकत, आपण देवाचे वचन स्वीकारूया.

---

[273] लूक २१:१४-१५

[274] प्रकटीकरण ३:२०; गलतीकरांस पत्र २:२०; २ करिंथकरांस पत्र १३:५

देवाच्या नियमशास्त्राचे देणे आणि त्याचा उद्देश

देवाचे पवित्रीकरण

रेफिदीम सोडून निघाल्यानंतर, तिसऱ्या महिन्याच्या पहिल्या दिवशी ते सिनाईच्या वाळवंटात आले, आणि लोकांनी डोंगरासमोर छावणी केली.

निर्गम १९:३–६ तेव्हा मोशे देवाकडे वर गेला; आणि परमेश्वराने त्याला पर्वतातून हाक मारून सांगितले की, "याकोबाच्या घराण्याला हे सांग, इस्राएल लोकांना हे विदित कर. 4मी मिसऱ्यांचे काय केले ते व तुम्हांला गरुडाच्या पंखांवर बसवून मी आपणाकडे कसे आणले आहे हे तुम्ही पाहिले आहे; 5म्हणून आता तुम्ही खरोखर माझी वाणी ऐकाल आणि माझा करार पाळाल तर सर्व लोकांपेक्षा माझा खास निधी व्हाल, कारण सर्व पृथ्वी माझी आहे; 6पण तुम्ही मला याजकराज्य, पवित्र राष्ट्र व्हाल. हेच शब्द तू इस्राएल लोकांना सांग."

देवाने त्यांच्यासाठी जे काही केले होते ते त्याने अधोरेखित केले, आणि जर ते त्याच्याबरोबर राहिले तर तो त्यांना विपुल आशीर्वाद देईल हे सांगितले. देव त्यांना त्या धार्मिकतेबद्दल अधिक स्पष्ट सूचना देणार होता, जी त्यांना अत्यंत आवश्यक होती आणि ज्याबद्दल ते इतके अज्ञानी होते.

"जर तुम्ही खरोखर माझा आवाज ऐकाल आणि माझा करार पाळाल, तर तुम्ही माझा खाजगी खजिना व्हाल." ते याजकांचे राज्य आणि पवित्र राष्ट्र ठरणार होते. येथे, निर्गम ६ मध्ये वाचतो त्याच्याबरोबर, देवाच्या कराराच्या अटी आपण पाहतो. देव मनुष्याकडून 'हो' आणि 'आमेन' याखेरीज काहीही अपेक्षित ठेवत नाही. तो विश्वासाचा प्रतिसाद इच्छितो.

“माझा आवाज ऐका” असे म्हणणारा हा आवाज तोच आहे, जो पुढे असे म्हणताना ऐकू येतो:

योहान १०:१४–१६, २७ मी उत्तम मेंढपाळ आहे; जसा पिता मला ओळखतो व मी पित्याला ओळखतो तसे जे माझे आहेत त्यांना मी ओळखतो व जे माझे आहेत ते मला ओळखतात; आणि मेंढरांसाठी मी आपला प्राण देतो. 16ह्या मेंढवाड्यातली नाहीत अशी माझी दुसरी मेंढरे आहेत, तीही मला आणली पाहिजेत; ती माझी वाणी ऐकतील; मग एक कळप, एक मेंढपाळ असे होईल. माझी मेंढरे माझी वाणी ऐकतात; मी त्यांना ओळखतो व ती माझ्यामागे येतात;

मेंढपाळाचा दैवी आवाज त्यांना हिरव्यागार कुरणांकडे आणि शांत पाण्यांकडे नेईल.[275]

आता, “पाळणे” या शब्दाचा अर्थ काय आहे?

Strong 8104. שָׁמַר shâmar, shaw-mar´; मूळ क्रियापद; मूळ अर्थ काट्यांनी कुंपण घालणे, म्हणजे राखण करणे; सामान्य अर्थाने जपणे, संरक्षण करणे, लक्ष देणे इत्यादी: सावध राहणे, काळजीपूर्वक वागणे, स्वतःकडे लक्ष देणे, पाळणे, नोंद घेणे, बारकाईने पाहणे, निरीक्षण करणे, जतन करणे, मान देणे, राखून ठेवणे, वाचवणे, सुरक्षित ठेवणे, वाट पाहणे, पहारा देणे.

“पाळणे” हा शब्द बायबलमध्ये पहिल्यांदा आदामाला एदेन बाग दिली तेव्हा आढळतो:

उत्पत्ती २:८, १५ परमेश्वर देवाने पूर्वेला एदेनात बाग लावली आणि तिच्यात आपण घडवलेल्या मनुष्याला ठेवले. परमेश्वर देवाने मनुष्याला एदेन बागेत नेऊन तिची मशागत व राखण करायला ठेवले.

देव मनुष्याला बाग देतो, आणि मनुष्याने ती फक्त स्वीकारून जपायची असते. देव जे करतो आणि जे देतो त्याची कदर करणे, त्याला मान देणे हे मनुष्याचे काम आहे; आणि हे आपण त्याच्याशी होणाऱ्या संवादाकडे कान देऊन करतो.

अनुवाद २८:१–२ तुझा देव परमेश्वर ह्याची वाणी तू लक्षपूर्वक ऐकशील आणि ह्या ज्या सर्व आज्ञा आज मी तुला सांगतो त्या काळजीपूर्वक पाळशील तर तुझा देव परमेश्वर पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रांपेक्षा तुला उच्च करील; 2तू आपला देव परमेश्वर ह्याची वाणी ऐकशील तर हे सर्व आशीर्वाद तुझ्याकडे धावत येतील.

देवाचा आवाज लक्षपूर्वक ऐकला गेला आणि त्याचे वचन जपले गेले तरच त्याचे सर्व आशीर्वाद वाहू शकतात.

आणि आपण स्वतःला विचारतो: देवाचा करार म्हणजे काय? आपण पाहिल्याप्रमाणे, देवाचा करार म्हणजे त्याच्या वचने, त्याची वचनरूप शब्द. आणि इतकेच नव्हे, तर तो अधिक स्पष्ट होतो. आपण वाचूया:

अनुवाद ४:१३ त्याने तुम्हांला आपला करार विदित करून तो पाळण्याची आज्ञा केली; हा करार म्हणजे त्या दहा आज्ञा होत; त्या त्याने दोन दगडी पाट्यांवर लिहिल्या.

[275] स्तोत्र २३:१-२

देव आपल्या लोकांशी जो करार करतो, तो दहा आज्ञांचा आहे, ज्या देव त्यांना देतो. हे देवाची वचने आहेत.

आणि देवाच्या लोकांनी हा करार, म्हणजे दहा आज्ञा, कुठे जपायच्या होत्या?

अनुवाद ६:६ ज्या गोष्टी मी तुला आज बजावून सांगत आहे त्या तुझ्या हृदयात ठसव;

अनुवाद ११:१८ म्हणून तुम्ही माझी ही वचने आपल्या ध्यानीमनी साठवून ठेवा, ती चिन्हांदाखल आपल्या हातांना बांधा आणि आपल्या डोळ्यांच्या मध्यभागी कपाळपट्टी म्हणून लावा., …

अनुवाद ३२:४६ मग तो त्यांना म्हणाला, "ज्या गोष्टी आज मी तुम्हांला साक्षीदाखल सांगत आहे त्या सर्व लक्षात ठेवा; ह्या नियमशास्त्रातील सर्व गोष्टी काळजीपूर्वक पाळण्याची तुम्ही आपल्या मुलांना आज्ञा करा.

देवाची त्यांच्याकडे असलेली विनंती व आर्जव हेच होते की त्यांनी त्याचे शब्द आपल्या अस्तित्वाच्या अगदी खोल भागात सामावून घ्यावेत. हीच पवित्रीकरणाची प्रक्रिया आहे. तर मग, प्राचीन इस्राएलने पवित्र राष्ट्र होण्याच्या या आमंत्रणाला कसा प्रतिसाद दिला?

निर्गम १९:७ मग मोशेने येऊन लोकांच्या वडिलांना बोलावले आणि परमेश्वराने त्याला आज्ञापिलेले हे सर्व शब्द त्यांच्यापुढे मांडले. 8तेव्हा सर्व लोकांनी एकमुखाने उत्तर दिले, "परमेश्वराने सांगितले आहे ते सर्व आम्ही करू." मोशेने लोकांचे हे शब्द परमेश्वराला कळवले.

इस्राएल लोकांनी परमेश्वराने सांगितलेले सर्व काही करण्याचे वचन दिले. पण देवाने त्यांच्याकडून कोणतेही वचन मागितले नव्हते; फक्त ऐकणे आणि जपणे एवढेच त्याने अपेक्षित केले होते. त्यांच्या उत्तरात त्यांनी पवित्र राष्ट्र होण्याचे वचन दिले की नाही, हे आपल्याला माहीत नाही; पण एवढे मात्र नक्की आहे की देव अशा वचनाच्या शोधात नव्हता. त्याची एकच इच्छा होती की त्यांनी त्याचा आवाज ऐकावा आणि त्याचे वचन जपावे.

नियमशास्त्र देणे

लोकांना हे शब्द सांगितल्यानंतर मोशे पुन्हा डोंगरावर गेला. देवाने मोशेला सांगितले की तो मेघात येऊन त्याच्याशी बोलेल, जेणेकरून सर्व लोक ते ऐकतील आणि मोशेवर सदैव विश्वास ठेवतील. तसेच त्याने लोकांना तिसऱ्या महिन्याच्या पहिल्या व दुसऱ्या दिवशी स्वतःला पवित्र करण्यास सांगितले, आणि तिसऱ्या दिवशी[276] तयार राहण्यास सांगितले, कारण त्या दिवशी परमेश्वर त्या पर्वतावर उतरेल. आता आपण जाणतो की मनुष्य स्वतःला पवित्र करू शकत नाही; केवळ देवच पवित्र करतो.[277] मग परमेश्वराच्या या शब्दांचा अर्थ आपण कसा समजावा? हाच प्रश्न आपण त्या वचनांबाबतही विचारू शकतो जिथे देव

[276] निर्गम १९:१, १०

[277] लेवीय २०:८; निर्गम ३१:१३; यहेज्केल ३७:२८

आपल्याला त्याचा करार पाळण्यास सांगतो:

अनुवाद ४:१३ त्याने तुम्हांला आपला करार विदित करून तो पाळण्याची आज्ञा केली; हा करार म्हणजे त्या दहा आज्ञा होत; त्या त्याने दोन दगडी पाट्यांवर लिहिल्या.

देवच पवित्र करणारा आहे, आणि तो आपल्या लोकांना स्वतःला पवित्र करण्याचे आवाहन करतो म्हणजेच त्याने त्यांना पवित्र करू द्यावे. जेव्हा देवाने त्यांना स्वतःला पवित्र करण्यास सांगितले, तेव्हा त्याने त्यांना स्वतःला व आपल्या कुटुंबांना व्यवस्थित ठेवण्याचे बोलावणे दिले, जेणेकरून ते भावनिक व मानसिकरीत्या तयार होतील. त्याने त्यांना प्रतिकार थांबवण्यास आणि त्याच्या उपस्थितीला अडथळा आणणाऱ्या गोष्टी दूर करण्यास, आपल्या विश्वासावर व त्याच्याशी असलेल्या नात्यावर मनन करण्यास आमंत्रित केले. त्यानंतर तो त्याचा नियम त्यांच्या हृदयात लिहितो, आणि विश्वासाने ऐकण्याद्वारे[278] त्यांना त्या नियमाचे पालन करणारे बनवतो.

जर हृदय जुना करार यामध्ये असेल, तर देवाचे वचन कामाचे ओझे म्हणून स्वीकारले जाते, जपण्यासारखे वचन म्हणून नाही. देहप्रधान मनुष्य त्याकडे प्रेमरहित आज्ञा म्हणून पाहतो, जी करायलाच हवी असे त्याला वाटते. म्हणून वचन दोन प्रकारे समजले जाऊ शकते: आत्मिक रीतीने किंवा देहप्रधान रीतीने. ते आरशासारखेही ठरते,[279] कारण ते आपली खरी स्थिती दाखवते; कारण वचनाचे पालन करणारे तेच असतात जे ऐकतात आणि ते वचन आपल्या हृदयात जपतात.

देवाने मोशेला पर्वताभोवती छावणीला सीमा घालण्याची आज्ञा दिली, जेणेकरून लोक मरू नयेत. मोशे पर्वतावरून खाली उतरला आणि त्याने लोकांना त्या सूचना दिल्या. तिसऱ्या दिवशी सकाळी पर्वतावर गडगडाट, विजा आणि दाट मेघ झाले, आणि रणशिंगाचा मोठा आवाज झाला. मग मोशेने लोकांना छावणीतून बाहेर आणले, आणि ते पर्वताच्या पायथ्याशी उभे राहिले. परमेश्वर अग्नीमध्ये उतरला होता, आणि पर्वत भट्टीसारखा धूर सोडत होता; संपूर्ण पर्वत जोराने थरथरत होता.

रणशिंगाचा आवाज अधिकाधिक मोठा होत गेला. मोशे बोलला, आणि देवाने त्याला उत्तर दिले. मग परमेश्वर सिनाई पर्वतावर उतरला आणि त्याने मोशेला बोलावले; तेव्हा मोशे वर गेला. मोशे वर पोहोचल्यानंतर, परमेश्वराने त्याला खाली जाऊन लोकांना सावध करण्याची आज्ञा दिली की त्यांनी परमेश्वराकडे पाहण्याचा प्रयत्न करू नये,[280] अन्यथा ते त्याच्या तेजामुळे नाश पावतील.[281] मग मोशे खाली उतरला. त्यानंतर परमेश्वराने स्वतःची ओळख करून दिली की तोच आहे ज्याने त्यांना मिसरातून बाहेर काढले आणि त्याने त्यांना वचने दिली, म्हणजे दहा आज्ञा दिल्या.[282] हीच पद्धत होती ज्याद्वारे देवाची वचने लोकांना

[278] गलतीकरांस पत्र ३:२, ५; इब्री लोकांस पत्र ४:२
[279] याकोब 1:22-25
[280] निर्गम 19:21
[281] निर्गम 33:20
[282] निर्गम 20:1-17

देण्यात आली देवावर प्रेम करण्याचा नियम[283] आणि माणसावर प्रेम करण्याचा नियम.[284] पुढील वचने सांगतात की लोकांच्या दृष्टीने देव कसा प्रकट झाला:

अनुवाद ४:११–१३ त्या दिवशी तुम्ही पुढे येऊन त्या पर्वताच्या पायथ्याशी उभे राहिलात, तेव्हा पर्वत पेटला होता आणि त्याच्या ज्वाला गगनमंडळ भेदून चालल्या होत्या आणि त्याच्यावर काळोख, मेघ व निबिड अंधकार पसरला होता. 12तेव्हा परमेश्वराने त्या अग्नीमधून तुमच्याशी भाषण केले; तुम्ही बोलण्याचा आवाज ऐकला पण काही आकृती पाहिली नाही; वाणी मात्र ऐकली. 13त्याने तुम्हांला आपला करार विदित करून तो पाळण्याची आज्ञा केली; हा करार म्हणजे त्या दहा आज्ञा होत; त्या त्याने दोन दगडी पाट्यांवर लिहिल्या.

अनुवाद ५:२२–२६ ही वचने परमेश्वराने त्या पर्वतावर अग्नी, मेघ व निबिड अंधकार ह्यांमधून तुमच्या सर्व मंडळीला मोठ्या आवाजात सांगितली; अधिक सांगितली नाहीत. त्याने दोन दगडी पाट्यांवर ती लिहून माझ्या हाती दिली. पर्वत अग्नीने जळत असता काळोखातून निघत असलेला त्याचा शब्द तुम्ही ऐकला तेव्हा तुम्ही म्हणजे तुमच्या वंशांचे सर्व प्रमुख व तुमचे वडील जन माझ्याजवळ आले; 24तेव्हा तुम्ही म्हणालात, 'पाहा, आपला देव परमेश्वर ह्याने आम्हांला आपले तेज व महिमा प्रकट केला आहे, आणि अग्नीमधून निघत असलेला त्याचा शब्द आम्ही ऐकला आहे. आज आम्हांला हे दिसले की, देव मानवाशी बोलत असतानाही मानव जिवंत राहतो. 25तर आता आम्ही प्राणाला का मुकावे? कारण हा प्रचंड अग्नी आम्हांला भस्म करील, आम्ही आपला देव परमेश्वर ह्याची वाणी आणखी ऐकत राहू तर मरून जाऊ. 26अग्नीमधून निघणारी जिवंत देवाची वाणी ऐकून आम्ही जसे जिवंत राहिलो, तसा प्राणिमात्रांपैकी दुसरा कोण जिवंत राहिला आहे? 27म्हणून तू जवळ जा आणि आपला देव परमेश्वर जे काही बोलेल ते ऐकून घे; आणि मग आपला देव परमेश्वर तुला जे काही सांगेल ते आम्हांला सांग म्हणजे आम्ही ते ऐकून त्याप्रमाणे वागू.'

देवाने मेघातून स्वतःला सर्व लोकांना प्रकट केले. परमेश्वर अग्नीच्या मध्यभागी होता. हा अग्नी मेघ व अंधकाराने वेढलेला होता, जेणेकरून त्याच्या तेजाच्या प्रखरतेपासून लोकांचे संरक्षण व्हावे. ते सर्व त्याचा आवाज ऐकत होते, पण कोणतेही रूप त्यांनी पाहिले नाही. देवाने करार उच्चारला, दहा आज्ञांचे शब्द दिले आणि त्यानंतर तो अधिक काही बोलला नाही; त्याने त्यात काहीही जोडले नाही.

देवाचे वचन ऐकले गेले, आणि आपण जाणतो की पिता सर्व काही पुत्राद्वारे करतो.[285] देवाचे वचन जाहीर करणारा तो देवपुत्राचाच आवाज होता. स्तेफन ह्याची पुष्टी करतो, जेव्हा तो म्हणतो:

प्रेषितांची कृत्ये ७:३८ रानातील मंडळीमध्ये सीनाय पर्वतावर त्याच्याशी बोलणाऱ्या देवदूताबरोबर आणि आपल्या पूर्वजांबरोबर जो होता तो हाच होय; त्यालाच आपल्याला देण्याकरता जिवंत वचने मिळाली.

हा देवदूत,[286] जो मोशेशी आणि लोकांशी बोलला, तोच आहे ज्याच्यात परमेश्वराचे नाव

---

[283] अनुवाद 6:5
[284] लेवीय 19:34
[285] १ करिंथकर १५:२७; कलस्सैकरांना १:१७-२०
[286] निर्गम २३:२०-२१

आहे.[287] पित्याने पुत्राला "जीवंत वचने" दिली, ती आपल्याला देण्यासाठी. पित्याकडून पुत्राकडे आलेले हे शब्द गडगडाटासारखे होते आणि त्यांनी पृथ्वी हादरवली.[288] म्हणूनच येशूला संदेशवाहक किंवा देवदूत म्हणून, आणि मोशेसारखा संदेष्टा[289] म्हणून ओळखले जाते जो देवाचे शब्द घेऊन येतो. हे शब्द, जे मोशेला आणि लोकांना सांगितले गेले, हे जीवनाचे शब्द आहेत. करार, म्हणजे दहा आज्ञा, हा नीतिमान अस्तित्वाचा जाहीरनामा आहे. येशू स्वतः नंतर पित्याच्या शब्दांविषयी बोलताना म्हणतो:

योहान १२:५० "त्याची आज्ञा सार्वकालिक जीवन आहे हे मला ठाऊक आहे..."

आणि ते सार्वकालिक जीवन कसे आहे? येशू सांगतो की त्याचे शब्द आत्मा आहेत आणि ते जीवन आहेत.[290] आपण जाणतो की येशूचे शब्द हेच पित्याने त्याला दिलेले शब्द आहेत,[291] जे तो आपल्याला देतो आणि अशा प्रकारे देवाच्या शब्दांच्या मध्यस्थाद्वारे जीवन आपल्यापर्यंत पोहोचते.

गलातीकर ३:१९ तर मग नियमशास्त्र कशासाठी? ज्या संतानाला वचन दिले ते येईपर्यंत नियमशास्त्र हे उल्लंघनांमुळे लावून देण्यात आले; ते मध्यस्थाच्या हस्ते देवदूतांच्या द्वारे नेमून देण्यात आले.

१ तीमथ्य २:५ कारण एकच देव आहे, आणि देव व मानव ह्यांच्यामध्ये ख्रिस्त येशू हा मनुष्य एकच मध्यस्थ आहे.

यावरून आपण हे निश्चित करतो की सिनाई पर्वतावर करार दिला गेला तेव्हा पिता आणि पुत्र दोघेही उपस्थित होते. हा नियम देवाकडून, मध्यस्थाच्या म्हणजे देवपुत्राच्या हाती मोशेला आणि लोकांना दिला गेला.

नियमशास्त्राबाबत काही विचार

सीनाय पर्वतावर नियमशास्त्र दिले गेले याबाबत आणि करारांबाबत आपण काही मुद्द्यांचा विचार करूया. सीनाय पर्वतावर नियमशास्त्र जाहीर होण्यापूर्वी ते अस्तित्वात होते का? देवाच्या लोकांना दहा आज्ञांची माहिती त्या ठिकाणी जाहीर होण्यापूर्वी ते होते काय?

प्रथम, मोशे मिसरमध्ये परत आल्यावर शब्बाथाची आठवण लोकांना करून देण्यात आली होती. सीनायला पोहोचण्यापूर्वी, स्वर्गातून मन्ना दिल्याच्या घटनेतून त्यांना शब्बाथाची पुन्हा आठवण करून देण्यात आली. आणि जेव्हा इस्राएल लोकांनी आज्ञा पाळल्या नाहीत, तेव्हा देवाने असे म्हटले:

निर्गम १६:२८ "माझ्या आज्ञा व माझे नियम पाळायचे तुम्ही कोठवर नाकारणार?

यावरून आपण पाहतो की मिसरमधून बाहेर पडताना इस्राएल लोकांना देवाच्या आज्ञा व नियम यांची माहिती होती. पण आपण याहूनही मागे गेलो तर, अब्राहामाविषयी असे

---

[287] इब्री लोकांस १२:२६; योहान १२:२९
[288] अनुवाद १८:१५
[289] निर्गम २३:२०-२२
[290] योहान ६:६३
[291] योहान १४:१०; ७:१७

वाचतो:

उत्पत्ती २६:५ कारण अब्राहामाने माझा शब्द मानला, माझे सांगणे ऐकले, माझ्या आज्ञा, माझे नियम व माझे कायदे पाळले.

अब्राहामाने आज्ञा पाळल्या, आणि म्हणूनच त्या त्याच्या वंशजांना चांगल्या प्रकारे ज्ञात असाव्यात, कारण त्या पिढ्यान्पिढ्या पालकांकडून मुलांकडे तोंडी परंपरेने दिल्या जात होत्या.[292] केवळ मोशेच्या काळात देवाने आपले नियम लिखित स्वरूपात दिले. पौल हेच पुष्टी करतो की नियमशास्त्र सीनाय पर्वतावर जाहीर होण्यापूर्वीच जगात अस्तित्वात होते आणि ज्ञात होते:

रोमकर ५:१२–१३ एका माणसाच्या द्वारे पाप जगात शिरले आणि पापाच्या द्वारे मरण शिरले; आणि सर्वांनी पाप केल्यामुळे सर्व माणसांमध्ये अशा प्रकारे मरण पसरले. 13कारण नियमशास्त्रापूर्वी पाप जगात होतेच; पण नियमशास्त्र नसले म्हणजे पाप गणण्यात येत नाही.

हा उतारा स्पष्टपणे आपल्याला हे सांगतो की:

अ. सीनाय पर्वतावर नियमशास्त्र दिले जाण्यापूर्वीही जगात पाप होते.

आ. जिथे नियम नाही, तिथे पाप दोषारोपित होत नाही.

इ. तरीही पाप व मृत्यु एका मनुष्यामुळे जगात आले.

ई. म्हणजेच आदामाने पाप करण्यापूर्वीच नियम अस्तित्वात होते. आदामाने पाप केल्यामुळे पाप जगात आले आणि मनुष्य पापी ठरला.

या प्रकारे आपण हे निश्चित करतो की मनुष्याने पाप केल्यापूर्वी आणि नंतरही नियमशास्त्र जगात अस्तित्वात होते. नियमशास्त्र नेहमीच अस्तित्वात होते. सीनाय पर्वतावर ते जाहीर केले जाण्यापूर्वी, त्या वेळी आणि त्यानंतरही नियमशास्त्र अस्तित्वात होते. या अर्थाने देव व मनुष्य यांच्यातील नात्यात कोणताही बदल झाला नव्हता. काहीही नवीन जोडले गेले नव्हते. अगदी सुरुवातीपासूनच तोच नियम अस्तित्वात होता आणि प्रत्येक मानवावर त्याच अपेक्षा होत्या. हे स्वाभाविकच आहे, कारण नियमशास्त्र हे देवाचे धार्मिकत्व आहे मानवी भाषेत व्यक्त झालेला देवाचा स्वभाव आणि त्याची जीवनपद्धती. आता हे स्पष्ट केल्यानंतर आपण खालील वचनाचा उल्लेख टाळू शकत नाही:

गलातीकर ३:१९ तर मग नियमशास्त्र कशासाठी? ज्या संतानाला वचन दिले ते येईपर्यंत नियमशास्त्र हे उल्लंघनांमुळे लावून देण्यात आले; ते मध्यस्थाच्या हस्ते देवदूतांच्या द्वारे नेमून देण्यात आले.

नियमशास्त्र "उल्लंघनांमुळे लावून देण्यात आले". येथे "देण्यात" असा जो शब्द वापरला आहे, तोच शब्द इब्री १२:१९ मध्ये "शब्द बोलणे" असा भाषांतरित केला आहे, आणि तो त्याच घटनेचा संदर्भ देतो:

इब्री १२:१८–१९ स्पर्शनीय व अग्नीने पेटलेला पर्वत, घनांधकार, निबिड काळोख, वादळ, 19कर्ण्याचा नाद व शब्दध्वनी ह्यांच्याजवळ तुम्ही आला नाहीत; तो ध्वनी ऐकणाऱ्यांनी

[292] उत्पत्ति १८:१९

विनंती केली की, त्याच्या योगे आमच्याबरोबर अधिक बोलणे होऊ नये.

म्हणजे "देण्यात आले" याचा अर्थ "बोलले गेले" किंवा "जाहीर केले गेले", आणि ते अपराधांमुळे झाले. जर नियमशास्त्र नेहमीच अस्तित्वात होते, तर मग ते सीनाय पर्वतावर का जाहीर केले गेले?

रोमकर ५:२० शिवाय अपराध वाढावा म्हणून नियमशास्त्राचा प्रवेश झाला; तरी जेथे पाप वाढले तेथे कृपा त्यापेक्षा विपुल झाली.

मिसरमध्ये असताना इस्राएल लोक नियमशास्त्रातील काही गोष्टी विसरले होते, म्हणून नियमशास्त्र मोठ्या वैभवात जाहीर करण्यात आले, यासाठी की पाप "वाढावे" म्हणजे ते अधिक स्पष्टपणे व अधिक भयंकर स्वरूपात उघड व्हावे आणि देवाची क्षमा व आरोग्य देणारी कृपा "फारच अधिक वाढावी". नियमशास्त्र पाप निर्माण करत नाही, तर त्याच्या स्वभावामुळे पाप उघड होते. पौल हेच दुसऱ्या ठिकाणी सांगतो:

रोमकर ७:१३ तर मग जे उत्तम ते मला मरण असे झाले काय? कधीच नाही! पाप ते पापच दिसावे, म्हणून जे उत्तम त्याच्या योगे ते माझ्या ठायी मरण घडवणारे असे झाले, आणि आज्ञेच्या योगे पाप पराकाष्ठेचे पापिष्ट व्हावे म्हणून असे झाले.

नियमशास्त्र, जे उत्तम आहे, पापाला अत्यंत पापी असल्याचे दाखवते. इस्राएल लोकांच्या जीवनात पाप आधीच अस्तित्वात होते, पण पापाचे भयंकर स्वरूप अधिक स्पष्ट व्हावे आणि त्याचबरोबर देवाचे महान कार्य प्रकट व्हावे म्हणून नियमशास्त्र जाहीर करण्यात आले. परमेश्वर अग्नीत उतरला; सीनाय पर्वतावरून जणू भट्टीतून निघावा तसा धुराचा स्तंभ वर चढत होता; देवाची तुरई अधिकाधिक मोठ्या आवाजात वाजत होती; संपूर्ण पर्वत मोठ्या प्रमाणात कंपित होत होता, आणि भूमीही थरथरत होती.

आता ही प्रगटीकरणाची घटना घडून गेल्यानंतर, त्यासोबतच अतिशय अधिक प्रमाणात कृपाही देण्यात आली. देवाचे पवित्रता, नियमशास्त्राची गंभीरता आणि पापाची भयानकता ही सर्व सीनायवरील त्या असाधारण अनुभवातून प्रकट करण्यात आली, यासाठी की लोकांना हे कळावे की त्यांना ख्रिस्ताची किती गरज आहे. हा एक महत्त्वाचा क्रम लक्षात घ्या: प्रथम, मनुष्याला पापाचे आणि त्याच्या भयानक स्वरूपाचे, विकृतीचे व राक्षसीपणाचे प्रकटीकरण दिले जाते. दुसरे म्हणजे, त्याच क्षणी आणि त्याच ठिकाणी जेव्हा मानवी हृदय दोषी ठरते रोमकर ५:२० सांगते की त्याहूनही अधिक भरपूर कृपा दिली जाते.

जेव्हा पिता आणि पुत्र सीनाय पर्वतावर उतरले, तेव्हा ते एकटे आले नाहीत. आपण वाचतो:

अनुवाद ३३:२ तो म्हणाला, "परमेश्वर सीनायहून आला, सेईरावरून आमच्यावर1 उदय पावला; पारान पर्वतावरून तो प्रकटला, लक्षावधी पवित्रांच्या मधून तो आला, त्याच्या उजव्या हातापासून अग्निज्वाला निघाली.

गलातीकर ३:१९ तर मग नियमशास्त्र कशासाठी? ज्या संतानाला वचन दिले ते येईपर्यंत नियमशास्त्र हे उल्लंघनांमुळे लावून देण्यात आले; ते मध्यस्थाच्या हस्ते देवदूतांच्या द्वारे नेमून देण्यात आले.

स्वर्गीय सैन्य सीनाय पर्वतावर उतरले व शिस्तीत मांडले गेले. हे सर्व वैभव यासाठी होते की संपूर्ण विश्वाला हे दाखवावे की:

रोमकर ३:२० … कारण नियमशास्त्राच्या द्वारे पापाची जाणीव होते..

देव मनुष्याला वाचवू पाहत होता, कारण पाप जे नियमशास्त्राचा भंग आहे ते मृत्यू उत्पन्न करते. आपण कल्पना करू शकतो की इस्राएल लोकांनी हा नियम ऐकताना व स्वीकारताना त्यांची अवस्था कशी असेल. त्यांच्या स्वतःच्या अंतःकरणाने त्यांना दोषी ठरवले आणि दिल्या जाणाऱ्या नियमशास्त्राचा त्यांनी भंग केला आहे याची जाणीव करून दिली. सीनाय पर्वताभोवती घालण्यात आलेल्या सीमा हे जाहीर करत होत्या की इस्राएल लोकांमध्ये वसलेले पाप म्हणजे मृत्यू आहे. अशा प्रकारे लोकांना ज्याला "मृत्यूची सेवा"[293] असे म्हणता येईल अशा अवस्थेत नेण्यात आले जेव्हा देवाच्या वचनांना, म्हणजेच दहा आज्ञांना, ऐकताना व स्वीकारताना, नियमशास्त्राचा भंग केल्यामुळे येणारा दोषभाव वर येतो. अशा अनुभवातून जाताना हृदय कठोर होण्याची प्रक्रिया प्रकट होऊ शकते.

नियमशास्त्र तेव्हा जीवन देऊ शकले नाही, आणि आजही देऊ शकत नाही. परंतु जर इस्राएलाने आपल्या पापी परिस्थितीला स्वीकारले असते, आणि देव त्यांना पवित्र करु इच्छितो ही त्याची इच्छा ऐकली असती, आणि हृदय कठोर न करता देवाची कृपा व क्षमा स्वीकारली असती, तर त्यांनी ख्रिस्त येशूमधील[294] जीवन देणाऱ्या आत्म्याच्या नियमशास्त्राला प्राप्त केले असते. पण जर हृदय कठोर झाले, तर नियमशास्त्राची ही घोषणा केवळ पापाची जाणीव आणि मृत्यूचा दोषभावच आणते. वचन सांगते:

रोमकर ७:९–११ मी नियमशास्त्राविरहित होतो तेव्हा जगत होतो, पण आज्ञा आल्यावर पाप संजीवित झाले आणि मी मरण पावलो. 10ह्याप्रमाणे ज्या आज्ञेचा परिणाम जीवन व्हायचा तिचाच परिणाम मरण आहे असे माझ्या अनुभवास आले. 11कारण पापाने आज्ञेच्या योगे संधी साधून मला फसवले व तिच्या योगे मला ठार केले.

इस्राएल लोक या प्रक्रियेतून गेले. नियमशास्त्र त्यांच्या अंतःकरणात प्रवेश करून त्यांना दोषी ठरवत असताना, त्याच क्षणी देव त्यांच्या पापांच्या क्षमेसाठी आणि नवीन जीवनाच्या[295] सामर्थ्यासाठी आपली अतिशय भरपूर कृपा देण्याची तीव्र इच्छा धरून होता. देवाला हवे होते की त्यांनी त्याच वेळी त्याचा आत्मा स्वीकारावा, जेणेकरून त्यांची संपूर्ण भीती विश्वासाद्वारे पापावर संपूर्ण विजयात रूपांतरित व्हावी.

तेव्हा नियमशास्त्र शाळामास्तर, शिक्षक, मार्गदर्शक ठरते,[296] जे आपल्याला आपल्या पापी अवस्थेमुळे मृत्यू अपरिहार्य आहे हे दाखवून ख्रिस्ताच्या पायाशी आणते, यासाठी की आपण त्याच्याकडून क्षमा, सांत्वन, शांती, आशा आणि आपला सांत्वनकर्ता[297] प्राप्त करू शकू. आत्म्याची तलवार म्हणजे देवाचे वचन आहे,[298] जे "आत्मा व प्राण, सांधे व मज्जा यांना

[293] २ करिंथकर ३:७
[294] रोमकर ८:२
[295] रोमकरांस ५:२०
[296] गलतीकरांस पत्र ३:२४; ४:१-२
[297] योहान १४:१६
[298] इफिसकरांस पत्र ६:१७

वेगळे करीत भेदून जाते, आणि हृदयातील विचार व हेतू ओळखते."[299] जरी पवित्र आत्मा आपल्याला पापाबद्दल दोषी ठरवतो,[300] तरी तोच सांत्वनकर्ता आहे. तो जी पापाची जाणीव आपल्याला करून देतो त्यातही सांत्वन व आशा आहे. तो आपल्याला ख्रिस्ताकडे निर्देशित करतो[301] जो जगाचे पाप दूर करणारा देवाचा कोकरू आहे हे देवाच्या महान प्रेमाचे प्रकटीकरण आहे, आणि तो आपल्याला वेळेवर मदत मिळावी म्हणून त्याला घट्ट धरून राहण्यास मदत करतो.

त्या वेळेपर्यंत इस्राएल लोकांचे मोठे पाप म्हणजे देवावर विश्वास व भरोसा नसणे हे होते. त्यांनी देवापेक्षा स्वतःवर अधिक भरोसा ठेवला. ह्याच पापात आपले स्वतःचे पापही दिसते. त्यांना गरज होती अशा गोष्टीची जी त्या आत्मविश्वासाला पूर्णपणे नष्ट करेल, जेणेकरून ते नष्ट झाल्यावर विश्वास त्यांच्या हृदयात राज्य करेल. नियमशास्त्र अशा प्रकारे दिले गेले की आपला आत्मविश्वास नष्ट व्हावा, आणि लोकांना हे कळावे की नियमशास्त्राची धार्मिकता कामांद्वारे येत नाही, तर जे वचन त्यांना नियमशास्त्र देत आहे ते ऐकण्याद्वारे येते. आता आपण वाचतो:

गलातीकर ३:१७ मी असे म्हणतो की, देवाने अगोदरच [ख्रिस्ताच्या ठायी] कायम केलेला करार चारशेतीस वर्षांनंतर झालेल्या नियमशास्त्रामुळे संपुष्टात येऊन त्यामुळे अभिवचन रद्द होत नाही.

देवाचा करार ख्रिस्ताबाबत नियमशास्त्र सीनायवर दिले जाण्याच्या ४३० वर्षे आधीच दृढ करण्यात आला होता. हे बहुतेक लोकांच्या कल्पनेच्या विरुद्ध आहे; कारण मानवी दृष्टीने देवाने आपला करार क्रुसावरील घटनेत दृढ केला असे वाटते. परंतु करार आधीच दृढ करण्यात आला होता, याचा अर्थ तो त्या क्षणाशी संबंधित आहे जेव्हा देवाने अब्राहामाच्या वंशाला[302] भूमी देण्याचे वचन दिले म्हणजेच ते वचन ख्रिस्ताला दिले गेले होते. अशा प्रकारे देवाने ख्रिस्ताबरोबर आपला करार दृढ केला.

कराराची मान्यता किंवा पुष्टीकरण म्हणजे पित्याने मानवजातीसाठी मध्यस्थी करताना आपल्या पुत्राला दिलेल्या वचनाची पुनःपुन्हा घोषणा आणि अंमलबजावणी होय जर मनुष्य पापात पडला तर काय करायचे याबाबतचा तो पूर्वनियोजित संकल्प. देवाने आपल्या पुत्राला सर्व मुक्त केलेल्या लोकांचा वारसा देण्याचे वचन दिले होते.

जेव्हा देवाने अब्राहामाला सांगितले की तो ही भूमी ख्रिस्ताला देईल, तेव्हा पित्याने मनुष्याच्या पतनापूर्वी स्वर्गात आपल्या पुत्राला दिलेल्या कराराची किंवा वचनांचीच पुष्टी केली. परंतु ही पहिली वेळ नव्हती की देवाने आपला करार दृढ केला. आपण वाचतो:

उत्पत्ती ३:१५ आणि तू व स्त्री, तुझी संतती व तिची संतती ह्यांच्यामध्ये मी परस्पर वैर स्थापीन; ती तुझे डोके फोडील, व तू तिची टाच फोडशील.

येथे देवाने आपल्या पुत्राला करार किंवा वचने दिली, आणि त्याच्यासोबत मानवजातीच्या उद्धाराच्या कार्यात प्रवेश केला. हे कार्य क्षमा व कृपा देऊन केले जाते, जेणेकरून जे ऐकतील

[299] इब्री लोकांस पत्र ४:१२-१३
[300] योहान १६:८
[301] योहान १५:२६
[302] उत्पत्ती १२:७

व जपतील त्यांच्या हृदयात देवाची धार्मिकता लिहिली जाईल. पहिल्या पापानंतरच देवाने ख्रिस्ताबरोबरचा आपला करार दृढ केला, आणि आदाम व हव्वेला कृपा देण्यात आली. स्त्रीच्या वंशाबाबत दिलेल्या वचनामध्ये की तो सापाच्या डोक्यावर प्रहार करील देवाने ख्रिस्ताबरोबरचा आपला करार पुन्हा दृढ केला.

आता आपण ज्याचा अभ्यास करत होतो त्या मजकुराकडे परत येऊया:

गलातीकर ३:१७ मी असे म्हणतो की, देवाने अगोदरच [ख्रिस्ताच्या ठायी] कायम केलेला करार चारशेतीस वर्षांनंतर झालेल्या नियमशास्त्रामुळे संपुष्टात येऊन त्यामुळे अभिवचन रद्द होत नाही.

नियमशास्त्र अचूक चारशे तीस वर्षांनंतर आले. हे नियमशास्त्र बेखमीर भाकरांच्या सणातील शब्बाथनंतर पन्नास दिवसांनी म्हणजे पेंतेकॉस्ताच्या दिवशी सीनायवर दिले गेले. आणि आपण हेही पाहतो की याच पेंतेकॉस्ताच्या तारखेला, पण चारशे तीस वर्षे आधी, अब्राहामाला त्या वंशामध्ये पृथ्वीचे वचन देण्यात आले होते.

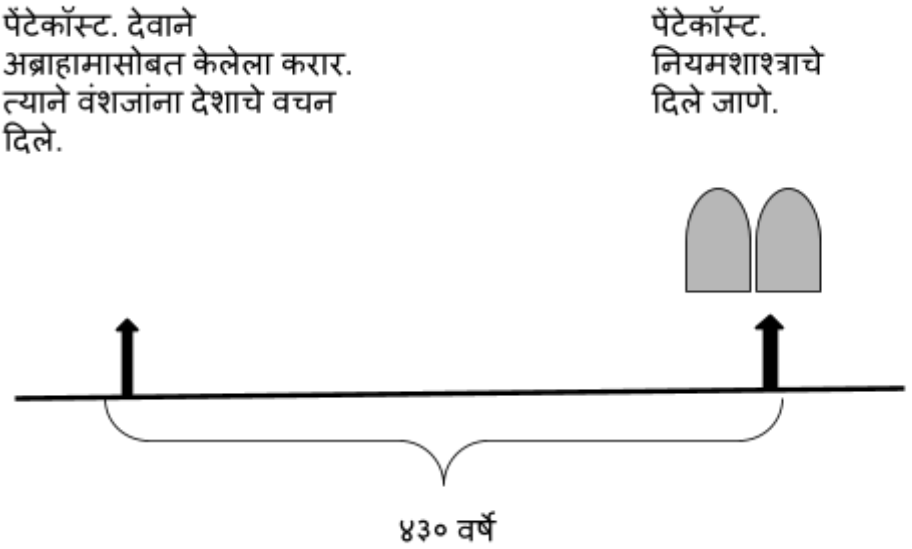

उत्पत्ती १२:७ परमेश्वर अब्रामाला दर्शन देऊन म्हणाला, "हा देश मी तुझ्या संतानाला देणार." परमेश्वराने त्याला दर्शन दिले म्हणून त्याने तेथे परमेश्वराची एक वेदी बांधली.

देव लाटेच्या पेंढ्याच्या दिवशी अब्राहामास प्रकट झाला, व त्याने त्याला आपला करार दिला, आणि हारानातून त्या देशात निघण्यास बोलावले, जो देश तो त्याला दाखवणार होता. आपल्या कुटुंबासह व सर्व संपत्तीसह केलेला हा प्रवास सुमारे चाळीस दिवसांचा होता; ते शेखेम येथे पोहोचले. तेथे देव पुन्हा त्याला प्रकट झाला आता पेंतेकॉस्ताच्या दिवशी आणि त्याला वंशाचे वचन दिले.[303] इतकेच नव्हे, तर त्याने ही भूमी त्या वंशालाच (म्हणजेच ख्रिस्ताला) देण्याचे वचन दिले,[304] आणि अशा प्रकारे आपल्या पुत्राबरोबरचा आपला करार

[303] स्तोत्र २:७-१२
[304] गलतीकरांस पत्र ३:१७

दृढ केला. पौलाच्या या वचनामुळे चारशे तीस वर्षांचा आणखी एक कालखंड निश्चित होतो, जो निर्गम १२[305] मधील कालखंडापेक्षा वेगळा आहे; आणि या दोन्ही कालखंडांच्या पूर्णतेला शिक्कामोर्तब करण्याची गुरुकिल्ली म्हणजे देवाने आपल्या पुत्राशी केलेल्या कराराची मान्यता. म्हणून अब्राहामाचा अनुभव त्याच्या वंशजांनी चारशे तीस वर्षांनंतर पुन्हा जगला, जेणेकरून हे प्रसंग देवाच्या लोकांच्या मनात ठामपणे कोरले जावेत.

म्हणून नियमशास्त्राने वचन रद्द केले नाही किंवा दूर लोटले नाही. उलट, देवाने नियमशास्त्र दिले, जेणेकरून इस्राएल आपल्या तारणाऱ्याकडे जाऊन बरे व्हावे, आणि अशा प्रकारे वचन पूर्ण व्हावे त्यांना त्या वंशाबरोबर वारस म्हणून गणले जावे.[306] नियमशास्त्र त्यांच्या हृदयात स्वीकारले जाणे हेच देवाचे वचन पूर्ण होण्यास कारणीभूत ठरणार होते. म्हणूनच असे म्हटले जाते की नियमशास्त्र हाच देवाचा करार आहे; ती त्याची वचने आहेत. नियमशास्त्र देवाच्या वचनाला कोणत्याही प्रकारे अमान्य ठरवत नाही; उलट ते स्वतः त्या वचनाचाच एक भाग आहे. जसे वाहिनी स्रोताकडून येणारे वाहत आणते आणि जे वाहत आणते त्याच नावाने ती ओळखली जाते, तसेच नियमशास्त्र करारात दिलेलेच घेऊन येते. म्हणून अनंत वारशाचे वचन नियमशास्त्रामध्ये अंतर्भूत आहे जेव्हा म्हणून ते जेव्हा स्वीकारले जाते तेव्हा ते अनंत जीवनाची आज्ञा ठरते.

या सर्व अनुभवाला लोकांनी कसा प्रतिसाद दिला? आपण वाचतो:

निर्गम २०:१८ मेघगर्जना होत आहे, विजा चमकत आहेत, कर्ण्याचा नाद होत आहे आणि पर्वतातून धूर चढत आहे असे सर्व लोकांच्या दृष्टीस पडले तेव्हा त्यांचा थरकाप झाला व ते दूर उभे राहिले, 19आणि मोशेला म्हणाले, "आमच्याशी तूच बोल, म्हणजे आम्ही ऐकू; देव आमच्याशी न बोलो, तो बोलला तर आम्ही मरू." 20तेव्हा मोशे लोकांना म्हणाला, "भिऊ नका. कारण तुमची परीक्षा पाहावी आणि त्याचे भय तुमच्या मनात राहून तुम्ही पाप करू नये ह्यासाठी देव आला आहे.

देवाची इच्छा होती की त्यांनी त्याचा आवाज ऐकावा; आणि नेमक्या त्या क्षणी लोकांनी मोशेकडे विनंती केली की देवाने त्यांच्याशी पुन्हा बोलू नये.[307] पौल याची पुष्टी करतो:

इब्री लोकांस १२:१९ कर्ण्याचा नाद व शब्दध्वनी ह्यांच्याजवळ तुम्ही आला नाहीत; तो ध्वनी ऐकणाऱ्यांनी विनंती केली की, त्याच्या योगे आमच्याबरोबर अधिक बोलणे होऊ नये.

देवाने दहा आज्ञा दिल्यानंतर, सर्व लोकांचे प्रतिनिधित्व करणारे वडील मोशेकडे आले आणि त्यांनी देवाने त्यांच्याशी पुन्हा बोलू नये अशी विनंती केली. म्हणून दहा आज्ञांनंतर देवाने थेट लोकांशी बोलणे थांबवले आणि तो फक्त मोशेशीच बोलू लागला ज्याला इस्राएल लोकांनी स्वतःचा मध्यस्थ म्हणून मागितले होते. त्यांनी स्वतःसारखाच पापी व दुर्बल मनुष्य असा एक त्रुटीपूर्ण मध्यस्थ निवडला; प्रत्यक्षात देव त्यांना "हजारांत एक"[308] असा दुसरा मध्यस्थ देऊ इच्छित होता म्हणजे स्वतः ख्रिस्त येशू. देवाने त्यांची ही विनंती मान्य

[305] निर्गम १२:४०, ४१
[306] गलतीकरांस पत्र ३:२७-२९
[307] अनुवाद ५:२३-२५
[308] ईयोब ३३:२३

केली; याचे पुढे सोन्याच्या वासराच्या प्रसंगात व इतर घटनांत परिणाम दिसून आले.

आता त्यांच्या या विनंतीकडे पुन्हा वळूया ज्यात ते देवाचा आवाज ऐकू नये असे मागतात. त्यांनी यापूर्वी देवाला असे वचन दिले नव्हते काय की परमेश्वराने सांगितलेले सर्व काही ते करतील? केवळ तीन दिवसांत त्यांनी देवाशी केलेले वचन मोडले. येथे देहस्वभावाचे वचन दिसते: आधी "हो", मग "नाही". देवाने त्यांच्या देहस्वभावाला ओळखले; तरीही त्यांची अंतःकरणे त्याच्या वचनासाठी अधिक खुली असावीत अशी त्याची तीव्र इच्छा होती.

अनुवाद ५:२८–३१ तुम्ही मला असे सांगत असताना परमेश्वराने तुमचे बोलणे ऐकले; आणि परमेश्वर मला म्हणाला, 'ह्या लोकांचे तुझ्याशी झालेले बोलणे मी ऐकले आहे; त्यांनी जे काही म्हटले ते बरोबर म्हटले. 29त्यांचे मन नेहमी असेच राहिले म्हणजे त्यांनी माझे भय धरून माझ्या सर्व आज्ञांचे पालन केले तर किती बरे होईल! तशाने त्यांचे व त्यांच्या संततीचे निरंतर कल्याण होईल. 30त्यांना जाऊन सांग की, तुम्ही आपापल्या डेऱ्यांकडे परत जा; 31पण तू येथे माझ्याजवळ उभा राहा आणि जी आज्ञा आणि जे विधी व नियम तू त्यांना शिकवावेत, ते सर्व मी तुला सांगेन, म्हणजे जो देश मी त्यांना वतन म्हणून देत आहे तेथे त्यांनी ते पाळावेत.'

देवाने त्यांच्या अपयशातही त्यांना आशा दिली: परिणाम भोगू दिल्याने मनुष्य आपल्या स्वतःच्या बळावर पवित्रतेच्या उंचीवर पोहोचू शकत नाही हे त्यांना कळेल. हे खरे असले तरी, देवाच्या आज्ञांचे पालन तारणासाठी अत्यावश्यक आहे; म्हणून देव स्वतःच त्यांच्या अंतःकरणात ते कार्य करेल जर त्यांनी विश्वास ठेवला तर.

जुना करार: दृढ केला गेला आणि मोडला गेला

पहिल्या कराराची दृढता

लोकांनी देवाने त्यांच्याशी पुन्हा बोलू नये अशी विनंती केल्यानंतर मोशे देवाजवळ गेला आणि देव मोशेशी थेट बोलत राहिला. देवाने त्याला आणखी नियम दिले; आणि हे नियम किंवा न्याय सांगून झाल्यावर तो म्हणाला:

निर्गम २३:२०–२२ पाहा, वाटेने तुला सांभाळण्याकरता आणि मी तयार केलेल्या स्थानात

तुला पोचवण्याकरता मी एक दूत तुझ्यापुढे पाठवत आहे. 21त्याच्यासमोर सावधगिरीने राहा आणि त्याचे म्हणणे ऐक; त्याची अवज्ञा करू नकोस, कारण तो तुमचा अपराध माफ करणार नाही, कारण त्याच्या ठायी माझे नाव आहे. 22तथापि तू त्याचे म्हणणे लक्षपूर्वक ऐकशील व मी सांगतो ते सगळे करशील, तर मी तुझ्या शत्रूंचा शत्रू होईन आणि तुझ्या विरोधकांचा विरोधक होईन.

येथे पिता पुन्हा एकदा लोकांना देवाचे शब्द बोलणाऱ्या त्या दूताचा आवाज ऐकण्याचे आवाहन करतो. त्यानंतर मोशे डोंगरावरून खाली उतरला आणि देवाने दिलेले सर्व शब्द त्याने लोकांना सांगितले. लक्षात ठेवा, हा मनुष्याचा देवाशी केलेला करार आहे: इस्राएल लोकांनी देवाला असे वचन दिले की परमेश्वराने सांगितलेले सर्व काही ते स्वतः करतील, देवाने ते त्यांच्यात करावे अशी त्यांची अपेक्षा नव्हती.

अनुवाद ५:२७ म्हणून तू जवळ जा आणि आपला देव परमेश्वर जे काही बोलेल ते ऐकून घे; आणि मग आपला देव परमेश्वर तुला जे काही सांगेल ते आम्हांला सांग म्हणजे आम्ही ते ऐकून त्याप्रमाणे वागू.'

निर्गम २४:५–८ त्याने इस्राएल लोकांपैकी काही तरुणांना पाठवले, आणि त्यांनी परमेश्वराला होमबली आणि बैलांची शांत्यर्पणे अर्पण केली. 6मोशेने अर्धे रक्त घेऊन कटोऱ्यात ठेवले आणि अर्धे वेदीवर शिंपडले. 7मग त्याने कराराचा ग्रंथ घेऊन लोकांना वाचून दाखवला; ते ऐकून ते म्हणाले, "जे काही परमेश्वराने सांगितले आहे ते सर्व आम्ही करू आणि त्याच्या आज्ञेत राहू." 8नंतर मोशेने रक्त घेऊन लोकांवर टाकले, आणि म्हटले, "पाहा, परमेश्वराने ह्या सर्व वचनांप्रमाणे तुमच्याशी जो करार केला आहे त्याचे हे रक्त होय."

इस्राएल लोकांनी स्पष्टपणे देवाचा आवाज ऐकू नये[309] अशी इच्छा व्यक्त केल्यानंतरच परमेश्वराने बळी आणि होमबळी यांचा उल्लेख केला. जेव्हा देव शांतर्पणें आणि होमबळी यांचा उल्लेख करतो, तेव्हा तो म्हणतो, "तुमचे होमबळी आणि तुमचे शांतर्पणें."[310] हे बळी आणि यज्ञ इस्राएल लोकांकडून येतात.

इस्राएल लोकांनी देवावर विश्वास नसल्याचे दाखवले होते, तरीही त्यांना त्यांच्या समस्येची खोली कळली नव्हती. ते अजूनही स्वतःवर आणि देवाचे शब्द पूर्ण करण्याच्या आपल्या क्षमतेवर विश्वास ठेवत होते. कारण हा करार त्यांच्या विचारांप्रमाणे घडविला जात होता, म्हणून देवाने तो त्याच चौकटीत स्वीकारला.

मग मोशेने ते रक्त घेऊन लोकांवर शिंपडले व म्हटले, "हे पाहा, परमेश्वराने केलेल्या कराराचे हे रक्त आहे." आता आपण पाहिले आहे की हे इस्राएल लोकांचे अर्पण व बलिदाने होती; म्हणून इस्राएलचा करार हा मनुष्याच्या प्रतिज्ञांवर आधारित होता, आणि तो अशा प्राण्यांच्या रक्तावर आधारलेला होता जे सेवा करणाऱ्याला परिपूर्ण करू शकत नव्हते. अशा प्रकारे इस्राएल लोकांनी परमेश्वरासोबत पहिला करार[311] स्थापित केला किंवा त्यात प्रवेश केला. देवाने मनुष्याच्या करारात उतरण्याची तयारी दाखवली, जेणेकरून तो त्यांना

[309] निर्गम २०:१९
[310] निर्गम २०:२४
[311] इब्री लोकांस ९:९

आपल्या स्वतःच्या करारात घेऊन जाईल जिथे देव स्वतः प्रतिज्ञा करतो आणि त्या पूर्णही करतो.

इब्री ९:१८–२० म्हणून पहिल्या कराराचीही स्थापना रक्तावाचून झाली नाही. 19 नियमशास्त्राप्रमाणे सर्व आज्ञा सर्व लोकांना सांगितल्यावर मोशेने पाणी, किरमिजी लोकर व एजोब वनस्पती व त्यांबरोबर वासरांचे व बकऱ्यांचे रक्त घेऊन ग्रंथावर व सर्व लोकांवरही सिंचन करत म्हटले, 20 "परमेश्वराने जो करार तुम्हांला आज्ञापिला त्याचे हे रक्त आहे."

हा प्रसंग म्हणजे रक्त सांडून पहिल्या कराराची दृढता किंवा सुरुवात होती. मनुष्याच्या प्रतिज्ञांबरोबरच त्याने देवाला रक्तबलिदानेही अर्पण केली. ही शांतर्पणें होती समाधान मिळवण्याची अर्पणे. देव हा करार स्वीकारतो आणि त्यात प्रवेश करतो, पण मनुष्याला वाटते की हाच देवाचा करार आहे!

लेवीय १८:१–५ परमेश्वर मोशेला म्हणाला, 2"इस्राएल लोकांना सांग की, मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. 3तुम्ही ज्या मिसर देशात राहत होता तेथील चालीरीतींना अनुसरून चालू नका; तसेच ज्या कनान देशात मी तुम्हांला घेऊन जात आहे, तेथील चालीरीतींना अनुसरून चालू नका व तेथील विधींप्रमाणे चालू नका. 4माझ्याच नियमांप्रमाणे चाला, आणि माझेच विधी पाळा म्हणजे त्याप्रमाणे वागा; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. 5म्हणून तुम्ही माझे विधी व माझे नियम पाळावेत; ते जो पाळील तो त्यांच्या योगे जिवंत राहील; मी परमेश्वर आहे.

येथे देव स्पष्टपणे सांगतो की जो मनुष्य या गोष्टी करील तो जिवंत राहील. जुन्या करारात, म्हणजे मनुष्याच्या प्रतिज्ञांमध्ये, मनुष्य स्वतः देवाचे कार्य करण्याचा संकल्प करतो. या प्रतिज्ञा मनुष्यावर अवलंबून असतात: जर तो त्या पूर्ण करील तर तो जिवंत राहील. पुढे असे म्हटले आहे:

अनुवाद २७:११–१३, १४, २६ मग त्याच दिवशी मोशेने लोकांना आज्ञा केली की, 12तुम्ही यार्देन उतरून जाल तेव्हा शिमोन, लेवी, यहूदा, इस्साखार, योसेफ व बन्यामीन हयांनी लोकांना आशीर्वाद देण्यासाठी गरिज्जीम डोंगरावर उभे राहावे; 13आणि रऊबेन, गाद, आशेर, जबुलून, दान आणि नफताली हयांनी शापवचने ऐकवण्यासाठी एबाल डोंगरावर उभे राहावे. तेव्हा लेव्यांनी सर्व इस्राएल लोकांना पुढीलप्रमाणे मोठ्याने म्हणावे 'जो हया नियमशास्त्राची वचने मान्य करून ती आचरणात आणत नाही तो शापित असो.' तेव्हा सर्व लोकांनी 'आमेन' म्हणावे.

जो मनुष्य या नियमशास्त्रातील शब्द करीत नाही तो शापित ठरतो. पौल याला स्पष्टपणे जुन्या कराराशी जोडतो, कारण नियमशास्त्र स्वतः म्हणते की जो त्यांना करतो त्यांमध्ये जिवंत राहील.

गलातीकर ३:११–१२ नियमशास्त्राच्या योगे देवापुढे कोणी नीतिमान ठरवण्यात येत नाही हे उघड आहे; कारण "नीतिमान विश्वासाने जगेल." 12नियमशास्त्र तर विश्वासाचे नव्हे; परंतु "जो त्यातील कृत्ये आचरतो तो त्यांच्या योगे जगेल."

परंतु मनुष्यासाठी हे अशक्य आहे, कारण देह दुर्बल आहे.[312] मनुष्याकडे त्या करण्याची

[312] रोमकरांस पत्र ८:३

शक्ती, सामर्थ्य किंवा इच्छा नाही.[313]

आता, अब्राहामाशी दृढ केलेल्या करारामध्ये मुक्तीचे वचन होते हे लक्षात घेतल्यास, सीनाय पर्वतावर दुसरा करार का करण्यात आला? अब्राहामाचा करार ख्रिस्तामध्ये असलेल्या सर्वांसाठी होता; त्याच्या तरतुदी इतक्या व्यापक होत्या की दुसऱ्या कोणत्याही कराराची गरज नव्हती. मग सीनायवर दुसरा करार का आवश्यक ठरला?

इस्राएल लोक मिसरमध्ये असताना त्यांनी बहुतांशी देवाची ओळख आणि अब्राहामाशी केलेल्या कराराची तत्त्वे गमावली होती. या अवस्थेमुळे देवाने त्यांच्याकडे मोशेला धार्मिक सुधारणेसाठी पाठवले, आणि त्यांना गुलामगिरीतून मुक्त केले, जेणेकरून ते त्याची सेवा करू शकतील. या सुटकेच्या प्रक्रियेत देवाने आपली सामर्थ्य, दया, प्रेम आणि पित्यासारखी काळजी स्पष्टपणे दाखवली. त्याने त्यांना लाल समुद्रापर्यंत आणले, जिथे त्यांनी पाहिले की मानवी दृष्ट्या ज्या परिस्थितीतून सुटका अशक्य होती, त्याच परिस्थितीत देवाने समुद्रात मार्ग उघडला. तेथे त्यांनी स्वतःची पूर्ण असहायता आणि स्वतःला वाचवण्याची संपूर्ण असमर्थता पाहिली, तसेच दैवी मदतीची अत्यावश्यक गरज ओळखली. जेव्हा ते याची जाणीव करून घेतात, तेव्हा देव त्यांना मुक्त करतो. या सर्व कृतींमधून देवाचा उद्देश हा होता की त्यांच्या अंतःकरणात त्याच्याबद्दल आदर, प्रेम आणि कृतज्ञता निर्माण व्हावी, आणि त्यांनी हे ओळखावे की तो खरोखरच त्यांचा तारणारा आहे.

त्यांनी अनुभवलेली ही प्रक्रिया त्यांच्या मनावर अधिक खोल आत्मिक सत्ये कोरण्यासाठी होती. पहिले सत्य म्हणजे जसे भौतिक जगात तसेच आत्मिक जगातही ते स्वतःहून पापाच्या गुलामगिरीतून सुटका करू शकत नव्हते. त्यांची आत्मिक अवस्था त्यांच्या भौतिक अवस्थेसारखीच होती: स्वतःहून सुटण्याची कोणतीही शक्यता नव्हती. मूर्तिपूजक वातावरणात राहिल्यामुळे त्यांना देवाच्या पवित्रतेचे चुकीचे आकलन झाले होते. इतकेच नव्हे तर, त्यांना स्वतःच्या अतुलनीय पापीपणाची आणि देवाच्या नियमशास्त्राचे पालन करण्यातील पूर्ण असमर्थतेची जाणीवही नव्हती. त्यांना हे शिकणे अत्यावश्यक होते की त्यांना एका तारणाऱ्याची अत्यंत गरज आहे.

देवाने सीनाय पर्वताकडे जात असताना त्यांच्या खऱ्या अवस्थेचे पुन्हा पुन्हा त्यांना प्रकटीकरण केले. तेथे त्याने आपले वैभव व महिमा त्यांना दाखवले आणि जर त्यांनी त्याचा आवाज ऐकला व त्याचे वचन जपले व मौल्यवान मानले तर विपुल आशीर्वादांची वचने दिली. त्यांनी विरोध केला नसता तर संपूर्ण इस्राएल एक पवित्र लोकसमूह व याजकांचे राज्य झाले असते. परंतु ख्रिस्ताशिवाय त्याचा नियम पाळणे अशक्य आहे, हे त्यांना माहीत नव्हते आणि ते समजलेही नव्हते.

वल्हांडणाचे कोकरू, लाल समुद्रातील सुटका, मेघस्तंभ, मन्ना आणि पाणी हे सर्व त्यांना ख्रिस्ताची आणि त्यांना आज्ञाधारक बनविण्याच्या त्याच्या सामर्थ्याची चिन्हे म्हणून समजावून सांगितले गेले होते. तरीसुद्धा, त्यांना अजूनही स्वतःच्या पापी अवस्थेची जाणीव झाली नव्हती, आणि त्यांनी घाईघाईने देवाशी स्वतःचा करार करण्याचा प्रयत्न केला. त्यांनी असे मानले की ते स्वतःच्या सामर्थ्याने नीतिमान होऊ शकतात आणि देवाचा

[313] रोमकरांस पत्र ८:७

नियम पाळू शकतात, आणि म्हणूनच त्यांनी लवकरच देवाशी स्वतःचा करार म्हणजे पहिला करार स्थापन केला. त्यामुळे त्यांनी ठामपणे म्हटले, "परमेश्वराने सांगितलेले सर्व आम्ही करू."[314]

आपल्याला पेत्राची आठवण होते, ज्याने स्वतःची अवस्था न ओळखता आपल्या प्रभूसमोर वचने दिली.[315] इतर सर्व शिष्य ख्रिस्ताला सोडून गेले तरी आपण कधीही त्याला सोडणार नाही, असे पेत्राने धाडसाने सांगितले. पेत्राप्रमाणेच इस्राएललाही फार काळ वाट पाहावी लागली नाही त्यांच्या अंतःकरणातील खरी पापी अवस्था आणि ख्रिस्ताची अत्यावश्यक गरज त्यांच्यासमोर स्पष्ट झाली. जेव्हा पहिला करार स्थापन होतो, तेव्हा ख्रिस्ताची गरज उरत नाही, कारण मनुष्य स्वतःच्या बळावर देवाचे शब्द पूर्ण करण्याचा निर्धार करतो, आणि ख्रिस्ताशिवाय आपण काहीही करू शकत नाही हे त्याला उमगत नाही.[316]

पवित्रस्थान आणि देवाचे कार्य

पहिला करार स्थापन झाल्यानंतर मोशेला पुन्हा एकदा पर्वतावर बोलावण्यात आले, आणि आता परमेश्वर त्याला प्रत्यक्ष स्वरूपात काय घडत आहे ते दाखवणार होता.

निर्गम २४:१२मग परमेश्वर मोशेला म्हणाला, "पर्वत चढून माझ्याकडे ये व येथे राहा; मी तुला दगडी पाट्या आणि लोकांच्या शिक्षणाकरता मी लिहिलेले नियम व आज्ञा देतो."

जेव्हा हे उघड झाले की लोक थेट देवाचा आवाज ऐकण्याऐवजी स्वतःची नीतिमत्ता उभी करण्याचा प्रयत्न करीत आहेत, तेव्हा देवाने त्यांना 'अक्षराची सेवा' दिली. आतापर्यंत देव त्यांच्याशी एक अनंतकालीन करार करण्याचा प्रयत्न करीत होता असा करार ज्यामध्ये तो थेट त्यांच्या हृदयाशी बोलेल आणि लोक त्याचा आवाज ऐकून त्याचे शब्द जपतील. पण आता, जेव्हा त्यांनी देवाला प्रसन्न करण्याच्या मार्गावर स्वतःला कठोर केले, ऐकण्याऐवजी विधी व कृतींवर भर दिला, तेव्हा देव त्यांना मनुष्याच्या हातून होणाऱ्या 'अक्षराच्या सेवकाईतून' कसे बाहेर काढून आत्म्याच्या नव्या कराराच्या सेवेकडे आणणार होता?

त्यांना हे शिकणे आवश्यक होते की त्यांचे स्वतःचे शब्द दोषपूर्ण होते, त्यांचे हृदय अस्थिर होते, आणि प्रत्यक्षात त्यांचे हृदय देवाशी वैरभावात होते. आणि देव ज्या अवस्थेत ते होते तेथेच त्यांच्याकडे आला, त्यांना त्या अवस्थेतून बाहेर काढण्यासाठी. त्याने त्यांना अक्षराची सेवा दिली, लिहिलेल्या नियमशास्त्राची सेवा दिली, याच ठाम उद्देशाने की शेवटी त्यांनी हे ओळखावे की ख्रिस्ताच्या आत्म्याची त्यांना किती तीव्र गरज आहे जो त्यांना नवे हृदय देईल आणि त्याचा नियम त्यांच्या हृदयात लिहील.

या सेवेमध्ये देवाने त्यांची अवस्था अतिशय स्पष्टपणे प्रकट केली. देव त्यांचा नियम त्यांच्या हृदयात लिहू शकत नव्हता म्हणून, आता तो तो दगडी पाट्यांवर लिहील. दगड हा त्यांच्या हृदयाच्या कठोरतेचा थेट प्रतिबिंब होता. या कृतीद्वारे देवाने त्यांच्या समोर एक

[314] निर्गम २४:७
[315] मत्तय २६:३०-३५
[316] योहान १५:५

आरसा ठेवला, जेणेकरून त्यांच्या हृदयाची अवस्था त्यांना दिसून यावी. नियमशास्त्र एक आरसा[317] बनले, जो मनुष्याची अवस्था दाखवतो.

देवाचे कार्य स्वतःवर घेऊन त्यांनी आपली स्वतःची अवस्था ओळखली नाही, आणि त्यांनी देवाच्या सामर्थ्याची व पवित्रतेची योग्य कदर केली नाही. जेव्हा मनुष्य देवाच्या नीतिमत्तेबद्दल अज्ञानी असतो तेव्हाच तो स्वतःची नीतिमत्ता उभारण्याचा प्रयत्न करतो, आणि असे करून तो स्वतःला देवाच्या नीतिमत्तेस अधीन करायला नकार देतो.

रोमकरांस १०:३ कारण त्यांना देवाच्या नीतिमत्त्वाची जाणीव नसल्यामुळे व ते आपलेच नीतिमत्त्व स्थापण्यास पाहत असल्यामुळे देवाच्या नीतिमत्त्वाला ते वश झाले नाहीत.

त्यांनी दिलेली ही वचने, हा जुना करार, निष्फळ ठरला.

देव नेहमी, प्रत्येक काळात आणि प्रत्येक ठिकाणी, आपल्या मुलांना त्यांच्या अवस्थेकडे न पाहता स्वतःकडे ओढण्याचा प्रयत्न करतो. त्यांच्यात त्याची सेवा करण्याची अगदी क्षीण इच्छा जरी त्याला दिसली, तरी तो ती इच्छा वाढवून त्या आत्म्याला अधिक प्रेमाकडे, अधिक परिपूर्ण विश्वासाकडे, आणि देवाच्या अधिक व्यापक व सखोल ज्ञानाकडे नेण्याचा तात्काळ प्रयत्न करतो. इस्राएल लोकांसाठी देव हेच करण्याचा प्रयत्न करीत होता, त्यांच्या त्या काळच्या विचारसरणीतूनच कार्य करत.

या पहिल्या कराराबाबत देव त्यांना पुढील सूचना देणार होता. कारण त्यांना कार्य करायची इच्छा होती, म्हणून त्याने त्यांना अशा कार्यात गुंतवले ज्याद्वारे ते त्याच्या अधिक जवळ येऊ शकतील: त्याने निवासमंडप (पवित्रस्थान) आणि त्याची सेवा स्थापन केली. जरी नियमशास्त्र मिळाल्यावर त्यांनी परीक्षा नापास केली होती, तरी देव त्यांच्या या व्यक्त झालेल्या सेवाभावाचा उपयोग करून त्यांच्या देवाशी असलेल्या नात्यात त्यांना अधिक अनुकूल स्थितीत नेणार होता. म्हणूनच त्याने त्यांना सूचना दिल्या आणि अशा प्रकारे बोलला, ज्या प्रकारे त्याचे शब्द सुरुवातीला स्वीकारले गेले असते आणि विश्वासाने धरले गेले असते तर तो कधीच बोलला नसता.

इब्री लोकांस ९:१ पहिल्या करारातही उपासनेचे विधी होते व पवित्रस्थान होते; पण ते पृथ्वीवरचे होते.

पवित्रस्थान स्वतः काही नवीन कल्पना नव्हती, कारण ते स्वर्गीय वास्तवांचे केवळ पृथ्वीवरील प्रतिरूप होते, ज्यावर लोक आपला विश्वास ठेवू शकतील. अदृश्य वास्तव समजून घेता यावे, त्याला गाठता यावे आणि त्याला घट्ट धरून राहता यावे म्हणून एक दृश्यमान माध्यम स्थापन करण्यात आले. पृथ्वीवरील पवित्रस्थान हे दृश्यमान माध्यम आहे, आणि स्वर्गीय पवित्रस्थान हा अदृश्य स्रोत आहे.

[317] याकोब १:२२-२५

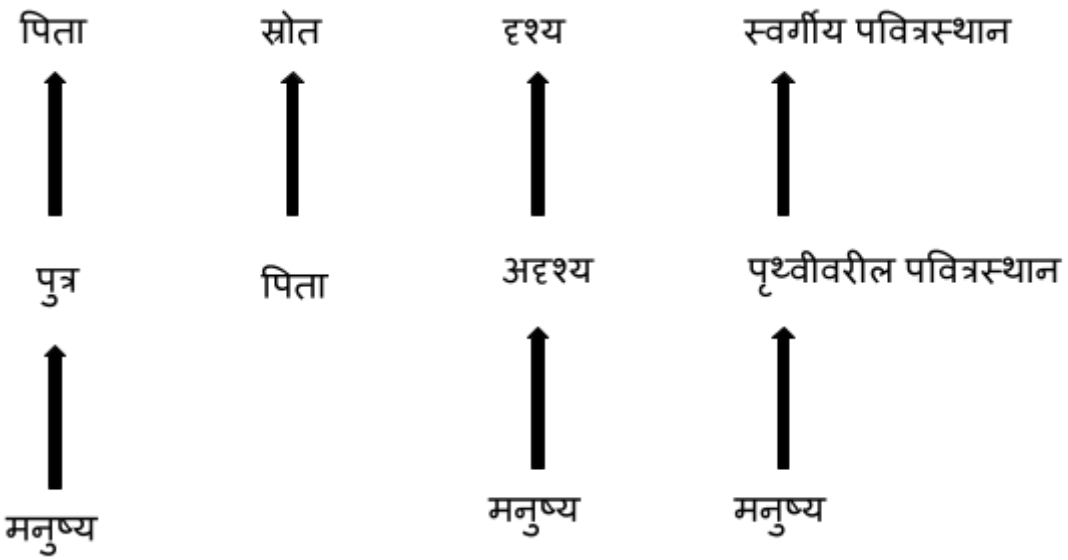

जसे लिहिले आहे:

इब्री लोकांस ८:५ "पर्वतावर तुला दाखवलेल्या नमुन्याप्रमाणे सर्व वस्तू बनवण्याची सावधगिरी ठेव," ही आज्ञा, मोशे मंडप करणार होता तेव्हा त्याला जशी मिळाली, तसे तेही, जे स्वर्गीय वस्तूंचे प्रतिरूप व छाया आहे त्याची सेवा करतात.

पवित्रस्थानाद्वारे देव त्यांना त्या नव्या करारातील वास्तव्य शिकवणार होता, ज्याला ते नाकारत होते. कारण असे लिहिले आहे:

निर्गम २५:८–९ मी त्यांच्यामध्ये निवास करावा म्हणून त्यांनी माझ्यासाठी एक पवित्रस्थान तयार करावे. 9निवासमंडपाचा नमुना व त्यातील सगळ्या साहित्याचा नमुना तुला दाखवतो त्या सगळ्यांप्रमाणे तुम्ही ते तयार करावे.

देवाचा उद्देश हा होता की पृथ्वीवरील पवित्रस्थानाद्वारे त्यांना हे शिकवावे की देव आपल्या आत्म्याद्वारे त्यांच्यात वास करू इच्छितो.[318]

आता, परमेश्वर मनुष्याच्या हातांनी बांधलेल्या[319] मंदिरांत वास करत नाही. हे किती विचित्र वाटते की मग तो मनुष्याला असे घर बांधायला सांगतो ज्यात तो त्यांच्या मध्ये वास करील! तो अशी मागणी का करतो? कारण ते आत्मविश्वासाने भरलेले होते; त्यांना वाटत होते की देवाची कामे ते स्वतः करू शकतात, देवाने त्यांच्या हृदयात वास करावा, त्यांच्या विचारांना व कृतींना प्रेरणा द्यावी याची गरज न देता. कारण पुढील वचने असे जाहीर करतात:

स्तोत्र ३४:१८ परमेश्वर भग्नहृदयी लोकांच्या सन्निध असतो; अनुतप्त मनाच्या लोकांचा तो उद्धार करतो.

[318] इफिसकरांस २:२२; १ करिंथकरांस ३:१६
[319] प्रेषितांची कृत्ये १७:२४

यशया ५७:१५ कारण जो उच्च, परमथोर आहे, जो अक्षय स्थितीत वास करतो, ज्याचे नाम पवित्र प्रभू आहे, तो असे म्हणतो : "मी उच्च व पवित्रस्थानी वसतो, तसाच ज्याचे चित्त अनुतापयुक्त व नम्र आहे त्याच्या ठायीही मी वसतो; येणेकरून नम्र जनांच्या आत्म्याचे मी संजीवन करतो व अनुतापी जनांचे हृदय उत्तेजित करतो.

परमेश्वर त्यांच्यात वास करू शकला नाही, कारण तो खचलेल्या व नम्र आत्म्यांबरोबर वास करतो. पण ही त्यांची स्थिती नव्हती! तरीही परमेश्वराने त्यांना सोडून दिले नाही; उलट, पवित्रस्थानाद्वारे आपली उपस्थिती ठळक रीतीने प्रकट करून, अखेर ते त्याच्याकडे ओढले जातील अशी त्याची आशा होती. परमेश्वराने मोशेला पवित्रस्थानाविषयी सूचना दिल्या अतिपवित्र स्थानापासून त्याचा उद्देश व अर्थ स्पष्ट करत, आणि नंतर बाह्य अंगणापर्यंत. त्यानंतर त्याने याजकपद व अर्पणांविषयी सूचना दिल्या.

निर्गम २९:४३–४६ ह्या स्थळी मी इस्राएल लोकांना भेट देईन आणि माझ्या तेजाने मंडप पवित्र होईल. 44दर्शनमंडप व वेदी मी पवित्र करीन; आणि अहरोन व त्याचे मुलगे ह्यांनी याजक ह्या नात्याने माझी सेवा करावी म्हणून त्यांनाही मी पवित्र करीन. 45आणि मी इस्राएल लोकांमध्ये राहीन आणि त्यांचा देव होईन. 46त्यांच्यामध्ये राहण्यासाठी ज्याने त्यांना मिसर देशातून बाहेर काढले तो मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे असे त्यांना कळेल; मी त्यांचा देव परमेश्वर आहे.

देवाने पवित्रस्थान स्थापन केले, जेणेकरून त्यांना कळावे की परमेश्वरच त्यांचा देव आहे, तो त्यांच्या मध्ये वास करू इच्छितो, आणि या वासात तो त्यांना आपल्या उपस्थितीद्वारे पवित्र करील. देवाचे गौरव हेच हे पवित्रीकरण घडवून आणणार होते. आणि ३१व्या अध्यायाच्या शेवटी, त्याने शब्बाथविषयी पुन्हा सूचना दिल्या:

निर्गम ३१:१३ "तू इस्राएल लोकांना आणखी असे सांग की, तुम्ही माझे शब्बाथ अवश्य पाळावेत, कारण पिढ्यानपिढ्या तुमच्यामाझ्यामध्ये ही खूण आहे; ह्यावरून हे कळावे की, तुम्हांला पवित्र करणारा मी परमेश्वर आहे.

देवाने शब्बाथविषयी सूचना का पुन्हा दिल्या? शब्बाथ हे याची आठवण म्हणून देण्यात आले की मनुष्याला पवित्र करणारा देव आहे, मनुष्य स्वतः नाही. शब्बाथ हा सृष्टीचा स्मारक आहे, आणि सृष्टी करणारा देव आहे मनुष्य नव्हे. आपल्यात पवित्रतेचे कार्य करणारा प्रभुच आहे. त्याच्या उपस्थितीने शब्बाथ पवित्र ठरतो, आणि तो नवीन कराराचे चिन्ह व स्मरण बनतो विशेषतः त्या दिवशी देव आपल्या लोकांना आपले वचन देण्याची इच्छा बाळगतो. या प्रकारे शब्बाथ पवित्रीकरणाची मोहर ठरतो,[320] नवीन कराराचे चिन्ह ठरतो, आणि ख्रिस्ताशी संगतीचा दिवस ठरतो.

१ करिंथकरांस १:३० त्याच्याकडून तुम्ही ख्रिस्त येशूमध्ये आहात, तो देवापासून आपल्याला ज्ञान म्हणजे नीतिमत्त्व आणि पवित्रीकरण व खंडणी भरून प्राप्त केलेली मुक्ती असा झाला आहे;

पवित्रस्थानाच्या सेवेद्वारे देव आपल्या लोकांना हे शिकवू इच्छित होता की ख्रिस्ताची उपस्थिती हृदयात वास केल्यामुळेच देवाची धार्मिकता त्यांच्या देहात प्रत्यक्षात येते.

[320] यहेज्केल २०:१२

पवित्रस्थानाची स्थापना ही नवीन करारामध्ये देव मनुष्यासाठी काय करतो याविषयीच्या समजुतीचे एक विशाल क्षेत्र उघडते. याबाबत सर्व काही मांडणे अशक्य असले तरी, आपण पुढील मुद्दे नोंदवतो:

अ. एक पवित्रस्थान आणि खरा तंबू आहे, जो प्रभुने उभारला आहे.[321]

ब. या तंबूला एक महायाजक आहे म्हणजे येशू जो स्वर्गातील गौरवाच्या उजव्या बाजूस बसलेला आहे.[322]

क. याजकपद, अर्पणे आणि भौतिक पवित्रस्थान ही स्वर्गीय गोष्टींची प्रतिमा व छाया आहेत.[323]

याचा पुरावा असा आहे की पवित्रस्थान आणि त्याची सेवा त्यांना दाखविलेल्या नमुन्यानुसारच केली जाणार होती.[324]

सोन्याचे वासरू

देव मोशेला आपल्या सूचना देत असताना, छावणीत असलेल्या लोकांनी देवाला दिलेली वचने लवकरच विसरली.

निर्गम ३२:१ मोशेला पर्वतावरून उतरण्यास विलंब लागला असे लोकांनी पाहिले तेव्हा ते अहरोनाभोवती जमून त्याला म्हणाले, "ऊठ, आमच्यापुढे चालतील असे देव आमच्यासाठी बनव; कारण आम्हांला मिसर देशातून बाहेर आणणारा हा मनुष्य मोशे ह्याचे काय झाले हे आम्हांला कळत नाही." तेव्हा परमेश्वर मोशेला म्हणाला, "चल, खाली उतर, कारण ज्या तुझ्या लोकांना तू मिसर देशातून आणले ते बिघडले आहेत;

देव मोशेला खाली उतरायला सांगतो, कारण "तुझे लोक" भ्रष्ट झाले आहेत. येथे त्यांना मोशेचे लोक असे का म्हटले आहे? ते देवाचे लोक नाहीत काय? इस्राएलाशी असलेल्या आपल्या भूमिकेबाबत आणि कार्याबाबत मोशे काय विचार करत असावा?

सोन्याचे वासरू आणि लोकांचे स्वतःला अपवित्र करणे पाहिल्यावर, मोशेने दहा आज्ञांच्या दगडी पाट्या फोडून टाकल्या. अहरोनाला काय घडले याविषयी विचारले असता, त्याने एक अतिशय विचित्र स्पष्टीकरण दिले की लोकांनी त्याला सोने दिले, त्याने ते आगीत टाकले, आणि आगीतून वासरू[325] बाहेर आले. ते लोक स्पष्टपणे देवाला नाकारत असताना आणि आपली चूक मान्य करण्यास तयार नसताना, आता देव त्यांच्याजवळ कसा येऊ शकणार होता?

---

[321] इब्री लोकांस ८:२
[322] इब्री लोकांस ८:१
[323] इब्री लोकांस ८:३, ५
[324] इब्री लोकांस ८:५
[325] निर्गम ३२:२४

मोशेने देवाच्या हृदयातून येणाऱ्या अगापे प्रेमाने त्यांच्यासाठी मध्यस्थी केली. ज्यांनी त्याच्याविरुद्ध इतकी कुरकुर केली होती त्यांच्यासाठी स्वतःचे प्राण देण्यासही मोशे तयार होता.[326]

याच संदर्भात संपूर्ण इस्राएल राष्ट्र राजे व याजकांचे राष्ट्र होईल ही प्रतिज्ञा लेवीच्या[327] वंशातील लोकांच्या याजकपदापुरती मर्यादित झाली. देवाच्या वचनांची पूर्तता स्वतः करण्याचा त्यांचा प्रयत्न, आणि नंतर स्वतः दिलेले वचन विसरणे व देवाविरुद्ध बंड करणे यामुळे देवाला जे देण्याची तीव्र इच्छा होती ते तो त्यांना देऊ शकला नाही. सोन्याच्या वासराच्या घटनेत, लोकांनी देवाबरोबर केलेला तो करार मोडला, जो त्यांनी रक्ताने बांधून घेतला होता ज्याची त्यांनी रक्तानेच प्रतिज्ञा केली होती. म्हणजेच, त्या कराराच्या पूर्ततेसाठी त्यांनी स्वतःचे प्राण पणाला लावले होते.

त्यांनी केलेल्या करारामध्ये क्षमेसाठी कोणतीही तरतूद नव्हती. जुन्या कराराच्या अटी अशा होत्या की जो मनुष्य या गोष्टी करील (देवाच्या नियमशास्त्राच्या संदर्भात) तो त्यांतून जिवंत राहील.[328] म्हणून जो कोणी नियमशास्त्राच्या पुस्तकात लिहिलेल्या सर्व गोष्टी करण्यास सातत्याने टिकून राहिला नाही तो शापित ठरेल.[329] या जुन्या आणि आता मोडलेल्या करारामध्ये ते देवाच्या कृपेची अपेक्षा करू शकत नव्हते.

परंतु आता, स्वतःची वचने व करार निरुपयोगी ठरल्याचे पाहून, त्यांना आपल्या पापी स्थितीची आणि वैयक्तिक तारणाऱ्याची गरज जाणवू शकली. देवाची इच्छा अशी होती की त्यांनी आता विश्वास व प्रेमाद्वारे स्वतःला त्याच्याशी जोडावे आणि त्याला आपल्या पापांपासून सोडवणारा म्हणून ओळखावे. आता ते नवीन कराराच्या लाभांची कदर करू आणि ओळखू शकत होते.

देवाची श्रेष्ठ वचने म्हणजेच नवीन करार होय. येथे हे स्पष्टपणे प्रकट होते की जरी ते फारोच्या गुलामगिरीतून मुक्त झाले होते, तरीही ते अजूनही पापाचे गुलाम होते. आणि ही गुलामगिरी केवळ देवाच्या कोकऱ्याद्वारेच[330] तुटू शकत होती. देवाची वचने आता त्यांच्या आवाक्यात होती, कारण प्रतिज्ञा ही होती की तो त्यांचा नियम त्यांना देईल आणि तो त्यांच्या हृदयात लिहील.

ख्रिस्ताचे रक्त आपल्याला सर्व पापांपासून शुद्ध करते. ख्रिस्ताची आज्ञाधारकता आपल्याला दिली जाते. आपल्याला आता स्वतःची धार्मिकता स्थापन करण्याचा प्रयत्न करण्याची गरज नाही; त्याऐवजी आपण ख्रिस्तामध्ये देवाची धार्मिकता स्वीकारतो. तेव्हाच देवाचा आत्मा नाशवंत देहाला जीवन देईल आणि योग्य वेळी फळ उत्पन्न करील. ख्रिस्ताच्या आत्म्याद्वारेच आपण त्याच्या पावलांवर चालू शकतो. या अर्थाने, नवीन करारामध्ये विश्वास आणि नियमशास्त्र यांच्यातील नाते स्पष्टपणे स्थापित करणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे. पौल म्हणतो:

रोमकरांस ३:३१ तर मग आपण विश्वासाने नियमशास्त्राला निरर्थक करतो काय? कधीच

---

[326] निर्गम ३२:३०-३४
[327] निर्गम ३२:२८-२९
[328] रोमकर १०:५, गलतीकर ३:१२
[329] गलतीकर ३:१०
[330] योहान ८:३४-३६, योहान १:२९

नाही! उलट आपण नियमशास्त्राची स्थापना करतो.

हा अतिशय महत्त्वाचा मुद्दा आहे: विश्वास नियमशास्त्र रद्द करत नाही, तर त्याची स्थापना करतो. विश्वास नियमशास्त्र कुठे स्थापित करतो किंवा लिहितो? हृदयात. कारण विश्वास ऐकतो, जपतो आणि वचन हृदयात साठवतो.

नियमशास्त्र मनुष्याला नीतिमान ठरवू शकत नाही, कारण मनुष्य आपल्या पापी देहात नियमशास्त्र पाळू शकत नाही.

रोमकरांस ८:३–४ कारण नियमशास्त्र देहस्वभावामुळे दुर्बळ झाल्याकारणाने जे त्याला असाध्य ते साधण्याकरता देवाने आपल्या स्वतःच्या पुत्राला पापमय देहासारख्या देहाने व पापाबद्दल पाठवून देहामध्ये पापाला दंडाज्ञा ठरवली; 4ह्यात उद्देश हा की, जे आपण देहस्वभावाप्रमाणे नव्हे तर आत्म्याप्रमाणे चालतो त्या आपल्यामध्ये नियमशास्त्राने लावून दिलेले आचरण पूर्ण व्हावे.

पवित्र आत्म्याद्वारे, जो नियमशास्त्र हृदयात लिहितो, विश्वासणारा देहानुसार नव्हे तर आत्म्यानुसार चालू शकतो, आणि अशा प्रकारे नियमशास्त्राची धार्मिकता पूर्ण होते. या अर्थाने, देवाचे कार्य युगानुयुगे नेहमीच एकच राहिले आहे. प्रत्येक काळ, प्रत्येक समूह आणि प्रत्येक अस्तित्वाच्या[331] गरजेनुसार देवाच्या सामर्थ्याची वेगवेगळी प्रकटने आणि विकास झाले आहेत.

अब्राहामकडे पाहिल्यास, आणि नंतर इस्राएल लोकांच्या इतिहासात, आपल्याला तारणयोजनेच्या प्रकटीकरणाचा एक विकास दिसतो. हा विकास तारणाऱ्याच्या प्रकटीकरणावर केंद्रित आहे. तारणाऱ्याचे हे वाढते प्रकटीकरण जुन्या करारातील कथांच्या प्रतीकांत आढळते. हाच तारणारा नंतर नवीन करारात प्रकट होतो. नवीन करारातील शिकवण जुन्या करारातील इस्राएल लोकांच्या कथा व विधींमध्येच आढळते. आणि ख्रिस्त स्पष्टपणे प्रकट होत जातो तशी त्याच्या उपस्थितीवरची छाया दूर होत जाते.

आता आपण इस्राएल लोकांच्या कथनास पुढे नेऊया:

निर्गम ३३:१–३ मग परमेश्वराने मोशेला सांगितले, "तू व जे लोक तू मिसर देशातून आणले आहेत असे तुम्ही येथून निघून मार्गस्थ व्हा; व जो देश तुझ्या संततीला देईन असे अब्राहाम, इसहाक व याकोब ह्यांना मी शपथपूर्वक सांगितले होते, त्या देशाकडे जा. 2मी तुझ्यापुढे एक दूत पाठवीन आणि कनानी, अमोरी, हित्ती, परिज्जी, हिव्वी आणि यबूसी ह्यांना तेथून घालवून देईन. 3दुधामधाचे प्रवाह वाहत असलेल्या देशाकडे तू जा; तथापि तुम्ही ताठ मानेचे लोक असल्यामुळे मी तुमच्याबरोबर येणार नाही; आलो तर वाटेतच मी तुम्हांला भस्म करीन."

इतक्या असंख्य प्रेमाच्या प्रकटीकरणांनंतरही अविश्वासू असलेल्या लोकांमध्ये देव कसा वास करू शकला असता? तो त्यांच्या मध्ये राहू शकला नसता, कारण त्यांच्या पापांमुळे परमेश्वराचे तेजाने त्यांना भस्मसात केले असते.

[331] इब्री लोकांस २:३-४

म्हणून भेटीचा तंबू छावणीच्या बाहेर हलविण्यात आला; हे लोकांच्या पापांमुळे देवाने आपले मुख वळवले आहे याचे चिन्ह होते. याच वेळी मोशे पुढीलप्रमाणे देवापुढे विनवणी करतो:

निर्गम ३३:१२–१३ मोशे परमेश्वराला म्हणाला, "पाहा, तू मला म्हणतोस की, 'ह्या लोकांना घेऊन जा'; पण तू माझ्याबरोबर कोणाला पाठवणार हे मला अजून कळवले नाहीस. तरी तू म्हटले आहेस की, 'मी तुला व्यक्तिश: नावाने ओळखतो, आणि तुझ्यावर माझी कृपादृष्टी आहे.' 13आता माझ्यावर तुझी कृपादृष्टी असल्यास, तुझे मार्ग मला दाखव, म्हणजे मला तुझी ओळख पटेल आणि त्यामुळे तुझी कृपादृष्टी माझ्यावर होईल. हे राष्ट्र तुझी प्रजा आहे हे लक्षात घे."

मोशे देवाला विचारत आहे की तो त्याच्याबरोबर कोणाला पाठवील. तो देवाला त्याचा मार्ग दाखविण्याची विनंती करतो म्हणजे देवाला ओळखण्याचा मार्ग.[332] मोशे येशूचीच मागणी करत आहे. आणि यावर देव त्याला वचन देतो की तो आपली उपस्थिती[333] त्यांच्यामध्ये पाठवील.

देशाचा ताबा

इस्राएल लोक प्रतिज्ञा केलेल्या देशाच्या जवळ आले, पण आधीच्या घटनाक्रमाने या पिढीसाठी एक विनाशकारी परिणाम सूचित केला होता. देवाने जेव्हा त्यांना कनान देश देण्याचा प्रयत्न केला, तेव्हा देवाच्या वचनांवरील त्यांचा अविश्वास पुन्हा एकदा प्रकट झाला. आपल्या वचनात देवाने स्पष्टपणे ठरवून दिले होते की ते देश कसा मिळवतील.

निर्गम ६:६–८ म्हणून इस्राएल लोकांना सांग, 'मी परमेश्वर आहे; मी तुम्हांला मिसरी लोकांच्या बिगारीच्या ओझ्याखालून काढीन, त्यांच्या दास्यातून तुम्हांला मुक्त करीन आणि हात पुढे केलेल्या बाहूने व मोठ्या शिक्षा करून तुमचा उद्धार करीन; 7मी तुम्हांला आपली प्रजा करून घेईन आणि मी तुमचा देव होईन; म्हणजे तुम्हांला मिसरी लोकांच्या ओझ्याखालून काढणारा मी तुमचा देव परमेश्वर आहे हे तुम्हांला कळेल. 8आणि जो देश अब्राहाम, इसहाक व याकोब ह्यांना देण्याची शपथ हात उभारून मी वाहिली होती त्यात मी तुम्हांला नेईन आणि तो तुम्हांला वतन करून देईन; मी परमेश्वर आहे.'"

देवाने वचन दिले होते की तो त्यांना कनान देशात त्याच प्रकारे घेऊन जाईल, जसा त्याने त्यांना मिसरातून बाहेर काढले म्हणजे आपल्या सामर्थ्याने. मिसरातून बाहेर पडण्यासाठी त्यांना शस्त्र उचलण्याची किंवा आपल्या शत्रूशी लढण्याची गरज नव्हती; आणि कनान्यांविरुद्धही त्यांना देहिक शस्त्रे वापरण्याची आवश्यकता नव्हती.

निर्गम २३:२०, २७–३० पाहा, वाटेने तुला सांभाळण्याकरता आणि मी तयार केलेल्या स्थानात तुला पोचवण्याकरता मी एक दूत तुझ्यापुढे पाठवत आहे. ज्या ज्या लोकांच्या विरुद्ध तू जाशील त्यांना मी आधीच दहशत घालून त्यांची फसगत करीन. तुझ्या सर्व शत्रूंना पाठ दाखवायला लावीन. 28मी तुझ्यापुढे गांधीलमाशा पाठवीन; त्या हिव्वी, कनानी आणि हित्ती ह्यांना तुझ्यापुढून पळायला लावतील. 29मी त्यांना एका वर्षातच घालवून देईन असे नाही; तसे केले तर देश उजाड होईल आणि वनपशू फार होऊन तुला उपद्रव देतील.

[332] योहान १४:६; १:१८
[333] निर्गम ३३:१४

30तुझी संख्या वाढून तू देशाचा ताबा घेशील तोपर्यंत मी हळूहळू तुझ्यापुढून त्यांना घालवून देईन.

देवाची भीती त्यांच्या पुढे पाठविली जाईल, आणि त्यामुळे कनानी लोक देश सोडून जातील. इस्राएल लोक मिसरातून कसे बाहेर पडले याची बातमी, तसेच पाणी व मन्ना यांची झालेली अद्‌भुत व्यवस्था याची वार्ता कनान देशात पोहोचेली, आणि ज्यांनी देवाचा आवाज ऐकण्यास नकार दिला होता त्यांच्या अंतःकरणात दहशत निर्माण होईल. तसेच इस्राएलाचे शत्रू त्यांच्याकडे सोपविले जातील म्हणजेच ते शत्रू देवाच्या संरक्षणाविना राहतील; देव पक्षपाती आहे म्हणून नव्हे, तर त्यांनी स्वतःच्या निर्णयाने देवाला आपल्या जीवनातून दूर लोटले असल्यामुळे देव त्यांचे संरक्षण करू शकणार नाही.

देव त्यांच्या शत्रूंना त्यांच्यापुढे पाठ फिरवायला लावील, म्हणजेच ते पळून जातील. त्यांच्या शत्रूंना त्यांच्या समोरून हाकलून देणारा आणि देश देणारा इस्राएल नव्हे तर देवच आहे, ही गोष्ट अनेक वेळा पुनःपुन्हा[334] सांगितली गेली होती. जर इस्राएल लोकांना देवाच्या कार्याविषयी शंका वाटण्याचा मोह झाला, तर त्यांना स्पष्ट सूचना देण्यात आल्या होत्या.

अनुवाद ७:१७–२३ एखादे वेळी तू आपल्या मनात म्हणशील की, ‘ही राष्ट्रे माझ्यापेक्षा मोठी आहेत, मी त्यांना कसे घालवून देऊ?’ 18पण त्यांना भिऊ नकोस, तुझा देव परमेश्वर ह्याने फारोचे व सर्व मिसर देशाचे काय केले हे चांगले आठव. 19तू प्रत्यक्ष पाहिलेली संकटे, चिन्हे व चमत्कार, तसेच पराक्रमी बाहू व उगारलेला हात ह्यांच्या योगे तुझा देव परमेश्वर ह्याने तुला काढून आणले हेही चांगले आठव. ज्या राष्ट्रांची तुला भीती वाटत आहे त्या सर्वांचे तुझा देव परमेश्वर तसेच करील. 20ह्याखेरीज तुझा देव परमेश्वर त्यांच्यामध्ये गांधीलमाशा पाठवील, मग त्यांच्यापैकी जे वाचले असतील आणि तुझ्यापासून लपले असतील त्यांचाही नाश होईल. 21त्यांना पाहून घाबरू नकोस; कारण तुझा देव परमेश्वर तुझ्यामध्ये आहे; तो महान व भययोग्य देव आहे. 22तुझा देव परमेश्वर त्या राष्ट्रांना तुझ्यापुढून हळूहळू घालवील; त्यांचा एकदम संहार करू नकोस, केलास तर वनपशू फार होऊन ते तुला उपद्रव देतील. 23तरी तुझा देव परमेश्वर त्यांना तुझ्या हाती देईल आणि त्यांचा समूळ नाश होईपर्यंत त्यांना गोंधळात टाकील.

इस्राएल लोक जर भयभीत झाले, तर त्यांनी मिसर व फारोबरोबर परमेश्वराने जे केले ते आठवावे, कारण त्याचप्रमाणे परमेश्वर त्या राष्ट्रांशी करील. हे कार्य देवच करील हे तो त्यांना वारंवार आठवण करून देत असे:

यहोशवा २४:१२ मी तुमच्या आघाडीस गांधीलमाशा पाठवल्या व त्यांनी अमोऱ्यांचे दोन राजे तुमच्यापुढून हाकून दिले;

गांधीलमाश्या देवाच्या कार्याची घोषणा करतात: तलवारीने नव्हे, पराक्रमाने नव्हे,[335] कारण ही लढाई शारीरिक नसून आत्मिक आहे. या लढाईत केवळ आत्मिक शस्त्रेच किल्ले पाडण्यास समर्थ आहेत.[336]

२ इतिहास २०:१७ ह्या लढाईत तुम्हांला लढावे लागणार नाही; हे यहूदा, हे यरुशलेमे, तुम्ही

[334] अनुवाद ६:१८; ११:२२-२५; निर्गम ३३:२; ३४:११, २४; लेवीय २०:२२-२३
[335] जखऱ्या ४:६
[336] २ करिंथकर १०:४

स्थिर उभे राहा आणि परमेश्वर तुमचे कसे तारण करील ते पाहा.' घाबरू नका, कचरू नका; उद्या त्यांच्यावर चाल करून जा, कारण परमेश्वर तुमच्याबरोबर आहे.

देव त्यांना देश देऊ इच्छित होता आणि त्यांना शांततेत वाचवू इच्छित होता. आणि एकदा देशात गेल्यावर काय होणार होते? ही राष्ट्रे कशी नष्ट होणार होती? याआधीचा संदर्भ हे स्पष्ट करतो की हे कसे होईल:

अनुवाद ७:१–५ जो देश वतन करून घेण्यासाठी तू जात आहेस तेथे तुझा देव परमेश्वर तुला नेईल आणि तुमच्यापेक्षा मोठी आणि समर्थ अशी पुष्कळ राष्ट्रे म्हणजे हित्ती, गिर्गाशी, अमोरी, कनानी, परिज्जी, हिव्वी आणि यबूसी ही सात राष्ट्रे तुमच्यासमोरून घालवून देईल; 2आणि तुझा देव परमेश्वर त्यांना तुझ्या हवाली करील व तू त्यांचा पराभव करशील, तेव्हा त्यांचा समूळ नाश कर; त्यांच्याशी करारमदार करू नकोस व त्यांच्यावर दया करू नकोस.

3त्यांच्याशी सोयरीक करू नकोस; आपल्या मुली त्यांच्या मुलांना देऊ नकोस व त्यांच्या मुली आपल्या मुलांना करू नकोस; 4कारण ते लोक तुझ्या मुलाला माझ्यापासून बहकवतील; आणि अन्य देवांची सेवा करायला लावतील. त्यामुळे तुमच्यावर परमेश्वराचा कोप भडकेल व तो तात्काळ तुमचा नाश करील. 5त्या लोकांशी तुम्ही अशा प्रकारे वागावे : त्यांच्या वेद्या पाडून टाका, त्यांचे स्तंभ फोडून टाका, त्यांच्या अशेरा मूर्ती तोडून टाका आणि त्यांच्या कोरीव मूर्ती अग्नीत जाळून टाका.

इस्राएल ही राष्ट्रे पूर्णपणे कशी नष्ट करणार होती? त्यांच्याशी करार न करता, किंवा त्यांच्याशी विवाहसंबंध न करता म्हणजे दया दाखवून तडजोड न करता. असे झाले असते तर त्यांची मने इतर देवांकडे वळली असती. या सूचनांवरून स्पष्ट होते की नाश तलवारीने किंवा धनुष्याने मारून करण्याचा नव्हता. इस्राएलांशी वाटाघाटी करता न आल्यामुळे ती राष्ट्रे निघून जातील, आणि अशा रीतीने त्यांची राज्ये नष्ट होतील. त्यांना प्रत्यक्ष नष्ट करावयाच्या गोष्टी फक्त त्यांच्या वेद्या आणि मूर्ती होत्या.

हे पाहिल्यावर देवाने आपल्या लोकांसाठी आखलेले अद्भुत कार्य आपण पाहू शकतो. एकाच्या समोर हजार पळतील, आणि देवाच्या दोन लोकांच्या समोर दहा हजार पळतील.[337] जे आपल्या किल्ल्यांत लपले असतील ते आपल्या भिंती कोसळताना पाहतील, आणि त्यांच्याबरोबरच त्यांचे धैर्यही गळून पडेल. राहाब व तिचे कुटुंब, रूथ आणि असे अनेक जण इस्राएलच्या देवाविषयी ऐकतील आणि त्याला स्वीकारण्याचे आमंत्रण मिळवतील.

अशा रीतीने संपूर्ण राष्ट्राला ज्यात बोलावले गेले होते त्या याजकांच्या राज्यात[338] ते प्रवेश करू शकले असते. इस्राएल तलवार वा धनुष्य न वापरता देशात प्रवेश करील, देशातील रहिवासी स्वतःच्या भीतीमुळे पळून जातील, आणि गांधीलमाश्या व जमिनीने त्यांना ओकून[339] टाकल्याप्रमाणे हाकलले जाईल ही गोष्ट सर्व राष्ट्रांसाठी आश्चर्यकारक ठरली असती. थोड्याच वेळात पृथ्वीच्या चारही दिशांना ही बातमी पोहोचली असती की एका लोकांनी मानवी साधनांशिवाय, केवळ आपल्या देवाच्या उपस्थितीने व तेजाने समुद्र दुभागला[340] आहे. यामुळे त्यांच्या विरोधात पूर्वग्रह निर्माण झाले नसते, ना भूमीबाबत कटु

[337] अनुवाद ३२:३०
[338] निर्गम १९:६
[339] लेवीय १८:२५
[340] यशया १७:१२; प्रकटीकरण १७:१५

संघर्ष झाले असते; उलट याजकांचे राज्य विस्तारले असते, आणि सुवार्ता प्रत्येक राष्ट्र, वंश, भाषा व लोकांपर्यंत पोहोचली असती.

कनानच्या सीमेपर्यंत पोहोचल्यानंतर देवाचे वचन त्यांच्याकडे आले:

अनुवाद १:८ पाहा, हा देश मी तुमच्यापुढे ठेवला आहे, म्हणून परमेश्वराने तुमचे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व याकोब ह्यांना व त्यांच्यामागून त्यांच्या वंशजांना जो देश शपथपूर्वक देऊ केला आहे, त्यात जाऊन तो वतन करून घ्या.'

ज्याप्रमाणे त्यांनी लाल समुद्रात पाऊल टाकले होते, त्याचप्रमाणे आता त्यांना देशात प्रवेश करण्याचे आमंत्रण देण्यात आले होते, कारण देवाने तो देश आधीच त्यांच्या समोर ठेवला होता. आणि तो पुन्हा म्हणतो:

अनुवाद १:२०–२२ तेव्हा मी तुम्हांला सांगितले की, 'अमोऱ्यांचा जो पहाडी प्रदेश आपला देव परमेश्वर आपणांस देणार आहे तेथपर्यंत तुम्ही आला आहात. 21पाहा, तुझा देव परमेश्वर ह्याने तो देश तुझ्यापुढे ठेवला आहे; तुझ्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर ह्याने तुला आज्ञा केल्याप्रमाणे त्यावर चढाई करून तो हस्तगत कर; भिऊ नकोस व कचरू नकोस.' 22तेव्हा तुम्ही सगळे माझ्याकडे येऊन म्हणालात, 'आम्ही माणसे पुढे पाठवतो म्हणजे ती त्या देशाची माहिती मिळवून कोणत्या मार्गाने आम्हांला जावे लागेल व कोणकोणती नगरे लागतील ह्याची आम्हांला खबर आणतील.'

देवाने त्यांना देशाचा ताबा घ्यायला बोलावले होते, आणि ते कसे होईल हेही सांगितले होते. मग आपण स्वतःला विचारतो: त्यांनी वचन ऐकले काय? त्यांनी ते आपल्या हृदयात जपले काय? नाही. त्यांनी देशाची टेहळणी करून स्वतःचा मार्ग शोधण्याचा निर्णय घेतला. तेव्हा देवाने त्यांना त्यांच्या स्वतःच्या सल्ल्यानुसार चालू दिले.

गणना १३:१–३ परमेश्वर मोशेला म्हणाला, 2"मी इस्राएल लोकांना कनान देश देत आहे, तो हेरण्यासाठी माणसे पाठव; त्यांच्या वाडवडिलांच्या प्रत्येक वंशातला एकेक पुरुष पाठव; प्रत्येक जण त्यांच्यातला सरदार असावा. 3परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे मोशेने पारान रानातून त्यांना पाठवले; ते सगळे पुरुष इस्राएल लोकांचे प्रमुख होते.

देवाने त्यांना त्यांची इच्छा दिली; तरीसुद्धा त्यांनी पाठवलेले लोक त्यांच्या वंशांतील प्रमुख असावेत अशी त्याची आज्ञा होती असे लोक जे मोशेजवळ राहिले होते आणि ज्यांनी देवाचे कार्य स्पष्टपणे[341] पाहिले होते. ते परत आल्यावर त्यांनी आपला अहवाल दिला:

गणना १३:२८, ३०-३३ त्या देशाचे रहिवासी मात्र बलवान आहेत आणि तेथील नगरे तटबंदीची असून फार मोठी आहेत; तेथे अनाकाचे वंशजही आम्ही पाहिले. तेव्हा मोशेसमोर लोकांना शांत करून कालेब म्हणाला, "आपण त्या देशावर आताच्या आता हिम्मत धरून चढाई करून जाऊ आणि तो घेऊ; कारण तो जिंकण्यास आपण पूर्णपणे समर्थ आहोत." 31पण जे पुरुष त्याच्याबरोबर गेले होते ते म्हणाले, "त्या लोकांवर स्वारी करण्यास आपण मुळीच समर्थ नाही, कारण ते आपल्याहून बलाढ्य आहेत." 32त्याचप्रमाणे जो देश हेरून ते आले होते त्याविषयी इस्राएल लोकांना त्यांनी अनिष्ट बातमी दिली; ते म्हणाले, "जो देश हेरण्यासाठी आम्ही गेलो होतो तो तेथील रहिवाशांना ग्रासून टाकणारा आहे; तेथे आम्ही

[341] निर्गम 24:9-11

पाहिलेले सर्व लोक मोठे धिप्पाड आहेत. 33तेथे नेफिलीम म्हणजे नेफिली घराण्यातील अनाकाचे वंशज आम्ही पाहिले; त्यांच्यापुढे आम्ही स्वतःच्या दृष्टीने टोळांसारखे दिसलो आणि त्यांनाही तसेच भासलो."

देवाने त्यांना दिलेली सर्व वचने त्यांनी दुर्लक्षित केली; मिसरातून त्यांना बाहेर काढताना देवाने केलेल्या कार्याची आठवणही त्यांना राहिली नाही. त्यांनी फक्त स्वतःकडे पाहिले, आणि देवाचे वचन स्वतःच्या बळावर पूर्ण करायचे आहे असे त्यांना वाटले. त्यांनी समजले की देश जिंकण्यासाठी त्यांना बलप्रयोग करावा लागेल. हे त्यांच्यासाठी अशक्य आहे हे दिसताच त्यांनी देवावरच आरोप केला की त्याने त्यांना नाश करण्यासाठी बाहेर काढले. किती भयंकर आरोप! मोशेने केलेल्या विनवण्यांनंतरही त्यांनी विश्वास ठेवला नाही, आणि देशात प्रवेश करायला नकार दिला.[342]

तेव्हा देवाने पुन्हा एकदा त्यांचीच इच्छा त्यांना दिली आणि सांगितले की ते त्या देशात प्रवेश करणार नाहीत. हे ऐकल्यावर त्यांनी उलट निर्णय घेतला आणि देशात जाण्याचा हट्ट धरला यातून हे स्पष्ट होते की बंडखोरीने कठीण झालेलं हृदय परिस्थिती काहीही असो, देव जे म्हणतो त्याच्या अगदी उलटच करायला पाहते.

अनुवाद १:४१ तेव्हा तुम्ही मला असे उत्तर दिले की, 'आम्ही परमेश्वराविरुद्ध पाप केले आहे, तरी आमचा देव परमेश्वर ह्याने आम्हांला आज्ञा केल्याप्रमाणे आम्ही वर चढून जाऊ व युद्ध करू;' आणि तुमच्यापैकी प्रत्येकाने आपली युद्धाची शस्त्रे धारण केली आणि तुम्ही डोंगराळ प्रदेशात चढून जाण्यास तयार झालात.

पुन्हा एकदा त्यांनी देवाचे वचन दुर्लक्षित केले, त्याचा अपमान केला; आणि दुर्दैवाने त्यांना वाटले की देव त्यांना मानवी शस्त्रांनी लढायला सांगत आहे. ते वर गेले, पराभूत झाले, आणि परत वाळवंटात आले जिथे ते चाळीस वर्षे भटकत राहिले.

यशया ३०:१५ कारण प्रभू परमेश्वर, इस्राएलाचा पवित्र प्रभू म्हणाला, "मागे फिरणे व स्वस्थ राहणे ह्यांत तुमचा बचाव आहे; शांतता व श्रद्धा ह्यांत तुमचे सामर्थ्य आहे." तरी तसे तुम्ही करीत नाही.

ही गोष्ट शेवटच्या काळात जगणाऱ्या आपल्यासाठी एक मोठा इशारा आहे. हे स्पष्ट आहे की ज्यांना परिवर्तन व्हायचेच नाही, त्यांना कोणतेही सामर्थ्याचे किंवा तेजाचे दर्शन बदलू शकत नाही. कोणी मृतांतून उठले तरीही ते पटवून घेतले जाणार नाहीत.[343]

देवाचा मूळ हेतू असा होता की प्राचीन इस्राएलने सुवार्ता संपूर्ण जगापर्यंत न्यावी कनान देशातून सुरुवात करून, जिथून याजकांचे राज्य सर्व पृथ्वीवर विस्तारावे, आणि शेवटी त्यांना पुनर्स्थापित वचनबद्ध देश व अनंत जीवन मिळावे. परंतु त्यांच्या अविश्वासामुळे, व कठीण झालेल्या हृदयामुळे देवाला ही सर्व वचने पूर्ण करणे अशक्य झाले.

देव त्यांची ती वचने पूर्ण करू शकला नाही; त्या अवस्थेत असताना तो त्यांना स्वर्गीय कनानात प्रवेश देऊ शकला नाही. आणि देवाने त्यांना ही स्थिती चाळीस वर्षे वाळवंटात परत

[342] अनुवाद 1:19-32
[343] लूक १६:३१; योहान ११:४४-५३

पाठवून दाखवली, जिथे वीस वर्षांपेक्षा जास्त वय असलेली संपूर्ण पिढी कनानात प्रवेश करू शकली नाही. त्यांनी स्वतःलाच अधिक मोठ्या वास्तव्यापासून अपात्र ठरवले, आणि हेच या जास्तीच्या भटकंतीद्वारे त्यांना दाखवले गेले. हे वचन असे स्पष्ट करते:

प्रेषितांची कृत्ये १३:१८ पुढे सुमारे चाळीस वर्षेपर्यंत ते रानात असता त्याने त्यांचे गैरवर्तन सहन केले.

देवाने त्यांच्या चालचलणीला व बंडखोरीला सहन केले. या पिढीचा इतिहास सतत कुरकुर व बंडखोरीचा आहे.

स्तोत्र ७८:२२ कारण त्यांनी देवावर विश्वास ठेवला नाही, आणि त्याने सिद्ध केलेल्या तारणावर भरवसा ठेवला नाही.

त्यांनी देवावर विश्वास ठेवला नाही. त्यांनी प्रभूच्या तारणावर म्हणजे येशूवर विश्वास ठेवला नाही.

स्तोत्र ८१:८-१०,१३-१५ अहो माझ्या लोकांनो, ऐका, मी तुम्हांला बोध करतो; हे इस्राएला, तू माझे ऐकशील तर बरे होईल! 9तुला अन्य देव नसावा, तू परक्या देवाच्या पाया पडू नये. 10मीच तुझा देव परमेश्वर आहे, मीच तुला मिसर देशातून बाहेर काढले, तू आपले तोंड चांगले उघड म्हणजे मी ते भरीन; माझे लोक माझे ऐकतील, इस्राएल माझ्या मार्गांनी चालेल, तर बरे होईल! 14मी तेव्हाच त्यांच्या वैऱ्यांचा मोड करीन, त्यांच्या शत्रूंवर मी आपला हात चालवीन; 15परमेश्वराचे द्वेष्टे त्याला वश होतील, आणि ते सतत धाकात राहतील

इस्राएलने देवाचा करार स्वीकारून तो मनापासून जपला असता, तर त्यांनी त्याच्या आज्ञा पाळल्या असत्या ज्यात "तू खून करू नकोस" ही आज्ञाही समाविष्ट आहे. इस्राएलने देवाचे शब्द ऐकून ते जपले असते, तर देवानेच त्यांच्या शत्रूंना उलथवून टाकले असते, आणि जे यहोवाचा द्वेष करीत होते ते त्याच्यापुढे नम्र झाले असते. इस्राएल देवाचा खास खजिना, पवित्र लोक आणि संपूर्ण पृथ्वीवर याजकांचे राजकीय राष्ट्र ठरले असते. त्यांचा काळ सदैव टिकला असता. अशा प्रकारे देव अब्राहामाला[344] दिलेली वचने पूर्ण करू शकला असता.

इस्राएलचे काय झाले?

मोशे स्वतः जेव्हा तो हा इतिहास संक्षेपाने सांगतो, तेव्हा तो असे म्हणतो:

अनुवाद ९:२४ तुमचा माझा परिचय झाला त्या दिवसापासून तुम्ही परमेश्वराविरुद्ध बंडच करीत आला आहात.

जळत्या झुडपात देवाशी भेट झाल्यानंतर मोशेने प्रथमच त्यांच्यापर्यंत देवाचे शब्द व वचने आणली; परंतु त्यांच्या कठोर गुलामगिरीमुळे व आत्म्याच्या क्लेशामुळे त्यांनी ते ऐकले नाही. आणि आपल्या आयुष्याच्या शेवटी मोशेने लोकांमधील या वृत्तीबद्दल त्यांना झाडून काढले. इस्राएलची ओळखच बंडखोरी का ठरली?

[344] प्रेषितांची कृत्ये ७:१७

यिर्मया ९:१३-१४ परमेश्वर म्हणतो, "मी त्यांच्यापुढे ठेवलेले माझे नियमशास्त्र त्यांनी सोडले, त्यांनी माझा शब्द ऐकला नाही व त्याप्रमाणे ते चालले नाहीत. 14तर ते आपल्या मनाच्या हट्टाप्रमाणे चालले त्यांच्या पूर्वजांनी त्यांना शिकवल्याप्रमाणे ते बआलमूर्तींच्या मागे लागले.

ऐकले नाही म्हणून इस्राएलाने देवाने स्वतः दिलेली व्यवस्था सोडून दिली, आणि आपल्या हृदयातील देवांमागे गेले. हे कसे घडले?

यिर्मया ११:६-१० परमेश्वर मला म्हणाला, "यहूदाच्या नगरात व यरुशलेमेच्या रस्त्यात ही सर्व वचने पुकारून सांग : हया कराराची वचने ऐका व त्याप्रमाणे वागा.

7मी तुमच्या पूर्वजांना मिसर देशातून बाहेर आणले त्या दिवसापासून आजवर मी त्यांना बजावून सांगत आलो आहे; नित्य मोठ्या निकडीने बजावत आलो आहे की माझा शब्द ऐका; 8पण ते ऐकेनात, आपला कान लावीनात, तर आपल्या दुष्ट मनाच्या हट्टाप्रमाणे ते चालत गेले; मी त्यांना हया कराराची वचने पाळण्यास सांगितले असून त्यांनी ती पाळली नाहीत, म्हणून त्या करारात सांगितलेले सर्व मी त्यांच्यावर आणले." 9परमेश्वर मला म्हणाला, "यहूदातील माणसे व यरुशलेमकर हयांनी केलेला कट उघडकीस आला आहे. 10त्यांच्या वडिलांनी माझ्या वचनांकडे कान देण्याचे नाकारले, त्याच त्यांच्या दुष्कर्माकडे ते वळाले आहेत; अन्य देवांची सेवा करण्यास ते त्यांच्यामागे लागले आहेत; इस्राएलाचे घराणे व यहूदाचे घराणे हयांनी, त्यांच्या पूर्वजांशी मी केलेला करार मोडला आहे.

इस्राएल लोकांना कधीच हे उमजले नाही की त्यांनी देवाचा आवाज का ऐकावा कारण देवाचा आवाज सामर्थ्यवान आहे; त्याने आज्ञा केली आणि ते अस्तित्वात आले.[345] निसर्गसृष्टीत असेच झाले. पण देव मनुष्याला जबरदस्ती करत नाही; तो केवळ त्यांच्या संमतीनेच कार्य करतो. हेच सत्य त्याच पुस्तकातील दुसऱ्या वचनात आपल्याला प्रकट होते:

यिर्मया ७:२३–२६ तर मी त्यांना एवढीच आज्ञा केली की, 'माझे वचन ऐका, म्हणजे मी तुमचा देव होईन व तुम्ही माझे लोक व्हाल; तुमचे बरे व्हावे म्हणून जो सरळ मार्ग मी तुम्हांला सांगतो त्याने चाला.' 24तरीपण त्यांनी ऐकले नाही, आपला कान दिला नाही, ते आपल्या संकल्पाप्रमाणे, आपल्या दुष्ट मनाच्या हट्टाप्रमाणे चालले, ते मागे गेले, पुढे आले नाहीत. 25तुमचे पूर्वज मिसर देशातून निघाले तेव्हापासून आजवर माझे सर्व सेवक जे संदेष्टे तुमच्याकडे मी पाठवत आलो, त्यांना मोठ्या निकडीने पाठवत आलो; 26पण त्यांनी माझे ऐकले नाही, आपला कान दिला नाही, त्यांनी आपली मान ताठ केली व आपल्या पूर्वजांपेक्षा अधिक वाईट केले.

जर दैवी आवाज ऐकला गेला, तर देव त्यांचा देव होतो आणि ते त्याचे लोक होतात. पण हे कसे घडले असते? देव हे कसे करतो?

२ करिंथकर ६:१६ देवाच्या मंदिराचा मूर्तींबरोबर मेळ कसा बसणार? आपण तर जिवंत देवाचे मंदिर आहोत; देवाने असे म्हटले आहे की, ""मी त्यांच्यामध्ये वास करून राहीन. मी

[345] स्तोत्र ३३:९

त्यांचा देव होईन, व ते माझे लोक होतील.'

इफिसकर २:१९–२२ तर ह्यावरून तुम्ही आतापासून परके व उपरे नाहीत; पण पवित्र जनांच्या बरोबरीचे नागरिक व देवाच्या घरचे आहात; 20प्रेषित व संदेष्टे ह्या पायावर तुम्ही रचलेले आहात; स्वतः ख्रिस्त येशू मुख्य कोनशिला आहे; 21त्याच्यामध्ये सबंध इमारत जोडून रचली असता प्रभूच्या ठायी वाढत वाढत पवित्र मंदिर होते; 22प्रभूच्या ठायी तुम्हीही आत्म्याच्या द्वारे देवाच्या वस्तीसाठी एकत्र रचले जात आहात.

हे केवळ तेव्हाच घडू शकते जेव्हा देव आपल्या आत्म्याद्वारे त्यांच्या हृदयांत वास करतो. त्यांनी ही प्रतिज्ञा स्वीकारली असती, तर देवाने त्यांना मुक्तीची परिपूर्णता दिली असती.

पण त्यांनी आपल्या देवाचा आवाज ऐकला नाही. आणि यामुळे ते पुन्हा मिसरकडे म्हणजे गुलामगिरीकडे, व बंधनांकडे वळले. शेवटी, ते पृथ्वीच्या चारही दिशांना विखुरले गेले.

नेहेम्या ९:१४–१७ तू त्यांना आपल्या पवित्र शब्बाथाचा परिचय करून दिला, आणि तुझा सेवक मोशे ह्याच्या हस्ते तू त्यांना आज्ञा, नियम व नियमशास्त्र ही विहित केली. 15आणि त्यांची क्षुधा भागवण्यासाठी तू आकाशातून त्यांना अन्न दिले, त्यांची तृषा शमवण्यासाठी खडकातून पाणी काढले आणि त्यांना अशी आज्ञा केली की जो देश तुम्हाला देण्यासाठी मी बाहू उभारून आणभाक केली आहे त्याचा ताबा घेण्यासाठी तुम्ही त्यात जा. 16तथापि त्यांनी व आमच्या पूर्वजांनी उन्मत्त होऊन आपली मान ताठ केली व तुझ्या आज्ञांचा अवमान केला; 17त्यांनी हुकूम मानण्याचे नाकारले, आणि जी आश्चर्यकृत्ये तू त्यांच्यामध्ये केली होतीस त्यांची त्यांनी पर्वा केली नाही; पण त्यांनी आपली मान ताठ करून एवढे बंड केले की आपल्या दास्यात परत जाण्यासाठी त्यांनी एक नायक नेमला; पण तू क्षमाशील, कृपाळू, दयामय, मंदक्रोध व अतिकरुणामय देव आहेस; तू त्यांचा त्याग केला नाहीस.

इस्राएली लोक गर्वाने वागले; ते आपल्या चुका मान्य करण्यास असमर्थ होते. ते आपल्या गुलामगिरीशीच चिकटून राहिले होते.

स्तोत्र ८१:७–१२ तू संकटात असता आरोळी केली तेव्हा मी तुला सोडवले; मी तुला मेघगर्जनेच्या गुप्त स्थलातून उत्तर दिले; मरीबाच्या जलांजवळ मी तुला पारखले. (सेला) 8अहो माझ्या लोकांनो, ऐका, मी तुम्हांला बोध करतो; हे इस्राएला, तू माझे ऐकशील तर बरे होईल! 9तुला अन्य देव नसावा, तू परक्या देवाच्या पाया पडू नये. 10मीच तुझा देव परमेश्वर आहे, मीच तुला मिसर देशातून बाहेर काढले, तू आपले तोंड चांगले उघड म्हणजे मी ते भरीन; 11परंतु माझ्या लोकांनी माझी वाणी ऐकली नाही; इस्राएलाने माझे ऐकले नाही. 12ह्यामुळे मी त्यांना त्यांच्या हृदयाच्या दुराग्रहाप्रमाणे वागू दिले; ते आपल्याच संकल्पाप्रमाणे चालले.

इस्राएल लोकांनी काय करणे आवश्यक होते? आपले तोंड उघडणे, म्हणजे देव आपल्या तोंडात देवाच्या मुखातून निघणारे प्रत्येक वचन भरू शकेल.[346] आपले तोंड उघडणे, म्हणजे

[346] अनुवाद ८:३; मत्तय ४:४

देव स्वर्गातून येणाऱ्या भाकराने ते भरू शकेल.[347]

आपले तोंड उघडणे, म्हणजे देव अनंत जीवनाकडे झेपावणारे पाणी त्यांना देऊ शकेल.[348] पण लोक ऐकू इच्छित नव्हते; शेवटी देवाला त्यांना सोडून द्यावे लागले.[349] त्यांच्या निर्णयाचा सन्मान राखून, त्याने त्यांना त्यांच्या स्वतःच्या सल्ल्यावर सोडले, आणि मग त्यांनी आपलीच इच्छा पूर्ण केली. दोन इच्छा आहेत: देवाची इच्छा आणि मनुष्याची इच्छा. जर मनुष्य देवाकडून मदत घेण्यास नकार देतो, तर देव त्याला त्याच्या स्वतःच्या इच्छेवर सोडतो.

आणखी एक वचन पाहू या, जे हेच घडले असल्याचे वर्णन करते:

जखर्या ७:११–१२ पण ते ऐकेनात, त्यांनी मान ताठ केली व ऐकू नये म्हणून कान बंद केले. 12पूर्वीच्या संदेष्ट्यांच्या द्वारे सेनाधीश परमेश्वराने आपल्या आत्म्याच्या द्वारे पाठवलेले नियमशास्त्र व वचने ऐकू नयेत म्हणून त्यांनी आपले मन पाषाणासारखे कठीण केले; ह्यास्तव सेनाधीश परमेश्वराचा त्यांच्यावर मोठा कोप झाला.

हीच गोष्ट पुन्हा करू नये असा इशारा पौल आपल्याला देतो:

इब्री लोकांस ३:७–१३, १९; ४:१–२ ह्यावरून पवित्र आत्मा म्हणतो त्याप्रमाणे, "'आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल, 8तर रानातील परीक्षेच्या दिवशी इस्राएल लोकांनी चीड आणली होती तशी तुम्ही आपली मने कठीण करू नका. 9तेथे तुमच्या वाडवडिलांनी कसोटीस लावून माझी परीक्षा केली, आणि चाळीस वर्षे माझी कृत्ये पाहिली.' 10त्यामुळे त्या पिढीवर संतापून मी म्हणालो, 'हे सतत भ्रमिष्ट अंतःकरणाचे लोक आहेत, ह्यांनी माझे मार्ग जाणले नाहीत.'" 11म्हणून मी रागाने शपथ वाहून म्हणालो, 'हे माझ्या विसाव्यात निश्चित येणार नाहीत.' 12बंधुजनहो, जिवंत देवाला सोडून देण्याइतके अविश्वासाचे दुष्ट मन तुमच्यातील कोणाचेही असू नये म्हणून जपा. 13जोपर्यंत "आज" म्हटलेला वेळ आहे तोपर्यंत तुम्ही एकमेकांना प्रतिदिवशी बोध करा; हेतू हा की, पापाच्या फसवणुकीने तुमच्यातील कोणी 'कठीण होऊ' नये. तरी ह्यावरून आपल्याला दिसून येते की, अविश्वासामुळे त्यांना आत येता आले नाही. म्हणून त्याच्या विसाव्यात येण्याविषयीचे वचन अद्यापि देऊन ठेवलेले आहे; ह्यामुळे तुमच्यातील कोणी त्याला अंतरल्यासारखे दिसू नये म्हणून आपण भिऊन वागू. 2कारण त्यांच्यासारखी आपल्यालाही सुवार्ता सांगण्यात आली आहे, परंतु ऐकलेले वचन त्यांना लाभदायक झाले नाही; कारण त्याचा ऐकणाऱ्यांमध्ये विश्वासाबरोबर संयोग झाला नाही.

इस्राएलने देवाचा नकार केल्यामुळे त्याला फार दुःख व वेदना झाल्या, कारण देवाला माहीत होते की याचा शेवट कुठे होणार आहे. त्या पिढीत त्याला समाधान मिळाले नाही, कारण त्यांना खरोखरच देव कसा आहे हे जाणून घ्यायचे नव्हते. ही किती भयंकर शोकांतिका होती, कारण इस्राएल अखेरीस त्याच अनुभवातून गेले ज्यातून फारो गेला होता. जसा फारोने देवाच्या दयेचा सामना करताना आपले हृदय कठीण केले, तसेच इस्राएलनेही केले.

त्यांची हृदये कठीण होण्याचे कारण काय होते? ते पापाच्या फसवणुकीमुळे झाले. जेव्हा

[347] योहान ६:३२-३५, ३७, ४८-५९
[348] योहान ४:१०
[349] इब्री लोकांस ८:९

नियमशास्त्र त्यांच्या अंतःकरणात प्रवेश करते आणि त्यांना पाप व मृत्यू यांची जाणीव करून देते, तेव्हा पापामुळे मनुष्याला कृपा दिसत नाही, आणि तो अविश्वासात आंधळा होतो. ते दुखावले जातात आणि पुढे ऐकू इच्छित नाहीत. ते आणखी ठामपणे स्वतःच्या सामर्थ्याने देवाच्या वचनांची पूर्तता करण्याचा निर्णय घेतात. पवित्र आत्म्याचा आवाज त्यांना बरे करण्याचे वचन देतो, असे म्हणत: "जो कोणी माझ्या मागे यायचे इच्छितो, त्याने स्वतःला नाकारावे, आपला क्रूस उचलावा, आणि माझ्यामागे चालवे".[350]

स्वतःचा त्याग करण्यालाच मनुष्य विरोध करतो; मनुष्य अभिमानी आहे आणि आपल्या खरी स्थिती मान्य करण्यास तो विरोध करतो. मनुष्याला मदतीची गरज आहे हे तो मान्य करत नाही तेव्हा हृदय कठीण होते. ही परिस्थिती कशी वर्णन केली आहे ते पाहा:

अनुवाद ३३:२–३ तो म्हणाला, "परमेश्वर सीनायहून आला, सेईरावरून आमच्यावर उदय पावला; पारान पर्वतावरून तो प्रकटला, लक्षावधी पवित्रांच्या मधून तो आला, त्याच्या उजव्या हातापासून अग्निज्वाला निघाली. 3तो आपल्या लोकांवर प्रीती करतो; त्याचे सर्व पवित्र जन तुझ्या हाती आहेत; ते तुझ्या पायाशी बसले आहेत; त्यांनी तुझी वचने ग्रहण केली आहेत.

यशया ६३:७–१४ परमेश्वराने आमच्यावर जे सर्व उपकार केले आणि आपल्या दयेने व आपल्या विपुल करुणेने इस्राएलाच्या घराण्याचे जे फार कल्याण केले, त्यांस अनुसरून असे परमेश्वराच्या सदय कृत्यांचे मी वर्णन करीन, त्याचे गुणानुवाद गाईन. 8कारण तो म्हणाला, खरोखर हे माझे लोक आहेत, कधीही लबाडी करणार नाहीत अशी ही मुले आहेत; म्हणून तो त्यांचा त्राता झाला. 9त्यांच्या सर्व दु:खाने तो दु:खी झाला, त्याची प्रत्यक्षता दर्शवणाऱ्या दिव्यदूताने त्यांचे तारण केले; त्याने आपल्या प्रीतीने व आपल्या करुणेने त्यांना उद्धरले; पूर्वीचे सर्व दिवस त्याने त्यांचे लालनपालन केले. 10तरी त्यांनी बंड केले व त्याच्या पवित्र आत्म्यास खिन्न केले; तेव्हा तो उलटला व त्यांचा शत्रू बनला, तो स्वत: त्यांच्याशी लढला. 11मग त्याच्या लोकांना मोशेच्या वेळचे प्राचीन दिवस आठवले; ते म्हणाले, ज्याने त्यांना त्यांच्या कळपांच्या मेंढपाळांसह समुद्रातून बाहेर आणले तो कोठे आहे? ज्याने आपला पवित्रतेचा आत्मा त्यांच्यात घातला तो कोठे आहे? 12ज्याने आपला प्रतापी भुज मोशेच्या उजव्या बाजूने चालवला, आपले नाम सर्वकाळ राहावे म्हणून ज्याने त्यांच्यापुढे समुद्र दुभागला, 13मैदानातून घोडा नेतात तसे त्यांना समुद्राच्या डोहातून अडखळू न देता ज्याने नेले, तो कोठे आहे? 14खोऱ्यात उतरणाऱ्या गुरांप्रमाणे परमेश्वराच्या आत्म्याने त्यांना विश्रांती दिली. हया प्रकारे आपले नाम प्रतापी व्हावे म्हणून तू आपल्या लोकांना नेले.

देवाने आपल्या लोकांवर प्रेम केले; त्याने त्यांना आपल्या हाताच्या तळव्यात ठेवले होते. त्याने आपल्या लोकांना दिलेल्या शारीरिक आणि आध्यात्मिक कृपा आणि फायदे अगणित होते. तो त्यांचा तारणहार होता. आणि त्यांच्या दु:खात देवालाही वेदना होत होत्या, आणि त्याने त्यांची सुटका केली, त्यांना वाचवले आणि सर्वकाळ त्यांना सांभाळले. तरीही, जो आत्मा तो त्यांना देऊ इच्छित होता, तो नाकारला गेला आणि त्यामुळे त्याला दु:ख पोहोचवले गेले.[351] आपल्या पापाच्या प्रभावात, त्यांनी ख्रिस्ताच्या आत्म्याला शत्रू मानले,

[350] लूक ९:२३
[351] इफिसकरांस ४:३०

जो त्यांना बरे करण्याचा प्रयत्न करत होता. त्यांनी काय केले याबद्दल मोशे स्वतः साक्ष देतो:

अनुवाद ३२:१-१८ "अहो आकाशांनो, लक्ष द्या मी बोलत आहे; पृथ्वी माझ्या तोंडचे शब्द ऐको. 2पर्जन्याप्रमाणे माझ्या बोधाची वृष्टी होवो, माझे भाषण दहिवराप्रमाणे ठिबको; कोवळ्या गवतावर जशी पावसाची झिमझिम, हिरवळीवर जशा पावसाच्या सरी, तसे ते वर्षो. 3मी परमेश्वराच्या नावाची घोषणा करीन; आमच्या देवाची महती वर्णा. 4तो दुर्ग आहे; त्याची कृती परिपूर्ण आहे; त्याचे सर्व मार्ग न्यायाचे आहेत; तो विश्वसनीय देव आहे, त्याच्या ठायी अनीती नाही; तो न्यायी व सरळ आहे. 5ते बिघडले आहेत, ते त्याचे पुत्र नव्हत, हा त्यांचा दोष आहे; ही विकृत व कुटिल पिढी आहे. 6अहो मूढ व निर्बुद्ध लोकहो, तुम्ही परमेश्वराची अशी फेड करता काय? ज्याने तुला घडवले तोच तुझा पिता ना? त्यानेच तुला निर्माण केले व स्थापले. 7पुरातन काळच्या दिवसांचे स्मरण कर, कैक पिढ्यांची वर्षे ध्यानात आण, आपल्या बापाला विचार, तो तुला निवेदन करील; आपल्या वडील जनांस विचार ते तुला सांगतील. 8जेव्हा परात्पराने राष्ट्रांना त्यांची वतने दिली, जेव्हा त्याने मानवांस निरनिराळे वसवले, तेव्हा त्याने इस्राएल लोकांच्या संख्येप्रमाणे राष्ट्रांच्या सीमा आखून दिल्या; 9कारण परमेश्वराचे लोक हाच त्याचा वाटा, याकोब हाच त्याचा वतनभाग. 10तो त्याला वैराण प्रदेशात व घोंघावणाऱ्या ओसाड रानात सापडला; त्याने त्याच्या सभोवती राहून त्याची निगा राखली, आपल्या डोळ्यातील बाहुलीप्रमाणे त्याला सांभाळले. 11गरुड पक्षीण आपले कोटे हलवते, आपल्या पिलांवर तळपत असते, आपले पंख पसरून त्यांवर त्यांना घेते व आपल्या पंखांवर वाहते, 12त्याप्रमाणे परमेश्वरानेच त्याला चालवले, त्याच्याबरोबर परका देव नव्हता. 13त्याने त्याला पृथ्वीवरील उंच उंच स्थानांवरून मिरवत नेले, त्याने शेतात उपज खाल्ला; त्याने त्याला खडकातील मध, आणि गारेच्या खडकातील तेल चाटवले; 14गाईचे दही, मेंढ्यांचे दूध, कोकरांची चरबी, बाशानाचे एडके व बकरे, उत्तम गव्हाचे सत्त्व, हे त्याला दिले; द्राक्षांची लालभडक मदिरा तू प्यालास. 15पण यशुरून (इस्राएल) पुष्ट होऊन लाथा झाडू लागला; तू धष्टपुष्ट झालास, तू लठ्ठ झालास, तू तुकतुकीत झालास; तेव्हा त्याने आपल्या निर्माणकर्त्या देवाचा त्याग केला, आणि आपल्या तारणदुर्गाला तुच्छ लेखले. 16त्यांनी अन्य देवांच्या मागे लागून त्याला ईर्ष्येस पेटवले. अमंगळ कृत्ये करून त्याला चीड आणली. 17देव नाहीत अशा भुतांना, जे अलीकडेच नवीन निघाले आहेत, ज्यांना तुमचे पूर्वज भीत नव्हते, अशा अपरिचित देवांना त्यांनी बली अर्पण केले. 18तुला जन्मास घातलेल्या खडकाची तू पर्वा केली नाहीस, व तुला जन्म देणाऱ्या देवाला तू विसरलास.

याच कारणामुळे इस्राएल देवाच्या वचनांत प्रवेश करू शकले नाही. त्यांनी देवाचे ऐकण्यास नकार दिला, आपल्या विकृत हृदयांच्या कल्पनांना उंचावले, आणि अखेरीस मूर्तीपूजेत पडले.

हे केवळ त्या पिढीपुरते मर्यादित नसून मानवी समस्या आहे, हे आपण पाहतो, जेव्हा योशवाने आपल्या आयुष्याच्या शेवटी इस्राएल लोकांना अंतिम आवाहन केले.[352] त्याने लोकांना आग्रह केला की त्यांनी ठरवावे की ते कोणाची सेवा करणार आहेत. लोकांनी उत्तर दिले की ते परमेश्वराचीच सेवा करतील. पण त्यांना स्वतःची खरी स्थिती माहीत नव्हती,

[352] यहोशवा 24:14-28

आणि योशवाला त्यांच्या वचनाचे शारीरिक स्वरूप माहीत होते; म्हणून त्याने त्यांना स्पष्ट सांगितले की ते स्वतःच्या सामर्थ्याने देवाची सेवा करू शकणार नाहीत. देवाची सेवा करण्यासाठी त्यांना स्वतः देवाचीच गरज होती, कारण जर त्यांनी देवाला सोडले, तर देव त्यांना त्यांच्या शत्रूंच्या हाती सोपवेल. तरीही लोक आग्रह धरत राहिले की ते देवाची सेवा करतील.

यावर योशवाने त्यांना सांगितले की त्यांच्या स्वतःच्या शब्दांद्वारे ते स्वतःविरुद्ध साक्षीदार झाले आहेत; आणि लोकांनी यास मान्यता दिली. मग योशवाने त्यांना सांगितले की त्यांनी आपले देवमूर्ती दूर कराव्यात आणि आपले हृदय देवाकडे उघडावे. यावर लोकांनी पुन्हा उत्तर दिले की ते देवाची सेवा करतील आणि त्याचे ऐकतील. अशा प्रकारे, योशवाच्या मृत्युसमयी असलेल्या पिढीतही, हीच गृहीतधारणा दिसून येते की देवाची वचने पूर्ण करणे व त्यांची अंमलबजावणी करणे हे मनुष्याचेच काम आहे.

आज हे वचन पुन्हा दिले जात आहे

देवाचा पहिला प्रयत्न म्हणजे एक असे राष्ट्र (मंडळी) उभे करण्याचा, जे संपूर्ण पृथ्वीवर त्याची महिमा प्रकट करील तो अपयशी ठरला. परमेश्वराचा उद्देश काय होता? चला वाचूया:

निर्गम १५:१७ तू त्यांना आपल्या वतनाच्या डोंगरावर आणून लावशील; हेच, हे परमेश्वरा, तू आपल्यासाठी केलेले निवासस्थान आहे; हेच, हे प्रभू, तुझ्या हातांनी स्थापिलेले पवित्रस्थान आहे.

देव त्यांना थेट त्यांच्या वारशाच्या पर्वतावर, त्याच्याबरोबर राहण्यासाठी घेऊन जाऊ इच्छित होता; कारण तो म्हणतो की तिथेच तो वास करतो आणि तिथेच त्याचे पवित्रस्थान आहे. मग ते कुठे आहे?

स्तोत्र ४८:१-३ परमेश्वर थोर आहे, आमच्या देवाच्या नगरात, त्याच्या पवित्र डोंगरावर, तो स्तुतीस अत्यंत पात्र आहे. 2उत्तर सीमेवरील सीयोन डोंगर, राजाधिराजाचे नगर, उच्चतेमुळे सुंदर व सर्व पृथ्वीचा आनंद आहे. 3देव त्याच्या प्रासादांमध्ये आश्रयदुर्ग असा प्रकट झाला आहे.

देव त्यांना सियोन पर्वतावर नेऊ इच्छित होता म्हणजे मानवी हातांनी नव्हे तर दैवी हातांनी बांधलेल्या ठिकाणी. हेच ते वचन होते, जे पूर्ण करण्यास परमेश्वराला अडथळा आला. तरीही, तो त्यांना विसरला नाही:

२ तीमथ्य २:१३ आपण अविश्वासी झालो, तरी तो विश्वसनीय राहतो, कारण त्याला स्वत:विरुद्ध वागता येत नाही.

आपल्याकडे हे वचन आहे की परमेश्वर आपले कार्य पुन्हा करील. देवाचे उद्देश त्या विश्वासणाऱ्यांच्या समूहात पूर्ण होतील, जे देवाचा करार विश्वासाने स्वीकारतील:

यशया ११:११-१२,१६ त्या दिवशी असे होईल की अश्शूर, मिसर, पथ्रोस, कूश, एलाम, शिनार,

हमाथ व समुद्रतीरींचे प्रदेश येथून प्रभू आपल्या लोकांचा अवशेष आपल्या हाताने खरेदी करून दुसऱ्यांदा सोडवील. 12तो राष्ट्रांसाठी निशाण उभारील, व पृथ्वीच्या चारही दिशांकडून इस्राएलातल्या घालवून दिलेल्यांना एकत्र करील व यहूदातल्या परागंदा झालेल्यांना गोळा करील. मिसर देशातून निघण्याच्या वेळी इस्राएलास जसा मार्ग झाला तसा त्याच्या अवशिष्ट लोकांना अश्शूरातून निघून जाण्यास हमरस्ता होईल.

दुसऱ्यांदा, देव आपल्या लोकांच्या उरलेल्या भागाला सोडविण्यासाठी आपला हात उचलेल. तो हे इस्राएलप्रमाणेच करील. तो हे अशा लोकांबरोबर करील, जे स्वेच्छेने स्वतःला अर्पण करतील; आणि तो ख्रिस्ताच्या सामर्थ्याचा दिवस असेल.[353] कारण हेच वचन आहे:

यिर्मया ३१:२७-३७ परमेश्वर म्हणतो, "पाहा, असे दिवस येत आहेत की त्यांत मी इस्राएलाच्या घराण्यात व यहूदाच्या घराण्यात मनुष्यबीज व पशुबीज पेरीन. 28आणि असे होईल की उपटण्याच्या व मोडून टाकण्याच्या, पाडून टाकण्याच्या व नाश करण्याच्या आणि पीडा करण्याच्या कामी मी जशी त्यांच्यावर नजर ठेवली तशी बांधून काढण्याच्या व लागवड करण्याच्या कामी मी त्यांच्यावर नजर ठेवीन, असे परमेश्वर म्हणतो. 29'बापांनी आंबट द्राक्षे खाल्ली आणि मुलांचे दात आंबले,' असे त्या काळी लोक म्हणणार नाहीत. 30तर प्रत्येक मनुष्य आपल्याच दुष्कर्मामुळे मरेल. जो कोणी आंबट द्राक्षे खाईल त्याचेच दांत आंबतील. 31परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत की त्यात इस्राएलाचे घराणे व यहूदाचे घराणे ह्यांच्याबरोबर मी नवा करार करीन; 32परमेश्वर म्हणतो मी त्यांच्या पूर्वजांचा हात धरून त्यांना मिसर देशातून बाहेर आणले, तेव्हाच्या कराराप्रमाणे हा करार होणार नाही; मी त्याच्याबरोबर विवाह केला तरी तो माझा करार त्यांनी मोडला. 33तर परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसानंतर इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर जो करार मी करीन तो हा : मी आपले नियमशास्त्र त्यांच्या अंतर्यामी ठेवीन; मी ते त्यांच्या हृत्पटलावर लिहीन; मी त्यांचा देव होईन व ते माझे लोक होतील. 34परमेश्वर म्हणतो, ह्यापुढे कोणी आपल्या शेजाऱ्यास, कोणी आपल्या बंधूस, परमेश्वराला ओळखा, असा बोध करणार नाहीत; कारण लहानापासून थोरापर्यंत ते सर्व मला ओळखतील; मी त्यांच्या अधर्माची क्षमा करीन, त्यांचे पाप मी ह्यापुढे स्मरणार नाही." 35जो परमेश्वर दिवसा प्रकाशासाठी सूर्य देतो व रात्री प्रकाशासाठी चंद्र व नक्षत्रे ह्यांचे नियम लावून देतो, जो समुद्रास खवळवतो म्हणजे त्याच्या लाटा गर्जतात, ज्याचे नाम सेनाधीश परमेश्वर आहे, तो असे म्हणतो की, 36"यदाकदाचित माझ्यासमोरून हे नियम ढळलेच तर इस्राएलाचा वंश माझ्यासमक्ष राष्ट्र ह्या पदापासून अक्षय ढळेल." 37परमेश्वर म्हणतो, वर आकाशाचे मापन करणे व खाली पृथ्वीच्या पायांचा थांग लावणे हे साध्य असले तरच इस्राएलाच्या वंशाने जे काही केले त्या सर्वांमुळे मी त्या सगळ्या वंशांचा त्याग करीन, असे परमेश्वर म्हणतो.

देव वचन देतो की असा काळ येईल जेव्हा पवित्र लोकांच्या विखुरण्याचा काळ समाप्त होईल.[354] या ठरवलेल्या काळात, मेंढपाळाच्या आवाजाद्वारे, तो सर्व राष्ट्रांत विखुरलेले आत्मिक इस्राएलचे घराणे एकत्र गोळा करील.

यावेळी त्याची योजना पूर्ण होईल: तो आपला नियम आपल्या हृदयात ठेवील आणि आपल्या मनात आपली आज्ञा लिहील. आणि हा करार स्वीकारल्याने आपण देवाला तो

[353] स्तोत्र ११०:३
[354] दानीएल १२:७

जसा आहे तसा ओळखू. हे वचन पुढे विस्तारले जाते:

यहेज्केल ३६:२२-३८ ह्याकरता इस्राएल घराण्यास सांग की, प्रभू परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएल घराण्या, मी हे तुमच्याकरता करत नाही, तर तुम्ही राष्ट्राराष्ट्रांत जाऊन माझ्या पवित्र नामास बट्टा लावला म्हणून माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मी हे करत आहे. 23तुम्ही माझ्या थोर नामास राष्ट्रांसमोर बट्टा लावल्यामुळे त्या राष्ट्रांनी माझे नाम अपवित्र मानले, ते ती पवित्र मानतील असे मी करीन आणि त्या राष्ट्रांदेखत तुमच्या ठायी मला पवित्र मानतील तेव्हा राष्ट्रांना समजेल की मी परमेश्वर आहे, असे प्रभू परमेश्वर म्हणतो. 24कारण मी तुम्हांला राष्ट्रांतून काढून आणीन, सर्व देशांतून मी तुम्हांला जमा करून तुमच्या देशात आणीन. 25मी तुमच्यावर शुद्ध पाणी शिंपडीन, म्हणजे तुम्ही शुद्ध व्हाल; तुमची सर्व मलिनता व तुमच्या सर्व मूर्ती ह्यांपासून मी तुमची शुद्धी करीन. 26मी तुम्हांला नवे हृदय देईन, तुमच्या ठायी नवा आत्मा घालीन; तुमच्या देहातून पाषाणमय हृदय काढून टाकीन व तुम्हांला मांसमय हृदय देईन. 27मी तुमच्या ठायी माझा आत्मा घालीन आणि तुम्ही माझ्या नियमांनी चालाल, माझे निर्णय पाळून त्यांप्रमाणे आचरण कराल असे मी करीन. 28मी तुमच्या पूर्वजांना दिलेल्या देशात तुम्ही वस्ती कराल, आणि तुम्ही माझी प्रजा व मी तुमचा देव असे होईल.

29मी तुमच्या सर्व मलिनतेपासून तुम्हांला मुक्त करीन. मी धान्यावर हुकूम करून त्याची विपुलता करीन, तुमच्यावर दुष्काळ आणणार नाही. 30वृक्षांची फळे व शेतांचा उपज ह्यांची वृद्धी मी करीन, म्हणजे राष्ट्रांमध्ये तुम्हांला ह्यापुढे दुष्काळामुळे होणारी विटंबना भोगावी लागणार नाही. 31तुम्हांला आपल्या दुष्कर्माचे व अनाचाराचे स्मरण होईल; तुमचे अधर्म व अमंगळ कृत्ये ह्यामुळे तुमचा तुम्हांलाच वीट वाटेल. 32प्रभू परमेश्वर म्हणतो, हे मी तुमच्याकरता करीत नाही हे तुम्हांला ठाऊक असू द्या; हे इस्राएल घराण्या, तुम्ही आपल्या आचाराविषयी लज्जित व फजीत व्हा.

33प्रभू परमेश्वर म्हणतो, मी तुमचा सर्व अधर्म घालवून तुम्हांला स्वच्छ करीन, तेव्हा नगरे वसतील व पडीत जागा बांधण्यात येतील असे मी करीन. 34आल्यागेल्यास वैराण दिसणारा प्रदेश नांगरण्यात येईल. 35तेव्हा लोक म्हणतील, 'ही भूमी वैराण झाली होती ती आता एदेन बागेसारखी झाली आहे. ओसाड, उजाड व उद्ध्वस्त झालेल्या नगरांची तटबंदी होऊन त्यांत वस्ती झाली आहे.' 36जी राष्ट्रे तुमच्यासभोवती निभावून राहतील त्यांना समजेल की मी परमेश्वर उद्ध्वस्त झालेली स्थाने बांधून काढतो. उजाड झालेल्याची लागवड करतो. मी परमेश्वर जे बोललो आहे ते करीनच. 37प्रभू परमेश्वर म्हणतो, आणखी मी असे करावे म्हणून इस्राएल घराण्यास माझी विनवणी करणे भाग पडेल; कळपाप्रमाणे मी त्यात माणसांची वृद्धी करीन. 38पवित्र यज्ञपशूंचा कळप, यरुशलेमेतील सणाचा कळप ह्यांप्रमाणे ओसाड नगरे मनुष्याच्या कळपांनी भरून जातील; तेव्हा त्यांना समजेल की मी परमेश्वर आहे."

देवाची वचने अद्भुत अंतिम पूर्णता प्राप्त करतील. प्रभूच्या उपस्थितीने आपण पवित्र झालो असता आपल्यात झालेला बदल सर्व राष्ट्रे पाहतील. हे त्याचे कार्य आहे. प्रभूच आपल्यावर स्वच्छ पाणी शिंपडेल आणि आपल्याला सर्व अशुद्धतेपासून शुद्ध करील. प्रभूच आपल्याला आपल्या सर्व खोट्या मूर्तींपासून ज्या गोष्टींवर आपण आपला विश्वास, ऊर्जा

किंवा वेळ गुंतवतो त्यांच्यापासून शुद्ध करील. देवच आपल्याला नवे हृदय देईल आणि दगडी हृदयाऐवजी मांसमय हृदय देईल. तो आपल्या हृदयात नवा आत्मा ठेवील, आपल्याला मेलमिलाप झालेले मन देईल, ज्यायोगे आपण त्याच्या आत्म्याचे अधिकाधिक ग्रहण करू शकू, आणि त्यामुळे आपण त्याचे सर्व शब्द जपणारे व मौल्यवान मानणारे होऊ.

मग देव आपला देव होईल, आणि आपण त्याचे लोक होऊ. देवाने ही वचने भविष्यात पूर्ण होण्यासाठी बोलली होती, आणि तो भविष्यकाळ आता आला आहे: भविष्यवाणीचे घड्याळ आपल्याला दाखवते की आज स्वीकारण्याचा काळ आहे; आज पवित्र लोकांच्या एकत्रीकरणाचा काळ आहे; आज देव आपल्या लोकांमध्ये हे सर्व अद्भुत रीतीने करण्यासाठी पुढे येतो. देव आपल्याला आपल्या दैनंदिन चालण्यात मदत करो, की आपण नेहमी त्याचा आवाज ऐकू, आपली हृदये कठोर करू नयेत, आणि नवा करार म्हणजे आत्म्याची सेवा आपल्या जीवनात वास्तवीक ठरो.

मृत्यूची सेवा

दोन भिन्न सेवकाई

मागील पानांमध्ये आपण देवाच्या कराराचा, म्हणजेच नव्या कराराचा एक भाग म्हणून देवाच्या आत्म्याच्या सेवकाईचा उल्लेख केला आहे. यासंबंधी खालील वचने वाचूया:

२ करिंथकर ३:१–८ आम्ही पुन्हा आपली वाखाणणी करू लागलो आहोत काय? अथवा जशी कित्येकांना लागतात तशी आम्हांला तुमच्यासाठी किंवा तुमच्यापासून शिफारसपत्रे पाहिजेत काय? 2तुम्हीच आमचे पत्र, आमच्या अंत:करणांवर लिहिलेले, सर्व माणसांना कळलेले आणि त्यांनी वाचलेले असे आहात; 3शाईने नव्हे, तर सदाजीवी देवाच्या आत्म्याने कोरलेले, दगडी पाट्यांवर नव्हे तर 'मांसमय अंत:करणरूपी पाट्यांवर' 'कोरलेले', आमच्या सेवेच्या योगे तयार झालेले ख्रिस्ताचे पत्र, असे तुम्ही प्रसिद्ध आहात. 4आम्हांला ख्रिस्ताच्या द्वारे देवासंबंधी असा भरवसा आहे. 5आम्ही स्वत: कोणतीही गोष्ट आपण

होऊनच ठरवण्यास समर्थ आहोत असे नव्हे, तर आमच्या अंगची पात्रता देवाकडून आलेली आहे;

6त्यानेच आम्हांला नव्या कराराचे सेवक होण्यासाठी समर्थ केले; तो करार लेखी नव्हे, तर आध्यात्मिक आहे; कारण लेख जिवे मारतो, परंतु आत्मा जिवंत करतो. 7जिचा लेख दगडांवर कोरलेला असून जिचे पर्यवसान मृत्यूत होत असे ती सेवा एवढी तेजस्वी होती की 'मोशेच्या चेहऱ्याचे तेज' नाहीसे होत चालले असूनही इस्राएल लोकांना जर त्याच्या चेहऱ्याकडे टक लावून पाहवेना, 8तर आध्यात्मिक सेवा विशेषेकरून तेजस्वी होणार नाही काय?

हा संदर्भ लक्षात घेऊन, आता आपण ६व्या वचनापासून पुढे लक्ष केंद्रित करूया. देवाने आपल्याला नव्या कराराच्या सेवकाईस बोलावले आहे. तर ही नेमकी कशाची सेवा आहे? नवा करार म्हणजे आत्म्याची सेवा आहे. हा देवाच्या आत्म्याचा करार आणि सेवकाई आहे जी जीवन देते. ही सेवकाई अत्यंत महान, उत्कृष्ठ तेजाने परिपूर्ण आहे. ही जिवंत देवाच्या आत्म्याने मांसमय हृदयांवर लिहिण्याची सेवा आहे.

जुना करार मात्र अक्षराची सेवा आहे, असे आपण वाचतो. अक्षर मारते. मृत्यूची सेवा दगडांवर अक्षरांनी लिहिलेली होती. ही मृत्यूची सेवा देखील तेजस्वी होती, पण आत्म्याच्या सेवकाईपेक्षा कमी तेजस्वी होती. त्यामुळे येथे आपल्याला दोन करार स्पष्टपणे विरोधात ठेवलेले दिसतात म्हणजे जुना आणि नवा.

देवाचा करार, म्हणजे नवा करार, हा देवाने आपला नियम आपल्या आत्म्याद्वारे देण्याचा आहे. पण जुन्या करारात, तोच नियम आत्म्याशिवाय केवळ अक्षर म्हणून स्वीकारला जातो, कारण तो कठोर झालेल्या हृदयाला भेटतो, जे देवाला स्वतःच्या अटींवर स्वीकारते. त्यामुळे जुना करार हा नव्या कराराच्या अक्षरावर आधारित आहे, पण नव्या कराराच्या आत्म्याशिवाय आहे.

पण मग प्रश्न असा उद्भवतो की, दहा आज्ञांचे अक्षर मृत्यूची सेवा कशी ठरू शकते, जेव्हा नियमाविषयी आपण पुढील वचन वाचतो?

नीतिसूत्रे १३:१४ सुज्ञाचा बोध जीवनाचा झरा आहे, तो मृत्युपाश चुकवतो.

ज्ञानी लोकांचा बोध, म्हणजे ज्ञानाचा नियम, हा जीवनाचा झरा आहे.

याकोब २:१२ स्वतंत्रतेच्या नियमाने तुमचा न्याय ठरणार आहे, हे लक्षात घेऊन बोला व वागा.

देवाने दिलेला नियम हा स्वातंत्र्याचा नियम आहे. आणि येशू पुढे म्हणतो:

योहान १२:५० त्याची आज्ञा सार्वकालिक जीवन आहे हे मला ठाऊक आहे

देवाचा नियम, त्याच्या आज्ञा, जीवनाचा झरा आहेत; त्या सार्वकालिक जीवन आहेत. पण हे फक्त तेव्हाच शक्य आहे जेव्हा नियमाचा आत्मा स्वीकारला जातो, कारण वचन सांगते की आत्माच जीवंत करतो आणि जीवन देतो.

तर मग आत्म्याशिवाय, म्हणजेच केवळ अक्षररूपात, तो मृत्यूची सेवा कसा ठरतो? प्रथम,

नियमाच्या अक्षराबद्दल आपण वाचूया:

रोमकर २:२० अल्पबुद्धी लोकांचे शिक्षक, बालकांचे गुरू आहोत, अशी तुझी खातरी झाली आहे;

देवाच्या लोकांसाठी नियम अक्षररूपात लिहिला जाणे हे मोठे लाभदायक आहे, कारण तो आपण धार्मिकतेत आहोत की नाही याचा साक्षीदार ठरतो. पण अक्षररूपात, तो एक विशिष्ट कार्य करतो. पौल जसा स्पष्ट करतो तसे आपण वाचूया:

रोमकर ४:१५ कारण नियमशास्त्र क्रोधाला कारणीभूत होते; परंतु जेथे नियमशास्त्र नाही तेथे उल्लंघनही नाही.

आपण पाहतो की जिथे नियम नाही तिथे उल्लंघन नाही, आणि परिणामी क्रोधही नाही. पण जेव्हा नियम दिला जातो, जेव्हा तो आत येतो किंवा स्वीकारला जातो, तेव्हा उल्लंघन अंतःकरणात प्रकट होते, आणि जेव्हा पाप उघड होते तेव्हा ते क्रोध उत्पन्न करते.

रोमकर ७:७ तर मग आपण काय म्हणावे? नियमशास्त्र पाप आहे? कधीच नाही! तरीही पापाची ओळख मला नियमशास्त्रावाचून कशानेच झाली नसती. "लोभ धरू नकोस," असे नियमशास्त्रात सांगितले नसते तर मला लोभाचे ज्ञान झाले नसते.

पापाची ओळख नियमामुळेच होते. जर नियमाने "तू लोभ करू नकोस" असे सांगितले नसते, तर हे पाप माझ्या जीवनात उघड झाले नसते. ते तरीही तेथेच असते, जसे नेहमी होते, पण माझे अंतःकरण त्याबद्दल जागरूक झाले नसते.

रोमकर ७:९ मी नियमशास्त्राविरहित होतो तेव्हा जगत होतो, पण आज्ञा आल्यावर पाप संजीवित झाले आणि मी मरण पावलो.

नियम अंतःकरणात आतून प्रवेश करतो, अशा प्रकारे की जो बाहेरून दिसत नाही.[355] तेव्हाच दोषभावना येते आणि हे जाणवते की पाप माझ्यात वसते आणि मी मृत्यूस पात्र आहे. तेव्हाच मृत्यूची सेवा उत्पन्न होते. वचन पुढे म्हणते:

रोमकर ७:१० ह्याप्रमाणे ज्या आज्ञेचा परिणाम जीवन व्हायचा तिचाच परिणाम मरण आहे असे माझ्या अनुभवास आले. 11कारण पापाने आज्ञेच्या योगे संधी साधून मला फसवले व तिच्या योगे मला ठार केले. 12तरीपण नियमशास्त्र पवित्र आहे, आणि आज्ञा पवित्र, यथान्याय व उत्तम आहे.

आज्ञा मला पाप त्याच्या खऱ्या स्वरूपात दिसू देते. म्हणूनच ती पवित्र, न्यायी आणि चांगली आहे.

रोमकर ७:१३-१४ तर मग जे उत्तम ते मला मरण असे झाले काय? कधीच नाही! पाप ते पापच दिसावे, म्हणून जे उत्तम त्याच्या योगे ते माझ्या ठायी मरण घडवणारे असे झाले, आणि आज्ञेच्या योगे पाप पराकाष्ठेचे पापिष्ट व्हावे म्हणून असे झाले. कारण आपल्याला ठाऊक आहे की, नियमशास्त्र आध्यात्मिक स्वरूपाचे आहे; मी तर दैहिक, पापाला विकलेला असा आहे.

[355] रोमकरांस ५:२०; स्ट्रॉंग G3922

प्रेषित हे स्पष्ट करतो: नियम कोणत्याही प्रकारे मृत्यू नाही. मृत्यू नियमामुळे येत नाही, तर जे चांगले आहे त्याद्वारे म्हणजे नियमाद्वारे पाप मृत्यू उत्पन्न करते. आपल्याला आपली अपराधभावना कळते, अंतःकरण ओझ्याने दडपले जाते, आणि मन अस्वस्थ होते. यामुळे काही लोकांना वाटते की उपाय म्हणजे नियम काढून टाकणे, म्हणजे आपले पाप जाणवू नये पण हा फक्त वरवरचा उपाय आहे, तात्पुरता वेदनाशामक आहे.

हे दोषबोधाचे कार्य आत्ताच होऊ द्यावे लागते; नाहीतर आपण ख्रिस्तासमोर उभे राहू शकणार नाही. तेथे आपले पाप उघड होईल, प्रकट होईल, आणि तत्क्षणी आपला नाश करेल.[356] जुना मनुष्य आत्ताच मरण पावू द्यावा लागतो आणि देवाच्या दृष्टीत कृपा मिळवावी लागते; कारण जर आपण थांबलो, तर त्या भावी भेटीचा धक्का व भीती आपल्याला गिळून टाकेल. म्हणून नियमाद्वारे होणारी ही "मृत्यूची सेवा" आवश्यक आहे.

देवाच्या नियमाचे किंवा त्याच्या धार्मिकतेचे केवळ प्रकटीकरण, प्रभूची केवळ उपस्थिती, मनुष्याच्या अंतःकरणात वसणारे पाप प्रकाशात आणते; आणि जेव्हा पाप प्रकट होते, तेव्हा ते मृत्यू उत्पन्न करते.

हे निश्चित केल्यानंतर की मृत्यू पापामुळे येतो, आपण पुढे वाचतो:

रोमकर ६:३-४ किंवा आपण जितक्यांनी ख्रिस्त येशूमध्ये बाप्तिस्मा घेतला तितक्यांनी त्याच्या मरणात बाप्तिस्मा घेतला, ह्याविषयी तुम्ही अजाण आहात काय? 4तर मग आपण त्या मरणातील बाप्तिस्म्याने त्याच्याबरोबर पुरले गेलो; ह्यासाठी की, ज्याप्रमाणे ख्रिस्त पित्याच्या गौरवाने मेलेल्यांतून उठला त्याचप्रमाणे आपणही नवीन प्रकारच्या जीवनात चालावे.

पौल येथे आपल्याला तारणाची प्रक्रिया उघड करून दाखवतो. जेव्हा आपण पापाची अपराधभावना आणि त्याची मृत्यूची शिक्षा स्वीकारतो, तेव्हा आपण ख्रिस्ताला पाहतो आणि त्याच्या जीवनाच्या अर्पणाला स्वीकारतो. देवाची कृपा, त्याची दया आणि क्षमा स्वीकारल्यानेच आपण पापामुळे येणाऱ्या दोषारोपण व मृत्यूच्या अवस्थेतून कृपेच्या राज्यात प्रवेश करतो. आणि येथे आपण एक महत्त्वाची गोष्ट लक्षात घेतो: नव्या जीवनासाठी उभे राहण्यासाठी कृपा व क्षमा स्वीकारण्यापूर्वी, आपल्याला आधी पाप आणि मृत्यू यांचा दोषबोध अनुभवावा लागतो. हेच नियमाचे सेवाकार्य आहे. नियम रोग उघडण्यासाठी छेद करतो, जेणेकरून ख्रिस्त त्याला बरे करू शकेल. पौल हे पुढे स्पष्ट करतो:

गलातीकर ३:२४ ह्यावरून आपण विश्वासाने नीतिमान ठरवले जावे म्हणून नियमशास्त्र आपल्याला ख्रिस्ताकडे पोहचवणारे बालरक्षक होते.

नियम आपल्याला ख्रिस्ताकडे आणतो. आणि ख्रिस्त नियमाचा उपयोग अधिक खोल आत्मिक उपचार देण्यासाठी करतो.

रोमकर ५:२० शिवाय अपराध वाढावा म्हणून नियमशास्त्राचा प्रवेश झाला; तरी जेथे पाप वाढले तेथे कृपा त्यापेक्षा विपुल झाली. 21अशासाठी की, जसे पापाने मरणाच्या योगे राज्य केले तसे कृपेने नीतिमत्त्वाच्या योगे सार्वकालिक जीवनासाठी येशू ख्रिस्त आपला प्रभू ह्याच्या द्वारे राज्य करावे.

---

[356] प्रकटीकरण ७:१७; २ थेस्सलनीकाकर २:८; प्रकटीकरण १९:२१

नियम का आले? आणि ते सीनाय पर्वतावर नियम का देण्यात आले? पाप वाढावे म्हणून, नियमाने अंतःकरणात "मृत्यूची सेवा" करावी म्हणून. जेव्हा ख्रिस्ताने सीनाय पर्वतावर नियम उच्चारला, तेव्हा सर्व लोकांना त्यांच्या पापी अवस्थेची तीव्र जाणीव झाली. देवाची उपस्थिती, अग्नीचा स्तंभ, गडगडाट व विजा, मेघांनी झाकलेले त्याच्या गौरवाचे तेज, पर्वत व पृथ्वीचे कंप, कोणीही पर्वताजवळ जाऊन पाहू नये नाहीतर मरेल अशी सूचना हे सर्व नियमाच्या घोषणेसोबत घडले.

पण वचन सांगते की याच त्या वेळेस, याच त्या ठिकाणी जिथे पाप, दोषबोध आणि मृत्यूची जाणीव फार वाढली तिथे कृपा त्याहूनही अधिक प्रमाणात वाढली. म्हणून सीनाय येथे प्रभू लोकांना पापाचा दोषबोध देत असताना जो मनुष्याच्या इतिहासातील, येशूच्या वधापर्यंतचा, पापाच्या प्रकटीकरणाचा सर्वात मोठा क्षण होता त्याच क्षणी तो आपली कृपा देत होता; आपला आत्मा प्रत्येक हृदयाच्या दारावर ठोठावत होता, यासाठी की त्यांनी तो देत असलेली क्षमा स्वीकारावी.

इस्राएल लोकांसमोर जेवढ्या प्रमाणात पाप प्रकट झाले, त्याहूनही कितीतरी अधिक प्रमाणात त्या क्षणात क्षमेसाठीची कृपा देण्यात आली. त्यांना ख्रिस्त स्वीकारण्याची कृपा देण्यात आली होती. तो त्यांच्यात वास करण्याची विनंती करत होता. पण इस्राएल लोकांनी ख्रिस्तासाठी दार बंद केले. त्यांनी क्षमा व दयेच्या आवाजाकडे कान देण्यास नकार दिला.

देवाचे लोक, त्यांच्या देहस्वभावात, त्यांच्या स्वतःच्या जीवनात पाप प्रकट झाल्यामुळे दुखावले गेले. त्यांनी ख्रिस्ताशिवाय, स्वतःच्या बळावर देवाचे वचन पाळायचे ठरवले, आणि त्यांनी देवाने थेट त्यांच्याशी बोलू नये अशी विनंती केली. अशा प्रकारे त्यांनी ख्रिस्ताच्या कृपेच्या अधीन जाण्यास नकार दिला, आणि नियमाखाली व पापाच्या दोषारोपणाखालीच राहिले. कारण नियम म्हणतो, "जो या नियमातील सर्व शब्द पाळत नाही, तो शापित आहे."()

म्हणून लोकांनी आत्म्याच्या सेवेचा त्याग केला, आणि त्यांच्या स्वतःच्या वचनावर व इच्छेवर आधारित मार्ग स्वीकारला देवाने सांगितलेले ते स्वतः करतील अशी प्रतिज्ञा केली; ते "मृत्यूच्या सेवेत", म्हणजे अक्षराच्या सेवेच राहिले. आत्म्याच्या मध्यस्थ असलेल्या ख्रिस्ताला निवडण्याऐवजी त्यांनी देहाचा मध्यस्थ असलेल्या मोशेला निवडले.()

म्हणूनच ख्रिस्त मनुष्य() म्हणून आपल्या भावांसाठी जन्माला आला, यासाठी की त्यांना कळावे की तो त्यांच्या बाजूने आहे. कारण त्यांनी मोशेला मध्यस्थ म्हणून निवडले, म्हणून ख्रिस्त मोशेसारखा झाला.() इस्राएल लोकांनी त्याचा आवाज व त्याची वचने जी आत्मा व जीवन आहेत() ती नाकारली, आणि त्याऐवजी मोशेद्वारे सांगितले जाणारे सर्व काही आपण करू अशी प्रतिज्ञा केली; मोशेला ती वचने पुस्तकात लिहावी लागली. ते आता आत्म्याने लिहिलेली जिवंत पत्रे व्हायला इच्छुक नव्हते, तर स्वतः वाचून पाळता येईल असे लिखित पुस्तक होऊ पाहत होते. याचा पुरावा म्हणून मोशे दगडी पाट्या घेऊन खाली आला, ज्यावर दहा आज्ञा लिहिलेल्या होत्या.

जसा नियम इस्राएल लोकांकडे आला, तसाच तो आपल्याकडेही येतो. आपल्यात वास

करण्यासाठी त्याला आपली संमती आवश्यक असल्यामुळे, पाप आपल्या अंतःकरणात उघड व्हावे अशी त्याची इच्छा असते, यासाठी की आपण जीवनासाठी त्याच्याकडे यावे. हीच मृत्यूची सेवा आहे ती गौरवशाली आहे, कारण ती आत्म्याच्या सेवेचा पाया घालते, जी त्याहूनही अधिक गौरवशाली आहे.

राजा दाविदाच्या जीवनात: मृत्यूची सेवा

२ शमुवेल १२:१-१५ मग परमेश्वराने नाथानाला दाविदाकडे पाठवले. तो त्याच्याकडे जाऊन म्हणाला, "एका नगरात दोन माणसे राहत होती; त्यांतला एक श्रीमंत व दुसरा गरीब होता. 2त्या श्रीमंत माणसाची मेंढरे व गुरे विपुल होती; 3पण त्या गरिबाजवळ एका लहानशा मेंढीखेरीज काहीच नव्हते. त्याने ती विकत घेऊन तिचे संगोपन केले होते; ती त्याच्याबरोबर व त्याच्या मुलाबाळांबरोबर लहानाची मोठी झाली; ती त्याच्या घासातला घास खात असे, त्याच्या प्याल्यातून पाणी पीत असे व त्याच्या उराशी निजत असे; ती त्याची मुलगीच बनली होती. 4एकदा त्या श्रीमंताकडे एक पाहुणा आला, तेव्हा त्याच्याकडे आलेल्या त्या पाहुण्यासाठी भोजन तयार करावे म्हणून त्याने आपल्या शेरडामेंढरांतून अथवा गाईबैलांतून एखादे न घेता त्या गरीब माणसाची ती मेंढी घेऊन आपल्या पाहुण्यासाठी भोजन तयार केले." 5हे ऐकून त्या माणसावर दाविदाचा कोप भडकला. तो नाथानाला म्हणाला, "परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, ज्या माणसाने हे काम केले तो प्राणदंडास पात्र आहे;

6त्याने हे कृत्य केले व त्याला काही दयामाया वाटली नाही म्हणून त्याने त्या मेंढीच्या चौपट बदला दिला पाहिजे." 7नाथान दाविदाला म्हणाला, "तो मनुष्य तूच आहेस. इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, मी तुला अभिषेक करून इस्राएलाचा राजा केले व तुला शौलाच्या हातातून सोडवले; 8मग तुझ्या स्वामीचे मंदिर मी तुला दिले, त्याच्या स्त्रिया तुझ्या उराशी दिल्या, इस्राएल व यहूदा ह्यांचे घराणे तुला दिले, आणि एवढे जर थोडे झाले असते तर मी तुला आणखी हवे ते दिले असते. 9तू परमेश्वराची आज्ञा तुच्छ मानून त्याच्या दृष्टीने वाईट असे हे कृत्य का केलेस? उरीया हित्ती ह्याचा तू तलवारीने घात केला, त्याची बायको आपल्या घरात घातलीस आणि उरीयाचा अम्मोन्यांच्या तलवारीने वध करवलास? 10तर आता तलवार तुझे घर सोडणार नाही, कारण तू मला तुच्छ मानून उरीया हित्ती ह्याची स्त्री आपल्या घरात घातली आहेस. 11परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुझ्याच घरातून तुझ्यावर अरिष्ट उभे करीन; तुझ्या स्त्रिया तुझ्यादेखत तुझ्या शेजाऱ्याला देईन; तो ह्या सूर्यादेखत त्यांची अब्रू घेईल.

12तू ते काम गुप्तपणे केलेस, पण मी हे सर्व इस्राएलादेखत, ह्या सूर्यादेखत करीन." 13दावीद नाथानाला म्हणाला, "मी परमेश्वराविरुद्ध पातक केले आहे," नाथान दाविदाला म्हणाला, "परमेश्वराने तुझे पातक दूर केले आहे; तू मरणार नाहीस. 14तरी तू हे काम करून परमेश्वराच्या शत्रूंना उपहास करायला निमित्त दिले आहेस, ह्यास्तव तुला जो पुत्र झाला आहे तो खात्रीने मरणार." 15मग नाथान आपल्या घरी गेला....

दावीदाने देवाच्या वचनाच्या थेट विरोधात जाऊन एक अनैतिक संबंध ठेवला आणि त्यानंतर उरियाला ठार मारण्याची आज्ञा दिली. दावीदाच्या तारणासाठी देवाला त्याची खरी अवस्था त्याच्यासमोर उघड करणे आवश्यक होते. नाथान हे एका उदाहरणाद्वारे करतो,

ज्यावर दावीदाला न्याय सांगायला लावला जातो. दावीद घोषित करतो की त्या माणसाने केलेले कृत्य मृत्युदंडास पात्र आहे आणि नाथान सांगतो की तो माणूस दावीदच आहे. अशा प्रकारे पाप्याच्याच तोंडून मृत्यूचा दोषनिर्णय निघतो. येथे दावीदाच्या भवितव्याचा अत्यंत नाजूक आणि गंभीर टप्पा येतो. तो तंबीचे वचन, मृत्यूचा दोष स्वीकारेल की आपले हृदय कठीण करेल? त्याने कोणता मार्ग निवडला यावर आपण देवाला आपल्या जीवनात किती प्रभाव ठेवू देतो हे ठरणार होते.

दावीद देवाच्या आत्म्याच्या दोषबोधापुढे पूर्णपणे शरण जातो आणि कबूल करतो की त्याने परमेश्वराविरुद्ध पाप केले आहे. तो यापेक्षा काहीही बोलत नाही. पापासाठी कोणतेही समर्थन नसते. यामुळे देव दावीदाचे पाप क्षमा करू शकतो आणि त्याला आश्वासन देतो की तो मरणार नाही. आपल्या स्वतःच्या अवस्थेची कबुली देणे हेच देवाला क्षमा करण्याची आणि आपल्याला जीवन देणारा आत्मा देण्याची संधी देते. प्रत्येक पाप्याबरोबर देव हाच मार्ग अवलंबू इच्छितो मनुष्याची खरी अवस्था उघड करून त्याला क्षमा व आरोग्य देण्यासाठी.

जर दावीदाने आपले हृदय कठीण केले असते तर काय झाले असते? देवासाठी त्याचे तारण किती कठीण झाले असते याची आपल्याला जाणीव आहे का? दावीदाला आपली चूक मान्य करायला लावण्यासाठी देवाला काय करावे लागले असते? देव दावीदाची इच्छा मोडून त्याला जबरदस्तीने पश्चात्ताप करायला लावला नसता; परंतु जर त्याचे हृदय कठीण राहिले असते, तर शेवटी तो विध्वंसकाच्या हाती सोडला गेला असता. पण दावीदाच्या उदाहरणाबद्दल आपण देवाचे आभार मानतो, कारण ते आपल्याला जीवनाचा मार्ग दाखवते म्हणजेच हृदय कठीण न करता, आपल्या आत्म्याच्या अवस्थेची कबुली देणे.

येथे आपण केवळ कृतींचाच विचार करू नये. आपण परुश्याच्या सापळ्यात पडू नये म्हणजेच सांसारिक यरुशलेमची[357] ती वृत्ती, जी केवळ कामगिरीकडे पाहते. परुश्याने प्रभूचे आभार मानले कारण तो अमुक-अमुक करीत नव्हता आणि योग्य ते करीत होता.[358] पण आपण आपल्या हृदयाकडे पाहू या. तिथेच, ख्रिस्ताने सांगितल्याप्रमाणे, मनुष्याला अपवित्र करणाऱ्या सर्व गोष्टींचा उगम आहे.[359] हीच आपल्या हृदयाची नैसर्गिक अवस्था आहे.

आपल्या कृतींपूर्वीच आपले विचार महत्त्वाचे असतात, कारण दैवी नमुन्यानुसार विचार हे अदृश्य स्रोत आहेत, तर कृती या त्या विचारांचे दृश्यमान प्रकटीकरण व विस्तार आहेत.[360] देवाला समस्या तिच्या मुळाशीच सोडवायची आहे म्हणून जेव्हा आपले विचार चुकीच्या दिशेने जातात, तेव्हा देवाचा आत्मा आपली तलवार, म्हणजे देवाचे वचन,[361] उपसतो आणि आपल्याला पापाबद्दल दोषबोध देतो. मग आपण त्या अचानक पापी म्हणून उघड झालेल्या विचाराचे काय करतो? त्याच क्षणी, त्याच ठिकाणी, ख्रिस्ताकडून क्षमा व कृपेची अतिशय भरघोस तरतूद उपलब्ध असते. अशा प्रकारे देव आपत्काळात नेहमी उपस्थित असलेला आपला सहाय्यक ठरतो.[362]

---

[357] गलतीकरांस ४:२५
[358] लूक १८:९-१३
[359] मत्तय १५:१८-१९
[360] नीतिसूत्रे ३०:३२; लूक ६:४३-४५
[361] इफिसकरांस ६:१७
[362] इब्री लोकांस ४:१६

माझा अनुभव असा आहे की कधी कधी आपले मन प्रभूच्या मार्गाऐवजी इतर मार्गांवर चालायला प्रशिक्षित झालेले असते, आणि विचारांतील संघर्ष प्रचंड होतो. देहस्वभाव चांगले करायच्या व देवाला शोधायच्या इच्छेवर वर्चस्व गाजवू पाहतो आणि जणू गुरुत्वाकर्षणाच्या शक्तीसारखा तो आपल्याला सवयीच्या वर्तनपद्धतींकडे ओढतो. तरीही प्रभू तिथेच असतो आपल्याला गुडघ्यावर बसून त्याची मदत स्वीकारण्याचे आमंत्रण देत, जेणेकरून हे विचार आपल्या जीवनावर नियंत्रण ठेवू नयेत. प्रभू आपली विनंती पाहतो, आपली परवानगी स्वीकारतो, आणि आपल्याला बदलतो व नव्याने घडवतो, पापाविरुद्ध भिंत उभी करतो.

पेत्राचा अनुभव

आपण एका बायबलमधील कथेकडे पाहूया, जी आपण सांगितलेल्या गोष्टी स्पष्ट करते. ख्रिस्ताच्या सेवकाईच्या बहुतेक काळात, आणि विशेषतः यरुशलेमकडे जाणाऱ्या शेवटच्या प्रवासात, शिष्य कोण मोठा आहे आणि ख्रिस्त कधी राजा होईल यावर भांडणांत गुंतलेले होते. जरी ते ख्रिस्ताकडे फार आकर्षित झाले होते, त्याच्या जीवनाने व शिकवणीने ते अचंबित झाले होते, आणि त्यांनी त्याला मशीहा, देवाचा पुत्र व तारणारा म्हणून स्वीकारले होते, तरीही त्यांना आपल्या देहस्वभावाची खोली पूर्णपणे कळलेली नव्हती. देवाचे अगापे प्रेम अजून त्यांच्या अंतःकरणात वसलेले नव्हते. कारण ख्रिस्ताचा मृत्यू हे सर्व स्पष्ट करून देणार होता:

मत्तय २६:३० नंतर गीत गाऊन ते जैतुनांच्या डोंगरावर निघून गेले. 31तेव्हा येशू त्यांना म्हणाला, "तुम्ही सर्व ह्याच रात्री माझ्याविषयी अडखळाल; कारण असा शास्त्रलेख आहे की, 'मी मेंढपाळाला मारीन आणि कळपातल्या मेंढरांची दाणादाण होईल.' 32परंतु मी उठवला गेल्यानंतर तुमच्याआधी गालीलात जाईन." 33पेत्राने त्याला उत्तर दिले, "आपणाविषयी सर्व अडखळले तरी मी कधीही अडखळणार नाही." 34येशूने त्याला म्हटले, "मी तुला खचीत सांगतो, ह्याच रात्री कोंबडा आरवण्यापूर्वी तू तीन वेळा मला नाकारशील." 35पेत्र त्याला म्हणाला, "आपणाबरोबर मला मरावे लागले तरी मी आपणाला नाकारणार नाही." सर्व शिष्यांनीही तसेच म्हटले.

ख्रिस्ताने जाहीर केले की त्याच्यामुळे ते ठेचकाळतील आणि पांगतील. पेत्र आत्मविश्वासाने भरलेला होता आणि त्याने घोषित केले की इतरांना ख्रिस्तामुळे ठेचकाळणे शक्य असले तरी तो कधीच घाबरणार नाही.[363] येशू, जो कधीही खोटे बोलत नाही, त्याने पेत्राच्या हृदयाची खरी अवस्था उघड केली. त्या रात्रीच पेत्र नक्कीच तीन वेळा आपल्या गुरूला नाकारेल. पेत्र आपल्या स्वयंपूर्णतेवर ठाम राहिला आणि असे वचन दिले की जरी त्याला मरावे लागले तरी तो ख्रिस्ताला नाकारणार नाही. आणि सर्व शिष्य पेत्राबरोबर उभे राहिले. आपण ही क्रमवार मांडणी काळजीपूर्वक पाहूया:

अ. ख्रिस्त त्यांना सांगतो की काय होईल आणि ते कसे त्याला नाकारतील. येथे पेत्र आणि शिष्यांच्या हृदयाची अवस्था उघड केली जाते. हे म्हणजे वचन, नियमशास्त्र, अंतःकरणात प्रवेश करून त्याची पापी अवस्था जाहीर करते.

आ. पेत्र, स्वतःवर अवलंबून राहून आणि स्वतःची खरी अवस्था न ओळखता, हे नाकारतो

[363] मार्क १४:२६-३१

आणि वचन देतो की तो असे करणार नाही. तो आपल्या अवस्थेच्या उघडेपणाविरुद्ध हृदय कठोर करतो आणि ख्रिस्ताला नाकारणार नाही असे वचन देतो. हे वचन म्हणजे एक प्रारंभिक "होय".

इ. ख्रिस्त आपल्या म्हणण्याची पुष्टी करतो, पण त्यावर पेत्र आणि शिष्य पुन्हा एकदा आत्मनिर्भरतेने ते नाकारतात की ते ख्रिस्ताला नाकारतील. ख्रिस्ताविना आपण काहीच करू शकत नाही, हे त्यांना कळत नाही.[364] त्यामुळे पेत्र आणि शिष्य, ख्रिस्ताबाबत, जुन्या कराराच्या नात्यात होते जिथे ते आपल्या गुरूच्या वचनापेक्षा स्वतःच्या क्षमतेवर अधिक विश्वास ठेवत होते.

ख्रिस्ताला खटल्यासाठी नेण्यात आले, आणि योहान व पेत्र अंगणात प्रवेश करू शकले. आत गेल्यावर, पेत्र खटल्यात काय चालले आहे याबाबत लक्ष न वेधता तिथून निसटण्याचा प्रयत्न करीत होता, पण त्याची तीव्र उत्सुकता त्याला घडणाऱ्या गोष्टींकडे सतर्क ठेवत होती. ख्रिस्तावर होणाऱ्या थट्टा व गैरवर्तणुकीने तो भयभीत झाला होता. आपल्या खऱ्या भावना लपवण्याचा प्रयत्न करत तो त्या रात्री ख्रिस्ताला पकडणाऱ्यांमध्ये मिसळला; पण त्यांना त्याचे वर्तन आणि त्याचा उच्चार संशयास्पद वाटला. त्याला एकदा प्रश्न विचारला गेला, मग पुन्हा, आणि तो येशूचा अनुयायी असल्याचा आरोप त्याच्यावर करण्यात आला.

तो अडचणीत सापडल्याचे पाहून, पेत्राने शपथा घेऊन सांगितले की तो ख्रिस्ताला ओळखत नाही. थोड्या वेळाने त्याला पुन्हा प्रश्न विचारण्यात आला. जे लोक अनेक वर्षे ख्रिस्ताबरोबर राहिले आहेत, ते सहज दुर्लक्षित राहू शकत नाहीत. पेत्राला पुन्हा प्रश्न विचारला गेला तेव्हा तो रागावला, आणि ख्रिस्ताशी आपला काहीही संबंध नाही हे सिद्ध करण्यासाठी, शपथा व शाप देत त्याने जाहीर केले की तो ख्रिस्ताला ओळखत नाही. आणि त्याच्या तोंडातून शाप अजूनही बाहेर पडत असतानाच, कोंबडा पुन्हा आरवला.

पेत्र वळून पाहतो, आणि ख्रिस्त पेत्राकडे पाहतो.[365] पेत्राने त्या वेदनाग्रस्त चेहऱ्याकडे पाहिले; त्याला त्या नजरेत करुणा, दुःख आणि क्षमा दिसले. राग नव्हता. त्या करुणामय चेहऱ्याच्या दर्शनाने पेत्राचे कठोर झालेले हृदय तुटून गेले, आणि तो रडत निघून गेला. मागील काही तास आठवणे त्याला थांबवता येईना प्रभूने आधीच काय होणार आहे हे कसे सांगितले होते, आणि त्या रात्रीच तो पेत्र त्याला तीन वेळा नाकारणार आहे असे कसे म्हटले होते. पेत्राने आत्ताच शपथा व शाप देऊन सांगितले होते की तो ख्रिस्ताला ओळखत नाही; तरीही आता हे स्पष्ट झाले की प्रभू त्याला किती चांगल्या प्रकारे ओळखत होता, तर स्वतः पेत्र मात्र आपल्या पापी अवस्थेबाबत अज्ञानी होता. तरीही, हे सर्व असूनही, येशूने त्या दिवसापर्यंत त्याच्यावर प्रेम केले, त्याचे मार्गदर्शन केले ते पण कोमलतेने, काळजीने आणि समर्पणाने.

आणि गेथसेमेनी येथे पोहोचल्यावर जिथे ख्रिस्ताने काही तास आधी, शिष्य झोपले असताना, आपल्या आत्म्याला वेदनेत ओतले होते तेथे पेत्र कडवटपणे रडला. परीक्षेची वेळ आली, आणि पेत्राच्या हृदयात जे होते ते प्रकट झाले जे त्यालाही माहीत नव्हते म्हणजे त्याने स्वतःचे वचन मोडले. तिथे 'नाही' प्रकट झाले. अशा प्रकारे पेत्रामध्ये देहिक मनुष्याचे वचन दिसते: 'होय' आणि 'नाही'.

---

[364] योहान १५:५

[365] लूक २२:६१

परंतु जेव्हा कोंबडा दुसऱ्यांदा आरवला, तेव्हा त्याला येशूचे शब्द आठवले. तेथे नियमशास्त्र पेत्राच्या अंतःकरणात आले. आणि एवढेच नव्हे तर पेत्र ख्रिस्ताच्या उपस्थितीत आला. पेत्र तारणाऱ्याकडे पाहतो, आणि तारणारा पेत्राकडे पाहतो आणि त्या ठिकाणी, ख्रिस्ताचे शब्द आणि त्याचा चेहरा पेत्राच्या अंतःकरणात जणू अग्नीप्रमाणे झाले. किती भयंकर क्षण! येथे पेत्राला "मृत्यूची सेवा" अनुभवायला मिळाली. तरीही, त्याच क्षणी, देवाच्या आत्म्याने क्षमा व कृपेची तरतूद दिली होती. पेत्राने आपल्या उतावळेपणाचे आणि आत्मविश्वासाचे पाप ओळखले, आणि म्हणून त्याने स्वतःला पूर्णपणे ख्रिस्ताच्या बाहुपाशात झोकून दिले, त्याच्यावरच आपले तारण असल्याचा विश्वास ठेवला.

महिमा आणि सावल्या

चला पुढे वाचूया:

२ करिंथकर ३:९-११ कारण ज्या सेवेचा परिणाम दंडाज्ञा ती जर तेजोमय होती, तर जिचा परिणाम नीतिमत्त्व ती किती विशेषेकरून अधिक तेजोमय असणार. 10इतकेच नव्हे, तर 'जे तेजस्वी होते ते' ह्या तुलनेत अपरंपार तेजापुढे तुलनेने 'तेजोहीन ठरले'. 11नष्ट होत चाललेले जर तेजयुक्त आहे, तर जे शाश्वत ते कितीतरी अधिक तेजस्वी असणार.

मृत्यूची/दोषारोपणाची सेवा आत्म्याच्या/नीतिमत्त्वाच्या सेवेपेक्षा कमी महिमायुक्त असली, तरी तीही महिमायुक्त आहे. ती का महिमायुक्त आहे? कारण ती देवाचे कार्य आहे म्हणजे मनुष्याच्या गौरवाला खाली पाडणारे कार्य. मनुष्याला स्वतःचे शून्यत्व आणि स्वतःहून काहीही चांगले करण्याची पूर्ण असमर्थता दिसून येईपर्यंत, ख्रिस्ताने सिद्ध केलेले देवाचे नीतिमत्त्व परिधान करण्यास तो तयार होत नाही.

२ करिंथकर ३:१२ तर मग आम्हांला अशी आशा असल्यामुळे आम्ही फार धिटाईने बोलतो; 13इस्राएल लोकांनी जे नाहीसे होत चालले होते त्या तेजाकडे एकसारखी दृष्टी लावू नये 'म्हणून मोशे आपल्या मुखावर आच्छादन घालत असे,' तसे आम्ही करत नाही.

प्रेषित पौल करिंथकरांना लिहिलेल्या पत्रात पुढे म्हणतो की, त्याला मिळालेली सेवा अक्षराची नसून आत्म्याची आहे; म्हणून तो मोठ्या धैर्याने बोलतो म्हणजे स्वतःच्या क्षमतेवर नाही, तर देवाकडून येणाऱ्या क्षमतेवर.

२ करिंथकर ३:५ आम्ही स्वत: कोणतीही गोष्ट आपण होऊनच ठरवण्यास समर्थ आहोत असे नव्हे, तर आमच्या अंगची पात्रता देवाकडून आलेली आहे;…

हे विधान स्पष्ट करते की पौल नवीन करारात आहे आणि त्याच्याकडे आत्म्याची सेवा आहे. आणि तो आत्म्याचा सेवक असल्यामुळे, तो मोठ्या आत्मविश्वासाने, थेट आणि कोणताही पडदा न ठेवता बोलतो. मग मोशेला पडदा का घालावा लागला?

निर्गम ३४:२९ मग मोशे सीनाय पर्वतावरून उतरला; आणि तो साक्षपटाच्या दोन्ही पाट्या हातात घेऊन पर्वतावरून उतरून येत असता परमेश्वराशी संभाषण केल्यामुळे आपल्या चेहऱ्यातून तेजाचे किरण निघत आहेत ह्याचे त्याला भान नव्हते. 30मोशेच्या चेहऱ्यातून

तेजाचे किरण निघत आहेत असे अहरोनाने व सर्व इस्राएल लोकांनी पाहिले तेव्हा ते त्याच्याजवळ जायला भ्याले. 31मग मोशेने अहरोन व मंडळीचे प्रमुख ह्यांना बोलावले; तेव्हा अहरोन व मंडळीचे प्रमुख त्याच्याकडे परत आले, आणि तो त्यांच्याशी संभाषण करू लागला. 32नंतर सर्व इस्राएल लोक जवळ आले आणि जे काही सीनाय पर्वतावर परमेश्वराने त्याला सांगितले होते ते सगळे त्याने त्यांना आज्ञा देऊन सांगितले. 33मोशेने त्यांच्याशी बोलणे संपवल्यावर आपल्या तोंडावर आच्छादन घातले; 34पण मोशे परमेश्वराशी संभाषण करायला त्याच्यासमोर आत जाई तेव्हा तो बाहेर येईपर्यंत आपल्या तोंडावरचे आच्छादन काढत असे; मग जी काही आज्ञा त्याला होई ती तो बाहेर येऊन इस्राएल लोकांना सांगत असे. 35इस्राएल लोक मोशेच्या तोंडाकडे पाहत तेव्हा त्याच्या चेहऱ्यातून तेजाचे किरण निघताना त्यांना दिसत; परमेश्वराशी संभाषण करण्यास मोशे आत जाईपर्यंत तो आपल्या तोंडावर आच्छादन घालत असे.

मोशे देवाशी बोलल्यानंतर आणि त्याने देवाचा महिमा पाहिल्यानंतर, त्याचा चेहरा तेजस्वी झाला. त्या प्रकाशामुळे लोक मोशेकडे येण्यास घाबरले; देवाचा महिमा त्याच्या मानवी माध्यमातूनही ते सहन करू शकत नव्हते. मोशेला स्वतः देवाशी बोलण्यासाठी पडद्याची गरज नव्हती; देवाला पडद्याची गरज नाही. पडदा हा इस्राएलाच्या लोकांसमोर असलेला होता.

इस्राएल लोकांप्रती आदर म्हणून (सर्व इस्राएल लोकांनी पडदा घालण्याऐवजी) मोशेच पडदा घालतो, आणि जेव्हा तो परमेश्वराशी बोलतो तेव्हा तो ते काढतो. इस्राएल लोक त्याला पाहू व त्याच्याशी बोलू शकावेत म्हणून माध्यमाने आपला तेज पडद्याने झाकणे आवश्यक होते. हे एका मोठ्या वास्तवाचे प्रतिरूप आहे. जसे लोकांच्या हितासाठी मोशेने स्वतःवर पडदा घालण्याची नम्रता स्वीकारली, तसेच ख्रिस्तानेही नम्र होऊन पडदा परिधान केला.[366] म्हणजेच, तो देहधारी झाला किंवा त्याने आमच्यात वास केला, जेणेकरून मानवजातीला देवाच्या मध्यस्थाशी बोलता व त्याच्याकडे पाहता यावे. कारण मानवतेच्या पडद्याशिवाय ख्रिस्ताच्या तेजाने मानवजातीला भीतीने दूर पळवून लावले असते, जसे पाप केल्यानंतर ख्रिस्त आदाम व हव्वेकडे आला तेव्हा घडले होते.[367]

मग इस्राएली लोकांचे काय झाले? त्यांनी ऐकण्यास नकार दिला आणि आपली हृदये कठोर केली; परिणामी, देव ज्या तेजाने त्यांना आशीर्वादित करू इच्छित होता ते ते पाहू शकले नाहीत. त्यांची पापी व शारीरिक अवस्था यास अडथळा ठरली. त्यांच्यातील अविश्वास त्यांच्या डोळ्यांवर व कानांवर पडद्यासारखा झाला, आणि देवाचे प्रकाश ते ऐकू व पाहू शकले नाहीत.

२ करिंथकर ३:१२ तर मग आम्हांला अशी आशा असल्यामुळे आम्ही फार धिटाईने बोलतो; 13इस्राएल लोकांनी जे नाहीसे होत चालले होते त्या तेजाकडे एकसारखी दृष्टी लावू नये ‘म्हणून मोशे आपल्या मुखावर आच्छादन घालत असे,’ तसे आम्ही करत नाही.

इस्राएलाचे डोळे जे नाहीसे होणार होते त्याच्या शेवटाकडे पाहू शकले नाहीत. “समाप्ती” या शब्दाचा अर्थ आठवू या, आणि मूळ भाषेत तोच शब्द वापरणारे एक वचन पाहू या:

---

[366] योहान १:१४; इब्री १०:२०
[367] उत्पत्ति ३:८

रोमकर १०:४ कारण विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला नीतिमत्त्व प्राप्त होण्यासाठी ख्रिस्त नियमशास्त्राची समाप्ती असा आहे.

"समाप्ती" म्हणजे उद्दिष्ट किंवा ध्येय आणि नियमशास्त्राचे ध्येय ख्रिस्त आहे. आणि जे नाहीसे होते त्याचेही शेवट, उद्दिष्ट किंवा हेतू ख्रिस्तच आहे. मग येथे प्रश्न पडतो की, काय नाहीसे होते? आपण त्याचे विधी व न्यायसंकल्प[368] आठवण्यास बोलावले गेलो असलो तरी, बलिदाने व अर्पणे नाहीशी झाली आहेत. मंदिराची सेवा आणि अहरोनाचे याजकपद[369] नाहीसे झाले आहे. तसेच आपण अभ्यास करत असलेल्या अध्यायाच्या संदर्भात हेही सांगितले आहे की पहिला करार, अक्षराचा करार, दोषारोपणाची सेवा, महिमायुक्त असली तरी नाहीशी होत आहे. हे सर्व जे नाहीसे झाले आहे किंवा नाहीसे होण्यास तयार आहे,[370] ते सर्व ख्रिस्ताकडेच निर्देश करते, ख्रिस्ताकडे नेते आणि त्याच्यातच समाप्त होते. बलिदाने, अर्पणे, मंदिर, याजकपद आणि जुना करार यांचा शेवट, व उद्दिष्ट ख्रिस्तच आहे, आणि ते आपल्याला ख्रिस्ताकडे नेण्यासाठीच आहे. पुढे पौल आपल्या पत्रात हे अतिशय स्पष्टपणे सांगतो:

२ करिंथकर ३:१८ परंतु आपल्या मुखांवर आच्छादन नसलेले आपण सर्व जण आरशाप्रमाणे 'प्रभूच्या वैभवाचे' प्रतिबिंब पाडत आहोत; आणि प्रभू जो आत्मा त्याच्या द्वारे, तेजस्वितेच्या परंपरेने, आपले रूपांतर होत असता आपण त्याच्याशी समरूप होत आहोत. कारण आम्ही आपली घोषणा करत नाही; तर ख्रिस्त येशू हा प्रभू आहे अशी आणि येशूप्रीत्यर्थ आम्ही तुमचे दास आहोत अशी स्वतःची घोषणा करतो.

जे नाहीसे होणार होते त्याचे उद्दिष्ट इस्राएल लोक पाहू शकले नाहीत. ते ख्रिस्ताला व त्याचे तेजाला पाहू शकले नाहीत; त्यामुळे ते भयभीत झाले.

२ करिंथकर ३:१४ परंतु त्यांची मने कठीण झाली; कारण जुना करार वाचून दाखवण्यात येतो तेव्हा तेच आच्छादन आजपर्यंत तसेच न काढलेले राहते; ते ख्रिस्तामध्ये नाहीसे होते.

इस्राएल लोक त्यांच्या अविश्वासामुळे त्यांच्या आयुष्यात घडणाऱ्या सर्व घटनांत ख्रिस्ताला ओळखू शकले नाहीत. त्यांनी अधिक ठामपणे देवाचा आवाज ऐकू नये असा निर्धार केला, आणि त्याच वेळी त्याचे सर्व शब्द स्वतःच्या बळावर पूर्ण करण्याचा प्रयत्न केला. पौल सांगतो की हे आजपर्यंत घडत आहे.[371] आपल्यालाही इस्राएल लोकांसारखीच समस्या आहे, आणि जुन्या करारातील प्रत्येक कथेत ख्रिस्ताला पाहणे आपल्यालाही कठीण जाते.

त्यांच्यावर प्रकाश पडू इच्छित होता (तो म्हणजे ख्रिस्त),[372] पण त्या प्रकाशामध्ये आणि लोकांमध्ये असलेला हा पडदा त्यांना सावल्यांतच ठेवत होता. त्यांनी देहातील मध्यस्थ म्हणून मोशेला मागितले, पण तरीही ते त्याचा चेहरा पाहू शकले नाहीत, तर रूपांतरित ख्रिस्ताचा चेहरा शिष्यांना सूर्याप्रमाणे[373] तेजस्वी दिसला. त्यांनी वास्तविक सत्य स्वीकारले नाही, तर केवळ त्यांना वचन दिलेल्या वास्तवांच्या प्रतिकात्मक छाया स्वीकारल्या.

---

[368] दानिएल ९:२७
[369] इब्री १०:१-२
[370] इब्री ८:१३
[371] प्रेषितांची कृत्ये १३:३८-४१; २८:२४-२९
[372] १ योहान १:९
[373] १ पेत्र २:९

इस्राएल लोकांच्या विविध अनुभवांतून हे स्पष्ट दिसते:

अ. देवाने इस्राएल लोकांना वचन दिले होते की त्यांनी त्याचा आवाज ऐकला आणि त्याचा करार जपला, तर संपूर्ण राष्ट्र याजकांचे राज्य होईल. असे कधीच घडले नाही. त्याऐवजी याजकपद लेवी वंशातील अहरोनाच्या कुटुंबाला देण्यात आले. आणि हे याजकपद संपूर्ण जगभर पसरलेले न राहता मुख्यता इस्राएल लोकांपुरते मर्यादित राहिले. परंतु आपण ख्रिस्ताला जसा तो स्वतःला प्रकट करतो तसा स्वीकारतो, आणि त्याचे तेज पाहतो, तेव्हा आपण ख्रिस्त येशूद्वारे देवासाठी आत्मिक अर्पणे करणारे राजकीय याजकपद बनतो.[374]

ब. देवाने त्यांना वचन दिले होते की तो त्यांना स्वतःच्या निवासस्थानी, परमेश्वराच्या हातांनी उभारलेल्या मंदिरात नेईल. पण त्याऐवजी ते चाळीस वर्षे वाळवंटात प्रवासी राहिले, आणि त्या अनुभवातून त्यांना या स्वर्गीय प्रवेशाची हानी कळून आली; आणि जे वाळवंटात मरण पावले नाहीत त्यांनी कनान देशात प्रवेश केला.

क. देवाची इच्छा होती की त्याने आपल्या पवित्र आत्म्याद्वारे त्यांच्या हृदयांत वास करावा, आणि तेथे आपले सिंहासन स्थापून आपला नियम त्यांच्या हृदयांत लिहावा. पण त्यांच्या हृदयाच्या कठोरतेमुळे तो हे करू शकला नाही, तेव्हा त्याने मानवी हातांनी बनवलेल्या एका पवित्रस्थानाद्वारे त्यांना हे शिकवले की तो त्यांच्यामध्ये काय करु इच्छितो, जिथे परमपवित्र स्थानी त्याची शकाइना उपस्तीथी वास करणार होती.

ड. देवाने अब्राहामाशी केलेल्या करारानुसार वचन दिले होते की तो आपला नियम त्यांच्या मनात ठेवील आणि त्यांच्या हृदयांत लिहील. पण त्यांनी आपली हृदये कठोर केल्यामुळे, त्यांनी तो नियम दगडी पाट्यांवर प्राप्त केला. ख्रिस्त येशूमध्ये[375] असलेल्या जीवन देणाऱ्या आत्म्याच्या नियमाऐवजी, जो जिवंत खडक व कोनशिला[376] आहे, त्यांनी थंड, निर्जीव दगडावर लिहिलेला कराराचा अक्षरस्वरूप नियम स्वीकारला.

इ. देवाच्या धार्मिकतेची सेवा, म्हणजे प्रभूच्या आत्म्याची सेवा स्वीकारण्याऐवजी, त्यांनी केवळ अक्षराची सेवा स्वीकारली, जी मृत्यूची सेवा आहे. कारण जे विश्वास ठेवणाऱ्यांसाठी जीवनाचा सुगंध आहे, तेच न विश्वास ठेवणाऱ्यांसाठी मृत्यूचा सुगंध ठरते.

म्हणून आपण पाहतो की इस्राएल लोकांकडे अपूर्ण करार, अपूर्ण पवित्रस्थान, अपूर्ण याजकपद, अपूर्ण सेवा, आणि अपूर्ण अर्पणे व बलिदाने राहिली. तरीसुद्धा, देवाची कृपा, दया, सहनशीलता आणि कोमल काळजी त्याच्या लोकांबद्दल स्पष्टपणे दिसून येते. देव त्यांना आपल्या वचनांची शुभवार्ता देतो, तो त्यांना कराराचा संदेशवाहक म्हणून ख्रिस्त देतो, तरी लोकांनी अविश्वासाचा पडदा येशू ख्रिस्ताच्या मुखातील देवाच्या तेजस्वी प्रकाशासमोर उभा केला.

हा पडदा असल्यामुळे, देव त्यांच्याशी त्या प्रतीकांद्वारे व आकृत्यांद्वारे संवाद साधतो, ज्या त्या पडद्यामुळे निर्माण झालेल्या सावल्यांतून उद्भवतात. तरीसुद्धा, त्या सावल्याच स्वतःमध्ये, ज्याला ऐकायचे आणि पाहायचे होते त्याला, देवाच्या पुत्रामधील देवाच्या तेजस्वी वास्तविकतेविषयी सर्व काही सांगत होत्या. या सावल्या सतत साक्ष देत होत्या

[374] १ पेत्र २:५
[375] रोमकर ८:२
[376] १ पेत्र २:४

ज्याला ऐकायचे होते त्याच्यासाठी ख्रिस्तामध्ये प्रकट झालेल्या देवाच्या प्रेमळ स्वभावाच्या तेजाची, देव आपल्या प्रत्येक अपत्यासाठी वैयक्तिकरीत्या जे कार्य करू इच्छितो त्याची, त्या दैवी पितृप्रेमाची, जे मानवी मातृप्रेमापेक्षा[377] कितीतरी पटींनी महान आहे, ज्याद्वारे पिता आपल्या प्रत्येक हरवलेल्या अपत्याकडे कोमलतेने पाहतो. आणि ही वास्तविकता त्यांच्या अगदी आवाक्यात होती, जेव्हा कधी त्यांनी ती विश्वासाने धरून ठेवायची इच्छा केली. या जुन्या करारात व या तोराहात, आपण ज्ञान व सत्याचा[378] आकार पाहतो.

आपण वाचले आहे की हा पडदा ख्रिस्तामध्ये दूर केला जातो. जेव्हा आपण देवाचे वचन ऐकतो व जपतो, तेव्हा आपण ख्रिस्ताला स्वीकारतो. ख्रिस्ताला स्वीकारल्यामुळे, आपण सावल्यांऐवजी वास्तविकता पाहू शकतो. इस्राएल लोकांनी ख्रिस्ताला धरून ठेवले असते, तर तो पडदा दूर झाला असता.

२ करिंथकर ३:१६ परंतु त्यांचे अंत:करण प्रभूकडे वळले म्हणजे 'आच्छादन काढले जाते.' 17प्रभू आत्मा आहे; आणि जेथे प्रभूचा आत्मा आहे तेथे मोकळीक आहे. 18परंतु आपल्या मुखांवर आच्छादन नसलेले आपण सर्व जण आरशाप्रमाणे 'प्रभूच्या वैभवाचे' प्रतिबिंब पाडत आहोत; आणि प्रभू जो आत्मा त्याच्या द्वारे, तेजस्वितेच्या परंपरेने, आपले रूपांतर होत असता आपण त्याच्याशी समरूप होत आहोत.

पौल या संदर्भात स्पष्ट करतो की प्रभु येशू ख्रिस्त स्वतः तो आत्मा आहे,[379] आणि जिथे प्रभूचा आत्मा आहे तिथे स्वातंत्र्य आहे.[380] ज्या ठिकाणी इस्राएल लोकांना स्वातंत्र्याची देणगी देण्यात आली होती आणि त्यांनी स्वातंत्र्याचा नियम[381] म्हणजे नवा करार प्राप्त केला, त्याच ठिकाणी प्रभू येशू ख्रिस्त स्वतः आपल्या आत्म्याद्वारे देवाचा नियम त्यांच्या मनात ठेवण्याचा आणि त्यांच्या हृदयांत लिहिण्याचा प्रयत्न करत होता. इस्राएल लोकांना मेंढपाळासारखा मार्गदर्शन करणारा प्रभूचा आत्मा म्हणजेच प्रभू येशू ख्रिस्त आहे.[382]

आणि आता, असे पौल म्हणतो, आपण जी आत्म्याची सेवा प्राप्त केली आहे, ते पडद्याविना प्रभू येशू ख्रिस्ताचे तेज पाहतो. प्रभूचे तेज म्हणजे त्याचा स्वभाव आहे. येशूने पित्याला प्रार्थना करताना म्हटले, "पिता, मी पृथ्वीवर तुझे गौरव प्रकट केले आहे."[383] जेव्हा ख्रिस्ताचा आत्मा हृदयात वास करतो आणि आत्म्याचे फळ[384] प्रकट करतो, तेव्हा पिता गौरवित होतो.

आपल्या प्रार्थनेत येशू या गौरवाचे स्वरूप अधिक स्पष्ट करतो. ख्रिस्ताने पित्याचे नाव प्रकट केले.[385] आपल्या संपूर्ण जीवनात आणि सेवाकार्यात, शब्दांनी आणि कृतींनी, ख्रिस्ताने जिवंत देव प्रेम आहे[386] हे घोषित केले म्हणजे असे प्रेम जे इतके आत्मत्यागी आहे की त्याने

---

[377] स्तोत्र २७:१०
[378] रोमकर २:२०
[379] २ करिंथकर ४:५
[380] योहान ८:३६
[381] याकोब १:२५; २:१२; स्तोत्र ११९:४४-४५
[382] यशया ६३:१०-१४; ४०:१०-११; योहान १०:११, १६
[383] योहान १७:४
[384] योहान १५:८; गलतीकर ५:२२-२६
[385] योहान १७:६-८, २५-२६
[386] योहान १४:७-११; १७:२३, २६

स्वतःच्या पुत्राला जगात पाठवले,[387] आत्म्याने आणि मानवी देहात,[388] मनुष्यांना परत घरी बोलावण्यासाठी.[389] आणि मोशेसारखेच, आपण आरशात प्रभूचे तेज पाहताना, आपण ज्या प्रतिमेकडे पाहतो त्याच प्रतिमेत रूपांतरित होत जातो. देवाच्या स्वभावाच्या आणि त्याच्या प्रेमाच्या अथांग खोल्या जशा जशा आपल्याला समजू लागतात, त्याच्या चुकलेल्या मुलांबद्दलच्या त्याच्या अधिक खोल आणि व्यापक करुणेचे प्रत्येक पैलू आपण शोधतो, तसतसे आपण शोधातून शोधाकडे, प्रकटीकरणातून प्रकटीकरणाकडे, प्रभूच्या आत्म्याद्वारे रूपांतरित होत जातो.

२ करिंथकर ४:१-२ म्हणून आमच्यावर झालेल्या दयेनुसार ही सेवा आम्हांला देण्यात आली आहे, म्हणून आम्ही धैर्य सोडत नाही. 2आम्ही लाजिरवाण्या गुप्त गोष्टी वर्ज्य केल्या आहेत, आम्ही कपटाने चालत नाही व देवाच्या वचनाविषयी कपट करत नाही; तर सत्य प्रकट करून देवासमक्ष प्रत्येक माणसाच्या सदसद्विवेकाला आपणांस पटवतो.

नव्या कराराची ही सेवा आपल्या हातात असल्यामुळे ज्यात आपण प्रभूचे तेज, देवाचे गूढ म्हणजेच ख्रिस्त आपल्या लोकांमध्ये[390] आहे हे घोषित करतो म्हणून आम्ही लपवलेल्या बेईमानीच्या गोष्टींचा त्याग करतो; चलाखीने चालत नाही, देवाच्या वचनाशी कपटाने वागत नाही. हे स्पष्ट आहे की मनुष्य जेव्हा अक्षराच्या सेवेतील, जुन्या करारातील अवस्थेत असतो, तेव्हा तो देवाच्या वचनाचा वापर चलाखीने आणि कपटाने करण्याच्या भयानक चुकांमध्ये पडतो. जुना करार स्वीकारलेल्या अवस्थेत मनुष्य ख्रिस्ताला पाहत नाही, तो जुन्या करारात प्रभूचे तेज पाहत नाही, आणि म्हणूनच ख्रिस्त आज काय करीत आहे हेही तो पाहत नाही. तो स्वतःच्या अवस्थेच्या प्रकटीकरणाबद्दल आंधळा आणि विरोध करणारा असतो, आणि त्यामुळे तो बेईमानीने चालतो. सत्य आपल्याला देवाच्या दृष्टीने प्रत्येक माणसाच्या अंतःकरणासमोर स्वतःला सादर करण्यास प्रवृत्त करते.

२ करिंथकर ४:३ परंतु आमची सुवार्ता आच्छादलेली असल्यास ज्यांचा नाश होत आहे त्यांच्या ठायी ती आच्छादलेली आहे. 4त्यांची म्हणजे विश्वास न ठेवणाऱ्या लोकांची मने ह्या युगाच्या दैवताने आंधळी केली आहेत, अशा हेतूने की, देवाची प्रतिमा जो ख्रिस्त त्याच्या गौरवी सुवार्तेचा प्रकाश त्यांच्यावर प्रकाशू नये. 5कारण आम्ही आपली घोषणा करत नाही; तर ख्रिस्त येशू हा प्रभू आहे अशी आणि येशूप्रीत्यर्थ आम्ही तुमचे दास आहोत अशी स्वतःची घोषणा करतो. 6कारण "अंधारातून उजेड प्रकाशित होईल" असे जो देव बोलला तो येशू ख्रिस्ताच्या मुखावरील देवाच्या गौरवाच्या ज्ञानाचा प्रकाश पाडण्यासाठी आमच्या अंतःकरणात प्रकाशला आहे.

पहिल्या करारातच राहणे, म्हणजे अविश्वासाचा पडदा डोळ्यांसमोर ठेवणे कारण आपल्याला ख्रिस्ताचे तेज पाहता येत नाही याचा अर्थ नाश पावलेले असणे असा होतो. आत्म्यांचा शत्रू, नाश करणारा, हाच या जगाच्या लोकांची समज आंधळी करतो, म्हणजे अविश्वास करणाऱ्यांना ख्रिस्ताच्या तेजस्वी सुवार्तेचा प्रकाश दिसू नये, जो देवाची प्रतिमा आहे. यातील सर्वात भयानक गोष्ट म्हणजे ही की, ख्रिस्तामधील तारणाची तेजस्वी सुवार्ता जी जीवन आहे तीच पाप आणि अविश्वासाच्या फसवणुकीमुळे आंधळे झालेल्यांच्या

[387] योहान ३:१६; १ योहान ४:८-१०, १४-१६
[388] गलतीकर ४:४, ६
[389] लूक १५:४
[390] कलस्सैकरांस १:२७

आत्म्यांत भीती निर्माण करते. किती आश्चर्यकारक आहे हे! जे जीवन आहे ते मृत्यू म्हणून पाहिले जाते, आणि जे मृत्यू आहे त्यालाच जीवन समजून धरून ठेवले जाते.

दृष्टांत

पौल, आत्म्याच्या सेवेत, स्पष्टपणे बोलत असे तो थेट आणि स्पष्ट बोलत[391] असे. प्रभू मोशेशी[392] जसा बोलला तसाच; मोशे प्रभूचे तेज पडद्याविना पाहू शकत होता. म्हणून आपण स्वतःला विचारतो: जेव्हा प्रभूला ऐकण्यास आणि वचन जपण्यास नकार देणारे कठीण हृदय आढळते, तेव्हा काय होते? जेव्हा प्रभू अशा लोकांशी भेटतो जे जुन्या करारात आहेत, ज्यांना पडद्याविना प्रभूचे तेज पाहता येत नाही, तेव्हा काय घडते?

मत्तय १३:१०-१७,३४-३५ मग शिष्य जवळ येऊन त्याला म्हणाले, "आपण त्यांच्याबरोबर दाखल्यांनी का बोलता?" 11त्याने त्यांना उत्तर दिले, "स्वर्गाच्या राज्याची रहस्ये जाणण्याचे दान तुम्हांला दिलेले आहे, परंतु त्यांना दिलेले नाही. 12कारण ज्या कोणाजवळ आहे त्याला दिले जाईल व त्याला भरपूर होईल; परंतु ज्या कोणाजवळ नाही त्याचे जे असेल तेदेखील त्याच्यापासून काढून घेतले जाईल. 13ह्यास्तव मी त्यांच्याबरोबर दाखल्यांनी बोलतो; कारण ते पाहत असता पाहत नाहीत, आणि ऐकत असता ऐकत नाहीत व त्यांना समजतही नाही. 14यशयाचा संदेश त्यांच्याविषयी पूर्ण होत आहे, तो असा की, 'तुम्ही ऐकाल तर खरे, परंतु तुम्हांला समजणारच नाही, व पाहाल तर खरे, परंतु तुम्हांला दिसणारच नाही;

15कारण ह्या लोकांचे अंतःकरण जड झाले आहे, ते कानांनी मंद ऐकतात, आणि त्यांनी आपले डोळे मिटून घेतले आहेत; ह्यासाठी की, त्यांनी डोळ्यांनी पाहू नये, कानांनी ऐकू नये, अंतःकरणाने समजू नये व वळू नये, आणि मी त्यांना बरे करू नये.' 16पण धन्य तुमचे डोळे, कारण ते पाहत आहेत; आणि तुमचे कान, कारण ते ऐकत आहेत. 17मी तुम्हांला खचीत सांगतो की, तुम्ही जे पाहत आहात ते पाहण्यास पुष्कळ संदेष्टे व नीतिमान जन उत्कंठित होते, तरी त्यांना पाहण्यास मिळाले नाही; आणि तुम्ही जे ऐकता ते ऐकण्यास ते उत्कंठित होते, तरी त्यांना ऐकण्यास मिळाले नाही.

ह्या सर्व गोष्टी येशूने दाखल्यांनी लोकसमुदायांना सांगितल्या आणि दाखल्यावाचून तो त्यांच्याबरोबर काही बोलला नाही; 35ह्यासाठी की, संदेष्ट्याच्या द्वारे जे सांगितले होते ते पूर्ण व्हावे; ते असे की, "मी आपले तोंड उघडून दाखले देईन; जगाच्या स्थापनेपासून जे गुप्त ते प्रकट करीन."

येशूच्या जवळ असणाऱ्यांना, जे जाणूनबुजून त्याचा गैरसमज करून घेणार नव्हते, देवाच्या राज्याच्या रहस्यांचे ज्ञान दिले गेले. पण जे ऐकू इच्छित नाहीत, अशा उरलेल्या लोकांसाठी सर्व गोष्टी दृष्टांताद्वारे दिल्या जातात.

मार्क ४:३३-३४ असले पुष्कळ दाखले देऊन, त्यांच्या ग्रहणशक्तीप्रमाणे तो त्यांना संदेश देत असे. 34आणि दाखल्यावाचून तो त्यांच्याबरोबर बोलत नसे; तथापि एकान्तात तो आपल्या

[391] २ करिंथकरांस ३:६, १२
[392] गणना १२:८

शिष्यांना सर्वकाही समजावून सांगत असे.

येशू शिष्यांना गोष्टी स्पष्टपणे सांगत असे, अविश्वासाच्या "पडद्यामुळे" निर्माण होणाऱ्या सावल्यांशिवाय, कारण त्यांना ऐकण्यास कान आणि पाहण्यास डोळे होते. हे याचे पुरावे आहे की त्यांनी ख्रिस्ताचा पाठपुरावा केला आणि त्याला स्वीकारले. येथे आपण देवाच्या कार्यातील आणखी एक तत्त्व पाहतो: देव मनुष्य ज्या अवस्थेत आहे त्यानुसार, आणि जेवढे तो ऐकू शकतो त्यानुसार, आपली भाषा आणि जवळ येण्याची पद्धत समायोजित करतो. जितके हृदय देवाचे वचन स्वीकारण्यासाठी खुले असते, आणि संदेशामुळे दुखावले न जाता तो स्वीकारू शकते, तितक्याच स्पष्टपणे प्रभू सर्व काही घोषित करू शकतो.

पण जर हृदय कठीण झालेले असेल, तर प्रभू मग दृष्टांत आणि सावल्यांद्वारे बोलतो. हे यासाठी दिले जातात की लोकांनी ही वचने ऐकावीत, आणि कारण ती अर्थ लावण्यासाठी अधिक खुली असतात, त्यामुळे लोक ती स्वीकारण्यास अधिक तयार होतील आणि त्याद्वारे आपले हृदय उघडतील.

यशया २९:१३ प्रभू म्हणाला आहे की, "हे लोक माझ्यासमीप येऊन आपल्या तोंडच्या शब्दांनी माझा सन्मान करतात, तरी माझ्यापासून आपले अंतःकरण दूर राखतात, आणि हे माझे भय बाळगतात ते केवळ मनुष्यांनी पढवलेल्या आज्ञेप्रमाणे बाळगतात.

ओठांनी सन्मान करणे पण हृदयाने देवापासून दूर असणे ही मनुष्याची नैसर्गिक अवस्था आहे. दृष्टांत ही त्यांच्यासाठी दिली आहेत की जे हृदयाने देवापासून दूर झालेले आहेत आणि वचन ऐकण्यास विरोध करतात; त्यांच्यासाठी जगाच्या स्थापनेपासून लपवून ठेवलेली रहस्ये उघड व्हावीत म्हणून. दृष्टांत हे अक्षराच्या सेवाकार्याचा आणि जुन्या कराराचा भाग आहेत. देवाचे वचन त्यांच्यासाठी परके शब्द बनते, तोपर्यंत की ते मागे पडतात, मोडले जातात, बांधले जातात आणि कैदेत घेतले जातात;[393] म्हणजेच मृत्यूच्या सेवाकार्याने आपले संपूर्ण कार्य पूर्ण करेपर्यंत.

यशया ३०:८-११ तर आता चल, त्यांच्यासमक्ष हे पाटीवर लिही, टिपून ठेव म्हणजे ते पुढील पिढ्यांसाठी युगानुयुग राहील. 9कारण हे बंडखोर लोक आहेत, ही लबाड मुले आहेत; ज्यांना परमेश्वराचे नियमशास्त्र ऐकायला नको अशी ही मुले आहेत. 10ते द्रष्ट्यांना म्हणतात, "दृष्टान्त पाहून नका"; संदेष्ट्यांना म्हणतात, "आम्हांला यथार्थ गोष्टींचा संदेश सांगू नका, आम्हांला गोडगोड गोष्टी सांगा, कपटवचने सांगा; 11मार्गातून निघा, वाटेवरून दूर व्हा, आमच्यासमोरून इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूस दूर करा."

ते ओठांनी प्रभूचा पाठपुरावा करायची कबुली देतात, तरी देवाचे नियमशास्त्र ऐकू इच्छित नाहीत. त्यांना त्यांच्या पापी अवस्थेची वास्तविकता ऐकायची नाही; त्याऐवजी त्यांना गोड गोष्टी ऐकायच्या आहेत. इस्राएलाच्या पवित्राचा आवाज त्यांना दुखावतो, आणि तो दयेसह बोलत असतानाही ते तो ऐकू शकत नाहीत. त्यांच्यातील देवभय हे मनुष्यांची आज्ञा आहे; देवाविषयी त्यांना दिलेले शिक्षण मानवी आहे, दैवी नाही.

या अवस्थेमुळे देव म्हणतो की हे पुस्तकात नोंदवले जावे. या गोष्टी आपल्यासाठी लिहिल्या

[393] यशया २८:१२-१३

गेल्या आहेत म्हणजे आपण जे युगाच्या शेवटी पोहोचलो आहोत यासाठी की आपण आपल्या पूर्वजांच्या अवस्थेतून आणि भूतकाळात जे घडले त्यातून शिकावे. पुढे असे म्हटले आहे:

यशया ३०:१२-१७ ह्यामुळे इस्राएलाचा पवित्र प्रभू म्हणतो, "तुम्ही ह्या वचनाचा धिक्कार करून बलात्कार व कुटिलाचार ह्यांवर भिस्त ठेवता व अवलंबून राहता; 13म्हणून एकाएकी कोसळून पडणाऱ्या उंच भिंतीच्या सुटलेल्या भागाप्रमाणे ह्या अधर्माचे तुम्हांला अकस्मात फळ मिळेल; 14कुंभाराच्या मडक्याचा सपाट्यासरसा चुराडा होतो आणि पडलेल्या तुकड्यात आगटीतून विस्तव घेण्यास किंवा हौदातून पाणी घेण्यास खापरीही सापडत नाही, तसा तो त्याचा चुराडा करील." 15कारण प्रभू परमेश्वर, इस्राएलाचा पवित्र प्रभू म्हणाला, "मागे फिरणे व स्वस्थ राहणे ह्यांत तुमचा बचाव आहे; शांतता व श्रद्धा ह्यांत तुमचे सामर्थ्य आहे." तरी तसे तुम्ही करीत नाही. 16तुम्ही म्हणाला, "नाही! आम्ही घोड्यावर बसून पळू," म्हणून तुम्हांला पळावे लागेल; तुम्ही म्हणाला, "आम्ही चपळ घोड्यांवर बसू," म्हणून तुमचा पाठलाग करणारे चपळ बनतील. 17एकाच्या धमकीने तुमचे हजार पळतील, पाचांच्या धमकीने तुम्ही पळाल; डोंगरमाथ्यावरील एखाद्या ध्वजस्तंभा-सारखे, टेकडीवरील ध्वजेसारखे तुम्हीच तेवढे शेष उराल.

देव स्वतः त्यांचा आश्रय आणि सामर्थ्य होऊ इच्छित असतानाही, त्याचे लोक त्याचे वचन नाकारतात आणि आपल्या तारणासाठी हिंसा व अधर्मावर विश्वास ठेवतात. देवाचे वचन ऐकण्यास नकार देणे हे शेवटी देव देत असलेल्या संरक्षणात भेग निर्माण करते.[394] त्यांच्या स्वतंत्र इच्छेचा सन्मान ठेवून, देव त्यांच्या या निर्णयाला स्वीकारतो की त्यांना त्यांच्या जीवनात तो नको आहे,[395] आणि कुंभाराचे भांडे फोडल्याप्रमाणे[396] तो आपले संरक्षण मागे घेतो. काश, त्यांना हे कळले असते की देव त्यांना हिंसेशिवाय, शांततेत, विश्रांतीत आणि त्याच्या वचनावर विश्वास ठेवून वाचवू इच्छितो!

यशया ३०:१८-२३ ह्यामुळे परमेश्वर तुमच्यावर प्रसन्न होण्यास विलंब लावील; तुमच्यावर करुणा करावी म्हणून उच्च स्थानी आरूढ होईल. परमेश्वर न्यायी देव आहे; जे त्याची वाट पाहतात ते सर्व धन्य. 19सीयोनेत, यरुशलेमेत, लोकांची वस्ती राहील; तू इतःपर कधी शोक करणार नाहीस; तुझ्या धाव्याच्या शब्दाबरोबर तो तुझ्यावर कृपा करीलच; तो ऐकताच तो तुला पावेल. 20प्रभू तुम्हांला भाकरीची टंचाई व पाण्याची कमताई करील, तरी ह्यापुढे तुझे शिक्षक दृष्टिआड राहणार नाहीत; तुझ्या डोळ्यांना तुझे शिक्षक दिसतील. 21"हाच मार्ग आहे; ह्याने चला," अशी वाणी तुमच्या मागून कानी पडेल; मग तुम्हांला उजवीकडे जायचे असो किंवा डावीकडे जायचे असो. 22तुमच्या रुपेरी कोरीव मूर्तींची मढवणी व तुमच्या सोनेरी ओतीव मूर्तींचा मुलामा तुम्ही अपवित्र लेखाल, एखाद्या अमंगळ वस्तूप्रमाणे त्या तुम्ही दूर फेकून द्याल; "चालती हो," असे तुम्ही मूर्तींस म्हणाल. 23तू भूमीत आपले बी पेरशील त्यावर तो पाऊस पाडील; भूमी पीक देईल ते अन्न रसभरीत व सत्त्वपूर्ण असेल; त्या काळी तुझी गुरेढोरे विस्तीर्ण कुरणात चरतील.

ही प्रतिज्ञा अशी आहे की जेव्हा ते देवाकडे परततील, तेव्हा तो दया करील, कारण तो न्यायी

[394] यशया ५:५; उपदेशक १०:८; ईयोब १६:११, १४
[395] यशया ३०:८
[396] स्तोत्र २:९; यिर्मया १९:११; प्रकटीकरण २:२७

आहे; तो कळवळा दाखवील आणि आपल्या लोकांचा आक्रोश ऐकेल.

ते दैवी मेंढपाळाचा प्रेमळ आवाज ओळखतील, आणि त्याला आपला शिक्षक म्हणून स्वीकारतील, आणि तो त्यांना मार्ग दाखवील. जेव्हा ते मेंढपाळाचा आवाज अनुसरतील, तेव्हा ते आपल्या स्वतःच्या मनातील कल्पनांनी यापुढे फसवले जाणार नाहीत. तेव्हा देव आपल्या उपस्थितीच्या ताजेपणाच्या अद्भुत प्रतिज्ञा ओतू शकेल म्हणजेच देवाचे ते रहस्य, जे जगाच्या आरंभापासून गुप्त ठेवले गेले होते.[397]

दैवी नमुना, करारांची किल्ली

हे सर्व पाहिल्यानंतर, आता आपण सावल्या किंवा दृष्टांत म्हणजेच अक्षराची सेवा यांच्या स्थापनेकडे पुन्हा वळूया. यांचा उद्देश आपल्याला ख्रिस्ताकडे नेणे हा आहे. आपण याचा संबंध दैवी नमुन्याशी जोडूया, आणि या नमुन्यात ज्ञानाची सर्व खजिने कशी लपलेली आहेत ते पाहूया.[398] पिता हा सर्व गोष्टींचा स्रोत आहे, आणि त्या त्याच्या पुत्राद्वारे अस्तित्वात आहेत.[399] म्हणून पिता हा स्रोत किंवा उगम आहे, आणि पुत्र हा माध्यम किंवा वाहक आहे. ख्रिस्त हा वाहक आपल्याला पित्याविषयी प्रकाश देतो, आपल्याला त्याला ओळखण्यास मदत करतो, त्याचे प्रकटीकरण करतो, आणि आपल्याला त्याच्या जवळ आणतो.[400]

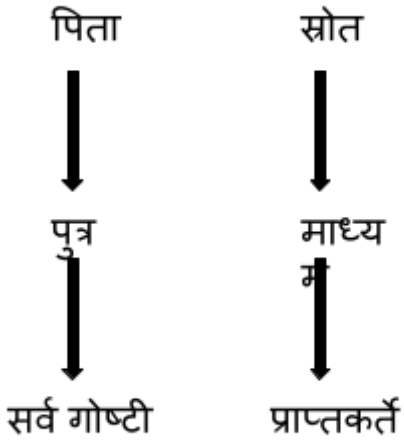

येशू स्वतः म्हणाला, "माझ्यावाचून कोणीही पित्याकडे येत नाही".[401] ख्रिस्ताचा स्वीकार केल्याशिवाय आपण देव पित्याचा स्वीकार करू शकत नाही.[402]

---

[397] रोमकर १६:२५; प्रकटीकरण १०:७
[398] कलस्सैकरांस २:२-३
[399] १ करिंथकरांस ८:६
[400] योहान १७
[401] योहान १४:६
[402] योहान १३:२०

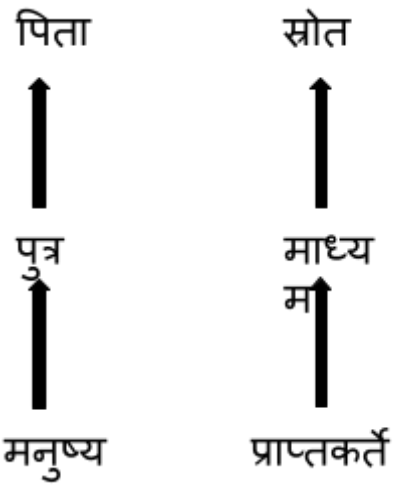

या संकल्पनांकडे थोडक्यात पाहिल्यानंतर, आता आपण दैवी नमुन्याअंतर्गत जुन्या कराराशी आणि नव्या कराराशी त्यांचा संबंध जोडू शकतो. जसा येशू पित्याकडे जाण्याचा मार्ग आहे, तसाच:

१ जुना करार हा नव्या कराराकडे जाण्याचा मार्ग आहे

२ अक्षराची सेवा ही आत्म्याच्या सेवेकडे जाण्याचा मार्ग आहे

३ दोषारोपणाची सेवा ही धार्मिकतेच्या सेवेकडे जाण्याचा मार्ग आहे

४ स्वतःसाठी मरणे हे ख्रिस्त येशूमध्ये जीवनाकडे जाण्याचा मार्ग आहे

५ सावली ही वास्तवाकडे जाण्याचा मार्ग आहे

६ दृष्टांत हे देव आपल्याशी थेट बोलण्याकडे जाण्याचा मार्ग आहेत

७ पडदा हा देवाच्या गौरवाकडे जाण्याचा मार्ग आहे

८ दगडी पाट्या या हृदयाकडे जाण्याचा मार्ग आहेत

९ जे तेजस्वी आहे पण नाश पावते, ते अत्यंत तेजस्वी व टिकून राहणाऱ्या गोष्टीकडे जाण्याचा मार्ग आहे

१० नियमशास्त्र हे ख्रिस्ताकडे जाण्याचा मार्ग आहे

११ देवाचे नियमशास्त्र हे देवाच्या कृपेकडे जाण्याचा मार्ग आहे

अशा प्रकारे आपण या घटकांमधील संबंध प्रस्थापित करतो:

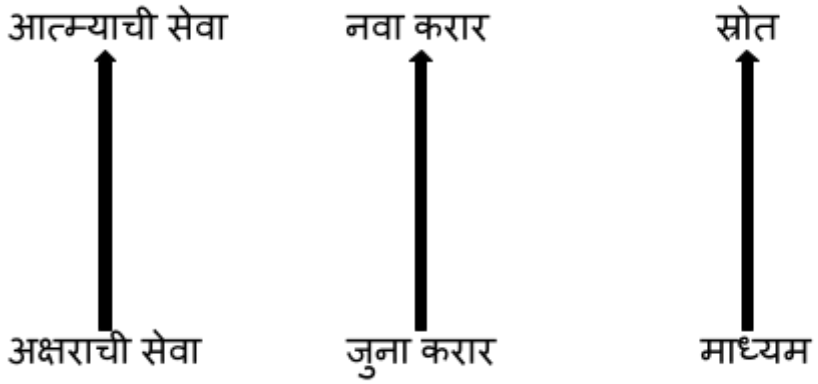

देव मनुष्यांचा करार असलेल्या जुन्या करारात प्रवेश करतो, ज्याचा उद्देश आपल्याला नव्या कराराकडे नेणे हा आहे. जो देव आत्मा आहे, तो आपल्यापर्यंत पोहोचण्यासाठी आपल्या पुत्राच्या देहधारणेला खाली झुकतो. देव अक्षराची सेवा देतो, ज्याचा उद्देश आपल्याला आत्म्याच्या सेवेकडे नेणे हा आहे.

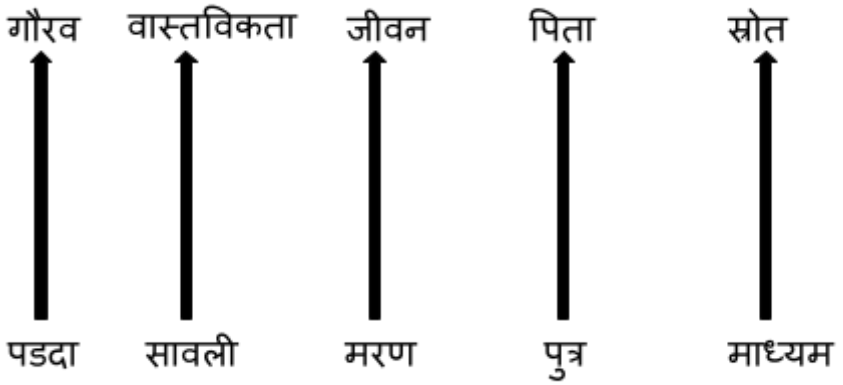

देव मृत्यूच्या सेवेद्वारे आपल्याला जीवनाकडे नेऊ इच्छितो. ख्रिस्ताने पापाचा शाप स्वतःवर घेतला आणि आपली शिक्षा वाहिली, जेणेकरून तो आपल्याला आपले जीवन देऊ शकेल. कारण तो म्हणतो:

अनुवाद ३२:३९ … प्राणहरण व प्राणदान करणारा मीच आहे, मी घायाळ करतो आणि मीच बरे करतो …

देवाला बरे करण्यासाठी प्रथम जखमी करणे आवश्यक आहे. म्हणजेच, पाप आणि त्याचा दोष प्रथम प्रकट होणे आवश्यक आहे, जेणेकरून त्यानंतर जीवन देणे शक्य होईल. जे हे स्वीकारतात आणि विश्वास ठेवतात, ते बाप्तिस्म्याद्वारे ते दर्शवतात. म्हणूनच असे म्हटले आहे:

योहान ३:३ येशू त्याला म्हणाला, "मी तुम्हांला खचीत सांगतो, नव्याने जन्मल्यावाचून कोणालाही देवाचे राज्य पाहता येत नाही."

रोमकरांस ६:३-११ किंवा आपण जितक्यांनी ख्रिस्त येशूमध्ये बाप्तिस्मा घेतला तितक्यांनी त्याच्या मरणात बाप्तिस्मा घेतला, ह्याविषयी तुम्ही अजाण आहात काय? 4तर मग आपण त्या मरणातील बाप्तिस्म्याने त्याच्याबरोबर पुरले गेलो; ह्यासाठी की, ज्याप्रमाणे ख्रिस्त पित्याच्या गौरवाने मेलेल्यांतून उठला त्याचप्रमाणे आपणही नवीन प्रकारच्या जीवनात चालावे. 5कारण जर आपण त्याच्या मरणाच्या प्रतिरूपाने त्याच्याशी संयुक्त झालो आहोत, तर त्याच्या उठण्याच्याही प्रतिरूपाने त्याच्याशी संयुक्त होऊ. 6हे आपल्याला ठाऊक आहे की, हे पापाच्या अधीन असलेले शरीर नष्ट होऊन आपण ह्यापुढे पापाचे दास्य करू नये, म्हणून आपल्यातील जुना मनुष्य त्याच्याबरोबर वधस्तंभावर खिळला गेला. 7कारण जो कोणी मेला तो पापाच्या दोषापासून मुक्त होऊन नीतिमान ठरला आहे. 8आपण ख्रिस्ताबरोबर मरण पावलो असल्यास त्याच्याबरोबर जिवंतही राहू असा आपला विश्वास आहे. 9आपल्याला ठाऊक आहे की, मेलेल्यांतून उठलेला ख्रिस्त ह्यापुढे मरण पावत नाही; त्याच्यावर ह्यापुढे मरणाची सत्ता चालत नाही. 10कारण तो मरण पावला, तो पापाला एकदाच मरण पावला, तो जगतो तो देवासाठीच जगतो. 11तसे तुम्हीही ख्रिस्त येशू आपला प्रभू ह्याच्याद्वारे स्वत:स पापाला मेलेले खरे, पण देवाप्रीत्यर्थ जिवंत झालेले, असे माना.

मत्तय १६:२४ मग येशू आपल्या शिष्यांना म्हणाला, "माझ्यामागे येण्याची कोणाची इच्छा असेल तर त्याने स्वतःस नाकारावे व आपला वधस्तंभ उचलून घेऊन मला अनुसरावे.

गलातीकरांस २:२० मी ख्रिस्ताबरोबर वधस्तंभावर खिळलेला आहे; आणि ह्यापुढे मी जगतो असे नाही, तर ख्रिस्त माझ्या ठायी जगतो; आणि आता देहामध्ये जे माझे जीवित आहे ते देवाच्या पुत्रावरील विश्वासाच्या योगाने आहे; त्याने माझ्यावर प्रीती केली व स्वत:ला माझ्याकरता दिले.

स्वतःचा, म्हणजेच जुन्या मनुष्याचा,[403] मृत्यू व वधस्तंभावरील खिळवणूकी यांद्वारेच आपल्याला ख्रिस्त येशूमधील जीवनाचा आत्मा प्राप्त होऊ शकतो. आपण त्याच्या पावलांवर चालायचे आहे आणि स्वतःसाठी जगायचे नाही. याचा अर्थ मृत्यूची सेवा स्वीकारणे होय.

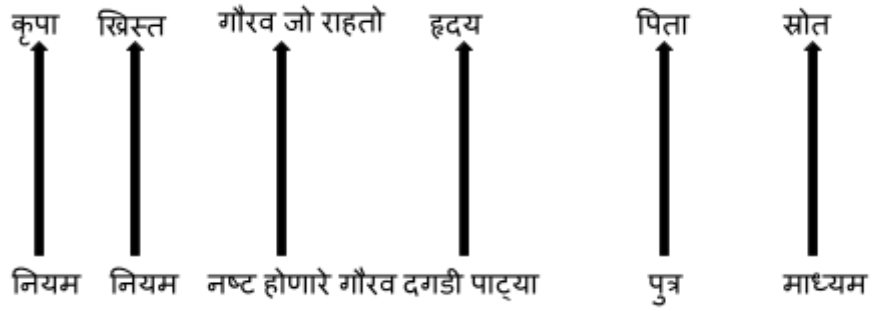

[403] इफिसकरांस ४:२२

नियमशास्त्र आपल्याला केवळ आपली अवस्था प्रकट करण्यासाठीच दिलेले नाही, तर ख्रिस्ताची साक्ष देण्यासाठी आणि आपल्याला त्याच्याकडे नेण्यासाठीही दिलेले आहे.[404] म्हणून नियमशास्त्र हेच देवाच्या कृपेकडे नेणारा मार्ग आहे. ते येशूची मौल्यवानता आपल्याला दाखवते.

मनुष्याच्या स्वभावामुळे उद्धाराच्या योजनेत दोन्ही करार आवश्यक आहेत. नवा करार हा स्रोत आहे, आणि जुना करार हा माध्यम आहे. जुन्या करारातून गेल्याशिवाय कोणीही नव्या करारात शिक्कामोर्तब होणार नाही. नव्या कराराचा आत्मा जुन्या कराराला असा मार्ग म्हणून स्वीकारतो की ज्याद्वारे आपण नव्या कराराजवळ येऊ शकतो.

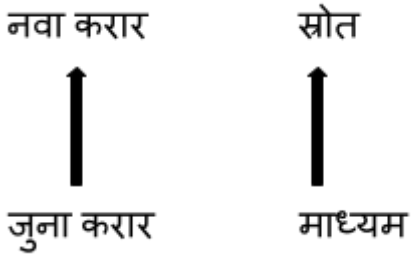

मी जेव्हा ख्रिस्ताला स्वीकारले, तेव्हा मी त्याला माझा तारणारा म्हणून पाहिले व स्वीकारले, आणि तो मला वाचवेल या विश्वासाने मी स्वतःला पूर्णपणे त्याच्या कुशीत झोकून दिले. मला पापाची जाणीव होऊन, त्यातून येणाऱ्या अपराधभावनेची जाणीव झाली, आणि पापाचे वेतन मृत्यू आहे हे कळले; तेव्हाच आणि त्याच क्षणी देवाची अतिशय विपुल कृपा प्रकट झाली, आणि मी विश्वासाने त्याच्या तारणात व नव्या करारात प्रवेश केला. तरीसुद्धा मला किती तरी गोष्टी माहीत नव्हत्या! लवकरच त्याच्या वचनांवरील माझ्या विश्वासाचा अभाव प्रकट झाला, आणि मी पाप केले. याला सामोरे जाताना, मी प्रभूसमोर वचने देऊ लागलो.

म्हणजेच, मी स्वतःला जुन्या कराराच्या अनुभवात घेऊन जात होतो. आणि मला वारंवार हे स्पष्टपणे दिसून येत होते की मी प्रभूसमोर दिलेली वचने नेहमीच मोडत होतो! हे फार निराशाजनक ठरू शकते. असे कसे होऊ शकते की मी प्रभूसमोर दिलेली वचने पाळू शकत नाही? तरीसुद्धा प्रभूने धीराने माझ्या स्वतःच्या शक्तीने करण्याच्या निर्धाराला जो जुन्या कराराचे लक्षण आहे त्याला सहन केले, आणि परिस्थितींमधून मला हे दाखवू दिले की ते सामर्थ्याने नाही, शक्तीने नाही, तर केवळ देवाच्या आत्म्यानेच होऊ शकते.[405]

माझ्या आयुष्यात अनेक वेळा असे घडले आहे की मी प्रभूसमोर पूर्णपणे शरण गेलो आणि म्हटले, "प्रभू, मी नियमशास्त्राप्रमाणे जगू शकत नाही! मला वाचव!" या प्रत्येक प्रसंगात माझ्या अशक्तपणाचे आणि असमर्थतेचे प्रकटीकरण झाले. या अनुभवांनी माझा गर्व आणि आत्मनिर्भरता पूर्णपणे धुळीस मिळवली. अशा प्रकारे माझ्या आयुष्यातील अनेक वर्षे जुन्या करार आणि नव्या करार यांच्यामध्ये हेलकावे खात गेली आहेत.

[404] रोमकरांस ३:२१-२२; १०:४; गलतीकरांस ३:२४
[405] जखऱ्या ४:६

माझ्यासमोर नेहमी दोन शक्यता होत्या: आपल्या प्रभूचा जीवन व गौरवाचा मार्ग, किंवा मनुष्याचा रानातील मार्ग, जो मृत्यू आणि अंधकाराकडे नेतो.[406] दोन वाटा: ख्रिस्ताचा आवाज ऐकणे व तो मनात जपणे, किंवा हृदय कठीण करणे व स्वतःचे शब्द बोलणे.

पवित्रीकरणाचे जीवन हे जुन्या करार आणि नव्या करार यांच्यामधील या येण्या–जाण्यानेच बनलेले आहे. आपल्या पापी अवस्थेमुळे हे असेच असते. आपल्या नियमशास्त्राचा उपयोग करून, आपल्या आत्म्याद्वारे, ख्रिस्त आपल्याला पापाबद्दल दोषी ठरवतो; यामुळे आपण ख्रिस्ताकडे धाव घेतो. मग तो आपल्याला नियमशास्त्र दाखवतो व शिकवतो,[407] आणि आपल्या पापी अवस्थेचे अधिक प्रकटीकरण करतो. यामुळे ख्रिस्त आपल्यासाठी किती मौल्यवान आहे हे अधिक स्पष्ट होते, आणि आपण त्याच्याजवळ अधिक ओढले जातो. हेच पवित्रीकरणाचे चक्र आहे ती प्रक्रिया ज्याद्वारे आपण सर्व पापांवर विजय मिळवतो आणि विश्रांतीत प्रवेश करतो, त्याच्या प्रतिमेत रूपांतरित होत जातो. अशा प्रकारे ख्रिस्त आपल्याला आपल्यापासूनच वाचवतो.

या प्रक्रियेत आपण काही गोष्टी लक्षात घेतो. कृपा अधिकाधिक वाढण्यासाठी पाप वाढणे आवश्यक आहे.[408] हे जाणून, पौलाच्या त्या इशाऱ्याकडे आपण लक्ष देतो जे या संकल्पनेचा गैरसमज करणाऱ्यांबद्दल आहे:

रोमकरांस ३:८ आणि बरे घडून यावे म्हणून आपण वाईट करू या, असे आपण का म्हणू नये? आम्ही असेच म्हणतो असा कित्येक लोक आमच्यावर आळ घेतात अशा लोकांची दंडाज्ञा यथान्याय आहे.

या प्रक्रियेचा अर्थ असा नाही की आपण जाणूनबुजून पाप करावे. देवाच्या धार्मिकतेचे प्रकटीकरण आपल्याला अशा पापांची जाणीव करून देते ज्यांची आपल्याला माहिती नसते, आणि आपल्या पापी स्वभावामुळे आपण स्वतःला व इतरांना किती हानी पोहोचवतो हे अधिक स्पष्टपणे दाखवते; आणि त्यामुळे आपण अधिक कृपेची मागणी करतो. अधिक कृपा मिळावी म्हणून आपण जाणीवपूर्वक पाप करत नाही; असे करणे म्हणजे देवाच्या भल्यापणाचा विकृत वापर करणे, आणि दुष्टपणे असा विचार करणे की आपण देवाला आपल्या दुष्कृत्यांचा साथीदार बनवू शकतो. अशा वृत्तीविषयी पवित्रशास्त्र म्हणते:

गलातीकरांस ६:७ फसू नका; देवाचा उपहास व्हायचा नाही; कारण माणूस जे काही पेरतो त्याचेच त्याला पीक मिळेल. 8जो आपल्या देहस्वभावासाठी पेरतो त्याला देहस्वभावा-पासून नाशाचे पीक मिळेल; आणि जो आत्म्यासाठी पेरतो त्याला आत्म्यापासून सार्वकालिक जीवन हे पीक मिळेल.

देव आपल्याला आपल्या नियमशास्त्राद्वारे आणि आपल्या आत्म्याद्वारे आपल्या पापी अवस्थेचे प्रकटीकरण करून त्याची अधिकाधिक वाढणारी कृपा देतो.[409] समस्या अशी आहे की आपण हे समजून घेत नाही, आणि ज्या प्रक्रियेद्वारे तो आपल्याला अधिकाधिक

---

[406] अनुवाद ३०:१५
[407] योहान १४:१५
[408] रोमकर ५:२०
[409] योहान १६:८

वाढणाऱ्या कृपेने आशीर्वाद देऊ इच्छितो ती प्रक्रिया आपणच तोडून टाकतो.

आपल्या स्वतःच्या पापी अवस्थेच्या प्रकटीकरणाला आपण सहन करत नाही तेव्हा आपण या आशीर्वादाच्या प्रक्रियेला नष्ट करतो. देवाचे वचन जरी दुधारी तलवार असले,[410] तरी तेच माध्यम आहे ज्याद्वारे देव आपल्याला आशीर्वाद देतो.

आणखी एक गोष्ट आपण पाहतो ती म्हणजे, आपल्यापैकी जे या जगाच्या शेवटापर्यंत पोहोचले आहेत[411] (अंतकाळात), जे देवाच्या रहस्याची पूर्णता होते त्या वेळी पवित्रस्थानाच्या शुद्धीकरणात सहभागी झाले आहेत,[412] ते नियमशास्त्र आणि ख्रिस्त यांच्यामध्ये, जुन्या करार आणि नव्या करार यांच्यामध्ये इतक्या वेळा ये-जा करून गेलेले असतील की अखेरीस असा क्षण येईल जेव्हा ख्रिस्त आपल्या जीवनात पूर्णपणे प्रतिबिंबित होईल. जे हनोक, एलीया यांच्या जीवनात घडले, आणि कदाचित इतर कुणाच्या जीवनातही घडले असेल, तेच १,४४,००० लोकांमध्ये प्रत्यक्षात होईल. ख्रिस्त आपल्या संपूर्ण अस्तित्वात आपले सिंहासन स्थापेल आणि आपल्याला आपल्या विश्वासाची परिपूर्णता, म्हणजेच येशूचा विश्वास, देऊ शकेल.

जेव्हा असे होईल, तेव्हा येशूने स्त्रीच्या प्रसूतीशी तुलना केलेल्या तीव्र मृत्यूच्या सेवेनंतर,[413] जशी शिष्यांनी येशूच्या क्रुसावरच्या मृत्यूसमयी अनुभवली, तशी तो आपली आगोटीचा पाऊसाच्या प्रवाहात देवाच्या करारात बांधणी करू शकेल आणि पित्याच्या स्वभावासह[414] आपल्या कपाळावर आणि पाचव्या आपत्तीच्या नंतर जेव्हा तो नवीन करार घोषित करेल तेव्हा त्याची पुष्टी करेल. देव आपल्याला नेहमी त्याचा आवाज ऐकण्यास, स्वीकारण्यास त्याचे वचन, त्याचे नियमशास्त्र आणि त्याचा आत्मा स्वीकारण्यास मदत करो. आपली इच्छा ही आहे की आपल्या शांततेचा देव आपल्या मनाला सांत्वन देवो, आपण जे लाओदिकेयेचे सदस्य आहोत.[415] आज ख्रिस्त, आपल्या आत्म्याद्वारे, आपल्या लोकांमध्ये वास करण्यास इच्छितो, जेणेकरून त्याने आपल्यात जे कार्य सुरू केले आहे ते तो पूर्ण करू शकेल. देव आपल्याला त्याला स्वीकारण्यास मदत करो.

---

[410] इब्री ३:७-४:१३
[411] १ करिंथकर १०:११
[412] प्रकटीकरण १:१; १०:७
[413] मत्तय २४:८
[414] प्रकटीकरण १४:१
[415] कलस्सैकर २:१-२

जुन्या कराराची उत्पत्ती

मानवाचे पतन

इस्राएल लोकांमध्ये आणि अब्राहामामध्ये प्रकट झालेला जुना करार पाहिल्यानंतर, आता आपण स्वतःला हा प्रश्न विचारतो: जुना करार प्रथम कधी प्रकट झाला?

यासाठी आपल्याला अगदी सुरुवातीपर्यंत मागे जावे लागेल.

लूक ३:३८ तो अनोशाचा, तो शेथाचा, तो आदामाचा, तो देवाचा पुत्र.

इतर सर्व मानव हे आदामाचे पुत्र होते; परंतु आदाम हा देवाचा पुत्र होता. तो मानवी वंशाचा प्रमुख होता. जेव्हा आदामाची निर्मिती झाली, तेव्हा त्याला देवाच्या आज्ञांचे पालन करण्यासाठी आणि पाप न करण्यासाठी आदर्श परिस्थितीत ठेवण्यात आले होते. त्याला एक वारसा देण्यात आला होता म्हणजे पृथ्वी, जिच्यावर त्याला अधिकार गाजवायचा होता. त्याला राखण्यासाठी एक बागही देण्यात आली होती, जी देवाने आधीच तयार केली होती. तरीही, सर्व काही त्याला दिले गेले नव्हते. त्याला असे सांगण्यात आले होते:

उत्पत्ति २:१५–१७ परमेश्वर देवाने मनुष्याला एदेन बागेत नेऊन तिची मशागत व राखण करायला ठेवले. 16तेव्हा परमेश्वर देवाने आदामाला अशी आज्ञा दिली की, "बागेतील वाटेल त्या झाडाचे फळ यथेच्छ खा; 17पण बऱ्यावाइटाचे ज्ञान करून देणाऱ्या झाडाचे फळ खाऊ नको; कारण ज्या दिवशी त्याचे फळ तू खाशील त्या दिवशी तू खास मरशील."

ही आज्ञा पाळली गेली नाही, कारण मनुष्याला प्रलोभन आले आणि तो पडला:

उत्पत्ति ३:१ परमेश्वर देवाने केलेल्या सर्व वनचरांत सर्प फार धूर्त होता. तो स्त्रीला म्हणाला, "तुम्ही बागेतल्या कोणत्याही झाडाचे फळ खाऊ नये असे देवाने तुम्हांला सांगितले हे खरे काय?"

स्त्री आपल्या पतीशिवाय झाडाजवळ आली होती, हे स्पष्ट दिसते, कारण सर्पाने प्रथम हव्वेला प्रलोभन दिले, आणि नंतर हव्वेने आदामाला प्रलोभन दिले. सर्पाने हव्वेला एक प्रश्न विचारला, आणि त्यामुळे तिला संभाषणात ओढले. प्रश्न असा होता: "मग देवाने असे म्हटले आहे काय की तुम्ही बागेतील कोणत्याही झाडाचे फळ खाऊ नये?"

या प्रश्नामागील उद्देश देवाच्या आज्ञेचे स्पष्टीकरण मिळवणे हा दिसत असला, तरी त्याच वेळी त्याने चांगले व वाईट यांचे ज्ञान देणारे झाड आणि बागेतील इतर सर्व झाडे यांना समान स्तरावर ठेवले. शिवाय, या प्रश्नातून असे सूचित केले गेले की देवाने त्यांना सर्वच झाडांचे फळ खाण्यास मनाई केली आहे. अशा प्रकारे, वरवर निरपराध वाटणाऱ्या प्रश्नातून सर्पाने देवाच्या स्वभावाबद्दल शंका पेरण्यास सुरुवात केली.

उत्पत्ति ३:२–३ स्त्रीने सर्पाला म्हटले, "बागेतल्या झाडांची फळे खाण्याची आम्हांला

मोकळीक आहे: 3पण बागेच्या मध्यभागी असलेल्या झाडाच्या फळाविषयी देवाने सांगितले आहे की ते खाऊ नका; त्याला स्पर्शही करू नका, कराल तर मराल."

हव्वेने हे स्पष्ट केले की बागेतील सर्व झाडांचे फळ ते खाऊ शकत होते, फक्त बागेच्या मध्यभागी असलेल्या त्या एका झाडाचेच फळ खाऊ नये. यामुळे त्या झाडाचे स्थान आपल्याला समजते. परंतु त्यानंतर सर्पाने जे काही सांगितले, त्यामुळे हव्वेची संपूर्ण वास्तव्या विषयीची समजच डगमगली.

उत्पत्ति ३:४–५ सर्प स्त्रीला म्हणाला, "तुम्ही खरोखर मरणार नाही; 5कारण देवाला हे ठाऊक आहे की तुम्ही त्याचे फळ खाल त्याच दिवशी तुमचे डोळे उघडतील. आणि तुम्ही देवासारखे बरेवाईट जाणणारे व्हाल."

सर्पाने देवाने सांगितलेल्या गोष्टीच्या अगदी उलट घोषणा केली आणि म्हटले, "तुम्ही नक्की मरणार नाही." यामुळे ही कल्पना निर्माण झाली की त्यांचे जीवन देवावर अवलंबून नाही. सैतानाने त्यांना हे शिकवले की त्यांच्या स्वतःमध्येच जीवन अंतर्भूत आहे आणि ते ते जगण्यासाठी कोणावरही अवलंबून नाहीत म्हणजे देवावरसुद्धा नाहीत. या विधानाद्वारे त्याने त्यांना हेही शिकवले की जीवन जगण्यासाठी त्यांना देवाच्या जीवनाच्या नियमाचे, म्हणजेच अगापे प्रेमाच्या नियमाचे पालन करण्याची गरज नाही.

यानंतर सर्पाने हा विचार अधिक ठामपणे मांडला, जेव्हा त्याने सांगितले की देवाने त्या झाडावर मनाई केली, कारण ते फळ खाल्ल्याने मिळणारे फायदे देवाला पूर्णपणे माहीत होते. अशा प्रकारे सर्पाने देवाचे चित्रण दुष्ट म्हणून केले जणू तो त्यांचे भले होऊ देऊ इच्छित नाही, जणू त्याच्या हृदयात त्यांच्या सर्वोत्तम हिताची इच्छा नाही. सर्पाच्या मते देव स्वतःकडे देवत्व साठवून ठेवत होता; त्यामुळे त्याने देवावर स्वार्थी आणि आत्मकेंद्रित हेतू लादले.

सर्पाने स्त्रीसमोर उन्नतीकडे जाण्याचा एक मार्गही मांडला. त्याने तिला सांगितले, "तुमचे डोळे उघडतील, आणि तुम्ही देवासारखे व्हाल." ही जीवनासाठीची एक वेगळी प्रेरणा होती म्हणजे देवाच्या अगापे प्रेमाच्या अगदी विरोधात. हे 'एरोस' होते जे आपले नाही ते घेण्याचा, किंवा एखाद्या अधिकाराची अवज्ञा करून उच्च अवस्थेला पोहोचण्याचा तत्त्व. आपला प्रेमळ स्वर्गीय पिता आपल्याला सर्वात उत्तम देतो; परंतु येथे ते जणू दडपशाही म्हणून सादर केले गेले, जी तुम्हाला मागे खेचते, आणि जिला जिंकून तुम्ही श्रेष्ठ बनाल, असे दाखवले गेले.

हव्वेला देवासारखे होण्याचा एकच मार्ग दाखवण्यात आला तो म्हणजे देवाची अवज्ञा करणे आणि जे तिच्यासाठी जे अयोग्य ते तिनी घेणे. अशा प्रकारे बलप्रयोग, हिंसा आणि मृत्यू यांचा प्रवेश झाला. ही जीवनदृष्टी जी पाप आहे ती मानवजातीसाठी एक भयंकर महामारी ठरणार होती. ती देवाच्या आज्ञेच्या चांगुलपणाला नाकारते आणि असा विश्वास ठेवते की मनुष्य स्वतःच अधिक चांगले ठरवू शकतो. सैतान असे सूचित करतो की अर्थपूर्ण गोष्टींचा स्रोत देव नाही; तर एखाद्या वस्तूच्या भौतिक असो किंवा अभौतिक मालकीद्वारे मनुष्याला खरोखर मौल्यवान असे काही मिळवता येते: म्हणजे एक नवी ओळख, ज्ञान (ग्नोसिस), प्रबोधन, आत्म-सिद्धी. निर्माण केलेली गोष्ट निर्माणकर्त्या आणि त्याच्या वचनापेक्षा अधिक मौल्यवान ठरते. जेव्हा हव्वेने थेट देव होण्याची शक्यता पाहिली, तेव्हा

देवाची कन्या असणे का पुरेसे राहावे?

उत्पत्ति ३:६ त्या झाडाचे फळ खायला चांगले, दिसायला मनोहर आणि शहाणे करायला इष्ट आहे असे त्या स्त्रीला दिसून आले; तेव्हा तिने त्याचे फळ काढून खाल्ले, आणि आपल्याबरोबर आपल्या पतीलाही ते दिले व त्याने ते खाल्ले.

स्वतःच्या निर्णयावर आधारित, आणि देवाने जे सांगितले होते त्याकडे दुर्लक्ष करून, हव्वेला ते झाड चांगले वाटले. तिला असे वाटले की देवाने ज्यावर मनाई केली होती, ते करून तिला अन्न, शहाणपण आणि सौंदर्य मिळू शकते. त्या झाडात आणि त्या प्रलोभनात लुसिफरची संपूर्ण जीवनदृष्टी आणि शिकवण दडलेली होती. हव्वेने त्या झाडाचे फळ खाल्ले, आणि आपल्या पतीला देखील ते खाण्यास दिले.

अशा प्रकारे आपण पाहतो की पृथ्वीवर येथे 'एरोस'[416] आकार घेऊ लागतो एक नवी उगवणारी व्यवस्था. आपण हेही लक्षात घेतो की सैतानाने हव्वेला नेमक्या त्याच मार्गावर चालायला प्रवृत्त केले, जो मार्ग त्याने स्वतः आपल्या बंडखोरीत पूर्वी स्वीकारला होता. इतरांकडे असे काही आहे जे माझ्याकडे नाही, ही जाणीव; आपल्या सध्याच्या अवस्थेबद्दल असमाधान; इतरांकडे असलेल्या गोष्टींची लालसा; त्या कथित आदर्श अवस्थेला पोहोचण्यासाठी झडप घालून घेणे; देवासारखे[417] होण्याची आकांक्षा हीच गोष्ट मनुष्य आणि लुसिफर या दोघांसाठी पाप ठरली.

हव्वा फसवली गेली होती; परंतु जेव्हा ती आदामाकडे आली, तेव्हा आदामाला काय घडले[418] आहे हे समजले. त्याला देवाने थेट आज्ञा दिली होती, तर हव्वेने ती आज्ञा केवळ आदामाकडून ऐकली होती. त्यामुळे आदामावर हव्वेपेक्षा अधिक जबाबदारी होती, आणि त्याचे खाणे हे देवाविरुद्ध अधिक जाणूनबुजून केलेले बंड होते. तो हव्वेला गमावू इच्छित नव्हता; म्हणून परिणामांचा नीट विचार न करता, आणि देवाशी सल्लामसलत न करता, त्याने ते फळ खाल्ले आणि अशा प्रकारे बंडाच्या बीजाचा विस्तार नाट्यरीत्या झाला. मनुष्याचे पतन हे आदामाचेच पाप आहे.[419]

उत्पत्ति ३:७ तेव्हा त्या उभयतांचे डोळे उघडले आणि 'आपण नग्न आहोत' असे त्यांना कळून आले; तेव्हा त्यांनी अंजिराची पाने शिवून आपणासाठी कटिवेष्टने केली.

सर्पाने वचन दिले होते की फळ खाल्ल्यावर त्यांचे डोळे उघडतील; परंतु असे काही घडेल, अशी त्यांनी अपेक्षा केली नसेल. आता त्यांना एक नवे ज्ञान प्राप्त झाले होते ते म्हणजे आपण नग्न आहोत, हे ज्ञान. त्यांनी जे मिळवले ते देवाविषयीची अवज्ञा आणि अविश्वासाचे

---

[416] "एरोस" हा शब्द पवित्र शास्त्रामध्ये आढळत नाही. तथापि, ग्रीक तत्त्वज्ञानामध्ये या संज्ञेखाली या जगाशी संबंधित अशा एका व्यवस्थेचे वर्णन आढळते (१ योहान २:१६). एरोस म्हणजे भूक, इच्छा, ओढ ज्या आपल्या वस्तूच्या आकर्षक गुणांमुळे जागृत होतात. एरोसला केवळ इंद्रियप्रधान, भौतिक प्रेम म्हणून समजले जाऊ नये; कारण एरोसमध्ये फक्त इंद्रियप्रधानतेतून मुक्त होण्याची प्रवृत्ती आणि शोध अंतर्भूत असतो. इंद्रियप्रधान प्रेम आत्म्याला भौतिक जगाशी बांधून ठेवते; परंतु तत्त्वज्ञानातील एरोसचे कार्य म्हणजे आत्म्याला इंद्रियांच्या साखळ्यांपासून मुक्त करणे आणि त्याला अधिक सूक्ष्म अशा जगाकडे स्वतःला जाणवणाऱ्या तथाकथित "स्वर्गीय" जगाकडे उन्नत करणे. हा शोध अधिक आध्यात्मिक पातळीवर पोहोचतो, जेव्हा स्वतःची तृप्ती साधण्यासाठी देवाचा शोध घेतला जातो. मनुष्य देवाचा शोध घेतो, कारण त्याला दैवी देणग्यांच्या परिपूर्णतेचा उपभोग घेण्याची आणि त्या स्वतःच्या मालकीच्या करण्याची गरज भासते. हा शोध स्वतःची सेवा करण्यासाठी, स्वतःला समाधान मिळवण्यासाठीअसतो.

[417] यशया १४:१४

[418] १ तीमथ्य २:१४

[419] रोमकर ५:१२

ज्ञान होते, जे लज्जा आणि अपराधभावना निर्माण करते.[420]

यिर्मया १३:२२ 'हे माझ्यावर का आले?' असे आपल्या मनात म्हणशील तर तुझ्या मनस्वी दुष्कर्मामुळे तुझ्या अंगावरील वस्त्राचा पदर सारला आहे व तुझ्या टाचा जबरीने उघड्या केल्या आहेत.

अधर्म मनुष्याचे नग्नत्व उघड करतो; परंतु आत्म्यावर लज्जा[421] आणणारी गोष्ट म्हणजे अपराधभावना आहे. म्हणून त्यांनी स्वतःला झाकण्यासाठी अंजीराची पाने शिवली. येथे आपण आश्चर्याने स्वतःला प्रश्न विचारतो: त्यांनी ती पाने झाडावरून तोडली का? ती पाने तोडताना ते झाडासाठी रडले असतील का? येथे त्यांच्या नव्या अवस्थेचे पहिले प्रकटीकरण आपल्याला दिसते: मनुष्य देवाने वस्त्रे देण्याची वाट पाहत नाही, तर स्वतःच्या प्रयत्नांनी आपल्या समस्येला सामोरे जाण्याचा प्रयत्न करतो देवाने दिलेल्या निष्पापतेच्या वस्त्रांच्या जागी स्वतःचे शिवलेले वस्त्र घालतो. या नग्न अवस्थेत मनुष्याला देवाच्या कराराची आवश्यकता आहे.

यहेज्केल १६:८ मग तुझ्याजवळून जाताना मी तुला पाहिले, तर ती वेळ तुझ्या प्रेमविकासाची होती; तेव्हा मी तुझ्यावर पदर घालून तुझी नग्नता झाकली. प्रभू परमेश्वर म्हणतो, तेव्हा मी शपथ वाहून तुझ्याबरोबर करार केला व तू माझी झालीस.

पाप केल्यानंतर मनुष्याने सर्व काही गमावले. देवाने त्याला परिपूर्ण निर्माण केले होते"अतिशय चांगला"[422] आणि त्याला एक आध्यात्मिक वारसा दिला होता, तो म्हणजे स्वभावाने देवाचा पुत्र[423] असणे, ज्याचे दृश्यमान प्रकटीकरण प्रकाशाची वस्त्रे होते;[424] तसेच एक भौतिक वारसा, म्हणजे पृथ्वी आणि तिच्यातील सर्व काही, फक्त चांगले व वाईट यांचे ज्ञान देणारे झाड सोडून. मनुष्य आपल्या पित्यापासून जीवनाच्या स्रोतापासून विभक्त झाला. म्हणून देवाने जसा इशारा दिला होता, तसा मनुष्य नग्न अवस्थेत मरणार होता.

देव त्याला आपली वस्त्रे देईल का, आपले आच्छादन, आपले प्रेम आणि पोषण देईल का? देवच एकमेव होता जो त्याला मुक्त करू शकत होता आणि पवित्र करू शकत होता. नग्नत्व आणि लज्जा यांनी त्याची दुष्टता उघड केली, आणि त्याच्या पवित्रतेच्या गरजेचे प्रकटीकरण झाले. मनुष्य स्वतःला पवित्रतेने झाकू शकत नव्हता, किंवा आपली हरवलेली अवस्था परत मिळवू शकत नव्हता. मनुष्य चिंता, भीती आणि अस्वस्थतेने भरला होता; तरीही त्यावरचा उपाय काय आहे, हे त्याला माहीत नव्हते. त्याने सैतानाचे मन स्वीकारले होते, आणि तो सैतानाच्या तत्त्वांनुसार स्वतःच्या प्रयत्नांतूनच उपाय शोधत होता. आता त्याचा एक नवा स्वामी होता. देवाचे प्रेम आता त्याच्यात वसत नसल्यामुळे,[425] तो देवाकडे आपल्या शत्रूप्रमाणे[426] पाहू लागला. परंतु त्याने स्वतः तयार केलेली वस्त्रे पूर्णपणे निरुपयोगी होती.

यशया ६४:६ आम्ही सगळे अशुद्ध मनुष्यासारखे झालो आहोत; आमची सर्व नीतीची कृत्ये

---

[420] प्रकटीकरण ३:१८
[421] उत्पत्ति २:२५
[422] उत्पत्ति १:३१
[423] मत्तय ५:४४-४५
[424] १ योहान १:५; स्तोत्र ११८:२७
[425] १ योहान २:१५
[426] रोमकर ८:७

घाणेरड्या वस्त्रांसारखी झाली आहेत; आम्ही सर्व पाल्याप्रमाणे वाळून गेलो आहोत; आमच्या अधर्माने आम्हांला वादळाप्रमाणे उडवून दिले आहे.

यशया ५९:६ त्यांची जाळी पांघरण्याच्या उपयोगी नाहीत, ह्या आपल्या विणकामाने त्यांना स्वत:स झाकता येत नाही; त्यांची कामे केवळ उपद्रवजनक होत; त्यांच्या हातून बलात्काराची कामे होतात.

सर्पाच्या खोट्याला स्वीकारल्यानंतर, आदामाने केवळ एवढेच मानले नाही की देव त्याच्यासाठी जे उत्तम आहे ते इच्छित नाही, तर त्याला वाटलेली लज्जा आणि नग्नत्व ही देवाच्या अप्रसन्नतेचीच चिन्हे आहेत.

आता तो देवाला दयाळू आणि प्रेमळ म्हणून पाहत नव्हता; उलट, देव क्रोधाने भरलेला आहे आणि मनुष्य नक्की मरणार आहे हे आपले वचन पूर्ण करण्यासाठी तो त्याला मारण्यास तयार आहे, असे त्याला वाटू लागले. देवासाठी हे किती भयानक आव्हान होते! जेव्हा मनुष्याच्या दृष्टीने देवाने केलेली प्रत्येक कृती संशयास्पद ठरत होती, तेव्हा खरे काय घडत आहे हे देव मनुष्याला कसे दाखवणार होता?

उत्पत्ति ३:८–१० ह्यानंतर शिळोप्याचा वारा सुटला असता परमेश्वर देव बागेत फिरत होता, त्याचा आवाज त्यांना ऐकू आला, तेव्हा परमेश्वर देवाच्या दृष्टीपुढून आदाम व त्याची स्त्री बागेतील झाडांमध्ये लपली. 9तेव्हा परमेश्वर देवाने आदामाला हाक मारून म्हटले, "तू कोठे आहेस?" 10तो म्हणाला, "मी बागेत तुझा आवाज ऐकला, तेव्हा मी नग्न आहे म्हणून भिऊन लपलो."

प्रभु त्यांच्याकडे येतो. आणि मनुष्याची प्रतिक्रिया काय असते? देवाने हाक मारली, पण तो लपला कारण तो घाबरला होता, कारण तो नग्न होता. आदाम आणि हव्वेसाठी नग्नता म्हणजे आणखी भयानक गोष्टी येणार असल्याची चाहूल होती.

इब्री लोकांस २:१५ आणि जे मरणाच्या भयाने आयुष्यभर दास्याच्या बंधनात होते त्या सर्वांना मुक्त करावे.

ख्रिस्त मृत्यूच्या भीतीमुळे गुलामगिरीत अडकलेल्यांना मुक्त करण्यासाठी आला. आदाम आणि हव्वेलाही ज्यांना मुक्त करण्यासाठी ख्रिस्त आला होता त्यांना आपल्याबरोबर काय होईल याची भीती वाटत होती. "तू नक्की मरशील" हे देवाचे शब्द अजूनही त्यांच्या कानांत घुमत होते. त्यांनी आधीच त्या झाडाचे फळ खाल्ले होते, आणि ते अजून मेलेले नव्हते; म्हणून त्यांनी असे गृहित धरले की, जर मरण आलेच, तर ते थेट देवाकडूनच येईल. सर्पाने असे म्हटले होते की फळ खाल्ल्याने ते मरणार नाहीत; म्हणून मृत्यूचे कारण देवाचा कोप असावा, असे त्यांनी मानले.

भीती कधीही चांगली सल्लागार नसते, आणि दुर्दैवाने आपले पहिले पालक अज्ञाताच्या भीतीत अडकले. त्यांनी यापूर्वी कधीही अनुभवले नव्हते असे अस्वस्थ करणारे विचार आणि भावना त्यांना वेढून टाकत होत्या. सैतानाचा आत्मा त्यांच्यावर अधिराज्य गाजवत होता, आणि ते देवावर एक प्रेमळ पिता म्हणून विश्वास ठेवू शकत नव्हते. उधळ्या पुत्रासारखे, त्यांनी आपले घर सोडले होते आणि प्रिय संतती असल्याची जाणीव गमावली होती. त्यांच्या मनात आता पिता उरलेला नव्हता. ते मान्यता आणि आशीर्वाद यांपासून वंचित झाले होते, पूर्णपणे एकटे पडले होते, आणि आता स्वतःच्या बळावर उभे राहावे लागणार होते.

उत्पत्ति ३:११ देवाने म्हटले, "तू नग्न आहेस हे तुला कोणी सांगितले? ज्या झाडाचे फळ तू खाऊ नकोस अशी मी तुला आज्ञा केली होती त्याचे फळ तू खाल्लेस काय?"

या प्रश्नामध्येच देवाने हे सूचित केले की ही अवस्था देवाकडून आलेली नाही; आदामाने ज्या दुसऱ्या आवाजाकडे कान दिला, तोच या अवस्थेस जबाबदार आहे, असे त्याला सुचवले. त्यानंतर देवाने असा प्रश्न विचारला जो थेट समस्येच्या मुळाशी गेला देवाला माहीत नव्हते म्हणून नव्हे, तर आदाम याविषयी काय सांगतो, हे ऐकायचे म्हणून: "ज्या झाडाचे फळ खाऊ नकोस, अशी मी तुला आज्ञा दिली होती, त्याचे फळ तू खाल्ले आहेस काय?" म्हणजेच: तू माझी अवज्ञा केली आहेस काय? या उत्तरातून आदामामधील पापाच्या समस्येची खोली प्रकट होणार होती. मनुष्य काय उत्तर देईल? तो फक्त एवढे मान्य करू शकेल का की तो चुकीचा होता? परंतु समस्या ही आहे की मनुष्य, आधीच पापात असताना, आदामाने जसे उत्तर दिले त्यापेक्षा वेगळ्या प्रकारे उत्तर देण्यास असमर्थ असतो.

उत्पत्ति ३:१२ आदाम म्हणाला, "जी स्त्री तू मला सोबतीला दिलीस तिने त्या झाडाचे फळ मला दिले आणि ते मी खाल्ले."

त्या क्षणी आदामासाठी आपली चूक कोणावरही दोष न देता मान्य करणे अशक्य होते. त्याने असा दावा केला की देवाने त्याला दिलेल्या स्त्रीनेच त्याला त्या झाडाचे फळ दिले. लक्ष द्या त्याने हव्वेचा दोनदा उल्लेख केला, आणि देवाचा एकदाच; यावरून दिसते की आदाम जबाबदारी स्वीकारत नव्हता, उलट अप्रत्यक्षपणे देवही काही अंशी दोषी आहे, असा संकेत देत होता. आता, आदामाने तिलाच जबाबदार धरल्यानंतर, हव्वेचे उत्तर काय असणार होते?

उत्पत्ति ३:१३ परमेश्वर देव त्या स्त्रीला म्हणाला, "हे तू काय केलेस?" स्त्री म्हणाली, "सर्पाने मला भुरळ घातली म्हणून मी ते खाल्ले."

हव्वेनेही त्याच प्रकारे उत्तर दिले व तिने सर्पाकडे बोट दाखवले, ज्याने तिला फसवले आणि तिला फळ खाण्यास प्रवृत्त केले. या बाबतीत हव्वा सत्य सांगत होती;[427] परंतु तिने आपल्या कृतीची जबाबदारी सर्पावर टाकली. त्यानंतर देव सर्पाशी बोलला:

उत्पत्ति ३:१४ तेव्हा परमेश्वर देव सर्पाला म्हणाला, "तू हे केलेस म्हणून सर्व ग्रामपशू व वनचर ह्यांच्यापेक्षा तू शापग्रस्त हो; तू पोटाने चालशील आणि आयुष्यभर माती खाशील;

देवाने या कृतीमुळे सर्पावर येणाऱ्या शापाची घोषणा केली. तरीही, देवाने मनुष्यासाठी, जर त्याची इच्छा असेल तर, पवित्रतेची निवड करण्याचा एक मार्ग उघडला.

उत्पत्ति ३:१५ आणि तू व स्त्री, तुझी संतती व तिची संतती ह्यांच्यामध्ये मी परस्पर वैर स्थापीन; ती तुझे डोके फोडील, व तू तिची टाच फोडशील."

देव वैर उत्पन्न करण्याचे वचन देतो; तो सर्पाला मानवजातीवर संपूर्ण नियंत्रण मिळवू देणार नव्हता. त्या क्षणी सर्प आणि मानव यांच्यात एक निराशाजनक समान उद्देश निर्माण झाला होता. सैतानाच्या विचारपद्धतीच्या गुलामगिरीमुळे मानव त्याच्या पूर्ण प्रभावाखाली गेला होता; परंतु या वचनामुळे सैतानाचा मनुष्यावर असलेला संपूर्ण प्रभाव तुटणार होता, आणि मनुष्याला देवाचे मार्ग किंवा सैतानाचे मार्ग यांपैकी निवड करण्याची क्षमता मिळणार होती.

---

[427] १ तीमथ्य २:१४

अशा प्रकारे, वचनबद्ध बीज ख्रिस्त याच्याद्वारे मनुष्यासाठी आशेचे दार उघडले गेले. हेच देवाचे वचन आणि देवाचा करार आहे: मनुष्याचे हृदय बदलणे आणि त्याच्यामध्ये जगाच्या आत्म्याशी वैर असणारा आत्मा ठेवणे. कारण जगाचा आत्मा स्वतःचेच शोधतो आणि उन्नतीसाठी झडप घालतो; परंतु ख्रिस्ताचा आत्मा स्वतःचे शोधत नाही,[428] तर जे हरवले आहे ते वाचवण्यासाठी आणि मुक्त करण्यासाठी स्वतःला खाली झुकवण्यास आणि रिकामे करण्यास[429] तयार असतो.

जुन्या कराराचे बलिदान

उत्पत्ति ३:२१ परमेश्वराने आदाम व त्याची स्त्री ह्यांच्यासाठी चर्मवस्त्रे करून त्यांना घातली.

देवाने आपला करार दिल्यानंतर वैराचे वचन देऊन आणि बीजाच्या विजयाची प्रतिज्ञा करून आणि पापामुळे मनुष्यावर येणारे परिणाम स्पष्ट केल्यानंतर, त्याने त्यांच्यासाठी कातडीची वस्त्रे बनवली. मनुष्याने स्वतः तयार केलेली वस्त्रे त्याच्या नग्नतेची लज्जा झाकू शकत नव्हती. अंजीराची पाने शिवून बनवलेली वस्त्रे म्हणजे पाप झाकण्यासाठी आणि त्याचे समर्थन करण्यासाठी मनुष्याने उभे केलेले युक्तिवाद आणि कृती होत. तरीही मनुष्य अपराधीच राहतो, आणि मनुष्य व देव यांच्यातील दुरावा कायमच राहतो. मनुष्याला देवानेच वस्त्रे करून द्यावी लागतात; परंतु ही कातडीची वस्त्रे तयार होण्यासाठी कोकराचे मरण[430] आवश्यक असते. पापी मनुष्यच त्या कोकराला मारतो. मनुष्याची नग्नता झाकण्यासाठी केवळ दैवी सामर्थ्यच स्वर्गीय वस्त्रे तयार करू शकते. परंतु देव आणि मनुष्य यांच्या परस्पर नात्याच्या बाबतीत बदल कोणी करणे आवश्यक होते?

कुलस्सैकरांस १:१९–२० कारण त्याच्या ठायी सर्व पूर्णता वसावी, 20आणि त्याच्या वधस्तंभावरील रक्ताच्या द्वारे शांती करून त्याच्या द्वारे जे सर्वकाही आहे ते सर्व, ते पृथ्वीवरील असो किंवा स्वर्गातील असो, त्याचा स्वतःबरोबर त्याच्या द्वारे समेट करावा हे पित्याला बरे वाटले.

देवाला संतुष्ट करण्याची गरज नाही; देव मनुष्याशी वैर ठेवणारा नाही. उलट, मनुष्यच देवाशी वैर ठेवणारा आहे. शांतता मनुष्याने गमावली आहे. मानवांनाच देवाशी समेट होण्याची गरज आहे, आणि पिता हे ख्रिस्ताद्वारे, त्याच्या क्रूसाच्या रक्ताद्वारे करतो मनुष्यांच्या अपराधांची गणना न करता.[431] वस्त्रांनी झाकले जाण्याची गरज देवाला नाही, तर मनुष्यालाच आहे.

मग कोकराच्या बलिदानाची गरज का? ख्रिस्ताच्या मृत्यूची गरज का? देव आपल्या पुत्राच्या मृत्यूने आनंदी झाला का, आणि आपल्या पापांची क्षमा करण्यासाठी त्याने तो मृत्यू मागितला का? कोकराच्या बलिदानाचा अर्थ काय, जर तो एवढाच नसेल की देवाने जगावर इतके प्रेम केले की त्याने आपला एकुलता एक पुत्र दिला? देवाला प्राण्यांचे बलिदान हवे आहे काय, आणि तो त्यात आनंद मानतो काय?

---

[428] १ करिंथकर १३:५
[429] फिलिप्पैकर २:६-८
[430] लेवीय ४
[431] २ करिंथकर ५:१९

स्तोत्र ४०:६ यज्ञपशू व अन्नार्पण ह्यांत तुला संतोष नाही; तू माझे कान उघडले आहेस; होम व पापाबद्दल अर्पण ही तू मागत नाहीस.

देवाला बलिदान आणि अर्पण यांत आनंद मानत नाही, आणि त्याने त्यांची मागणीही केलेली नाही.

इब्री लोकांस १०:३–४ परंतु त्या यज्ञांमुळे वर्षानुवर्षे पापांची आठवण होत आहे; 4कारण बैलांचे व बकऱ्यांचे रक्त पापे दूर करण्यास असमर्थ आहे.

बैलांचे आणि बकऱ्यांचे बलिदान पाप दूर करू शकत नाही. फक्त देवाचे कोकरूच जगाची पापे दूर करते.

होशेय ६:६ मी यज्ञाचा नाही तर दयेचा भुकेला आहे; होमार्पणांपेक्षा देवाचे ज्ञान मला आवडते.

देवाला बलिदान नव्हे, तर दया हवी आहे. देवाची इच्छा ही आहे की आपण त्याला ओळखावे. देवाचे ज्ञान प्राप्त झाल्यावर त्याबरोबरच देवाच्या दयेचा स्वीकार होतो. त्या अर्थाने, येशू[432] आपल्याला देवाच्या स्वभावाच्या[433] प्रकटीकरणाद्वारे हेच देऊ इच्छितो की देव खरोखर आपल्यावर प्रेम करतो आणि आपण त्याच्या दयाळू योजनेवर विश्वास ठेवू शकतो. कारण त्याला ओळखण्याद्वारेच[434] त्याच्या स्वभावाचे तेज आपल्यावर प्रकट होते,[435] आणि त्यामुळे देवाबद्दलची आपली अस्वस्थ व संशयी अंतःकरणे त्याच्याशी समेट पावतात. त्यानंतरच आपण आपल्या सहमनुष्यांशी दयाळू होऊ शकतो आणि त्यांच्याशीही समेट करू शकतो.

मग आपण स्वतःला हा प्रश्न विचारतो: देवाने बलिदानांची व्यवस्था का केली? जर त्याने ती मागितलीच नाहीत, तर स्पष्ट आहे की मनुष्यालाच आपल्या दोषाचा भार कुणावर तरी टाकण्याची गरज होती.

उत्पत्ति ३:१२ आदाम म्हणाला, "जी स्त्री तू मला सोबतीला दिलीस तिने त्या झाडाचे फळ मला दिले आणि ते मी खाल्ले."

आदामाच्या उत्तरातून हे प्रकट होते की तो पापाचा भार म्हणजे मृत्यूचा भार स्वतः वाहू इच्छित नव्हता, आणि शेवटी तो देवाच्याच हातात तो टाकत होता. तो हव्वेला आणि देवाला आपल्या अवज्ञेसाठी दोष देत होता. आपल्या निराशेत, त्याला एक बकरा हवा होता स्वतःऐवजी कुणीतरी, जो अपराधभावनेचा भार उचलू शकेल. म्हणून, तो आपल्या पापाबाबत मनोवैज्ञानिक दृष्ट्या काय करत होता हे त्याला प्रत्यक्ष दाखवण्यासाठी, देवाने कोकराच्या बलिदानाची व्यवस्था केली पापाचा परिणाम काय आहे हे दाखवण्यासाठी, आणि तो काय करत आहे याची जाणीव त्याला करून देण्यासाठी. यामुळे आदामाच्या मनात पश्चात्ताप प्रवेश करू शकला, आणि तो देवाने आपल्याला क्षमा केली आहे, यावर विश्वास ठेवू शकला.

आदाम आणि हव्वेचे पाप यामध्येही होते की त्यांनी देवाच्या वचनाला नाकारले. जे वचन

[432] योहान १:२९
[433] मत्तय ९:१२-१३
[434] १ योहान २:१२
[435] लूक १०:२२

हृदयात जपून ठेवायचे होते, ते बाहेर फेकले गेले, आणि त्याऐवजी सर्पाचे वचन हृदयात स्थान मिळवून बसले. या आध्यात्मिक हकालपट्टीचा अर्थ देवाच्या वचनाचे वधस्तंभी जाणे आणि जगाच्या स्थापनेपासून[436] कोकराचे रक्त सांडले जाणे असा होतो.

ते आपले पाप मान्य करू शकत नव्हते, आणि ऐकण्यासही असमर्थ झाले होते; म्हणून देव त्यांच्याशी दृष्टांतांद्वारे बोलू लागला. आदाम आणि हव्वा देवाचा आवाज ऐकू शकत नव्हते किंवा जपू शकत नव्हते; ते घाबरले होते. देवाचा प्रश्न ऐकण्यास[437] असमर्थ ठरल्यामुळे ते थेट कोकराच्या[438] बलिदानाकडे गेले जो ख्रिस्ताचे प्रतीक होता. म्हणजेच, जेव्हा आपण देवाचे वचन ऐकण्याबाबत आपले हृदय कठोर करतो, तेव्हा ख्रिस्त वधस्तंभावर खिळला जातो. जेव्हा आपण आपल्या अंतःकरणाशी तो बोलत असताना आपले हृदय उघडत नाही, तेव्हा ख्रिस्त नाकारला जातो[439] आणि तो दुःखाचा मनुष्य[440] ठरतो.

मनुष्याची ही वृत्ती देवाला संतुष्ट करण्याची गरज निर्माण करते. मनुष्य देवाचे ऐकू इच्छित नाही, तरीही त्याला आपल्या अपराधभावनेपासून दिलासा हवा असतो; आणि यामुळे देवाची कृपा मिळवण्यासाठी अधिकाधिक बलिदाने आणि पुण्यकर्मे करण्याकडे तो वळतो. हे आपल्याला इस्राएल लोकांच्या मिसर देशातून निर्गमनाच्या इतिहासात स्पष्टपणे दिसते. देवाने त्यांना केवळ एकदाच कोकराचे बलिदान अर्पण करण्यास सांगितले तेही त्यांच्या मिसरातून बाहेर पडण्याच्या, त्यांच्या मुक्ततेच्या रात्री. त्या बलिदानाद्वारे, त्यांच्या सुटकेची किंमत काय होती, हे सत्य त्यांच्या हृदयांवर लिहिण्याची देवाची इच्छा होती की केवळ ख्रिस्ताच्या बलिदानामुळेच ही मुक्तता शक्य झाली होती.

परंतु प्रत्यक्षात काय झाले, हे आपल्याला माहीत आहे. त्यांनी देवाच्या मार्गांनुसार ऐकण्यास आणि देवाशी समेट होण्यास नकार दिला. यामुळे पुढे अधर्मांची एक साखळी सुरू झाली जिचे निराकरण करण्यासाठी ते देवाला संतुष्ट करण्याच्या प्रयत्नात सतत बलिदाने अर्पण करू लागले.

निर्गम २०:२४ माझ्यासाठी एक मातीची वेदी कर आणि तिच्यावर आपली शेरडेमेंढरे व गुरेढोरे ह्यांची होमार्पणे व शांत्यर्पणे कर, जेथे जेथे माझे नामस्मरण व्हावे असे मी करीन, तेथे तेथे मी तुझ्याकडे येऊन तुला आशीर्वाद देईन.

या कारणास्तव पापी अंतःकरणातून उत्पन्न झालेल्या या रक्तभुकेल्या उपासनेला दिशा देण्यासाठी देवाने "आपली होमबळी, आपली शांतिबळी, आपली मेंढरे आणि आपली बैल" यांविषयी अधिक विशिष्ट सूचना दिल्या. पुढील वचनात हे स्पष्टपणे पुष्टीस येते.

यिर्मया ७:२२–२३ तुमच्या पूर्वजांना मी मिसर देशातून बाहेर आणले त्या दिवशी होमबलींविषयी किंवा यज्ञबलींविषयी मी त्यांना काही सांगितले नाही व आज्ञा दिली नाही. 23तर मी त्यांना एवढीच आज्ञा केली की, 'माझे वचन ऐका, म्हणजे मी तुमचा देव होईन व तुम्ही माझे लोक व्हाल; तुमचे बरे व्हावे म्हणून जो सरळ मार्ग मी तुम्हाला सांगतो त्याने चाला.'

---

[436] निर्गम ३३:१८-२०
[437] प्रकटीकरण ५:६; १३:८
[438] उत्पत्ति ३:८, १०-१२
[439] यशया ५३:३
[440] लेवीय ४:१-४

देवाने ज्या दिवशी त्यांना मिसर देशातून बाहेर आणले, त्या दिवशी कधीही होमबळी किंवा बलिदाने मागितली नाहीत, किंवा त्यांची आज्ञा दिली नाही. त्याने फक्त एवढेच मागितले की त्यांनी त्याचा आवाज ऐकावा; आणि त्याचा आवाज ऐकून व हृदयात जपून ठेवल्यामुळे तो त्यांचा देव होईल आणि ते त्याचे लोक होतील. हीच नवीन कराराची प्रतिज्ञा आहे जी केवळ पवित्र आत्म्याद्वारे देवाची व्यवस्था मनुष्याच्या हृदयावर लिहिली गेल्यावरच शक्य होते. प्राण्यांची बलिदाने ही जुन्या कराराची[441] वैशिष्ट्ये आहेत. मग पंचग्रंथात बलिदानांविषयी इतक्या सूचना का दिल्या आहेत? कारण पवित्र शास्त्र स्पष्टपणे सांगते की या सूचना देताना देवच बोलत आहे. याचे उत्तर पुढील वचनात आपल्याला सापडते.

मार्क १०:२–६ मग तो तेथून निघून यहूदीया प्रांतात व यार्देनेच्या पलीकडे गेला; तेव्हा पुन्हा लोक घोळक्यांनी त्याच्याकडे आले; आणि पुन्हा तो आपल्या परिपाठाप्रमाणे त्यांना शिकवू लागला. 2परूशी तेथे आले आणि त्याची परीक्षा पाहण्याच्या उद्देशाने त्यांनी त्याला विचारले की, "पुरुषाने बायको टाकणे सशास्त्र आहे काय?" 3उत्तरादाखल तो म्हणाला, "मोशेने तुम्हांला काय आज्ञा दिली आहे?" 4ते म्हणाले, "सूटपत्र देऊन तिला टाकण्याची मोशेने परवानगी दिली आहे." 5येशू त्यांना म्हणाला, "तुमच्या अंत:करणाच्या कठीणपणामुळे त्याने ही आज्ञा तुमच्यासाठी लिहून ठेवली; 6परंतु उत्पत्तीच्या प्रारंभापासून 'देवाने त्यांना स्त्रीपुरुष असे उत्पन्न केले.'

देवाने मनुष्याला वाचवण्याच्या प्रयत्नांप्रती मनुष्याच्या हृदयातील कठोरता हीच अशा आज्ञा लिहिल्या जाण्याचे कारण ठरते आणि मनुष्याला त्याच्या स्वतःच्या निवडींचा सामना करून देण्यासाठी कारण बनते. मनुष्याच्या विकृत विश्वदृष्टीशी जुळवून घेण्याच्या प्रयत्नात, देवाने पवित्रस्थळाशी संबंधित बलिदान व अर्पणांची व्यवस्था करून तारणाचा एक मार्ग स्थापन केला. कठोर हृदय असलेला मनुष्य जितके रक्त सांडू इच्छितो, ते मर्यादित ठेवण्यासाठी देवाने आपल्या लोकांना विशिष्ट सूचना दिल्या.

याचे आणखी एक उदाहरण म्हणजे देवाची इच्छा नव्हती की त्याच्या लोकांना राजा असावा; खरे तर, राजा मागण्याची इच्छा ही देवाचा नकारच होती.[442] तरीसुद्धा, आपल्या दयेमुळे देवाने राजाबाबत मार्गदर्शन दिले[443] कारण त्याला त्यांना राजा द्यायचा होता म्हणून नव्हे, तर राजा मागतानाही त्याच्या लोकांमध्ये त्याचे अनुसरण करण्याची इच्छा काही प्रमाणात तरी दिसून येत होती. देवाने ही इच्छा शक्य तितकी पोसण्याचा प्रयत्न केला, आणि त्याच वेळी राजा असण्यामुळे होणारे नुकसान कमी व्हावे म्हणून सूचना दिल्या.

या सर्व उदाहरणांतून आपल्याला दिसते की, जेव्हा मनुष्य देवाच्या सल्ल्याला हट्टाने नाकारतो, तेव्हा देव त्याला त्याची इच्छा पूर्ण करू देतो. त्यामुळे आपण पाहतो की पापाची समस्या आदामापासून सुरू झाली, आणि त्याच्यापासूनच जुन्या व नवीन कराराचा अनुभवही सुरू झाला. आदाम आपल्या पापामुळे निर्माण झालेली परिस्थिती स्वतःच्या साधनांनी सुधारण्याचा प्रयत्न करीत होता; आणि देवाला त्याला हे दाखवावे लागले की स्वतःच्या सामर्थ्याने ते करणे अशक्य आहे.

---

[441] निर्गम २४:३-८; इब्री लोकांस ९:१८-२२

[442] १ शमुवेल ८:७

[443] अनुवाद १७:१४-२०

केवळ देवच पवित्रतेचे आच्छादन देऊ शकतो. हा धडा प्रत्येक मनुष्याने शिकणे आवश्यक आहे, आणि तो आदामाला कोकराच्या बलिदानाच्या स्थापनेद्वारे शिकवण्यात आला; आणि पुढे इस्राएलसाठी पवित्रस्थळाच्या सेवेमध्ये हा धडा अधिक विस्ताराने उलगडला गेला. केवळ देवच वस्त्रे देऊ शकतो. आता, याचा अर्थ असा नाही की हे घडल्यावर कोकराचे बलिदान देण्याची गरज उरली नाही. बाप्तिस्म्यासारखेच, देवाने कोकराच्या बलिदानाची स्थापना ही देवाच्या प्रतिज्ञांवर विश्वास प्रकट करण्याचा एक मार्ग म्हणून केली. या विधीत मनुष्य आपल्या केलेल्या पापामुळे आलेल्या अपराधभावनेची कबुली देतो ज्याचा परिणाम ख्रिस्ताच्या मृत्यूत दिसून येतो. हे कठोर न झालेल्या हृदयासाठी मृत्यूची सेवा आहे. आपण पवित्र शास्त्रात असे वाचतो:

इब्री लोकांस ११:४ विश्वासाने हाबेलाने काइनापेक्षा अधिक चांगला यज्ञ देवाला केला, तेणेकरून तो नीतिमान आहे अशी त्याच्याविषयी साक्ष देण्यात आली. ती साक्ष 'देवाने दानाच्या वेळी' दिली; आणि तो मेला असूनही त्या विश्वासाच्या द्वारे अद्यापि बोलत आहे.

प्राण्यांची बलिदाने आठवड्याच्या मध्यापर्यंत[444] चालू राहणार होती, जेव्हा मसीहा मारला जाणार होता. एकदा जगाची पापे दूर करणारे कोकरू आले की, विश्वासाने मिळणाऱ्या धार्मिकतेचे चिन्ह म्हणून बलिदाने देणे थांबणार होते.

तरीही आपण हा प्रश्न विचारतो: ख्रिस्ताचा मृत्यू का? त्याच्या क्रूसावरील मृत्यूमुळे बलिदानांची व्यवस्था का संपुष्टात येते? देव आपल्या पुत्राच्या मृत्यूने आनंदी झाला का, आणि आपल्या पापांची क्षमा करण्यासाठी त्याने तो मृत्यू मागितला काय?

स्तोत्र ४०:६–८ यज्ञपशू व अन्नार्पण ह्यांत तुला संतोष नाही; तू माझे कान उघडले2 आहेस; होम व पापाबद्दल अर्पण ही तू मागत नाहीस. 7ह्यावरून मी म्हणालो, "पाहा, मी आलो आहे; ग्रंथपटात माझ्याविषयी लिहून ठेवले आहे की, 8हे माझ्या देवा, तुझ्या इच्छेप्रमाणे करण्यात मला आनंद आहे; तुझे शास्त्र माझ्या अंतर्यामी आहे."

प्रेरणेद्वारे दावीद ख्रिस्ताच्या येण्यापूर्वीच ख्रिस्ताचेच शब्द लिहितो.[445] देवाला बलिदान आणि अर्पण यात आनंद नाही. तरीसुद्धा, ख्रिस्त या जगात येतो देवापुढे सुगंधी अर्पण ठरणाऱ्या बलिदानाप्रमाणे.[446] पौल या वचनाचे स्पष्टीकरण देतो:

इब्री लोकांस १०:३–७ परंतु त्या यज्ञांमुळे वर्षानुवर्षे पापांची आठवण होत आहे; 4कारण बैलांचे व बकऱ्यांचे रक्त पापे दूर करण्यास असमर्थ आहे. 5म्हणून तो जगात येतेवेळेस म्हणाला, "यज्ञ व अन्नार्पणे ह्यांची तुला इच्छा नव्हती, तू माझ्यासाठी शरीर तयार केलेस; 6होमांनी व पापाबद्दलच्या अर्पणांनी तुला संतोष नव्हता. 7ह्यावरून मी म्हणालो, हे देवा, ग्रंथपटात माझ्याविषयी लिहून ठेवले आहे, तुझ्या इच्छेप्रमाणे करण्यासाठी मी आलो आहे."

देवाने ख्रिस्ताचा क्रूस न मागितला, न त्याची मागणी केली; तरीही त्याने त्याला या जगात पाठवले, कारण देवाचे कोकरूच[447] जगाची पापे दूर करू शकत होते.

---

[444] दानीएल ९:२७
[445] १ पेत्र १:११
[446] इफिसकरांस ५:२
[447] योहान १:२९

योहान १७:४ जे काम तू मला करायला दिलेस ते पुरे करून मी पृथ्वीवर तुझा गौरव केला आहे.

गेथसेमेनीतील प्रार्थनेत ख्रिस्ताने आपल्या पित्याने दिलेले कार्य पूर्ण केले होते जे पित्याचे शब्द, त्याचे नाव आणि त्याचे गौरव[448] प्रकट करण्यात होते. त्यानंतर येशूच्या जीवनात जे घडते, ते मनुष्याचे कार्य ठरते.[449] तथापि, वाचलेल्या वचनांच्या प्रकाशात हे स्पष्ट आहे की ख्रिस्ताचे आगमन हे बलिदान आणि अर्पण यांच्याशी निगडित आहे. जेव्हा इस्राएली लोकांनी देवाने त्यांच्याशी थेट बोलू नये, तर फक्त मोशेद्वारेच बोलावे, अशी विनंती केली आणि आपल्याच देहातील मध्यस्थाची निवड केली तेव्हा ख्रिस्त येईल, आणि आपल्या भावांप्रमाणेच त्यात सहभागी होईल, असे वचन देण्यात आले.

अनुवाद १८:१५–१६ तुझा देव परमेश्वर तुझ्यामधून म्हणजे तुझ्या भाऊबंदांमधून माझ्यासारखा एक संदेष्टा तुझ्याकरता उभा करील, त्याचे तुम्ही ऐका; 16होरेब डोंगराजवळ मंडळी जमली होती त्या दिवशी आपला देव परमेश्वर ह्याच्याकडे तू विनंती केली होतीस त्याप्रमाणे होईल; तू म्हणालास, 'माझा देव परमेश्वर ह्याची वाणी पुन्हा माझ्या कानी न पडो, मोठा अग्नी पुन्हा माझ्या दृष्टीस न पडो, पडला तर मी मरेन.'

इस्राएल लोकांच्या विनंतीनुसार देव मोशेसारखा एक संदेष्टा पाठवतो. ख्रिस्ताचा अवतार ही इस्राएलच्या विनंतीला दिलेले देवाचे उत्तर आहे. एएमपी भाषांतरात हे "हे त्या सर्व गोष्टींनुसार आहे ज्या तुम्ही परमेश्वराकडे मागितल्या" असे म्हटले आहे; सीएसबी म्हणते, "हेच ते आहे जे तुम्ही परमेश्वर तुमच्या देवाकडे मागितले"; सीईबी म्हणते, "तुम्ही परमेश्वर तुमच्या देवाकडे नेमके हेच मागितले होते"; आणि वायएलटी म्हणते, "तुम्ही यहोवा तुमच्या देवाकडे जे काही मागितले त्यानुसार." ख्रिस्ताने आपल्या पित्याला आपले कान उघडू दिले; परंतु अखेरीस समस्या ही होती की इस्राएलाने तसे केले नव्हते. त्यांनी आपली अंतःकरणे कठोर केली होती, पवित्र आत्म्याच्या हाकेला नाकारले होते, आणि त्या कृतीत त्यांनी निवडलेल्या मध्यस्थालाच दूर लोटले व जखमी केले. ही आध्यात्मिक कृती पुढे पंधराशे वर्षांनंतर क्रूसावरच्या प्रकटीकरणात प्रत्यक्ष, भौतिक स्वरूपात प्रकट झाली.

इब्री लोकांस २:९, १४–१५ देवाच्या कृपेने प्रत्येकाकरता मरणाचा अनुभव घ्यावा म्हणून ज्याला 'देवदूतांपेक्षा काही काळापुरते कमी केले होते,' तो येशू मरण सोसल्यामुळे 'गौरव व थोरवी ह्यांनी मुकुटमंडित केलेला' असा आपण पाहतो. ज्या अर्थी 'मुले' एकाच रक्तमांसाची होती त्या अर्थी तोही त्यांच्यासारखा रक्तमांसाचा झाला, हेतू हा की, मरणावर सत्ता गाजवणारा म्हणजे सैतान, ह्याला मरणाने शून्यवत करावे, 15आणि जे मरणाच्या भयाने आयुष्यभर दास्याच्या बंधनात होते त्या सर्वांना मुक्त करावे.

इस्राएलच्या विनंतीनुसार ख्रिस्त देहधारी झाला, आणि त्यामुळे तो मरण्यास सक्षम झाला. आणि सर्वांसाठी मरण पावून ख्रिस्ताने दोन गोष्टी साध्य केल्या. प्रथम, आपल्या मृत्यूद्वारे त्याने मृत्यूवर अधिकार असणाऱ्याचा नाश केला. आणि दुसरे म्हणजे, आपल्या मृत्यूच्या माध्यमातून त्याने आयुष्यभर गुलामगिरीत अडकलेल्यांना म्हणजेच पापाचे गुलाम

[448] योहान १७:४, ६, ८, २२
[449] लूक २२:५३

असलेल्यांना मुक्त केले. म्हणून, मृत्यूच्या भीतीने भरलेले जे गुलामगिरीत होते, त्यांच्यासाठी ख्रिस्ताने सर्वांसाठी मृत्यूचा स्वाद घेतला.

इब्री लोकांस ९:१५ आणि तो नव्या कराराचा मध्यस्थ ह्याचकरता आहे की, पहिल्या कराराखाली झालेल्या उल्लंघनापासून खंडणी भरून प्राप्त केलेली मुक्ती होण्यासाठी मृत्यू झाल्याने, सार्वकालिक वारशाचे अभिवचन पाचारण झालेल्यांना मिळावे.

ख्रिस्ताचा मृत्यू हा बोलावलेल्यांना मुक्त करण्यासाठी, त्यांचे उद्धार करण्यासाठी होता. बोलावले गेलेले लोक सार्वकालिक वारशाचे वचन केवळ मृत्यूच्या माध्यमातूनच प्राप्त करू शकत होते. हे साध्य होण्यासाठी, पहिल्या करारातील त्यांच्या पापांपासून त्यांची सुटका होणे आवश्यक होते. पहिल्या कराराचे पाप हेच आहे की आत्म्यात ख्रिस्ताच्या आवाजाला नाकारणे आणि आपल्याच मार्गाने चालायची इच्छा धरणे. अवतार आणि बलिदान ही देवाच्या लोकांचीच मागणी आहे, जेव्हा ते पहिल्या करारात असतात; आणि त्यांच्या अंतःकरणात जे घडते त्याचे ते प्रकटीकरण आहे. पित्याने आपला पुत्र दिला हे बलिदान, आणि येशूचा क्रूस, हे अन्यजातींनी विश्वास ठेवला नाही म्हणून नव्हे; तर देवाच्या लोकांनी आपली अंतःकरणे कठोर केली आणि विश्वास ठेवला नाही म्हणून घडले कारण त्यांनी विश्वास ठेवला असता, तर अन्यजाती परिवर्तित[450] झाल्या असत्या. अशा प्रकारे अनेक अंतःकरणांचे विचार उघड झाले.[451] तथापि:

प्रेषितांची कृत्ये ३:१७–१८ बंधुजनहो, तुम्ही, तसेच तुमच्या अधिकाऱ्यांनीही जे केले ते अज्ञानामुळे केले हे मी जाणून आहे. 18परंतु देवाने, आपल्या ख्रिस्ताने दुःख सहन करावे असे जे सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखाने पूर्वी सांगितले होते ते त्याने त्याप्रमाणे पूर्ण केले.

योहान १२:३२ आणि मला पृथ्वीपासून उंच केले तर मी सर्वांना माझ्याकडे आकर्षून घेईन."

देवपुत्राने मध्यस्थी केली, आणि पिता देवाने नम्र होऊन आपल्या पुत्राला प्रायश्चित्ताच्या बलिदानाप्रमाणे देण्याची संमती दिली आपली अवस्था आपल्याला उघड करून दाखवण्यासाठी, पित्याचे प्रेम प्रकट करण्यासाठी, आणि आपल्याला क्षमा होऊ शकते यावर आपण विश्वास ठेवावा यासाठी. सर्वांत अपमानास्पद असा मृत्यू स्वीकारून हे केले गेले. क्रूसाच्या पायथ्याशी आपण केवळ मौन धारण करू शकतो.

जखऱ्या १३:६ त्याला जर कोणी विचारले की, 'तुझ्या बाहूंच्यामध्ये ह्या जखमा कसल्या?' तर तो म्हणेल, 'माझ्या इष्टमित्रांच्या घरी लागलेल्या घावांचे हे वण आहेत.'"

नव्या कराराचे बलिदान

तारणाची योजना टप्प्याटप्प्याने उलगडत गेली आहे देवाने मनुष्याकडे हात पुढे केला असता, मनुष्याने कसा प्रतिसाद दिला, यानुसार. या सर्वाचा उद्देश एकच आहे: मनुष्याचा देवाशी समेट घडवून आणणे. हे ख्रिस्ताच्या क्रूसाच्या रक्ताद्वारे पूर्ण झाले आहे म्हणजे जगाची पापे दूर करणाऱ्या कोकराद्वारे.

मूलतः, संपूर्ण विश्वाची स्थिरता या सत्याच्या समजुतीवर अवलंबून आहे की पुत्र हा

[450] लूक १०:१३-१५
[451] लूक २:३५

पित्याकडे जाण्याचा मार्ग आहे मध्यस्थ, याजक आणि पिता हा जीवनाचा एकमेव स्रोत आहे. पुत्र हा देवाची धार्मिकता आहे; आणि पित्याशी तसेच सृष्टीतील सर्व प्राण्यांशी त्याच्या नात्याचा स्वभाव प्रेम, करुणा, अधीनता, आणि आत्मत्याग हीच ती घटक शक्ती आहे जी सर्व काही सुसंवादी ठेवते. म्हणूनच नव्या कराराच्या सार्वकालिक प्रकाशात जगण्यासाठी त्याचा आत्मा अत्यावश्यक आहे.

कलस्सैकरांस १:१७–२० तो सर्वांच्या पूर्वीचा आहे व त्याच्यामध्ये सर्वकाही अस्तित्वात आहे. 18तोच शरीराचे म्हणजे मंडळीचे मस्तक आहे; तो आदी, मृतांतून प्रथम जन्मलेला आहे; अशासाठी की, सर्वांमध्ये त्याला प्राधान्य मिळावे. 19कारण त्याच्या ठायी सर्व पूर्णता वसावी, 20आणि त्याच्या वधस्तंभावरील रक्ताच्या द्वारे शांती करून त्याच्या द्वारे जे सर्वकाही आहे ते सर्व, ते पृथ्वीवरील असो किंवा स्वर्गातील असो, त्याचा स्वतःबरोबर त्याच्या द्वारे समेट करावा हे पित्याला बरे वाटले.

योहान २०:१७ … जो माझा पिता आणि तुमचा पिता आणि माझा देव व तुमचा देव त्याच्याकडे मी वर जातो."

एकुलत्या एक पुत्राचे जीवन आपल्याला देण्यात आले आहे तेच जीवन जे आपण आपल्या पापी स्वभावामुळे नाकारले होते; परंतु आपला हा नकार क्रूसाद्वारे स्पष्ट झाला आणि त्यावर मात करण्यात आली. देवाने मानवजातीला अशा स्थितीत आणले की जिथे तो त्यांच्यापर्यंत पोहोचू शकला ख्रिस्ताच्या संपूर्ण जीवनाद्वारे, ज्याने केवळ बरे केले आणि भले करत फिरला,[452] आणि त्याच्या स्वेच्छेने स्वीकारलेल्या त्या हिंसक प्रवृतीसमोरच्या समर्पणाद्वारे त्याने ते केले. हीच ती प्रवृत्ती होती, जी आदामाने पाप केल्यानंतर मानवस्वभावात बीजस्वरूपात अस्तित्वात आली होती; आणि आता ती पूर्णपणे प्रकट झाली व आपल्याला ओळखता येऊ लागली. अशा प्रकारे आपण नवीन करारात प्रवेश करण्यास सक्षम होतो, आणि ख्रिस्ताला तसेच तो ज्यावर विश्वास ठेवतो त्याला स्वीकारतो जे त्याच्यासाठी महत्त्वाचे आहे तेच आपल्यासाठीही महत्त्वाचे ठरते; आणि अशा प्रकारे त्याचे जीवनच आपले जीवन बनते.

यशया ५३:४–५ खरोखर आमचे व्याधी त्याने आपल्यावर घेतले, आमचे क्लेश त्याने वाहिले; तरी त्याला ताडन केलेले, देवाने त्याच्यावर प्रहार केलेले व त्याला पिडलेले असे आम्ही त्याला लेखले. 5खरे पाहिले असता तो आमच्या अपराधांमुळे घायाळ झाला, आमच्या दुष्कर्मांमुळे ठेचला गेला; आम्हांला शांती देणारी अशी शिक्षा त्याला झाली; त्याला बसलेल्या फटक्यांनी आम्हांला आरोग्य प्राप्त झाले.

आपण ख्रिस्ताला देवाकडून मारलेला व घायाळ झालेला मानले; परंतु तेथेच आपण चुकलो देवाची धार्मिकता आणि आपल्या अस्तित्वाचा स्वभाव न ओळखता. प्रत्यक्षात, आपल्या पापांनीच त्याला जखमी केले, मारले, चिरडले आणि शिक्षा दिली. आपण किती मोठ्या भ्रमात होतो!

स्तोत्र ३६:१० तुला ओळखणाऱ्यांस तुझे वात्सल्य सरळ मनाच्यांस तुझे नीतिमत्त्व लाभू दे.

देवाची धार्मिकता या गोष्टीत प्रकट व पूर्ण झाली की देवाने आपल्याला ख्रिस्त दिला आपण त्याच्याशी जसे वागलो ते त्याने सहन करावे म्हणून आणि अशा प्रकारे संपूर्ण

[452] प्रेषितांची कृत्ये १०:३८

विश्वासमोर[453] देवाची दया प्रकट झाली; आणि क्रूसाद्वारे आपला देवाशी समेट झाला. हे साध्य झाल्यावर, प्राण्यांच्या बलिदानांची व्यवस्था थांबू शकते व आदामापासून मानवजातीने जे केले आहे ते पूर्णपणे प्रकट आणि उघड झाले आहे.

१ योहान १:९ जर आपण आपली पापे पदरी घेतली, तर तो विश्वसनीय व न्यायी आहे म्हणून आपल्या पापांची क्षमा करील, व आपल्याला सर्व अनीतीपासून शुद्ध करील.

देव न्यायी आहे म्हणूनच तो आपली पापे क्षमा करतो कारण वचन हेच जाहीर करते; आणि अशा प्रकारे दया देताना तो आपली न्यायशीलता प्रकट करतो. ख्रिस्त हे स्पष्ट करतो, जेव्हा तो म्हणतो:

मत्तय २६:२८ हे माझे [नव्या] 'कराराचे रक्त' आहे. हे पापांची क्षमा होण्यासाठी पुष्कळांकरता ओतले जात आहे.

नवीन करारामध्ये अधिक उत्तम बलिदाने आणि अधिक उत्तम मध्यस्थ आहे.[454] नवीन कराराचे रक्त म्हणजे ख्रिस्ताचे सांडलेले रक्त आहे हे असे बलिदान आहे की जे आपण विश्वासाने स्वीकारतो म्हणजे: बाप्तिस्म्यामध्ये[455] आणि प्रभुभोजनाच्या सेवेमध्ये.[456] जेव्हा आपण ख्रिस्ताकडे पाहतो, तेव्हा आपल्याला देवाच्या गौरवाचे प्रकटीकरण मिळते त्याचे प्रेम, त्याची धार्मिकता आणि त्याचा स्वभाव. आपल्याला हे कळते की देवाने नेहमीच काय इच्छिले आहे: आपण त्याला पाहावे, त्याची कदर करावी आत्म्यात आणि सत्यात त्याच्यावर खरे प्रेम करावे. त्याच्यावर विश्वास ठेवणे हाच पित्याला संतुष्ट करण्याचा आणि पित्याजवळ येण्याचा मार्ग आहे आपली रिकामी कर्मे नव्हेत. येशूमध्ये आपण सर्वांत महत्त्वाची आज्ञा पाळू शकतो: "ऐक, हे इस्राएल... आपल्या सर्व अंतःकरणाने देवावर प्रेम कर."[457]

मीखा ६:६–८ "मी काय घेऊन परमेश्वरासमोर येऊ? परात्पर देवासमोर नमस्कार कसा घालू? होमबली, एका वर्षाची वासरे घेऊन त्याच्यापुढे येऊ काय? 7हजारो एडके, तेलाच्या दशसहस्र नद्या ह्यांनी परमेश्वराला संतोष होईल काय? माझ्या पातकाबद्दल मी आपला ज्येष्ठ पुत्र देऊ काय? माझ्या जिवाने केलेल्या पापाबद्दल मी आपल्या पोटचे फळ देऊ काय?" 8हे मनुष्या, बरे काय ते त्याने तुला दाखवले आहे; नीतीने वागणे, आवडीने दया करणे व आपल्या देवासमागमे राहून नम्रपणे चालणे ह्यांवाचून परमेश्वर तुझ्याजवळ काय मागतो?

देव आपल्याकडून प्राण्यांची बलिदाने मागत नाही; तो फक्त एवढेच मागतो की आपण न्याय करावा, दयेवर प्रेम करावे, आणि देवाबरोबर नम्रपणे चालावे आणि हे आपण स्वतःच्या सामर्थ्याने नव्हे, तर ख्रिस्ताद्वारे करतो. मग आपण प्रभूला स्वीकारयोग्य अशी बलिदानांची फळे धारण करतो म्हणजे देवाच्या धार्मिकतेची कृत्ये, दया आणि नम्रता.

फिलिप्पैकरांस ४:१८ मला सर्वकाही आहे व ते विपुल आहे; एपफ्रदीताच्या हाती तुम्ही जे पाठवले त्याने मी भरून गेलो आहे. ते जणू काय सुगंध, देवाला मान्य व संतोषकारक। यज्ञ,

---

[453] इफिसकरांस पत्र १:१०; ३:९-११
[454] इब्री लोकांस १२:२४
[455] रोमकर ६:५-७
[456] १ करिंथकर १०:१६
[457] मार्क १२:२९

असे आहे.

स्तोत्र ११६:१७ मी तुला उपकारस्तुतीचा यज्ञ करीन, परमेश्वराच्या नावाचा धावा करीन.

इब्री लोकांस १३:१५ म्हणून त्याचे नाव पत्करणाऱ्या 'ओठांचे फळ' असा 'स्तुतीचा यज्ञ' आपण त्याच्या द्वारे 'देवाला नित्य अर्पण करावा.'

नवीन करारात देवाला स्वीकारयोग्य असणारी बलिदाने म्हणजे वचन वाहून नेणाऱ्यांना दिलेली मदत, प्रार्थना, देवाच्या स्वभावाची कबुली, तसेच कृतज्ञतेची गीते आणि स्तुती.[458]

नवीन कराराचे बलिदान स्पष्ट केल्यानंतरही, पुढील गोष्ट नमूद करणे आवश्यक आहे: ख्रिस्ताने आपल्यावर प्रेम केले म्हणूनच त्याने स्वतःला बलिदान म्हणून दिले. हे दान केवळ ख्रिस्ताचे प्रेमच नव्हे, तर पित्याचे प्रेमही प्रकट करते; आणि हेच प्रेम देव आपल्याशी ज्या नात्याची इच्छा करतो त्याची खरी पायाभरणी आहे.

जुन्या करारात मनुष्याला बलिदान ही संकल्पना प्रथम दिसते की बलिदान म्हणजे अर्पण, मौल्यवान काहीतरी देणे. ते कराराचे अर्पण असते आपली पापी अवस्था मान्य करून आणि देवाचे अस्तित्व स्वीकारून देवाला संतुष्ट करण्याचा एक मार्ग. काही जणांना देवाची कृपा मिळवण्यासाठी आपल्याकडील सर्वांत मौल्यवान गोष्ट देण्याची तीव्र गरज वाटते. परंतु देवाबरोबर चालताना मनुष्याला हे उमजते की देवाला प्रत्यक्षात अर्पणांची अपेक्षा नाही; त्याला मनुष्याचे लक्ष, ऐकणे आणि आज्ञाधारकपणा हवा आहे.

१ शमुवेल १५:२२ तेव्हा शमुवेल म्हणाला, "परमेश्वराचा शब्द पाळल्याने जसा त्याला संतोष होतो तसा होमांनी व यज्ञांनी होतो काय? पाहा, यज्ञापेक्षा आज्ञा पाळणे बरे; एडक्यांच्या चरबीपेक्षा वचन ऐकणे बरे.

मनुष्य जेव्हा असे समजतो की देवाला हवे असलेले अर्पण म्हणजे आज्ञापालन, धार्मिकता, चांगले वर्तन आणि प्रेम आहे (ऐकणे, स्वीकारणे आणि ग्रहण करणे याऐवजी), तेव्हा तो अजूनही जुन्या करारातच राहतो. जुन्या करारात मनुष्य या मार्गांनी देवाची कृपा मिळवण्याचा प्रयत्न करतो. पौल जेव्हा परुशी होता,[459] तेव्हा तोही अशाच प्रकारे देवाला संतुष्ट करण्याचा प्रयत्न करीत होता. ही व्यवस्था पाळून धार्मिकता मिळवण्याची शोधयात्रा आहे. देवाचे अगापे प्रेम अद्याप न उमजलेल्या अवस्थेतील हा जुन्या कराराचा मार्ग आहे. म्हणजे शिस्तबद्ध जीवन जगून, पुदिन्याचा, बडीशेपेचा आणि जिऱ्याचा[460] दशांश देऊन, शाकाहारी राहून आणि जुनी वस्त्रे घालून देवाजवळ जाण्याचा प्रयत्न करणे.

अनेकदा मनुष्याला वाटते की देवाला जे हवे आहे तेच आजूबाजूची संस्कृती "चांगले" म्हणून मान्य करते; आणि बऱ्याचदा समुदाय त्याला पवित्रतेचा आदर्श मानतो जे स्वतःच्या निरर्थकतेला दिलासा देऊ पाहणाऱ्या शारीरिक अंतःकरणाला फारच मानते. तरीही हे सर्व देवाला संतुष्ट करण्यासाठीचे मानवी प्रयत्नच आहेत आणि प्रश्न उरतो: हे पुरेसे आहे काय?

स्तोत्र ५१:१७ देवाचे यज्ञ म्हणजे भग्न आत्मा; हे देवा, भग्न व अनुतप्त हृदय तू तुच्छ मानणार नाहीस.

---

[458] स्तोत्र १०७:२२
[459] फिलिप्पैकर ३:३-९
[460] मत्तय २३:२३

येथून आपल्याला कळते की नम्रता आणि अंतःकरणाचे तुटलेपण हेच मनुष्याला देवाच्या उपस्थितीत स्वीकारयोग्य ठरवते. असे असताना, संन्यासी किंवा एकांतवासी म्हणून कठोर जीवनपद्धती स्वीकारणेच धार्मिकता देईल, असे वाटू शकते. परंतु यात मनुष्य स्वतःलाच मोठ्या प्रमाणावर फसवू शकतो नम्रता आणि अपमान हाच देवाकडे जाण्याचा मार्ग आहे, आणि माझी नम्रता मला देवापुढे स्वीकारयोग्य बनवते, असा समज करून. परंतु असा विश्वास स्वतःच नम्रतेच्या विरुद्ध नाही काय?

या सर्व बलिदानांच्या संकल्पनांमध्ये केंद्रस्थानी मनुष्यच राहतो. हा अजूनही देवाकडे जाण्याचा मनुष्याचा मार्ग आहे. परंतु वधस्तंभ मनुष्याच्या अंतःकरणात वसणाऱ्या स्वार्थी आत्म्याला प्रकाशात आणतो आणि त्याला धिक्कारतो. मनुष्याकडून देवाकडे जाण्याचा कोणताही मार्ग नाही; उलट, देवच आपल्या आत्मत्यागी अगापे प्रेमात खाली उतरतो आणि ख्रिस्तामध्ये देवाकडे जाण्याचा मार्ग उघडतो.[461] वधस्तंभ देवाकडे येण्यासाठी मनुष्य जे काही बलिदान करू शकतो, ते सर्व निरर्थक ठरवतो. आपल्याला देवाला संतुष्ट करण्याची किंवा त्याची कृपा जिंकण्याची गरज नाही, कारण अनंतकाळापासूनच आपल्यावर त्याची कृपा आहे. याचा पुरावा हाच आहे की त्याने आपल्याला आपलाच पुत्र दिला.[462] आणि येथे आपण पाहतो की हे पूर्णपणे वेगळ्या प्रकारचे बलिदान आहे. या जगात, ना मनुष्य बलिदान अर्पण करतो, ना देव ते स्वीकारतो. ख्रिस्ताच्या वधस्तंभावर देव प्राप्तकर्ता नाही. ख्रिस्ताचा वधस्तंभ हे देवाचेच स्वतःचे बलिदान आहे. ख्रिस्ताचा वधस्तंभ हे ख्रिस्ताचेच स्वतःचे बलिदान आहे. आणि या बलिदानाचा प्राप्तकर्ता मनुष्य आहे.

२ करिंथकरांस ५:१८–१९ ही सगळी देवाची करणी आहे; त्याने स्वत:बरोबर आपला समेट येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे केला आणि समेटाची सेवा आम्हांला दिली; 19म्हणजे जगातील लोकांची पातके त्यांच्याकडे न मोजता, देव ख्रिस्तामध्ये स्वत:बरोबर जगाचा समेट करत होता; आणि त्याने आपल्याकडे समेटाचे वचन सोपवून दिले.

म्हणून, बलिदान हे आता मनुष्याचा देवाकडे जाण्याचा मार्ग राहिला नाही, तर देवाचा मनुष्याकडे येण्याचा मार्ग ठरला आहे. आणि यामुळे पिता व पुत्र[463] यांच्याशी संगतीचा मार्ग स्थापन होतो जो केवळ या बलिदानामागील आत्म्याचा स्वीकार केल्यानेच शक्य आहे.[464]

१ योहान ३:१ पाहा; आणि आपण तसे आहोतच. ह्यामुळे जग आपल्याला ओळखत नाही, कारण त्याने त्याला ओळखले नाही. …

१ योहान ४:९ देवाने आपल्या एकुलत्या एक जन्मलेल्या पुत्राला जगात पाठवले आहे, ह्यासाठी की, त्याच्या द्वारे आपल्याला जीवन प्राप्त व्हावे; ह्यावरून देवाची आपल्यावरील प्रीती प्रकट झाली.

१ योहान ४:१९ पहिल्याने त्याने आपल्यावर प्रीती केली, म्हणून आपण त्याच्यावर प्रीती करतो.

म्हणून ख्रिस्तच बलिदान आहे. तो आत्मत्यागाचे जीवन जगतो जे त्याचा द्वेष करतात,

---

[461] योहान १४:६
[462] रोमकरांस ८:३२
[463] १ योहान १:३
[464] २ करिंथकर १३:१४

म्हणजेच मानवजातीपर्यंत पोहोचण्याचा प्रयत्न करीत जरी आपण सतत त्याच्या तोंडावर थुंकत असलो तरी. ख्रिस्ताकडे पाहिल्याने, आपण पाहतो की आपल्या देवाच्या दयेवर विश्वास ठेवावा यासाठी त्याने किती महान बलिदान दिले आहे.

इफिसकरांस ५:२ आणि ख्रिस्ताने तुमच्यावर प्रीती केली आणि देवाला सुवास मिळावा म्हणून स्वत:ला आपल्याकरता अर्पण व यज्ञ म्हणून दिले, त्याप्रमाणे तुम्हीही प्रीतीने चाला.

अशा दानाला ओळखून व पाहून, आपल्यालाही त्याच अर्पणात सहभागी होण्याचे आमंत्रण दिले जाते आपण स्वतःला देवाला अर्पण करावे म्हणून.

रोमकरांस १२:१ म्हणून बंधुजनहो, मी देवाच्या करुणांमुळे तुम्हांला विनवतो की, तुम्ही आपली शरीरे जिवंत, पवित्र व देवाला ग्रहणीय यज्ञ म्हणून समर्पण करावीत; ही तुमची आध्यात्मिक सेवा आहे.

आपल्याला विचार करण्याचे आमंत्रण दिले जाते आपली अंतःकरणे आणि आपली शरीरे देवाला अर्पण करण्यासाठी. हेच देवाला स्वीकारयोग्य असे बलिदान आहे तेच नवीन कराराचे बलिदान. हे देवाने आपल्यासाठी जे केले आहे त्याबद्दलचे स्तुतीरूप बलिदान आहे.

फिलिप्पैकरांस २:५–६ अशी जी चित्तवृत्ती ख्रिस्त येशूच्या ठायी होती ती तुमच्या ठायीही असो; 6तो देवाच्या स्वरूपाचा असूनही देवाच्या बरोबरीचे असणे हा लाभ आहे असे त्याने मानले नाही,

ख्रिस्तामध्ये असलेली हीच वृत्ती म्हणजे हा आत्माच एकमेव स्वीकारयोग्य बलिदान आहे: स्वत्वाचा मृत्यू, आणि आत्म्याद्वारे नव्या जीवनासाठी जन्म घेणे. ख्रिस्ताबरोबर क्रूसावर खिळले जाणे, आणि ख्रिस्ताने माझ्यात जगणे हेच एकमेव योग्य बलिदान आहे. आणि जरी क्रूस मोठा व जड वाटत असला, आणि आत्मत्याग अशक्य वाटत असला, तरी आपल्या असमर्थतेची व असहायतेची जाणीव झाल्याशिवाय आपण मदतीसाठी विनंती करणार नाही. तो जगाच्या शेवटपर्यंत[465] आपल्याबरोबर राहील ही त्याची प्रतिज्ञा, देवाच्या अगापे प्रेमाचा त्याच्या जीवनाच्या आत्म्याचा[466] स्वीकार केल्याने प्रत्यक्ष वास्तव ठरेल.

दोन आरसे

आदाम आणि हव्वेची कथा आपल्याला तोच सिद्धांत पुन्हा दाखवते, जो आपण आधीच अब्राहामाच्या कथेत आणि इस्राएल लोकांच्या इतिहासात पाहिला होता. देवाचे वचन मनुष्याला केवळ देवाची धार्मिकता आणि तो करू इच्छित असलेले कार्य दाखवत नाही, तर मनुष्याची नैसर्गिक अवस्था देखील त्याच्यापुढे उघडी करते आणि अशा प्रकारे ते आरशासारखे कार्य करते.

याकोब १:२२–२५ वचनाप्रमाणे आचरण करणारे असा, केवळ ऐकणारे असू नका; अशाने

[465] मत्तय २८:२०
[466] रोमकर ५:५

तुम्ही स्वतःची फसवणूक करता. 23कारण जर कोणी वचन नुसते ऐकून घेतो व त्याप्रमाणे आचरण करत नाही, तर तो आरशात आपले शारीरिक मुख पाहणाऱ्या माणसासारखा आहे; 24तो स्वत:ला पाहून तेथून निघून जातो आणि आपण कसे होतो हे तेव्हाच विसरून जातो. 25परंतु जो स्वातंत्र्याच्या परिपूर्ण नियमांचे निरीक्षण करून ते तसेच करत राहतो, तो ऐकून विसरणारा न होता, कृती करणारा होतो व त्याला आपल्या कार्यात धन्यता मिळेल.

मनुष्य स्वतःला पवित्र करू शकत नाही, कारण देवाचे मार्ग आणि त्याचे विचार[467] आपल्या मार्गांपेक्षा आणि विचारांपेक्षा उच्च आहेत. म्हणून, प्रथम ऐकून आणि वचन हृदयात जपल्याशिवाय[468] कोणीही वचनाचे आचरण करणारा होत नाही. जेव्हा देवाचा संदेश मौल्यवान मानला जात नाही, तर वाटेच्या कडेला किंवा अयोग्य जमिनीत पडतो, तेव्हा त्यातून फळ[469] उत्पन्न होत नाही. असे घडले की आपण दोन गोष्टी पाहतो. पहिली गोष्ट म्हणजे व्यवस्था आपली वास्तविक अवस्था उघड करते. परंतु जर आपण त्या व्यवस्थेकडे पाहण्यात टिकून राहिलो नाही, आणि तिच्या प्रकाशात स्वतःचा विचार केला नाही, तर आपण आपली अवस्था विसरतो. ही त्याची स्थिती आहे ज्याच्याकडे ऐकण्यासाठी कान आहेत, तरी तो ऐकत नाही. दुसरी गोष्ट अशी की, त्याच वेळी जेव्हा वचन किंवा व्यवस्था आपली अवस्था उघड करीत असते, तेव्हा आपण तीच अवस्था व्यवस्थेवर आणि व्यवस्था देणाऱ्यावर आरोपित करतो आणि यातून हे प्रकट होते की आपण देवाला ओळखत नाही. बलिदानांच्या संदर्भात हे पुढीलप्रमाणे वर्णन केलेले आपल्याला आढळते:

स्तोत्र ५०:७–१४, २१ “माझ्या लोकांनो, ऐका, मी बोलत आहे; हे इस्राएला, मी तुला प्रतिज्ञापूर्वक सांगतो : मी देव, तुझा देव आहे; 8तुझ्या यज्ञासंबंधाने तर मी तुला बोल लावत नाही; तुझे होमबली माझ्यापुढे नित्य आहेतच. 9तुझ्या घरचा गोऱ्हा किंवा तुझ्या मेंढवाड्यातले बोकड मी घेणार नाही. 10कारण वनातील सर्व पशू, हजारो डोंगरांवरील गुरेढोरे माझी आहेत. 11डोंगरांवरील सर्व पाखरे मला ठाऊक आहेत, आणि रानांतील प्राणी माझ्या लक्षात आहेत. 12मला भूक लागली तरी मी तुला सांगणार नाही, कारण जग व जगातले सर्वकाही माझे आहे. 13बैलांचे मांस मी खाणार काय? बोकडांचे रक्त मी पिणार काय? 14देवाला आभाररूपी यज्ञ कर; परात्परापुढे आपले नवस फेड; असे तू केलेस तरी मी उगा राहिलो; मी तुझ्यासारखाच आहे असे तुला वाटले; तथापि मी तुझा निषेध करीन. मी तुझी कृत्ये तुझ्यापुढे मांडीन.

मनुष्य आपल्या नैसर्गिक अवस्थेत देव स्वतःसारखाच आहे, असा विचार करतो; आणि तो देवाच्या महानतेकडे दुर्लक्ष करतो, तसेच तो स्वतः किती कमी व दुर्बल आहे हे विसरतो. जेव्हा देवाचे वचन मौल्यवान मानले जात नाही, तेव्हा मनुष्य स्वतःची अवस्था विसरतो आणि तीच अवस्था देवावर आरोपित करतो. तो व्यवस्था पाहतो, पण त्यात देवाचा नव्हे तर स्वतःचाच चेहरा पाहतो; आणि त्यामुळे त्याला वाटते की देव नक्कीच त्याच्यासारखाच आहे.

यशया ५५:६–११ परमेश्वरप्राप्तीचा काळ आहे तोवर त्याला शोधा; तो जवळ आहे तोच त्याचा धावा करा; 7दुर्जन आपला मार्ग सोडो, अधर्मी आपल्या कल्पनांचा त्याग करो आणि

[467] यशया ५५:८-९
[468] स्तोत्र ११९:९२
[469] मत्तय १३:३-९

परमेश्वराकडे वळो म्हणजे तो त्याच्यावर दया करील; तो आमच्या देवाकडे वळो, कारण तो त्याला भरपूर क्षमा करील. 8कारण माझ्या कल्पना तुमच्या कल्पना नाहीत; माझे मार्ग तुमचे मार्ग नाहीत, असे परमेश्वर म्हणतो. 9कारण आकाश जसे पृथ्वीहून उंच आहे, तसे माझे मार्ग तुमच्या मार्गांहून आणि माझ्या कल्पना तुमच्या कल्पनांहून उंच आहेत. 10पाहा, पाऊस व बर्फ आकाशातून पडतात; आणि पृथ्वी भिजवून, तिला सफळ व हिरवीगार केल्यावाचून, पेरणाऱ्यास बीज, खाणाऱ्यास भाकरी दिल्यावाचून ती परत वर जात नाहीत, 11त्याप्रमाणे माझ्या मुखातून निघणारे वचन होईल; ते माझी इच्छा पूर्ण केल्यावाचून व ज्या कार्यासाठी मी ते पाठवले ते केल्यावाचून माझ्याकडे विफल होऊन परत येणार नाही.

जेव्हा देवाने आदामाला आपल्या पापाची कबुली आणि पश्चात्तापाचे चिन्ह म्हणून कोकराचे बलिदान अर्पण करण्याची आज्ञा दिली, तेव्हा तो त्याच्यासमोर आपल्या वचनात एक आरसा ठेवत होता. तो स्पष्ट शब्दांत आदामाला सांगत होता की देवाच्या वचनाचा नकार हा कोकराच्या दुःखाला आणि त्याच्या रक्तसांडण्याला कारणीभूत ठरतो. त्याच वेळी, देवाने आदामाला हेही दाखवले की कोकराच्या जीवनाच्या बलिदानाद्वारेच तो देवाची धार्मिकता प्राप्त करू शकतो आणि आपल्या लज्जास्पद नग्नतेचे आच्छादन होऊ शकते. मनुष्याच्या हृदयातील कठोरता आणि देवाशी असलेले वैर यामुळे तो असा विश्वास ठेवू लागला की देवानेच कोकरांचे बलिदान आणि त्यांचा मृत्यू मागितला आहे, आणि ख्रिस्त जो पित्याचा प्रिय आहे त्याला पित्यानेच[470] जखमी केला आहे. आपण असे समजतो की देवाची धार्मिकता त्याच्या निष्पाप पुत्राच्या रक्तसांडण्यात संतुष्ट झाली. हीच ती पद्धत आहे ज्याद्वारे मनुष्य आपली अवस्था देवावर आरोपित करतो. परंतु देवाने बलिदानाची मागणी केली ती मनुष्याला पापापासून परावृत्त करण्यासाठी कारण त्यातून त्याला ख्रिस्ताच्या क्रूसाविषयी जाणीव व समज प्राप्त व्हावी. हे देवाच्या वचनात दिलेले ते आरसे होते, ज्याद्वारे मनुष्याला आपण काय करत आहोत याची जाणीव व्हावी, आपल्या तारणाची किंमत काय आहे हे कळावे, आणि पाप करण्यापासून तो परावृत्त व्हावा.

आपण आतापर्यंत पाहत असलेल्या कथांच्या मालिकेत, पुढील उदाहरण म्हणजे सुंता जी आपल्याला देवाचे वचन आरशासारखे कसे कार्य करते हे दाखवते. सुंता अब्राहामाला आणि त्याच्या वंशजांना देण्यात आली, यासाठी की त्यांनी सतत हे लक्षात ठेवावे की देवाचा करार आणि त्याची वचने देहाच्या सामर्थ्यातून नव्हे, तर देवाच्या सामर्थ्यातून येतात. देहातील सुंता ही मग एक माध्यम ठरली एक वाहन ज्याद्वारे अब्राहाम आणि त्याचे वंशज खऱ्या सुंतेचा अर्थ समजू शकले, म्हणजेच विश्वासाद्वारे मिळणारी धार्मिकता.

सुरुवातीला अब्राहामामध्ये काही प्रमाणात विश्वास होता जो उर देशातून बाहेर पडण्यासाठी पुरेसा होता परंतु देवाचे वचन पूर्णपणे स्वीकारण्यासाठी तो विश्वास अद्याप परिपक्व नव्हता. म्हणूनच जुन्या करारात त्याला अनेक अडथळे आले; विशेषतः हागार आणि इश्माएलची घटना. हा अनुभव प्रतिकात्मक आहे देवावर विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येक मनुष्याला याच मार्गाने जावे लागते. सुंतेची मागणी ही देवाने अब्राहामाच्या डोळ्यांसमोर ठेवलेला एक आरसा होता, ज्यामुळे तो आणि संपूर्ण मानवजातीने आपली खरी अवस्था ओळखावी.

देवाने अब्राहामाला सुंता दिली, कारण त्याचे अंतःकरण अद्याप देवाच्या आत्म्याच्या सूक्ष्म

[470] यशया ५३:४

प्रेरणांसाठी पुरेसे संवेदनशील नव्हते जेणेकरून ती वचने त्याच्या अंतःकरणात लिहिली जाऊ शकतील. अशा प्रकारे सुंता ही मनुष्याच्या अवस्थेची घोषणा ठरली, आणि त्याच वेळी देव काय करू इच्छितो याचे चिन्हही ठरली. जेव्हा देवाने सीनाय पर्वतावर व्यवस्था घोषित केली, तेव्हा त्याचा उद्देश हा होता की आपल्या आत्म्याच्या देणगीद्वारे इस्राएल लोकांच्या अंतःकरणांवर आपली व्यवस्था लिहावी. त्याला आशा होती की त्यांनी आपल्या पूर्वजांकडून धडे घेतले असतील, आणि आपली दुर्बलता तसेच देवाची विश्वासूता ओळखली असेल. परंतु त्यांनी आपली अंतःकरणे कठोर केली, आणि त्यांच्याशी बोलणारा आवाज ऐकला नाही. तेव्हा देवाने त्यांना दहा आज्ञा दिल्या म्हणजे एक आरसा ज्याद्वारे त्याने त्यांच्या अंतःकरणांची अवस्था त्यांना दाखवली.

त्यांनी अंतःकरणातील व्यवस्था स्वीकारली नाही, आणि व्यवस्था त्यांच्या अंतःकरणाबाहेरच राहिली. ती व्यवस्था त्यांना त्यांच्या अवस्थेचे प्रतिबिंब दाखवत राहिली की ते आपल्या अंतःकरणात देवाच्या आत्म्याला विरोध करीत आहेत. त्याच वेळी, ती व्यवस्था हेही सांगत होती की देव काय करू इच्छितो: त्यांना पवित्र करणे आणि वाचवणे, आपल्या अंतःकरणांवर आपली व्यवस्था लिहिणे. व्यवस्था देण्यापूर्वी देवाने इस्राएल लोकांना स्वतःला पवित्र करण्यास सांगितले. परंतु मनुष्य स्वतःला पवित्र करू शकत नाही. जेव्हा अंतःकरण कर्मांवर किंवा जुन्या करारावर केंद्रित असते, तेव्हा वचन हे "करायची गोष्ट" म्हणून ग्रहण केले जाते. शारीरिक मनुष्य त्याला अशी आज्ञा समजतो की जी त्याने स्वतः पूर्ण करायची आहे. अशा प्रकारे वचन दोन प्रकारे समजले जाऊ शकते: आध्यात्मिक रीतीने किंवा शारीरिक रीतीने.

याच प्रकारे देवाचे वचन आरसा बनते एकाच वेळी आपली अवस्था दाखवते, आणि त्याच वेळी बहुतेक वेळा आपण देवाचा न्याय करतो आणि त्याला आपल्या प्रतिमेत घडवतो. अशा प्रकारे आपण देवाला ओळखत नाही, आणि आपलेच गुणधर्म त्याच्यावर आरोपित करतो. मग प्रश्न असा उरतो: हे सर्व आपण ख्रिस्ताच्या जीवनात पाहू शकतो काय?

ख्रिस्ताचा आत्मा संदेष्ट्यांना[471] प्रेरणा देणारा होता; तर मग हा आरशाचा सिद्धांत त्याच्या स्वतःच्या जीवनात आणि शब्दांत प्रकट झाला होता काय? हे आपण येशूच्या एका दृष्टांतातून पाहतो.

लूक १७:७–१० तुमच्यापैकी असा कोण आहे की, त्याचा नांगरणारा किंवा मेंढरे राखणारा दास शेतातून आल्यावर तो त्याला म्हणेल, 'आताच येऊन जेवायला बस.' 8उलट 'माझे जेवण तयार कर, माझे खाणेपिणे होईपर्यंत कंबर बांधून माझी सेवा कर, आणि मग तू खा व पी,' असे तो त्याला म्हणणार नाही काय? 9सांगितलेली कामे दासाने केली म्हणून तो त्याचे उपकार मानतो काय? 10त्याप्रमाणे तुम्हांला सांगितलेली सर्व कामे केल्यावर आम्ही निरुपयोगी दास आहोत, आम्ही आमचे कर्तव्य केले आहे, असे म्हणा."

ही वचने वाचताना आपल्याला सहज असे वाटते की ख्रिस्ताचे राज्यही असेच असावे. आपण आपल्या सेवकांशी जसा व्यवहार करतो, तसाच प्रतिबिंब आपल्याला येथे दिसतो. पण प्रश्न असा आहे की, येशू स्वतः आपल्या "सेवकांशी म्हणजे शिष्यांशी स्वामी म्हणून कसा वागतो?

[471] १ पेत्र १:११

योहान १३:३–५ तेव्हा आपल्या हाती पित्याने अवघे दिले आहे, व आपण देवापासून आलो व देवाकडे जातो हे जाणून भोजन होतेवेळी 4येशू भोजनावरून उठला, व त्याने आपली बाह्यवस्त्रे काढून ठेवली आणि रुमाल घेऊन कंबरेस बांधला. 5मग तो गंगाळात पाणी ओतून शिष्यांचे पाय धुऊ लागला, आणि कंबरेस बांधलेल्या रुमालाने ते पुसू लागला.

येशूला पूर्ण जाणीव होती की पित्याने सर्व काही त्याच्या हाती दिले आहे, आणि तरीही तो उठतो आणि आपल्या शिष्यांची सेवा करतो. किती अद्भुत आहे हे! किती वेगळा आत्मा! त्याने शिष्यांचे पाय धुतले आणि पुसले. त्याने भाकर घेतली, मोडली आणि त्यांना दिली; त्याचप्रमाणे द्राक्षारसही दिला. अशा प्रकारे ख्रिस्त आपल्याला आपल्या जीवनाची साक्ष देतो.

मार्क १०:४५ कारण मनुष्याचा पुत्रही सेवा करून घेण्यास नाही, तर सेवा करण्यास व पुष्कळांच्या मुक्तीसाठी आपला जीव खंडणी म्हणून अर्पण करण्यास आला आहे.”

ही वचने वाचल्यावर आपण हे शिकतो आणि ओळखतो की कोकराच्या विवाहभोजात प्रभू स्वतः कंबर बांधून आपली सेवा करील.[472] आपण आपल्या मुलांबरोबर तसेच वागत नाही काय? आपण त्यांना ऐकायला आणि आज्ञा पाळायला सांगतो, कारण आपल्या अंतःकरणात आणि शब्दांत त्यांच्या भल्याच्या सर्वोत्तम इच्छा असतात.

तरीसुद्धा, या दृष्टांताद्वारे येशू आपल्याला देवाशी आणि एकमेकांशी असलेल्या आपल्या नात्यांचा विचार करायला लावतो विशेषतः जेव्हा तो हे सर्व प्रश्नाच्या रूपात मांडतो. म्हणून आपण पुन्हा एकदा विचाराधीन वचन वाचूया:

लूक १७:७ तुमच्यापैकी असा कोण आहे की, त्याचा नांगरणारा किंवा मेंढरे राखणारा दास ...

आपल्यापैकी कोण असा आहे की ज्याच्याकडे सेवक असेल, आणि तो आपले काम संपवून आल्यावर त्याला आधी आपलीच सेवा करायला सांगणार नाही? जगात गोष्टी अशाच प्रकारे चालत नाहीत काय? स्वामी सेवकाचे आभार तरी मानतो का? ख्रिस्त हे प्रश्न विचारतो तेव्हा तो मनुष्याच्या नैसर्गिक अवस्थेविषयी बोलत आहे; परंतु तो असे म्हणत नाही की तो स्वतः तसाच आहे. ख्रिस्त आपली अवस्था आपल्यासमोर उघडी करतो; तो आपल्याला सांगतो की आपण कृतघ्न आहोत आणि प्रथम स्वतःचीच सेवा करतो. मग आपण ही स्व-सेवेची वृत्ती त्याच्यावर का आरोपित करतो?

जेव्हा आपण या अवस्थेत असतो म्हणजे देवाच्या घरात सेवक असल्याच्या अवस्थेत स्वीकारले जाण्यासाठी “करणे” आवश्यक आहे असे मानतो, व्यवस्थेच्या कर्मांद्वारे धार्मिकता शोधतो, तेव्हा ख्रिस्त आपल्याला हे मान्य करायला लावतो की कर्मांमध्ये कोणतेही सद्गुण नाहीत. आपण जरी असे समजले की आपण मोठी बलिदाने दिली आणि महान कार्ये केली, तरी मनुष्याने आपले कर्तव्य केले म्हणून त्यात कोणताही गुण नाही. प्रश्न हा आहे की, ती कामे कोणत्या आत्म्याने केली गेली? नम्रतेचा अभाव याच प्रकारे प्रकट होतो.

कर्मे कोणालाही वाचवू शकत नाहीत; पण फळांशिवाय जीवनही वाचवू शकत नाही. म्हणूनच ख्रिस्त आपल्याला आपल्या प्रेमाच्या आत्म्याचा स्वीकार करण्यासाठी बोलावतो यासाठी की आपण देवाला कठोर, निर्दयी, नेहमी मागणी करणारा स्वामी[473] म्हणून पाहू

[472] लूक १२:३७
[473] मत्तय २५:१४-३०

नये, तर प्रेमळ पिता म्हणून ओळखावे.

योहान १५:१३–१७ आपल्या मित्रांकरता आपला प्राण द्यावा ह्यापेक्षा कोणाची प्रीती मोठी नाही. 14मी तुम्हांला जे काही सांगतो ते तुम्ही कराल तर तुम्ही माझे मित्र आहात. 15मी आतापासून तुम्हांला दास म्हणत नाही; कारण धनी काय करतो ते दासाला ठाऊक नसते; परंतु मी तुम्हांला मित्र म्हटले आहे; कारण जे काही मी आपल्या पित्यापासून ऐकून घेतले ते सर्व मी तुम्हांला कळवले आहे. 16तुम्ही मला निवडले नाही, तर मी तुम्हांला निवडले व तुम्हांला नेमले आहे; ह्यात हेतू हा की, तुम्ही जाऊन फळ द्यावे, तुमचे फळ टिकावे आणि जे काही तुम्ही माझ्या नावाने पित्याजवळ मागाल ते त्याने तुम्हांला द्यावे. 17तुम्ही एकमेकांवर प्रीती करावी म्हणून मी तुम्हांला ह्या आज्ञा करतो.

ख्रिस्त आपल्या शब्दांद्वारे दृष्टांतात त्यांची अवस्था उघड करतो. परंतु मनुष्य आपलीच अवस्था देवावर आरोपित करतो. देवाविषयी आपण जे चुकीचे चित्र रंगवतो, ते ओळखणे हे पापाच्या सामर्थ्याला समजून घेण्यासाठी अत्यंत महत्त्वाचे आहे; यामुळे आपल्याला नम्र राहण्याची गरज कळते, न्यायाधीश न बनण्याची जाणीव होते, आणि आपल्याला नवीन मन देणाऱ्या तारणाऱ्याची आवश्यकता आहे हे स्पष्ट होते.

आता आपण आणखी एक कथा पाहूया, जिथे येशूचे शब्द आणि कृती आरशासारखे कार्य करतात:

मत्तय १५:२१ नंतर येशू तेथून निघून सोर व सीदोन ह्या भागात गेला.

येशू सोर व सीदोन येथे का गेला? देव त्याच्या प्रत्येक दिवसाच्या कार्यात त्याला मार्गदर्शन करीत असे, आणि त्याचा दिवस कसा असणार आहे हे त्याला दाखवीत असे.

यशया ५०:४–५ शिणलेल्यांना बोलून धीर कसा द्यावा ते समजावे म्हणून प्रभू परमेश्वराने मला सुशिक्षितांची जिव्हा दिली आहे; तो रोज रोज सकाळी मला जागे करतो; शिष्यांप्रमाणे ऐकावे म्हणून माझे कान उघडतो. 5प्रभू परमेश्वराने माझे कान उघडले आहेत; मी फितूर झालो नाही, मागे फिरलो नाही.

दररोज देवाची इच्छा येशूला दिली जात असे, आणि आपल्या पित्याची इच्छा पूर्ण करण्यात त्याला आनंद वाटत असे. तो सोर आणि सिदोनच्या प्रदेशात गेला. तो फक्त परुशी आणि शास्त्री[474] यांच्या सततच्या प्रश्नांपासून विश्रांती घेण्यासाठीच जात नव्हता, तर तो एखाद्याला भेटण्यासाठीही जात होता.

मत्तय १५:२२ आणि पाहा, त्या भागातील एक कनानी बाई येऊन मोठ्याने म्हणू लागली, "अहो प्रभूजी, दाविदाचे पुत्र, माझ्यावर दया करा. माझी मुलगी भुताने फारच जर्जर केली आहे."

आपण पाहतो की एक कनानी स्त्री त्याच्याकडे आली. ती इस्राएल राष्ट्राची नव्हती; ती एका मूर्तिपूजक राष्ट्राची होती. अशा लोकांना इस्राएल लोक नाकारत आणि तुच्छ मानत. तरीही त्या प्रदेशात एका संदेष्ट्याविषयी आणि त्याच्या चमत्कारांविषयी बातमी पोहोचली होती. या स्त्रीची मुलगी अत्यंत आजारी होती आणि भूतबाधेने त्रस्त होती; आणि जेव्हा तिने येशूविषयी ऐकले, तेव्हा तिच्या अंतःकरणात आशेचा प्रकाश उजळला.

---

[474] मत्तय १५:१-६, २१

एक दिवस तिला कळले की येशू तिच्या शहरात आहे. किती आश्चर्य! किती मोठी संधी! येशू स्वतः तिच्या मार्गात आला होता जे शिष्यांना समजले नाही. इस्राएल लोक आपल्या तथाकथित श्रेष्ठ व गर्विष्ठ झाले होते, आणि आपल्या शेजारील राष्ट्रांच्या गरजांकडे पूर्णपणे अंध झाले होते. देवाने दिलेल्या आशीर्वादांना त्यांनी अशा व्यासपीठासारखे मानले, ज्यावरून ते कराराबाहेर आहेत असे ज्यांना वाटत होते आणि त्यांचा तिरस्कार ते करू शकतील. म्हणूनच, जेव्हा त्या स्त्रीने ख्रिस्ताला "दाविदाचा पुत्र" असे संबोधले, तेव्हा शिष्य अस्वस्थ झाले.

मार्क १२:३५ नंतर येशू मंदिरात शिक्षण देत असता म्हणाला, "ख्रिस्त दाविदाचा पुत्र आहे, असे शास्त्री म्हणतात ते कसे?

आपल्या शब्दांतूनच, देवाच्या लोकांबाहेरील मानली जाणारी ही स्त्री त्याला वचनबद्ध मसीहा म्हणून ओळख देत होती! देवाच्या लोकांचे आध्यात्मिक नेते जे मान्य[475] करू शकले नाहीत, ते एका साध्या विश्वासाने इस्राएल लोकांमध्ये नसलेल्या एका व्यक्तीद्वारे प्रकट झाले.

मत्तय १५:२३ तरी त्याने तिला एका शब्दानेही उत्तर दिले नाही. तेव्हा त्याच्या शिष्यांनी जवळ येऊन त्याला विनंती केली, "तिला पाठवून द्या; कारण ती आमच्यामागून ओरडत येत आहे."

येशूने एकही शब्द उच्चारला नाही. का? येथे आपण पाहतो की शिष्यांनी त्वरित प्रतिक्रिया दिली त्यांच्या धर्मातील आणि राष्ट्रातील पूर्वग्रह प्रकट झाले. पेत्राला हे समजून घेण्यासाठी अजून वेळ लागणार होता. आणि त्याला नेमके काय समजून घ्यायचे होते?

प्रेषितांची कृत्ये १०:३४–३५ तेव्हा पेत्राने बोलण्यास आरंभ केला : 35"'देव पक्षपाती नाही', हे मला पक्के ठाऊक आहे; तर प्रत्येक राष्ट्रात जो त्याची भीती बाळगतो व ज्याची कृत्ये नैतिक आहेत तो त्याला मान्य आहे.

ख्रिस्ताने त्वरित उत्तर दिले नाही आणि येशूच्या या मौनाने काय केले? त्याने शिष्यांच्या अंतःकरणांची अवस्था उघडी केली. येशूच्या मौनामुळे अंतःकरणात जे होते ते प्रकट होण्याची संधी मिळाली. शिष्यांनी काय मागणी केली? "तिला पाठवून दे" ही मागणी त्यांच्या अंतःकरणात दया नसल्याचे दाखवते. जर ख्रिस्ताने त्वरित उत्तर दिले असते, तर शिष्यांची अवस्था प्रकटच झाली नसती. त्यांनी त्याच्या मौनाचा अर्थ आपल्या धार्मिक भेदभावाचा पुष्टीसारखा लावला.

त्याच वेळी, येशूचे मौन त्या स्त्रीच्या विश्वासाचीही परीक्षा होती तिला खरोखर या संदेष्ट्यावर विश्वास आहे की नाही, हे प्रकट करण्यासाठी. म्हणून ख्रिस्त सोर आणि सिदोन येथे या स्त्रीसाठी गेला होता; परंतु तो आपल्या शिष्यांसाठीही गेला होता.

मत्तय १५:२४ त्याने उत्तर दिले, "इस्राएलाच्या घराण्यातील हरवलेल्या मेंढरांखेरीज इतर कोणाकडे मला पाठवलेले नाही."

येथे ख्रिस्ताने आपल्या कार्याची व्याख्या केली तो इस्राएलाच्या घराण्यातील हरवलेल्या मेंढरांकडे पाठविला गेला होता. पण आपण हे वचन कसे वाचायचे? ख्रिस्ताच्या कार्याविषयी

[475] मत्तय २६:६३-६४

आणि इस्राएलाच्या घराण्याविषयी बायबल स्वतः काय सांगते आणि कसे स्पष्ट करते? हे उत्तर शिष्यांच्या भेदभावाला पुष्टी देणारे वाटते, नाही काय? परंतु प्रत्यक्षात ते त्यांना आणि येशू संपूर्ण जगाला वाचवण्यासाठी आला आहे हे समजून घेण्यात अडचण येणाऱ्या सर्वांनाच दिलेला तंबीचा शब्द होता.

योहान १:२९ दुसऱ्या दिवशी येशूला आपणाकडे येताना पाहून तो म्हणाला, "हा पाहा, जगाचे पाप हरण करणारा देवाचा कोकरा!

येशू फक्त यहुद्यांचाच नव्हे, तर संपूर्ण जगाचा तारणारा आहे. सामरी लोकांनी स्वतः ख्रिस्ताकडून शिकवल्यानंतर असे म्हटले:

योहान ४:४१–४२ त्याच्या वचनावरून आणखी कितीतरी लोकांनी विश्वास धरला. 42आणि ते त्या स्त्रीला म्हणाले, "आता तुझ्या बोलण्यावरूनच आम्ही विश्वास धरतो असे नाही, कारण आम्ही स्वतः ऐकले आहे व हा खचीत ख्रिस्त, जगाचा तारणारा आहे हे आम्हांला कळले आहे."

येशू प्रत्येक मनुष्याला प्रकाश देणारा प्रकाश आहे आणि हेच त्याने त्यांना शिकवले. मग जेव्हा येशू "इस्राएलाचे घराणे" याविषयी बोलतो, तेव्हा तो नेमके कशाचा उल्लेख करीत होता?

योहान ८:३९ त्यांनी त्याला उत्तर दिले, "आमचा पिता अब्राहाम आहे." येशू त्यांना म्हणाला, "जर तुम्ही अब्राहामाची मुले आहात तर अब्राहामाची कृत्ये करा;

येथे यहुद्यांना अब्राहामाची मुले म्हटले जात नाही, कारण ते त्याची कृत्ये करीत नव्हते. म्हणजेच, अब्राहामाच्या संततीत आणि वचनांच्या वारशात सहभागी होणे हे रक्ताच्या नात्यामुळे नसून, स्वभावामुळे आहे. आणि पौलाने ज्याला स्वतः ख्रिस्ताने शिकवले होते याविषयी असे म्हटले आहे:[476]

रोमकरांस २:२८–२९ कारण जो बाह्यात्कारी यहूदी तो यहूदी नव्हे आणि देहाची बाह्यात्कारी सुंता ती सुंता नव्हे; 29परंतु जो अंतरी यहूदी तो यहूदी होय; आणि लेखाप्रमाणे व्हायची ती सुंता नव्हे तर आध्यात्मिकदृष्ट्या जी अंतःकरणाची व्हायची ती सुंता होय; अशाची प्रशंसा माणसाकडून नव्हे, तर देवाकडून होते.

मग खरा यहुदी कोण आहे? खरे इस्राएली कोण आहे? जे आत्म्यात आहेत तेच. या अर्थाने, जेव्हा येशू "इस्राएलच्या घराण्याचा" उल्लेख करीत होता, तेव्हा तो आपल्या आध्यात्मिक राज्याविषयी बोलत होता ज्यांना तो शोधण्यासाठी आणि वाचवण्यासाठी आला होता त्यांच्याविषयी. तो त्या राज्याचा उल्लेख करीत होता जे पवित्र आत्म्याला स्वीकारतात आणि ग्रहण करतात. तो देवाकडून[477] चालवले जाणाऱ्यांविषयी बोलत होता. तो कोणत्याही विशिष्ट वंशाविषयी किंवा धर्माविषयी बोलत नव्हता. म्हणून ही स्त्री ख्रिस्ताकडे येऊन, त्याला मसीहा म्हणून ओळखून, आणि त्याच्या मदतीसाठी विनंती करून हे दाखवत होती की ती पवित्र आत्म्याचा आवाज ऐकत होती, आणि ती खरोखरच देवाच्या इस्राएलाचा भाग होती. तिची प्रतिक्रिया काय होती?

---

[476] गलतीकरांस १:११-१२

[477] रोमकरांस ८:१४

मत्तय १५:२५ तेव्हा ती येऊन त्याच्या पाया पडून म्हणाली, "प्रभूजी, मला साहाय्य करा."

तिला असे वाटले होते काय की मसीहा फक्त शारीरिक इस्राएलासाठीच आहे? तिला असे वाटले काय की मसीहा तिच्यासाठी नाही? अजिबात नाही! उलट, तिने अधिकच आग्रह धरला. तिने येशूने शिष्यांशी बोललेले शब्द ऐकले होते; आणि जरी तिच्या अंतःकरणात काही शंका उद्‌भवल्या असतील, तरी ती या दृढ विश्वासाला चिकटून राहिली की मसीहा खरोखरच जगाचा तारणारा आहे. ती गुडघ्यावर बसली आणि मदतीसाठी विनवू लागली. आता येशू म्हणाला:

मत्तय १५:२६ त्याने उत्तर दिले, "मुलांची भाकर घेऊन ती घरच्या कुत्र्यांना घालणे हे ठीक नाही!"

येशूचे हे शब्द कठोर वाटतात. येथे नेमके काय घडत आहे? हे समजून घेण्यासाठी हे वचन पुढील वचनाशी जोडून पाहूया:

योहान ६:३५, ३७ येशू त्यांना म्हणाला, "मीच जीवनाची भाकर आहे; जो माझ्याकडे येतो त्याला कधीही भूक लागणार नाही आणि जो माझ्यावर विश्वास ठेवतो त्याला कधीही तहान लागणार नाही.पिता जे मला देतो ते सर्व माझ्याकडे येईल आणि जो माझ्याकडे येतो त्याला मी मुळीच घालवून देणार नाही.

या वचनांमुळे आपल्याला माहीत होते की पित्यानेच या स्त्रीला मार्गदर्शन केले होते, आणि येशू तिला दूर लोटत नव्हता. येशूचे विधान अशा प्रकारे करण्यात आले होते की, त्यातून शंका प्रकट होऊ शकली असती की तो आपल्यासारखाच जातीय भेदभाव करत आहे जेव्हा प्रत्यक्षात देवाची इच्छा ही आहे की आपण देवाच्या वचनाचा अधिक खोलवर शोध घ्यावा. आपण हे लक्षात ठेवले पाहिजे की जुन्या कराराचा स्वभाव आपल्यातील प्रत्येकात आहे; म्हणून आपण घडणाऱ्या घटनांचे अर्थ लावताना आपली स्वभाव आणि विचार सतत तपासत राहणे आवश्यक आहे.

मग या कथेमध्ये आपण नेमके काय पाहतो? त्या स्त्रीचे आपल्या मुलीवरील प्रेम, येशूचे डोळे आणि चेहरा, मसीहाविषयी तिने ऐकलेले, आणि पवित्र आत्म्याची हाक या सर्वांनी तिला पुन्हा एकदा बोलायला प्रवृत्त केले. आणि तिची विनंती लक्षात घ्या:

मत्तय १५:२७ तिने म्हटले, "खरेच, प्रभूजी; तरी घरची कुत्रीही आपल्या धन्यांच्या मेजावरून पडलेला चुरा खातात."

तिने प्रभूच्या शब्दांना मान्यता दिली; पण त्यात एवढे जोडले की कुत्रेसुद्धा कण खातात. जरी ति स्वतःला स्वर्गाच्या राज्याची कन्या म्हणून ओळखू शकली असती, तरीही ती नम्र राहिली आणि स्वतःला कुत्र्यांशी जोडले. यामुळे आपल्याला परुशी आणि जकातदाराच्या[478] दृष्टांताची आठवण होते. येथे आपण अशा स्त्रीला पाहतो जी देवाच्या लोकांमधील नव्हती, जी मूर्तिपूजक वातावरणात वाढली होती, जिला महानतेची कोणतीही महत्त्वाकांक्षा नव्हती; तरीही ती येशू कोण आहे हे जाणत होती आणि त्याच्यामागे लागण्यास व त्याची मदत मागण्यास तयार होती.

[478] लूक १८:१०-१४

तिने मेजावर बसलेल्या "मालकांचाही उल्लेख केला यातून तिला हे समजले होते की देवाची वचने यहुद्यांकडे[479] सोपवली गेली होती, आणि देवाची इच्छा होती की त्यांचा उपयोग राष्ट्रांना आशीर्वाद देण्यासाठी व्हावा[480] आणि या जाणिवेमुळे ती अधिकच नम्र झाली. तिच्याकडून अजून काय अपेक्षित असू शकते? जरी तिने स्वतःला कुत्री म्हटले, तरीही तिने विश्वासाने येशूला धरून ठेवले. किती अद्भुत आहे हे! आणि आता शिष्यांसाठी धडा येतो:

मत्तय १५:२८ तेव्हा येशूने तिला उत्तर दिले, "बाई, तुझा विश्वास मोठा, तुझी इच्छा सफळ होवो." आणि त्याच घटकेस तिची मुलगी बरी झाली.

येशूचे किती सुंदर शब्द! त्याने तिच्या विश्वासाची परीक्षा घेतली तिला खरोखरच जगाच्या मसीहावर विश्वास आहे का, की ती आपल्या भेदभावाला धरून आहे का, हे पाहण्यासाठी. त्याचे शब्द तिला कठोर करू शकले असते; परंतु तिच्या विश्वासामुळे ते शब्द तिच्या विश्वासाला शुद्ध करणारे ठरले. तिला तिच्या विश्वासाच्या मापानुसार प्राप्त झाले. आणि जिथे इस्राएलचे नेते अडखळले, तिथे ती विजयी ठरली यामुळे हे सिद्ध झाले की "शेवटचे पहिले होतील, आणि पहिले शेवटचे."[481] या उत्तरातून तिने स्वतःला इस्राएलची कन्या सिद्ध केले, कारण तिने ख्रिस्ताला धरून ठेवले आणि सोडले नाही.[482]

या अनुभवातून येशूने आपल्या शिष्यांची अवस्था उघड केली. त्याचे शब्द अशा प्रकारे उच्चारले गेले की त्यांनी स्वतःचे भेदभाव आणि कमी ख्रिस्तावर आरोपित केली. त्यामुळे त्याचे वचन आणि त्याचे आचरण आरशासारखे ठरले आणि कथेच्या शेवटी त्या आरशाने शिष्यांच्या ख्रिस्ताविषयी आणि त्याच्या कार्याविषयी असलेल्या गृहितकांना हादरवून सोडायला हवे होते. हा धडा त्यांना अन्यजातींविषयी अधिक खुले बनविण्यास मदत करणारा ठरला जेणेकरून ते गालील समुद्राच्या पलीकडे, दिकापोलिसच्या प्रदेशात जाण्यास तयार होतील.

आपले स्वतःचे अजाण भेदभाव कोणते असू शकतात?

आतापर्यंत आपण अनेक उदाहरणे पाहिली आहेत, ज्यांत पवित्र शास्त्राच्या शिकवणीनुसार देवाचे वचन आणि त्याची व्यवस्था अशा प्रकारे मांडली जाते की ती आरशासारखी ठरते आणि आपली खरी अवस्था जाहीर करते. समस्या अशी आहे की मनुष्य देवावर स्वतःची प्रतिमा आरोपित करतो; तो आपलेच गुणधर्म देवावर लादतो. यावर उपाय म्हणून देव आपल्याला दुसरा आरसा देतो. आपण वाचतो:

कुलस्सैकरांस १:१५ तो अदृश्य देवाची प्रतिमा आहे, …

इब्री लोकांस १:३ तो त्याच्या गौरवाचा तेजस्वी प्रकाश आहे, आणि त्याच्या स्वरूपाची अचूक प्रतिमा आहे, …

योहान १:१८ देवाला कोणीही कधीच पाहिले नाही; जो एकुलता एक जन्मलेला पुत्र देवपित्याच्या उराशी असतो त्याने त्याला प्रकट केले आहे.

मत्तय ११:२७ माझ्या पित्याने माझ्या हाती सर्वकाही दिले आहे आणि पित्यावाचून पुत्राला

---

[479] रोमन्स ३:२
[480] निर्गम १९:५
[481] मत्तय २०:१६
[482] उत्पत्ति ३२:२६-२८

कोणी ओळखत नाही, आणि पुत्रावाचून व ज्या कोणास त्याला प्रकट करण्याची पुत्राची इच्छा असेल, त्याच्यावाचून पित्याला कोणी ओळखत नाही.

हे लक्षात ठेवा: ख्रिस्ताचा प्रकटीकरण आवश्यक होते, कारण मानवजाती अजूनही जुन्या करारात अडकलेली आहे. या नात्यात असलेल्या इस्राएलाच्या संततीसाठी देवाचे गौरव भस्म करणाऱ्या अग्नीप्रमाणे[483] वाटत होते. मोशेने मात्र ज्याचे हृदय इतके कठोर झाले नव्हते की तो देवाचा आवाज ऐकू शकणार नाही त्याने डोंगर झाकणाऱ्या मेघात प्रवेश केला आणि देवाशी संगती केली; इतके की देवाच्या गौरवाकडे पाहिल्यामुळे त्याचा चेहरा तेजस्वी झाला. परंतु जे लोक व्यवस्थेद्वारे धार्मिकता शोधत होते, ते आंधळे व भयभीत झाले; आणि त्या ज्वालामय अग्नीत त्यांनी आपलीच प्रतिमा पाहिली. येथे आश्चर्यकारक गोष्ट अशी आहे की मोशे पृथ्वीवरील सर्वांत नम्र मनुष्य होता,[484] आणि त्याने ख्रिस्ताचे इतके प्रतिबिंब दाखवले की देवाने जाहीर केले की आपल्या प्रकटीकरणात ख्रिस्त मोशेसारखाच असेल;[485] तरीही इस्राएल लोकांनी मोशेवर दुष्टपणाचा आरोप केला, आणि वाळवंटात त्यांना मारून टाकायचा[486] त्याचा हेतू आहे असे म्हटले. अशा प्रकारे मोशेने लोकांना दिलेली वचने ऐकणाऱ्याच्या स्वभावानुसार[487] न्यायली गेली हा एक गंभीर इशारा आहे.

ही परिस्थिती आणखी तीव्र होते, जेव्हा देव इस्राएलला त्यांच्या हट्टामुळे त्यांचीच इच्छा पूर्ण करू देतो:

मत्तय १९:७–८ ते त्याला म्हणाले, "तर 'सूटपत्र देऊन तिला टाकावे' अशी आज्ञा मोशेने का दिली?" 8तो त्यांना म्हणाला, "तुमच्या अंतःकरणाच्या कठोरपणामुळे मोशेने तुम्हांला आपल्या बायका टाकू दिल्या; तरी सुरुवातीपासून असे नव्हते.

शिष्य असा विचार करतात की देवाचा संदेष्टा मोशेच घटस्फोटपत्र देण्याची आज्ञा देतो; परंतु प्रत्यक्षात ती गोष्ट त्यांच्या अंतःकरणाच्या कठोरतेमुळे सहन केली गेली होती. देवाची इच्छा मात्र हीच आहे की देवाने जे जोडले आहे ते मनुष्याने वेगळे करू नये. शारीरिक अवस्थेत असलेला मनुष्य असा समजतो की देव शेवटी जे देतो तेच त्याची इच्छा आहे; परंतु प्रत्यक्षात देव मनुष्यालाच त्याची स्वतःची इच्छा पूर्ण करू देतो (कारण घटस्फोट मनुष्यालाच हवा असतो).

स्तोत्र ८१:११–१२ परंतु माझ्या लोकांनी माझी वाणी ऐकली नाही; इस्राएलाने माझे ऐकले नाही. 12ह्यामुळे मी त्यांना त्यांच्या हृदयाच्या दुराग्रहाप्रमाणे वागू दिले; ते आपल्याच संकल्पाप्रमाणे चालले.

यहेज्केल २०:२४–२५ कारण त्यांनी माझे निर्णय पाळले नाहीत; माझे नियम टाकून दिले, माझे शब्बाथ भ्रष्ट केले, व त्यांचे डोळे त्यांच्या वडिलांच्या मूर्तींकडे लागले. 25तेव्हा जे चांगले नाहीत असे नियम मी त्यांना दिले, ज्यांनी ते जगायचे नाहीत असे निर्णय त्यांना दिले.

देवाचा आवाज ऐकण्यास हट्टाने नकार देणे हीच ती गोष्ट आहे जी शेवटी देवाला त्यांच्या

---

[483] १ निर्गम २४:१७
[484] गणना १२:३
[485] अनुवाद १८:१५-१८
[486] निर्गम १६:२-३; गणना १६:१२-१४, ४१
[487] प्रेषितांची कृत्ये ७:३८

अंतःकरणाच्या इच्छेनुसार त्यांना सोडून देण्याकडे नेते. हे दगडमार यासारख्या आज्ञांमध्ये आणि युद्धाविषयीच्या सूचनांमध्ये प्रकट होते ज्यांत राहून ते जीवन जगू शकत नव्हते. तरीही पहिल्या करारातील मनुष्य या आज्ञा आणि देवाचे शब्द त्याची परिपूर्ण इच्छा समजतो. अशा प्रकारे तो आरशात आपलाच नैसर्गिक चेहरा पाहतो.

आदामाप्रमाणे देवावर दोष टाकण्यात प्रकट होणारा देवाविषयीचा द्वेष देवाशी असलेले वैर यामुळे मनुष्य चुकीचा अर्थ लावतो;[488] आणि म्हणूनच शेवटी देवाने आपला पुत्र दिला. पिता कोण आहे हे खऱ्या अर्थाने प्रकट करणारा तो एकमेव आहे; तोच पित्याचे प्रकटीकरण करणारा आहे. अशा प्रकारे ख्रिस्त पिता देवाचा आरसा, प्रतिमा, आणि त्याच्या गौरवाचा तेजस्वी प्रकाश ठरतो. आणि हाच तो दुसरा आरसा आहे जो आपल्याला सातत्याने योग्य ठिकाणी ठेवणे आवश्यक आहे जेणेकरून आपण देवाचे वचन त्याच्या मूळ आत्म्यात ग्रहण करू शकू, आणि आपल्या शारीरिक दृष्टीकोनांनी त्याचे विकृतीकरण होऊ देणार नाही. पवित्र शास्त्र असे सांगते:

२ करिंथकरांस ३:१८ परंतु आपल्या मुखांवर आच्छादन नसलेले आपण सर्व जण आरशाप्रमाणे 'प्रभूच्या वैभवाचे' प्रतिबिंब पाडत आहोत; आणि प्रभू जो आत्मा त्याच्या द्वारे, तेजस्वितेच्या परंपरेने, आपले रूपांतर होत असता आपण त्याच्याशी समरूप होत आहोत.

आपण प्रभूच्या गौरवाकडे म्हणजेच पित्याचे प्रकटीकरण करणाऱ्या पुत्राकडे एकाग्रपणे पाहतो, आणि त्याच्यापासून नजर न हटवता राहतो, तेव्हा आपण पुत्राच्या प्रतिमेत बदलले जातो. म्हणून दोन आरसे आहेत: देवाची व्यवस्था आणि ख्रिस्ताचे जीवन. जेव्हा हे दोन्ही आरसे वेगळे केले जातात, तेव्हा आपल्या डोळ्यांवर पडदा येतो. जुन्या कराराच्या व्यवस्थेत आणि देवाने मनुष्याशी केलेल्या व्यवहारांत आपण ख्रिस्ताचे सुवार्तेचे दर्शन घेत नाही, तेव्हा आपण व्यवस्थेलाही योग्य प्रकाशात पाहू शकत नाही; आणि आपण व्यवस्था देणाऱ्यावर आपलेच गुणधर्म आरोपित करतो. पहिला आरसा व्यवस्थेचा आरसा मृत्यूच्या सेवेशी जोडलेला आहे. आणि दुसरा आरसा प्रभूचे गौरव, म्हणजे या पृथ्वीवर प्रकट झालेले ख्रिस्ताचे जीवन हा आत्म्याची सेवा आहे. ख्रिस्त आणि त्याचे जीवन, जसे ते या पृथ्वीवर प्रकट झाले,[489] हे देवाच्या स्वभावाच्या संपूर्णतेचे पूर्ण प्रकटीकरण आहे. कारण असे लिहिले आहे:

१ तीमथ्य ३:१६ सुभक्तीचे रहस्य निर्विवाद मोठे आहे; तो देहाने प्रकट झाला.....

येशूने स्वतः आपल्या शिष्यांना असे म्हटले:

योहान १४:९–१० येशूने त्याला म्हटले : "फिलिप्पा, मी इतका काळ तुमच्याजवळ असूनही तू मला ओळखत नाहीस काय? ज्याने मला पाहिले आहे त्याने पित्याला पाहिले आहे; तर 'आम्हांला पिता दाखवा' असे तू कसे म्हणतोस? 10मी पित्यामध्ये व पिता माझ्यामध्ये आहे असा विश्वास तू धरत नाहीस काय? ज्या गोष्टी मी तुम्हांला सांगतो त्या मी आपल्या मनाच्या सांगत नाही; माझ्यामध्ये राहणारा पिता स्वतःची कार्ये करतो.

[488] रोमकरांस पत्र ८:७
[489] योहान १७:४

अशा प्रकारे हे दोन्ही आरसे करारांचे स्वरूप स्पष्ट करतात. व्यवस्था आणि देवाच्या वचनाचा आरसा याचा उद्देश पाप अधिक प्रकट करणे हा आहे. तो आपली अवस्था दाखवतो, आणि आपण देवाविषयी व मनुष्याविषयी काय विचार करतो हे उघड करतो. त्याचप्रमाणे, देवाचा पुत्रही आपल्याला याच उद्देशाने देण्यात आला म्हणजे पाप अधिक स्पष्ट व्हावे म्हणून. तोही आपली अवस्था दाखवतो, आणि आपण देवाविषयी व मनुष्याविषयी काय विचार करतो हे उघड करतो. ख्रिस्ताची उपस्थिती दुष्ट कृत्यांना प्रकाशात आणते.

योहान १:९ जो खरा प्रकाश प्रत्येक मनुष्याला प्रकाशित करतो तो जगात येणार होता.

योहान ३:१९–२० १९ निवाडा हाच आहे की, जगात प्रकाश आला आहे आणि मनुष्यांनी प्रकाशापेक्षा अंधाराची आवड धरली; कारण त्यांची कृत्ये दुष्ट होती. 20कारण जो कोणी वाईट कृत्ये करतो तो प्रकाशाचा द्वेष करतो आणि आपली कृत्ये उघडकीस येऊ नयेत म्हणून प्रकाशाकडे येत नाही.

व्यवस्थेच्या आरशात आणि देवाच्या वचनाच्या आरशात आपण त्याच्या स्वभावाच्या गौरवाचे सौंदर्यही पाहतो.

स्तोत्र ११९:१८ तू माझे नेत्र उघड, म्हणजे तुझ्या नियमशास्त्रातील अद्भुत गोष्टी माझ्या दृष्टीस पडतील.

रोमकरांस ७:१२ तरीपण नियमशास्त्र पवित्र आहे, आणि आज्ञा पवित्र, यथान्याय व उत्तम आहे.

त्याचप्रमाणे, देवाने आपला पुत्रही दिला, यासाठी की त्याच्यामध्ये आपण त्याच्या स्वभावाच्या सौंदर्याची पूर्णता मानवी जीवनात प्रत्यक्ष जगलेली पाहू शकू. देवाने आपला पुत्र दिला, यासाठी की त्याच्यामध्ये आपण देवाच्या जीवनाचा मानवी, जिवंत मार्ग शोधू शकू.

मग आपण स्वतःला हा प्रश्न विचारतो: हे दोन आरसे आहेत की एकच? कारण आपण देवाचे वचन आणि देवाचे वचनरूप व्यक्तिमत्त्व यांना वेगळे करू शकत नाही. आपण पवित्र शास्त्रांना ख्रिस्तापासून[490] वेगळे करू शकत नाही.

सर्वप्रथम आपल्याला मनुष्याच्या अवस्थांचा विचार करणे आवश्यक आहे. पहिली अवस्था म्हणजे अंधकाराची अवस्था जुना मनुष्य, पहिला मनुष्य, शारीरिक स्वभावाचा, पतनानंतरचा आदाम जो देवाशी वैरात आहे. दुसरीकडे, दुसरा मनुष्य आहे आध्यात्मिक, नवा मनुष्य, दुसरा आदाम जो देवामध्ये आनंद मानतो आणि त्याच्या गौरवाचा तेजस्वी प्रकाश आहे; इतका की ज्याने त्याला पाहिले आहे त्याने पित्याला पाहिले आहे. आपण सर्वजण देहातून, पहिल्या आदामामधून जन्मलेले असलो तरी, आपल्याला आत्म्यातून जन्म घेण्याचे, दुसऱ्या आदामाचा ख्रिस्ताचा पुत्र होण्याचे बोलावणे व आमंत्रण दिले आहे, कारण देवाने आपल्याला त्याच्या प्रतिमेत[491] घडविण्यास पूर्वनियोजित केले आहे. त्याच्या प्रतिमेत घडविले जाण्याची ही प्रक्रिया ज्यात आपण पुढे काय होऊ हे अद्याप प्रकट झालेले नाही हीच मनुष्याची तिसरी अवस्था आहे.

---

[490] योहान ३:३४

[491] १ करिंथकर १५:४५-५०

देवाने मनुष्याशी केलेल्या सर्व संवादांचा उद्देश हाच आहे की मानवजातीला पहिल्या मनुष्यापासून दुसऱ्या मनुष्याकडे नेणे. देवाच्या वचनाचा उद्देश देहाच्या गोष्टी प्रामाणिकपणे दाखवणे हा आहे पहिल्या मनुष्याची अवस्था स्पष्टपणे प्रकट करणे. पहिल्या मनुष्याच्या बाबतीत, तो व्यवस्थेच्या दैवी स्वरूपाची साक्ष देतो, कारण तो कोणत्याही कारणाविना नाही.[492] पापाचे वेतन स्वीकारणे असह्य वाटत असल्यामुळे, तो वचन स्वीकारू शकतो, पण त्याबरोबर येणारा आत्मा नाकारतो. तो अक्षराला धरून राहतो, पण आपल्या नैसर्गिक अवस्थेविषयी येणारी अंतःकरणाची जाणीव नाकारतो.

देवाशी असलेल्या आपल्या वैराची खोली न ओळखता, तो व्यवस्था देणाऱ्यावर स्वतःचेच गुणधर्म आरोपित करतो जे तो आरशात पाहतो. आत्म्याचा स्वीकार न केल्यामुळे, तो आत्म्याच्या गोष्टी[493] पाहण्यास असमर्थ राहतो आणि शारीरिक अवस्थेतच राहतो. म्हणून तो वचनाकडे पाहणे टाळतो, आणि आपली स्वतःची अवस्था विसरतो.

मग येशूविषयी काय? आपल्याला माहीत आहे की येशू गौरवशाली आहे "अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण."[494] पण तो पापही प्रकट करतो काय? यहुद्यांनी त्याच्याशी जसा प्रतिसाद दिला आणि तो जसा जगला यावरून हे स्पष्ट आहे की तो पाप प्रकट करतो. परंतु देवाचा गौरव आणि पाप इतक्या विरोधी गोष्टी तो एकाच वेळी कशा प्रकारे प्रकट करतो? तो सैतानाच्या पद्धतीने असे करत नाही, कारण त्याचा दोषारोप करणाऱ्याशी काहीही संबंध नाही.[495] त्याच्यामध्ये स्वतः पाप नाही; तरीही तो पाप प्रकट करतो, कारण तो आपल्यासाठी पाप ठरविण्यात आला,[496] यासाठी की आपण त्याच्यामध्ये आपलेच पाप पाहावे.[497] म्हणूनच असे लिहिले आहे की, "धन्य आहे तो, जो माझ्यामध्ये अडखळण्याचे कारण शोधत नाही,"[498] याचा अर्थ असा की विश्वास ठेवणारा आता येशूमध्ये आपल्या पापांचे प्रकटीकरण पाहत नाही कारण ती पापे शुद्ध केली गेली आहेत, नष्ट केली गेली आहेत.

येशूच्या सेवकाईच्या आरंभी, त्या अपयशी मासेमारीच्या रात्रीनंतर, पेत्र येशूपुढे गुडघ्यावर पडून म्हणाला: "माझ्यापासून दूर जा, कारण मी पापी मनुष्य आहे."[499] दैनंदिन जीवनातील एका साध्या कृतीत पेत्र स्वतःला प्रभूच्या अगदी जवळ आढळला, आणि त्याच क्षणी त्याला आपली पापी अवस्था जाणवली. येथे येशूचे उत्तर अत्यंत महत्त्वाचे आहे, कारण त्याच क्षणी त्याने त्याला सांगितले: "भीऊ नकोस." येशूबरोबर पुढे चालताना यापेक्षा अधिक स्पष्ट प्रकटीकरणे येणार होती.

म्हणून आपण पाहतो की देवाच्या वचनाबाबत जे खरे आहे, तेच देवाचे वचनरूप व्यक्तिमत्त्व येशू ख्रिस्त याबाबतही खरे आहे. जसे जिवंत देवाचे वचन कोणत्याही दुधारी तलवारीपेक्षा तीक्ष्ण आहे, आणि अंतःकरणातील विचार व हेतू वेगळे करते,[500] तसेच मरीया

---

[492] रोमकर १:२०; २:१
[493] योहान ३:३; १ करिंथकर २:१४
[494] योहान १:१४
[495] प्रकटीकरण १२:१०; योहान ५:४५
[496] १ करिंथकर ५:२१
[497] यशया ५३:३-४
[498] मत्तय ११:६
[499] लूक ५:८
[500] इब्री लोकांस ४:१२

जेव्हा त्या बालकाला मंदिरात घेऊन आली, तेव्हा तिला सांगण्यात आले की तीच तलवार तिच्या आत्म्यालाही भेदून जाईल, यासाठी की अनेक अंतःकरणांचे विचार प्रकट व्हावेत.[501] पेत्राच्या येशूशी झालेल्या भेटीत नेमके हेच घडत होते; त्या तलवारीचे कार्य पेत्रामधील देहाच्या गोष्टी प्रकट करीत होते. अशा प्रकारे हे आरसे करारांचे स्वरूप स्पष्ट करतात, कारण ते मनुष्य कसा आहे हे उघड करतात. व्यवस्था आणि देवाच्या वचनाचे कार्य हे देहाच्या गोष्टी प्रामाणिकपणे दाखवणे हेच आहे; परंतु त्याच वेळी ते आत्म्याच्या गोष्टींकडे नेण्यासाठीही आहे. म्हणूनच हे आरसे करारांचे स्वरूप स्पष्ट करतात, कारण ते देव कसा आहे हेही प्रकट करतात.

परंतु प्रश्न असा उरतो: असे का घडते की व्यवस्थेत, देवाच्या वचनात, काही जण स्वतःला त्यांच्या खऱ्या व अधःपतन झालेल्या अवस्थेत पाहतात, तर काही जण देवाच्या गौरवाचे दर्शन घेतात आणि त्या प्रतिमेत रूपांतरित होतात? असे का की काहींना त्यात फक्त निषेध आणि मागण्या दिसतात, तर काहींना वचने दिसतात? काहींना "नाही" दिसते, तर काहींना "होय"; काहींना नाश पावणारे दिसते, तर काहींना टिकून राहणारे? हे काही आणि ते काही कोण आहेत? एकाच गोष्टीत इतके भिन्न दर्शन होणे शक्य आहे काय?

हे आरशाच्या स्वभावामुळेच असे घडते आरसा बदलतो म्हणून नव्हे, तर आरशासमोर जे उभे राहते ते बदलते म्हणून. जो मनुष्य आरशाकडे पाहायला येतो, तो त्यात फक्त तेवढेच पाहतो, जे पाहण्यास तो समर्थ असतो. शारीरिक मनुष्याच्या बाबतीत, तो फक्त देहाच्या गोष्टीच पाहील, कारण आपल्याला सांगितले आहे की शारीरिक मनुष्य आध्यात्मिक गोष्टी[502] ओळखत नाही. परंतु जर देवाच्या वचनाचे कार्य हे शारीरिक गोष्टी दाखवून आध्यात्मिक गोष्टींकडे नेणे असेल, तर प्रश्न निर्माण होतो: शारीरिक दृष्टीपासून आध्यात्मिक दृष्टीकडे हा बदल कसा घडतो? हा बदल केवळ त्या एकाच व्यक्तीकडे जो आपल्याला देण्यात आला, आणि ज्याला आपण उंचावर उचलले त्याच्याकडे पाहण्यातूनच घडतो. त्याच्यामध्येच पापाची जाणीव टिकून राहते, आणि त्याच ठिकाणी ख्रिस्तामध्ये मनुष्याच्या शांततेच्या बलिदानाची झलक दिसू लागते, आणि त्याचा आत्मा स्वीकारला जातो.

व्यवस्थेखाली

[501] लूक २:३५
[502] २ करिंथकर २:१४

अब्राहामाची मुले

आपण या निष्कर्षापर्यंत आलो आहोत की जुना करार आणि नवीन करार हे हृदयाचे दोन अनुभव आहेत, जे इतिहासाच्या आरंभापासून शेवटपर्यंत समांतरपणे चालत राहतात.

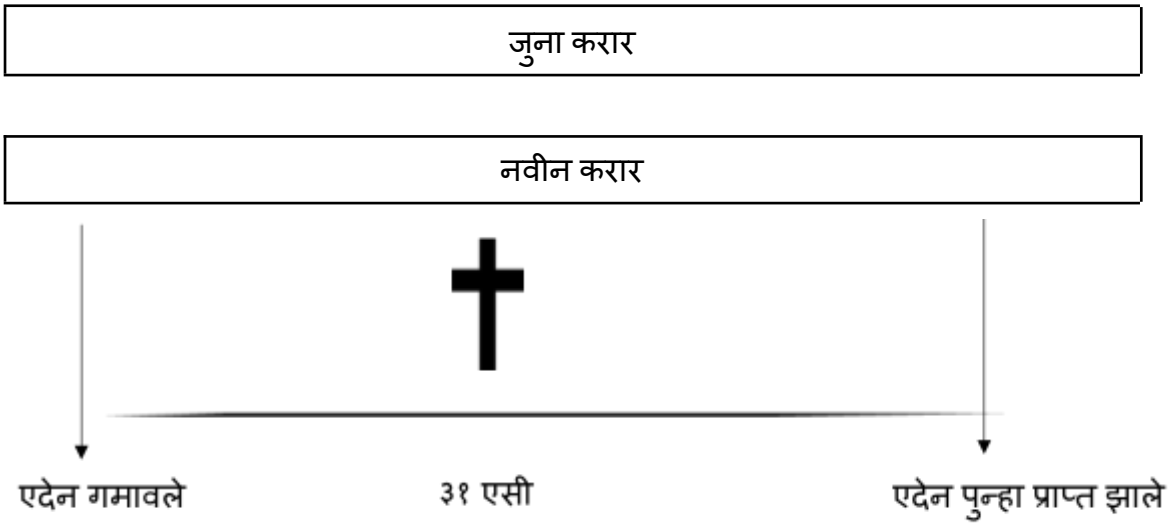

हे दोन अनुभव आपल्या संपूर्ण जीवनातही एकाच वेळी समांतरपणे चालू असतात. हे दोन्ही करार आपल्या प्रत्येकाच्या आत प्रकट होत असतात.

रोमकरांस ४:१६ ह्या कारणास्तव ते अभिवचन कृपेच्या योगाने असावे म्हणून ते विश्वासाने आहे; अशासाठी की, ते अवघ्या संततीला म्हणजे जे नियमशास्त्राचे आहेत त्यांनाच केवळ नव्हे तर आपल्या सर्वांचा पिता जो अब्राहाम त्याचा जो विश्वास होता, त्याला अनुसरून जे चालतात, त्यांनाही निश्चित व्हावे.

वारस जे ख्रिस्ताशी एकरूप झाले आहेत ते अब्राहामासारखाच विश्वास प्रकट करतील. या अर्थाने, अब्राहाम आपला पिता आहे, कारण आपण त्याच्या जीवनाचा अनुभव स्वतःच्या जीवनात जगतो. पण हे कसे प्रकट होते? अब्राहामाच्या मुलांच्या सर्व जीवनानुभवांमध्ये कोणत्या घटना समान असतात, आणि कोणत्या वेगळ्या असतात?

१. आपण देवाविषयी ऐकतो त्याच्या प्रेमाविषयी, आणि त्याने आपला पुत्र येशू ख्रिस्त दिला याविषयी. आपल्या जीवनातील एखाद्या टप्प्यावर आपण मेंढपाळाचा आवाज स्वीकारतो, आपण ऐकतो, आणि त्याला आपले जीवन देण्याचा निर्णय घेतो. या प्रक्रियेत आपण शिकतो आणि विश्वास ठेवतो की:

अ. तो आपली पापे क्षमा करतो, आणि

ब. तो आपल्याला ख्रिस्ती जीवनात मार्गदर्शन करील आपल्याला अनुग्रह आणि सामर्थ्य देऊन, त्याच्या मार्गांवर चालण्यासाठी आपल्याला स्वर्गीय कनानकडे, म्हणजेच नव्याने

पुनर्स्थापित झालेल्या पृथ्वीवर, घेऊन जाण्यासाठी मदत करील.

या प्रक्रियेत, जेव्हा आपण त्याचे वचन वाचतो आणि ऐकतो, तेव्हा त्याने आपल्याला दिलेल्या महान आणि अत्यंत मौल्यवान वचनांचे ज्ञान आपल्याला मिळू लागते. आणि आपण विश्वासाने नवीन करारात म्हणजे दुसऱ्या करारात प्रवेश करतो.

२. जीवनातील परिस्थिती देवाच्या वचनांवरील आपल्या अविश्वासाला उघड करतात; तरीही तो आपल्याला वाचवतो अनेकदा आपल्याला त्याची जाणीवही नसते. तो आपल्याला आपल्या चुकांच्या गर्तेतून बाहेर काढतो, आणि पुन्हा दृढ खडकावर उभे करतो, यासाठी की त्याच्या वचनांविषयी आणि तो आपल्यासाठी, आपल्यात आणि आपल्याबरोबर काय करू इच्छितो याविषयी आपण अधिक शिकावे. आपल्या शारीरिक स्वभावाची दुर्बलता आपल्या लक्षात येऊ लागते आपल्या शब्दांत, कृतींत आणि विचारांत आपण कसे अपयशी ठरतो हे दिसू लागते.

३. चुका झाल्यावर देवाच्या काही वचनांविषयी आपल्याला शंका येते आणि आपण संकोच करू लागतो. त्यापैकी काही वचने आपण स्वतःच पूर्ण करण्याचा निर्णय घेतो. हे हागार आणि इश्माएलच्या अनुभवातून स्पष्ट होते. याचे फळ म्हणजे विसंवाद आणि संघर्ष देवाच्या आत्म्याविना केलेली कामे जी आपल्या देहाच्या सामर्थ्यातून येतात. दरम्यान, आपण असे समजतो की आपल्या हातांच्या या कामात देव आपल्याला अद्‌भुतरीत्या आशीर्वाद देत आहे, परंतु प्रत्यक्षात ती आदाम आणि हव्वाने आपली नग्नता झाकण्यासाठी वापरलेल्या अंजीराच्या पानांइतकीच निरर्थक असतात. हाच "होय आणि नाही" चा अनुभव आहे.

४. जीवनातील अनुभवांद्‌वारे, आपण ऐकलेल्या प्रवचनांद्‌वारे, आपण वाचलेल्या गोष्टींमधून, किंवा एखाद्‌या मित्राच्या शब्दांतून, देव आपल्याला हे उघड करून दाखवतो की आपल्या हातांची कामे आपले प्रयत्न यांना कोणताही गुण नाही; आणि जोपर्यंत आपण आत्म्यातून जन्म घेत नाही आणि त्या आत्म्याला आपल्या अंतःकरणात वसण्याची परवानगी देत नाही, तोपर्यंत आपली कामे मृत कामेच राहतात. देव आपल्याला हे समजावू इच्छितो की आपल्याला नव्याने जन्म घेणे आवश्यक आहे, खरी सुंता आवश्यक आहे, आपले अंतःकरण परिवर्तन पावणे आवश्यक आहे. देव आपल्याला आपल्या पहिल्या प्रेमाकडे अगापेकडे परत बोलावतो, जेव्हा आपण अजूनही एरोसमध्ये, किंवा फार तर 'फिलियो' नावाच्या प्रेमात असतो. जेव्हा आपण हे जाणू लागतो, तेव्हा देवाची वचने आपल्या नजरेसमोर येतात आणि ती विश्वास ठेवण्यास कठीण वाटू लागतात!

आपण त्याला पुरेसे ओळखत नाही; म्हणून सर्व काही पूर्णपणे त्याच्यावर सोपवणे आपल्याला जमत नाही. आपण त्याच्याशी आपल्या योजना सांगतो, आपल्या निर्णयांची माहिती देतो, आणि त्यावर त्याचा आशीर्वाद मागतो. आपण आज्ञाधारकतेचे फळ मिळवण्यासाठी हागारकडे पाहतो. आपण पहिल्या करारात असतो. पण देव हे आपल्याला उघड करतो; तो आपल्याला कळवतो की त्याला आपल्याला आशीर्वाद द्‌यायचा आहे आणि आपल्या जीवनात त्याचे वचन, आपली वचने आणि आपला करार द्‌यायचा आहे. आणि अब्राहामाप्रमाणेच, विश्वास ठेवायला सर्वांत कठीण वचन हेच असते की तो या मृत्यूच्या

देहाला[503] जीवन देऊ शकतो. तो आपल्याला पापापासून मुक्त करू शकतो,[504] यावर विश्वास ठेवणे आपल्याला फार कठीण जाते. तरीही, जर आपण त्याचे वचन स्वीकारले आणि विश्वासात वाढत राहिलो, तर शंकेचा "नाही" शेवटी प्रभूकडे असलेल्या पूर्ण "होय" आणि "आमेन" मध्ये बदलून जाईल.

५. प्रभू आपल्या जीवनात काय करणार आहे, तो आपल्याला किती आशीर्वाद देतो आणि आपली किती काळजी घेतो, हे आपण अधिक सविस्तरपणे समजू लागतो. तरीही, काही जीवनानुभवांत आपल्यात अजूनही त्रुटी दिसतात, आणि आपण देवाच्या वचनांवर विश्वास ठेवण्यात अपयशी ठरतो. आपण अजूनही देवाचा स्वभाव पूर्णपणे ओळखलेला नसतो, आणि प्रत्येक परिस्थितीत तो आपले रक्षण करील की नाही, याची आपल्याला भीती वाटते. काही गोष्टी अशा असतात ज्या आपण त्याच्या हातात पूर्णपणे सोपवायला तयार नसतो.

६. आपल्याला ही खात्री मिळते की आपण देवाची मुले आहोत, आणि देव आपल्या जीवनात आपली वचने पूर्ण करू शकतो. अशा प्रकारे आपण नव्याने जन्म घेतो. आपण खरोखरच देवाची मुले बनलो आहोत याची जाणीव आपल्याला होऊ लागते; देवाचा आत्मा हे उघड करतो आणि आपल्या अंतःकरणात "अब्बा, पिता"[505] अशी हाक देतो. आपल्याला अधिकाधिक उमगू लागते की हे आपल्या स्वतःच्या सामर्थ्याने नव्हे, तर देवाच्या आत्म्याद्वारे आहे; आणि देव आपल्यामध्ये आपल्याला हवे ते इच्छायला आणि त्याच्या उत्तम इच्छेप्रमाणे[506] कृती करायला कार्य करतो. आपण आपल्या स्वर्गीय पित्याच्या घरातील गुलाम राहात नाही.

७. जेव्हा आत्म्याचे फळ एका ठराविक परिपक्वतेपर्यंत पोहोचते, तेव्हा ते देहाच्या फळांच्या विरोधात स्पष्टपणे उभे राहते. जे आत्म्यानुसार जन्मलेले नाहीत त्यांच्यात त्यामुळे प्रतिक्रिया निर्माण होतात. प्रत्येक वेळी आपण स्वतःच्या सामर्थ्याने आणि बुद्धीने कृती केली आहे, तेव्हा त्याचे फळ देहाचेच झाले आहे आणि त्याचे सर्व नकारात्मक परिणामही दिसून आले आहेत याची आपल्याला अधिकाधिक जाणीव होऊ लागते. आपल्याला स्पष्टपणे कळते की देहाला काहीही लाभ होत नाही.[507] आपण हेही ओळखतो की आपल्यात, स्वतःच्या सामर्थ्याने, काहीही चांगले नाही;[508] आणि आपण देवाच्या अनुग्रहाने व दयेनेच जगतो, हालचाल करतो आणि अस्तित्वात आहोत. मनुष्याचा गौरव धुळीस मिळतो.[509] स्वतःचा गौरव करण्यास किंवा श्रेय घेण्यास काहीच उरत नाही, कारण आपण अनुग्रहाने वाचवले गेलो आहोत आणि हे देवाचे दान आहे.[510] आपण काहीही करू शकत नाही, हे आपल्याला ठाऊक होते.[511]

अखेरच्या निर्णायक टप्प्यावर सारा आणि हागार यांच्यात, पहिल्या व दुसऱ्या करारामध्ये, आत्म्याच्या कामांमध्ये व देहाच्या कामांमध्ये ये-जा करत घालवलेल्या आयुष्यानंतर

---

[503] रोमकरांस ७:२३-२४
[504] १ योहान ३:९; योहान ८:३६
[505] रोमकरांस पत्र ८:१५-१६
[506] फिलिप्पैकरांस पत्र २:१३
[507] योहान ६:६३
[508] रोमकरांस पत्र ३:१०
[509] प्रेषितांची कृत्ये १७:२८
[510] १ पेत्र १:२४
[511] इफिसकरांस पत्र २:८

आपण स्वतःला पूर्णपणे ख्रिस्ताच्या बाहुपाशात सोपवतो, आणि त्यालाच सर्व काही करू देतो. तेव्हा आपण पहिला करार आणि त्याचे फळ आपल्या घरातून बाहेर पाठवलेले असते.

८. आपल्या जीवनाच्या कसोटीसमोर उभे राहिल्यावर, आपल्या जीवनातून पहिला करार दूर पाठवायचा की नाही, हा निर्णय आपल्यासमोर येतो. त्या वेळी आपण एवढेच करू शकतो की प्रभूवर प्रतीक्षा करणे आणि तोच तारण पुरवील यावर विश्वास ठेवणे. देवाचे लोक म्हणून, त्याच्या सामर्थ्याच्या दिवशी[512] आपण आनंदाने स्वतःला पूर्णपणे त्याला अर्पण करतो. आणि त्याच क्षणी, त्या अवस्थेत, प्रभू आपला नवीन करार आपल्यात कायमचा शिक्कामोर्तब करू शकतो. जेव्हा आपण स्वतःचा पूर्ण त्याग करतो, तेव्हा तो आपले कार्य करू शकतो, आपल्याला सर्व पापांपासून शुद्ध करू शकतो, आणि आपल्यावर आपल्या आत्म्याची मोहर उमटवू शकतो. या टप्प्यापर्यंत पोहोचण्यासाठी वर्षानुवर्षे शरणागती, चुका, आणि देवाच्या सामर्थ्यशाली हाताचे दर्शन घडते. जे "होय आणि आमेन" ने सुरू झाले होते, ते पापामुळे "होय आणि नाही" मध्ये बदलले; मग देवाने त्याला "नाही आणि होय" मध्ये नेले; आणि अखेरीस पुन्हा एकदा "होय आणि आमेन" मध्ये समाप्त केले.

हा मार्ग आपल्यासमोर आहे. विश्वासाच्या पित्याच्या अब्राहामाच्या जीवनात आपल्याला विश्वासाचा मार्ग प्रकट झालेला दिसतो. देव आपल्याला त्याच्यामध्ये चालण्याचे आमंत्रण देतो. तरीही अनेकदा आपण त्याला समजत नाही, किंवा पुरेसे लक्ष देत नाही, किंवा त्याच्या वचनांना मौल्यवान मानत नाही, किंवा त्याच्या वचनांकडे दुर्लक्ष करतो, किंवा आपली अंतःकरणे कठोर करतो. पण तो आपली अवस्था जाणतो, आणि तो निराश होत नाही.[513] तो कधीही बदलत नाही;[514] तो सर्व गोष्टींमध्ये आशा ठेवतो, आणि आपल्या अंतःकरणाच्या दारावर सतत ठोठावत राहतो. तो स्वतःला आपल्याला प्रकट करतो, यासाठी की आपण त्याला ओळखावे, त्याच्यावर विश्वास ठेवावा, आणि त्याला कार्य करू द्यावे.

समस्या ही आहे की आपण त्याला कार्य करू देत नाही! आपण जरी स्वतःवर विश्वास ठेवून कृती करत असलो, तरी प्रभू आपल्या पुढे चालतो मार्ग तयार करतो आणि आपल्या गोंधळाची स्वच्छता करतो. म्हणूनच तो आरंभही आहे आणि अंतही अल्फा आणि ओमेगा.[515] तो आपल्या अवस्थेत स्वतःला आपल्याशी जुळवून घेतो, यासाठी की आपण शिकावे की तोच आपला आधार आणि दिलासा देणारा आहे.[516] तो अशा गोष्टी करू इच्छितो ज्या कोणत्याही डोळ्यांनी पाहिलेल्या नाहीत, कोणत्याही कानांनी ऐकलेल्या नाहीत, आणि कोणत्याही मनात कधीच आलेल्या नाहीत देवाने त्याच्यावर प्रेम करणाऱ्यांसाठी तयार केलेल्या गोष्टी[517] आहेत. म्हणून या जीवनप्रवासात, तो आपली सर्व वचने पूर्ण करू इच्छितो; तो आपला संपूर्ण ढाल आणि प्रतिफळ होऊ इच्छितो; तो आपल्याला आपल्या वचनाच्या बाप्तिस्म्याने[518] पवित्र करू इच्छितो; आणि या निवडीत आपल्याला कायमचे शिक्कामोर्तब करू इच्छितो. देव या वाटचालीत आपल्याला मदत करो, आणि आपल्या अंतःकरणांत आपला करार म्हणजे नवीन करार मुद्रित करो.

---

[512] योहान १५:५
[513] स्तोत्र ११०:३
[514] १ करिंथकरांस पत्र १३:७
[515] १ करिंथकरांस पत्र १३:८
[516] प्रकटीकरण १:८
[517] यशया ५१:१२
[518] १ करिंथकरांस पत्र २:९ इफिसकरांस पत्र ५:२६

अब्राहामाचे जीवन

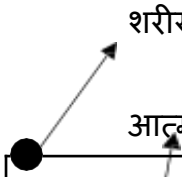

1	2	3	4	5	6	7	8
अब्राहाम विश्वासाने ऊर-कस्द्यांतून बाहेर पडतो. सारा सोबत घेऊन निघतो. हा नवीन कराराचा आरंभ आहे. आत्म्याचा जन्म. देवाच्या प्रतिज्ञांवर "होय आणि आमेन".	मिसरमध्ये उतरल्यावर देवावरचा पूर्ण विश्वास ढासळतो. सारा ही बहीण आहे असे खोटे बोलतो. देवाच्या संरक्षणावर अविश्वास.	लोटाला वाचवतो. देवाच्या काही प्रतिज्ञांवर विश्वास, काहींवर शंका. शब्द आता होय आणि नाही.	देव स्वतःला प्रकट करतो आणि खतना देतो. अब्राहामाची अवस्था अजूनही दुर्बल. देवाच्या संरक्षणावर पूर्ण विश्वास नाही; सारा बद्दल पुन्हा खोटे बोलतो.	अब्राहाम स्वतः देवाची प्रतिज्ञा पूर्ण करू पाहतो. हागारशी विवाह. जुना करार. इस्माएलचा जन्म म्हणजे देहाचे फळ.	देव साराद्वारे प्रतिज्ञा पुन्हा सांगतो. आधी "नाही", नंतर "होय". आत्म्याच्या जन्माची प्रतिज्ञा स्पष्ट होते.	इस्माएल (देह) इसहाकाविरुद्ध उभा राहतो. हागार व इस्माएल जुन्या कराराची फळे अब्राहामाच्या जीवनातून दूर केली जातात.	इसहाक अर्पण करण्याची परीक्षा. सर्व मानवी आशा सोडून देवाच्या सामर्थ्यावर पूर्ण विश्वास. देवाचे वचन आता पूर्णपणे होय आणि आमेन.

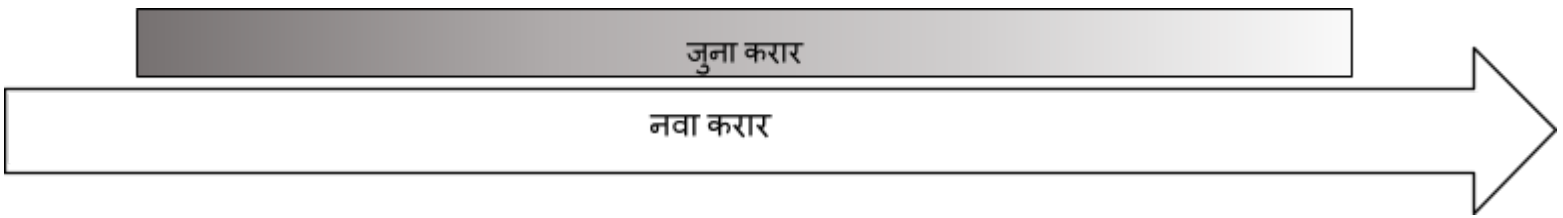

अब्राहमाचा वंशज असलेल्या विश्वासणाऱ्याचे जीवन

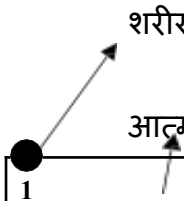

1	2	3	4	5	6	7	8
विश्वासाने ख्रिस्त स्वीकारतो. पापक्षमेसह नवीन करारात प्रवेश करतो.	जीवनातील परिस्थिती अविश्वास उघड करतात. देव वाचवतो, पण "नाही" प्रकट होते..	स्वतःच्या प्रयत्नांनी वचने पूर्ण करतो. मृत कामांचे फळ प्रकट होते.	देव दाखवतो की देहातून काहीही पूर्ण होत नाही. "नाही आणि होय" स्पष्ट होते.	देवाला ओळखतो, पण अजून पूर्ण विश्वास नाही. स्वतःच्या समजुतीवर विसंबतो.	आत्म्याद्वारे नव्याने जन्म. "अब्बा, पिता" अनुभवतो. आत्म्याचे फळ दिसू लागते.	देह व आत्मा यांच्यात स्पष्ट विरोध. जुना करार दूर होतो.	अंतिम कसोटी. पूर्ण शरणागती. आत्म्याने शिक्कामोर्तब. जीवन म्हणते: "होय आणि आमेन".

व्यवस्थेचे अनंतत्व

बायबलमध्ये व्यवस्थेविषयी विपुल साक्ष आढळते, आणि तिची भूमिका सर्वत्र एकसंध व सुसंगत आहे. ख्रिस्ताने आपल्या सेवकाईची सुरुवात केली तेव्हा देवाचे राज्य जवळ आले आहे अशी घोषणा केल्यानंतर, आणि त्याची तत्त्वे सांगितल्यानंतर त्याने स्पष्टपणे असे म्हटले:

मत्तय ५:१७–१८ नियमशास्त्र किंवा संदेष्ट्यांचे ग्रंथ रद्द करण्यास मी आलो आहे असे समजू नका; मी रद्द करण्यास नव्हे तर पूर्ण करण्यास आलो आहे. 18कारण मी तुम्हांला खचीत सांगतो, आकाश व पृथ्वी ही नाहीशी होईपर्यंत सर्वकाही पूर्ण झाल्याशिवाय नियमशास्त्रातील एकही काना किंवा मात्रा रद्द होणार नाही.

हे लक्षवेधी आहे की येशू सर्व गोष्टींच्या पूर्णत्वाला व्यवस्थेच्या पूर्णत्वाशी, तसेच नव्या आकाशाशी आणि नव्या पृथ्वीशी जोडतो. आपण पाहतो की दुष्टांचा नाश होईपर्यंत आणि पृथ्वी तिच्या एदेनसदृश अवस्थेत स्थापन होईपर्यंत, पापाविषयी दोषबोध करून देण्याचे कार्य व्यवस्था करत राहील. त्यानंतर व्यवस्था पूर्ण होईल, कारण नव्या पृथ्वीवर प्रत्येक विचार आणि प्रत्येक कृती आत्म्याच्या फळातून उत्पन्न होईल; आणि अशा गोष्टींविरुद्ध कोणतीही व्यवस्था नसते.[519]

नव्या पृथ्वीवर सर्वजण ख्रिस्तामध्ये असतील, आणि व्यवस्था आपल्याला ख्रिस्ताकडे नेण्याची गरज उरणार नाही. ख्रिस्ताशी आणि त्याच्या सर्व लेकरांशी परिपूर्ण ऐक्य असेल; आणि आपण मनापासून, सहजपणे, चांगलेच करीत राहू जे ख्रिस्ताची परिपूर्ण इच्छा आहे. तेथे कायदेशीर वृत्ती नसेल; तर प्रेमळ पित्याची मुले म्हणून, आपण आनंदी सेवेत आणि संगतीत असू. आपण त्याची इच्छा करण्यामध्ये आनंद मानू.

हेही आपण लक्षात घेतो की, येशू "संदेष्टे" यांचा उल्लेख करून, व्यवस्थेची व्याख्या केवळ दहा आज्ञा किंवा पंचग्रंथापुरती मर्यादित ठेवत नाही, तर संपूर्ण जुन्या करारापर्यंत विस्तारित करतो.

स्तोत्र १९:७ परमेश्वराचे नियमशास्त्र परिपूर्ण आहे, ते मनाचे पुनरुज्जीवन करते; …

देवाची व्यवस्था परिपूर्ण असल्यामुळे ती अनंत असलीच पाहिजे. देवाची व्यवस्था आत्म्याचे परिवर्तन करते आणि मनुष्याला ख्रिस्ताकडे आणते.

स्तोत्र ११९:४ तुझे विधी आम्ही मनःपूर्वक पाळावेत म्हणून तू ते आम्हांला लावून दिले आहेत.

स्तोत्र ११९:४१–४५ हे परमेश्वरा, तुझे वात्सल्य मला लाभो. तुझ्या वचनाप्रमाणे तू सिद्ध केलेले तारण मला प्राप्त होवो; 42म्हणजे माझी निंदा करणाऱ्याला मला उत्तर देता येईल, कारण तुझ्या वचनावर माझा भरवसा आहे. 43तू आपले सत्यवचन माझ्या मुखातून सर्वथा नाहीसे होऊ देऊ नकोस, कारण मी तुझ्या निर्णयांची आशा धरली आहे. 44म्हणजे मी तुझे नियमशास्त्र सदासर्वकाळ पाळत राहीन. 45मी मोकळेपणाने चालेन, कारण मी तुझ्या विधींचा आश्रय केला आहे.

[519] गलतीकरांस ५:२३

देवाची व्यवस्था ऐकणे आणि पाळणे हेच देवाची दया, तारण आणि स्वातंत्र्य आहे. म्हणूनच तिला "स्वातंत्र्याची व्यवस्था"[520] असे म्हटले जाते.

पापाखाली

आता आपण व्यवस्थेचे अनंतत्व स्थापित केले असल्याने, आपल्या स्वतःच्या अवस्थेचे चित्र पवित्र शास्त्र आपल्यासमोर कसे उभे करते ते पाहूया.

रोमकरांस ३:९–१२ तर मग काय? आम्ही यहूदी श्रेष्ठ आहोत काय? मुळीच नाही; कारण यहूदी व हेल्लेणी हे सर्व पापवश आहेत असा आरोप आम्ही सर्वांवर अगोदरच ठेवला आहे; 10शास्त्रात असे लिहिलेले आहे की, "नीतिमान कोणी नाही, एकदेखील नाही; 11समंजस कोणी नाही, देवाचा शोध झटून करणारा कोणी नाही; 12सर्व बहकले आहेत, ते सारे निरुपयोगी झाले आहेत; सत्कर्म करणारा असा कोणी नाही, एकही नाही."

सर्व मनुष्यांनी पाप केले आहे; सर्वजण पापाखाली आहेत; कोणीही देवाचा शोध घेत नाही. आणि आपण पाहतो की व्यवस्था अशाच लोकांसाठी विशेषतः दिली आहे:

रोमकरांस ३:१९–२० आपल्याला ठाऊक आहे की, प्रत्येक तोंड बंद व्हावे व अवघे जग देवासमोर शिक्षेस पात्र ठरावे, म्हणून नियमशास्त्र जे काही सांगते ते शास्त्राधीन असलेल्या लोकांना सांगते. 20म्हणून नियमशास्त्रातील कर्मांनी कोणीही मनुष्य देवासमोर नीतिमान ठरणार नाही; कारण नियमशास्त्राच्या द्वारे पापाची जाणीव होते.

व्यवस्था अशा मनुष्यांसाठी दिली आहे जे पापाचे गुलाम आहेत, आणि त्यामुळे शाप व दोषनिर्णयाखाली आहेत. "व्यवस्थेखाली" असणे म्हणजे मनुष्याच्या नैसर्गिक अवस्थेत असणे जिथे पाप राज्य करते आणि परिणामी मनुष्य देवाच्या न्यायाखाली व पापामुळे येणाऱ्या मृत्यूच्या दोषनिर्णयाखाली असतो. व्यवस्थेच्या कर्मांद्वारे मनुष्य धार्मिक ठरणे अशक्य आहे.

रोमकरांस ६:१४ तुम्ही नियमशास्त्राधीन नाही, तर कृपेच्या अधीन आहात, म्हणून पाप तुमच्यावर सत्ता चालवणार नाही.

येथे दोन अवस्था आहेत: व्यवस्थेखाली असणे, किंवा कृपेच्या अधीन असणे. मग "कृपेच्या अधीन" असणे म्हणजे काय? याचा अर्थ असा की पाप आता आपल्यावर प्रभुत्व गाजवत नाही; म्हणजेच पापावर विजय प्राप्त होतो.

इफिसकरांस २:५ … (कारण तुम्ही कृपेने वाचवले गेले आहात;)

कृपेच्या अधीन असणे म्हणजे प्रभूचे तारण स्वीकारलेले असणे. आणि "व्यवस्थेखाली" असणे म्हणजे मनुष्य हरवलेला आहे. मग कोण वाचलेला आहे?

मत्तय ७:२१ मला 'प्रभूजी, प्रभूजी' असे म्हणणाऱ्या प्रत्येकाचा प्रवेश स्वर्गाच्या राज्यात होईल असे नाही; तर जो माझ्या स्वर्गीय पित्याच्या इच्छेप्रमाणे वागतो त्याचा होईल.

जो देवाची इच्छा करतो तोच स्वर्गराज्यात असेल. आणि देवाची इच्छा ही आहे की त्याच्या

[520] याकोब १:२५

आज्ञा मन लावून पाळल्या जाव्यात. म्हणून तारण हे आज्ञा पाळण्याशी जोडलेले आहे पण कुठे? अंतःकरणात. दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, कृपेच्या अधीन असणे म्हणजे पित्याची इच्छा जगणे आणि त्याच्या आज्ञा अंतःकरणात पाळणे हेच खरे तारण आहे.

आता आपण देवाचा अनुग्रह स्वीकारला आहे जो नवीन करारात, पापक्षमेमध्ये आणि देवाच्या आत्म्यात अंतर्भूत आहे, जेणेकरून आपण त्याच्या मार्गाने चालावे तर मग आपण पाप करत राहावे काय? देवाचा अनुग्रह अधिकाधिक प्रकट व्हावा म्हणून आपण पाप करावे काय? कधीच नाही! उलट, अनुग्रह स्वीकारणे म्हणजे नेमके पापाला मरणे हेच आहे. पापाला मरणे म्हणजे आपल्यात ख्रिस्ताचा विजय प्रकट होणे. अनुग्रह अधिक वाढतो तो मनुष्याच्या पापामुळे नव्हे, तर देवाने आपली व्यवस्था देण्यामुळे. मग पाप म्हणजे काय?

१ योहान ३:४ जो कोणी पाप करतो तो स्वैराचार करतो; कारण पाप स्वैराचार आहे.

म्हणून आता आपण अनुग्रहाखाली असल्यामुळे पाप करत नाही; व्यवस्था आपल्या अंतःकरणात ठेवली गेली आहे, आणि परिणामी आपण तिचे उल्लंघन करणे थांबवतो.

रोमकरांस ६:६ हे आपल्याला ठाऊक आहे की, हे पापाच्या अधीन असलेले शरीर नष्ट होऊन आपण ह्यापुढे पापाचे दास्य करू नये, म्हणून आपल्यातील जुना मनुष्य त्याच्याबरोबर वधस्तंभावर खिळला गेला.

ख्रिस्ताच्या मृत्यूसारखे रोवले जाणे म्हणजे जुना मनुष्य ख्रिस्ताबरोबर क्रुसावर खिळला जाणे. हेच ख्रिस्तामध्ये असणे होय.

गलातीकरांस २:२० स्ताबरोबर वधस्तंभावर खिळलेला आहे; आणि ह्यापुढे मी जगतो असे नाही, तर ख्रिस्त माझ्या ठायी जगतो; आणि आता देहामध्ये जे माझे जीवित आहे ते देवाच्या पुत्रावरील विश्वासाच्या योगाने आहे; त्याने माझ्यावर प्रीती केली व स्वत:ला माझ्याकरता दिले....

जे मरते ते पापाचे शरीर आहे, यासाठी की आपण यापुढे पापाची सेवा करू नये. दुसऱ्या शब्दांत, आपण देवाची व्यवस्था मोडणे थांबवतो.

रोमकरांस ६:११–१४ तसे तुम्हीही ख्रिस्त येशू आपला प्रभू ह्याच्याद्वारे स्वत:स पापाला मेलेले खरे, पण देवाप्रीत्यर्थ जिवंत झालेले, असे माना. 12ह्यास्तव तुम्ही आपल्या शरीरवासनांच्या अधीन न व्हावे म्हणून पापाने तुमच्या मर्त्य शरीरात राज्य करू नये; 13आणि तुम्ही आपले अवयव अनीतीची साधने होण्याकरता पापाला समर्पण करत राहू नका; तर मेलेल्यांतून जिवंत झालेले असे स्वतःस देवाला समर्पण करा आणि आपले अवयव नीतीची साधने होण्याकरता देवाला समर्पण करा. 14तुम्ही नियमशास्त्राधीन नाही, तर कृपेच्या अधीन आहात, म्हणून पाप तुमच्यावर सत्ता चालवणार नाही.

म्हणून आपण ज्या वचनाचा विचार करीत होतो त्याकडे पुन्हा येतो: कृपेच्या अधीन असणे म्हणजे पापाचा मनुष्य मरण पावलेला आहे. कृपेच्या अधीन असणे म्हणजे स्वर्गीय पित्याची इच्छा करणे आणि ती इच्छा म्हणजे त्याच्या आज्ञा मन लावून पाळणे. कृपेच्या अधीन असणे म्हणजे ख्रिस्तामध्ये असणे, नवे सृष्टी होणे; पाप आता आपल्या देहात राज्य करत नाही; आपण वासनांना आज्ञाधारक राहत नाही; आपण पापाचे गुलाम राहत नाही.

म्हणून, जेव्हा आपण कृपेच्या अधीन असतो, तेव्हा पापाला आपल्यावर कोणतेही सामर्थ्य

राहत नाही, किंवा प्रभुत्व गाजवण्याची क्षमता राहत नाही. याच्या उलट, व्यवस्थेखाली असणे म्हणजे पापाचा मनुष्य जिवंत आहे; आपण ख्रिस्तामध्ये नाही; जुना मनुष्य जिवंत आहे; आपण ख्रिस्तामध्ये जन्मलेले नाही; आपण देहाच्या वासनांना आज्ञाधारक राहतो; आपण पापाचे गुलाम आहोत; आणि पाप आपल्यावर प्रभुत्व गाजवते. हीच प्रत्येक मानवाची नैसर्गिक अवस्था आहे. जे सर्व मनुष्य व्यवस्थेखाली आहेत ते पापाच्या दोषनिर्णयाखाली म्हणजे मृत्यूखाली आहेत, जोपर्यंत ते ख्रिस्तावर विश्वास प्रकट करत नाहीत.

जर व्यवस्था खरोखरच एक वचन असेल आणि ती तसेच आहे तर ती ज्या लोकांना उद्देशून सांगितली जाते त्यांच्या अवस्थेची सूचक घोषणा आपोआपच करते. "तू खून करू नकोस" याचा अर्थ असा होतो की, आत्ताच्या स्थितीत, जिथे तू आहेस तिथे तू खून करीत आहेस.[521] हे जेव्हा आपल्या लक्षात येते, तेव्हा आपण स्वतःला अधिक पूर्णपणे येशूच्या स्वाधीन करतो. मनुष्य जेव्हा ख्रिस्तामध्ये राहतो, तेव्हा तो धार्मिक ठरविला जातो.

परंतु मनुष्य दोन प्रकारे पुन्हा व्यवस्थेखाली जाऊ शकतो. पहिला प्रकार असा की, तो पाप करतो; तेव्हा तो पापाच्या दोषनिर्णयाखाली येतो आणि तो पुन्हा ख्रिस्ताकडे येईपर्यंत पापाच्या अधिकारक्षेत्रात राहतो. दुसरा प्रकार असा की, ख्रिस्तामध्ये असतानाही, व्यवस्था अंतःकरणात प्रवेश करते आणि अशा पापाची जाणीव करून देते ज्याची त्याला पूर्वी जाणीव नव्हती. अशा वेळी तो पुन्हा पापामुळे दोषी ठरतो तो पुन्हा एकदा ख्रिस्ताकडे, त्याच्या अनुग्रहासाठी आणि क्षमेसाठी येईपर्यंत.

म्हणून पौल पुढे म्हणतो:

रोमकरांस ६:१५–१८ तर मग काय? आपण नियमशास्त्राधीन नसून कृपेच्या अधीन आहोत म्हणून पाप करावे काय? कधीच नाही! 16आज्ञापालनाकरता ज्याला तुम्ही स्वतःस गुलाम असे समर्पण करता, ज्याची आज्ञा तुम्ही मानता त्याचे तुम्ही गुलाम आहात. ज्याचा परिणाम मरण आहे अशा पापाचे गुलाम किंवा ज्याचा परिणाम नीतिमत्त्व आहे अशा आज्ञापालनाचे तुम्ही गुलाम आहात, हे तुम्हांला ठाऊक नाही काय? 17तुम्ही पापाचे गुलाम होता, तरी ज्या प्रकारच्या शिकवणीच्या पदरी तुम्हांला बांधले तिचे पालन तुम्ही मनापासून केले, 18आणि पापापासून मुक्त होऊन तुम्ही नीतिमत्त्वाचे गुलाम झालात, म्हणून देवाची स्तुती असो.

येथे पौल ही संकल्पना अधिक दृढ करतो की, जर आपण अनुग्रहाखाली असलो, तर आपण त्याच्या आज्ञा पाळतो. आणि तो ही गोष्ट स्पष्ट करतो की "व्यवस्थेखाली" असणे म्हणजे पापाचे गुलाम असणे. मनुष्य त्या क्षणापर्यंत पापाचा गुलाम असतो, जोपर्यंत तो संपूर्ण मनाने सुवार्तेचा स्वीकार करून या शिकवणीला शरण जात नाही. तेव्हा देव त्याला पापाच्या गुलामगिरीतून आणि मृत्यूच्या दोषनिर्णयातून मुक्त करतो, यासाठी की तो धार्मिकतेचा सेवक व्हावा.

[521] मत्तय ५:२१-२२; याकोब २:१०; निर्गम १५:२४; १६:२; १७:४

देह आणि आत्मा यांच्यातील संघर्ष

आता आपण "व्यवस्थेखाली" हा शब्द ज्या दुसऱ्या संदर्भात वापरला आहे तो पाहूया:

गलातीकरांस ५:१६–२४ मी तर म्हणतो, आत्म्याच्या प्रेरणेने1 चाला, म्हणजे तुम्ही देहवासना पूर्ण करणारच नाही. 17कारण देहवासना आत्म्याविरुद्ध आहेत व आत्मा देहवासनांविरुद्ध आहे; ही परस्परविरोधी आहेत, ह्यासाठी की, जे काही तुम्ही इच्छिता ते तुमच्या हातून घडू नये. 18तुम्ही आत्म्याच्या प्रेरणेने चालवलेले आहात तर तुम्ही नियमशास्त्राच्या अधीन नाही. 19देहाची कर्मे तर उघड आहेत; ती ही : जारकर्म, अशुद्धपणा, कामातुरपणा, 20मूर्तिपूजा, चेटके, वैर, कलह, मत्सर, राग, तट, फुटी, पक्षभेद, 21हेवा, खून, दारूबाजी, रंगेलपणा आणि अशा इतर गोष्टी. ह्यांविषयी मी तुम्हांला पूर्वी जे सांगून ठेवले होते तेच आता सांगून ठेवतो की, अशी कर्मे करणाऱ्यांना देवाच्या राज्याचे वतन मिळणार नाही. 22आत्म्याच्या द्वारे निष्पन्न होणारे फळ, प्रीती, आनंद, शांती, सहनशीलता, ममता, चांगुलपणा, विश्वासूपणा, 23सौम्यता, इंद्रियदमन हे आहे, अशांविरुद्ध नियमशास्त्र नाही. 24जे ख्रिस्त येशूचे आहेत त्यांनी विकार व वासना ह्यांच्यासह देहस्वभाव वधस्तंभावर खिळला आहे.

दोन अवस्था आहेत: एक म्हणजे आत्म्यात असणे, आणि दुसरी म्हणजे देहाच्या वासनांची पूर्तता करणे. देहाची वासना आत्म्याच्या विरोधात आहे, आणि आत्म्याची इच्छा देहाच्या वासनांच्या विरोधात आहे. या दोन शक्तींमध्ये संघर्ष आहे, जो मानवामध्ये प्रकट होतो. जर आपण आत्म्याने मार्गदर्शित होत असू, तर आपण व्यवस्थेखाली नाही.

येथे पुन्हा एकदा "व्यवस्थेखाली असणे" याची व्याख्या आपल्याला मिळते: देहाच्या वासनांची पूर्तता करणे म्हणजे व्यवस्थेखाली असणे. व्यवस्थेखाली असणे म्हणजे आत्म्याचे अनुसरण न करणे. दुसरीकडे, आपण असे वाचतो:

रोमकरांस ८:३–४ कारण नियमशास्त्र देहस्वभावामुळे दुर्बळ झाल्याकारणाने जे त्याला असाध्य ते साधण्याकरता देवाने आपल्या स्वतःच्या पुत्राला पापमय देहासारख्या देहाने व पापाबद्दल पाठवून देहामध्ये पापाला दंडाज्ञा ठरवली; 4ह्यात उद्देश हा की, जे आपण देहस्वभावाप्रमाणे नव्हे तर आत्म्याप्रमाणे चालतो त्या आपल्यामध्ये नियमशास्त्राने लावून दिलेले आचरण पूर्ण व्हावे.

आता आपण हे विश्वासाने स्वीकारू शकतो की हे शक्य आहे आपल्या स्वतःच्या सामर्थ्याने नव्हे. जो विश्वास ठेवतो त्याच्यासाठी सर्व काही शक्य आहे.[522] म्हणून जर आपण आत्म्याप्रमाणे चाललो, तर व्यवस्थेची धार्मिकता आपल्यात पूर्ण होईल. जेव्हा आपण अनुग्रहाखाली असतो, तेव्हा व्यवस्थेची धार्मिकता प्रकट होते. हे असे असल्यामुळे, आपण पुढे असे वाचतो:

रोमकरांस ८:१ म्हणून ख्रिस्त येशूमध्ये असलेल्यांना दंडाज्ञा नाहीच. [ते देहाप्रमाणे नाही तर आत्म्याप्रमाणे चालतात.]

जे आत्म्याप्रमाणे चालतात जे ख्रिस्त येशूमध्ये आहेत त्यांच्यासाठी दोषनिर्णय नाही; परंतु जे देहाप्रमाणे चालतात ते पापाच्या दोषनिर्णयाखाली आहेत. व्यवस्था आत्म्याच्या

[522] मार्क ९:२३

फळांच्या विरोधात नाही; उलट, ती त्यास मान्यता देते, किंवा त्याच्याशी सुसंगतता दाखवते. म्हणून तेथे दोषनिर्णय नाही, कारण तेथे पाप नाही आणि व्यवस्थेचे उल्लंघन नाही.

आत्म्याविरुद्ध कोणतीही व्यवस्था नाही, कारण व्यवस्था उल्लंघन करणाऱ्यांसाठी आहे जे तिच्या अधीन आहेत त्यांच्यासाठी. कारण असे लिहिले आहे:

१ तीमथ्य १:९–१० आणि हेही ठाऊक आहे की, नियमशास्त्र नीतिमानांसाठी केलेले नाही, तर अधर्मी व अनावर, भक्तिहीन व पापी, अपवित्र व अमंगळ, बापाला ठार मारणारे व आईला ठार मारणारे, मनुष्यहत्या करणारे, 10जारकर्मी, पुंमैथुनी, गुलामांचा व्यापार करणारे, लबाड, खोटी शपथ वाहणारे ह्यांच्यासाठी आणि जे काही सुशिक्षणाविरुद्ध आहे त्यासाठी केलेले आहे;

व्यवस्था ही धार्मिक मनुष्याविरुद्ध दिलेली किंवा ठेवलेली नाही, तर देवाची व्यवस्था मोडणाऱ्यांविरुद्ध म्हणजे दुष्टांविरुद्ध ठेवलेली आहे. व्यवस्थेचा उद्देश हा आहे की प्रत्येकाने ती पाळावी; कारण काही वचने आधी असे म्हटले आहे की आज्ञेचा शेवट शुद्ध अंतःकरणातून येणारे प्रेम, चांगले विवेकबुद्धी आणि निष्कपट विश्वास हा आहे. व्यवस्था पाळली जावी या हेतूनेच दिली गेली आहे. जो मनुष्य व्यवस्था पाळतो, त्याच्याशी व्यवस्थेचा कोणताही वाद राहत नाही. परंतु जो व्यवस्था पाळत नाही, त्याला व्यवस्था आपोआप दोषी ठरवते; आणि असा मनुष्य मग व्यवस्थेखाली म्हणजे पापाच्या दोषनिर्णयाखाली असतो.

कैद करणाऱ्या पोलिसांसारखी व्यवस्था

आता "व्यवस्थेखाली" हा शब्द ज्या पुढील संदर्भात येतो तो पाहूया. आपण त्याच्या आधीच्या संदर्भापासून सुरुवात करूया:

गलातीकरांस ३:६–१८ ज्याप्रमाणे अब्राहामाने "देवावर विश्वास ठेवला आणि ते त्याला नीतिमत्त्व असे गणण्यात आले" तसे हे आहे. 7ह्यावरून तुम्ही समजून घ्या की, जे विश्वासाचे तेच अब्राहामाचे पुत्र आहेत. 8देव परराष्ट्रीयांना विश्वासाने नीतिमान ठरवणार, ह्या पूर्वज्ञानामुळे शास्त्रलेखाने अब्राहामाला पूर्वीच ही सुवार्ता सांगितली की, "तुझ्याकडून सर्व राष्ट्रांना आशीर्वाद मिळेल."1 9म्हणून जे विश्वासाचे आहेत त्यांना विश्वास ठेवणाऱ्या अब्राहामासहित आशीर्वाद मिळतो.

10कारण नियमशास्त्रातील कृत्यांवर जितके अवलंबून राहणारे आहेत तितके सर्व शापाधीन आहेत. कारण शास्त्रात असे लिहिले आहे की, "नियमशास्त्राच्या पुस्तकात जे लिहिलेले आहे ते सर्व आचरण्यास जो कोणी टिकून राहत नाही तो शापित आहे." 11नियमशास्त्राच्या योगे देवापुढे कोणी नीतिमान ठरवण्यात येत नाही हे उघड आहे; कारण "नीतिमान विश्वासाने जगेल." 12नियमशास्त्र तर विश्वासाचे नव्हे; परंतु "जो त्यातील कृत्ये आचरतो तो त्यांच्या योगे जगेल." 13आपल्याबद्दल ख्रिस्त शाप झाला आणि त्याने आपल्याला नियमशास्त्राच्या शापापासून खंडणी भरून सोडवले; "जो कोणी झाडावर टांगलेला आहे तो शापित आहे" असा शास्त्रलेख आहे; 14ह्यात उद्देश हा की, अब्राहामाला दिलेला आशीर्वाद ख्रिस्त येशूमध्ये परराष्ट्रीयांना मिळावा; म्हणजे आपल्याला विश्वासाच्या द्वारे

आत्म्याविषयीचे अभिवचन मिळावे.

15बंधुजनहो, मी व्यावहारिक दृष्टीने बोलतो; माणसांनी देखील कायम केलेला करार कोणी रद्द करत नाही किंवा त्यात भर घालत नाही. 16अब्राहामाला व त्याच्या संतानाला ती अभिवचने सांगितली होती. "संतानांना" असे पुष्कळ जणांसंबंधाने तो म्हणत नाही; तर "तुझ्या संतानाला" असे एकाविषयी तो म्हणत आहे, आणि तो एक ख्रिस्त आहे. 17मी असे म्हणतो की, देवाने अगोदरच [ख्रिस्ताच्या ठायी] कायम केलेला करार चारशेतीस वर्षांनंतर झालेल्या नियमशास्त्रामुळे संपुष्टात येऊन त्यामुळे अभिवचन रद्द होत नाही. 18कारण वतन जर नियमशास्त्राने प्राप्त होते, तर ते ह्यापुढे अभिवचनाने होणार नाही; पण अब्राहामाला देवाने ते कृपेने अभिवचनाच्या द्वारे दिले आहे.

येथे ज्या व्यवस्थेचा उल्लेख आहे ती केवळ दहा आज्ञा किंवा नैतिक व्यवस्था एवढ्यापुरती मर्यादित नाही, तर संपूर्ण पंचग्रंथ आहे; कारण येथे त्यातून उद्धरण दिले आहे: "जो या व्यवस्थेतील सर्व शब्द आचरणात आणत नाही तो शापित आहे,"[523] आणि "जो या गोष्टी करतो तो त्यांद्वारे जगेल."[524] मुख्य मुद्दा असा आहे की व्यवस्था म्हणजेच पंचग्रंथ, ज्यात दहा आज्ञांचाही समावेश आहे देवाच्या वचनांना कधीही अमान्य ठरवत नाही. आणि हे स्पष्ट करते की वचन व्यवस्था द्वारे नाही. कारण जर वारसा व्यवस्थेद्वारे मिळत असता, तर तो वचन राहिला नसता. वचनाचे स्वरूपच असे आहे की ते अनुग्रहावर आणि विश्वासावर आधारित असते.

म्हणून वचन हे व्यवस्थेद्वारे नसून, देव आपल्या दानाला मुक्तपणे देतो. हे वचन ख्रिस्तामध्ये असणाऱ्यांच्या, ख्रिस्ताचे असणाऱ्यांच्या, आणि येशूच्या विश्वासाला स्वीकारलेल्या लोकांच्या जीवनात पूर्ण होते किंवा प्रत्यक्षात उतरते. त्याच वेळी, व्यवस्था अंतःकरणात पाळली जावी या उद्देशाने दिली गेली आहे. या दोन्ही गोष्टी एकाच वेळी खऱ्या आहेत; एक दुसऱ्याला रद्द करत नाही. आणि प्रेरित पुढे म्हणतो:

गलातीकरांस ३:१९–२० तर मग नियमशास्त्र कशासाठी? ज्या संतानाला वचन दिले ते येईपर्यंत नियमशास्त्र हे उल्लंघनांमुळे लावून देण्यात आले; ते मध्यस्थाच्या हस्ते देवदूतांच्या द्वारे नेमून देण्यात आले. 20मध्यस्थ हा एकाचा नसतो; आणि देव तर एक आहे.

जर व्यवस्था वचने अमान्य ठरवत नाही, तर मग तिचा उपयोग काय? जर तिच्याद्वारे वारसा मिळू शकत नसेल, तर तिचा उद्देश काय आहे? पौल सांगतो की ती "जोडली गेली". "जोडली गेली" हा शब्द मूळ ग्रीक भाषेत इब्री लोकांस पत्रात याच घटनेविषयी "बोलली गेली" असा देखील भाषांतरित केला आहे. म्हणजेच व्यवस्था जोडली गेली किव्हा बोलली गेली आणि तिनी तिच्या ऐकणाऱ्यांच्या अंतःकरणात प्रवेश केला अपराधांमुळे.

देवाच्या लोकांमधील अपराधांमुळे देवाला त्यांची अवस्था उघड करणे आवश्यक झाले, जेणेकरून तो त्यांना वाचवू शकेल. म्हणून पाप अधिक प्रकट व्हावे म्हणून व्यवस्था जोडली गेली; तिला मृत्यूची सेवा कार्यान्वित करावी म्हणून ती जोडली गेली. परंतु ज्या ठिकाणी

[523] अनुवाद ३१:९-१३, २४-२६; ३०:१०; २७:२६
[524] लेवीय १८:१-५

पाप अधिक झाले, त्याच ठिकाणी देवाचा अनुग्रह त्याहून अधिक वाढला सर्व पाप झाकण्यासाठी.

म्हणून वचन ज्या बीजाला दिले गेले होते तो येईपर्यंत व्यवस्था दिली गेली. आपल्याला आठवते की सर्व काही पूर्ण होईपर्यंत व्यवस्थेतून एक मात्रा किंवा एक बिंदूही नाहीसा होणार नाही.[525] त्यामुळे हे स्पष्ट होते की येथे ख्रिस्ताच्या पहिल्या येण्याचा संदर्भ नाही, तर त्या काळाचा आहे जेव्हा येशू आपला वारसा[526] म्हणजेच त्याचे राज्य[527] स्वीकारेल; आणि बीजाला दिलेली वचने पूर्ण होतील, आणि प्रतिफळ व वारसा दिला जाईल.

या अर्थाने, ख्रिस्ताने आपल्या पहिल्या येण्यात कोणताही वचनबद्ध वारसा प्राप्त केला नाही जसे अब्राहामानेही केला नाही. ज्याला डोके टेकवायला जागा नव्हती, त्याला काट्यांचा मुकुट घातला गेला आणि मग क्रूसावर खिळले गेले; आणि त्याच्या स्वतःच्या लोकांनी त्याला स्वीकारले नाही.[528] संदर्भ स्वतःच हे पुष्टी करतो की वारसा हा व्यवस्थेचा नसून वचनाचा आहे,[529] आणि व्यवस्था त्या बीज येईपर्यंत जोडली गेली होती ज्याला वचन दिले गेले होते. म्हणून वारसा वचनाचा आहे, आणि व्यवस्था त्या बीज येईपर्यंत आहे. परिणामी, जेव्हा बीज येईल, तेव्हा त्याने आधीच राज्य प्राप्त केलेले असेल.[530]

याव्यतिरिक्त, आपण हेही लक्षात घेतो की पौलाने हे ख्रिस्ताच्या स्वर्गारोहणानंतर किमान सतरावर्षांनी[531] लिहिले, जेव्हा ख्रिस्ताचे पहिले आगमन भूतकाळात झालेले होते; आणि तरीही तो म्हणतो की व्यवस्था "बीज येईपर्यंत" जोडली गेली हे बीज पौलाच्या दृष्टीने अजूनही भविष्यकाळात होते. हीच व्यवस्था केवळ पौल आणि गलातीकरांनाच नव्हे, तर आपल्यालाही ख्रिस्ताच्या चरणी आणण्याच्या उद्देशाने दिली आहे. जेव्हा ख्रिस्त स्वीकारला जातो, तेव्हा आपल्याला दत्तक पुत्रत्व दिले जाते आणि आपण वचनाचे वारस बनतो,[532] आणि हा वारसा दुसऱ्या आगमनावेळी प्राप्त होईल. म्हणूनच "ज्याला वचन दिले गेले होते" हा शब्दप्रयोग महत्त्वाचा ठरतो. हा मजकूर अब्राहामाला आणि बीजाला दिलेल्या वारशाच्या वचनाकडे निर्देश करतो बीजाच्या वचनाकडे नव्हे. म्हणून व्यवस्था अपराधांमुळे बोलली गेली; आणि ही व्यवस्था पापी मनुष्याला ख्रिस्ताच्या चरणी आणण्याचे आपले कार्य तेव्हापर्यंत पूर्ण करीत राहील, जोपर्यंत असे म्हटले जाईल, "जो अन्यायी आहे तो अन्यायीच राहो... आणि जो धार्मिक आहे तो धार्मिकच राहो".[533]

देवाची व्यवस्था मनुष्याला सामूहिकरीत्या नव्या कराराच्या पूर्णतेपर्यंत आणेपर्यंत हे कार्य करीत राहील, आणि देव आपल्या कराराची घोषणा आपल्या वचनांद्वारे करीत त्याला शिक्कामोर्तब करील.[534] मग प्रश्न उरतो: व्यवस्था कशासाठी? दुष्टांचा नाश होईपर्यंत आणि पृथ्वी एदेनसदृश अवस्थेत उरली जाईपर्यंत, व्यवस्था पापाविषयी दोषबोध करून देण्याचे

---

[525] मत्तय ५:१७, १८
[526] यहेज्केल २१:२७
[527] दानिएल ७:१३-१४, प्रकटीकरण ११:१५-१८, स्तोत्र २
[528] मत्तय ८:२०; २७:२९; योहान १:११
[529] गलतीकरांस पत्र ३:१८
[530] प्रकटीकरण ११:१५
[531] गलतीकरांस १:१८; २:१
[532] प्रकटीकरण २२:११
[533] गलतीकरांस ३:२२-२९
[534] इब्री लोकांस १२:२६-२७

कार्य करीत राहील. देवाच्या लोकांच्या अंतःकरणांत व्यवस्था लिहिली जाईपर्यंत ती कार्यरत राहील; आणि तेव्हा व्यवस्था रद्द केली जाणार नाही, तर ज्या ठिकाणी ती मूळतः असण्यासाठी अभिप्रेत होती म्हणजे अंतःकरणात तेथे ती असेल. अशा प्रकारे, येशूचा विश्वास स्वीकारलेल्या प्रत्येकाच्या जीवनात ती प्रत्यक्ष जगली जाईल. पौल हा मुद्दा पुढील वचनांत अधिक विस्तारतो:

गलातीकरांस ३:२१–२२ तर मग नियमशास्त्र देवाच्या वचनांविरुद्ध आहे काय? कधीच नाही. कारण जीवन देण्यास समर्थ असे नियमशास्त्र देण्यात आले असते तर नीतिमत्त्व खरोखरच नियमशास्त्राने प्राप्त झाले असते. 22तरी शास्त्राने सर्वांना पापामध्ये कोंडून ठेवले आहे; ह्यात उद्देश हा की, विश्वास ठेवणाऱ्यांना येशू ख्रिस्ताच्या विश्वासाने जे अभिवचन आहे ते देण्यात यावे.

म्हणून, व्यवस्था देवाच्या वचनांच्या विरोधात आहे का, किंवा ती देवाची वचने अमान्य ठरवते का या प्रश्नाचे उत्तर ठामपणे "नाही" असे आहे. याच अर्थाने आपण स्वतःलाही विचारू शकतो: आपण व्यवस्था पाळतो म्हणून देवाच्या वचनांवर अविश्वास दाखवतो काय? आपण देवाच्या वचनांचा तिरस्कार करतो काय? किंवा आणखी थेट विचारायचे झाले तर: आपण व्यवस्था पाळतो म्हणून आपण ख्रिस्ताला नाकारतो काय?

आणि पौल त्वरित उत्तर देतो: कधीच नाही. आणि तो स्पष्ट करतो की जर व्यवस्था जीवन देऊ शकली असती, तर खरोखरच धार्मिकता व्यवस्थेद्वारे मिळाली असती. म्हणून आपण पाहतो की व्यवस्था देवाच्या वचनांशी संघर्षात नाही, कारण व्यवस्था पाळून वारसा मिळविण्याची कोणतीही शक्यता नाही.

इब्री लोकांस ७:१९ कारण नियमशास्त्राने कशाचीही पूर्णता केली नाही, आणि ज्या आशेच्या द्वारे आपण देवाजवळ जातो, अशा अधिक चांगल्या आशेची स्थापना झाली आहे.

व्यवस्था मनुष्याला जीवन देऊ शकत नाही, तसेच तिला त्याला परिपूर्ण करण्याची क्षमता नाही; हे कार्य देवाचे वचन करते. म्हणून व्यवस्था ही देवाचे वचनही आहे आणि त्याच वेळी त्याच्या वचनाद्वारे केलेले त्याचे कार्यही आहे जे आपल्यासाठी एका उत्तम आशेचे आगमन घडवते, शाळामास्तराप्रमाणे. जीवन देणारा आत्मा आहे;[535] ख्रिस्त दुसरा आदाम हा जीवन देणारा आत्मा आहे.[536] अनंत जीवन त्याच्यामध्ये आहे; ज्याच्याकडे पुत्र आहे त्याच्याकडे जीवन आहे, आणि ज्याच्याकडे पुत्र नाही त्याच्याकडे जीवन नाही.[537]

जर जीवन व्यवस्था द्वारे आले असते, किंवा व्यवस्थेला आपल्याला जीवन देण्याची क्षमता असती, तर ख्रिस्त आणि त्याची वचने आवश्यकच ठरली नसती. पवित्र शास्त्राने संपूर्ण जगाला पापाखाली बंदिस्त केले आहे; आणि असे करून देवाची वचने सर्वांसाठी उपलब्ध करून दिली आहेत. अशा प्रकारे व्यवस्था म्हणजेच पवित्र शास्त्रे असे परिभाषित होते. माणूस जीवनाशिवाय कार्य करू शकतो काय, की कार्य करण्यासाठी त्याला आधी जीवनाची गरज असते? देवाची धार्मिकता कार्यांद्वारे प्रकट व्हावी यासाठी, आधी त्याचे जीवन त्याचा आत्मा स्वीकारणे आवश्यक आहे. जेव्हा एखादा मनुष्य पापाविषयी दोषबोध पावतो आणि आपली अवस्था ओळखतो की तो व्यवस्थेखाली आहे, म्हणजेच पापाच्या दोषनिर्णयाखाली

[535] २ करिंथकर ३:६; योहान ६:६३
[536] १ करिंथकर १५:४५
[537] १ योहान ५:११-१२

आहे तेव्हाच विश्वासाने येशू ख्रिस्तामध्ये असलेले वचन विचारात घेता येते, स्वीकारता येते आणि प्रत्यक्षात कार्यरत होते.

हे आपण पुन्हा सांगूया: ख्रिस्त पापी लोकांना वाचविण्यास आला ते त्यांच्या अवस्थेची जाणीव ठेवतात की नाही, यापेक्षा स्वतंत्रपणे. परंतु पापाची जाणीव व्यवस्था द्वारे येते. जर मनुष्याला आपली पापी अवस्था माहीत नसेल, तर तो आपल्या पापक्षमेसाठी ख्रिस्तावर विश्वास ठेवण्यास प्रवृत्त होणार नाही; कारण जे स्वतःला निरोगी समजतात त्यांना वैद्याची गरज वाटत नाही.[538] म्हणूनच जगात व्यवस्था असणे अत्यावश्यक आहे यासाठी की सर्व मनुष्य देवाच्या वचनांना धरून राहावेत. आणि वचन पुढे असे म्हणते:

गलातीकरांस ३:२३ पहा जो विश्वास प्रकट होणार होता तो येण्यापूर्वी त्यासाठी आपण कोंडलेले असता आपल्याला नियमशास्त्राधीन असे रखवालीत ठेवले होते.

आपल्या जीवनात येशूवरील विश्वास प्रकट होण्यापूर्वी, आपण व्यवस्थेखाली बंदिस्त अवस्थेत होतो. व्यवस्थेखाली असताना आपण विश्वासाविना असतो; आपण पापाच्या दोषनिर्णयाखाली असतो, कारण जे काही विश्वासातून नाही ते पाप आहे.[539] व्यवस्था आपल्याला दोषी ठरवते पापाच्या दोषनिर्णयाखाली आणि आपल्याला त्या विश्वासाकडे बंदिस्त करून ठेवते, जो पुढे आपल्याला दाखविला जाणार आणि दिला जाणार आहे.

मग मनुष्य या कारागृहातून मुक्त कसा होऊ शकतो? तो केवळ ख्रिस्त येशूमधील विश्वासाद्वारेच मुक्त होऊ शकतो हा एकमेव मार्ग आहे. असा कोणताही मार्ग नाही ज्याद्वारे मनुष्य स्वतःला दोषनिर्णयातून मुक्त करू शकेल. मग मनुष्याला व्यवस्थेखाली पापाच्या दोषनिर्णयाखाली किती काळ बंदिस्त राहावे लागते? जितका काळ आवश्यक आहे तितका तोपर्यंत, जोपर्यंत तो येशूमधील विश्वास स्वीकारत नाही आणि ग्रहण करत नाही. ज्या क्षणी मनुष्याला, जरी क्षीणपणे का होईना, देवाने ख्रिस्ताद्वारे दिलेल्या तारणाच्या महान सत्यांची जाणीव होते, त्या क्षणी त्याच्यामध्ये मिळालेला विश्वास प्रकट होतो, आणि तो मुक्त मनुष्य बनतो.

या अर्थाने, सर्व मनुष्य कैदेत आहेत; ते कोणताही बाहेर पडण्याचा मार्ग नसताना अडकलेले आहेत. कैदी सुटण्याचे वेगवेगळे मार्ग प्रयत्न करू शकतो; पण पवित्र शास्त्र आपल्याला सांगते की व्यवस्थेद्वारे प्रकट होणाऱ्या पापाच्या दोषनिर्णयातून सुटण्याचा एकमेव मार्ग म्हणजे येशूमधील विश्वास.

उद्धारक ख्रिस्ताकडे नेण्यासाठी व्यवस्था अनिवार्य आहे

व्यवस्था मोडणाऱ्याची अवस्था सर्वांत वाईट असते, कारण तो केवळ आयुष्यभर पापी म्हणून दोषी ठरत नाही, तर त्याच्यामध्ये वसलेले पाप त्याला मृत्यूकडे नेते. तो या कारागृहातून स्वतःचा मार्ग खोदून बाहेर पडू शकत नाही; तो पहारेकऱ्यांना लाच देऊ शकत नाही. तो पुन्हा कधीही पाप करणार नाही अशी प्रतिज्ञा करू शकतो; तो शक्य ते सर्व प्रयत्न करू शकतो; तरीही त्याची मुक्तता होणे अशक्य आहे.

---

[538] मार्क २:१७

[539] रोमकर १४:२३

परंतु आशा प्रकट होते आणि ती आशा म्हणजे ख्रिस्त. त्याने वचन दिले आहे की जे कोणी त्याच्यावर विश्वास ठेवतात त्यांना तो पूर्णपणे मुक्त करील. आणि दुर्दैवी पापी, येशू सर्वस्वी वाचवू शकतो असा विश्वास ठेवून, ख्रिस्ताने दिलेल्या वचनाला घट्ट धरून राहतो आणि मुक्त मनुष्य बनतो.

पौल आपल्याला सांगतो की आपल्या जीवनात विश्वास प्रकट होण्यापूर्वी तो उघड होण्यापूर्वी किंवा स्वीकारला जाण्यापूर्वी आपण सर्वजण व्यवस्थेखाली बंदिस्त होतो. केवळ यहुदीच नव्हे, तर पापाच्या दोषनिर्णयाखाली असणारे सर्व म्हणजे संपूर्ण मानवजाती. ज्या क्षणी मनुष्याला मुक्त व्हायची इच्छा होते, त्या क्षणी व्यवस्था त्याला सुटण्याचा एकमेव मार्ग दाखवते येशू ख्रिस्त, जो व्यवस्थेचा अंत आहे.[540] म्हणून प्रेरित पुढे म्हणतो:

गलातीकरांस ३:२४ ह्यावरून आपण विश्वासाने नीतिमान ठरवले जावे म्हणून नियमशास्त्र आपल्याला ख्रिस्ताकडे पोहचवणारे बालरक्षक होते.

पापी मनुष्याला ख्रिस्ताकडे नेण्यासाठी व्यवस्था पूर्णतः आवश्यक आहे. आणि एकदा ख्रिस्ताच्या चरणी आल्यावर, आपण त्याच्याकडून शिक्षण स्वीकारतो. आणि पौल पुढे म्हणतो:

गलातीकरांस ३:२५–२७ परंतु आता विश्वासाचे आगमन झाले आहे म्हणून आपण ह्यापुढे बालरक्षकाच्या अधीन नाही. कारण तुम्ही सर्व ख्रिस्त येशूवरील विश्वासाच्या द्वारे देवाचे पुत्र आहात. 27कारण तुमच्यामधील जितक्यांचा ख्रिस्तामध्ये बाप्तिस्मा झाला आहे तितक्यांनी ख्रिस्ताला परिधान केले आहे.

ज्या क्षणी आपण विश्वासाने ख्रिस्त स्वीकारतो आणि त्याच्यावर विश्वास ठेवतो, त्या क्षणी आपण मुक्त होतो.[541] ख्रिस्त येशूमध्ये असणाऱ्यांसाठी जे देहाप्रमाणे नव्हे तर देवाच्या आत्म्याप्रमाणे चालतात[542] आता कोणताही दोषनिर्णय उरलेला नाही.[543] जर ख्रिस्त आपल्यात असेल,[544] तर आपण नवे सृष्टी आहोत[545], आणि म्हणून आपण नव्या जीवनात चालतो[546], आणि आता आपण शाळामास्तराखाली किंवा व्यवस्थेखाली नसून, अनुग्रहाखाली आहोत. हाच "ख्रिस्त धारण करणे" याचा अर्थ आहे देवाच्या धार्मिकतेची वस्त्रे, जी ख्रिस्ताने दैवी दोऱ्यावर विणलेली आहेत.

जर आपण ख्रिस्तासाठी स्वतःला उघडले नाही,[547] तर आपण दोषनिर्णयाखाली आहोत[548], आपण स्वतःलाच धार्मिक ठरवीत आहोत; ख्रिस्त आपल्यासाठी निष्फळ ठरतो, आणि आपण अनुग्रहातून पडलो आहोत.[549] परंतु जेव्हा आपण आपली अवस्था ओळखतो आणि ख्रिस्त व त्याची क्षमा स्वीकारतो, तेव्हा आपण धार्मिक ठरविले जातो[550] मोशेच्या

---

[540] रोमकर १०:४
[541] योहान ८:३६
[542] २ करिंथकर ४:१०; गलतीकर २:१९-२१
[543] रोमकर ७:२१-८:२
[544] रोमकर ८:९-११
[545] २ करिंथकर ५:१७
[546] रोमकर ६:४
[547] प्रकटीकरण ३:२०
[548] मत्तय १२:३७
[549] गलतीकर ५:४
[550] प्रेषितांची कृत्ये १३:३८-३९

व्यवस्थेद्वारे नव्हे, तर ख्रिस्ताच्या विश्वासाद्वारे,[551] जो देवाकडून आहे.[552] जोपर्यंत आपण ख्रिस्तामध्ये राहतो त्याचा आवाज ऐकत आणि मौल्यवान मानत तोपर्यंत आपण नव्या जीवनात चालतो आणि धार्मिक ठरविले जातो.

म्हणून आपण वचनाने आणि कृतीने धार्मिक ठरविले जातो:[553] ख्रिस्ताच्या वचनांद्वारे आणि ख्रिस्ताच्या कृतींमुळे,[554] कारण आपण पापासाठी मरण पावलेलो आहोत[555] आणि तो आपल्यात जगतो. म्हणून धार्मिक मनुष्य ख्रिस्ताच्या विश्वासाने जगतो;[556] तरीही कोणताही मनुष्य व्यवस्था किंवा व्यवस्थेच्या कर्मांद्वारे धार्मिक ठरत नाही, कारण व्यवस्थेद्वारे पापाची ओळख होते.[557]

आणि पौल या विभागाचा शेवट पुढीलप्रमाणे करतो:

गलातीकरांस ३:२८–२९ यहूदी व हेल्लेणी, गुलाम व स्वतंत्र, पुरुष व स्त्री, हा भेदच नाही; कारण तुम्ही सर्व जण ख्रिस्त येशूच्या ठायी एकच आहात; 29आणि तुम्ही जर ख्रिस्ताचे आहात तर अब्राहामाचे संतान आणि अभिवचनानुसार वारस आहात.

जशी व्यवस्था आपल्याला ख्रिस्ताकडे नेणारी संपूर्ण मानवजातीसाठी आहे,[558] तसेच देवाची वचनेही सर्वांसाठी आहेत, आपल्या उगमाची किंवा अवस्थेची पर्वा न करता. आणि पौल हीच संकल्पना पुन्हा अधोरेखित करतो आणि पुढील वचनाद्वारे आपले म्हणणे पूर्ण करतो:

गलातीकरांस ४:१–७ आता मी म्हणतो की, वारस जोपर्यंत बाळ आहे तोपर्यंत तो सर्वांचा धनी असूनही त्याच्यामध्ये व गुलामामध्ये काही भेद नसतो; 2पण बापाने ठरवलेल्या मुदतीपर्यंत तो पालकांच्या व कारभाऱ्यांच्या स्वाधीन असतो. 3तसे आपणही बाळ होतो तेव्हा जगातील प्राथमिक शिक्षणाच्या दास्यात होतो; 4परंतु काळाची पूर्णता झाली, तेव्हा देवाने आपल्या पुत्राला पाठवले; तो स्त्रीपासून जन्मलेला, नियमशास्त्राधीन जन्मलेला असा होता. 5ह्यात उद्देश हा होता की, जे नियमशास्त्राधीन होते त्यांना त्याने खंडणी भरून सोडवावे, आणि आपल्याला पुत्राचा हक्क मिळावा. 6तुम्ही पुत्र आहात, म्हणून देवाने "अब्बा! बापा!" अशी हाक मारणाऱ्या आपल्या पुत्राच्या आत्म्याला तुमच्याआमच्या अंतःकरणांत पाठवले आहे. 7म्हणून तू आतापासून गुलाम नाहीस तर पुत्र आहेस; आणि पुत्र आहेस तर ख्रिस्ताच्या द्वारे देवाचा वारसही आहेस.

येथे पौल पापी मनुष्याची अवस्था तो ख्रिस्त स्वीकारण्यापूर्वी ज्या स्थितीत असतो समजावून सांगण्यासाठी "बालक" या प्रतिमेचा उपयोग करतो. तोपर्यंत प्रत्येक मनुष्य पापामुळे आणि त्याच्या दोषनिर्णयामुळे कैदेत असतो, मर्यादित असतो, आणि खोट्या देवांची म्हणजे जगातील मूलतत्त्वांची सेवा करीत असतो. काही वचने पुढे पौल हेच पुष्टी करतो:

गलातीकरांस ४:८ तथापि, पूर्वी तुम्ही देवाला ओळखत नव्हता तेव्हा जे वस्तुतः देव नाहीत

[551] लूक १८:१३-१४
[552] रोमकर ३:२६; गलतीकर २:१६
[553] रोमकर ३:२६
[554] मत्तय १२:३७; रोमकर २:१३; याकोब २:२१, २४-२५; गलतीकर ५:६
[555] यशया ५९:२१; गलतीकर २:२०
[556] रोमकर ५:६-११
[557] गलतीकर ३:११
[558] रोमकर ३:२०, २४, २८; गलतीकर २:२६

त्यांचे गुलाम होता;

म्हणून "बालक" ही अवस्था दर्शवते ज्या टप्प्यावर आपण देवाला ओळखत नाही, आणि आपण ज्या वातावरणात वाढलो त्या रिकाम्या मूर्तींमुळे इकडे-तिकडे हेलकावे खात असतो. आपल्याला मुक्त करण्यासाठी, देवाने आपला पुत्र पाठविला तो स्त्रीपासून जन्मलेला आणि व्यवस्थेखाली जन्मलेला; म्हणजेच पापाच्या दोषनिर्णयाखाली जन्मलेला. ख्रिस्ताने आपल्याला पापाच्या शापापासून मुक्त केले, कारण त्याने स्वतःला आपल्यासाठी शाप ठरविण्यास संमती दिली.[559] अशा प्रकारे देवाने आपला पुत्र व्यवस्थेखाली पाठविला.

पवित्रस्थानाच्या सेवेत जसे उघड होते, तसे पापी आपली पापे कोकराच्या मस्तकावर ठेवतो.[560] म्हणून देवाने आपला पुत्र व्यवस्थेखाली म्हणजे पापाच्या दोषनिर्णयाखाली ठेवले, जेणेकरून जे व्यवस्थेखाली होते त्यांना तो मुक्त करू शकेल. त्यामुळे "व्यवस्थेखाली असणे" म्हणजे पापाच्या दोषनिर्णयाखाली किंवा शापाखाली असणे; आणि आपणच ख्रिस्ताला या स्थितीत ठेवले.

१ तीमथ्य १:१५ ख्रिस्त येशू पापी लोकांना तारण्यास जगात आला, हे वचन विश्वसनीय व पूर्णपणे स्वीकारण्यास योग्य आहे; त्या पापी लोकांपैकी मी मुख्य आहे.

लूक १९:१० कारण मनुष्याचा पुत्र 'हरवलेले शोधण्यास व तारण्यास आला आहे.

ख्रिस्त हरवलेल्यांना वाचविण्यास आला. पण हे कसे घडते? आपण त्याने आपल्यासाठी काय केले आहे याची जाणीव झाल्यामुळे देवाने आपल्यावर इतके प्रेम केले की त्याने आपला पुत्र पाठविला हे प्रकटीकरण स्वीकारल्यामुळे. हे प्रेम ओळखून आणि स्वीकारूनच आपण दत्तक पुत्रत्व प्राप्त करतो; कारण पापामुळे पित्याचे प्रेम आपल्या दृष्टीआड गेले होते, आणि ते प्रेम त्याच्या पुत्राच्या आगमनाद्वारे प्रकट करणे आवश्यक होते. हेच येशूमधील विश्वास आहे: येशूने पित्याविषयी आणि त्याच्या प्रेमाविषयी आपल्याला जे प्रकट केले आहे त्यावर विश्वास ठेवणे. आणि जेव्हा आपण दत्तक पुत्रत्व स्वीकारतो, तेव्हा देव आपल्या पुत्राचा आत्मा आपल्या अंतःकरणांत पाठवितो, जो "अब्बा, पिता" अशी हाक देतो. अशा प्रकारे आपण देवाची मुले बनतो,[561] आणि याचाच अर्थ खरे स्वातंत्र्य. अशा प्रकारे आपण नवीन करार स्वीकारतो, देवाची वचने प्राप्त करतो, आणि अशा प्रकारे आपण अनुग्रहाखाली असतो.

[559] गलतीकरांस ३:१३
[560] लेवीय ४
[561] १ योहान ३:१

अनुग्रह आणि क्षमेखाली

नवीन करार दोन मूलभूत घटकांनी बनलेला आहे:

१. पापांची क्षमा, आणि देव पुन्हा कधीही आपली पापे व अपराध स्मरणात आणणार नाही, ही प्रतिज्ञा.

१ योहान १:९ जर आपण आपली पापे पदरी घेतली, तर तो विश्वसनीय व न्यायी आहे म्हणून आपल्या पापांची क्षमा करील, व आपल्याला सर्व अनीतीपासून शुद्ध करील.

आपण केवळ आपल्या पापांसाठी क्षमा मागितली तरी तो विश्वासू व न्यायी आहे आणि आपल्याला क्षमा करतो. परंतु आपली पापे कबूल करण्यासाठी, प्रथम आपल्याला ती ओळखता आली पाहिजेत त्यांची जाणीव झाली पाहिजे आणि ही जाणीव व्यवस्था व पवित्र आत्म्याद्वारे होते.

२. दुसरा घटक म्हणजे तो आपले नियम आपल्या मनांत ठेवील आणि आपल्या अंतःकरणांत लिहील. हे पुढीलप्रमाणे स्पष्ट केले आहे:

इब्री लोकांस ८:१०–११ कारण परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांनंतर इस्राएलाच्या घराण्याशी जो करार मी करीन तो हा : मी आपले नियम त्यांच्या मनात घालीन, आणि ते त्यांच्या हृदयपटांवर लिहीन, आणि मी त्यांना देव असा होईन, आणि ते मला माझे लोक असे होतील. 11तेव्हा 'परमेश्वराला ओळखा', असे प्रत्येक जण आपल्या सहनागरिकाला, आणि प्रत्येक जण आपल्या बंधूला, शिकवणार नाही. कारण त्यांतील लहानांपासून थोरांपर्यंत ते सर्व मला

ओळखतील;

देव आपल्या नियमांना आपल्या अंतःकरणांत व मनांत लिहितो, आणि यामुळे तो आपला देव ठरतो.

२ करिंथकरांस ६:१६–१८ देवाच्या मंदिराचा मूर्तींबरोबर मेळ कसा बसणार? आपण तर जिवंत देवाचे मंदिर आहोत; देवाने असे म्हटले आहे की, "'मी त्यांच्यामध्ये वास करून राहीन. मी त्यांचा देव होईन, व ते माझे लोक होतील.' 17म्हणून 'त्यांच्यामधून निघा व वेगळे व्हा,' असे प्रभू म्हणतो, 'आणि जे अशुद्ध त्याला शिवू नका; म्हणजे मी तुम्हांला स्वीकारीन;' 18आणि मी तुम्हांला 'पिता असा होईन,' तुम्ही 'मला पुत्र' व कन्या असे व्हाल, 'असे सर्वसमर्थ प्रभू म्हणतो."

जेव्हा आपण देवाचे मंदिर बनतो, तेव्हा तो आपले नियम आपल्या अंतःकरणांत व मनांत देतो; तो आपला देव होतो, आपण त्याचे लोक होतो, आणि आपण त्याला ओळखू लागतो.

इफिसकरांस २:१८–२२ कारण त्याच्या द्वारे आत्म्याच्या योगे आपणा उभयतांचा पित्याजवळ प्रवेश होतो. 19तर ह्यावरून तुम्ही आतापासून परके व उपरे नाहीत; पण पवित्र जनांच्या बरोबरीचे नागरिक व देवाच्या घरचे आहात; 20प्रेषित व संदेष्टे ह्या पायावर तुम्ही रचलेले आहात; स्वतः ख्रिस्त येशू मुख्य कोनशिला आहे; 21त्याच्यामध्ये सबंध इमारत जोडून रचली असता प्रभूच्या ठायी वाढत वाढत पवित्र मंदिर होते; 22प्रभूच्या ठायी तुम्हीही आत्म्याच्या द्वारे देवाच्या वस्तीसाठी एकत्र रचले जात आहात.

देव आपल्या आत्म्याद्वारे आपल्यात वास करू शकतो तेव्हाच तो आपल्यासाठी दिलेली सर्व वचने पूर्ण करू शकतो.

समृद्ध अनुग्रह

अनुग्रहाचा आत्मा केवळ आपल्या स्वर्गीय पित्याचा नियम आपल्या मनांत आणि अंतःकरणांत लिहीत नाही, तर तो समृद्ध देणग्यांसह आपल्याकडे येतो.

रोमकरांस १२:६ आपल्याला प्राप्त झालेल्या कृपादानांप्रमाणे आपल्याला निरनिराळी कृपादाने आहेत, म्हणून ईश्वरी संदेश सांगायचा असल्यास आपण तो आपल्या विश्वासाच्या प्रमाणाने सांगावा;

इफिसकरांस ४:७–१३ तरी आपल्यापैकी प्रत्येकाला ख्रिस्ताने दिलेल्या दानाच्या परिमाणाप्रमाणे अनुग्रहरूपी देणगी प्राप्त झाली आहे. 8म्हणून तो म्हणतो, "त्याने उच्चस्थानी आरोहण केले, तेव्हा त्याने कैद्यांना1 कैद करून नेले, व मानवांना देणग्या दिल्या." 9("त्याने आरोहण केले," ह्यावरून तो पृथ्वीच्या अधोलोकी2 उतरला होता, ह्यापेक्षा दुसरे काय समजावे? 10जो खाली उतरला होता त्यानेच सर्वकाही भरून टाकण्याच्या उद्देशाने सर्वोच्च स्वर्गावर 'आरोहण केले.') 11आणि त्यानेच कोणी प्रेषित, कोणी संदेष्टे, कोणी सुवार्तिक, कोणी पाळक व शिक्षक असे नेमून दिले; 12ते ह्यासाठी की, त्यांनी पवित्र जनांना सेवेच्या कार्याकरता व ख्रिस्ताच्या शरीराची रचना पूर्णतेस नेण्याकरता सिद्ध करावे. 13देवाच्या पुत्रावरील विश्वासाच्या व तत्संबंधी परिपूर्ण ज्ञानाच्या एकत्वाप्रत, प्रौढ मनुष्यपणाप्रत, ख्रिस्ताची पूर्णता प्राप्त होईल अशा वृद्धीच्या मर्यादेप्रत आपण सर्व

येऊन पोहचू तोपर्यंत दिले;

१ पेत्र ४:१० प्रत्येकाला जसे कृपादान मिळाले आहे तसे देवाच्या नानाविध कृपेच्या चांगल्या कारभाऱ्यांप्रमाणे ते एकमेकांच्या कारणी लावा;

२ करिंथकरांस ९:६–८ हे ध्यानात घ्या की, जो हात राखून पेरतो तो त्याच मानाने कापणी करील; आणि तो सढळ हाताने पेरतो तो त्याच मानाने कापणी करील. 7प्रत्येकाने आपापल्या मनात ठरवल्याप्रमाणे द्यावे; दु:खी मनाने किंवा देणे भाग पडते म्हणून देऊ नये; कारण 'संतोषाने देणारा देवाला' प्रिय असतो. 8सर्व प्रकारची कृपा तुमच्यावर विपुल होऊ देण्यास देव समर्थ आहे; ह्यासाठी की, तुम्हांला सर्व गोष्टींत सगळा पुरवठा नेहमी होऊन प्रत्येक चांगल्या कामासाठी सर्वकाही तुमच्याजवळ विपुल व्हावे.

देवाची इच्छा आहे की त्याचा सर्व अनुग्रह आपल्यात विपुल व्हावा. तो इच्छितो की आपल्याकडे सर्व बाबतींत नेहमी पुरेपणा असावा आणि आपण प्रत्येक चांगल्या कार्यात भरभरून पुढे जावे. म्हणून त्याने आपल्याला विविध क्षमता दिल्या आहेत, जेणेकरून आपण एकमेकांची उभारणी करू शकू. म्हणून आपण पाहतो की पापासमोर देवाची प्रतिक्रिया केवळ आपल्याला क्षमा करणे इतकीच नसून, तो आपल्याला आपला आत्मा आणि जीवन देतो; आणि त्याबरोबरच क्षमता, कौशल्ये आणि देणग्या देतो ज्याद्वारे पवित्र जन ख्रिस्ताच्या प्रतिमेत सिद्ध व्हावेत. प्रत्यक्षात, या देणगीचे मोजमाप ख्रिस्ताच्या मोजमापापर्यंत आहे, कारण ख्रिस्त स्वतः आपल्याला दिला गेला आहे.

१ करिंथकरांस १:४ तो आमच्यावरील सर्व संकटांत आमचे सांत्वन करतो, असे की ज्या सांत्वनाने आम्हांला स्वतः देवाकडून सांत्वन मिळते त्या सांत्वनाने आम्ही, जे कोणी कोणत्याही संकटात आहेत त्यांचे सांत्वन करण्यास समर्थ व्हावे.

येशू आणि मोशे

पवित्र आत्म्याच्या देणग्या म्हणजे ख्रिस्ताची परिपूर्णता आहे:

योहान १:१४–१६ शब्द देही झाला व त्याने आमच्यामध्ये वस्ती केली, आणि आम्ही त्याचा गौरव पाहिला. तो पित्यापासून आलेल्या एकुलत्या एकाचा गौरव असावा असा अनुग्रह व सत्य ह्यांनी परिपूर्ण होता. 15त्याच्याविषयी योहान साक्ष देतो आणि मोठ्याने म्हणतो : "'जो माझ्यामागून येतो तो माझ्यापुढे झाला आहे, कारण तो माझ्यापूर्वी होता,' असे ज्याच्याविषयी मी सांगितले तो हाच आहे." 16त्याच्या पूर्णतेतून आपणा सर्वांना कृपेवर कृपा मिळाली आहे.

ख्रिस्त देहधारी झाला तेव्हा आपण त्याला अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण पाहिले. त्याच्यामध्येच आपण त्या देणग्या पाहतो, ज्या तो आपल्याला देणार होता. आणि पुढे असे म्हटले आहे:

योहान १:१७ कारण नियमशास्त्र मोशेच्या द्वारे देण्यात आले होते; कृपा व सत्य हे येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे आले.

याच ठिकाणी आपल्या पूर्वकल्पना आणि पूर्वग्रह आपल्याविरुद्ध काम करू शकतात: काही

अनुवादांत असे वाटू शकते की येशू आणि मोशे हे एकमेकांच्या विरोधात आहेत. परंतु पवित्र शास्त्रे स्वतः मोशेबद्दल काय सांगतात, ते पाहूया:

गणना १२:६–८ परमेश्वर त्यांना म्हणाला, "माझे शब्द ऐका, तुमच्यामध्ये कोणी संदेष्टा असला तर मी त्याला दृष्टान्तात प्रकट होत असतो आणि स्वप्नात त्याच्याशी भाषण करत असतो. 7पण माझा सेवक मोशे ह्याच्या बाबतीत तसे नाही; माझ्या सर्व घराण्यात तो विश्वासू आहे. 8मी त्याच्याशी स्पष्टपणे तोंडोतोंड बोलत असतो, गूढ अर्थाने बोलत नसतो; परमेश्वराचे स्वरूप तो पाहत असतो; तर माझा सेवक मोशे ह्याच्याविरुद्ध बोलायला तुम्हांला भीती कशी नाही वाटली?"

देव संदेष्ट्यांशी दर्शनांत किंवा स्वप्नांत बोलतो; पण मोशेशी देवाने मुखामुखी स्पष्टपणे बोलले, प्रतिमा किंवा दृष्टांतांशिवाय.

अनुवाद ३४:१० परमेश्वराच्या प्रत्यक्ष परिचयाचा असा मोशेसमान कोणी संदेष्टा इस्राएलात आजवर झाला नाही;

मोशेसारखा दुसरा कोणताही संदेष्टा नव्हता. त्याने जे लिहिले आणि जी व्यवस्था दिली ती त्याच्या स्वतःच्या कल्पनेतून नव्हती.

अनुवाद ४:५–६ पाहा, ज्या देशाचे वतन मिळवायला तुम्ही जात आहात त्यात पाळण्यासाठी आपला देव परमेश्वर ह्याच्या आज्ञेप्रमाणे मी तुम्हांला विधी व नियम शिकवले आहेत त्याप्रमाणे तुम्ही चालावे. 6तुम्ही ते काळजीपूर्वक पाळावेत; कारण त्यामुळे देशोदेशीच्या लोकांच्या दृष्टीला तुम्ही सुज्ञ व समंजस असे दिसाल; त्या सर्व विधींसंबंधी ऐकून ते म्हणतील की, 'हे महान राष्ट्र खरोखर बुद्धिमान व समंजस लोकांचे आहे.'

याच कारणामुळे येशू स्वतः म्हणाला:

योहान ५:४६–४७ तुम्ही मोशेवर विश्वास ठेवला असता, तर माझ्यावर विश्वास ठेवला असता; कारण त्याने माझ्याविषयी लिहिले आहे. 47तुम्ही त्याच्या लिखाणावर विश्वास ठेवत नाही तर माझ्या वचनांवर विश्वास कसा ठेवाल?"

मोशेवर विश्वास ठेवणे म्हणजे येशूवर विश्वास ठेवणे होय. जर आपण मोशेवर विश्वास ठेवत नसू, तर आपण येशूवरही विश्वास ठेवत नाही; कारण मोशेने जे लिहिले ते त्याने येशूकडूनच प्राप्त केले होते.

योहान १:१७ कारण व्यवस्था मोशेद्वारे दिली गेली; कृपा आणि सत्य येशू ख्रिस्ताद्वारे आले.

मोशे आणि येशू हे एकमेकांच्या विरोधात नाहीत; ते परस्परविरोधी नाहीत. मोशेने दिलेली व्यवस्था ख्रिस्ताकडूनच आली आहे. म्हणून आपण पाहतो की व्यवस्था, अनुग्रह आणि सत्य हे सर्व ख्रिस्ताकडूनच येते. हे वचन व्यवस्था आणि अनुग्रह-सत्य यांची तुलना किंवा विरोध करत नाही.

स्तोत्र ११९:१४२ तुझे न्याय्यत्व हे सनातन न्याय्यत्व आहे, आणि तुझे नियमशास्त्र सत्य आहे.

देवाची व्यवस्था सत्य आहे. येथे जे भेद दाखविले आहेत ते मोशे आणि येशू यांच्यातील विरोध नाहीत, तर मोशेच्या सामर्थ्याची आणि येशूच्या सामर्थ्याची तुलना आहे. मोशेने प्रभूची इच्छा पूर्ण केली असली, तरी त्याच्याकडे ही व्यवस्था हे सत्य स्वतःच्या अंतःकरणात किंवा इतरांच्या अंतःकरणांत लिहिण्याची शक्ती वा क्षमता नव्हती.

कोणत्याही मनुष्याकडे ती नाही. परंतु येशू ख्रिस्त हा मार्ग, सत्य आणि जीवन आहे. तोच आपल्या दगडी अंतःकरणाला मांसमय अंतःकरण देऊ शकतो आणि आपल्या अंतःकरणांत सत्य, जीवन आणि देवाच्या आज्ञा लिहू शकतो. मोशेआणि ख्रिस्त यांची तुलना करताना पौल असे म्हणतो:

इब्री लोकांस ३:१–६ म्हणून पवित्र बंधूंनो, स्वर्गीय पाचारणाचे भागीदारहो, आपण पत्करलेल्या मार्गाचा प्रेषित व प्रमुख याजक2 ख्रिस्त येशू ह्याच्याकडे लक्ष लावा. 2जसा, ‘मोशे देवाच्या सबंध घरात विश्वसनीय’ होता तसा तोही त्याला ज्याने नेमले त्याच्याशी विश्वसनीय होता. 3कारण ज्या मानाने घर बांधणाऱ्याला सबंध घरापेक्षा अधिक सन्मान आहे त्या मानाने हा मोशेपेक्षा अधिक वैभवास योग्य गणलेला आहे. 4कारण प्रत्येक घर कोणीतरी बांधलेले असते; पण सर्वकाही बांधणारा देवच आहे. 5जे पुढे विदित होणार होते त्याविषयीच्या साक्षीसाठी ‘त्याच्या सबंध घरात मोशे सेवक ह्या नात्याने विश्वासू होता.’ 6ख्रिस्त तर ‘देवाच्या घरावर’ नेमलेला पुत्र ह्या नात्याने विश्वासू होता, आणि आपण आपला भरवसा व आपल्या आशेचा अभिमान शेवटपर्यंत दृढ राखल्यास त्याचे ते घर आहोत.

मोशे देवाच्या संपूर्ण घरात विश्वासू होता; त्याने देवाची इच्छा, व्यवस्था आणि वचन लोकांना दिले. तरीही ख्रिस्ताला अधिक मान आहे, कारण मोशेला जे काही दिले गेले ते सर्व ख्रिस्तानेच निर्माण केले आणि दिले. म्हणून घर बांधणाऱ्याला (ख्रिस्ताला) घरापेक्षा (मोशेपेक्षा) अधिक मान मिळतो. येथे “घर” म्हणजे देवाच्या आत्म्याचे निवासस्थान असलेले मनुष्य; आणि ख्रिस्त हा पुत्र म्हणून आपल्या घरावर आहे. याच कारणामुळे ख्रिस्ताला अधिक गौरव आहे.

२ करिंथकरांस १२:९ परंतु त्याने मला म्हटले आहे, “माझी कृपा तुला पुरेशी आहे; कारण अशक्तपणातच माझी शक्ती पूर्णतेस येते.” म्हणून ख्रिस्ताच्या सामर्थ्याची छाया माझ्यावर राहावी म्हणून मी विशेषेकरून आपल्या अशक्तपणाची प्रौढी फार आनंदाने मिरवीन.

अनुग्रह हे ख्रिस्ताचे सामर्थ्यही आहे मानवतेत कार्य करणारे आणि मानवतेसाठी कार्य करणारे असे सामर्थ्य, जे कोणताही दुसरा मनुष्य मानवतेसाठी करू शकत नाही.

योहान १:१७–१८ कारण नियमशास्त्र मोशेच्या द्वारे देण्यात आले होते; कृपा व सत्य हे येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे आले. 18देवाला कोणीही कधीच पाहिले नाही; जो एकुलता एक जन्मलेला पुत्र देवपित्याच्या उराशी असतो त्याने त्याला प्रकट केले आहे.

ख्रिस्त हा पित्याचे प्रकटीकरण आहे. आपण ख्रिस्ताला अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण पाहतो, तेव्हा आपण पित्यालाही अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण पाहतो. ख्रिस्त मोशेला दिलेल्या व्यवस्थेची पूर्तता करण्यासाठी आला आणि देवाच्या आत्म्यात त्या व्यवस्थेची पूर्तता कशी होते हे दाखवण्यासाठी अशा प्रकारे पित्याच्या स्वभावाचे संपूर्ण प्रकटीकरण देण्यासाठी.

म्हणून व्यवस्था मोशेद्वारे आली; परंतु अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण अशी व्यवस्था म्हणजे या पृथ्वीवरील येशूचे जीवन आहे. कारण देवाला कोणीही कधी पाहिले नाही; पण जो एकुलता एक पुत्र पित्याच्या कुशीत आहे, त्यानेच त्याला ओळख करून दिली आहे.

आरंभापासून

आता, योहान १:१७ संदर्भात आपण असा प्रश्न विचारू शकतो: येशू ख्रिस्ताद्वारे अनुग्रह कधीपासून उपलब्ध आहे? घाईघाईने वाचल्यास काही जण म्हणतील की तो त्याच्या पहिल्या आगमनापासून उपलब्ध आहे. पण तो केवळ त्याच्या मृत्यू आणि पुनरुत्थानानंतरच उपलब्ध झाला का?

योहान १:१ मध्ये आपण वाचतो की ख्रिस्त हा वचन आहे, जो आरंभी होता. ख्रिस्त हा वचन आहे आणि तो देव आहे. सर्व काही त्याच्याद्वारे निर्माण झाले. तोच तो प्रकाश आहे जो जगात येणाऱ्या प्रत्येक मनुष्याला प्रकाशित करतो. तो प्रत्येक जन्मणाऱ्या मनुष्याकरिता सदैव अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण आहे.[562] त्यामुळे या संदर्भातूनच स्पष्ट होते की मनुष्याच्या अस्तित्वात असा कधीच काळ नव्हता की ख्रिस्त मनुष्यांचा प्रकाश नव्हता.

तथापि, मोशेद्वारे व्यवस्था दिली गेली असल्यामुळे, आपण मोशेच्या काळातही ख्रिस्ताला अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण पाहू शकतो का? सर्वांनी एकाच आत्मिक अन्नाचा आस्वाद घेतला आणि एकाच आत्मिक पेयाचे पाणी पिले.[563]

यशया ६३:१०–१४ तरी त्यांनी बंड केले व त्याच्या पवित्र आत्म्यास खिन्न केले; तेव्हा तो उलटला व त्यांचा शत्रू बनला, तो स्वत: त्यांच्याशी लढला. 11मग त्याच्या लोकांना मोशेच्या वेळचे प्राचीन दिवस आठवले; ते म्हणाले, ज्याने त्यांना त्यांच्या कळपांच्या मेंढपाळांसह समुद्रातून बाहेर आणले तो कोठे आहे? ज्याने आपला पवित्रतेचा आत्मा त्यांच्यात घातला तो कोठे आहे? 12ज्याने आपला प्रतापी भुज मोशेच्या उजव्या बाजूने चालवला, आपले नाम सर्वकाळ राहावे म्हणून ज्याने त्यांच्यापुढे समुद्र दुभागला, 13मैदानातून घोडा नेतात तसे त्यांना समुद्राच्या डोहातून अडखळू न देता ज्याने नेले, तो कोठे आहे? 14खोऱ्यात उतरणाऱ्या गुरांप्रमाणे परमेश्वराच्या आत्म्याने त्यांना विश्रांती दिली. ह्या प्रकारे आपले नाम प्रतापी व्हावे म्हणून तू आपल्या लोकांना नेले.

प्रभूने त्यांना आपला आत्मा दिला, आणि त्याने आपल्या आत्म्याद्वारे त्यांचे पालपोषण केले.

हाग्गै २:५–९ तुम्ही मिसर देशातून निघालात तेव्हा तुमच्याबरोबर केलेला करार कायम आहे व माझा आत्मा तुमच्या ठायी कायम आहे; तुम्ही भिऊ नका. 6कारण सेनाधीश परमेश्वर असे म्हणतो, आणखी एकदा लवकरच मी आकाश व पृथ्वी, समुद्र व कोरडी जमीन, ही हलवून सोडीन; 7मी सर्व राष्ट्रांना हलवून सोडीन म्हणजे सर्व राष्ट्रांतील निवडक वस्तू येतील;1 आणि मी हे मंदिर वैभवाने भरीन, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. 8रुपे माझे आहे, सोने माझे आहे, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. 9ह्या मंदिराचे शेवटले वैभव

[562] योहान १:४-९, १४
[563] १ करिंथकर १०:१-४; योहान ६:३५; ७:३७-३९

पहिल्यापेक्षा श्रेष्ठ होईल, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; मी ह्या स्थळाला शांती देईन,"' असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

बाबेलच्या कैदेतून बाहेर पडणाऱ्या लोकांना देव तोच करार देण्याचे वचन देतो, जो त्याने मिसरातून बाहेर पडणाऱ्यांना दिला होता. देवाचा हा करार म्हणजे त्याच्या लोकांमध्ये देवाच्या आत्म्याची उपस्थिती. म्हणून हा करार म्हणजे देवाचे वचन[564] आणि देवाचा आत्मा,[565] जो करारबद्ध केला गेला होता. हे वचन दुधारी तलवारीपेक्षा तीक्ष्ण आहे, आणि ते[566] त्यांच्यामध्ये[567] वास करणार होते. म्हणून आपण स्पष्टपणे पाहतो की मोशेच्या दिवसांत आणि इस्राएलच्या लोकांच्या सर्व दिवसांत ख्रिस्त अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण उपस्थित होता. हाच तो करार होता जो अब्राहाम, इसहाक आणि याकोब यांच्याशी करण्यात आला होता; ख्रिस्त त्यांच्याप्रतीही अनुग्रह व सत्याने परिपूर्ण होता.

गलातीकरांस ३:१४ ह्यात उद्देश हा की, अब्राहामाला दिलेला आशीर्वाद ख्रिस्त येशूमध्ये परराष्ट्रीयांना मिळावा; म्हणजे आपल्याला विश्वासाच्या द्वारे आत्म्याविषयीचे अभिवचन मिळावे.

देवाची योजना नेहमीच अशी होती की अब्राहामाला मिळालेला आशीर्वाद प्रत्येक राष्ट्रापर्यंत, प्रत्येक कुळापर्यंत, प्रत्येक भाषेपर्यंत आणि प्रत्येक लोकांपर्यंत पोहोचावा.[568] अशा प्रकारे पृथ्वीवरील सर्व कुटुंबे आशीर्वादित व्हावीत. हा आशीर्वाद विशेषतः आत्म्याच्या वचनामध्ये समाविष्ट होता.

आता आपण पाहतो की योहान ७:३९ असे सांगते की पवित्र आत्मा अजून आला नव्हता, कारण येशू अजून गौरविला गेला नव्हता. या वचनावरून असे वाटू शकते की देवाच्या आत्म्याची मनुष्यांमध्ये कार्यवाही ख्रिस्ताच्या गौरवानंतरच सुरू झाली. परंतु आपण नुकतेच वाचलेल्या वचनांमुळे, तसेच पुढील वचनांमुळे, हे खरे नसल्याचे आपल्याला माहीत आहे:

उत्पत्ती ६:३ तेव्हा परमेश्वर म्हणाला, "मनुष्य भ्रांत झाल्यामुळे माझ्या आत्म्याची त्याच्या ठायी सर्वकाळ सत्ता राहणार नाही; तो देहधारी आहे; तथापि मी त्याला एकशे वीस वर्षांचा काळ देईन.

नोहाच्या दिवसांत देवाचा आत्मा मनुष्याशी झगडत होता. देव मनुष्याशी लढू इच्छित होता म्हणून नव्हे, तर मनुष्य ज्या विनाशाच्या मार्गावर चालत होता त्यापासून त्याला वाचवू

---

[564] अनुवाद ४:१३; स्ट्रॉंग H1697

[565] स्ट्रॉंग H3772. כָּרַת kârath, का-रथ׳; एक मूळ धातू; कापणे (तोडून, खाली किंवा वेगळे); गर्भितार्थानुसार, नष्ट करणे किंवा भस्म करणे; विशेषतः, करार करणे (म्हणजेच, युती किंवा सौदा करणे, मूळतः मांस कापून आणि त्या तुकड्यांमधून जाणे):—चघळले जाणे, सहयोगी होणे, करार करणे, कापणे (खाली, तोडून), नष्ट करणे, अयशस्वी होणे, तोडणारा, मुक्त होणे, तोडणे (खाली), करार करणे, × गमावणे, नाश पावणे, × पूर्णपणे, × कमतरता.

[566] स्ट्रॉंग H5975 עָמַד ʻâmad, आव-मद׳; एक मूळ धातू; उभे राहणे, विविध संबंधांमध्ये (शब्दशः) आणि लाक्षणिक अर्थाने, अकर्मक आणि सकर्मक क्रियापद म्हणून): …

[567] इब्री ४:१२-१३
स्ट्रॉंग H8432 תָּוֶךְ (tâvek, ताव׳-वेक; वेगळे करणे या अर्थाच्या अप्रयुक्त धातूपासून; एक द्विविभाजन, म्हणजेच (गर्भितार्थानुसार) केंद्र:—मध्ये, × दरम्यान, अर्धा, × (त्यामध्ये, ज्यांमध्ये), मध्य, मध्यरात्री, मध्यभागी (मध्ये), × बाहेर, × द्वारे, × आत.

[568] उत्पत्ति १२:३

इच्छित होता म्हणून. आपण जे पाहतो ते असे की, पवित्र आत्मा ख्रिस्ताच्या अनुयायांमध्ये त्या प्रकारे अद्याप प्रकट झाला नव्हता, जसा तो पूर्वी काही प्रसंगांत प्रकट झाला होता; उदाहरणार्थ पुढील घटनेत:

१ शमुवेल १०:९–११ शमुवेलापासून निघून जाण्यासाठी त्याची पाठ वळली तोच देवाने त्याचे मन बदलून टाकले व ही सर्व चिन्हे त्याला त्या दिवशी प्राप्त झाली. 10ते टेकडीजवळ आले, तेव्हा पाहा, संदेष्ट्यांचा एक समुदाय त्याला भेटला; आणि देवाचा आत्मा त्याच्यावर सामर्थ्याने आला व तो त्यांच्याबरोबर भाषण करू लागला. 11जे लोक त्याला पूर्वीपासून ओळखत होते, त्यांनी जेव्हा पाहिले की हा संदेष्ट्यांबरोबर भाषण करीत आहे तेव्हा ते आपसांत म्हणू लागले, "कीशाच्या पुत्राला काय झाले? शौल हाही संदेष्ट्यांपैकी आहे काय?"

ख्रिस्ताच्या शिष्यांमध्ये आणि अनुयायांमध्ये पवित्र आत्मा अशा प्रकारे अद्याप प्रकट झाला नव्हता, जसा तो भूतकाळातील काही लोकांमध्ये प्रकट झाला होता. परंतु बायबलमधील नोंदींमध्ये आपण पाहतो की पेंटेकोस्तचा प्रसंग पावसाशी तुलना केला आहे विशेषतः पहिल्या पावसाशी.[569] म्हणून, देवाच्या अनुग्रहाच्या विपुलतेमुळे, बायबलच्या दिनदर्शिकेत पेंटेकोस्त हा असा काळ म्हणून मांडला आहे की ज्यामध्ये देवाच्या आत्म्याचा प्रभाव त्याच्या लोकांवर सर्वाधिक प्रमाणात झाला. या अर्थाने, प्रभूचा आत्मा यापूर्वी कधीही अशा प्रकारे ओतला गेला नव्हता; देवाचा आत्मा त्याच्या लोकांवर पावसासारखा कधीही आला नव्हता. आपण हेही जाणतो की याहूनही मोठे प्रकटीकरण होणार आहे, ज्याला "आगोटीचा पाऊस" असे म्हटले जाते. मग या काळात अधिक प्रमाणात का दिले गेले?

रोमकरांस ५:२० शिवाय अपराध वाढावा म्हणून नियमशास्त्राचा प्रवेश झाला; तरी जेथे पाप वाढले तेथे कृपा त्यापेक्षा विपुल झाली.

देवाच्या पुत्राला क्रुसावर खिळले जाण्यापेक्षा मोठे पाप कोणते असू शकते? पेत्र त्याचे वर्णन अशा प्रकारे करतो:

प्रेषितांची कृत्ये २:२२–२४ अहो इस्राएल लोकांनो, ह्या गोष्टी ऐका; नासोरी येशूच्या द्वारे देवाने जी महत्कृत्ये, अद्भुते व चिन्हे तुम्हांला दाखवली त्यांवरून देवाने तुमच्याकरता पाठवलेला असा तो मनुष्य होता, ह्याची तुम्हांला माहिती आहे. 23तो देवाच्या ठाम संकल्पानुसार व पूर्वज्ञानानुसार तुमच्या स्वाधीन झाल्यावर तुम्ही त्याला धरून अधर्म्यांच्या हातांनी वधस्तंभावर खिळून मारले. 24त्याला देवाने मरणाच्या वेदनांपासून सोडवून उठवले; कारण त्याला मरणाच्या स्वाधीन राहणे अशक्य होते.

यहुद्यांनी आपल्या द्वेषाने पाहिलेल्या अधिपती रोमन यांना हाक मारून, हजारो वर्षे ज्याची वाट पाहत होते त्या आपल्या मसीहाला ठार मारण्यास लावले. पेत्राच्या उपदेशाने त्यांची अंतःकरणे फाटून निघाली, आणि त्यांनी जे केले त्याची भयानक जाणीव होऊन ते मनापासून देवाकडे वळले आणि तिथे त्यांना आश्चर्यकारकरीत्या विपुल अनुग्रह सापडला. म्हणून असे नव्हते की क्रुसाच्या घटनेपूर्वी देवाचा अनुग्रह उपलब्ध नव्हता; तो आरंभापासूनच दिला गेला होता, पण त्याची कदर केली गेली नव्हती. आपल्याला देवाच्या पुत्राविरुद्ध असलेल्या आपल्या वैरभावाची खोली माहीत नव्हती, म्हणून आपल्याला अनुग्रहाची गरज वाटली नाही.

---

[569] प्रेषितांची कृत्ये २:१४-१६; योएल २:२३; अनुवाद ११:१४; ३२:२; होशे ६:३

२ तीमथ्य १:८–१० म्हणून आपल्या प्रभूविषयीच्या साक्षीची आणि मी जो त्याचा बंदिवान त्या माझी तू लाज धरू नयेस; तर देवाच्या सामर्थ्याच्या परिमाणाने सुवार्तेसाठी माझ्याबरोबर दु:ख सोसावे. 9त्याने आमच्या कृत्यांप्रमाणे नव्हे तर स्वत:च्या संकल्पाप्रमाणे व कृपेप्रमाणे आम्हांला तारले व पवित्र पाचारणाने पाचारले आहे; ही कृपा युगांच्या काळापूर्वी ख्रिस्त येशूच्या ठायी आपल्यावर करण्यात आली होती; 10ती आता आपला तारणारा ख्रिस्त येशू ह्याच्या प्रकट होण्याने दृश्यमान झाली आहे. त्याने मरण नाहीसे केले, आणि सुवार्तेच्या द्वारे जीवन व अविनाशिता ही प्रकाशित केली आहेत.

मनुष्य पापात पडण्यापूर्वीच आणि तुम्ही व मी अस्तित्वात येण्यापूर्वीच आपण देवाच्या योजनेत होतो. मनुष्य कधीतरी पाप करेल, तर त्याला क्षमा व अनुग्रह देण्याची देवाची इच्छा आधीपासूनच होती. आदामाने पाप केल्यावर, देवाला आपल्या अंतःकरणात सदैव असलेल्या मानवांप्रतीच्या अनुग्रहाचे प्रकटीकरण करण्याची संधी मिळाली. त्याच्याकडे आपल्यासाठी उपचार होते; कारण पश्चात्ताप करण्याची क्षमताही आपल्याला ख्रिस्त येशूमध्ये दिली गेली आहे.

देवाने मला आधीच क्षमा केली आहे. देवाने आपल्याला आधीच क्षमा केली आहे. देवाने एकुलत्या एक पुत्रामध्ये सर्व काही आधीच दिले आहे जो आपल्या पापांसाठी पूर्णपणे मध्यस्थी करण्यास समर्थ आहे! आता तुम्ही विचाराल: हा अनुग्रह कसा धरून ठेवायचा? गलतीकरांस मंडळीतील भावंडांची कथा आठवूया. त्यांनी सत्य आनंदाने स्वीकारले होते, आणि देवाचा आत्मा त्यांच्यात सामर्थ्याने कार्य करीत होता. पण लवकरच काही लोक आले आणि म्हणाले की तारण मिळण्यासाठी काही गोष्टी कराव्याच लागतील. गलतीकरांस पत्र हे नेमके पौलाचे त्यांना परत देवाच्या अनुग्रहाच्या सुवार्तेत आणण्याचे प्रयत्न आहेत.[570] अनुग्रह कसा स्वीकारायचा या प्रश्नाला पौल असे उत्तर देतो:

गलातीकरांस ३:१–५ अहो बुद्धिहीन गलतीकरांनो, वधस्तंभावर खिळलेला येशू ख्रिस्त ज्यांच्या डोळ्यांपुढे वर्णन करून ठेवला होता, त्या [तुम्ही सत्याचे पालन करू नये म्हणून] तुम्हांला कोणी भुरळ घातली? 2तुम्हांला नियमशास्त्रातील कृत्यांनी आत्मा मिळाला, किंवा विश्वासपूर्वक ऐकण्याकडून मिळाला, इतकेच मला तुमच्यापासून समजून घ्यायचे आहे. 3तुम्ही इतके बुद्धिहीन आहात काय? तुम्ही आत्म्याने प्रारंभ केल्यावर आता देहस्वभावाने पूर्णत्व मिळवू पाहत आहात काय? 4तुम्ही इतकी दु:खे सोसली हे व्यर्थ काय? ह्याला व्यर्थ म्हणावे कसे? 5जो तुम्हांला आत्मा पुरवतो व तुमच्यामध्ये अद्भुते करतो, तो नियमशास्त्रातील कृत्यांनी करतो की विश्वासपूर्वक ऐकण्याकडून?

प्रेषित त्यांना प्रश्न विचारतो: "तुम्ही आत्मा कसा मिळविला? कर्मांनी, की विश्वासाच्या ऐकण्यामुळे?" उत्तर आपल्याला माहीतच आहे आत्मा विश्वासाच्या ऐकण्यामुळे मिळतो. आणि वचन मनुष्याला काय सांगते? "जो माझ्याकडे येतो, त्याला मी कधीही दूर लोटणार नाही".[571] आणि जेव्हा आपण पापी म्हणून ख्रिस्ताच्या पायाशी पडतो, तेव्हा ख्रिस्त आपल्याला काय म्हणतो? "मीही तुला दोषी ठरवत नाही; जा, आणि आता पुढे पाप करू

[570] गलतीकरांस १:६
[571] योहान ६:३७

नकोस".[572] आपण हे वचन विश्वासाने स्वीकारतो का? आणि हे वचन अजून काय म्हणते?

इब्री लोकांस १०:१७ आणि "त्यांची पापे व त्यांचे स्वैराचार मी ह्यापुढे आठवणारच नाही."

अशा प्रकारे आपण देवाचा अनुग्रह स्वीकारतो म्हणजे फक्त त्याचा आवाज ऐकून आणि तो मौल्यवान मानून; आणि त्याची क्षमा व त्याचा आत्मा स्वीकारून देवाचा अनुग्रह, देवाचा करार.

जगाच्या पायाभरणीपासून

"जग" या संज्ञेची व्याख्या

जर आपण "जग" या शब्दाची व्याख्या शोधू, तर ती पुढील वचनात आढळते:

[572] योहान ८:११

१ योहान २:१६ कारण जगात जे सर्व आहे ते, म्हणजे देहाची वासना, डोळ्यांची वासना व संसाराविषयीची फुशारकी, ही पित्यापासून नाहीत, तर जगापासून आहेत;

मग "जग" म्हणजे काय? जगात जे काही आहे ते काय आहे? येथे तीन घटक सांगितले आहेत:

अ. देहाची वासना

ब. डोळ्यांची वासना

क. संसाराविषयीची फुशारकी

आता आपण मानवी इतिहासाच्या आरंभीकडे परत जाऊया. आपण पाहतो की हवा चांगले-वाईट याच्या ज्ञानाच्या झाडासमोर उभी आहे.

उत्पत्ती ३:६ त्या झाडाचे फळ खायला चांगले, दिसायला मनोहर आणि शहाणे करायला इष्ट आहे असे त्या स्त्रीला दिसून आले; तेव्हा तिने त्याचे फळ काढून खाल्ले, आणि आपल्याबरोबर आपल्या पतीलाही ते दिले व त्याने ते खाल्ले. या एका वचनात आपल्याला "जग" आणि "जगाची पायाभरणी" दोन्ही दिसून येतात. हवेनं ते झाड पाहिले तेव्हा तिने काय पाहिले, आणि काय घडले? जेव्हा तिने पाहिले की ते झाड:

अ. खाण्यासाठी चांगले आहे — येथे देहाची वासना प्रकट झाली,

ब. डोळ्यांना सुखकारक आहे — येथे डोळ्यांची वासना प्रकट झाली,

क. बुद्धी देण्यासाठी इच्छित आहे — देवासारखे होण्यासाठी, येथे जीवनाचा गर्व प्रकट झाला.

एदेनच्या बागेत, मनुष्याने या सांसारिक तत्त्वांवर आधारित निर्णय घेतला, आणि त्यामुळे तो देवाच्या आगापे प्रेमापासून पूर्णपणे दूर गेला. अशा प्रकारे "जगाची" स्थापना झाली आपण ज्या पतित जगात राहतो ते जग आणि या पृथ्वीवर पापाचे अस्तित्व सुरू झाले.

आपण हे आठवतो की देवाचा अनुग्रह म्हणजे क्षमा आणि पवित्र आत्म्याची देणगी जगाच्या पायाभरणीपूर्वीपासूनच मानवतेसाठी उपलब्ध होता.[573] जर मनुष्य पाप करणार असेल, तर सृष्टीपूर्वीच देवाच्या योजनेत हे होते की त्याला क्षमा आणि पापावर विजय मिळविण्याचे सामर्थ्य दिले जाईल.

देवाने अगापे प्रेमाने परिपूर्ण असताना बुद्धिमान सृष्टी निर्माण केली, ज्यांना पूर्ण स्वातंत्र्याच्या निवडीद्वारे सर्वोच्च आनंद प्राप्त करण्याची क्षमता होती. पण या स्वातंत्र्यासोबतच देवाची निवड न करण्याचेही स्वातंत्र्य आले. आपल्या पर्यावरणाशी नाते जोडण्याचे हे स्वातंत्र्य म्हणजे प्रत्येक बुद्धिमान सृष्टी अद्वितीय असणे. देवाने नक्कल प्रती निर्माण केल्या नाहीत.

स्वभावाच्या विकासाला दिलेले पूर्ण स्वातंत्र्य म्हणजे सृष्टीतील विविधतेचे व सृष्टीतील अस्तित्वांच्या आणि क्षमतांचे अस्तित्व. प्रत्येकाला देवाकडून कोणत्या प्रकारचा आशीर्वाद घ्यायचा आहे, याचा शोध घेण्याचे स्वातंत्र्य होते कारण सर्व चांगल्या देणग्या देवाकडूनच

[573] इफिसकरांस १:३-१०

येतात.[574]

मग सर्व बुद्धिमान सृष्टींमधील मुक्त परस्परसंवाद कसा कार्यरत होता? विश्वाची बुद्धिमान रचना आणि आगापे प्रेम याचे मूळ याच गोष्टीत आहे की देवाचा एकुलता एक पुत्र, ख्रिस्त, याला पित्याकडून सर्व काही मिळाले ते देण्यासाठी. त्यामुळे आपण पाहतो की देवाचा आनंद देण्यात आहे, आणि पुत्राचा आनंद स्वीकारण्यात आहे. आणि पिता व पुत्र यांच्यातील हा आनंद उर्वरित सर्व बुद्धिमान सृष्टीकडे प्रवाहित होतो ज्यामुळे मुक्तपणे आशीर्वादित होऊन इतरांना आशीर्वाद देण्याचा आनंद वाढतो.

अशा प्रकारे विश्वनिर्मितीत उपकारशीलतेचा एक परिपूर्ण प्रवाह निर्माण झाला ज्यात कोणीही स्वतःसाठी जगत नाही, तर प्रत्येकजण देवाकडून ख्रिस्ताद्वारे प्राप्त करून इतरांसाठी आशीर्वाद बनतो. कोणीही स्वतःसाठी निर्माण केलेला नाही, आणि कोणीही स्वतःसाठी जगत नाही.[575] परंतु याच रचनेत जिथे अमर्याद स्वातंत्र्य आणि देणग्यांची विविधता आहे, ज्यातून अस्तित्वांची अनंत विविधता निर्माण होते तिथेच कोणीतरी देवाच्या प्रेमाला नाकारण्याचा, इतरांच्या स्थानाचा हेवा करण्याचा, आणि शेवटी स्वतः देवाच्या स्थानाची आकांक्षा बाळगण्याचा दरवाजा उघडतो.

देव आणि त्याचा पुत्र पहिल्या बुद्धिमान व नैतिक सृष्टीची निर्मिती करताना बंडखोरीची शक्यता ओळखून तिचा विचार करीत होते; आणि ख्रिस्ताच्या विनंतीनुसार,[576] ती घडल्यास तिचे निराकरण कसे करायचे यासाठी त्यांनी एक योजना तयार केली. याच वेळी पित्याने आपल्या पुत्राला अनंत करार म्हणजेच आपली वचने दिली. हाच सार्वकालिक करार आहे: देवाची योजना आणि देवाची वचने ख्रिस्तासाठी.[577] हा तोच अनुग्रह आहे, जो जगाच्या पायाभरणी पूर्वीपासून ख्रिस्त येशूमध्ये अस्तित्वात आहे.

काय हरवले गेले याची व्याख्या

परंतु मनुष्याच्या पतनासोबतच अनुग्रहाचे कार्य प्रत्यक्षात प्रकट होऊ लागते. हेच ख्रिस्ताच्या व्यक्तिमत्त्वात आढळणारे उद्धारकार्य आहे.

यशया ४२:६–७ “मी परमेश्वराने न्यायानुसार तुला बोलावले आहे, मी तुझा हात धरला आहे, तुला राखले आहे; तू लोकांना करार व राष्ट्रांना प्रकाश देणारा असे मी तुला करीन; 7आंधळ्यांचे डोळे उघडावे, बंदिशाळेतून बंदिवानांना व अंधारात बसलेल्यांना कारागृहातून बाहेर काढावे म्हणून मी असे करीन.

ख्रिस्त देवाच्या वचनांचा ठेवा असल्यामुळे त्या वचनांना स्वतःमध्ये धारण करतो, त्यांचे देहधारण करतो, आणि लोकांना करार म्हणून दिला जातो. मग येशूमध्ये क्षमा आणि अनुग्रह कसा आहे? या प्रश्नांची उत्तरे शोधण्यासाठी आपण पुन्हा आरंभाकडे म्हणजे

---

[574] याकोब १:१७

[575] रोमकर १४:७

[576] जखऱ्या ६:१३; स्तोत्र ११०:४

[577] हिब्रू भाषेतील “करार” या शब्दाच्या अर्थानुसार (स्ट्रॉंग H#1285: १२६२ पासून, कापण्याच्या अर्थाने), तारणाच्या योजनेत दैवी शक्तींचे विभाजन, देवाच्या पुत्राला जगाला देणे आणि पापी लोकांच्या हातून त्याचा मृत्यू यांचा समावेश आहे. ग्रीक भाषेतील “करार” या शब्दाच्या अर्थानुसार, तारणाच्या योजनेत ख्रिस्ताच्या शरीराचे खंडन (मत्तय २६:२६, १ करिंथकर ११:२४, इफिसकर ५:२) यांचा समावेश आहे.

मनुष्याने पाप केल्यावर काय घडले याकडे वळूया. पापाचे परिणाम काय होते? मूलत: दोन होते:

अ. मनुष्य हरवला

ब. मनुष्याची मालकी हरवली; त्याने पृथ्वीवरील प्रभुत्व गमावले

मनुष्य कसा हरवला?

रोमकरांस ३:१०–१२ शास्त्रात असे लिहिलेले आहे की, "नीतिमान कोणी नाही, एकदेखील नाही; 11समंजस कोणी नाही, देवाचा शोध झटून करणारा कोणी नाही; 12सर्व बहकले आहेत, ते सारे निरुपयोगी झाले आहेत; सत्कर्म करणारा असा कोणी नाही, एकही नाही."

रोमकरांस ५:१२ एका माणसाच्या द्वारे पाप जगात शिरले आणि पापाच्या द्वारे मरण शिरले; आणि सर्वांनी पाप केल्यामुळे सर्व माणसांमध्ये अशा प्रकारे मरण पसरले.

मनुष्याने स्वतःवरचा ताबा गमावला. पापाची निवड करून, त्याने सैतानाची विचारधारा वारशाने स्वीकारली आणि तो पापाचा गुलाम बनला. ही गुलामगिरीची अवस्था होती; आणि स्वतःच्या सामर्थ्याने व इच्छेने पुन्हा देवाची निवड करणे त्याच्यासाठी अशक्य झाले. सर्वजण एकमताने हरवले. कोणीही देवाला शोधू शकत नाही. सर्वजण मार्ग चुकले. सर्वजण निरुपयोगी झाले. सर्वजण देवाशी वैरभावात आले. पाप आले तेव्हा, त्याचा परिणाम म्हणून सर्वांवर मृत्यू आला.

आता हे वचन आपल्याला सांगते:

उत्पत्ती २:१७ पण बऱ्यावाइटाचे ज्ञान करून देणाऱ्या झाडाचे फळ खाऊ नको; कारण ज्या दिवशी त्याचे फळ तू खाशील त्या दिवशी तू खास मरशील."

मनुष्याने जीवनाच्या स्रोतापासून स्वतःला तोडून टाकले; आणि ख्रिस्ताने स्वतःला मनुष्याचा ढाल आणि प्रतिफळ होण्यासाठी दिले नसते, तर मनुष्य त्या दिवशीच नक्की मरण पावला असता. ख्रिस्ताने स्वतःला पापाचे वेतन आणि मनुष्य यांच्यामध्ये उभे केले. देवाविरुद्ध मनुष्याच्या बंडखोरीचा निसर्गावर तात्काळ परिणाम झाला. मनुष्याला निसर्गावर प्रभुत्व दिलेले होते; म्हणून निसर्गानेही त्याच्या बंडखोरीचे अनुकरण केले त्यातील विसंवाद काटे व तण यांच्या रूपाने प्रकट झाला. निसर्ग पूर्वीसारखा मनुष्याच्या अधीन राहिला नाही.

इब्री लोकांस २:६–८ तर एका ठिकाणी कोणी अशी साक्ष दिली आहे, "मर्त्य मानव तो काय की तू त्याची आठवण करावीस? अथवा मानवपुत्र तो काय की तू त्याला दर्शन द्यावेस? 7तू त्याला देवदूतांपेक्षा काही काळापुरते कमी केले आहेस; तू त्याला गौरव व थोरवी ह्यांनी मुकुटमंडित केले आहेस; आणि तू आपल्या हातच्या कृत्यांवर त्याला नेमले आहेस; 8तू सर्वकाही त्याच्या अधीन त्याच्या पायांखाली ठेवले आहेस."

म्हणून आपण पाहतो की सृष्टी देवाच्या हातांचे कार्य अजून मनुष्याच्या अधीन नाही. देवाने जग आणि त्यातील सर्व काही मनुष्याच्या अधीन केले होते; परंतु ती व्यवस्था ख्रिस्त येशूमध्ये टिकून होती. म्हणून जेव्हा मनुष्याने पाप केले, तेव्हा मालकी प्रभुत्व हरवले गेले. ज्या प्रमाणात मनुष्य देवाच्या अधीन राहिला नाही, त्याच प्रमाणात सृष्टीही मनुष्याच्या

अधीन राहिली नाही.

ख्रिस्तामधील देवाचे तारण

पापाबरोबर त्वरित मृत्यू येतो,[578] आणि तेथे ख्रिस्ताने स्वतःला मध्ये उभे केले यासाठी की मनुष्याला पापाचे वेतन त्वरित मिळू नये, तर त्याला दुसरी संधी मिळावी. त्यानंतर आपण ते वचन वाचतो सुवार्ता जी हवेला सांगितली गेली:

उत्पत्ती ३:१५ आणि तू व स्त्री, तुझी संतती व तिची संतती ह्यांच्यामध्ये मी परस्पर वैर स्थापीन; ती तुझे डोके फोडील, व तू तिची टाच फोडशील."

स्वतःला पापाच्या अधीन दिल्यानंतर, मनुष्याचा आनंद पापात म्हणजेच स्वार्थात राहू लागला, आणि देवाशी कोणतीही सुसंवादिता उरली नाही. देवाने विश्व अगापे प्रेमाच्या तत्त्वांवर निर्माण केले होते जे म्हणजे स्वतःला इतरांच्या सेवेसाठी देणे. देवाच्या सर्व आशीर्वादांना विविध मार्गांनी स्वीकारून, स्वतः इतरांसाठी आशीर्वादाचा मार्ग बनणे हेच अगापेचे स्वरूप आहे. विश्वाचा मूलभूत सिद्धांत असा होता की इतरांच्या सर्वोच्च कल्याणासाठी जगणे, देवाच्या सेवेत आनंदाने त्याचे प्रेम प्रकट करणे.

परंतु पाप आल्यावर, मनुष्याने देवाच्या जागी स्वतःला बसविले. एदेनपासूनच, मनुष्य चांगले-वाईट याच्या ज्ञानाच्या झाडापासून घेत आहे देवाच्या इच्छेला थेट विरोध करणारी गोष्ट म्हणजे स्वतःला तृप्त करण्यासाठी, आणि देवासारखे होण्यासाठी.[579] पण देव असा नाही;[580] लूसिफरने देवाच्या स्वभावाविषयी खोटे बोलले. या खोटेपणामुळे, मनुष्याने सैतानाची मानसिकता आणि विचार स्वीकारले,[581] त्याच्यासोबत त्याची मूल्यप्रणालीही स्वीकारली, आणि स्वभावाने देवासारखा राहिला नाही.

या प्रक्रियेमुळे मनुष्याच्या मनात देवाविषयीच्या सर्व कल्पनांचा पूर्ण विपर्यास झाला. आता सैतानाच्या देवाविषयीच्या सर्व खोट्या गोष्टी मनुष्याला नैसर्गिक आणि तर्कसंगत वाटू लागल्या. आपल्या देहस्वभावात मनुष्य आता देवाला अत्याचारी, हुकूमशहा, दयावीरहित न्यायाधीश म्हणून पाहू लागला जो माणसांना थोडीशीही दया देत नाही, तर सर्व काही मागतो. सैतानाने माणसांना देव स्वार्थी आहे असे पाहायला लावले.

याच ठिकाणी ख्रिस्त मध्यस्थ म्हणून उभा राहतो आणि मनुष्याचे देवाशी मेलमिलाप करण्याचे कार्य सुरू करतो देव मनुष्याशी वैरभावात आहे म्हणून नव्हे, तर मनुष्याने देवाला आपला शत्रू मानले म्हणून.

कलैस्सैकरांस १:२१-२२ जे तुम्ही पूर्वी परके व दुष्कर्मे करत मनाने वैरी झाला होता, 22त्या तुमचा आता त्याने स्वतःच्या रक्तमांसाच्या देहात मरणाच्या द्वारे समेट केला आहे...

मनुष्य चुकीचा विश्वास धरतो की देवाने स्वतःला मानवतेपासून वेगळे केले आहे, आणि मनुष्याच्या दुःखांचे कारण देवच आहे. पण हा वैरभाव देवाच्या मनात नसून मनुष्याच्या

[578] उत्पत्ति २:१७
[579] उत्पत्ति ३:५
[580] १ करिंथकर १३:५
[581] यशया १४:१३-१४

मनात आहे. म्हणूनच ख्रिस्ताचे कार्य म्हणजे आपले विचार आणि समज नव्याने घडविणे (), आणि आपल्याला देवाशी शांततेत आणणे. तो हे कार्य आपल्याला देव खरोखर कसा आहे हे दाखवून करतो.

मनुष्य पाप करताच, ख्रिस्त हे मेलमिलापाचे कार्य आपल्या खांद्यावर घेतो, आणि जुन्या सर्पाविरुद्ध मनुष्यामध्ये वैर उत्पन्न करून सुटकेचा एक दरवाजा उघडतो. हा दरवाजा मनुष्याने मागितल्यावर उघडावा म्हणून ठेवलेला आहे.[582] दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे तर, देवाने ख्रिस्ताद्वारे माणसात निर्माण केलेली ही शत्रुत्वाची भावना, कारण हे शत्रुत्व स्त्रीच्या वंशामध्ये, म्हणजेच ख्रिस्तामध्ये आहे, हीच माणसाला वेगळा पर्याय निवडण्याची, म्हणजेच देवाला निवडण्याची शक्यता देते.

या योजनेत हे समाविष्ट होते की देवाचा पुत्र,[583] पित्याचा प्रिय,[584] देवाचे वचन,[585] देवाचे सामर्थ्य,[586] अदृश्य देवाची प्रतिमा,[587] जीवनाचा कर्ता,[588] पित्याच्या गौरवाची प्रभा,[589] देवाचा आत्मा,[590] ज्याने पित्याबरोबर मिळून विश्व आणि सर्व जीवन निर्माण केले,[591] तो आपले जीवन देईल,[592] यासाठी की पापी मनुष्याला खऱ्या अर्थाने दुसरी संधी मिळावी. ख्रिस्ताचे जीवन दिले गेले, जेणेकरून मनुष्य पापातून आणि पापामुळे येणाऱ्या दोषनिर्णयातून सुटू शकेल. हाच खरा उद्धार आहे येशू ख्रिस्तामधील देवाचा अनुग्रह. आता आपण स्वतःला विचारतो: हे कसे घडते?

योहान १:९ जो खरा प्रकाश प्रत्येक मनुष्याला प्रकाशित करतो तो जगात येणार होता.

या जगात असा एकही मनुष्य नाही की ज्याने ख्रिस्ताचा प्रकाश प्राप्त केला नाही. देवाने ख्रिस्ताद्वारे आपल्या अनुग्रहाचा विचार मनुष्याच्या अंतःकरणात रोवला,[593] आणि मनुष्याने तो आदाम व हव्वेच्या वारशाचा भाग म्हणून प्राप्त केला. देवाने आपल्या क्षमेचा विचार आणि चांगल्याकडे ओढ निर्माण केली. अशा प्रकारे देवाचा आत्मा प्रत्येक मनुष्याशी झगडतो त्याच्या अंतःकरणात, मनात आणि विवेकात अशा कार्यामध्ये ज्याची व्याप्ती आणि परिणाम अनंत आहेत.

ख्रिस्ताचा आत्मा प्रत्येक मनुष्यामध्ये एक अद्वितीय, वैयक्तिक कार्य करतो प्रत्येकाच्या परिस्थितीनुसार, अत्यंत काळजीपूर्वक देवाचे प्रेम दाखवण्यासाठी आणि त्याला पुन्हा देव व त्याच्या पुत्राशी असलेल्या संगतीच्या आनंदात आणण्यासाठी.[594] हे रोवलेले वैर देवाच्या आत्म्याद्वारे जोपासले जाते आणि वाढविले जाते, सर्वांना पश्चात्तापाकडे मार्गदर्शन करण्यासाठी, जेणेकरून सर्व मनुष्य वाचले जावेत. जरी सर्वजण त्याची निवड करत नाहीत,

---

[582] इफिसकरांस ४:२३
[583] प्रकटीकरण ३:२०
[584] मत्तय ३:१७; रोमकर ८:३२
[585] मत्तय १२:१८
[586] योहान १:१
[587] १ करिंथकर १:२४; मत्तय २८:१८
[588] २ करिंथकर ४:४; कलस्सैकरांस १:१५
[589] प्रेषितांची कृत्ये ३:१५
[590] इब्री लोकांस १:३
[591] यशया ६३:१४; रोमकर ८:९-१०
[592] इब्री लोकांस १:१-३; कलस्सैकरांस १:१६
[593] योहान १०:१५
[594] १ योहान १:३

तरीही ख्रिस्त आपला आत्मा वापरून सर्वांसाठी मध्यस्थी करतो, जेणेकरून त्यांना जीवन मिळावे. हे आपण आणखी कुठे पाहतो?

देवाचे ज्ञान

१ करिंथकरांस १:२३-२४,३० आम्ही तर वधस्तंभावर खिळलेला ख्रिस्त गाजवतो; हा यहूद्यांना अडखळण व हेल्लेण्यांना मूर्खपणा असा आहे खरा, 24परंतु पाचारण झालेल्या यहूदी व हेल्लेणी अशा दोघांनाही ख्रिस्त हा देवाचे सामर्थ्य व देवाचे ज्ञान आहे. त्याच्याकडून तुम्ही ख्रिस्त येशूमध्ये आहात, तो देवापासून आपल्याला ज्ञान म्हणजे नीतिमत्त्व आणि पवित्रीकरण व खंडणी भरून प्राप्त केलेली मुक्ती असा झाला आहे;

देव आपले ज्ञान ख्रिस्ताच्या व्यक्तिमत्त्वामध्ये देतो. ख्रिस्त स्वतःला ज्ञान म्हणून ओळख देतो तेव्हा हे आपल्याला स्पष्टपणे दिसते.

लूक ११:४९ ह्या कारणास्तव देवाच्या ज्ञानानेही म्हटले, 'मी त्यांच्याकडे संदेष्टे व प्रेषित पाठवीन, आणि त्यांच्यातील कित्येकांना ते जिवे मारतील व कित्येकांना छळतील;

मत्तय २३:३३ अहो सापांनो, सापांच्या पिलांनो, तुम्ही नरकदंड कसा चुकवाल? 34म्हणून पाहा, मी तुमच्याकडे संदेष्टे, ज्ञानी व शास्त्री ह्यांना पाठवतो; तुम्ही त्यांच्यातील कित्येकांना जिवे माराल व वधस्तंभावर खिळाल आणि कित्येकांना तुम्ही आपल्या सभास्थानांमध्ये फटके माराल व नगरोनगरी त्यांचा पाठलाग कराल;

येशू, आपल्या क्रूसावर जाण्याच्या थोड्याच आधी परुश्यांशी संवाद साधताना, स्वतःला देवाचे ज्ञान म्हणून सांगतो. लूकच्या वर्णनात, येशू म्हणतो की देवाचे ज्ञान संदेष्टे आणि प्रेषित पाठवते; तर मत्तयच्या वर्णनात येशू म्हणतो, "मी तुमच्याकडे संदेष्टे, ज्ञानी पुरुष आणि शास्त्री पाठवितो".[595] ख्रिस्त येथे स्वाभाविकपणे देवाच्या वचनाकडेच निर्देश करीत आहे; आणि त्या वचनामध्ये आपण ख्रिस्ताच्या सेवाकार्याचा विस्तार पाहतो जगासाठी देवाचे ज्ञान म्हणून.

नीतिसूत्रे १:२० ज्ञान रस्त्यावर पुकारा करते, चवाठ्यांवर आपली वाणी उच्चारते; 21गजबजलेल्या रस्त्यांच्या नाक्यांवर, वेशींच्या दारात, घोषणा करते, नगरात आपले हे शब्द उच्चारते : 22"अहो भोळ्यांनो, तुमचे भोळेपण तुम्हांला कोठवर आवडणार? निंदा करणारे निंदेत कोठवर आनंद पावणार, आणि मूर्ख लोक ज्ञानाचा तिटकारा कोठवर करणार? 23माझा वाग्दंड ऐकून वळा; पाहा, मी आपल्या आत्म्याचा वर्षाव तुमच्यावर करीन, मी आपली वचने तुम्हांला कळवीन.

योहान ७:३७–३९ मग सणाच्या शेवटल्या म्हणजे महत्त्वाच्या दिवशी येशू उभा राहून मोठ्याने म्हणाला, "कोणी तान्हेला असला तर त्याने माझ्याकडे यावे आणि प्यावे. 38जो माझ्यावर विश्वास ठेवतो त्याच्यातून शास्त्रात सांगितल्याप्रमाणे, जिवंत पाण्याच्या नद्या वाहतील." 39(ज्यांनी त्याच्यावर विश्वास ठेवला त्यांना जो आत्मा मिळणार होता, त्याच्याविषयी त्याने हे म्हटले; तोपर्यंत पवित्र आत्मा दिलेला नव्हता; कारण येशूचा तोपर्यंत गौरव झाला नव्हता.)

[595] मत्तय २३:३४

देवाचे ज्ञान असलेला ख्रिस्त आजही आपल्या रस्त्यांवर आणि उद्यानांतून चालतो. तो आपल्या घरांत दयेची वचने घेऊन येतो. मानवी डोळ्यांना अदृश्य असला, तरी तो आपल्या मध्ये आहे आरोग्य देण्यासाठी आणि आशीर्वाद देण्यासाठी. "रस्त्यांमध्ये", "गजबजलेल्या ठिकाणी" आणि "नगराच्या वेशींच्या दारांत" तो आपला आवाज व आपली वचने उच्चारतो. तो आपला आत्मा देण्याचे आणि आपली वचने प्रकट करण्याचे वचन देतो, जेणेकरून जीवन सापडावे. म्हणून असे लिहिले आहे:

नीतिसूत्रे २:१०–१२ कारण ज्ञान तुझ्या चित्तात प्रवेश करील, आणि विद्या तुझ्या जिवाला रम्य वाटेल; 11विवेक तुझे रक्षण करील, समंजसपणा तुला सांभाळील;

नीतिसूत्रे ३:१३, १८ ज्याला ज्ञान प्राप्त होते, तो सुज्ञता संपादन करतो, तो मनुष्य धन्य होय. जे त्याला धरून राहतात त्यांना ते जीवनवृक्षरूप आहे; जो कोणी ते राखून ठेवतो तो धन्य होय.

नीतिसूत्रे ४:७, ९ ज्ञान ही श्रेष्ठ चीज आहे म्हणून ते संपादन कर; आपली सर्व संपत्ती वेचून सुज्ञता संपादन कर. ते तुला शोभिवंत शिरोभूषण देईल; ते तुला सुंदर मुकुट देईल."

देवाचे ज्ञान म्हणजे ख्रिस्त आपल्या हृदयात वसण्याची इच्छा करतो. आणि तो जर वसला, तर त्याची उपस्थिती आपल्याला दुष्ट मार्गापासून सोडवते. हे स्वीकारणे म्हणजे जीवनवृक्षाचे फळ खाणे होय, कारण त्याच्यामध्येच जीवन आहे.[596] आपण पृथ्वीवरच त्याची कृपा स्वीकारतो, जेव्हा आपण त्याला ज्ञान म्हणून स्वीकारतो; आणि त्याच्या राज्यात प्रवेश करताना तो आपल्याला मुकुट देईल.[597]

नीतिसूत्रे ८:१–७ ज्ञान घोषणा करीत नाही काय? सुज्ञपण आपल्या वाणीची गर्जना करीत नाही काय? 2मार्गावरील उंचवट्यांच्या शिखरांवर, चवाठ्यांवर ते उभे असते; 3ते वेशीनजीक, नगराच्या तोंडी प्रवेशद्वारी मोठ्याने ओरडून म्हणते, 4"मानवहो, मी तुम्हांला हाका मारीत आहे; मनुष्यजातीसाठी माझी वाणी आहे. 5अहो भोळ्यांनो, तुम्ही चातुर्याची ओळख करून घ्या; मूर्खांनो, सुबुद्ध हृदयाचे व्हा. 6ऐका, कारण मी उत्कृष्ट गोष्टी सांगणार आहे. माझ्या वाणीतून सरळ गोष्टी निघणार आहेत. 7माझे तोंड सत्य बोलते; माझ्या वाणीला दुष्टपणाचा वीट आहे.

ज्ञान आपली हाक देत असते आणि आपले आवाहन करते. ती नगरात पुकारा करते लोकांनी सत्य ऐकावे, जे चांगले आहे ते निवडावे आणि जीवन निवडावे म्हणून. आता प्रश्न असा उरतो की "नगर" या शब्दाचा शास्त्रात केवळ शब्दशः अर्थ आहे का, की त्याचा आणखी काही अर्थही आहे? याचे उत्तर आपल्याला नीतिसूत्रांमध्येच पुढे मिळते.

नीतिसूत्रे २५:२८ ज्या मनुष्याचे चित्त स्वाधीन नाही, तो गावकुसू नसलेल्या पडक्या गावासारखा आहे.

येथे मनुष्याची तुलना गावाशी म्हणजेच नगराशी केली आहे. नगराच्या वेशी म्हणजे ती इंद्रिये आहेत ज्यांद्वारे आपण बाह्य जगाशी संवाद साधतो आणि त्याचे आकलन करतो,

[596] योहान ३:३६; ६:४०; १ योहान २:२५; ५:११-१२
[597] २ तीमथ्य ४:८; १ करिंथकर ९:२५; याकोब १:१२; १ पेत्र ५:४

आणि नगराच्या भिंती म्हणजे मनुष्याचा आत्मा, म्हणजेच त्याचा स्वभाव. त्यामुळे आपण पाहतो की ज्ञान, म्हणजे ख्रिस्ताचा आत्मा, हे अगदी त्या ठिकाणी दिले गेले आहे जिथे मनुष्याचा बाह्य जगाशी संबंध येतो, आणि जिथे मनुष्याच्या हृदयातील गोष्टी प्रकट होतात. मनुष्याने जीवनाचा आणि सत्याचा मार्ग कसा निवडावा हे जाणण्यासाठी ज्ञान देण्यात आले आहे. ते कपाळावर, म्हणजेच मनामध्ये दिले गेले आहे, जेणेकरून मनुष्य निवड करू शकेल.

जिथे "मनुष्यपुत्र" असे म्हटले आहे, तिथे मूळ हिब्रू भाषेत "बेन आदाम" असा शब्द आहे. म्हणजेच ज्ञान हे आदामाच्या सर्व संततीस दिले गेले आहे.[598] त्यामुळे संपूर्ण मानवजातीला देवाचे ज्ञान, म्हणजे ख्रिस्ताचा आत्मा, प्राप्त होतो. म्हणून असे म्हटले आहे की तो जगात येणाऱ्या प्रत्येक मनुष्याला प्रकाश देणारा आहे. ख्रिस्ताकडून वाहणारे हे पाणी, हा आत्मा, याचा प्रचार त्याने डोंगरावरील प्रवचनात केला आहे.

मत्तय ५:४५ अशासाठी की, तुम्ही आपल्या स्वर्गातील पित्याचे पुत्र व्हावे; कारण तो वाइटांवर व चांगल्यांवर आपला सूर्य उगववतो आणि नीतिमानांवर व अनीतिमानांवर पाऊस पाडतो.

देव पिता केवळ प्रत्यक्ष सूर्यप्रकाश आणि पाऊस न्यायी व अन्यायी सर्वांवर पाठवतो असे नाही, तर तो प्रत्येकाला धार्मिकतेचा सूर्य[599] देऊ इच्छितो, आणि ख्रिस्तामध्ये स्वर्गातून पडणारे आत्मिक पाणी आपण स्वीकारावे अशी त्याची इच्छा आहे. म्हणूनच पवित्र शास्त्र असे सांगते:

प्रेषितांची कृत्ये ४:१२ आणि तारण दुसऱ्या कोणाकडून नाही; कारण जेणेकरून आपले तारण होईल असे दुसरे कोणतेही नाव आकाशाखाली मनुष्यांमध्ये दिलेले नाही."

असे अनेक लोक आहेत ज्यांनी ख्रिस्ताविषयी कधी ऐकले नाही, आणि ज्यांनी त्याची कथा कधी ऐकली नाही. तरीही त्यांनी ख्रिस्ताकडून येणाऱ्या प्रेरणा ऐकल्या आणि त्याच्या आवाजाचा पाठपुरावा केला. त्यामुळे ते पूर्वेकडून व पश्चिमेकडून येतील आणि येशूसोबत बसतील; परंतु ज्यांनी येशूबद्दल ऐकले असूनही त्याच्या आत्म्याच्या मागे चालले नाही, ते बाहेरील अंधकारात टाकले जातील.[600]

रोमकरांस २:१४–१५ कारण ज्यांना नियमशास्त्र नाही असे परराष्ट्रीय जेव्हा नियमशास्त्रात जे आहे ते स्वभावत: करत असतात, तेव्हा त्यांना नियमशास्त्र नाही, तरी ते स्वत:च आपले नियमशास्त्र आहेत. 15म्हणजे ते नियमशास्त्रातील आचार आपल्या अंत:करणात लिहिलेला आहे असे दाखवतात; त्यांच्याबरोबर त्यांची सदसद्विवेकबुद्धीही त्यांना साक्ष देते आणि त्यांचे एकमेकां-विषयीचे विचार दोष लावणारे किंवा दोषमुक्त करणारे असे असतात.

असे काही अन्यजातीचे लोक आहेत ज्यांनी कदाचित ख्रिस्ताविषयी कधी ऐकले नसेल, तरीही ज्यांच्या हृदयांत नियमशास्त्र लिहिलेले आहे. हे कसे शक्य आहे? हे यासाठी शक्य आहे की त्यांनी जगाच्या प्रकाशापुढे आपली हृदये कठीण केली नाहीत, आणि ज्या

[598] नीतिसूत्रे ८:३१; उत्पत्ति ५:२; ३:१५
[599] मलाखी ४:२
[600] मत्तय ८:१२

परिस्थितीत ते होते त्या परिस्थितीनुसार ते त्याच्याशी विश्वासू व सत्य राहिले.[601]

म्हणून संपूर्ण जग आपल्या तारणासाठी ख्रिस्ताच्या हाती देण्यात आले. ख्रिस्ताने स्वतःला जगासाठी अर्पण केले. ख्रिस्तामध्ये देवाची कृपा प्रत्येक मानवाला वैयक्तिक रीतीने प्रकट झाली, प्रत्येक आत्म्याला देवाकडे आणण्याच्या सूक्ष्म कार्यामध्ये. हे कार्य बहुतांशी अदृश्य होते, परंतु ख्रिस्ताच्या पहिल्या आगमनात ते मोठ्या प्रमाणात प्रकट झाले. आणि काळाच्या शेवटी, जेव्हा जग आपल्या देहप्रधान विचारसरणीत एकवटेल व त्यामुळे आत्मविनाशाकडे झुकेल, तेव्हा ज्यांना वाचायचे आहे त्यांना वाचविण्यासाठी आणि महान संघर्षाचा शेवट करण्यासाठी ख्रिस्ताचे एक अंतिम महान प्रकटीकरण आवश्यक ठरेल.

ख्रिस्ताची दुःखे

मोशेच्या दिवसांत मानवजातीच्या तारणामध्ये ख्रिस्ताचा हा हस्तक्षेप अधिक सविस्तरपणे आपण पाहतो:

निर्गम २३:२०–२२ पाहा, वाटेने तुला सांभाळण्याकरता आणि मी तयार केलेल्या स्थानात तुला पोचवण्याकरता मी एक दूत तुझ्यापुढे पाठवत आहे. 21त्याच्यासमोर सावधगिरीने राहा आणि त्याचे म्हणणे ऐक; त्याची अवज्ञा करू नकोस, कारण तो तुमचा अपराध माफ करणार नाही, कारण त्याच्या ठायी माझे नाव आहे. 22तथापि तू त्याचे म्हणणे लक्षपूर्वक ऐकशील व मी सांगतो ते सगळे करशील, तर मी तुझ्या शत्रूंचा शत्रू होईन आणि तुझ्या विरोधकांचा विरोधक होईन.

आपण जाणतो की मार्गदर्शन करणारा हा देवदूत, ज्याच्यामध्ये यहोवाचे नाव आहे, तो स्वतः ख्रिस्तच आहे. येथे दिलेले आमंत्रण "त्याच्याविषयी सावध राहा" असे आहे याकडे लक्ष द्या. मूळ हिब्रू भाषेत येथे वापरलेला शब्द "त्याच्याविषयी" याचा अर्थ "त्याच्या समोर" किंवा "त्याच्या उपस्थितीत" असा आहे. हे आवाहन केवळ त्याच्या उपस्थितीचा मान राखण्यापुरते मर्यादित नाही, तर त्याच्या आवाजाकडे लक्ष देण्याचे आहे. पुढे असे म्हटले आहे, "त्याला चिडवू नकोस". जर आपण या शब्दाचा शब्दकोशात अर्थ पाहिला, तर असे आढळते:

४८४३. מָרַר מारार, मा-रार'; एक मूळ धातू; मूळ अर्थ ठिबकणे [पहा ४७५२]; परंतु केवळ ४७५१ पासून साधित म्हणून वापरला जातो; कडू असणे (किंवा कडू करणे) (शब्दशः किंवा लाक्षणिक अर्थाने):—कडू (असणे, होणे, वागणे, वाटणे, करणे), क्रोधाने संतप्त होणे, (खूप) दुःखी होणे, चिडवणे, त्रास देणे.

याचा अर्थ असा आहे की त्याला कडू करू नका किंवा त्याला दुःखी करू नका. यामुळे "त्याच्या चेहऱ्याचे रक्षण करा" या आवाहनाला अधिक खोल अर्थ मिळतो. हाच शब्द पुढील वचनात ख्रिस्ताविषयी वापरलेला आपण पाहतो:

यशया २२:४ ह्यासाठी मी म्हणालो, "माझ्यावरून आपली दृष्टी फिरवा; मी मनस्वी रडणार आहे; माझ्या लोकांच्या कन्येचा नाश झाला आहे; त्याबद्दल माझे सांत्वन करण्याचे श्रम घेऊ नका."

[601] स्तोत्र ८७:४-६

येथे प्रभू म्हणतो की तो आपल्या लोकांच्या कन्येच्या नाशासाठी कडवटपणे रडेल. निर्गम पुस्तकात ज्याचा अनुवाद "त्याला चिडवू नका" असा केला आहे, तोच शब्द येथे "मी रडेन" असा अनुवादित झाला आहे. निर्गममधील वचन असे सांगते की आपण ख्रिस्ताला रडवू नये, आणि पुढे असे म्हणते, "तो तुमच्या अपराधांना क्षमा करणार नाही." "क्षमा" या शब्दाचा अर्थ पाहिल्यास, त्याला अनेक अर्थ आहेत:

נָשָׂא (nâsâʾ) उचलणे, विविध प्रकारे वापरले जाणारे, शब्दशः व रूपकात्मक अर्थाने; घेणे, वाहणे, झेलणे इत्यादी.

आपण पाहतो की याचा मुख्य अर्थ "उचलणे" असा आहे, शब्दशः आणि रूपकात्मक दोन्ही अर्थांनी. याचा अर्थ घेणे, वाहणे, झेलणे असा होतो. म्हणजेच, तो त्यांच्या अपराधांना पुढे उचलणार नाही, वाहणार नाही किंवा झेलणार नाही. वेगवेगळ्या वचनांकडे पाहिले असता, आपण वाचतो की ख्रिस्ताने खरोखरच आणि प्रत्यक्षपणे आपल्या लोकांना वाहिले आहे:

अनुवाद १:३१–३३ आणि तुम्ही रानातही पाहिले की, येथवर येऊन पोहचेपर्यंत जो सारा मार्ग तुम्ही आक्रमिला त्यात तुमचा देव परमेश्वर ह्याने, मनुष्य जसा आपल्या मुलाला वाहून नेतो तसे तुम्हांला नेले.' 32एवढे करूनही आपला देव परमेश्वर ह्याच्यावर तुम्ही विश्वास ठेवला नाही. 33तुमच्यासाठी वाटेत तळ देण्याचे ठिकाण शोधण्यास आणि रात्री अग्नीत व दिवसा मेघात प्रकट होऊन, ज्या वाटेने तुम्ही जायचे ती वाट तुम्हांला दाखवण्यास तो तुमच्यापुढे चालला.

येथे आपण पाहतो की "वाहून" या शब्दामध्ये मूळ भाषेत तोच शब्द वापरलेला आहे जो आपण आधी पाहिला. त्यामुळे आपण पाहतो की ख्रिस्ताने आपल्या आत्म्याद्वारे इस्राएली लोकांना वाहिले, आणि जसा एखादा मनुष्य आपल्या बालकाला उचलतो व वाहतो, तसे त्यांना वाहिले.[602] प्रेमाने, कोमलतेने आणि समर्पणाने त्याने संपूर्ण राष्ट्राला आधार दिला आणि जिवंत ठेवले, सतत त्यांच्या हृदयांना संबोधत आणि आवाहन करत राहिला. हाच शब्द पुढील वचनात येशूबद्दल वापरलेला आपण पाहतो:

यशया ५३:४ खरोखर आमचे व्याधी त्याने आपल्यावर घेतले, आमचे क्लेश त्याने वाहिले; तरी त्याला ताडन केलेले, देवाने त्याच्यावर प्रहार केलेले व त्याला पिडलेले असे आम्ही त्याला लेखले.

येथे हा शब्द "वाहिले" असा अनुवादित केला आहे. काही भाषांतरांत "घेतली" किंवा "झेलली" असे शब्द वापरले आहेत. आणि येथे तो केवळ इस्राएलाबद्दल नव्हे, तर संपूर्ण मानवजातीबद्दल सांगितला आहे. त्याने आपली दुःखे वाहिली शारीरिक आणि नैतिक आजार. त्याने आपली वेदना सहन केली. जसा एखादा पिता आपल्या बालकाला उचलून धरतो आणि त्याच्या तापामुळे इतका हलतो की तो स्वतःही त्याच्या दुःखात सहभागी होतो, तसेच ख्रिस्त मानवजातीला वाहतो आणि मानव दुःख सहन करतो तेव्हा तोही दुःख सहन करतो. म्हणूनच असे म्हटले आहे:

स्तोत्र २८:९ तू आपल्या लोकांना तार, आपल्या वतनाला आशीर्वाद दे; त्यांचा प्रतिपाळ कर, त्यांना सदोदित वाहून ने.

---

[602] यशया ४९:२२; अनुवाद ३३:१२

"त्यांना सदासर्वकाळ उचलून धर, त्यांना सदैव वाहून ने" अशी स्तोत्रकर्त्याची विनंती आहे. त्यामुळे आपण पाहतो की ख्रिस्ताच्या उपस्थितीची काळजी घेणे, त्याचे रक्षण करणे, त्याचा चेहरा जपणे आणि त्याच्या आवाजाकडे कान देणे यासाठी आपल्याला ताकीद देण्यात आली आहे. कारण आपण तसे केले नाही, तर तो कडवटपणे रडेल आणि आपल्याला सोडून देण्यास भाग पाडला जाईल; तो आपले अपराध पुढे वाहू शकणार नाही. मग त्याला आपल्याला आपल्या हृदयाच्या मोकळ्या वासना भोगू देण्यासाठी सोडून द्यावे लागेल.

ख्रिस्ताचा आत्मा प्रत्येक हृदयाच्या दारावर ठोठावत आला आहे, त्याच्या ज्ञानाच्या आवाजाकडे कान देण्याची विनंती करत. अगदी आरंभापासून आदम, काईन, हाबेल, सेथ, जलप्रलयापूर्वीचे लोक, आणि त्यांच्यानंतर आजपर्यंत जे कोणी झाले ख्रिस्त आपल्या आत्म्याद्वारे प्रत्येक हृदयाच्या दाराशी झगडत आला आहे.

गलातीकरांस ३:१ अहो बुद्धिहीन गलतीकरांनो, वधस्तंभावर खिळलेला येशू ख्रिस्त ज्यांच्या डोळ्यांपुढे वर्णन करून ठेवला होता, त्या [तुम्ही सत्याचे पालन करू नये म्हणून] तुम्हांला कोणी भुरळ घातली?

गलातीकरांना येशू ख्रिस्त कसा दाखविला गेला होता? वधस्तंभावर खिळलेला म्हणून. कुठे? यरुशलेममध्ये? नाही तर त्यांच्यामध्ये, गलातियामध्ये! केव्हा? त्याच क्षणी! हा मजकूर पुन्हा काळजीपूर्वक वाचा. येशू ख्रिस्त केवळ रूपकांत नाही, छायांमध्ये नाही, तर अगदी स्पष्टपणे गलातीकरांमध्ये वधस्तंभावर खिळलेला म्हणून शिकविला गेला. हे कसे शक्य आहे? याचे अधिक स्पष्ट चित्र मिळविण्यासाठी त्याचा संदर्भ पाहूया:

गलातीकरांस २:२० मी ख्रिस्ताबरोबर वधस्तंभावर खिळलेला आहे; आणि ह्यापुढे मी जगतो असे नाही, तर ख्रिस्त माझ्या ठायी जगतो; आणि आता देहामध्ये जे माझे जीवित आहे ते देवाच्या पुत्रावरील विश्वासाच्या योगाने आहे; त्याने माझ्यावर प्रीती केली व स्वत:ला माझ्याकरता दिले.

मी ख्रिस्ताबरोबर वधस्तंभावर खिळलेला आहे. केव्हा? आत्ताच. आणि आत्ता काय घडते आहे? मी वधस्तंभावर खिळलेला आहे. एकटाच? नाही पौल म्हणतो, ख्रिस्तही आत्ताच वधस्तंभावर खिळलेला आहे. हे कसे शक्य आहे? ख्रिस्ताच्या वधस्तंभाची संकल्पना, त्याच्या प्रत्यक्ष क्रुसावर खिळण्यापूर्वीच, ख्रिस्ताने स्वतः शिकविली आणि स्पष्ट केली होती. तो काय म्हणतो ते पाहा:

मार्क ८:३१–३७ तो त्यांना असे शिक्षण देऊ लागला की, 'मनुष्याच्या पुत्राने पुष्कळ दुःखे भोगावी, वडीलमंडळ, मुख्य याजक व शास्त्री ह्यांच्याकडून नाकारले जावे, जिवे मारले जावे आणि त्याने तीन दिवसांनंतर पुन्हा उठावे, ह्याचे अगत्य आहे.' 32ही गोष्ट तो उघड बोलत होता तेव्हा पेत्र त्याला बाजूला घेऊन त्याला दटावू लागला. 33तेव्हा त्याने वळून आपल्या शिष्यांकडे पाहिले व तो पेत्राला दटावून म्हणाला, "सैताना, माझ्यापुढून चालता हो; कारण तुझा दृष्टिकोन देवाचा नव्हे तर मनुष्यांचा आहे." मग त्याने आपल्या शिष्यांबरोबर लोकांनाही बोलावून म्हटले, "जर कोणी माझा अनुयायी होऊ पाहतो तर त्याने आत्मत्याग करावा, आपला वधस्तंभ उचलून घ्यावा व मला अनुसरत राहावे. 35कारण जो कोणी आपला जीव वाचवू पाहतो तो त्याला मुकेल आणि जो कोणी माझ्याकरता व सुवार्तेकरता आपल्या जिवाला मुकेल तो त्याला वाचवील. 36कारण मनुष्याने सर्व जग मिळवले आणि आपल्या

जिवाचा नाश करून घेतला तर त्याला काय लाभ? किंवा मनुष्य आपल्या जिवाबद्दल काय मोबदला देऊ शकेल?

वधस्तंभ उचलणे म्हणजे स्वतःचा नकार करणे. वधस्तंभ उचलणे म्हणजे ख्रिस्ताचा पाठपुरावा करणे जो नम्रतेने आपला वधस्तंभ वाहतो. वधस्तंभ उचलणे म्हणजे, परिस्थितीने तसे मागितले तर, ख्रिस्तासाठी दुःख सहन करणे आणि आपले जीवन अर्पण करणे. वधस्तंभ उचलणे म्हणजे स्वार्थाला मरणे; ख्रिस्ताच्या वचनांची लाज न बाळगणे. वधस्तंभ उचलणे म्हणजे ज्येष्ठ, मुख्य याजक आणि शास्त्री यांच्याकडून नाकारले जाणे. वधस्तंभ उचलणे म्हणजे ज्यांच्याकडे आपण आवाहन करीत आहोत त्यांच्याकडून होणारा विरोध आणि नकार सहन करणे. वधस्तंभ सहन करणे म्हणजे अपमान स्वीकारणे; वधस्तंभ हा ख्रिस्ताचा अपमान आहे.

आपण ख्रिस्ताकडे पाहतो; आपण पाहतो की तो दररोज क्रुसावरील यातना सहन करीत आहे.[603] का? कसे? कारण तो आपल्या आत्म्यात या पृथ्वीवरील प्रत्येक व्यक्तीला वाहून घेतो, आणि प्रत्येक हृदयाच्या दाराशी हाक मारत असतो, आणि त्यांच्या शत्रुत्वामुळे तो सतत आघात सहन करीत असतो. तो हा वधस्तंभ का वाहतो? कारण तो आपल्यावर, आपल्या मुलांवर, इतके प्रेम करतो की प्रत्येकासाठी आपले जीवन देण्यास तो तयार झाला. आपल्या प्रेमात तो आपले तारण करण्याची तीव्र इच्छा धरतो. पित्याला आपल्या मुलांनी आपला आवाज ऐकावा तसे तो आपल्याकडून ऐकले जाण्याची उत्कट इच्छा करतो.

आणि संपूर्ण जगासाठीचे आवाहन हेच आहे की आपण त्याची जाणीव ठेवावी, त्याचा चेहरा जपावा, आणि त्याला घट्ट धरून ठेवावे. तो तुम्हाला धारण करीत आहे, जरी तुम्हाला ते माहीत नसले आणि तुम्हाला वाळूत एकाऐवजी दोन वाटा दिसत असल्या तरीही. आपली बंडखोरी, आपला नकार, आपली वचने, हृदय कठीण करणे, त्याच्या हाकेला, बोलवण्याला आणि दोषारोपणाला कान बंद करणे या सर्व गोष्टी त्याला दुःख देतात. त्याची मुले विनाशाचा मार्ग निवडताना पाहणे त्याला फार खोल जखम करते. तो जाणतो की आपण हट्ट धरला तर, आपल्याविषयीच्या आदरामुळे, त्याला आपल्याला आपल्या स्वतःच्या नशिबावर सोडून द्यावे लागेल म्हणजे संरक्षणाशिवाय, विध्वंसकाच्या हाती. म्हणूनच तो दुःखी होतो आणि रडतो.

खालील वचनात हे कसे वर्णन केले आहे ते पाहा. इस्राएल लोक अठरा वर्षे मूर्तिपूजेत होते आणि खऱ्या देवा व्यतिरिक्त सर्व प्रकारच्या देवांची उपासना करीत होते. शेवटी देवाने त्यांना त्यांच्या निवडीच्या हाती सोडून दिले; आणि त्यानंतर ते देवाकडे परतले:

अनुवाद १०:१६ म्हणून तुम्ही आपल्या अंतःकरणाची सुंता करा आणि ह्यापुढे ताठ मानेचे राहू नका.

देव इस्राएलाच्या दुःखामुळे दुःखी झाला. जेव्हा त्याला नकार सहन करावा लागतो, जेव्हा त्यांना आपल्या जीवनातून त्याला हाकलून देऊ देणे आणि त्यांच्या इच्छांवर त्यांना सोडून देणे त्याला मान्य करावे लागते, तेव्हा त्यांच्या परिणामी येणाऱ्या सर्व दुःखासाठी तो दुःख सहन करतो आणि व्यथित होतो. हा वधस्तंभ आहे, कारण पापाच्या परिणामांमुळे येणारे

[603] गलतीकरांस पत्र ३:१; इब्री लोकांस पत्र ६:६

आपले दुःख तो तेव्हा स्वतः सहन करतो. गोलगथावरील वधस्तंभावर मानवजातीसमोर ख्रिस्त व पित्याने जगाच्या स्थापनेपासून सहन केलेल्या दुःखांचे प्रकटीकरण झाले.

यशया ६३:७–९ परमेश्वराने आमच्यावर जे सर्व उपकार केले आणि आपल्या दयेने व आपल्या विपुल करुणेने इस्राएलाच्या घराण्याचे जे फार कल्याण केले, त्यांस अनुसरून असे परमेश्वराच्या सदय कृत्यांचे मी वर्णन करीन, त्याचे गुणानुवाद गाईन. 8कारण तो म्हणाला, खरोखर हे माझे लोक आहेत, कधीही लबाडी करणार नाहीत अशी ही मुले आहेत; म्हणून तो त्यांचा त्राता झाला. 9त्यांच्या सर्व दुःखाने तो दुःखी झाला, त्याची प्रत्यक्षता दर्शवणाऱ्या दिव्यदूताने त्यांचे तारण केले; त्याने आपल्या प्रीतीने व आपल्या करुणेने त्यांना उद्धरले; पूर्वीचे सर्व दिवस त्याने त्यांचे लालनपालन केले.

त्यांच्या सर्व दुःखाने तो दुःखी झाला. कधी कधी आपण आपल्या मुलांना एखाद्या दुखापतीमुळे किंवा वेदनेमुळे दुःख सहन करताना पाहतो; ते अशा परिस्थितीतून जात असतात जी त्यांना फार दुःखी करते, आणि ते रडतात. पालक म्हणून आपले हृदय हलते आणि आपण त्यांची वेदना त्यांच्यासोबत अनुभवतो. आपले हृदय पुढे करून त्यांचे दुःख झाकून टाकावे अशी आपली तीव्र इच्छा होते. याच प्रकारे, पण त्याहून कितीतरी अधिक, ख्रिस्ताचे प्रेम आहे, कारण तो पवित्र, निर्मळ, परिपूर्ण, अगापे प्रेमाने परिपूर्ण आहे, आणि आपण दुर्बल व दुष्ट आहोत,[604] आणि तो या पृथ्वीवरील प्रत्येक मानवासाठी पित्याचे प्रेम प्रकट करतो.

असे प्रेम, अशी दया माझे मन त्यापर्यंत पोहोचू शकत नाही किंवा ते समजू शकत नाही. कारण आज किती मृत्यू झाले आहेत? किती आत्महत्यां झाल्या आहेत? किती भुकेले आणि बेघर लोक आहेत? हे भयानक आहे. ख्रिस्त हे सर्व पाहतो, आणि त्याचे हृदय विदीर्ण होते. हे सर्व त्याला सहन करावे लागते, आणि तरीही तो कोमलतेने व प्रेमाने ऐकले जाण्याची विनंती करत राहतो. आणि त्याचे लोक त्याचे ऐकतात का? आपण त्याचे ऐकतो का?

म्हणूनच वचन म्हणते की ख्रिस्त गलातीकरांमध्ये वधस्तंभावर खिळलेला आहे. आणि आज तो आपल्यामध्येही वधस्तंभावर खिळलेला आहे. हृदय कठीण करणे हे ख्रिस्ताच्या मस्तकावरील काटे आहेत. त्याच्या दयेच्या आत्म्याच्या आवाजाला नकार देणे हे त्याच्या हातांवरील खिळे आहेत. अशा प्रकारे बायबल आपल्याला त्या कोकरूचे दर्शन घडवते जो जगाच्या स्थापनेपासून वध झाला आहे.[605] हे सर्व यासाठी की आपण त्याला स्वीकारावे आणि त्याच्याबरोबर त्याची क्षमा व त्याचे जीवन प्राप्त करावे.

[604] लूक ११:११-१३
[605] प्रकटीकरण १३:८

ख्रिस्तामध्ये स्थिर राहणे

देवाची वचने अचूक आहेत. देवाचे वचन सामर्थ्यवान व सर्जनशील आहे; जे ते सांगते तेच प्रत्यक्षात आणण्याची त्यात क्षमता आहे. जसे पृथ्वीला फळ देण्यासाठी पावसाची गरज असते[606], तसेच मानवाला जीवन मिळण्यासाठी[607] आणि आत्म्याचे फळ उत्पन्न करण्यासाठी[608] देवाच्या वचनाची गरज असते. देवाचे वचन सर्जनशील आहे; देवाने बोलले आणि ते घडले,[609] आणि जे नाहीत अशा गोष्टींनाही तो आहे असे म्हणतो.[610] जे सर्व ख्रिस्ताचे आहेत ते देवाच्या सर्वशक्तिमान वचनाच्या सामर्थ्यामुळे अस्तित्वात येतात आणि देवाच्या वचनांचे सहवारस व सहभागी होतात. आणि ते ख्रिस्ताचे कसे होतात? देवाच्या वचनाला जो ख्रिस्त आहे त्या ऐकून आणि मनात जपून.

देवाचा करार मानवजातीसाठी पापांचा पश्चात्ताप आणि पवित्र आत्म्याची देणगी यांत प्रकट होतो. देवाने जगाच्या स्थापनेपासूनच आपल्याला क्षमा केली आहे आणि क्षमेची देणगी दिली आहे. पाप झाल्यास क्षमा देणे हे देवाच्या हृदयात आधीपासूनच होते. पश्चात्तापाचे स्वतःचे अनेक उद्देश आहेत. त्यांपैकी एक म्हणजे आपल्याला आपल्या चुकीच्या वर्तनाची जाणीव होणे आणि पाप मान्य करून ते व्यक्त करणे. देव हे आपल्या नेमलेल्या आरशाद्वारे करतो. हे केवळ देवाच्या नियमांचे उल्लंघन झाले म्हणूनच नाही. आपल्या पापांमुळे व चुका केल्यामुळे आपण देवाला व त्याच्या पुत्राला दुखावतो; त्यांना वेदना होतात. म्हणून, केवळ या कारणासाठीसुद्धा, नाते दुरुस्त करण्यासाठी व आरोग्य प्राप्त करण्यासाठी आपण क्षमा मागितली पाहिजे. पण आपली खरी अवस्था ओळखण्याची आणि बदलण्याची इच्छा देखील ख्रिस्ताकडूनच येते.

---

[606] यशया ५५:१०-११
[607] योहान ६:६३; उत्पत्ति २:७
[608] मत्तय ७:१९; गलतीकरांस पत्र ५:२२-२३; रोमकरंस पत्र ८:१
[609] उत्पत्ति १:३, ६-९; स्तोत्र ३३:८-९
[610] रोमकरंस पत्र ४:१७

प्रेषितांची कृत्ये ५:३१ त्याने इस्राएलाला पश्चात्ताप व पापांची क्षमा ही देणगी द्यावी म्हणून देवाने त्याला आपल्या उजव्या हाताशी अधिपती व तारणारा असे उच्चपद दिले.

ख्रिस्त येशूच आपल्याला पश्चात्ताप देतो; आणि पश्चात्ताप व पापांची क्षमा ही देवाच्या एकुलत्या एक पुत्राच्या नावानेच प्रचारली जावी व स्वीकारली जावी.[611] हा महत्त्वाचा मुद्दा लक्षात घ्या: खरा पश्चात्ताप मानवी स्वभावातून आपोआप येत नाही. नैसर्गिक मनुष्याच्या अवस्थेत, तो फक्त आपल्या कृतींच्या परिणामांबद्दल पश्चात्ताप करतो; परंतु त्यात खरा व प्रामाणिक पश्चात्ताप नसतो. ख्रिस्त येशूच एकमेव खरा पश्चात्ताप देणारा आहे जो जीवनाकडे नेणारा आहे.[612] परिणामांबद्दलचा पश्चात्ताप हा देहस्वभावाचा असून तो जीवनाकडे नेणारा नाही.

पश्चात्ताप केवळ जाणीव एवढाच नसतो; तो केवळ एखाद्या सत्याला दिलेली बौद्धिक संमती नसून, त्याच्याबरोबर दुःख, खिन्नता आणि वेदनाही येतात. पश्चात्ताप करणे म्हणजे पापामुळे ख्रिस्ताला झालेल्या त्याच्या दुःख व वेदना त्याच्याकडून स्वीकारणे; आणि अशा प्रकारे आपण त्याच्या आत्म्याचे[613] व त्याच्या दुःखांचे[614] सहभागी होतो. पण आपल्या जीवनातील पापाची जाणीव झाल्यामुळे येणारे हे दुःख मृत्यूकडे नेणारे नसून जीवनाकडे नेणारे असते.

२ करिंथकरांस ७:१० कारण ईश्वरप्रेरित दुःख तारणदायी पश्चात्तापास कारणीभूत होते, त्याबद्दल वाईट वाटत नाही; पण ऐहिक दुःख मरणास कारणीभूत होते.

आपल्याला पेत्र व यहूदा आठवतात दोघांनीही आपल्या प्रभूचा नकार केला. ख्रिस्ताने दोघांकडेही पाहिले. पेत्र कडवट रडला; परंतु यहूदा, जरी त्याने पश्चात्ताप केला, तरी त्याचा पश्चात्ताप आत्मदोषारोप व मृत्यूकडे नेणारा ठरला. मग ख्रिस्त आपल्याला पश्चात्ताप कसा देतो?

रोमकरांस २:४ किंवा देवाची ममता तुला पश्चात्तापाकडे नेणारी आहे हे न समजून तू त्याची ममता, क्षमा व सहनशीलता ह्यांच्या विपुलतेचा अनादर करतोस काय?

देवाचे विपुल भलेपण, त्याची सहनशीलता व दीर्घशांती हेच आपल्याला पश्चात्तापाकडे नेतात. देवाची उदारता मानवी आकलनापलीकडे ओसंडून वाहते. ख्रिस्त ज्या देवगुणांचे प्रकटीकरण करतो, तेच आपल्याला पश्चात्तापाकडे हलवतात. देवाने येशूला त्याच्या जीवनाद्वारे व पुनरुत्थानाद्वारे उंचावले, जेणेकरून आपण कृपेसाठी त्याच्याकडे पाहावे.

प्रेषितांची कृत्ये ३:२६ देवाने आपल्या 'सेवकाला' उठवून प्रथम तुमच्याकडे पाठवले, ह्यासाठी की, त्याने तुम्हा प्रत्येकाला तुमच्या दुष्कृत्यांपासून वळून जाण्याचा आशीर्वाद देत जावा.

योहान १६:८ तो येऊन पापाविषयी, नीतिमत्त्वाविषयी व न्याय-निवाड्याविषयी जगाची खातरी करील.

अखेरीस आपण हे ओळखतो की सर्व काही ख्रिस्ताकडूनच येते आणि ख्रिस्त व त्याच्या

---

[611] लूक २४:४७
[612] प्रेषितांची कृत्ये ११:१८
[613] रोमकरांस पत्र ८:२६
[614] १ पेत्र ४:१३

आत्म्याद्वारेच दिले जाते. ही मध्यवर्ती सत्यता आपल्याला आणखी एक मुद्दा दाखवते: देवाचा पुत्र खरोखरच मानवासाठी सर्वस्व आहे. तो आपल्याला सर्व काही देतो; ख्रिस्ताबाहेर काहीही नाही. या अर्थाने आपण ख्रिस्त मोशेला म्हणताना ऐकतो:

निर्गम ३३:१४ परमेश्वर म्हणाला, "मी स्वत: येईन आणि तुला विसावा देईन."

या वचनामध्ये, सोन्याच्या वासराच्या भयंकर पापानंतर, त्याने आपला आत्मा दिला. आणि या वचनाद्वारे देवाने मोशेला विसावा[615] दिला, जसा तो सर्व इस्राएलाला द्यावयास इच्छित होता.[616] आणि अनेक वर्षांनंतर आपण पुन्हा वाचतो की ख्रिस्त पुन्हा म्हणतो:

मत्तय ११:२८ अहो कष्टी व भाराक्रांत जनहो, तुम्ही सर्व माझ्याकडे या म्हणजे मी तुम्हांला विसावा देईन.

विसावा केवळ ख्रिस्तामध्येच सापडतो, तोही ख्रिस्ताचा आत्मा स्वीकारल्यामुळे. आणि हा विसावा नेमका कशात आहे? यात की 'स्व' मेला आहे आणि ख्रिस्त माझ्यात जिवंत आहे.

आता मी माझी इच्छा करीत नाही, तर देवाची इच्छा त्याच्या पुत्रामध्ये, जो सदैव आपल्या पित्याची इच्छा करतो.[617] देवाची धार्मिकता साध्य करण्यासाठी आपल्याला आता स्वतः प्रयत्न करण्याची गरज नाही; उलट, ख्रिस्त ती आपल्यासाठी आणि आपल्यात करील, या खात्रीत आपण विश्रांती घेऊ शकतो. आपली स्वतःची ओळख उभारण्याची किंवा आपले मूल्य सिद्ध करण्याचीही गरज उरत नाही, कारण आपण प्रिय पुत्रामध्ये स्वीकारले गेलेले देवाची मुले आहोत. ख्रिस्तच 'देव आमच्याबरोबर'[618] आहे नेहमी, आणि जगाच्या शेवटापर्यंत.

तो दाराशी उभा राहून हाक देत असताना, विसावा नसतो. फक्त तेव्हाच, जेव्हा 'स्व' वधस्तंभावर खिळले जाते आणि ख्रिस्त आपल्या हृदयात राजा होतो (याच उद्देशाने तो जन्मला),[619] तेव्हाच आत्म्यात खरी शांती येते. इस्राएल लोकांना वाळवंटात जो विसावा देण्याची त्याची इच्छा होती, तोच विसावा तो आपल्या शिष्यांना आणि त्याचे ऐकण्यास तयार असलेल्या प्रत्येकाला देण्यासाठी आला. आणि हाच विसावा तो आजही आपल्याला देत आहे.

इब्री लोकांस ४:६-१३ कोणीतरी 'त्यात यायचे होते,' ते राहिले आहेत; आणि ज्यांना पूर्वी सुवार्ता सांगण्यात आली होती ते अवज्ञेमुळे 'त्यात आले' नाहीत; 7म्हणून तो पुन्हा 'आज' हा एक दिवस ठरवतो आणि अगोदर सांगितल्याप्रमाणे इतक्या काळानंतर तो दाविदाच्या द्वारे म्हणतो की, "आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल, तर आपली मने कठीण करू नका." 8कारण यहोशवाने त्यांना विसावा दिला असता तर त्यानंतर तो (देव) दुसऱ्या दिवसाविषयी बोलला नसता. 9म्हणून देवाच्या लोकांसाठी शब्बाथाचा विसावा राहिला आहे. 10कारण जो

[615] यशया ६३:११, १४
[616] इब्री लोकांस पत्र ४:५-६
[617] योहान ८:२९
[618] मत्तय १:२३
[619] योहान १८:३७

‘कोणी त्याच्या विसाव्यात आला आहे’ त्यानेही, जसा ‘देवाने आपल्या कृत्यांपासून विसावा घेतला’, तसा ‘आपल्या कृत्यांपासून विसावा घेतला आहे.’ 11म्हणून त्या ‘विसाव्यात येण्याचा’ आपण होईल तितका प्रयत्न करावा, ह्यासाठी की, त्यांच्या अवज्ञेच्या उदाहरणाप्रमाणे कोणी पतित होऊ नये. 12कारण देवाचे वचन सजीव, सक्रिय, कोणत्याही दुधारी तलवारीपेक्षा तीक्ष्ण असून, जीव व आत्मा, सांधे व मज्जा ह्यांना भेदून आरपार जाणारे आणि मनातील विचार व हेतू ह्यांचे परीक्षक असे आहे. 13आणि त्याच्या दृष्टीला अदृश्य अशी कोणतीही निर्मिती नाही, तर ज्याच्याबरोबर आपला संबंध आहे त्याच्या दृष्टीला सर्व उघडे व प्रकट केलेले आहे.

देवाचे वचन हे हृदयातील विचार व हेतू यांचा पारख करणारे आहे; ही पारख करण्याची क्षमता त्याचे स्वतःचे वैशिष्ट्य आहे. आणि त्याच्या दृष्टीसमोर प्रकट न होणारी अशी कोणतीही सृष्टी नाही देवाच्या वचनाच्या दृष्टीसमोर. सर्व काही उघडे व स्पष्ट आहे “ज्याच्याशी आपला व्यवहार आहे” त्याच्या डोळ्यांसमोर आहे. आजचे आमंत्रण हेच आहे की आपण त्याच्यावर विचार करून विश्वास ठेवावा; तो आपल्याबद्दल सर्व काही जाणतो याची भीती बाळगू नये, तर या गोष्टीत दिलासा घ्यावा की इतका चांगला, शुद्ध व पवित्र असा कोणी आपल्याला पूर्णपणे ओळखतो आणि आपण ऐकण्यास तयार असू तर तो आपल्याला पूर्ण करावयास इच्छितो.

देव आपल्याला जो विसावा देतो तो देवाच्या प्रिय पुत्राचा विसावा आहे; आणि जेव्हा आपण त्याला स्वीकारतो, तेव्हा आपण तो आत्मा स्वीकारतो जो देव आपल्यावर पित्याप्रमाणे प्रेम करतो यावर विश्वास ठेवतो. तेव्हा आपल्या हृदयात ख्रिस्ताचा आत्मा “अब्बा, पिता!” अशी हाक देत असल्याचे आपण ऐकतो. पवित्र आत्मा स्वीकारणे हे हमी आहे; तो वारशाचा आगाऊ हिस्सा आहे. तो पहिला हप्ता आहे आणि उरलेला संपूर्ण वारसा नक्की मिळेल याची खात्री आहे.

इफिसकरांस १:११-१४ आपल्या मनाच्या संकल्पाप्रमाणे जो अवघे चालवतो त्याच्या योजनेप्रमाणे आम्ही पूर्वी नेमलेले असून ख्रिस्ताच्या ठायी वतनदार1 झालो आहोत; 12ह्यासाठी की, ज्या आम्ही ख्रिस्तावर पूर्वीच आशा ठेवली होती, त्या आमच्याकडून त्याच्या गौरवाची स्तुती व्हावी. 13तुम्हीही सत्याचे वचन म्हणजे तुमच्या तारणाविषयीची सुवार्ता ऐकून घेतल्यानंतर त्याच्यावर विश्वास ठेवला आणि त्याने देऊ केलेल्या पवित्र आत्म्याचा तुमच्यावर त्याच्या ठायी शिक्का मारण्यात आला आहे. 14देवाच्या गौरवाची स्तुती व्हावी म्हणून त्याच्या स्वकीय जनाच्या, खंडणी भरून मिळवलेल्या मुक्तीसाठी हा पवित्र आत्मा आपल्या वतनाचा विसार आहे.

संपूर्ण वारसा ख्रिस्तामध्येच आहे[620]. हा वारसा जगाच्या स्थापनेपासून पूर्वनियोजित केला गेला आहे.[621] आणि आपण प्रतिज्ञेचा पवित्र आत्मा हा आगाऊ हिस्सा म्हणून स्वीकारतो, खरेदी केलेल्या मालमत्तेच्या मुक्ततेपर्यंत.

आपली सर्व कृत्ये

[620] इब्री १:२
[621] रोमन्स ८:३२

तर मग पवित्र आत्मा काय करतो? तो देवाचा नियम आपल्या हृदयात लिहितो. तो देवाचा नियम आपल्या मनात ठेवतो. आणि अशा प्रकारे तो आपल्याला त्याच्या वचनाचे पाळणारे बनवतो. तर देवाचे काम काय आहे? याबद्दल येशू काय म्हणतो ते पाहूया.

योहान ६:२८-२९ ह्यावरून ते त्याला म्हणाले, "देवाची कामे आमच्या हातून व्हावीत म्हणून आम्ही काय करावे?" 29येशूने त्यांना उत्तर दिले, "देवाचे काम हेच आहे की, ज्याला त्याने पाठवले त्याच्यावर तुम्ही विश्वास ठेवावा."

देवाचे काम म्हणजे आपण ख्रिस्ताच्या शब्दांवर विश्वास ठेवावा. लक्षात घ्या, हे देवाचे काम आहे, मनुष्याचे नाही. ज्याच्यावर देवाने पाठविले आहे त्याच्यावर विश्वास ठेवण्यासाठी लागणारा विश्वासही आपला स्वतःचा नसून तो देवाची देणगी आहे. जसे देवाने आपल्या वचनाने जग निर्माण केले, तसेच तो आपल्या वचनाद्वारे मनुष्याला नव्याने निर्माण करतो. तारणाच्या कार्याबाबत सर्व काही देवाचेच आहे.

फिलिप्पैकरांस २:१३ कारण इच्छा करणे व कृती करणे हे तुमच्या ठायी आपल्या सत्संकल्पासाठी साधून देणारा तो देव आहे.

इफिसकरांस २:१० आपण सत्कृत्ये करावीत म्हणून ख्रिस्त येशूच्या ठायी निर्माण केलेले असे आपण त्याची हस्तकृती आहोत; ती सत्कृत्ये आचरत आपण आपला आयुष्यक्रम चालवावा म्हणून देवाने ती पूर्वी योजून ठेवली.

इब्री लोकांस १३:२१ तो देव आपल्या दृष्टीने जे आवडते ते आपणांमध्ये येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे करो व तो आपल्या इच्छेप्रमाणे करण्यास तुम्हांला प्रत्येक चांगल्या कामात सिद्ध करो; त्या येशू ख्रिस्ताला युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

स्तोत्र १३८:८ परमेश्वर माझ्याविषयी सर्वकाही सिद्धीस नेईल; हे परमेश्वरा, तुझी दया सनातन आहे; तू आपल्या हातचे काम सोडू नकोस.

फिलिप्पैकरांस १:६ ज्याने तुमच्या ठायी चांगले काम आरंभले तो ते येशू ख्रिस्ताच्या दिवसापर्यंत सिद्धीस नेईल हा मला भरवसा आहे.

आणि शेवटी, देवाचे लोक जेव्हा नवीन यरुशलेमात प्रवेश करतील, तेव्हा ते जाहीर करतील:

यशया २६:१२ हे परमेश्वरा, आमच्यासाठी तू शांतता स्थापीत करशील; कारण तू आमच्यासाठी आमची सर्व कार्ये साधली आहेत..

"आमची सर्व कार्ये साधली" यामध्ये विश्वास ठेवणेही अंतर्भूत आहे. आणि असेही लिहिले आहे:

यशया २९:२३ कारण त्याचे वंशज आपल्यामध्ये माझ्या हातून झालेले काम पाहतील तेव्हा ते माझे नाम पवित्र मानतील; याकोबाच्या पवित्र प्रभूस पवित्र मानतील व इस्राएलाच्या देवाचे भय बाळगतील.

स्तोत्र ८५:१२-१३ जे उत्तम ते परमेश्वर देईल; आणि आमची भूमी आपले फळ देईल. त्याच्यापुढे नीतिमत्त्व चालेल व त्याची पावले इतरांना मार्गदर्शक होतील.

ना सामर्थ्याने, ना तलवारीने, ना मनुष्याच्या इच्छेने, पण देवाच्या आत्म्याने.[622] देवच आपल्यामध्ये कार्य सुरू करतो आणि तोच ते पूर्ण करतो. त्याने आधीच चांगली कृत्ये तयार केली आहेत; आणि जर आपण त्याचा आवाज ऐकला, तर तो आपल्याला आपल्या पावलांच्या मार्गावर नेईल, आणि त्याची नीतिमत्ता आपल्या पुढे चालेल.

सोपे आणि हलके

हे खरे असेल, तर आपण पाहतो की तारण तुलनेने सोपे आणि साधे आहे. आपल्याला सांगितले आहे, "ऐक, आणि जग." आपण त्याला तारणाचे कार्य करू देतो.

मत्तय ११:२८-३० अहो कष्टी व भाराक्रांत जनहो, तुम्ही सर्व माझ्याकडे या म्हणजे मी तुम्हांला विसावा देईन. 29मी जो मनाचा सौम्य व लीन आहे त्या माझे जू आपणांवर घ्या व माझ्यापासून शिका म्हणजे 'तुमच्या जिवांना विसावा मिळेल.' 30कारण माझे जू सोयीचे व माझे ओझे हलके आहे."

ख्रिस्त आपल्याला त्याचा वधस्तंभ किंवा जू उचलण्यास सांगतो, आणि जो हृदयाने नम्र व लीन आहे अशा त्याच्यापासून शिकण्याचे आवाहन करतो. ख्रिस्ताचे ओझे, त्याचा जू, सोपा व हलका आहे; तो साधा आहे. त्यात स्वतःचा नकार देणे आणि ख्रिस्ताबरोबर क्रूसावर खिळले जाणे यांचा समावेश आहे. परिस्थिती कितीही कठीण असो, आत्म्यात शांती व नम्रता प्रवेश करते, कारण आपल्या पित्याच्या वचनबद्ध कार्यावर आपली खात्री असते. का? कारण देव आणि त्याच्या पुत्रामधील नात्याची खात्री आपल्याला आहे:

मत्तय ११:२७ माझ्या पित्याने माझ्या हाती सर्वकाही दिले आहे आणि पित्यावाचून पुत्राला कोणी ओळखत नाही, आणि पुत्रावाचून व ज्या कोणास त्याला प्रकट करण्याची पुत्राची इच्छा असेल, त्याच्यावाचून पित्याला कोणी ओळखत नाही.

ख्रिस्ताने आपल्या पित्यावर पूर्णपणे विश्वास ठेवला होता, आणि सर्व काही पित्यानेच त्याला दिले आहे हे तो जाणत होता. जे काही होते चांगले असो वा वाईट ते सर्व त्याने आपल्या पित्याकडूनच स्वीकारले होते, म्हणजेच पिता त्यावर लक्ष ठेवून होता आणि त्यास अनुमती देत होता. आणि पुत्राला माहीत होते की पिता खरोखरच त्याचा पिता आहे, आणि तो खरोखरच त्याचा पुत्र आहे. हे नाते केवळ रूपक नाही, तर एक वास्तव[623] आहे. त्याच्याकडे जे काही होते आणि त्याने जे काही अनुभवले, ते सर्व त्याच्या पित्याची परिपूर्ण इच्छा होती; ते त्याच्यासाठी सर्वोत्तमच होते.

ख्रिस्ताच्या संदर्भात हेच आपल्या बाबतीतही खरे आहे. ख्रिस्ताने आपल्याला सर्व काही दिले आहे हे आपण जाणतो. पिता ख्रिस्तावर प्रेम करतो, आणि तो आपल्यावरही ख्रिस्तावर करतो तसेच प्रेम करतो,[624] आणि त्याने त्याला सर्व काही दिले आहे, जेणेकरून तो ते

[622] जखऱ्या ४:६
[623] २ योहान १:३
[624] योहान १७:२६

आपल्याला देऊ शकेल. आणि आपण जाणतो की स्वतःचा नकार देणे, ख्रिस्ताचा वधस्तंभ किंवा जू उचलणे सोपे आणि हलके आहे, कारण पिता आणि पुत्र आपल्यावर प्रेम करतात; आणि कारण आपण ख्रिस्ताकडे पाहतो आणि त्याला त्याच्या वधस्तंभावर पाहतो. आणि आपण जाणतो की आपल्या जीवनात जे काही घडते ते देवाच्या प्रेमाचा स्वीकार केलेल्यांच्या भल्यासाठीच आहे;[625] आपल्या जीवनात जे घडते ते आपल्या स्वर्गीय पित्याची परिपूर्ण इच्छा आहे आपल्यासाठी होऊ शकणारे सर्वोत्तमच आहे. आता, तारण इतके सोपे असताना, मग पुढील वचन असे का सांगते?

मत्तय ७:१३-१४ अरुंद दरवाजाने आत जा; कारण नाशाकडे जाण्याचा दरवाजा रुंद व मार्ग पसरट आहे आणि त्यातून आत जाणारे पुष्कळ आहेत; 14परंतु जीवनाकडे जाण्याचा दरवाजा अरुंद व मार्ग संकुचित आहे आणि ज्यांना तो सापडतो ते थोडके आहेत.

तारणाचे कार्य इतके सोपे असताना, ते शोधणारे इतके थोडे का आहेत? कदाचित आपण उत्तराची रूपरेषा काढू शकतो. कदाचित पहिला मुद्दा असा की ते दार म्हणजे ख्रिस्त,[626] आणि वधस्तंभावर खिळलेला ख्रिस्त,[627] जो अनेकांसाठी अडखळण किंवा मूर्खपणा आहे.[628] ख्रिस्ताचे जीवन अगापे प्रेमाने परिपूर्ण, स्वतःवरील प्रेमापासून रिक्त, देवाच्या प्रेमाने भरलेले हे नैसर्गिक, शारीरिक मानवी हृदयाला अनुभवायचे नसते. या दारातून जाण्यास दुष्ट हृदय नकार देते. आपल्या शारीरिक हृदयाविषयी पवित्रशास्त्राची साक्ष अशी आहे:

यिर्मया १७:९ हृदय सर्वांत कपटी आहे; ते असाध्य रोगाने ग्रस्त आहे, त्याचा भेद कोणास समजतो?

या जगातील सर्वांत कपटी गोष्ट कोणती? हृदय. कोणते हृदय? आपलेच हृदय. तरीसुद्धा मानव आपल्या स्थितीचे हे निदान मान्य करायला नकार देतो. माणूस स्वतःला याबाबत फसवतो. देवच एकमेव तारणारा आहे हे मान्य करण्याऐवजी, तो तारणात स्वतःही काहीतरी योगदान देऊ शकतो असे मानतो. सत्य ऐकताना तो दुखावला जातो. सत्य जरी अवचेतन पातळीवर एखाद्या तंतूला स्पर्श केला तरी त्याचे संपूर्ण अस्तित्व प्रतिकारात उभे राहते. म्हणूनच इतके सोपे असलेले तारण मानवी दृष्टीने इतके कठीण ठरते; ते त्याच्या अभिमानाला दुखावते आणि त्याला ते उपदेशात्मक किंवा तुच्छतादर्शक वाटते. ही भावना देवाविषयी असलेल्या खोलवर रुजलेल्या अविश्वासामुळे व दुराव्यामुळे अधिकच तीव्र होते. माणूस देवापुढे पूर्णपणे शरण जाण्याला विरोध करतो, तरीही देवाला "मदत" करण्याचा प्रयत्न करतो; आणि या अवस्थेत तो जे करतो ते म्हणजे अरुंद दारातून प्रवेश न करणे.

ही संपूर्ण परिस्थिती मिसरमधून बाहेर पडताना इस्राएल लोकांनी पूर्णपणे अनुभवली होती, आणि त्यांची कथा आपल्यासाठी इशारा म्हणून दिली आहे. देवाने सर्व काही केले होते: त्याने त्यांना गुलामगिरीतून आणि मिसरी लोकांपासून मुक्त केले, त्यांना पाणी व भाकर पुरवली. त्यांनी जे काही अनुभवले ते सर्व अशा रीतीने रचले गेले होते की त्यांनी हे शिकावे की ते प्रत्येक बाबतीत देवावर अवलंबून आहेत. तरीही प्रत्येक कसोटीत ते अपयशी ठरले. देवाने त्यांना स्वतःकडे ओढले होते, स्वतःला प्रकट करण्यासाठी, जेणेकरून त्यांनी विश्वास

---

[625] रोमन्स ८:२८
[626] योहान १०:७
[627] मत्तय १०:३८
[628] १ करिंथकर १:२३

ठेवावा की तो त्यांच्यात कार्य करील. परंतु लोकांनी आपली हृदये कठोर केली आणि देवाने त्यांच्याशी थेट बोलू नये, तर एखाद्या मध्यस्थाद्वारे बोलावे अशी मागणी केली; आणि मग लोकांनी स्वतः जे करायचे ठरवले त्यांची यादी स्वीकारली.

दहा आज्ञा अशा प्रकारे देण्यात आल्या की त्यांचे पालन मानवी क्षमतेपलीकडचे आहे हे स्पष्ट दिसून येते. तरीसुद्धा आज्ञांचे पालन मानवाच्या तारणासाठी अत्यावश्यक आहे. देवाने ठरवले की तोच आपल्या आत आज्ञांचे पालन करील. अशा रीतीने त्याने प्रत्येक मानवासाठी तारण सोपे केले आणि सर्व सबबी दूर केल्या. आणि देवाची वचने अशी आहेत:

स्तोत्र ८१:८–९ अहो माझ्या लोकांनो, ऐका, मी तुम्हांला बोध करतो; हे इस्राएला, तू माझे ऐकशील तर बरे होईल! 9तुला अन्य देव नसावा, तू परक्या देवाच्या पाया पडू नये.

यशया ५५:३ कान द्या, माझ्याकडे या; ऐका, म्हणजे तुमचा जीव वाचेल; आणि मी तुमच्याबरोबर सर्वकाळचा करार करीन, म्हणजे दाविदाला देऊ केलेले अढळ प्रसाद तुम्हांला देईन.

देवाचे वचन जेव्हा ऐकले जाते व अंतःकरणात जपले जाते, तेव्हा ते हृदय रूपांतरित करते. त्याचे वचन आणि त्याचा आत्मा आत्म्याला पाप व मृत्यूच्या नियमापासून ख्रिस्ताच्या आत्म्याच्या जीवनाच्या नियमाकडे रूपांतरित करतात.

योहान १५:३ जे वचन मी तुम्हांला सांगितले त्यामुळे तुम्ही आता शुद्ध झालाच आहात.

योहान ८:३१–३२ ज्या यहूद्यांनी त्याच्यावर विश्वास ठेवला त्यांना येशू म्हणाला, "तुम्ही माझ्या वचनात राहिलात तर खरोखर माझे शिष्य आहात; 32तुम्हांला सत्य समजेल व सत्य तुम्हांला बंधमुक्त करील."

इफिसकरांस ५:२५–२७ पतींनो, जशी ख्रिस्ताने मंडळीवर प्रीती केली तशी तुम्हीही आपापल्या पत्नीवर प्रीती करा; ख्रिस्ताने मंडळीवर प्रीती केली आणि स्वतःस तिच्यासाठी समर्पण केले, 26अशासाठी की, तिला त्याने वचनाद्वारे जलस्नानाने स्वच्छ करून पवित्र करावे, 27आणि गौरवयुक्त मंडळी अशी ती स्वतःला सादर करावी, म्हणजे तिला डाग, सुरकुती किंवा अशासारखे काही नसून ती पवित्र व निर्दोष असावी.

देवाचे वचन जीवन देणारे आहे. आणि जसे देवाने आपल्या वचनाद्वारे इस्राएलला वचन दिलेला देश देण्याचा प्रयत्न केला, तसेच तो आजही करीत आहे. आपण त्या गोष्टीकडे परत येतो जी कधीही तातडीची व सध्याची राहणे थांबलेली नाही:

प्रकटीकरण ३:२० पाहा, मी दाराशी उभा आहे व दार ठोकत आहे; जर कोणी माझी वाणी ऐकून दार उघडील, तर मी त्याच्याजवळ आत जाईन व त्याच्याबरोबर जेवीन, आणि तो माझ्याबरोबर जेवील.

इब्री लोकांस १२:२ आपण आपल्या विश्वासाचा उत्पादक व पूर्ण करणारा येशू ह्याच्याकडे पाहत असावे; जो आनंद त्याच्यापुढे होता त्याकरता त्याने लज्जा तुच्छ मानून वधस्तंभ सहन केला, आणि तो देवाच्या राजासनाच्या उजवीकडे बसला आहे.

२ करिंथकरांस ४:५–१२ कारण आम्ही आपली घोषणा करत नाही; तर ख्रिस्त येशू हा प्रभू

आहे अशी आणि येशूप्रीत्यर्थ आम्ही तुमचे दास आहोत अशी स्वतःची घोषणा करतो. 6कारण "अंधारातून उजेड प्रकाशित होईल" असे जो देव बोलला तो येशू ख्रिस्ताच्या मुखावरील देवाच्या गौरवाच्या ज्ञानाचा प्रकाश पाडण्यासाठी आमच्या अंतःकरणात प्रकाशला आहे. ही आमची संपत्ती मातीच्या भांड्यात आहे, अशा हेतूने की, सामर्थ्याची पराकोटी देवाची आहे, आमच्यापासून होत नाही, हे समजावे. 8आमच्यावर चोहोंकडून संकटे आली तरी आमचा कोंडमारा झाला नाही; आम्ही घोटाळ्यात पडलो तरी निराश झालो नाही; 9आमचा पाठलाग झाला तरी परित्याग करण्यात आला नाही; आम्ही खाली पडलेले आहोत तरी आमचा नाश झाला नाही; 10आम्ही प्रभू येशूचा वध सर्वदा शरीरात वागवतो, अशा हेतूने की, येशूचे जीवनही आमच्या शरीरांत प्रकट व्हावे. 11कारण जे आम्ही जिवंत राहतो ते आम्ही येशूप्रीत्यर्थ सदाचेच मरणाच्या हाती सोपवलेले आहोत, ह्यासाठी की, येशूचे जीवनही आमच्या मर्त्य देहात प्रकट व्हावे. 12आमच्यामध्ये मरण, पण तुमच्यामध्ये जीवन आपले कार्य चालवते.

नेहमीच तातडीचे आणि सध्याचे काय आहे? येशूचा आवाज ऐकणे आणि आपल्या हृदयाचे दार उघडणे. प्रत्येक क्षणी येशूकडे पाहात राहणे, या मातीच्या पात्रांमध्ये त्याच्या तेजस्वी महिमेचे दर्शन घेणे. हेच आपले सर्वोच्च बोलावणे आहे.

१ योहान ३:६ जो कोणी त्याच्या ठायी राहतो तो पाप करत नाही; जो कोणी पाप करतो त्याने त्याला पाहिले नाही व त्याला ओळखलेही नाही.

ख्रिस्तामध्ये राहणे म्हणजे ख्रिस्ताकडे पाहणे आणि ख्रिस्ताला ओळखणे; आणि तो आपल्याला पापापासून मुक्त करतो.

येशूकडे पाहणे

जेव्हा आपण येशूकडे पाहतो, तेव्हा तो आपल्या पित्यामध्ये कसा राहिला हे आपण पाहतो. ख्रिस्त हा आपल्यासाठी आदर्श आहे. जसा ख्रिस्त आपल्या पित्यामध्ये राहिला, तसेच आपण ख्रिस्तामध्ये राहिले पाहिजे. आणि ख्रिस्त आपल्या पित्यामध्ये कसा राहिला?

योहान १४:१० मी पित्यामध्ये व पिता माझ्यामध्ये आहे असा विश्वास तू धरत नाहीस काय? ज्या गोष्टी मी तुम्हांला सांगतो त्या मी आपल्या मनाच्या सांगत नाही; माझ्यामध्ये राहणारा पिता स्वतःची कार्ये करतो.

येशू पित्यामध्ये कसा होता, आणि तो पित्यामध्ये कसा टिकून राहिला? पित्याला स्वतःमध्ये वास करू देऊन. स्वतःचे शब्द न बोलता, पित्याला स्वतःमध्ये वास करू देऊन आणि कृत्ये करु देऊन. आणि पिता त्याच्यामध्ये कसा वास करीत होता? हे दुसऱ्या वचनात स्पष्ट केले आहे:

प्रेषितांची कृत्ये १०:३८ नासोरी येशूला देवाने पवित्र आत्म्याचा व सामर्थ्याचा अभिषेक केला; तो सत्कर्मे करत व सैतानाच्या सत्तेखाली असलेल्या सर्वांना बरे करत फिरला; कारण देव

त्याच्याबरोबर होता.

यशया ६१:१ प्रभू परमेश्वराचा आत्मा माझ्यावर आला आहे; कारण दीनांना शुभवृत्त सांगण्यास परमेश्वराने मला अभिषेक केला आहे; भग्नहृदयी जनांना पट्टी बांधावी, धरून नेलेल्यांना मुक्तता व बंदिवानांना बंधमोचन विदित करावे;

देव पिता यांनी ख्रिस्ताला आपल्या आत्म्याने अभिषिक्त केले होते. याच प्रकारे पिता ख्रिस्तामध्ये वास करीत होता. ते एकमेकांशी सतत संगतीत होते; येशूने स्वेच्छेने आपली इच्छा पित्याच्या इच्छेला अधीन केली होती.

येशूने आपल्या शिष्यांना त्यांनी कोणता नमुना अनुसरावा हे स्पष्ट केले. जसे ख्रिस्ताने आपल्या पित्याबरोबर केले, तसेच शिष्यांनी ख्रिस्ताबरोबर करायचे होते.

योहान १४:२० त्या दिवशी तुम्हांला समजेल की, मी आपल्या पित्यामध्ये आहे, व तुम्ही माझ्यामध्ये व मी तुमच्यामध्ये आहे.

येथे आपल्याला दैवी नमुना दिलेला आहे. पिता हा स्रोत आहे आणि ख्रिस्त हा माध्यम आहे. तर मग, ख्रिस्त आपल्या शिष्यांमध्ये कसा असेल?

१ योहान ३:२४ … त्याने जो आत्मा आपल्याला दिला, त्यावरून आपल्याला कळून येते की, तो आपल्या ठायी राहतो.

तो आपल्यामध्ये त्याने दिलेल्या आत्म्याद्वारे वास करतो.

योहान १५:१ मीच खरा द्राक्षवेल आहे आणि माझा बाप माळी आहे.५ मीच वेल आहे, तुम्ही फाटे आहात…

ख्रिस्त हा खरा द्राक्षवेल आहे, आणि पिता हा माळी आहे. पित्याने द्राक्षवेल, म्हणजेच ख्रिस्त, मानवतेमध्ये रोवला. परुश्यांनी त्याला वाळवंटातील कोरडी मुळे असल्यासारखे मानले, तरी जे त्याच्यावर विश्वास ठेवत होते त्यांच्यासाठी तो जीवनाच्या स्रोताशी जोडणारा फलदायी संबंध होता. केवळ द्राक्षवेलाद्वारेच फांद्या, म्हणजे शिष्य, आध्यात्मिक जीवन प्राप्त करू शकतात आणि आध्यात्मिक फळ देऊ शकतात. द्राक्षवेलाचे जीवन हेच फांद्यांचे जीवन होते.

योहान १५:२-७ माझ्यातील फळ न देणारा प्रत्येक फाटा तो काढून टाकतो; आणि फळ देणाऱ्या फाट्याला अधिक फळ यावे म्हणून तो त्या प्रत्येकाला साफसूफ करतो. 3जे वचन मी तुम्हांला सांगितले त्यामुळे तुम्ही आता शुद्ध झालाच आहात. 4तुम्ही माझ्यामध्ये राहा आणि मी तुमच्यामध्ये राहीन. जसे फाटा वेलात राहिल्यावाचून त्याला आपल्याआपण फळ देता येत नाही तसे माझ्यामध्ये राहिल्यावाचून तुम्हांलाही देता येणार नाही. 5मीच वेल आहे, तुम्ही फाटे आहात; जो माझ्यामध्ये राहतो आणि मी ज्याच्यामध्ये राहतो तो पुष्कळ फळ देतो, कारण माझ्यापासून वेगळे असल्यास तुम्हांला काही करता येत नाही. 6कोणी माझ्यामध्ये राहिला नाही तर त्याला फाट्याप्रमाणे बाहेर टाकतात व तो वाळून जातो; आणि तसले फाटे गोळा करून अग्नीत टाकतात व ते जळून जातात. 7तुम्ही माझ्यामध्ये राहिलात व माझी वचने तुमच्यामध्ये राहिली तर जे काही तुम्हांला पाहिजे असेल ते मागा म्हणजे ते तुम्हांला प्राप्त होईल.

या संपूर्ण दृष्टांताचा, जो योहान १४ मध्ये सांगितलेल्या गोष्टी अधिक स्पष्ट करतो, मुख्य भर शिष्यांनी आत्म्याच्या आणि ख्रिस्ताच्या वचनाच्या स्वीकाराद्वारे ख्रिस्तामध्ये राहणे, आणि अशा प्रकारे देवाला त्यांच्यामध्ये कार्य करू देणे यावर आहे.

आपण हे आध्यात्मिक जीवन दृढ कसे करू शकतो, आणि आपल्या पतन पावलेल्या जगात इतके नैसर्गिक असलेल्या पापाच्या जीवनात पुन्हा कसे पडू नये?

स्तोत्र ५:३ हे परमेश्वरा, प्रातःकाळी तू माझी वाणी ऐकतोस; सकाळी मी प्रार्थना व्यवस्थित रचून तुला सादर करीन, आणि तुझी प्रतीक्षा करीत राहीन.

यशया ५०:४ शिणलेल्यांना बोलून धीर कसा द्यावा ते समजावे म्हणून प्रभू परमेश्वराने मला सुशिक्षितांची जिव्हा दिली आहे; तो रोज रोज सकाळी मला जागे करतो; शिष्यांप्रमाणे ऐकावे म्हणून माझे कान उघडतो. 5प्रभू परमेश्वराने माझे कान उघडले आहेत; मी फितूर झालो नाही, मागे फिरलो नाही.

नीतिसूत्रे ८:१७ माझ्यावर जे प्रीती करतात त्यांच्यावर मी प्रीती करते; जे मला परिश्रमाने शोधतात त्यांना मी सापडते.

योहान ६:४८-५१,६३ मीच जीवनाची भाकर आहे. 49तुमच्या पूर्वजांनी अरण्यात मान्ना खाल्ला तरी ते मेले. 50स्वर्गातून उतरणारी भाकर अशी आहे की ती जर कोणी खाल्ली तर तो मरणार नाही. 51स्वर्गातून उतरलेली जिवंत भाकर मीच आहे; ह्या भाकरीतून जो कोणी खाईल तो सर्वकाळ जगेल; जी भाकर मी देईन ती माझा देह असून ती जगाच्या जीवनासाठी आहे." आत्मा हा जिवंत करणारा आहे, देहापासून काही लाभ नाही; मी जी वचने तुम्हांला सांगितली आहेत ती आत्मा व जीवन अशी आहेत.

यशया ३०:२१ "हाच मार्ग आहे; ह्याने चला," अशी वाणी तुमच्या मागून कानी पडेल; मग तुम्हांला उजवीकडे जायचे असो किंवा डावीकडे जायचे असो.

आपण प्रत्येक जागृत क्षणी त्याची उपस्थिती ओळखतो तेव्हा आपण ख्रिस्तामध्ये राहतो. जेव्हा ख्रिस्त आमच्यासमोर क्रूसावर खिळलेला असतो, आणि आपण क्रूस उचलतो, जू स्वीकारतो, स्वतःचा नकार करतो, त्याच्याकडे पाहतो, त्याचा आवाज ऐकतो आणि त्याला नाकारत नाही, तेव्हा आपण ख्रिस्तामध्ये राहतो. सकाळी लवकर त्याचा आवाज ऐकून जेव्हा आपण त्याला भेटतो, तेव्हा आपण ख्रिस्तामध्ये राहतो. प्रलोभनासमोर उभे असताना, सत्याचा मार्ग दाखवणारा त्याचा आवाज ऐकतो, तेव्हा आपण ख्रिस्तामध्ये राहतो. जेव्हा त्याच्याशी सल्ला करणे श्वास घेण्यासारखे स्वाभाविक होते, आणि दैनंदिन कामे करत असताना त्याची स्तुती करणारी गीते आपल्याला वाहून नेतात, तेव्हा आपण ख्रिस्तामध्ये राहतो. तो काय विचार करीत आहे आणि काय करीत आहे हे जाणून घेण्याची आपली इच्छा असते. तोच आपल्यासाठी सर्व काही आहे. त्याच्याविना आपण काहीच करू शकत नाही. तोच आपला तारणारा आहे, सर्व राष्ट्रांची अभिलाषा.[629]

यशया ४२:१ पाहा, हा माझा सेवक, ह्याला मी आधार आहे; पाहा, हा माझा निवडलेला, ह्याच्याविषयी माझा जीव संतुष्ट आहे; ह्याच्या ठायी मी आपला आत्मा घातला आहे; तो राष्ट्रांना न्याय प्राप्त करून देईल. 2तो गवगवा करणार नाही, तो आपला स्वर उच्च करणार

[629] हग्गय २:७

नाही, तो रस्त्यातून पुकारा करणार नाही. 3चेपलेला बोरू तो मोडणार नाही. मिणमिणती वात तो विझवणार नाही; तो सत्याने न्याय पुढे आणील. 4पृथ्वीवर न्याय स्थापीपर्यंत तो मंदावणार नाही, भंगणार नाही; द्वीपे त्याच्या नियमशास्त्राची प्रतीक्षा करतात. 5आकाश निर्माण करून विस्तारणारा, पृथ्वीचा व तिच्या उपजाचा फैलाव करणारा, तिच्यावरील लोकांत प्राण घालणारा व तिच्यावर संचार करणाऱ्यांना जीवित देणारा देव परमेश्वर असे म्हणतो; 6"मी परमेश्वराने न्यायानुसार तुला बोलावले आहे, मी तुझा हात धरला आहे, तुला राखले आहे; तू लोकांना करार व राष्ट्रांना प्रकाश देणारा असे मी तुला करीन; 7आंधळ्यांचे डोळे उघडावे, बंदिशाळेतून बंदिवानांना व अंधारात बसलेल्यांना कारागृहातून बाहेर काढावे म्हणून मी असे करीन.

ख्रिस्त हा तो बीज आहे ज्याला वचने दिली गेली. त्याच वेळी, तो या जगासाठी देवाचे वचन आहे. करार ख्रिस्ताशी करण्यात आला असला, तरी तो स्वतः लोकांसाठी करार म्हणून दिला गेला आहे. त्याने पित्याकडून करार स्वीकारला, जेणेकरून तो आपल्यापर्यंत पोहोचवू शकेल. तोच पृथ्वीवरील सर्व कुटुंबांसाठी जीवन[630] आहे. अशा प्रकारे ख्रिस्ताचे मानवत्व आणि देवत्व आपल्याला पापाच्या दोषारोपणातून सोडवण्यासाठी दिले गेले आहे. ख्रिस्त हा मनुष्याचे सर्वस्व आहे, त्याची ढाल आणि त्याचे प्रतिफळ आहे.

[630] योहान १:४

पडदा काढणे

करारातील सुवार्तेची महिमा

बायबलमध्ये मानवजातीच्या तारणाचे कार्य दोन महान करारांमध्ये रचलेले आहे असे वर्णन केले आहे. सामान्यत: समजल्या जाणाऱ्या करारांपेक्षा वेगळे, हे दोन्ही करार हृदयाचे अनुभव आहेत. जुना करार आणि नवीन करार काय आहे? देवाचा आणि मानवाचा त्या प्रत्येकाशी काय संबंध आहे? सुवार्ता काय आहे आणि करारांशी त्याचा काय संबंध आहे? ख्रिस्ताचे कार्य काय आहे? प्रत्येक करारात कार्ये कोणती भूमिका बजावतात? विश्वास म्हणजे काय आणि मानवाच्या तारणात त्याची भूमिका काय आहे? प्रत्येक मनुष्याची स्थिती काय आहे? मनुष्य त्या स्थितीत कसा आला आणि तो कसा वाचला जातो? देवाचे कार्य काय आहे? हे पुस्तक तारणाची यंत्रणा, मनुष्याची स्थिती, देवाचे प्रेम आणि देवाची वचने जवळ आणण्यात आणि ती प्रत्यक्षात आणण्यात ख्रिस्ताची मध्यवर्ती भूमिका याबद्दल तपशीलवार माहिती देते.

डॅनियल इ. बर्नहार्डत